

Esan: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2
Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians,
Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew,
Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus
Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

1 ¹ Ebe ɔsi ulin osi Ijesu kristi, omɔn osi Idevidi, omɔn osi Ebirahamu. ² Ebirahamu ɔle kha aba ɔsi Iziki, na bi Ijekopu na aba si Ijuda bi ibhiɔ ɔle ni ikpia. ³ Ijuda ɔle kha aba osi Ipɔzi bi Zerah hi itama, Ipezi kha aba osi ihɛrɛzɔ, Ihɛrɛzɔ ɔle aba ɔsi Iramu. ⁴ Iramu ɔle kha aba ɔsi Amminadab, Amminada ɔle khi aba ɔsi Inahasɔn bi Inahasɔn ɔle kha aba ɔsi Isamɔn. ⁵ Isamɔn ɔle kha aba ɔsi Iboarz obi Irehab, Iboaz khi aba osi Obɛdi bho obi Irutu. Obɛdi kha aba ɔsi Ijesi. ⁶ "Ijesi ɔle kha aba osi Idevidi nɔn khin ojie. Idevidi kha aba ɔsi Isolomɔni bho obi okhioi Uria⁷ Isolomoni ɔle kha aba ɔsi irehobua. Irehobua kha aba ɔsi Abija, Abija kha aba osi Asa. ⁸ Asa kha aba ɔsi Ijehosafat, Ijehosafat kha aba ɔsi Ijoram ɔle bie bha uzia. ⁹ Uziah kha aba ɔsi Ijotam, ɔle kha aba ɔsi Ahaz, Ahaz kha aba ɔsi Ihɛzɛkaya. ¹⁰ Ihɛzɛkaya kha abo ɔsi Imanasɛ, Imanasɛ kha aba ɔsi Amɔn bi Amɔn kha aba ɔsi Ijosia. ¹¹ Ijosia bi ulin ɔsi Ijɛkonია eni eda do obhiɔle no okpia mu kha dɔ bhi Ibabilɔn. ¹² Eghe nɔ kirɛ khu ri bhi Ibabilɔn oda khi aba ɔsi Ishealtiel, Ishealtiel ɔda ki ulin ɔsi Izerubbabɛl. ¹³ Izerubbabɛl kha aba ɔsi Abiɔd, Abiɔd khi aba ɔsi Eliakim, Eliakim khi aba ɔsi Azor. ¹⁴ Azor kha aba ɔsi Izadok, Izadok kha aba ɔsi Achim bi Achim khi aba ɔsi Eliud. ¹⁵ Eliud kha aba ɔsi Eliazar, Eliazar kha aba ɔsi Mattan, bi mattan kha aba ɔsi Jacob. ¹⁶ Jacob kha aba ɔsi Ijosɛfu nɔ ɔdi Imeli nada bi Ijesu, na tirole kristi. ¹⁷ Rɛ nabhu ulin ɔsi Ebrahim rɛsɛ bhi Idevidi ulin igbɛ'nɛn nɔn na bhi Idevidi re sɛbhɔ ɔna mukha khin Ibabelɔ oda kin ulin igbɛ'nɛn, Re nabhi ɔna mukha khin ibabelɔn re sɛ bhi kristi ulin igbɛ'nɛn. ¹⁸ Ubiɛmi na bi Ijesu kristi inian ɔre sunun. Inenɔlɛn Mary oda muegbɛ nɔre bi Ijosefu, ɔkpanɔ egbe ne kirɛ kugbe, Eda kere ɔhama rɛ nabho obɔ osi Elimi nɔ khiale. ¹⁹ ɔkpanɔ, Ijosefu nɔdɔle oda kin okpia nɔn luemi nɔsɛn ɔbho nɔfala bhe eji ɛbho yie, ɔda kha guanɔ nɔhɔle fekele. ²⁰ Eghe nɔkirɛ kharia enmian ɛhi nɔsi Ebianlɛn ɔda ze'gbe nalɛn miɛn bhe ebhohie, oda tale 'Ijosefu ɔmɔn osi Idavidi hai ji ofɛnmɛn nurɛri Imeli bho okhioɛ, ranmude onu uhamami nɔn hama ni ɔsɛ elinmi nɔ khale nɔn. ²¹ ɔdi bi ɔmo okpia, akikha ti elin ɔlɛn Ijesu, ɔdi mi ibhokhele fan bhi iluemikhɔ. ²² Ena rebhe ruami nɔrɛ musɛ ebi ebiale tale bhu unu akhasɛ ɔda tale. ²³ "ɔnɔ bha mi okpia di kha hama oki bi ɔmo okpia, aki kha tie elinɔlɛn Imanuɛ, ɔna rɔ'le ta "Osɛnobulua de ba man." ²⁴ Ijosefu da riɔbhowe iro oda lu ebɛ'hi nɔsi ebiale yɔle lu, oda riɔle bho okhio ɔle. ²⁵ ɔbha nalɛn nowɛ de nɔ rɛbiɛ ɔnɔ ɔmo okpia. Irio ada kha tiɔle Ijesu.

2 ¹ Aki biɛ Ijesu fo bhe ɛbholo natiɔle Betilɛhɛm bho otɔ Ijudia bhe eghe ni Iherodi rɛ yo ojie, elenminlin neno otɔ ujɛrɛ ɔɛnlɛn vae. bi Ijerusalɛm da non. ² "Tela ada biɛ ɔmon noa dɔ kin ojie nosi Ijus?" Man daghe ahienhien nɔsɔ l bhe ujɛrɛ ɔɛnlɛn, ɔle man da vae niman dɔ gholo nanlɛn. ³ Iherodi nɔ'jie kihɔn, egbe da wɔɔ le bi ena Ijerusalɛm rebhe. ⁴ Iherodi da tatie eno ohenlen ne khua bi ene gben ebe bhhɔ ɔnɛ ɛbholo, ɔda non ele. ⁵ Jela ada biɛ ɔni kristi nan? eda tamalɛn, bhi betilɛhɛm bho otɔ Ijudia ranmude iriɔ ɔno ohenlen gbenlɛn, Bha ni ⁶ Betilɛhɛm nan otɔ Ijudia, ojie nɔa nɛ ɛwɛle bha vae okp ojie non. Nɔa kin ɔrihuan kin nɔsi Izile. Eghenan⁷ Iherodi da tatie enelen emin bhe ɛle milin, ɔda non ele, eghe la ele rɛ daghe ɔnan ahienhien. ⁸ ɔda yele bha ha khian Ijerusalɛm bha guanɔ ejada biɛ ɔnon ɔmon, bha bha haki miolɛn bha dɔ tama men nimen yɛ dɔ gholo nanlɛn. ⁹ Eki hon eda khkan. ɔnu ukpa ahienhien da sɛyɛ rɛkhan ele, ɔkuɛ sɛ ɔda mudia bhu uwa nan da biɛ ɔnɔ ɔmon. ¹⁰ Eki daghe ɔna ahienhien, eda mamam ghonghon. ¹¹ Eda nabhe ɛkɛ uwa, eda dɔ mien ɔnon ɔmon bi Inenɔlɛn ni Mali. Eda sɛ ɛkɛle ru bho otɔ eda gholo nanlɛn. Eda tam ɛkpa a, eda ne ɛlomɔn bi emin ne mamam ghanlan, rɛ lu ɛsele nɔnɔ ɔmon. ¹² Osɛnobulua da sekha nele, bhe ebhohiɛ ne hei kikiɛ ha bu Herod, ɔle eda rɛ khan uwedɛ ɔbhebhe ha khien ɛbho ele. ¹³ Eki rie bho oa fo, osɛnobulua da jie ɛhi bu Josefu re bhe Ebhohiɛ. ɔda tale, "Kpɔnɔ, Re onon ɔmon bi inenɛn ɔlɛn, ni bha nɛ diɔ bhi Ijiuti. Debhe enian non rɛsɛ eghe nian rɛ taman en. ¹⁴ Ason nin Ijosefu da re onon ɔmon bi inenɛn ɔlɛn eda ha khin Ijuti. ¹⁵ Eda ribhi enin rɛsɛ eghe ni Iherod kire yurɛ yuu. Ona ho omusɛ ɛmonlɛn ne Ebiolen man tale re no obɔ ohenlɛn. Bhe ɛkɛ Ijuti ɔle Ida tie omimen kidɔ erahiɔ dagba re. ¹⁶ Iherod kidɔ kere enelen emin nan erahiɛ ɔle, ekele da mamam kha khɔle ɔda ju uhomon ne gbono Imikpea rebhe ne, ribhi Betilɛhɛm bi ɛbho ne dea kɔle, re nabhi ikpe eva rɛ re otɔ bo ɔne eghe ne enelemin ni rɛ do taman len. ¹⁷ ɔna ho omusɛ akhasɛ no so ohenlen ijɛmaya. ¹⁸ Ada hon ukpurulu bhi iramah, okpe eviɛ bi uronmin. irachɛ viɛ ni ibhokhan len, ɔbha rɛ ɔbho olɛlɛ, ranmude hei da kie vae. ¹⁹ Eghe ni Iherodi kirɛ yuu, ɛhi nɔso osɛnobulua da dɔ tami Ijosɛfu bhe ebhohiɛ bho otɔ Ijipti. ²⁰ "Kpanɔ, re ɔnɔ ɔmɔn bi o ɔle ni bha kha khin otɔ Izirɛl ranmude ene guanɔ ɔnɔ'mɔn nan ne gbea, eyunolo" ²¹ Ijosefu da kpanɔ, re ɔnɔ'mɔn bi inenɛn ɔlɛn vae bho otɔ Izirɛl. ²² ɔkpanɔ, Ijosefu ki hon khi Arkilɔsi ki ribhe ejele nɔsa aba le ni Iherodi ofɛn da ha muonlɛn nɔ rɛ khi enin. Egbe no osɛnobulua kire sekha nalɛn bhe ebhohiɛ, oda diɔ bhotɔ Igalili. ²³ ɔda ha nyenlɛn bha agbɛbho natiɔli Inazarɛt. ɔna yɛ kin omusɛ bha ahase ne no ohenlɛn ka ta. Edayɔ adɛɛɛi tiɔle ɔri Inazarin.

3 ¹ Egheni, Ijoni, nɔ ramɛn nɔ'ria da vae, kha tɛ ɛmɔn osi osɛnobulua bhe ɛkɛ ato, osi Ijudia, tale wɛ'ɛ. ² Fidelɔ ramude egua okhun kɛ otɔ. ³ ɔna ɔna akhasɛ ne azaya tɛ ɛmɔlɛn man bha wɛ'ɛ "Uru otuen ɔkpa so dagbare bhe ru ewedɛ nɔsɔle kin ɔnɔ diale" ⁴ Bho ɔneghena, Ijoni da yɛ ewu na re iron osi ikamɛli bi ugbeɔn ɔso ohian ebale nɔ'sɔle, oilɔ, li iriso bi ɛmɔnowɔn. ⁵ Ijerusalɛmu, Ijudea rebhe, rɔ sebhi otɔ osi ɛdɛ Ijɔdan, da buɔle va. ⁶ ɔda samɛn ni erebhe bhi ɛdi Ijordan, erebhe da kozi⁷ ɔkpanɔ bhe eghe no ki rɛ daghe otu Ifarisis bi Isadusis ebuɔle vade dɔ samɛn, ɔda ta manlan, "Bha ni imɔn osi ikuɔkuɛ eyɛn, khɔbhɔ gbu uhi bha, ni bha rɛ rune sibhi ufuɛn nɔ vade re?" ⁸ Bha mi ikpɛ nɔ men. ⁹ Bha kha tale bhe usun bha, 'ma mɔn Abrahamu, bhi Aba.' Mɛn tamabha, osɛnobulua di sabɔ hei imɔn dagbare ne Abrahamu bhɛn ɛkɛ ikpo'bhidona. ¹⁰ Bho eghe na, amu ughan da inie eran fo. Eran ikɛkɛ nɔ bha min ikpɛ nɔ mɛn, aki hianlɛn fia rie bhe ɛkɛ eranlɛn. ¹¹ Mɛn samɛn bha, ɔsi ufidelɔ. ɔkpanɔ, ɔnɔ vade rekhan men, oile ko okhunle. men bha sɛ ɔnɔa mu ibata nɔsɔle. ɔdi samɛn bha bhi elimin nɔ khiale, bi eranlɛn. ¹² Emi nɔ khian rɛ khankhin ehunhun riɔle bho bɔ nɔ rɛ

kpõno'tõ rebhe bi õki si õka rebhe sikoko bhẽ ejiohe emi yi, bhẽ ẽkõuwa. Ọkpanõn enemẽn neribhõ õki biole bhẽ eķẽ eran tuõle bhẽ eķẽ eran nõ wea."¹³ "Eghe ni, Ijesu da dabhi Igalili vae bhi ẽdi ijordani nõ dõ samẽn bhi obi Ijoni. ¹⁴ Ọkpanõ, "Ijoni bha ho nõle samẽn nalen, ọda tamanlẽn, uwẽ'kele nõ samẽn mẽn, uwẽ õki bumen va?" ¹⁵ Ijesu kida wanien ọlele, "Jiõ diariõ nia, emi nõgbale nõ ni man rẽ muosẽ emi rebhe nõkele" Ijoni kida kue bhõ ¹⁶ Ọki samẽn nanlẽn fo, Ijesu kida si bhẽ eķẽ amẽn re, osukpani, eguale okhun da tujiea nalen. Ọda daghe orion nõ Osẽnobulua vade otõ bi idu ọda tuere yanlẽn. ¹⁷ Osunkpani, uru da, dabhi ẽgualẽ okhun va "Ọna khi ọmõn ni huoẽmõnlẽn.Emõnlẽn yẽ mẽngebe."

4 ¹Egheni ẹlinin da dia ijesu ha khin ukato ni ẹlimin ebe do ha dõmõnlẽn. ² Ọ ki se eķẽ ohanmẽ ikpẽdẽ egbõle eva ọhame kiada gbõle. ³ ọdamẽ ọzia da vae yõle, uwe ha gene ha yi ọmõn si Osẽnobulua tama eni udo nan ne khin ekala. ⁴ Ijesu da yõle ai gbõnlẽn, ọyi ebale ọzia sẹ ẹnlẽn agbõn bi ota nõ ni Osẽnobulua unu olagbase⁵Elimin ebe da gbe se ole ha khin ẹbhõlo nõ khiale, oda se ole ha khin eje yokhun nẹ bhotuẽ nõ khua. ⁶ ọ da yõle, uwẽ ha yi ọmõn si Osẽnobulua, mu egbe ẹ fi suẽn se, ai gbõnlẽn, ọ de jẹhi nõsõle ne gbẽ ẹ, bi, Eki muẽn bhobõ nõ sele nu hi da si ezamẽn gbe bhudo.⁷Ijesu da tama lẽn, ai gbo gbõnlẽn, he ki sedamẽn damin Ebealẽn bi Osẽnobulua nõ sẹ. ⁸ Gbokie ẹlimin ebe da se ọle ha khin okhunlun ukekeke nõ yokhun nẹ ọ da si egua ọni agbõn bi osisi nõsõle sebhe manlẽn, ⁹ ọ da yõle enan she i dẹ sẹ miẽn, u da de bhotõ ga mẽn¹⁰Ijesu da taman lẽn, se bhena se ẹlimin ebe: Ai gbõnlẽn, Nuwẽ gEbealẽn ni osẽnobulua nõ se ọle okpa sẹsẹ. ¹¹Elimin da zõle obõ, eni ẹhi da do ha gale.¹²Ijesu ki hõn ghe ha mun ijoni, O da shegbe ha khin eķẽ igalili. ¹³ Ọ da kpanõ bhi inagaseti dõ ha nyẽnlẽn bhi ikapanum bhe egbe eķẽ si igalili bhagaga otõ si izẹbulõn bi inaftali. ¹⁴ ọnan sunu se vuõn ebi Azaya ni ohẽnlẽn tala, ¹⁵ Otõ si izẹbulõn bi inaftali bhodẽ eķẽ gbesa ijodani, igalili si ene bha sẹbhõ. ¹⁶ Enẹbhõlo ne dotua bhebiuli daghe ọjẹfua bi ukpa hẽnlẽn se¹⁷Rẹ na bheghe ni ijesu da mukele ha taman ele ghe "Fi ọkhõle wẽnẹ eguaosẹ ọsise"¹⁸. ọ khi khian bhegbe ede igalili, o da daghe ibhio eva, isamõni na tiõle ipita, bi Anduru nobhio ọle, e mun ogan fio bhẽdẹ semude ọgbẹhẽnlẽn ele khin. ¹⁹Ijesu da tatie ele bha sekhan me, i ki sẹbha kin egbẹhẽnlẽn esia. ²⁰ Eje eje ele da zongan obõ sekhan lẽn²¹Ijesu ki gbo khian ọ da min ibhio eva ọbhobhe, ijemisi ọmõn si izẹbẹdi, bi obhio ole ijoni. Ele da ha sighi okẹdẹ bi abele izẹbẹdi ele hẽnhẽn ogan. Ọ da datie ele ²² eķeje ele da si bhoke onokõ sekhan lẽn.²³Ijesu da nẹga bhi igalili sebhe ha manle emilin bhotue bi uhõmujẹ eguaosẹ, Ọ da yẹ ha himin ene khõnomõn agba emuonẽn ikikẹ bhõ ji ẹwẹ ẹbhõlo. ²⁴Owewe sõle da nega otõ isisia sebhe, ele da ha muni ẹbhõlo ne khõmõn agba emiame kike bi ẹbhõle ni esu munõ gba, ene, khõnõn ọwa bi akhunlun ijesu da himin esebhe. ²⁵ Ebhõlo ne mama bunbunlun da bhi igalili, idẹcapolisi, Ijesusalẽn bi ijudia dõ sẹ gbesa ijodani.

5 ¹ Egbe ni Ijesu rẹdaghe enagbe ẹbhõ, ọda diõbhũ ukoke. Oki dibhõ otõ idibo ne sõle da buolere. ² Ọda tan unua kha maele emi oda yõle. ³ Erõmõn ọsẹ ene bhõ gbele bhi oriõ ọsẹ sele khi eguale okhun. ⁴ Erõmõn ọsẹ ne kiẹ'gbe , edi kha mõn isudu. ⁵ Erõmõn ọsẹ nemõn ejiejie edimi ọnotõna bha alebhuku. ⁶ Erõmõn ọsẹ nõ ohanmẽn bi obhamẽn gbele ranmudi ilueminõsẽn edi kin ọnõ violẽn. ⁷ Erõmõn ọsẹ nemõn itohan edi yẹmi itohan. ⁸ Erõmõn ọsẹ nu udu ele khale edi mi osẽnobulua. ⁹ Erõmõn ọsẹ nerõ ofure khian adi kha ti ele imõn nõso osẽnobulua. ¹⁰ Erõmõn kho ọsẹ nakpokpo ranmudi ilunosẽn ọsele khẹ eguale okhun. ¹¹ Erõmõn ọsẹ sade eria eki popo ẹẹ ki yẹ tota nemẽn rijiman ranmudẹ mẽn . ¹² Kha aghõn gbõn bi itẹmõnlẽn ranmude ikpõnole hi ihaosa non sẹ bhi eguale okhun. Reji ọnuwede na eria da ka popo akhasẹ neneman yẽnlẽn. ¹³ "Uwe khu umẽn ọsa otõ . Ahamẽn umẽn iri ulẽnlẽnmi ọsõle fia bõbhõ ọa rẹgbo kin umẽn yẹ? oiyemẽn bhe emisoso be nõdia bhi irõ aki biriõle kua eria kiri idia nabhõ. ¹⁴ Uwẽ kho orukpa ọsa agbõn. Agba ọbhõ nan muõn bhu uko'ke nõjia rẹ nẹ ko. ¹⁵ La eria khõ ru orukpaoki muõn bhẽ ẹle okhiale, ọyi akha ru orukpa aki muõn bhe ebarẹ mu orukpa mudia nõn kha bhala ne eria rebhe bhi uwa. ¹⁶ Ji orukpa nasẹ kha bhala reji nõmẽn be ne ada mu oriri oriri ji Aba man nõn ribhi eguale okhun. ¹⁷ khir riale Imẽn khõ vae dõ ria uhia la enan akhasie. Imẽn bha vae dõ ria elea, ọkpanõn ni imẽn rẹ muele sẹ. ¹⁸ Iriõ ẹmõtata Imẽn tamaẽn ọkhuẹsẹ eguale okhun bi otõ ọgbera, ukpi iyama ọkpa la uhõmõn ẹmõn ọkpa nõla si bhõ ọnõn uhi re ribhõ, ọkuẹsẹ emi rebhe mõn omusẹ. ¹⁹ Rejiõnan ọnõn guõghõ ọnikhere okpa bhe enun uhi na ọda man eria ọbhebe ele rẹ luõle, aki tiõle ọnikhere bhẽ eguale okhun. Ọkpanõn ọnõn ne ele mõn oda man eria ele akiti ọle ọnõn kpõnõle bhi eguale okhun. ²⁰ Imẽn tamaẽn akhamiẽn ilueminõsẽn ọsẹ bha ọbha gbera ilueminõsẽn osi enegbi ebe bi Ifarisisi uwede ribhõ narẹ na bhi eguale okhun. ²¹ Uwẽ khahõn atamaele bhe ẹghe nẹ eķẹlẹ, 'khi gbugbele, bi onoi gbugbe oki kha ribhi igueza nõn kakale'. ²² Ọkpanõn imẽn tamaẽn ghe ọnõn rekhi nẹkẹ obhiõle khõ oki kha ribhi iguẹzõ nõn kakalẹ, bi ọnõn tama obhiõle.'Qria nõmi eboajia rẹlu oki kha ribhi okakale bho obõ erẹbhokhan. Bi ọnõn kidatale,"Uwẽ nun ohiuki! ok! kha ribhe okakale be eranlẽn ọsi agbe eranlẽn. ²³ Akhamiẽn uwẽ lari emisi bho obõ re bhi ọta, uda yelere umõn ẹmõ'be reji obhiõlẹ. ²⁴ Zõ ọnemi obõ bhi ọdalo ọta uwa kha khan rẹhan bu obhiõlẹ, ukuẹ dõ riemi sibhõ obõ re. ²⁵ Mõn ẹhanlẽn ji ọnõn ne giezõ ejiejie su khin ikotu, nõkhi muẽn nene guẹzõ, nene guẹzõ khai muen yanele nakhaimiẽn emuẽn fiõ bhi ighan. ²⁶ Ẽmoata mẽn tamaẽn, uwe ikhian lasi bhe enire subha ha enosa igho nõn khere nẽn nunulu. ²⁷ Uwẽ hõlẽn atale, "khai gbo ogheķẹ" ²⁸ Ọkpanõn, itai maẽn ghe ọnõn kighe okhio bhi ihieķoghe oki gbo ogheķẹ bhõ ahu nõsõle. ²⁹ Ahamiẽn ẹlo obara guanõ nõrẹ kha bibire bhoea riefia omẽn narẹ mien egb ọkpa osẹ oria ọmẽn narẹ mien ona bha agberanlẽn. ³⁰ Akhamiẽn obara ọsẹ rẹ bibire, hian refia ọmõn narẹ mien ọkpa bhe egbe ọsẹ ria narẹ mien egbe rebhe ọnabha agberanlẽn. ³¹ Ayẹtale ọnõn khu okhio ọle fia, nõn re ebe uhemi nanlẽn. ³² Ọkpanõn, Imẽn tamẽn, ọnõrẹkhi nõn ho okhio ọle ada mien khõ gboghẹ ọrõle kin ọgboghẹ, ọnõn iriõle narẹ hõle okiyẹ gboghẹ ³³ "Gboyẹ, uwe hõmi atalee eghe nẹdẹlẹ, khi khõ ihẽnlẽn nõyole bho otafõh, ọkpanõn mu otafõh nasẹ bu ebianle. ³⁴ Ọkpanõn, imẽn tamaẽn khi khõihẽn hiehie, reji agbõn okhun, ranmud eni aghejẹ osi osẽnobulua. ³⁵ La reji otõ ẹni ọhẹ awẹõ la reji Ijerusalẹm, eni agba ẹbhõ nõn kpõnõle ọsi ojie. ³⁶ La maki ru uhõnmõn khõ ihẽnlẽn, ranmude mai la sabõ lu ukpe eto okpa nõn fua la ọnõn bili. ³⁷ Ọkpanõn, ji ọla nunta khi 'Hee,hee' la 'Heye,heye' ebõķire khi nõn gbera ọna obo elu ẹmiebe ọna vae. ³⁸ Uwe

holen atale, 'Elo re haose elo bi ra akon haosa akon.'³⁹ Okpanon, imen tamaen, khi mudia khe oluemi ebe, Ebodiaye, onon fi ubia bha agban abera, deno onokele nalen yowo.⁴⁰ Akhamien onore tie uwe ezọ oda ri we emin, ji onoria woye ri ewegbe.⁴¹ Ononi tamaen nou kha bhi imale okpa, rekhalen nabhe eva.⁴² Renon onon uwe ele, khi bi egbe non guanon non momo uwe ele.⁴³ Uwe holon atale, ohoemon oboe uki ho oyanen.⁴⁴ Okpanon, imen tamaen, hoemon iyanen neromon nene popo qee. One ebe no men nedede bhai mon. Ne eromon nene khoe, lu omen ji ene hee.⁴⁵ Bejiman do ki omon osa Aba man aghon okhun. Oji ovon osole kha ze elu emiebe bi ene unosen. Oki gi amen kha rolo enemien bi enimen.⁴⁶ Akhamien uwe hoemon ne hoemon ihaosa be uwe kimon? oyi ene muni igbo ohonenon oyi irio elu? ⁴⁷ Akhamien uwe tui ibhioe okpa, bu uwe kidiriyo lu gbera enekele? oyi irio bho Igenta luole ye? ⁴⁸ Ebokhi uwe kin onon lu eminosen, be na Aba non ribho agbon okhun re lu eminosen

6 ¹ Moen ewan, nukha lu emi osi mon khiale, ne eria ba daghemen ra, aki domien ihasa ye ribhi uwe bho no da bhi obo Eraman no ribhi egua okhun. ² Okpanon, uda rie sibho obo re, ghe khua akala bho, ze bi ihi emalu ne ribhi uwa oga bi uwede, na agbon me he da ru uyi nelan. Emaeta, oile taman bha, emien ihasa no ribho fo. ³ Okpanon, uda ri sibho obo re, ghe ji obo agobo len ebi obara lu, ⁴ Be jia da mien urie sibho bore na se, jia yo osi ekhokho. Egheni eraman no daghe bhe ekhokho ki ha uwe osale. ⁵ Sade une eromon, ghe dia bi emalu, ne hoemoi ineromon bhi imudian bhe eke uwa oga bi uwede ne eria daghelan, Emonata oita mabha, emien ihasa no oselan fo. ⁶ Okpanon, we kha khian ne eromon, uki labhe eke ugha nase. Kho ode uki neromon ji erama no daghe bhe ekhokho. Eraman no daghe bhe ekhokho, di ha uwe osa. ⁷ Uakhian ne eromon, khe to ota ne yiolo. ota nu kata ze bi ene bhalen osenobulua, ekialo osenobulua di hon ranmude emon nobunbun noselan.

⁸ Okpanon, kha dia bi ilan, ranmude erama no ribhe egua okhun len ebu uwe gualo uwe kue no. ⁹ Ranmude ona rinia kha ne eromon: "Eraman no ribhi egua okhun, jia re ekpen nenien." ¹⁰ Jie egua nose vae. Iho nose alu bha agbon be jia lu bhe elinin. ¹¹ Re ebale edede man. ¹² Ro olukho nosenman humuma, beji man re humu ene lumakholo. ¹³ Khe sua man fi bhi eke edamen, mienman fan bhi emionbe re. ¹⁴ Sade uda re hume erio obhebe ulukho naselan, Erama no ribhi egua okhun, di re human. ¹⁵ Okpanon, akha ki mien uwe bha rehuman iboe. Erama no ribhi egua okhun, khian rehuman. ¹⁶ Akha mien uda lu ifueke ohamen, ghe sielogba bhu uhmun be ji ilan ni emalu lu, ranmude, eki si elo gba bhu uhmu ne reman we elui ifueke ohamen. Emuata oli tamabha, emien ihase noselan no vuonlen fo. ¹⁷ Okpanon, akhamien, uda lu ifueke ohamen ua re ebare gbo gbue uhmu, ua ra amen kpelo. ¹⁸ Bhe ejiada mien obha re egbe man eria, ifueke ohaman na ose. ¹⁹ "Ghe si efe sikoko ne gbie bho ona agbona, bheji eji ododo'ada lolia bi eji ada monton, bi eji oyi ada gbe ekhua le emino ribho. ²⁰ Nure lu oni, si efe koko ne gbie bhe egua okhun, bhe eji ododo khian da lolia bi eji o khian da gbe ekhua dorie. ²¹ Ranmude, eji emino donna ye eni ole ekhole ye. ²² Elo khu ukpa ose egbe. Ranmude, elo kha amen, egbe rebhe ki vuon ni ukpa. ²³ Okpanon, akha mien, elo nase oimen, egbe na se rebhe ki vuon ni ebiuki. Ranmude, akha mien onu ukpa, oda yi ebiuki, bo onebiuki ni akhua seye! ²⁴ Aisabo re eja ogie va, okha hu ukpokpa oki hoemon onokele, ra oki mama sike ukpokpa, bi oki fi onokele bho oto uda sabo go osenobulua bi efe. ²⁵ Okpanon, itama bha, kha kpokpo egbee ranmude uyemi na se, bhe ebale nale ra bu wea won, ra egbe nase ebu weayo. Eyi iyenlen gbera ebale, bi egbe bha gbera ukpon? ²⁶ Bha ghe afiamen ne ribho okhun. Ere ko ra kolo ra, ne re sikoko bhe eru, okpanon, Eranman no ribhi egua okhun ole rebae nilan le. Oyi yi bha be khin ukanlen le? ²⁷ Qria no bhi usu bha, bhe ke ikpokpegbe nasole oki sabo rie ba edagbon na sole? ²⁸ Be ki ze nuda kpokpegbie ba emon ukpon? Riale, ilumun ne ribhi oto be ji ere wanre ye. Ewina ra ne re kha do ukpon. ²⁹ Itamabha Isolomon tobolo, bheke oriri na so le abha ri ukpon hinlen bi ena. ³⁰ Akha mien, osenobulua, sabo re ukpon gue ilumu ne ribhi oto, no yenyelen elena ewie, ahilolia, bi bhe eke ron, ekan, odi ri ukpon gue bha ne mon irebho nekhere? ³¹ Ranmude ona bha kha ye gbogbo egbe we'e, 'Biman le ra be man won?' ra idie ukpon ni man ni yo?" ³² Ilan ne bha rebho gualo emina rebhe bi Eranman no ribhi egua okhun lenlen we gualo emina rebhe. ³³ Okpanon, ka guano egua bi ilue minonsen na sole emi rebhe no ki kere odi re nien. ³⁴ Ranmudona, kha ye kpokpo egbe bhi ewie, ewie di kpokpo egbe osole. Ukpede ikeke mon emioke osole.

7 ¹ "Hei bhuohien, onon bhuohien rigbo. ² Ohien nuwe bhule, olearebhuohien non se ebuwe re bhan ole ayere bhan uwe. ³ Bezele nuwe nan ghe onukpemin nin non ri obhio uwe bh elolo, okpanon, uwe bhadaghe ududu eran non riuwe bhelolo? ⁴ Buwe are taman obhio uwe, 'Jime rio onukpemin non rie elolo kie, aimien one ekhun eran rie bhielol? Ure non luemin abadaghemien! ⁵ Ohenhen kea mun ekhun eran non ribhi elo non ribhi elo non se kie be nun uwe are daghe osesili onun ukperan non ribhi osobhioe bhe elo. ⁶ Hei re emin non khiale nan awa, la a ebale non daen fio bhi odalo non si une. Qiyirio ekhi ro oranmen non sele nunu ole, laa ekiyanganlenan. ⁷ "Non, akhi renien guano, uwe khimien. Sobu bho, akhi tugiole nien. ⁸ Onon khirekhin non nonlen, ole mien onoguanole, olemien, la a onon oria nin non sobu bho ode, ole atugio ode nan. ⁹ La a konon bhewebha non omon anolen ri ukhion bhi ibredi men, non re udo nalen? ¹⁰ La a ohiole re ehelen men, phi re eyen nanlen? ¹¹ Ranmudonan, uwe non luemin eb ha relen ha rie emin esili non omon, ekahi Abae non ribhi egua okhun lun hare eminesili ne enenolen? ¹² Ranmudonan, ebokhirekhin nun we guanon nan agon luwe, lu nele, onan onu uhi bi ohen. ¹³ "Nin onode non kien rienlen nabho. Onode bhiamin kien gbolo nana akhin ufuan, ebho ne bunbun ole ribhi onugede nan. ¹⁴ Okpanon onin ode rienmin bi aisabo kerenale si ienlen, ikpeta kpa sabo nale. ¹⁵ "Bhonenanlen bhi obi ohen ohogholi, ne buere akpa osi ohuan ruen, inian ekian bi oguokhoguogho. ¹⁶ Ikipiru ne monlen ole uwe relen ele. Agbon Koni igrepu be eran anume la otien bhi oran omunmun? ¹⁷ Iriyeyenon, eran non bhen rebhe ole yegbo min ikpe non men, eran noimen oiyebo min ikpe noimen. ¹⁸ Eran non men oisabo re men ikpe nonimen la eran nonimen oimen ikpe non men. ¹⁹ Eran non khirekhin nonimen ikpe non men aki khianfia ro kpon. ²⁰ Onizele, ikpe

ne monlen o le uwę relen ele.²¹ Ayi orebhe non tamęn 'Ebianlen, Ebianlen' Khian la nabhi eguale okhunlun, enesabo lu iho non si Aba non ribhi okhunlun.²² Enebunbunlu meatamanmen unukpedeni, Ebianlemen, Ebianlenmen, men bhaba relien non see sa akhasę, meni relien khuo ojuu fia, eke elin non see meni lu ohanlolo ne bunbunlun? ²³ Enimeęan da taman ele bhi adaigbolo, 'Men bha lenen! sibhiejimęn yere, ibha ne bha lu rekhan uhi.' ²⁴ "Ranmudonęan, onoirekkin non hen ęmon non sęmen onan robo rekhanlen oiken umonwanlan non bun uwa bhi uku udo. ²⁵ Amen da rolo, okpologho da vae, bi ahoho da hoho bhi ukonu uwa, obha deso oto, ranmude ukudo ada bon. ²⁶ Ononhirekkin non he ęmon non se men non bha reobo rekhanlen ohi kien uuki non bun uwa non so le bhu ukeken. ²⁷ "Amen da rolo, ologho da vae, ahoho da fi gie onuwa, onan guoghoka uguoghoka nonsole da gbukpei". ²⁸ Ege da do se, Ijesu khi ne talo fo, onan han enun usun ilolo bho ode non re man el emin. ²⁹ Ranmude ęiman ele min bi ęria non mon ahu obha dia bi enin enegbebe.

8 ¹ Ege nin Ijesu re nin onoke huęre, onun usun non khuo da re khamlen. ² Doghe ęria non khonmon ubhe da do min olen onan ghore nalen, onan tale "Bealenmen, oha ye le, uwę sabo regbe dan mien". ³ Iro Ijesu rerobo su o le, onan tale, "Oyemen, kien onon khiale". Onęnhenin onanwe kien onon kpekha bhi ibhie. ⁴ Ijesu da tamanlen "Hei taman ęria soso. Haa khin ose, regbeę man ono ohęn, bii onęn esele ni Imosis tale, non ha yi oseli re jele." ⁵ Ege non re vade Icapanum, onon ri isodia egbonisen khian da bule re, bhi o le. ⁶ Onatale, "Ebianlenmen, eguobhandia non sęmen nowę bhi uwa obo bi awę bhiębhięa owo mamam loy o le." ⁷ Ijesu da tamanlen, "Men da vae nin do regbe danlen." ⁸ Iri o onon riobuan egboisen khian da tate, Ebianlenmen, men bhasę onu uwę anale bhi uwa. Uwę wo to ononta egbe kiwe danlen. ⁹ Ranmude okpea men khin nan re ejele bi ahu nan, men bhon iyokulo nin men ghaloghe. Men taman onan, 'Akhian,' onan ha khian, onan taman ęria ebhebhe, 'vae,' oda vae, reji egomandia non sęmen, 'luonan,' okhi lu o le." ¹⁰ Ege nin Ijesu rehonan, onan han onlen ilolo, onan taman enerekhanlen. ¹¹ Men tamanen, meso nabhi ejo oenlen da mure bi eji oenlen da defia, ohi deba Abraham bhuki imenęe non so le bi Isaac bi Ijakopu bhe eguale non so okhun. ¹² Okpanon imon non si eguale man mue fio bhi ebiuki osiolele, bheji evię bi igbakon ye. ¹³ Ijesu da taman odion iyokulo egboisen, "Akhian! beju uwę reręobho, iri o a re sunun je." iri o egbe redan oguobhandia nin bho onęn urięhelegogonan. ¹⁴ Ege nin Ijesu khire naa bhi uwa non si Irita, iri o re daghe oruan Irita no okhuo no wę okhomon ohigua. ¹⁵ Ijesu da ro obo su o le obo, onon ohigua nan z o le obo. Iro ore kpano do muni ebale nele. ¹⁶ Osemuan kire, enen bholo nan nan munon bu Ijesu re enegbe bha dab ne mon orion non men. Onan khu enorion ne bhęn rie bhi eyenlen re onan regbe da ene khonmon. ¹⁷ Inan aręroze ebi Isiah no ohęn tale, non re o le, "Irio onokpea tob o le re mien bhan ekhomon bi emianbhęn." ¹⁸ Ege nin Ijesu re daghe enun usun ebholo siko negale, ona taman ele ebealu onan zele obo akhin ibode o si odighi o si Igalili. ¹⁹ Iri o ogbenene re bu o lere tamanlen, "Omanebe" men de rekhanen ejuwę khireakhian." ²⁰ Ijesu da tamanlen. "Oaghan bhon uhio, bi afianmen ne tin bha ahoho bhon ekolo, okpanon omon non so okpea o i mon ejoda re uhonmon non so le noko" ²¹ Odibo nons o le ebhebhe da tamanle n, "Ebialenmen, sęka ji men do ra abamen to" ²² Ijesu da tamanlen, "Rekhan men, ua ji eneyulu da ri eneyulu non sele to." ²³ Ege nin Ijesu khire na bhi okode fo, enodibo non so le da rekhanlen nan bhi onokode. ²⁴ Doghe, enin okpehoho nan na bhi onokpede, okpehoho da ha mun onokode. Okponon Ijesu da wę. ²⁵ Eni enodibo non so le da do ri o le bho owe, tamanlen, "Humi manlen, Ebialenman, man laa fuan," ²⁶ Ijesu da taman ele, "Bezele ofen mu bha, ibha ne mon omi urebh o?" Eni oda guakpanon devanhien ahoho be ono okpede. Iri o ofure rene erebhe dia. ²⁷ Onan han enikpea rebhe ilolo enanle, batonan bho okpia, namien lahoho bi okpede henmonlen nanlen? ²⁸ Ege nin Ijesu khire vae bhi ibode nonkele o si Gadarenes, ikpea eva nebhon orion noni men nan bule re. Ogbitolinmin enavade enan bhon umuluęheosohanabe, bonanamien orumuyen oisabo ne eni gbera. ²⁹ Doghe, enasodagbare tale "Biman sabo lu nien, omon non so osenobulua? Uwę vae nun do royanmale onęhele quese?" ³⁰ Onęghena, une nerusun bhe enin, eda lebele, bhejebharegbe bhe ejele. ³¹ Enojuu nan bhi Ijesu eda tale "Ahamien uwę khuman siebhi ienlen non sele re, jiman nabhi eke ienlen se enu une nan." ³² Ijesu da tamaele, "Akhian! Enorion neimen nan da dagbare, enan nabhi eke enu unę nan, doghe, enu une rebhe nan nagbanegbe ha khi okhun oke do nabhi eke ede bhe eje nan yuu bhe eke amen. ³³ Ene renu une kon nan zunę negbe akhięn onękebho tamaele ebhirebhe, ike reji emin non ruan ji ono okpea non ha mon orion noni men. ³⁴ Doghe, onan agba ebhorebhe eda dagbare bu Ijesu re. Ege ne khi re mionlen, enen bhi o le non sibhi agbaebho non sele re.

9

¹ Ijesu da na khokode, vbae bhebholo nos o le. ² Doghe, eda mun okpia akhunlun no rewa nowęy o le. o ki daghe urebh o sele, ijesu da yo riakhunlun ha mon udinmi egbe. Emin ebe se min orehuman. ³ Doghe, ogbenebe so da ha negbele zilolo, y o le ghe, Okpia nan otota awa. ⁴ Ijesu da len ebele ria bhokhole o da ye le, Bezele nin ibha da ha ria eria ebe bhokhole sibha? ⁵ One l o k h o n e, na re y o le a remin ebe human e, la na re y o le kpano mudia nu kha khian? ⁶ Ramude nibha re len ghe Om on s' Okpia mon ahu bhonagbon na re remin ebe human. o da yoni akhunlan akhunlun "Kpano re ewaę ha khin uwa no se ęonokpia da kpano rewa so le o da ha khin uwa so le. ⁸ Ebholo ne bunbunlun ki da-ghona, ofen da mum ele, e da ha gen elinlin Ose no rahu no se rio nebholo. ⁹ Bi Ijesu Khi da bhęni gbera, O da daghe okpia na ti o le imatiu dotoa bheke ikuele ene kokigho uhom on. O da y o le, rekhan me. o da kpano rekhan len. ¹⁰ Ijesu ki dobhotoa no le ebale, do ghe, ene kokigho uhom on bi eluemin ebe na bunbunlun da ni ijesu be edibo o le ha le ebale. ¹¹ E ni ifarisi ki daghe ri o e da yi edibo ijesu, Bezele on o luebha emiln da ha ni ene kokigho uhom on bi elu emin ebe le ebale? ¹² Ijesu ki hon ri o, o da ye le, ebholo negbe danlen hi guanikhumu, enegbe bha danlan okpa guanikhumu. ¹³ Bha do lue eba rona ta: "orehuma me guano eyi irobo" imę bha vae do tie enekhiale, elumin ebe men do tie ne fi okhole w e re. ¹⁴ Edibo si ijoni da vae y o le bazele ele bi eni ifarisi ki ha re eke ohamen egehege edibo no se ele re eke ohamen? ¹⁵ Ijesu da tama ele si imon re ekhuo de ha kioya bhi

eji okpia nọ re amhen ye?Eghe vade bhodalo na re aamēen kpano, ege ni eda re rēkē¹⁶ A ha sukpon ọsogbon ba osieli, ọki ke mana sọnọ.¹⁷ Ai sa anyon ogbon bhi ebha oriēle: A ha sale bhọ ọki vẹnẹa oni enyon ki tue kua. Na re lu irio, aki se enyon ogbon bhi ebha ọsogbon eki koko ha ribhọ.¹⁸ Ijesu hi ne le talọ, Dọghe, ene rẹbho khia ọkpa da dekianre tuole. ọ da le ọmokhuo nọsọle da wo yu, ọkpa nọ dọ robọ nyan lẹn nọ da fikiere bhagbon.¹⁹ Ijesu da kpano rẹkhan lẹn bi edibo nọsọle.²⁰ Dọ ghe, okhuo ọkpa na khonon eminanọ aranlẹn bhi ikpe igbeva da vae robọ su ehehe ukpon sọle.²¹ Onokhuo taman egbole ghe "ole da sabọ robọ sule ukpon, egbe kidanlẹn" ²² Ijesu ki denegbe ọ da daghole, ọ yole "Omokhuo, ha mon ize bhudu, urẹbhọ sẹ himin ẹn". ọn'okhuo da nin bh'on'usieeghe.²³ Ijesu ki nabhuwa ene rẹbho khian, ọ da daghe ene khue arokpo bi ebholo ne bunbunlun e kpoke.²⁴ Ọ da yele "bha si bh'edaban re, ọn'omamen bha yu, owẹ ọle ọ ye "Ene sibh'eni da ha giẹ sẹ zọ ogie"²⁵ Enẹbho ki dagbase, o da na bh'onogua ọda re ọle ukpobọ on'omamen da kpanọ.²⁶ On'emonlẹn da wewe nega on'ebholo.²⁷ Ijesu ki da bheni kpanọ, ikpia eva ne suelolo da rẹkhan lẹn. Eda so rẹkhanlẹn yole, "Tohan malen, ọmọkpia si idevidi" ²⁸ Ijesu ki nabh'uwa, enikpia eruololo da bule re Ijesu da ele "Ibha rẹbho mẹn dẹ sabọ lu ona?" E da yole, Ehe Ebealen".²⁹ Ijesu da robọ sule elolo yele "Jo dia beni urẹbhọ sabha tale. ³⁰ elolo sele da tanlan. Ijesu da maman bhuhi nele, "Bha joria so so lẹn". ³¹ Enikpia da ha rọnemonlẹn wewe ni ijan erebhe khian³² Enikpia eva ni ki kpano, e da mun odin ni esu mugba ji ijesu. ³³ ọni esu ki dagbare onodin da talo. ọ da han enẹbho elolo eda yole a bha sẹka min egbonakhe bhotọ izrel. ³⁴ ifasisi ola ha tale ghe "Ahu esu O sẹ khu esu dagbare"³⁵ Ijesu da ha nega onẹbholo rebhe bi igule. ha man ele emilin bhuwa oga si osenobulua, temon eguaosẹ bi ihinmin ebholo bhagba emianmen kike. ³⁶ Ọ ki daghe ebholo bunbunlun, o da tohenle, ramude okpokpo bi irudu wala. Enẹbholo dia bi oghogho nọ mon onon rele kon.³⁷ O da tama edibo sọle, ọni ekonon mama bunbunlun, ene kononlẹn bha bun se. ³⁸ Bhiriọ ajeje neromon ni Ebealen jiene nwena re bheke ekonon sọle.

10

¹ Ijesu da tie eni idibo igbeva ne sọle kokore, ọda ra ahu nele re ha khu elimin ebe kua be ne rẹha himin ebholo rebhe bhe emian mẹn bi ekhomon rebhe. Elinlin eni idibo igbe eva ele khenan. Ono heinhen Isammoni (Nọ yẹ ha tiọle Ipita) bi Andru no obhioo ọle, Ijemisi nọmin Zẹbẹdẹ bi Ijoni no obhion ọle. ³ Ifilipi bi Ibartolomew, Itomos bi Imatiu ne to no igha uhomon Ijemisi nọmin Afuos bi Itaduos. ⁴ Isaimon bi Ijudas Isikarios nebho da khien olen. ⁵ Ene etu igbe eva nan, Ijesu je dagbare oda mamon tamam ele bha hei ha khian ebholo ni Genta nyenlen, bi eria Sameria. ⁶ Nurelu irio, bha ha guano ihuan izile ne yuluwa, ⁷ Bha ha khian, bha ha ta emon Oseno buluwa, bha hatale: "Egualẹ okhunlun osire."⁸ Himin ene khonmon, rio ene yulu, kpe ene khomi ibhe khia, bha ha khu elimin ebe kua. ⁹ Osohe orenien, osohe uwe aye renele. Bha hei re igho obhe ekpa ra heire ukpon ozeva lo ibata ozeva monlen ramude ogbilu, un ole mien egbon. ¹⁰ Ibha e muen ekpa na re ybho bhonlẹn sibha khian bii okpuon obhebhe bii ibata bii ukporan, ramude onọ mienson de le abale. ¹¹ Ebho nibha reri nao, okpona la okhere, guano oria no sele nu nede re se eghe nuare kpano. ¹² Uha na bho oa, tue ele. ¹³ Ade hoono oa kion ono sele, jo ofure no se vae bho ono oa. ade ho bha ki se, jo ofure nose rekhan en kpano. ¹⁴ Ene bha mien bha bhe egbe la ebha ka bha eho egbe ni bha kire sibiho omaibuwa ew, la onebholo bho kha kha eken sibhe eramen re. ¹⁵ Emoata itaman bha oto Isodom bi Igomora ole da men none ebho ni, bhu ukpede iguezo. ¹⁶ Ghee o, Ijebha bi ihuwan neri bhe ewele ubidon, ramu doni bha ha babe egbe be enyen, bha ki ye degbere bi idulu. ¹⁷ Bha ha khe ebholo! Eei muno bha je enere bholo khian. Eki gbe bha bhi Ekoughele nose ele. ¹⁸ Eki gbo mun bha ji Odiele bi ijie ramude men. ¹⁹ Eha ki muen hakhian khei kha riale buota la buare tale ye. Ramude ebuota adei renien bho onegbe nin. ²⁰ Oiyu uwe bho la talo, okpanon elimin nokhiale nasa Aba bha, ole la talo bhi ibha. ²¹ Obhioo ki mun obhioo dagbare nan gbea, aba ki ro omonlen nan gbea. Imon kiha ne ene biele gbegbe, eki rele nan gbona. ²² Orebhe ki hee ramude Elinlin men. Okpanon, ono ki ziegbe so oto, ono iria ni oki nin. ²³ Ehaha kpokpo e bha agbe okpa ne dio bho bhebhe. Emoata ita man bha, bha hise nega agba ebholo rebhe neribhi Izile okur se hi Ijesu vae. ²⁴ Olue-emilin ikpano gbera oman-emilin, odibo ikpono gbera ebialen olen. ²⁵ oigba min no oluemilin reha guono nole dea bo omon emilin, odibo be ebialen olen. Ade he bho tie Ebialen len uwa Bezebu, elinlin obe no kholo noni ekia wo hatie ibhokhan len. ²⁶ Ramudona bha hei ne ofen ela ramude ha bha men eba lu hele non hi ve, abha mien eba rehele no hi zegbere. ²⁷ Ebi itama en bhe ebiuki, tale bhalu efua, emonlen nan dota man en, so tale dagbare. ²⁸ Bha hei ji ofen eneria nin mu bha, ene sabo gbe efun egbe nei sabo gbe okhole. Nure lu irio, jo efen onoria ni ha muen, non sabo gbe efun egbe bi okhole bha agbon eranlen. ²⁹ Oiyi ukpobhi igho khere are de ihaelimin eva? Ore dea rio, eha Aba bha rele kon. ³⁰ Ehe eto ne ribha bhu uhomon rebhe Osenobulus oilen min ekikpole ne khin. ³¹ Bha khei ne ofen. Bha men gbera Ihaelimin ne bun bun. ³² Ramudena oria non te emon men nesili man ebholo olei men aye te emolen nesili man Aba men noribho okhunlun. ³³ Okpanon, ono yiole ole bha len men, men kiye ta man Aba men noribho okhunlun hi men bha len ono oria. ³⁴ Bha khei riale hi vae do mu ofure ve bha agbon. ibha do mu ofure re okpano, opolo. ³⁵ I vae ni so eghian no omon bi aba le, omon okhio bi inenen olen, aamen bi oo ado ole. ³⁶ Ighilan noso oria, eki ha yi ebholo nole re nyenlen bho oa. ³⁷ Onon ho emonlen aba bi oo gbera men an, obha se onoa re khan men. ³⁸ Onon ho emon imon gbera men an, obha se onoa re khan men. ³⁹ Ono to bole guani ienlen, oki mu onlen fia. Okpanoa ono ki mu ienlen nosole fian ni Ijesu, ole la mionlen. ⁴⁰ Ono mien bha, bhe egbe, ole mienlen men obhe egbe, ono mien mero obhe egbe, ole ye mien ono jen men obhe egbe. ⁴¹ Ono mienlen akhase obhe egbe, bhe elinlin nose okhase, oki mien ohaosa nasa akhase, ono mien oria esili obhe egbe bhe elinlin noso oriesili, oki mien ihaosa oriesili. ⁴² Onon reri khin nolue esele ni ukpokhokhan, oare yi amen osa nalen muon bhe elinlin odibo Ijesu emoata itama bha, ihaosa le ida yulu bha.

11

¹Aki lu fo ni Ijesu ze la nedibo soḽe talo, o da ha man el eminlin nega onebhole.² Ijoni ki hon bheke ighan inwenan ni kristi lu, o da jedibo soḽe.³ O da yole, "uwẽ khonon vade, la niman kha khe ebhebh?"⁴ Ijesu yele "Bha kha khian do ka man Ijoni ebibha mienlen bi onibha honlen." ⁵Ene ruelolo daghe, akhunlun khian, ene khonmi ibhe khiakhia, eyehõ hen emonlen, ene iju a zien le re bhagbon bi ati uhomujie osenobulua man linioguele. ⁶Erõnmõn osene bha ri ohumen.⁷ Eki khin osele, Ijesu da mukele ha temõn Ijoni man ebholo "Bhi ibha dagba re do ha ghe bbhugbe bunbun, ukpuri ne hoho ha lueghe?" ⁸Bibha do ha ghee okpia non ne ukpon esili yo? Ene ruẽn ukenosili ribhi uwa ri enije. ⁹Bibha dagbare do ghe ohenlen? Ehe, i tama bha ogbera ohenlen. ¹⁰Ole ra na ghenlen, ghe, imen joyuhõnmõn se men kalo bhodalo e, non da rode nosen nien. ¹¹Itama bha osaje, oria re rebho nokhuo bieḽe non kponon ni Ijoni. Birio re ye, onon khere ne bhi eguaose re ye kpono nanlen. ¹²Reneghe Ijoni non ranmen ne bholo do re regheḽa eguose da ha mon omunlueghe orõhananbe, eho õhanhunbe da rahu re ole. ¹³Ohenlen rebhe bi uhi do re ze bh'Ijoni. ¹⁴Bi u ha mien kue, ole Elaijah non vade. ¹⁵Onon mon ehõ non re hon o a hon. Oa hon. ¹⁶Bi da re khokho agbunrenan? oi dia bi ibhokhan ne khinlen bh'eki ne di bhotõa dati egbele. ¹⁷Yole, ma khue orokpo ni ibha, bha bha gbe. Man kie oya bha bha vie. ¹⁸Ijoni vae oi le ebale, oi denyon, bha dale ole mon elimi non bha khia. ¹⁹Omõn s'okpia ki vae non le ebale non denyon, eda le ghe, okpia ulemule bi odenyon, omue ene kokigho uhõnmõn bi elu eminebe! obu ebe diale ni owanlan lua re lenonlen. ²⁰Egheni Ijesu da ha vanhien ebho kike non da lu eminlin õhanelolo ranmude ele bha ka fi okhole wene. ²¹Ihenlen ose ikorazin! ihenlen ose Ibetesida! sade Itayabi bi Isidon men da lu emilin õhanelolo ni mien lu bheji bha, o a re bue ne ha re rosõnmukpon bi omõn re fi okhole wene. ²²Ede na da gui ezo non kike, osi Itaya bi Isidon da lekhe nonsiha. ²³Uwe Ikapanõmu, uwe be lolo ghe a de tuen we okhulun do siso? Heye a de muen re bheke oto. Sade emin õhanelolo nan lulu Isodonu e da lu ole, e'ha re ye ha ribho re se elena. ²⁴Imen tama en osi Isodonu de lekhe non re ede na da gui ezo non kike. ²⁵Bheghe nin Ijesu da yole, Aba, Ebealen non nyan agbon bi elimi, ranmude uwe ri enenin nan reko ne enewanlen bi ene len eminlin, u'nan sɛman ibhokhan ni ikherekhere. ²⁶Ehe, Aba irio o da men ne bhele non se. ²⁷Aba men mun emilin rebhe men bh'obo, oria soso ribho non len onomokpia gbeza, Aba, oria ye ribho non len on'Aba sokpan oni omõn re man. ²⁸Bumen re ibha ne min eson n he ihe, men ki sihuahua nibha. ²⁹Mun Ihe non simen na bhegbe men lue, men menmin i da ye mon okho esili uki min ofure, jegbe non se. ³⁰Ihe non remen oi noho okhuasisi non remen oheghegheghe.

12 ¹Onu ukpede uhuenan ni Ijesu da khian na bhi ugbo oka gbera. Ohamen da gbe edibe na soḽe, ranmude ona ehida gbe ne uhumu oka ele. ²Okpanon, otu ilan ni Ifarisis ki da ghole, eda tami Ijesu, "Ghe edibo nase lu emi nobha kheke nerelu ede uhuenan." ³Okpanon, Ijesu ki da tama ele, "Bha be tiḽe bhe ebe, emi ni Idevidi lu bh e eghe ne ohanmen kire kha gbõle, bi edibo na osale?" ⁴Oda yobhi uwa ose osenobulua, oda le ibuleḽi osi osenobulua, emi no bha gba nalen reḽe, obha gba ni idibo na osõle rele, no kele ni ohen okpa. ⁵We bha tie ole bhe ebe uhi, ukpede na re huenlan ohen no ribhi eke uwa na da go osenobulua, ki ria ede uhuenlan, abha bu ohien uu gbõe? ⁶Okpanon, itamabha onõ kpono ne ukpede uhuenlan oribhe ena. ⁷Sade uwe len emi na ro onata 'Itohan men guanõ, oiyi iyõesele, bha kha bu ohien uu gbe onõ bha luõ okholõ. ⁸Orno no okpea bieḽe oile yan, ede uhuenlan. ⁹Ijesu kida sibhe eni re, oda khian uwa oga. ¹⁰Onẽ eghe ni, okpea no obõle weghe, da ribhe eni otu na Ifarisis da ne Ijesu ota, we, "Okele nare binmi oria bhi ukpede nare huẽnlan? Ekida guala ujiodẽ ne da we õlu olukholõ. ¹¹Ijesu da tamanlen, "Oria nobhu usun bha, oda mn ohuana, sade ono ohuan ni ki defibhi uvun bhi ede uhuenlan, oibe muõn sibhiore. ¹²Oiyi oria be ghanẽ ohuan! ranmude ona, oiyi uhi na re lu emie esi ede uhuan." ¹³Ijesu kida tama onõ okpea, "Nia aboa" oda niõlen, egbe da dalen, oda diabi obõ nõkele. ¹⁴Okpanon, eni Ifarisis da dagbare, eda ro mama, obe dale. Eda guanũ uwede ne da gbolia. ¹⁵Eghe ni ijesu ki reḽen ona, oda da sibhi enire. Eria nee bunbun da rekhanlen, oda muen erebbhe egbedan. ¹⁶Oki da ghu - uhi ni ilan ne kha tamailan oria boe khin. ¹⁷No kha ye amuse ebe Azaya ni akhase tale. ¹⁸"Bha ghõle, akhase ni to bõmen ze, omõn ni hoẽmonlen, ni okho no simen ghõghõn ghe. Idi rie orion nasimen nalen. Odi te emõata osi oibue eku ni ilan nebha rebhi osenobulua. ¹⁹Oikhian zu'u ra so dagbare, ra no oria reḽen emonlen bhi uwede. ²⁰Oikhian bun ukpi itumun okpa, oikhian we ighogho ose eran soso, okuse õhien emuata khõnlen mioto. ²¹Bi eni na soḽe, eria ne bha ka rebho, da moen ikhualoghe. ²²Bhe ekõle ni, eda mu oria no ruẽlo ayenho ji Ijesu. Oda muõle egbe dan, sirio we onõ okpea no re kha y odin da talo oda daghe. ²³Eria rebhe ne kha ribheni, oda hanlanli, eda tale, "Onõ okpea na kha yi omi Idavidi?" ²⁴Eghe ni Ifarisi ki re hon na, eda tale we "Orion osi esu oi onõ okpea na re khuee esu fia, ojie alimin ebe." ²⁵Okpanon, Ijesu len emin no rilan bhõ okho da tama ilan, "Eguare rebhe no ghale egbedia okhien ena he, ra ebho, ra uwa no gha egbeolia oi mudia. ²⁶Esu kha khue esu fia, ogħa egbolea. Bi eggua no osele kha ki re mudia ye? ²⁷khamien ojie esu, men re khue esu fia, bi imõn no osebha kire khulilan kua? Ranmude ona, ilan ki ayi ene abu ohien na sebhã. ²⁸Akhã ki mien orion na oso osenobulua oili men re khue oje alimin ebe kua reman, egua no oso osenobulua, tuore yan kha. ²⁹Bi oni ki re na bhi uwa oso oribhebbhe ye, oiki heole emi, bõ oyi oka mu omi okpea no we egbe? Egheni, oiki mie ejio ada heolemi sibhi uware. ³⁰Oria no bha debamen, ogħiamen no, oria no bha debamen si emi koko, o zagħalia. ³¹Ranmudo na, itama bha, olukho rebhe bi irunugbe emõn oso osenobulua moen irehuman. ³²Oria ko ria no runu jio obhio okpea aki re human. Okpanon, oria no ki runuji elimi no khiale khianla mien ire huma rie, obhi ona gbona, ra agbon no vade. ³³Ji eran ayi onõmen ni ikpeõle aye enõ men, ra re eran khin onõ emen, erumi ki ayi onõemen, ranmude irumi olare len eran. ³⁴Bha ni emõn osi eyen ne mon obi, orioebe bha khin, bi bha kire ta emõnsili ye? Bhi eke emin no bunbun no ribhi ekho oso ria ole ada ta. ³⁵Oria nomen, bhi eke ekho nomen bi oria nomen, onõn bunbun no rio ebhe ekho ole oda re emi no ormen no bunbun dagbare. ³⁶I tama bha edi ibuohin, eria di ta emõn kikeke no si itan bhu unu re, rbi erole ta. ³⁷Emõn no si uwe bhunure ola re mienfan bi emõn no sie bhunur ore buohin uu gbẽ." ³⁸"Ene gbe ebe bi Ifarisis eso da tamanlen, "Qman eria mi, man ho ni man daghe ama

nu uwẹ lulu.³⁹ Ijesu da tamalan, "Ore ne riala bi ene igboghele guale ama. Okpanon, ama oribho na reman, gbera ama nsoi Ijona na akhasẹ⁴⁰ ikpade ela bi ason ela, Ijona gbe bhe eke no osi ehon, irio oyẹ dia ni omi okpea no re di bhe eke ato bhi ikpede ela bi ason ela.⁴¹ Eria ne ribhi Inineveh di kpalọ, ede na buohin reba eria osi agbon ore na, eki byuohin uu gbelan. Ranmude, eda mon ufidelon bhe emon osi Ijona na akhasẹ, bha ghe oria no kokhunẹ Ijona oribhi ena.⁴² Ijie okhuo osi Ishẹba di kpalọ oki bhuohien uu gbe agbon orena. Oda bhi ejia gbon sele va do re ehonhon ewanlen no si Isolomoni, bho eneghena nia, onọ kokhun li Isolomoni oribhe eria⁴³ Orion no bha khia kha sibhi egbe oria re, oki la ejia amen ya rebhe lega, oki gualọ ejioda huenlan, okpanon obhamien.⁴⁴ Oda tale, 'Idi yobhi uwa nida kpano.' oki va, oda kere, akpololia henhon oto yi.⁴⁵ Oda yobho ale rogualọ esu ebhebhe ne wegbe lole, erebhe da va do kha yenlen bheni adagbon ikeke osono oria ni, ki khole be ejio ka ya ni henhon, Iriọ odia ji agbon onena.⁴⁶ Eghe ni Ijesu se ye re ni eria ne bunbun ta, inenolen bi ibhiolo ni kpea da mudia bho ole, eda gwanọ nenata.⁴⁷ Otunkpa da tamanlen⁴⁸ Ijesu da waniolenlele tamanlen onọ tamanlen, "Khobho inenemen bi ibhiomen."⁴⁹ Oki da ni oboa be enedibo na soke tamanlen, "Ena yi inenemen bi ibhiomen!⁵⁰ Oria no lui iho osi aba men na okhun, onọ oria ni oke ibhiomen bi ibhi inenemen bi inenemen."

13 ¹O nu ukpede ni Ijesu da dagba re si bhe eko uwa re jio bhe egbede. ²U sien agbon ne bunbun da fio okin gale, o le da na bho oko jio bhe ede khere, ene ekholo da a ri khu ukoto bhe egbede.³ Eni Ijesu da ri itan te ebhon nebunbun, o da yiolo, o u ugbo o so da khian a ke e bhinlin.

⁴Be yiolo ki a rekọ, ikpe eso da de noku o khu'wedẹ, afian bhen da so jale lolọ. ⁵Ikpe ebhe bhe da de no ku o khu uku udo e jio oto i ye. Ejeje eda jere ranmude eken bha bun bheni. ⁶Okpanon eghe no ovon kirẹ a ze ran khu de ebha filien mu oto, eda u no.⁷ Eso da de no ku o uki Igben, e ni igben kije e da sonobho. ⁸E so da de no ku o bho ofo no bhen e da mi ikpe, uwede kike eso egbo isen, e so egbo ea, eso ogban. ⁹O no bho ehọ o a re hon.¹⁰ Enidibo da bu Ijesu re tamalen, be zele nuwe da ri itan ne ene ebho talo.¹¹ Ijesu da wani en o da tama ele, a re ni bha ewanlen ni bha a relen olo no ose egua okhu, okpano a bha re ne ele. ¹²Ono ka bhen, a ki re na len no ki fie mama abhon, okpano o no bhonlon onọ ka bhon aki mion le.¹³ O na zele ni imen da ri itan nele talo: a re mien ele bhon elo narẹ daghe, e da ghe, are mien ele bhon ehọ na re heho, ebhan len ebata.¹⁴ U ke egbele a khasẹ no si ohon Azaya da muse, o yiolo, e are a kahẹ bhon, okpanon e len a ba role fa, e a re bhon elo na re daghe, elen ehọ khin.¹⁵ Ene ebhon na okhole kin ghibhin, e heho nosen, ele kin gue elo no sele, ne e role daghe, o ele re ehọ han, o ne re ro okhole len, be ele a da finden, ni imen re eghe dan ele.¹⁶ Okpanon, eronmon elo no se bha, no re daghe, bi ehọ bha, no re hon.¹⁷ Genegene imen tamalen, ohon ne bunbun bi ebhon ne khiale gwanọ nele daghe e bin bha daghe okpanon e bha daghole. Ele re egwanọ nele he ebi bha hona e bha kin han.¹⁸ Bha ka e ehọ khiriọ o ni itan no si omugbo no ke bhin. ¹⁹Eghe no oria a re hebhon egua ejie no so esenobulua, okpanon o bha da len e baroleta, eria ne bhen kin va mion le, o na e ni ikpe ne de no kuọ bhe egbu uwe de.²⁰ E na kole bho oto udo o le o no ria no a hon o ne obhon o kin jeje mion len bhe egbe bhe eke eghonghon. ²¹Seyẹ o bhon ilien bho okhole okin ze bue khere. Eghe ne ekspokpo bi edobhen a re vale ranmudo one bhon len o kin de re ejie.²² E na kole bhu ukigben, o na oria no hon o ne ebhon len, ranmude ebhin no rin bho o na ogbona, bi uwede no bhen na r mien efe kin sonọ bho one ebhon o kin kien ebe bha ye min ikpe. ²³Eni ikpe n de no kuọ bho oto no bhen, o na one oria no hon onebhon no len eba ro le ta, o da min iru na le, e so egbo isen, obhebhe egbo e a obhebhe ye ogban gbera e ka na re ko.²⁴ Ijesu da gba itan ogheghe mai ele o da tale egua okhu inia o dia bi oria no ri ikpe no bhen ko bhu ugbo no soke. ²⁵Okpanon be ji ebho kin awe, oyian len dale do ki ilubhu bhin ebhin esi no le kole. ²⁶Eghe ne kirẹ gere mi iru, eni ilu khun da ye gere.²⁷ E ne wena ni o nian o nu ugbo uwẹ do tamanlen, owanlen, o yi iru esi uwẹ ko bhu ugbo, be kin zele ni ilukhu da ribho. ²⁸O da tamale, e ni iyan luole. E ne gale da nolen uwẹ ho ni ima do o bho nle si bho o to re?²⁹ O no mian ugbo da yial eye. Ranmude be ni uwẹ a bho ne e ni ilukhun, nu uwẹ e bho ni ene eba kole bale. ³⁰Zele obọ ne ko a wanre se eghe na re a konnon, eghe na a kirẹ a konnon i kin tama e ne konnon, bha ka kho ni eni ilumu ne bhen na tuele a, okpanon bha a konnin eni iru ne bhena jio lhe eru.³¹ Eni Ijesu da gbo kpai itun obhebhe nele. O da tale, equa okhun i nian o diabi ikpe no khe re ne no oria re ke bhu ugbo no soke. ³²O ni ikpe na gene khe re ne bhin ikpe re bhe. Okpanon o a wanre, oki wanre gbe ra ikpe bhin na ko khu ugbo. O kin kio okpo ran, afian bhen kin do a ben e ko ikpa bo le.³³ Ijesu da gbo kpai itan obhebhe, i nian egu okhun dia bi, iyisi na khuo re ba e ebal no da bunbun.³⁴ E ne bhin na re bhe Ijesu tama e nu usien agbon bhin itan. O n l u talo a kin mien itan okpale. ³⁵E na re bhe unu be jie a da mien ebo ohon tale kin tie ebe mu se, no yiolo imen de ri itan talo, imen kin e ne ebhon ne kin ebhin e khokho no onagbon na re mu hen.³⁶ E ni Ijesu da sibhe ejie ene ebholo ye re na bhe eko uwa. Enidibo ne soke da bu o le re tamalen, re mu bhan e lo kore itan ilu khu no bhen. ³⁷Ijesu da re ewanien bho tale, o no ko oni ikpe no bhen o le omio okpea. ³⁸O nu ugbo o na agbona, o ni ikpe no bhen, o imon no se elinbhe ebe. ³⁹O no yian no kin o ne bhin da a yin oju, o nu ukoni bhin da yin ure sotọ no so ona agbon na, e ne konnon len da ye ene ghi.⁴⁰ Be no ki ja irio, be ja re si ilu khu koko tua irio o da ye dia eghe o okike. ⁴¹Omon no so okpea ki ji ehi ne soke, kin sie ele kokore sibha egua le re, e ne bhin re bhe ne ise e ebhin ebe, bi ene bha ro obọ re kha uhi. ⁴²Eni mu ne ele kuo bhin olon bhe eran, e jele a da a vie ra akon gba akon. ⁴³Eni ene ebho ne khiale eki a fin wanawan bo olenlen bhe egua no sa aba ele. O no bhon ehọ a re hon.⁴⁴ Equa okho i nian o dia bi ebhin no dannọ mama ghan na gbe wuoto. No oria a mien o kin re he. Bhe eke eghonghon o kin a khian, do khie ebọ le khon re bhe gbe, re do o no oto.⁴⁵ Gbo ye, equa okhu dia bi oria no duẹ ekin no guani e be a mubhe elo no dan. ⁴⁶Eghe no a kin re mi ukpokpa bho no mubhe elo no danlen, o kin khie e bole khon re dole.⁴⁷ Gboye equa okhu dia bi o khua na mu tiọ bhe ede, no mu ne ebhin ke ke. ⁴⁸Eghe no kin re vuon, e ne gbe ehon da siọle da gbare so oke, eni e da do tua ne ene bhen juo bho okpan, okpanon ene bhen e da ne kua.⁴⁹ I nian o da dia eghe okike, e ne ehi kin bale do hane ene bhen si bhe ene bhen re.⁵⁰ E kin mu ne le kuo bhe eran, ejie ele a da a vie ra akon gba

akan.⁵¹ Ibha kin len e ne bhin na re bhe mian, enidibo ne sọ le da yole ehe.⁵² Eni Ijesu da tama ele, benọ kin dia iriọ , ene gben ebe nọ kin kien adibo jin ẹqua okhu i nia ọ dia bọ ọ nọ nian uwa nọ ne ebhin ọgbon bi orrie i ẹkẹ a za nọ sọle.⁵³ Ọ da kien ọ ne ẹghe ni Ijesu kin rẹ kpa e ni itan re bhe to, ọ le da si bhe eni re.⁵⁴ Eni Ijesu da na bhin obọ ọse ebho ele a ma ene ebho ebhin bhin uwa aga nso osenobulua. Eni ilo da han ele rebhe e da tale, jio ọ nọ okpẹa na da mian ọ ne ewanlen na bi ọ na ahu no rẹ lue ebhion ọhanlo.⁵⁵ Ọ na yi ọmọn ọkaneran? oyi Imeli inọlen? ọ yi ibhiọle i Ijemis, Ijosef, Isamọn, bi Ijuda.⁵⁶ Ọ yi ibhọ ọle ni ikhuo ri bhe ejin ma ye nian? jio ọle kin da miọn ene ebhin na nọ ọle lu.⁵⁷ Ọ da rẹ ẹkẹ khọ ele, ọkpanọn, Ijesu da tamanle, a mue ekpen no ohen bhe ebho na da biọ ọle bi uwa nọ sọle.⁵⁸ Ọ le bha sabọ lue ebhion ọhan lo nọ bunbun ranmude a bha riọ bho nẹ sele.

14 ¹ Ẹghe ghe ni Iherọdi ni tetrat da hẹn bhon Ijesu. ² Ọ da tama enegale, Ijoni khana ọ kpanọ si bin idire, bejokijariọ ahu nọ sọle e wena. ³ Iherọdi ka muin Ijoni gbale, muon len fio bhin ighan ranmudi Iherodias, okhuo obhiọ le. ⁴ Ijoni tamanlen, o bha dia nọ rẹ re okhuo obhiọle. ⁵ Iherọdi a rẹ ghọle a, ọkpanọ ofen enebho da a muolen ranmude ebhore len bhin Ijonui ohen nọ ⁶ Ọkpanọ ẹghe ni Iherọdi kire a lu ukpede na biọle, omokhuo nọ si Iherodias ọ da ghin i sien nọ yei Iherọdi. ⁷ Ọ da yiọle ọ le derẹ nalen ebọ hei re nọ rebhe. ⁸ Ẹghe nọ kirẹ nọ inolen bọle ataye fo, ọ da yiọ mu uhu bhin Ijoni nọ ramen ne bho, bho otete bhiẹn. ⁹ Ono ojie bha a ghonghon, ranmude e bọ nọ len. Ọkpanọ ranmude oni ikhiẹn nọ ele vẹn bi ebhoo no le tiele, ọ da yiọle ne dọ muon unu uhunhun re. ¹⁰ Ọ da jiele e da dọ hiu uhun bhin Ijoni re bhin ighan. ¹¹ Eda muonu nu uhun khon bhin otete mu nọ onọ omabhen, ọ le da mu jin inolen. ¹² Eni enidibo ne sọle da vale dọ mu rẹ tọ. E ki luo na fo, e da vale dọ tama Ijesu. ¹³ Oneghena Ijesu ki họn, ọ da siẹghe si bhe nire na bho okọ jio bhin ejie ebho i je, ẹghe ne e nẹ bho kirẹ len, eda ni ijekekẹ vale re eran bhen bule. ¹⁴ Eni Ijesu da bule re da ghin usien a ghon, ọ da bhon ẹkẹ ejẹje da le ọ da regbe da ene khon bhon. ¹⁵ Ẹghe ne emuan kirẹ re, enidibo da buo le re tamanlen, ejebho i ye khena, ẹghe sifia, ye ne bhona a khu uwa, ne dọ guane ejie da tobele da eba ne hale. ¹⁶ Ọkpanọn, Ijesu da tamanle, ebha mie be zele ne a da khian, uwẹ guane e be ale. ¹⁷ E da tamanlen, esui ibuledi isien bi ikpe henlen eva kpa ma bhonlen. ¹⁸ Ijesu da yiọle ne nere. ¹⁹ Eni Ijesu da ye ene bho dotu a ukin bhu u ki ilibhu. Ọ da ne eni ikpin ibuledi isien bi eni ikpe henlen eva. Ọ da ghe ẹgua okhu, neronmọn bho ghale a ne ni edibo ne sọle, enidibo da ghale ni enebho ne bunbun. ²⁰ E re bhe da le khon, eni e da koke ene de kere kugbe ọ da yin okhualẹ igbeva. ²¹ E ne lọ ọnebana da yi etui ulin isien gbeva eni khuo bi eni ebho khan. ²² Ejeje ọ da ye enidibo ne nabho okọ ne kalo khian bhon, ọ da ye enebholo a khu uwa. ²³ Ẹghe ne kirẹ kpanọ fo, ọ da jio khu ukokhuo oke da dọ a neronmọn. Ẹghe ne emuan kirẹ re, ọle okpa ki a ribheni. ²⁴ Ọkpanọn, ọ nokọ kida si bhe egbedere e hoho da muonlen fifire, ranmude efin da a fin. ²⁵ Ẹghe urin agogo enẹ ọsason Ijesu da bue ele vade re eranbhen khian khu uka amen. ²⁶ Ẹghe ne edibo ne sọle kirẹ da ghe ọ khian bhu ukẹ ede, ofenmu. ²⁷ Ọkpanọn Ijesu da nele talọ tamale muzezei imen nọ, e jofen mu bha. ²⁸ Ipita da waniọn tamale, ebianlen a mien uwẹ nọ, tuma bhen bu ere bho nu uka amen. ²⁹ Ijesu da tamanlen vale, iriọ Ipita rẹ si bhe ẹkẹ ọ no okọ re, a khian bu i Ijesu bhu uka amen. ³⁰ Ọkpanọn, ọ ki daghe, efin ofen da a muonlen. Ẹghe nọ kirẹ a gbe rue, ọda sodagbare tule, ebianlen hin bhin bhen. ³¹ Ejeje Ijesu da niọn obọ a jin Ipita siọle dagbare, tamanlen uwẹ nọ bhon okpo miu urio bho, be zele nu uwẹ da a ba akhuon khẹn. ³² Ẹghe ni Ipita bi Ijesu kirẹ na bho okọ do, ọ ne efin bha ye a fin. ³³ Eni enidibo nọ sọle da ghore ni Ijesu tamanlen, genegene uwẹ ọmọn nọ so osenobula. ³⁴ Ẹghe ne kirẹ gbera ọ nẹ ede a e da mu dia bhin Igenesarẹt. ³⁵ Ẹghe ne enẹ bho ne a ri bhe e ni kirẹ len ebọle khin, e da jin ukọ jio bhin ije kekẹ, mu ne ene khonbhon jiole. ³⁶ E da bhiọle nọ jele robọ su i ukpehon ukpon nọ sọle, ene robọ so rebhe egbe da dan ele.

15 ¹ Bhi eni ẹghe na eso bhi eni Ifarisi si bi egbebe da ni Ijerusalem bule re yiọle. ² "Bi edibo ne sẹ da ra uhi se ewanlen?" E bha kpobọa ne re a rebale. ³ Ọ da wani ele, ye le "Bi bha da yie ra uhi nọ si osenobulua ranmude akebbeotore nọ sẹ bha?" ⁴ Osenobulua yiọle mu ekpen ni Aba e bi inenie, onọ tọti ebe ji Aba le la ineni olen ọ de gene yiu. ⁵ Ọkpanọn, bha da yiọle, "Onọ nọ rẹ aki nọ yi Abale la ineni olen "Urekpa nu ha re mien bhi obọ men ki eba re lu esele ji osenobulua" ⁶ Ọ bha yiẹ khe ke ni onoria muekpen ni Abale. Bhi uwede no dia nia, bha ri emon nọ si osenobulua di ihoho a. Ene menẹ bhi ebe si edede yiọle emon nọ si osenobulua, eso ebhebhe bhi ebe si edede da yiọle uhi ọi kie ebenoghọle na re zẹ onọ menẹ ranmude akebbiotire nọ sẹ bha. ⁷ Bha emalu, emounata ọle Azaya sakhasẹ ji bha, nọ yiọle, ⁸ Ikpunu bha re ga men ọkpanọn okhọ bha bha si kẹ men. ⁹ Ihoho erẹ ga men, ranmude e mai ebho urebhọ nọ sele nọ rekhan uhi nọ si ebho. ¹⁰ Ẹgheni, ọ da datie ena gbẹbho ta man re, "Bha ka ehọ bha ki ye jio mu bha elokore- ¹¹ Emin ribhọ nọ na bhi unu nọ sabọ faa ọria. Nọ rẹ dia riọ, ebe si ọria bhi unu re ọlọ faa oni ọria a. ¹² Ẹgheni, eni edibo nọ si Ijesu da bule yiọle "Wẹ kue lemin khi ẹkẹ ha khuo eni Ifarisis bhe ẹghe ne rẹ ọta nu wẹ tale?" ¹³ Ijesu da wani ele yole, "Oran rebhe na Abamen nọ ribhi ẹkẹ oghu bha rekọ adẹ bho re fia. ¹⁴ Zi ele obọ eruelo ne su eruelo ele khin, ele ve va de deọ bhi uhio. ¹⁵ Eni Ipita da yi Ijesu gbuoni itan na efa man man. ¹⁶ Ijesu da yi Ipita "Ọna bha ye ri mu bha elokore?" ¹⁷ Ọbha mu elo kore ebe bo re kha khi no na bhi unu, ẹkẹ ọ da nai, eni a ki da non fia. ¹⁸ Ọkpanọn emin nọ si ọria bhi unu re udu ọna vae. Ena khi ene min nọ faa ọria. ¹⁹ Ranmude ẹkẹ udu ọle iriariẹbe na vae, deba igbigbue, igbioghe, inabhughe, uramin Asosai ohoghe, bi orioria enia. ²⁰ Ena enemini nọ faa ọria. Ọkpanọn na re obọ na bha kpe ri le ebai ọi da sabọ rẹ faa ọria. ²¹ Oni ẹgheni, Ijesu da kpanọ bhe ni kha khi otọ eni kpẹ bho na tie itae bu Isidun. ²² Okhuo ikena nọ nyelen bhi oni otọ ni da bu Ijesu re, ọda re soo yole "Moi itohan da men, Ebeyanmẹ ọmọn nọ si Devidi, ahuelumiebe mi omo ukhuo no se men egbe dia, mama kha kpokpo" ²³ Ọkpanọn, Ijesu bha wano len ọta. Eni edibo ne sọle da buọ re kha bhiọle yole "Yio onọ okhuo na, soo rekhan man nọ kpanọ bhi ena." ²⁴ Ẹgheni, Ijesu da yiọle "Abha ji men bu eria ebhebhe gbera eni ohuan si uwa si Izurel ne yulua." ²⁵ Ọkpanọn, onọ okhuo da bu Ijesu re de uhomọn re, ọda yiọle, "Ebeyanmen, rekpa men." ²⁶ Ọda wanao, yiọle, "Ọbha ki egbe gbae na re ebai si eni bho kha fi ni awa." ²⁷ Oni okhuo da yiọle, "Aye, Ebeyanmọn, ọkpanọn, eni khuekhue uwa sẹ ye rọle

ikhue bae so nọ ni uku te bulu nọ si oyanyuwa denekhuo bhi oto. ²⁸ Oni eghe na, Ijesu da tami ọnọkhuo "Okhuo, urebho no se kponomi, ji o kha ye bi eji uholo." Egbe da dan oni ọmọ okhuo nọ sọle bhi oni egbe agogo ni. ²⁹ Ijesu da si bhi eni re bha ki egbegbe oni okpede na ti oke Igalili. Oki sẹni oda hẹn uku oke, ọda di oto a bhi eni. ³⁰ Agbẹbho ne bubu da bu oke re bhi eni. Eda mu nọ rẹkhan egbe eni agbigue eruelolo, odin bi ebho ne kin akhun deba ene bubu ne khiomọn. Eda munle bu Ijesu re ọda mu ele egbe danlan. ³¹ Eni agbẹbho da yi unuan bhi eghe ne ki rẹ daghe khi eni odin etalo, egbw dan eni akhun bi eruelolo e muhen adaghe. Eda da mu oriri ji osenobulua si Izureli. ³² Ijesu da ti eni edobo nọ sọle, ọda yele, imen moi ejẹjele ji eni agbẹbho na, ne re ne men ha rebhe bhi eni ikpede ea, ebha li eabae. I bha ho ne ri eke ohanmen ha khi uwa ne hai do khuo bhi uwede. ³³ Eni edibo ne sọle da yiole "Ji man da mien ibuledi nọ se ni usien ebhobho ni bu se nia bhi eke ojiegbo nọ dia nia?" ³⁴ Ijesu da nọle "Eki Ibuledi bha moi?" Eda yiole ihilon bi ikhuekhue ehelen khere. ³⁵ Oni eghe, Ijesu da mama tama eni usienbholo ne di oto a, ³⁶ Ọda ne eni ibuledi ihilon bi ehelen, oki khuemin osenobulua fo, oda khui eni buledi a, ne ni eni edibo ne sọle. Eni edibo sọle da nee ni eni usienbholo. ³⁷ Ele rebhe da le, eda khon. Eki lu fo, eda koki esomle, ne ke re, da von okhuale ihilon. ³⁸ Ene le ebae da kha yi ikpia uli enen, abha ki ikhuo bi eni ibhokhian ba ele. ³⁹ Eki lu fo, Ijesu da ji eni Usienbholo kha khi uwa ọda na bhi oko kha khi oto imagadani.

16 ¹ Eni Ifarisis bi Isadusis da vae ne do damonle, eda yole ri iyama non ne okhun vae man. ² Okpanon, owaniyen oda tama ele, emuan khare uki yole ede danre, sade okhun jian. ³ Okha ki kha yi osi ewewien, uki yole, 'Ede kha danre ranmude okhun jian bhi itota gbe, uwe len ebarẹ ti ebo okhun diaye uwe sabo ti iyanan ose eghe. ⁴ Ulin, eluemiebi bi igboghele bha guanon iyama, okpanon, iyama obhebhe ribho na ri obho gbera osi Ijona, irio Ijesu dazele obọ kpano. ⁵ Eghe neni idibo khire sobo nọkele, edayeale reri bale. Ijesu da tama ele, ⁶ Ijesu da tama le "Bha muezeze bha mi eyanlen bhe ebale ose Ifarisis bi Isadusis. ⁷ Eni idibo da ria eri bhe ewele eda tale "Ranmude iman bha ri ebale mon. ⁸ Ijesu da hon onota odatala, "Uwe non bhen urebho non khere, bezele uwe ri oneia nan bh welebha bi uda ye tale ranmude ibha bha ri ebale mon?" ⁹ Uwe bha ye kha mon onọ okhole la uyere eba reri ikpi ebale isen ne ayui ogbolọ isen ni ijanlen isen bi okhale eke sikoko?" ¹⁰ La ikpe ebale ihilon nare ne etui ogbole isen bi ijiale enen la eko okhuale eke na muokhun?" ¹¹ Bezele uwe bha len oyi ebale zele imen danlen talo? mon ewanlen bi ibabe egbe bho ekhakhe ebale nọsi Ifarsis bi Isadusis. ¹² Ena eki dalen ghe oyo tama ele nere mon ewanle be ekhakhi ebale osie Ifarisis bi Isadusis, okpanon nemon ewanle bhu uwede nere maemi osi Ifarisis bi Isadusis. ¹³ Eghe nin Ijesu kire va bhe agbe ebọ nọsike Ikasiria Ifilippi, oda non idibo, yole ghe, "kho bho bha eria yole omọn osi okpea nan kin?" ¹⁴ Eda tale, eso yole Ijoni non ra amen, eso da yole Elijah bi ebhebe da yole Ijeremaya la okpa bhe eni akhasẹ. ¹⁵ O da tama ele, okpanon kho bho uwe yole imen khi? ¹⁶ Bhe ewaniyen Isamon Ipita de yole "Uwe khi kristi, omọn non oso osenobulua non yenlen" ¹⁷ Ijesu da waniyen bi odatala manlen "Eromon kho ose, Isimon ibai Ijona, ranmude efun egbe bi aralen bha ri onan manen, okpanon Aba man non ribho agbon okhun. ¹⁸ Imen ye tamaen ghe nan imen ada bo otue. Oni igeti idobole oda sabo gbolode ¹⁹ Imen diri oni isahan eguale okhun rie. Ebu uwe mugba bho oto aki mon gba bha agbon okhun bi ebu uwe tanlan bho oko ono oto na aki tanlen be agbon okhun. ²⁰ Eni Ijesu da ye enidibo ghe nekhin tama ọria soso kho bho oke khin Kristi. ²¹ Eni oda muhen kha tama eni idibo oke di gbo uhen kha khi Ijerusalem okin lo oya nọ bunbun bho enewanlen bi ono yan ebho bi ene ribhe eni erebhe, aki gbọlea, ukpede non ozea oke ki gbo dokha yenlen. ²² Eni Ipita bhe ejioye oda huole oda tal "Jio nona kha ree nien Ebianle onan daruan jie." ²³ Okpanon Ijesu da fioro ghi Ipita, "Diobhi ekeke men, Elimebe! uwe hi udo eke idobolo reji men. Uwe zewe riaera ose emin ose eria." ²⁴ Ijesu da taman idibo nesole, "Onon rekhin non ganon rekha men, oki okihe egbe osole, mu onora uwuwe, rekhanmen. ²⁵ Onon non himin iyenlen osole oki yuole, onon ki yulu iyenlen osole ranmude men oki mien olen. ²⁶ Ele be okinen ji ọria sade omin onan ogbon erebhe bhe elele aki oyele iyenle osole? Be ọria riere bhe ifi egbe denon bhi iyenlen osole. ²⁷ Ghe omọn oso okpea, odi vae bhi oriri osa Aba le bi ehi ne sọle. Iriọ oare ha odeode osa be non re weni iwenan osole. ²⁸ Emoata imen tamanen, eria ribho ne mudia bhe enan ehida min uuyomi okuese emin omọn osi okpea non kha ne ejele ose vae de.'

17 ¹ Ikpidẹ ehan khigbera Ijesu da ne Ipita, Ijamisi bi Ijoni no obhiọle, onan nele ukhun ha khin uko oke. ² Oke da fiegbedenọ isisgbaele. Elolo non sọle da fidenọ bo oenlen ukpon non re ruen da davan bi ukpa. ³ Doghe, enin Imosis bi Elijah da nọ talo. ⁴ Eni Ipita da re ewaniyen bho tami Ijesu, "Ebialenmen, imenbhi nin man reribhi enan. Oha ye, oha ye, men khi ko ikule ikpole ea okpa osi uwe, okpa osi Imosis bi okpa ose Elijah." ⁵ Ejo da seye ha tale, doghe, abhulu non khiakhiale do deru ele, doghe eni onu ukpurulu dadagbare bhe eke. One ebhulu tale, "Onan ho omọn ni men mama hoemenlen, ukegbe ole mena maman ghoghon kaleho. ⁶ Eghe no odibo non sọle re hon nan, enan desi elolo roto no ofen re ha mu ele. ⁷ Iriọ Ijesu da bu ele re dorọ obọ so ele tale, "Okpano bhahe jio ofen ha mu bha." ⁸ Eni enan kpa elolo okhunlun ebha dagbe emin soso gbera Ijesu okpa. ⁹ Ebeje re ha nun onunkoke nin huere, Ijesu nan ri ahu tamanle, tal "Bha kẹ to onimianlo nan ososo ukhuese omọn non so okpea nin idin kpano." ¹⁰ Eno odibo nonsọle da nonlen, tale "Bezele ne ene gbenene nanle Elijah lika vae?" ¹¹ Ijesu da rie ewaniyen bho tale, "Elijah mon gene vae non do reminrebhe nonsen. ¹² Okpano men tama bha, "Elijah vae fo, okpanon ebha se elolo bho. Nereluonan, enanal ebeghonele re jo. Bheke enodenin, omọn non so okpea monye loya bheke obọ non sele." ¹³ Eni odibo non sọle nanlen ebhon Ijoni non ramen non oria oke otamaele. ¹⁴ Ehi bu enusun re, okpea na bu oke re, onan digue bhi iyalo non sọle, onan tale. ¹⁵ Ebianlen men moni itohan ji omọn non se men, egbe bha danlen owomanman loya. Egheso odefio bhi eranlen laa amen. ¹⁶ Men muolen bui enodibo non se, okpanon, ebhasabo re himonlen" ¹⁷ Ijesu nan ri ewaniyen bho tale, "Enore nebha rebho nan ne jo okhole ne zighizighi, ekeghe men la nebha gbe? Bi menan re ne bha khian ye? Riọle jimen bhenan" ¹⁸ Ijesu da de vanhiyen oni ojuu, onan gene sio bhi iyenlen re onokhan egbe nan genedanlen bho onen ghele nin. ¹⁹ Eni enodibo non si Ijesu re feke

buɔle re bheke akhokho nonlen, bezele iman bhasabo re khuo oni ojuu fia? ²⁰ Ijesu da taman ele, ranmude urebho non se non dia khere. Osagie meni tamanbha, bha ha mon urebho non re dia khere bi ukpoka, mu wea sabo taman onoke nan, "Okpano bhe enan re" okhi gene kpano, ebhin soso khian laa kien eababhasabo re lu" ²¹ Eni bible ne bhenan nan ka mien ebhon onulon okpan yan uje nan, nɔle enojuu nan sabo dagba re bhi iyenlen non so ɔria sade abha ne eronmon bi ifiazemin. ²² Eghe ne re ribhi igalili, Ijesu na taman enodibo non soɔle "Omɔn non so okpea man muon fio bhi obɔ non se ebholo." ²³ Enenbholo khi gbɔlea, ukpede non zea okhi na bhi idin kpano "Enan nan zughu eniodibo non soɔle okhɔlea." ²⁴ Eghe ne khi re si Icapanum, eni ikpea ne koko igbo uhonmon da bu Ipita re non, "Onon manbha ebhin nan ozigbo uhonmon?" ²⁵ Onan ele, "Hee." Eghe ni Ipita khire nabhi eke uwa, Ijesu daka non talo ohenhen tamanlen. "Bu uwɛ ria, Isimion? keɔ enjie ɔso ɔnangbonan mionlen igbo uhonmon? Obi imon non sele laa ebhonekele?" ²⁶ "Obenekɛle," Ipita da re ewanien bhɔ. "Enimonɔi ze" Ijesu da tale. ²⁷ Bonon khi dia rio, mai khian la ri ekokiegbo uhonmon lu emin ebe, ha khin eke eɔe, re ugbehen fio bhi ekeɔle, ro si ehɛn non ka vae re. Uwɛ ha talɛn ununan, mu uwɛ min igbo bhɔ. Rio oni igbo ua rie ji ene koko igbo uhonmon osimen bi ɔsuwɛ"

18

¹One eghe ni eni idibo da bu Ijesu re, eda nonlen, "Ho kpono ne bhe eguale okhunlun?" ²Ijesu da re ukpobho khan dagbare, o da uele, ³emoata itama bha, "Sokpan hi bha ikie degbere be eni bhokhan na gue gue nan, bha hi sabo nabhi eguale okhunlun." ⁴Ramudona, ɔria noreri khimin non delegbere re beni ikue kue ibhokhan nan, ole kpono ne bhe eguale okhun. ⁵Ono mien ukpokhan bo ona bhe egbe bhe elinlin nose men, imen omien obhe egbe. ⁶Okpanon, ono ki jo ikpokhan non dea nian, nere obho elinlin nose men nedere, omen gbera na dien udede udo ole bhi irili aki mionlen fio bhe eke okpede. ⁷Iloya da agbon re! Ramude egbode. Obho men ne enegbode vae, okpanon iloya kion oso onoria nin ne eni igbode nabho obo le vae! ⁸Ade ho obo la oe la jie dere, hian len ne kua, ramude uru ukpobo okpa la ukpoe okpa nabha agbon okhunlun ole men ne hu monlen abo veva bi ea veva nela toa bha agbon eranlen. ⁹Ade he elolo lare bha dere, zole re fia, bha ha ru ukpelolo okpa nabha abgon-okhun, ole men ne hu mon elolo eva nan muen bi ole fio bha agbon-eranlen. ¹⁰Yere nu hei re elolo gbe eni ibhokhan ne gue gue a. Itama en, bho agbon okhun, Ehi nosele, egherebhe ere ghe elolo nosa Aba man noribhi okhunlun. ¹¹Omiokpea ivae nodo himin ene yulua. ¹²buwe ria ye? Ade ho ɔria mon ihuan egbolo isen, ukpokpa bho da bibi fia, oida ze eni ukpokpa iribhi egbolo isen obo, oki kha guano onu kpokpa khian? ¹³Ohaki mionlen, emoata itama en, oki ghonghon nanlen gbera ene egbolo enen bi igbeisinlin ne bha bibi. ¹⁴Irioye non, oiye iholo nosa Aba bha noribho okhunlun nare mien ukpokpa bhe eni ibhokhan na he yulua. ¹⁵Obhioo e ha lue emin ebe, do nole gui bale, ibha veva okpa. Okha re uwe bho, uwe mien obhioo e fan. ¹⁶Obha ki re eho we bho ota, re otun okpa la etue eva ba egbe ihakhian, ramude bhu unun oseli eva la ea aki mien emoata. ¹⁷Obha kiye re ele bho, tama otue. obha kiye re otue bho, uki ha ghole bo ono bha re obho osenobuluwa bi ekoki igbo uhomon. ¹⁸Emoata itama bha, emin khe emin ni bha mugba bhu uko ota nan, ole a la ye mugba bha agbon okhunlun emin ni bha ta an bhu uko oto nan aki ye tan len an bhe rguale okhun. ¹⁹Igbokie tama bha, etun eva ha ko kuo okhole gbe re non bhe emin no reri khin min, Aba men ro ri bho okhun dei luole nele. ²⁰Ramude eje etun eva bi etun ea da sikoko re bhe elinlin nose men, men ribhe ewele ele. ²¹Egheni, Pita da non Ijesu Ebialen igba eke obhioo men a lu men emiebe nia re humanlen? ²²Ijesu da wanion len, "Ibha yio hi igba ihinlon. Iyiole hi igba egbolo ea bi igbhe bhi ijanli ihinlon." ²³Egual e osenobuluwa inian ode a bi ojie okpa no yi idbo neso le ne do ri igbo nonele man. ²⁴Eghe ne kire ha koko eni igbo, eda mu adibo okpa re non lu osa ikpigho uli igbe. ²⁵Be jo bha ki mien igbo re ha ono osa, Ebialen ele da yo na do khien olen bi okhuo ole ibhokhan len bi ebomon rebhe. ²⁶Ono odibo da sekele ru bho oto, oda gui no onojie no mon iziegbe bi itohan ghe ole, ole dei ha ono osa rebhe. ²⁷One eghe nan, ejejele da na ebialen olen bhe ekele oda fanlen fia, oda ro ono osa human lon. ²⁸Ono odibo nan ki dagba re, oda mien oibo ole no monlen, igbo egbolo isen. Oda monlen, oda yole ha men oda. ²⁹Ono oibo ole nan dadedigwe oda gui nanlen. Oda yiole mon iziegbe, ole dei hae ono osa rebhe. ³⁰Obha kaa oda do muonlen fio bhi ighan. ohaki hale ono osa fo, okue kpano bhi ighan. ³¹Eniboele kidaghe onan ekele da khoele. Eda do tama onojie ne ebialen ele ghee eber ruanlen. ³²Irio ebialen ele dadatio ono odibo, oda yiole, uwe no odibo non wobhu uhomon. Men re osa nose rebhe human en, ramude hu gui imen. ³³Uwe bho hei kiri mon itohan gho ono ibolo enan, boni men re mon itohan ghee? ³⁴Irio Aba men no ribho okhunlun aye lu da bha, sade su bha ro okhole rebhe rehuman, obhioo bha

19 ¹Eghe ni Ijesu ji kirɛ tenɔtanfo, ɔ da si bhin Igalili, ɔ da vale ɔsi Ijudia gbera eɔe Ijɔdan. ²Ebho ne bunbun da re khan len, ɔ da ree egbe da ele bhe eni. ³Eni Ifarisis da buɔ lere, a don bhonlen non len, ɔ dia bhin no okpa re khu okhuole fia eberɛ sunu. ⁴Ijesu da re ewanien nele, ɔ da tal i bha a tiɔle bhe ebe ɔ nɔ male toho omuhɛn ɔ mal okpɛa bi okhuo? ⁵Q no male da ye tale, ranmudɔ na, okpɛa ki za abale bi inɔlen obɔ re okhuo, ɔ le bi okhuole ki kien efuɔn okpa. ⁶E yie yi efueva efuɔn okpa, be jiɔ ki dia iriɔ ebo osenobuluwa kugbe, ɔria e ghala. ⁷E da tamale, "Be ki ze ni Imosis da yiɔle na gbhebi oghala, a khuho le fia. ⁸Q le da tamale ranmudi iwo bhe ehɔ nɔ se bha ɔl zeɔle ni Imosis da yiɔle ni bha a lui iriɔ ɔbha yi iriɔ bhe e bhe omu hen. ⁹Imen tamanlen, ɔno kirɛ akhin no a khu okhuole fia, ranmudi igboghe, ɔ da re okhuo ɔbhebe, ɔ gboghe, ɔ nɔ kirɛ akhin nɔ re ɔ okhuo na khu fia gboghe. ¹⁰E nidibo da yiɔle a mien i nian e bhon okhuo bi ɔɔɔ ɔ bha dia na re re okhuo. ¹¹Ijesu da tama ele, ɔ ye ebho rebhe a sabo robo rekhan ɔ na, okpanon e na gbɔnlen jie. ¹²Eso ri bhɔ ne wekhuɛ ne eke nɔ si enele vale, e so ri bhɔ ne ebho re ki owekhuɛ so ye ri bhɔ ne re egbele ki owekhuɛ ranmude egua okhu. ɔ da tale onon kere a khin nɔ sabo robo bhɔ na ɔ a robo bhɔ. ¹³Eda ne enibhoghan e so re nɔ ne eronmon nele, okpanon, enidibo da a khu nele tie. ¹⁴Okpanon, Ijesu da tale, ɔ ye khuele, jie enibhoghan da bu bhen re, egu okhu kien ɔse

ebbho ne dia bi enighgha.¹⁵ Oda re obọ e bhu uhunhun ne eronmọn ne, lepanọ si bhe eni re.¹⁶ Okpea da bui Ijesu re nọ len e bhin e si be me a lu ni imen a da bhon unien bhin edede bhen ede.¹⁷ Ijesu tamanlen, be zele nu we da nọ ebe bhin, osenobulua kpa bhen, okpanon uwe a ho nu na bhe egua okhu u a robe re khan u hin no sosehobula.¹⁸ O no okpea da nọ len "Ukhin ne a" Ijesu da tale "Egbugbe, egboghe, eralo, esosei ohoghe."¹⁹ Mu e kpen ni abe bi ine, u a hue bhon o bo e be nu uwe re hue ebho egbe nọ osọ.²⁰ O no okpea da tamanlen, imen ka lue na ro obọ rekhan ena reghe. E bhin o bhe bhe ribho ni imen a tie lu.²¹ Ijesu da tamanlen, a mien uwe ho nu uwe kion onogba, akhian, khie ebu we bhon re bhe, re ne e no obogbe, uwe kin a bhon aza bhe egua okhu. U da do re khan khien.²² Eghe nọ kin re hon ebi Ijesu tale, o da kpanon, o bhan yie aghonghon, ranmude o bhon ebhin ne bunbun.²³ Ijesu da tama enidibo ne sole, genegene imen tamalen, o kien ebe nogho nọ o fele re na bhe egua okhu.²⁴ Seye imen tamanlen, o ki ebe lekhe ni uhunhi Icamẹ re nu uhia agbede ni onon fele re na bhe egua okhu.²⁵ Eghe ni enidibo ki re hona, egbe da mama wo ele e da a tale, o bho a ki min umien fan.²⁶ Ijesu da ghele o da tale, re jiọ o osenobulua ebhin re bhe dia leghe leghe.²⁷ Eni Ipita da waniẹn o da tale, i ma ze e bhin re bhe obor re ghalen. Be ima da mien.²⁸ Ijesu da tamanlen, "Genegene imen tamalen, agbon osogbo nọ avale eghe nọ omọ nọ sole, ibha ne re khan bhen na ki ye de bhin uko oju okhup igbeva a bho ohien uluen nọ si Izire."²⁹ O nọ kirẹ a khin nọ zo obhiọle nọ okpea abo, obhiọle nọ okhuo obọ, zu aba obọ zi ine obọ, zo otọ obọ, ranmude imen o de kiki miẹnlen bhu unien edede men ede.³⁰ Okpanon, ene bunbun ne kalo ki kike ene kike kie kalo.

20 ¹ I nia egua okhu dia bi oria nọ bhon otọ nọ riobhowe ewewe a ne e bho ne a wena bhu ugbo emekonon. ² Eghe ne kirẹ riọ bho ukpigho okpa khu ukpede o da jiele a khu ugbo emekonon. ³ O da gbo da gba re e ghe uria agogo ea o da daghe ebho eso bhe eki ne kue bhin soso. ⁴ O da tamal, bha na ye a sion onugbo emekonon, i ki ha ha bhale ebekheke bha, i riọ e re a khian. ⁵ O da yieda gbar uria agogo ehan bi uria agogo isin, o da yie lui iriọ. ⁶ A ki bu eghe agogo ugbolọ o da dagbare ke ebho re ne mudia ne lue e'bhilin. o da yele be zele ni bhai da lue bhin soso. ⁷ E da yiọle, ranmude a bha mui iwena bhan, o da tamanle, i bha yie a sion o nughe emekonon. ⁸ Eghe nọ ose muan kirẹ re, onọ nian unugbe emekonon da tama onan gbelo gho unghie emekonon, tie ene wanan u a ha e ose, onon kike re so okalo. ⁹ Eghe ni ene wena eghe agogo ugbolọ kirẹ vale, o da rene ugbigho kpokpa. ¹⁰ Eghe ni ene ka a wena kirẹ vale eda a ria a le ghe o sele da hume okpanon o da yie re ughigho okpaneale. ¹¹ Eghe ne ki re hale osa, e da guẹ ezọ da ononian onugbo emekonon. ¹² Ele da tale, ene vale uria agogo ugholọ igho nu we hale o le uwe yie ha kxanle, ikhan na mien nọ mien eson bhe eke ovuon. ¹³ Okpanon onon nianlen da tamanlen, omue, i men bha ru uwe kxo. Oyi ukpigho okpa iman koko ve? ¹⁴ Re igho nọ se uwa a khion ose, imen to bọ bhen yiọle igho okpa ime da hale. ¹⁵ O bha be dia ni imen re re ebhin khien khian be jin imen holo, ranmude imen bhen ole uwe ki da re elo no bhin ghe khien. ¹⁶ Be nọ ki dia iriọ onon kalo ki kike ene kike ki kalo, ene bunbun ole a tie le ikpeta a ne bho. ¹⁷ Be ni Ijesu ki a khin Ijerusalem o da nei eniddibo ne sole, eghe ne ki re akhian bhu uwede o da tamanle. ¹⁸ Ghe iman khin Ijerusalem, e ki muon oman nọ so okpea ni ene rohen khian bi ene gbenebe o bho otọ. E ni rumu riala yiọle o sebe a u. ¹⁹ Eki muen ni eni Igenta ne yiọle, gbọle, kxanlen mu oru uwu we. Okpanon ukpede nọ oze a oki kpano si bhin idire. ²⁰ Eni inen imon nọ si Izebidi da ne imon ne sole re vale, gbe hian re ni Ijesu o da bhiọle ebhin. ²¹ Ijesu da nolen, bu uwe guanọ ono khuo da tale ime ho na mien eni imon eva no sen bhena e ki de bhin obọ agobọ bi obara nọ se bhe eguale nọ ose. ²² Okpanon, Ijesu da tamanlen, uwe bha len ebuwe nọ. Uwe de sabo ru ukpu ni imen are muan ameon muan ameon, eda tamanlen ehe imai de sabobhin. ²³ O da tamanle, ukpu nọ sen bhen ibha de gene sabo ro muan ameon. Okpanon na re de bhin obara bi obagobọ a o yie e bi imen a sabolu, okpanon enebholo na ababhien muonlen egbe khe ele a de bho a. ²⁴ Eghe ne enidibo igbe ne kele ki re hon na, eda kxo eke eno omon bi obhio. ²⁵ Okpanon, Ijesu da tie erebhe, tama ele, i bha len bhin ene sue eni Igenti ele kokhune ene bhon ebhin ne ribho ele no a hu. ²⁶ Okpanon o da yi inian bhe ewe bha, onọ kirẹ akhin nọ bho nọ ki onokponon bhe ewe bha o kin onoga bha. ²⁷ O nọ kirẹ akhin nọ ho nọle ki ghenhen o kin o kin onoda bha. ²⁸ Nọ dia bi omono okpea bha va e na a gale, o vale nọle do ga, bi nọle re eghe nọ sole zo ese ne ebho nebunbun. ²⁹ Eghe ne kirẹ dagbare si bhin Ijeriko re, ebho ne mama bun da re kxanlen. ³⁰ Ikpia eva ne ru elo da aribho ne de bhe egbu uwe de a. Eghe ne kirẹ hon Ijesu gbera, e da reso, "Ebianlen omon nọ si Idevidi bhon itohan ghe bhan" ³¹ Ene ebho ne re kxan Ijesu da tamale ne kokunu, okpanon e da mama tie a so dagbare, "Ebianlen omon nọ si Idevidi bhon itohan ghe bhan" ³² Eni Ijesu da mudia o da datiele tale, "E be ibhan guanọ ni imen lu ni ibha?" ³³ Eda tamanlen, "Ebianlen, ima hobhin ne elobha tanlen an. ³⁴ O da robọ sui Ijesu bho okhole, oda bhon ekejeje, ro obole su ele elo egheni egheni elo e da tanlen an e da daghe e da re bhan len.

21 ¹ Be ni Ijesu bi enidibo ne sole kirẹ a sike Ijerusalem, e da va bhin Ibefegi jiọ bhin oke olivs. Eni Ijesu da jin edibo ne sole eva. ² O da tama ele, ibha a khien e bho ne kele, ejeje uwe de min ketekete na dijon mu oran bi omionlen ni khere, tan ele a ur a ne e li jin bhen. ³ Amien oria ne e talo re teple, u we a tamanlen ebianlen guanle, o nọ oria kin jeje jie ele re kxan len. ⁴ Ejayena, o da kin e bo ohen kata da do muse, nọ yiọle. ⁵ Tama oman okhuo nọ si Izaon, ghe ojie bha bu bha va de, o de egbere a hen iketekete. ⁶ Eni enidibo da a khian do o lu be ni Ijesu tama ele. ⁷ E da muon o ni iketekete bi o ni khe rere e da mu ukpon nọ sele o bho Ijesu da de bhu ukọ a. ⁸ O bu ne bhe ene ebho da ne ikpon nọ sele kuọ bhu uwe de, ene kele da hin ikpa be eran wale bhu ukho na len. ⁹ Eni enu sien agbon ne kalo ni Ijesu bi ene kike na len da a so, Hozana gi omon nọ si Idavidi, eronmọn o sọ nọ vade bhe elin nọ se ebianlen, Hozana nọ okhu ne. ¹⁰ Eghe ni Ijesu kirẹ vae bhin Ijerusalem, ebho ne bhe eda ni da tu dagbare a tale, o bho khon na? ¹¹ Eni usien agbon da waniẹn, o nai Ijesu ohen nọ ni Inazareti vale ne bhin Igalili. ¹² Eni Ijesu da na bhin uwa osenobulua. O da khuni ene a due eki bhu uwa noso osenobulua kua. Aga nọ se ene hin igho o da siọle elo ru, bi ene ebho ne khin ugbene ghughu e be re do tua o da sae elo ru. ¹³ Ole da tamanlen agbon len bho otọ, ghe uwa na da neronmọn a da tiu uwa bhen okpanon ibha role kien uwa oyi. ¹⁴ Eni ene ruelo

bi agbigue da buole re o da re egbe dan e.¹⁵ Okpanon, eghe no ojiohen bi eneghen ebe bho oto re dagho o ne ebhion ohan ito na no lu, bi eghe ne kin re hon eni ibho khan so bhe eke uwa noso osenobulua tie, "Hozana o so omom no si Idavidi" eke da mama akho ele.¹⁶ E da tamanlen, uwe he ebe tari? Ijesu da yiolo e he. Okpanon, ibha bha seka tiolo bhe ebe unu no si ibhon bi omobo o le a da min u gen bhin no kokhune.¹⁷ Eni ijesu da ze ele oba jio bho e ne ebho o si ibetani, gba ason bhe eni.¹⁸ Ejayena eghe no kire a va din one ebho o se ewewe o han bhen da a gbolo. Oda ghin o ran ene konon bhe egbu uwede.¹⁹ O da khian buole kere ebhin soso ribho gbe ra ebe, o da tale, a i da tie min iru khu uwe re a khian, ejeje o no ran da u kha khe ebe khua.²⁰ Eghe ne enidibo kire daghole, o da woe bhe egbe eda tale, bo no aran na no min iru na re jie u ye.²¹ Ijesu da waniyen taman ele, genegene imen tamanlen, amien uwe bhon ureo bho uwe bha da abakhen bhen khuen bhen, o ye ebe su unu da ono oran na okpa uwe a lu. Okpanon, uwe de tama o no okena, kpanon dio bhe e de o kin gene su unu.²² Ebu uwe kire no bhin ine eromom uwa rio obho uwe de mionlen.²³ Eghe ni Ijesu kire vale bhu uwa osenobulua, o no ojiohen bi enewanlen no se ene ebho da vale do nolen ota be jiole a ma ebhin, ahu be uwe re lu e eni bhin na, bi o ro ona ahu mien.²⁴ Ijesu da waniyen o da tama ele, imen de ye ri no bha ukpo ota okpa ibha a tama bhen, imen kiye tama bha ejin imen da mi ahu.²⁵ Iramen no si Ijoni no ramen ne ebho jio ona vale? egua okhu o oba agbon. Ede ne eghe zilo ra eria kugbe, e da tale, iman a yiolo egua okhu, oki yiolo bezele ni ima bhu do rio bho ole.²⁶ Okpanon, ima a kin yiolo oba agbon onu vale, ofen ene ebho na mubha ranmude ele re bhe riobho ye Ijoni ohen no.²⁷ Eni e da waniyen Ijesu tamanlen, "Ima bha len." O ni Ijesu da ye taman ele imen da ye ri tama bha e jin imen da mi ahu ni imen re luo one bhina.²⁸ Okpanon, bu uwe rialeye? oria bhon imen eva.²⁹ O da tama onon dion, omom, do o wena bhu ugbo. O no omom da waniyen, o da fin okho de no o da a khian.³⁰ Ono okpea dabui omom no zevare o da ye tiri malen. O da waniyen tamanlen, imen de yo bhin, okpanon, ole bha ye yo.³¹ Eni imen ne veva oni a lui iholo no sa aba ele? Eda yiolo, oni ihenhen Ijesu da taman ele, "Genegene, imen tama bha, e ne mien igbo uhunhun bi e na agbile ele a ka bha nabhin egua osenobulua.³² Ghe Ijoni bu bha re uwedi ikhiale, okpanon, ibha a riobhole. Okpanon ene mien igbo uhunhun bi e na agbile da riobho. Okpanon a re mien ibha do ghoo o na, ibha a fio okho de no buo ole re.³³ Ka ehoo itan obhebhe, oria da a ri bho no bho oto, o da ku ugbo emekon non, o da gbogbe ne gale, lui eja da lua anion bho, o da be eja a na a ghe ekolere bhe obho, o da mu ne ebho nolo agbe elo ghole. O da a khian agba ebho obhe bhe.³⁴ Eghe na re koni iru ole kire, o da egbon khan dia no sole gi ene ebho ne gbete elo ghoo onu ugbo ne konin iruole jiole.³⁵ Okpanon ene ghete elo ghoo onu ugbon da fin ukpokpa ebhin, e da gbu ukpokpa ru udo gboto oke e.³⁶ Gibo ite onon nian onu ugbo da tie jin egbon khan dia ebhe bhe no gbera eno ole ka jie, okpanon ene gbete elo ghoo onu ugbo da seye lue irio be e jiele ka lu.³⁷ Ona ki gbera o no nianlen da jin omom no sole, o da yiolo e de mu ekpen no omom no sole.³⁸ Okpanon ene gbete elo ghoo onu ugbo da yiolo omom no sole khon na bha dia gbote a lu uku no sole.³⁹ E da muonlen, riolo uhunhun fin dagbare si bho onu ugbo re, gboto le a.⁴⁰ Ejayena eghe no onon nian onu ugbo a re vole, bote a lue ene a gboto ghoo onu ugbo ye.⁴¹ Eda tamanlen, o kin gbone ene ebe ni an bhu uwede no kaka e, o muon ona ugbo ne eria obhebhe agbe elo ghoo le, ebho ne a re osole nalen se ekon nolen.⁴² Ijesu da taman ele, uwe bha tie ebe no khianle, o nu udo ne ebuwa hele noki do mu uwa bhonlen. O na oba osenobulua o na vale, okie ebhin ohan ilo re jin bhan.⁴³ Bejokijario, imen tamanlen, egua noso osenobulua a di mien bha ele re ne agba ebho ne a min iru.⁴⁴ Ono kire akhin no de o bho onu udo na ki de kuokea, okpanon, onon kire de nian kin pien rien a.⁴⁵ Eghe no ojiohen bi eni Ifarisis re hon o ni itana, e da len khin le o a ye.⁴⁶ Eda guanoo ne muenlen, ofen ene ebho da muele, ranmude ene ebho ghote bo ohen.

22

¹Ijesu da gbokie ritanhanele talo yole. ²Eguaose dia bi ojio opka non muogbe iriamhen n'omom sole. ³O da jibhokhan len ne do tatie ena yele vae, elebha vae. ⁴Gbokie, O da j'ibhokan obhebhe taman ele nan tiele, ghe men ny'ebale. Imenu semen ne kpono ne a re ny'bale. Vae bho n'iriamhen ⁵Ebha ka echo, eda ha khin ode kike, okpa da ha khin ubgo, onon kele da ha khin eki. ⁶Ene ki deke da muni eni ibhokonjie zuooz'ele, rekhole lu elea okuse e da gbonelea. ⁷Ekele da kho on'onojie, O da j'iyokirilo sole ne do gbon'eria ye reranlen tue oni idumun rebhe. ⁸O taman lbhokhan len aki muegbe oni lriamhen sokpan ena re tie bha man. ⁹Bhinia ki, bha dio bhiuwewede kike e'nibha ki re rabo mien rebhe bha datiale vae bhoni iriamben. ¹⁰Enibhokhan len dia dio bhiuwede kike do shi ebholo ne ki re mien bi ene imen. Oniogbakha ejada lu oniriamhen da vunon. ¹¹Ongie ki do fe ebholo nan tiele ghe, o da min oria non bha ne ikpon suje iriamhen yo. ¹²On'oje da yole, omoe buwe re vae bhe nan yenu bha daneipkon uje iriamhen yo? Obha min ota ta. ¹³Onojeda yobhokhan len, Bha gbonorio oba bi eranmen bha mun onlen fio bheke ojobili bheja davie bi igbakon. ¹⁴Ebolo ne bunbunlun na tiele ikpeta a da zebho. ¹⁵Eghe nin eni Ifarisi da ha guari'uwede ebele da re rota nin Ijesu tale re kinonlen. ¹⁶E'da ji edibo non s'ele, deba eniIherodiansi. E'da yi Ijesu, "Qmaneminlin man lenlen ghe uwe oria emon ata bi lue ebholo od'esese q's'ata". Uwe ka echo ebhebolo ta bi uwe i bho ohien eku bhewe ebholo. ¹⁷Taman manlen, b'uwere riale ye? O menmin na re ha zigbo uhonmon ji Isiza la na he ze? ¹⁸Bhirio Ijesu da len dukholo sele, oda yele "Be zele nibha da ha donmonmon ibha ne hianbhegbe? ¹⁹Re manmen igbo nan re zigbo uhonmon". Eda ukpigo elonmon manlen. ²⁰Ijesu da yele, "Aman bi elinlin sola henen?" ²¹E da yole osi "Isiza" Ijesu da Taman ele, bha ne emilin Isiza nin Isiza, bha ye ne eminlin Osenobulua ji Osenobulua. ²²Eki hon bhiriolo ele da nyunuan. E'da zole oba ha khin osele. ²³Onede nin Isadusi eso nne yole ai min inabhidin henre, da buole re, E' da nonlen ²⁴ha y'ole "Qmaneminlin. Imozisi yole, okpia ha yu, o bha da bie, obhio ole ki re on'okhuo non bie n'obhio ole. ²⁵Ibhio ihinlon da ha ribho. Oni henenen da re okhuo oda yu o bha bie oda z'onokhuo oba n'obhio ole. ²⁶Obhio non zeva irio zihilon. ²⁷Aki lu fo, on'okhuo da yu. ²⁸Bhinian a ha kike nidin henre ho da nyan on'okhuo bhewe enibhio ihilon nin? Ramunde ele rebhe re on'okhuo. ²⁹Ijesu da min ele unun, o da yele ibha mun ohan ramunde bha bhalen uhonmuje bi ahu

nɔn s'Oɛnɔbulua.³⁰ Bhekɛ ina bɦidin hɛnre, ai re okhuo la a rɔmɔn n'ɔdɛ Ramundɔni e ki dia bi ɛhi ne ribhi eguaokhunlun.³¹ Dɔ rɛ sɛ ɛmɔnlɛn ina bɦidin hɛnre, bha bha sɛ tiɛ ɔlɛ ebi Osɛnɔbulua tama bha yɛ yɔlɛ .³² Imiɛn hi osɛnɔbulua si Ebrahamu, Osɛnɔbulua si Aziki bi oe nobulua si Ijɛcobu? Osɛnɔbulua ɔi yi Osɛnɔbulua sene yulu osɛnɛ ribhogbɔn nɔn.³³ Enebhɔlo ki hɔn nan ɔ da han ele ɛlolo ebɔrɛ man.³⁴ Eni Ifarisikihɔn ghe Ijesu rɔgbunu ghi Isadusi ununan, eda koko gbele kugbe.³⁵ ɔkpa bh'ɛwɛ ele nɔn manman lɛn uhi, ɔda ha nɔnlɔnɔto rɛ dɔnmɔnlɛn.³⁶ ɔmaneminlin, ɔne la uhi nɔn kokhun nɛ?³⁷ Ijesu da taman lɛn "nɔn rokhole rebhe huɛmɔn Ebealɛn bi Osɛnɔbulua bi ahu rebhe bi ekele rebhe".³⁸ ɔnan uhi nɔn kokhun nɛ bi ɔ'nihehɛn.³⁹ Uhi nɔn zeva yɛ dia bɔnin - huɛmɔn ɔzeva ɛ bejurɛ huɛmɔn egbe nɔn sɛ.⁴⁰ ɔnuhi eveva nan ɔlɛ uhi rebhe bi ohɛnlɛn da rɛzi⁴¹ inia beji Ifarisi rɛ ha shi egbele koko, Ijesu da nɔnele ɔta. ɔ da le bɦibha ria le yɛ kɔ hi Kristi?⁴² ɔmɔn s'ɔla nɔn? E da y'ɔlɛ "ɔmɔn si Iɛvidi".⁴³ Ijesu da yele "Ba ki da miɛn yɛ Iɛvidi bhekɛ oriɔn da tiolɛ Egbealɛn, ɔ da yɔlɛ.⁴⁴ Ebealɛn da taman Ebealɛn men, "Dibho ɔtɔa bh'obera nɔnsɛmɛn. ɔkuɛsɛ I rɔghinan ɛn rebhe kin eju ne eranmɛn i?"⁴⁵ B'ɛji Iɛvidi ki rɛ ha tie Kristi Ebealɛn, b'ɔki rɛ ha yi omon si Iɛvidi ye?"⁴⁶ A bha min ɔnɔn sabɔ min ɔnlɛn unu, ɔta soso rɛ nɛ ɔdɛ nin kha khian.

23 ¹Ijesu da nin enun usun ɛbɦolo bii enodibo nɔn sɔlɛ talɔ.² ɔnan tale, "Enin iscgibe bii enin Ifasresis dotua bhi ɛji Imosis dia.³ Bɔnɔkhidianan ebɔtaman bha nin bha lu, bhalu rɛɔbo rɛkhanlɛn. Hɛi regbe tɛɛ ebe lu, eatɔta elu rɛkhanlɛn.

⁴ Ee, eha khun ihɛ nɔn khue nai sabɔ rɛ nu, ei munɔn yan ɛbho inianbɔ. ele tobɔ ele nin ikpanɔ bhɔ ne rɛ mun.⁵ Elu ebe lu nan agbɔn ba daghe ele. Esu ukpɔn uru- ɔbɔ nɔn sele bhiabɦiale, eiyegebo so ɔtɔ - uikpɔn nɔn sele bhiabɦia le⁶ Eho nei dotua agala nekkpɔnɔ bhi iluemin bii uwa oga,⁷ Bii otuɛ abadaghe bhekɛ ɛki nan agon ha tiele. 'Omanebɦilin."⁸ ɔkpanɔn hei ja ha tiɛ "ɔmaebɦilin," ranmude bha mɔni ɔman emin ɔkpa, bharebhe ibhoo bha khi.⁹ Hɛi tie okpea nɔn khirekhin bhekɛ ɔnan agbɔn nan aba, ranmude uwa bhɔn aba ɔkpa, nɔn ribhi ɛkɛ okhunlun.¹⁰ Heiya ha tiɛ 'ɔmanebɦilin' ranmude ibha mɔn omanebɦilin ɔkpa ɔni khi Kristi.¹¹ ɔkpanɔn ɔnɔkhire khi nɔn kpɔnɔ nɛ bhekɛ ɛwɛ bha ɔlɛ khe eguɔbɦandia.¹² ɔnɔ khi rɛ khin nɔn siegbɔle okhunlun, akhi siɔ re ɔtɔ, ɔnɔn khire khin nɔn siegbɔle riotɔ akhi siɔle okhunlun.¹³ Ihɛnlɛn kiɛn ɔsɛbha ene gbebe bii Ifarisis ene hian bhegbe! nibha rɛ khue ɛgua okhunlun gie ɛbɦolo. Ibha tobɔ bha bha na bhi ɛgua ɔkhun, bha yɛ, jene dia kɛ bha da nabho.¹⁴ Ihɛnlɛn hɔ sɛbha, ene gbe ebe bii Ifarisis, ibha ne hianbhegbe! ibha ne ghi ikhuo nɔn ɔdele yulu niele uwa, bha ne ɛrɔnmɔn nɔn talɛn ibha la min ibhuohɛn nɔn kpɔnɔ ne.¹⁵ Ihɛnlɛn ɔsɛbha, ene gbe ebe bii Ifarisis, ibha ne hianbhegbe! ibha ne yi okpɛdɛ bii ɔtɔ ni bha re ɔnɔn rɛbha ɔkpa, ɔha miɛn ɔkpa, bha khi rɔ luetun eva bhi ɔmɔn ɔsi agberanlɛn bi ibha.¹⁶ "Ihɛnlɛn hɔ sɛ bha, ibha ne kiɛn eruɛlolo ne ra agbɔn khian, ibha ne tale, 'ɔnɔn khire khin nɔn ru uwa nɔn si Osɛnɔbulua vi ihɛntɛn, ebhin soso luɔ le. ɔnɔirɛkhin nɔn r ekan nan rɛ ga bhi uwa nɔso Osɛnɔbulua vin ihɛnlɛn, ɔlu bii ihɛnlɛn vele.¹⁷ Ibha ne eruɛlolo bii uyuki! ɔnea kpɔnɔne, ɛkan la uwa nɔn so Osɛnɔbulua nɔn ri ɔnɛn ɛkan khin ikɦiale?"¹⁸ ɔnɔ khirekhin nɔn ri ojukhuo vi ihɛnlɛn, ɔiyebhin soso. ɔkpanɔ 'ɔnɔirɛkhin nɔn re ɛsɛqhe nɔn ribhi ukɔle vin ihɛnlɛn, ɔni ihɛnlɛn hi munɔlɛn.¹⁹ Ibha ne ru ɛlolo! ɔnea kpɔnɔne, ɔni esɛqhe la onojukhuo nɔn re ɔnɛ esɛqhe kin ikɦiale.²⁰ ɔkpanɔn, ɔnɔn ri ojukhuo vin ihɛnlɛn ɔire - ebebɔ rebhe vin ihɛnlɛn.²¹ ɔnɔn ri uwa nɔn so Osɛnɔbulua vin ihɛnlɛn ɔirɔ vin ihɛnlɛn bii ɔnɔn yɛn bhu ukɔle.²² ɔnɔn vo okhunlun ojukhuo nɔn so Osɛnɔbulua ɔlɛ ɔvɛnlɛn bii ɔnɔn dotua bhuko ojukhuo.²³ "Ihɛnlɛn ɔsɛbha, bha nin enegbebe bii Ifarisis, enehianbhe gbe! Bha ne zi ɔkpa - ribhi igbe bii eni iqueque igbo ne rɛkhanlɛn, nin bha rɛ miɛn ibha bha manman lu ɔnɔn kpɔnɔ nɛ ne ribhi uhi - ibhuohɛn, itohan bii iru - urebhɔ wɛnan. ɔkpanɔn enan ebhin nibha khalu nibha r ze enekɛle ɔbɔ nin bhabha ro ɔbɔ so.²⁴ Bha ri iruelolo ha ra agbɔn khian, bha ne bhasabɔ re gba ahihi bha do mui kamɛl lɔlɔ!"²⁵ "Ihɛnlɛn ɔsɛbha, ibha negbebe bii Ifarisis, enehiabhe egbe! Bha kpi egbi ukoko nare wan amɛn bii etasa nan rɛ lebal, ɔkpanɔ bha ri osabhalo bii eminebe akhokho vuɔnlɛn.²⁶ Ibha nin Ifarisis ne ruɛ ɛlo! bhaka kpi ɛkɛ ukoko bii etasa, bɔnadamiɛn igbole khi khiakia nɔnsɛn.²⁷ "Ihɛnlɛn ɔsɛbha, bha negbebe bii Ifarisis, enehiabhegbe! ibha kian be idin nan ri alo nɔn fua gbolo, nɔn kiɛn aha gb egbɔle ɔimosea ɔkpanɔn ɛkɛɔle iguɛ ɔsɔria bii ebhin nekɛle ne gbɔtɔnan evɔnlɛn.²⁸ Bhekɛ enɔdɛ rebhe, irɔ bha re muegbe bɔ nɔn khiale ɔkpanɔn bhekɛ bha abadaghemɛn bii aireɔbɔ rɛkhan uhi ovuɔnlɛn.²⁹ " Ihɛnlɛn ɔsɛbha, ibhanin egbebe bii Ifarisis, ibha ne hianbhegbe! ibha ne bin idin nɔn si ohɛn ahi ho ɔsenekɦiale ose.³⁰ Ibha, 'de bhan yɛnbhi bi ɛghe aba bhan, bhan hei debale bhɔdɛ nerɛ gbɔno enohɛnan.³¹ ɔrɛdianan, bhabhɔ sɔsali gbe - egbenɔsɛbha ghe imɔn nɔn si ene gbɔno eno ohɛn bha khin.³² Ibha sɛyɛ vuɔn enobhan ɔsa aba bha.³³ Bha ni ɛyɛn, bha nin ɛyɛn ne khɔkhɔ biɛle, bi ranin yɛ bhi iguɛzɔ ɔsa agberanlɛn?"³⁴ ɔarɛdianan, ghe, mɛn ji ohɛn bii umɔn wanlan bii ene gbebe. Esobhewe le bha khi gbele bii bhe khi khanle mu eran bii esobho bha khi ru ukpughɛn gbe ele bho otuɛ nɔn sɛbha bii khi sɛyɛ akhue khiab bhi agbaɛbho reakhi agbaɛbɦolo.³⁵ ɔni ewaniɛn ɔlɛ aranlɛn ɔsi enekɦiale rebhe nan gbɔno bhekɛ enangbɔnan, renabhi aranlɛn nɔn khiale ɔsi Abɛl, re si aranlɛn ɔsi aranlɛn ɔsi Izakariah nɔn ɔmɔn nɔn si Ibarakaih nin bha gbea bhi adesɛ ɔsi ejadazɔese bii ojukhuo.³⁶ ɔsagie mɛni tamanbha, enebhin nan rebhe mɔnsɛ bhi ukegbe ɔnɔrenan.³⁷ "Ijerusalem, Ijerusalem, ibha ne gbɔnɔ enohɛn bii enan jele ni bha ru udo gbe! Bɔa tanse yɛ nɔn ɔlɛ arɛ si imɔn nɔn sɛbha koko, bɔni ɔkhɔkhɔ rɛ si imɔn ne esole koko bhi ɔtɔ igɛn nɔn sɔlɛ, ɔkpanɔn, ibha bhɔ bha mun egbe!"³⁸ Ghe, uwa nɔn sɛbha eminsoso ribhɔ.³⁹ Ranmude mɛni tamabha, bhai khian la kie miɛnbhɛn nin bha rɛ khatale, "Erɔnmɔn anani ɔria nɔn r elin nɔn se Ebianlɛnbhan vae"

24

¹Ijesu bi uwaoga dagbaze ɔda ha khun ɔsɔle. Edibo sɔle da dɔ ha si uwa kikɛ si otuɛ nɔn khua² ɔ da taman ele, bha bha daghe enemninlin nan rebhe? ɔsagie imɛn yibha udo ɔkpa iubhɔ nɔn da mudia nyɛn ɔbhebe nɔn ki da deze.³ ɔ ki olotua

bhokhunlun oke nan tirole olivisi, enin edibo da do buole se yole, "Taman manlem eghe nemin nan sebhe da se sunu? Ba tie aman uvacle non se bi ufomin eghele? ⁴Ijesu da taman ele, Bha fekele mibha he fi ode ⁵Ene bunbunlun ki seninmen vae. Eki yole imen hi ksisti, eki sebhola ne bunbunlun fi ode don. ⁶Bha de henmonlen okulo, bi owewe isokulo. bha he j'ofen mun' bha, enemlin de ka sunu fo, eghe okika se ye ze. ⁷Agbaebhola ki so agbaebhola ebhebe okhonlen, eguaojie ki so eguaeje ebhebe okhonlen. Ukhunmun ki ha fi bi iwalotoa bhijekeke. ⁸Enan sebhe liomunkele osi obalo sidubiemin. ⁹Eghe nin ele ki muen bhiokpokpo bi obakho eki ye gbono bhaa. oto agbon sebhe ki he e sanmunda elinlin men. ¹⁰Eghenin ene bunbunlun ki dese bhoga, eki ha nun egbele khien, eki ha mon eke ebe jegbe. ¹¹Ohenlen ohogholi me bunbunlun isi vae sobho nebunbunlun fi ode don. ¹²Ramunde igbuhia ki maman tunen okhum, ihuemon egbo sene bunbunlun ki fuofuoa. ¹³Qmon sabo zinegbe seghe okike ki min omien fan. ¹⁴Onuhomunje si eguaose ade tale noto agbon sebhe non kin oseli ji agba oto sebhe. Egheni ede non kike ki vae. ¹⁵"Bhisio bha kha daghe awabi ehohoa, nin idanieli niohenlen tale non se mundia bheje khiale" (bhaji onon tie ebe ha wanlan). ¹⁶Bha jene bhi Judia tin vae bhokhun oke. ¹⁷Onon sibhokhun uwa ohe suense do siemen bheke uwa sole. ¹⁸Onon sibhugbo ohe kiesuwa do se awegbe. ¹⁹ihenlen osene hanman bi ne senonmon nyen bheghe nin. ²⁰Ne ezoninon nan mien bhe uwe bha seghe ukhuakhua bi eduzana sune. ²¹A de min okpokpo non khua bi egbe onan bha seka mien do se se bhejaye nan ha sa de ye noon egbole. ²²Sade a bha shi enikpedo ke oto ozia zibho non ha se nin. Ramunde ebhola ni Osenobulua ze ada shi enilepede koto ²³Eghele nin osia da tama en "ahe, ksisti eibhi enin" la, ghonin ksisti bhenin he sebhe. ²⁴Iksisti ohogholi bi akhase ohogholi, eki sokpaman bi ohanelolo man mien da sebhola fenan, zelo fi ode don. ²⁵Ghe I taman bha okuse oneghe. ²⁶Bhisio ele da taman Q sibhegbo he yonegbo la, Ghe o sibhi eke ogua he sebh. ²⁷Beji anyan se bhala dagba se bhe ujese ovonlen do se se bhi udefia oenlen, isio uvada si qmon no si Okpia da diaye. ²⁸Eji elanmen non yulu ye eni ughulu da si koko. ²⁹Okpokpo si enikpede ha ki gbesa fo, ovolen ki suebili, uki ye da bhala, ikpahian ki nabh' okhunlun deno ahu egua okhunlun ki mun lueghe. ³⁰Eghenin aman si Qmon si Okpia ki saman bh'okhunlun, uzo kike bh'oto agbon sebhe ki ha vie. Ele ki daghe qmon si Okpia si ahu bi osisi neke okhunlun vade. ³¹ole ki ji ehi nesole bi okpuseso si ubulu, eki nabhi ikpabo ehoho enen koki enan ze ruen sole kugbe, seni obokpa do se se ibode non zeva bhokhunlun. ³²Lue emninlin bh'obokpesan. ikpab'ole ha munkele ha jebe ogbon bha len ghe okhukhua sice. ³³Bhisio ye uwe ha min enemninlin sebhe, nuwe len ghe ole ki manman sise bhuwele. ³⁴Osaje oni agbonuzena da gbesa to enemninlin nan leue ha sunu. ³⁵Agbon bi elimin de gbesa, ota non seme hi da gbesa ³⁶Re ji onukpede nin bi eghele, osia sibho non len len, eyi ehi ne sibhi egua okhun, la on' qmon, Aba ole okpa. ³⁷Be ji odia bheghe inoa isio oda dia uva de si Onion si' Okpia. ³⁸Be jodia eghele ni ologho se mun agbon sebhe, ele da ha da e da ha le, e' da ha se amen somon noto olue se i noa na bh'oko. ³⁹Ele bha len ebe sunu okue se ologho da do kpon'ele kua, lisiq uvade si qmon s'okpia da dia. ⁴⁰Eghe nin ikpia eva ki ha sibhi ugbo a ki se okpa-a kizokpa obok. ⁴¹Ikhua eva ki ha nemninlin-a ki se okpa aki zokoa obok. ⁴²Bheja ye nan mun egbe bhotok samunde uwe bhe len ede ni Ebealen da vae. ⁴³Okpanon, ibha len ona, sole Ebianlen no nian uwe len ghe nnyi urevale, o a rekhe uwa, ore jio oyi da gbole uwa a. ⁴⁴Benokijairio, akheke nuwe re muegbe, ranmude omio okpea devae eghe nuwe ha khokho ⁴⁵ko hi onokha nan gba ekeole non ye wanlan ni Ebealen ha ka ki vae, oki kese a henhunwa semninlin sebhe nonsen, non sebale non kheke nele? ⁴⁶Esommon osi onokhan nin ebealen vae do kese olo bhisio. ⁴⁷I taman en osaje, oni ebealen nin oki se onokhan non gballo ghe emninlin sole sebhe ⁴⁸Okhan ebe ha yole bhokhole non sole ghe, Ebealen bha vae. ⁴⁹Non do ha gboni ibhokhan nele ko nwenan, ha debale denyon sekha edenyon. ⁵⁰Egheni ebealen onokhan ki vae bhe de non bha len bi eghe non bha khokho. ⁵¹onin ebealen sole nin ki jajalea se ole ba ibo ne hiam bhegbe, bheji uviemin bi igbakon ye.

25

¹Egualle okhunlun inian ola dea be eni imamen igbe ne munu orukpa nedo mudia khe odo ele. ²Isen bhe eweele iwobi, eni isen nekele, eda wanlan. ³Eghe neni imanen iwobi re muno orukpa, ebha sa amorukpa monlen. ⁴Eni isen ne wanlan da sa amorukpa monlen) ⁵Eki ze khe ono odo owe da ha sun ele. Edawee. ⁶osu uyanmede, ukpurulu da tale: Bha ghokpo: Bha dagbare mionlen) ⁷Erebhe da zo orukpa re, ⁸Enu uhuki da taman enewanlen: Bha da sa amorukpa imanlen, ramude orukpa manlen da wea. ⁹Ene walan da nianolen: "ohi se man da sa nibha bha do de bhe ejada khien, ¹⁰10. Eki khian fo ne do de odo da vae, ene mun egbe, eda re khanlen kha kjian ejada guenon pha eda re khue ode. ¹¹Aki zebue, eni imamen ni iwobi da ye vae, eda yirole, ebialen, ebialen tuje ode a imanlen. ¹²oda ye: emota itaman bha i bha len bha" ¹³one ghe nan, bha ha ba ba egbe, ramude abha len onukpede la uriogogo ne ebialen are vae. ¹⁴Inian oda bo okpea no ho noha ebho obhebe. oda datie eno odibo nesole rebhe oda gha uku nosole nere ha do eki. ¹⁵ukpokpa, oda ne ikpigho isen nanlen ono zeva oda ne ikpigho eva nalen, ono ze ea oda re ukpokpa nanlen. oda ghale ne ele bo one a sabo re da eki, ono kpea da ha khian one ebhola. ¹⁶ono mien ikpi igbo isen, oda tuabe kha role wenan oda ye mien igbo isen bhe elele. ¹⁷Irio ono ne eva re ro osole do eki, oda ye mien eva bhe elele. ¹⁸non re ukpokpo oda to no oto a gbole wo oto, ¹⁹Aki zebue, ebialen ele da ne ebhola vae. Eda ha re emin man ebialen ele. ²⁰odibo no hen ihen da taman len: "igbo isen une imen men role do eki. men ye mien igbo isen bhe ele. ²¹ebialen olen da yole obulu: odibo esili. uwe re ekele esili gbe elo lo ghe ukpobhi emninlin. i dei mu emin ne bulun nien gbe elolo ghe. ²²ona ne eva nan da vae taman ebialen olen: une igbo eva imen, men ye mien ikpigho eva bhe elele. ²³Ebianlen olen da yole obulu, odibo esili, uwe re ekele esili gbe elolo ghe ikpibhi emninlin ide re emin ne bunbun nien gbe elolo ghe. Nan bhe eke eghonghon nose ebialen en. ²⁴ono re ukpugbo okpa nan da vae yole: ebialen, men lenlen uwei mon okhole ofiden. ukonomin bha ju bha da re ko u vunomin bhe ju bha da re gb. ²⁵Ofen daha mumen, ole ida do gb oni igbo wuo oto. Ghole bhe enan, ebe kien ose ²⁶Ehialen olen da tale: uwe non odibo no odito an bi ono wobhu uhomon, uwe lenlen hi men i konon min bhe ji ibha da rek, hi vumin bhe jibha da gb, ²⁷uwe hei ki re

oni igbo obha oza bo na da mien imen haki vae imen ki mien oni igbo bi asun no nabho vae.²⁸ Bha mien oke onu ukpugbo, bha re nono mon igbo igbe nin,²⁹ Ramude ono ka monlen, aki mamam re nanlen, naha monlen hwa. ono monlen emin, ukpobhiye no monlen aki ye mien okele.³⁰ Bha mun ono odibo nobha se nan fio bhe eke ojobiuki, bhe ejo ada kha vie, oha la okon an.³¹ Eghe no Omiokpea re vae bhe eke oriri nosole de ba ene Ehi rebhe, oki dotoa bhu uko Ojukhuo oririo nosole.³² Eghe ni, agbon iha agbon ki koko re nega le. oki hane ele a, beji orihiuom kon re hanogbe shibhi ihuan re.³³ oki hanogbe ihuan dio bho obo be era, ebhe bho obo agobo.³⁴ Eghe ni ihesu no ojie oki taman enan obobera: Bha vae ena Aba men he eromon nan, bha do na bha Agbon okhunlun, na muole egbe khe bha renoto reha vade.³⁵ Ramuden, ohamen gbe men, u re ebale imen le, ohamen amen gbe men, u da re imen muon, i kin oriobhe, u da remen nabho oa,³⁶ ban nwa, u da re ukpn rue men. i men khomon u da gbe elolo ghe men. men ribhi ighan u da do tue men.³⁷ ene eriesili da non ihesu: eghe la man re mien ohamen gbe e ni man da re ebale mien le? ohamen amen gbe e, ni man da re mien muon? ³⁸ Eghe la man re mien bi oriobhe ni man da re e nabho oha? la ubanwa ni man da ruen ukpon.³⁹ Eghe iman re mien hu khomon la uribhi ni man da do tue? ⁴⁰ Onojie ki nian ye: Emouta itaman bha; emin esili nibha lu da enin ibhiio men nan, imen bha ye luole nan.⁴¹ Oki ta man ena ogodo: Bha sibhe enan re, enan fio lu unun, bha ha khign agbon eranlen na henhen khe ojuu bii ehi nesole,⁴² Ramude ohamegbe men ubhare ebale imen le, ohamen amen gbe men u bha ra amen imen muon.⁴³ Men yo oriobhe ubhare men nabho oa, i banwa ubha re ukpon ruen men, i khomon iribhi ighan ubha do fe men ghe,⁴⁴ Ele da ye nian nion len: Ebialen; eghe man re mien ho ohamen gbe e, ohamen amen ghe e la oriobhe la ubanwa la okhomon la ighan nada mien hi man bha ga e? ⁴⁵ oda wanie ele: Emouta itaman bha, Ebi bha bha lu ne ene khere ne bhe enan, bha bha ye luole imen.⁴⁶ Enan dei nabhu uwa iloya nose ededemedede, okpanon, eriesili kiha mon unyenmin nose ededemedede.

26 ¹ O da do so oriye eghe ihesu kin te ene ofunare bhe fo, o da tama enidibo ne sole. ² Ibha len bhin iriakho o le Ipasova. e de muon omom no so okpea nele ne khan len bhu or. ³ Eni ojie ohen bi ene wanlen ne o ebbho khian da si koko bhe egua o no re eno ohen khian re bhe na a tiye kafas. ⁴ E da bhan ne re bhe ke muin ihesu bhe ekho kho gbola. ⁵ E da yiye o ye eghe i lue ebhin, no ozughu ewale bhe ewe ene ebho. ⁶ E yaye na eghe ni ihesu kire a ribhin Ibetani uwa nsi Isamon no bhan ibhe. ⁷ Be jio kin do tua bhu ukagala, e ni okhuo da buo oke re no bhon ukoko uden no mamu ghan, o da biriye bhu uhunhun. ⁸ Okpanon, eghe ne ni edibo re daghole eke da akho ele e da tale, be zele no da ria lia nian. ⁹ A re khion len gbe elo ghe eno obo gbe. ¹⁰ Okpanon ihesu, da len ebele, be zele ni bhu da kpokpo onukhuo? O le lue ebhin osi bhen. ¹¹ Ibha de mien e no obogbele eghe re bhe, okpanon imen da a ribhe eji bha ye eghe rebhe. ¹² Eghe no kire biriye o nu uden oke bhe egbe fo, o lu ni ukpe du uu no sien bhen. ¹³ Genegene imen tamanlen, ijere bhe na re da to one ebhon na, o ne ebono okhuo na lu a kin ye tale na re ye o olere. ¹⁴ Ukpokpa bhe eni igbeva, na a tiye Ijuda kariot o da buo ojie ohen. ¹⁵ O da yiye bi bha da rebhen si imen muon len ni bha, e da bhan i ikpo oze ogban na len. ¹⁶ Re ne eghe ni o da gua nu uwede no a re muon len ne ele. ¹⁷ Oneghena, o nu ukpede ni ihenhen na re lin Ibuledi ohoho enidibo ne sole da buolere tamanlen, ejie uwu guanwa ni iman bhon nu uwu da le eba Ipasova. ¹⁸ O da yiye, ne a khion o ne ebho ni bui okpea okpa ibha a tamanlen, o no oma ebhin yiye, eghe bhen sele, imen ole lui Ipasova no osen bhen. ¹⁹ Enidibo da lu be ni ihesu tama ele ne lu, e da bhon oto o no a da lo one bale. ²⁰ Eghe ne emuan re re, o da do tuo a oke bi enidibo no sole. ²¹ Be jiele kin a le bale, o da tale, genegene, imen tamanlen ukpo kpa bhin ibha de khien bhen fia. ²² Ele bha ye a ghonghon, ele rebhe da a nolen, genegene imen no ebianlen? ²³ Eni oda wanie, "O no a de ba bhen dio obo bhu uwawa na re kpobo oke no no da khien bhen fia." ²⁴ Onon omom no so okpea okhian bo na ghen o le bho oto, okpanon ihen o so oria na no obole khin omom no so osenobulua! o a re bhen gbe sade a bha biye hiehie. ²⁵ Ijuda no da khion len fia da yiye imen no omaebhin, ihesu da tamanlen uwu toboe tale. ²⁶ Be jiele kin alebale, ihesu da re i ibuledi, o da khonlen a, o da re ni enidibo no sole oda tale, mien ale, egbe bhen khon na. ²⁷ O da re ukpu gbe ekhumen, o da re nele tale, inuon len o ibha be. ²⁸ Aran bhen khon na ni imen re von okoven, ni imen sa kua ne ebho ne bunbun bha ure hubhan o so olu ukho. ²⁹ Okpanon, imen tamalen, imen da kie muon a mon oni iru na len o re se bhe eghe ni imen a re kie muon len o bhe egua no sa aba bhen. ³⁰ Eghe ne kire sui ilolo, e da a khin oke olivi. ³¹ Eni ihesu da tama ele, ibhare de negbe osona ranmude bhen, ghe a gbolen bho oto, imen kin gbogrohuankon a eno ohuan kin zagha. ³² Eghe ni imen akire kpano si bhin idire imen kin kalu ni bha i Igalil. ³³ Okpanon, Ipita da tamalen a re mien ebho rebhe negbe fia, imen da negbe fia. ³⁴ Ihesu da tamalen, genegene imen tamanlen asona okere se okpa vie, uwu de yiye uwu bha len bhen. ³⁵ Ipita da tamalen, a re mien de yu bhin imen da yiye imen bha ye len en, enidibo ne kele da ye tiro. ³⁶ Eni ihesu bi enidibo ne sole da jio bhe ejia tiye Igese mane, o da tama enedibo ne sole, ibha de bhe ena an be jin imen a sike odalo do neronmon. ³⁷ O da re Ipita bi omokpea eva nsi Izebidi o khole da abhon ekpokpo bi obalo. ³⁸ Eni o da tama ele okhobhen mama bhon ekpokpe bo ono a uu. Bha de bhe enalen de ba bhen ne eronmon. ³⁹ O da jio bbho odalo khere dedigwe de okhore neronmon. O da tale, aba, a amien adisabo bhen jio onu ukpunu gbera bhen. Okpanon, o yin beni imen holo, jin iholo nosese. ⁴⁰ O da bui enidibo ne sole re kere e we, o da noi Ipita, uwu bha sabo deba bhen neronmon bhu uria agogo okpa. ⁴¹ Babegbe uwa a neronmon nuwe e na bhe edobhen, o no orion mue egbe, okpanon, efuegbe bha muzeze. ⁴² O da gbo akhian ugba zeva da neronmon, o da tale, "Aba men, ona da sabo gbera sokpan imen muonlen o, jin iholo no sese. ⁴³ O da gbo tie vale seye kere ewe elo e kin gue bhen. ⁴⁴ O da zele obo do neronmon osu ugba zea te ebo kata. ⁴⁵ Eni ihesu da bui enidibo ne sole re, o da tamanle, "ibha seye awe hen an? ghee oni urie eghe vale, omom no so okpea khion len jio obe elue bhion obe. ⁴⁶ Kpanon mudia ni ibha gia akhian ono khien osire. ⁴⁷ Be jiole seye atalo Ijuda ukpokpabhe enidibo igbeva, da vale, be usien agbon ne no obin ojie ohen bi ewanlen ose enebho. ⁴⁸ Ejia ye na ono khionlen da re aman nele yiye ono oke a fiofiye unu non ibha a muonlen. ⁴⁹ Ejeje o da vale bui ihesu re, tale Imen tuele, omaebhin! oda fiofiye unu. ⁵⁰ Ihesu da tamalen, "Omue e lue bu uwu vale do lu." eni eda vale sobole muonlen. ⁵¹ Ghe,

ukpokpa bhe ene ebho ne a ribhe iji Ijesu o da nien obo a re gio opia re yin egbonbhandia no si ono ojiohen eh o a. ⁵² Eni Ijesu da tamanlen rio opia fio bhe eji uwẹ da re, ene ro opia khonlen opia a da yerẹ gbonelia. ⁵³ Uwẹ riale ghe imen da sabo sotia ababhen, o jin ghi ne yio okulo uhin igbeva jin imen. ⁵⁴ Be bho one ebhon na ghen bho oto are muse ye no yirole enare bhe de sunu. ⁵⁵ Onegheni, Ijesu da tama enebholo, ibha riopia bi ukpokpo re mubhen bo oyi. ⁵⁶ Okpanon, enarebhe sunu be jia da mien ebe enohen ghen bbho oto ki muse. "enidibo ne sole rebhe negbe fiola. ⁵⁷ Ene mui Ijesu da muan khin ejin Ikaifas, eni ejiohen bi enegben ebe bho oto da sikoko re bhe eni. ⁵⁸ Okpanon Ipita da feke re khanlen va bhin uwa nosi onojie ohen, nabhe ekowa de ba ene gbelo gh o unu uwa dibho oto a no feghe ebeasunu. ⁵⁹ Oneghena o no ojie ohen bi ene wanlen ne sikoko da guani oseli ohoghe ne a seghi Ijesu ne mie ejele a da gbolia. ⁶⁰ Ele bha mien are de oseli ohoghe ne bunbun eribho. Okpanon, akize bue etue eva da vale bho odalo. ⁶¹ Tama ele, ono okpea tale, imen disabo dubhon onu uwa osenobulua ri ikpe de ea banlen. ⁶² O no ojie ohen da yirole uwẹ bha wani, be khona ne ta we bhe egbe. ⁶³ Okpanon, Ijesu da hienhian. ojie ohen da tamanlen, imen re elin osenobulua bhin e nu uwẹ tama bhan su uwẹ ohan rabbhina no omon noso osenobulua. ⁶⁴ Ijesu da wani, uwẹ tobuẹ tale. Okpanon imen tamanlen, re no oneghena re akhian, uwẹ de daghe omon nosokpea de bhin obara osahua, o re ebhu okhu vade. ⁶⁵ Eni ojie ohen da vinu ukpon nosole a tale, o ru unugbebhon osenobulua! be zele ni iman da seye a guano oseli eghe ibha tobo bhan hon ebọtaye. ⁶⁶ Bi ibha rialeye, e da yirole o sebe a uu. ⁶⁷ Eni e da gie esen o ole bhe elo a gbale, e da ro obọ gbonu ubi o ole bhe eh o. ⁶⁸ Eda tamanlen saghasẹ bhan, uwẹ na ra bhina, o gbu ubi uwẹ bhe eh o. ⁶⁹ Eghe na Ipita da dotua bha azagba egbqbhan dia omabhen da buore tamanlen "Uwẹ yerẹ Ijesu ne bhin Igalili. ⁷⁰ Okpanon, o da yirole, ole bha len o len. Isiria ele, imen bha len ebibhata. ⁷¹ Eghe no re jioḃlu unuro, egbqbhan dia omabhen obhebhe da ye tama ene a ribheni, ono okpea na rekhan Ijesu non si Inazaret. ⁷² O da gbo yirole ole bha len o len, o da a vi ihen, imen bha len ono okopea na. ⁷³ Bhe eghe no bha regbe, ebho ne mudia bhe dani da tamai Ipita, genegene ukpokpa bhe ene rekhan Ijesu uwẹ khin ranmude be nu uwẹ re talo. ⁷⁴ Eni o da o ghubhele vi ihen, imen bha len onokpea na, egheni, okpa da vie. ⁷⁵ Ipita da yere ota ni Ijesu tamanlen, okue sele okpa vie, igba ea uwẹ da yirole uwẹ bhaye len imen. Eni o da dagbare do a vie osesi.

27 ¹ Ejiayiena, ede ki we, eni ijio ohen bi eni ewanlen ne si eni ebholo da si uma gbi Ijesu ne re gbiolen. ² Eda gba le abo muo dagbare, muon ji Ipaleti no re ebhokhian. ³ Bhi egbe ni Ijudasi no khiolen ne le ki re daghe kha bhuoyen uu gbi Ijesu, ode kięgb o bhi emiebe ni ole lulu, oda kie ri ikpi oze ogban ne ri enalen ji eni ijie ohen bi eni ewanlen. ⁴ Oda yiele, "Men lu emiebe ni men re khin oria no bha len okpa len eva." Okpanon, eda yirole "Bo ki khin ji ma? kha khian do zilo egbe e" ⁵ Oni egbe ni, oda fi eni ikpi oze fibhi oto bhi uwa oga no si osenobulua, oda kpano bhi eni do ri iri re hoa. ⁶ Eni ijie ohen da ri rni ikpi oze, eda yirole, "Obha khe ke na ri ona bhi aza ranmude ighe aren khi ona" ⁷ Eki ko zilo yanlen fo, eda ri oni igbo re de oto ne da ha ri oriobhe to. ⁸ Ranmude ona, eki da he oni oto "Oto Aren" re fi bhi ukpede elena. ⁹ Ona ki da muse ota ni Ijeremaya na akhasẹ tale no yo oole, "Eda ri oni oze ogban, ive ni ibhokin izureli yianlen bhi uhonmon. ¹⁰ Eda di oni oto si ipota bi Ebeyanmen yo ni re ro khian" ¹¹ Enighena, Ijesu da mudia bhi odalo no si osuēnbholo, oni osuēnbholo da nolen "Uwẹ khi ojie si eni juu?" Ijesu da yole "Uwẹ tale." ¹² Okpanon, bhi eghe ni eni ijie ohen bi eni ewanlen ki re ha bhale ohogho, obha waniele ota. ¹³ Ipaleti da nole, "Uwẹ bha hin emin rebhee ne yole khi uwẹ hulu?" ¹⁴ Ijesu bha wanie, ukpota okpa bha si o bhi unu re, o da mama han oni orebhokhian elolo. ¹⁵ Oni eghe na, bhi eghe iluemin no si ele, inene no si orebhokhian no re fan fia ni ele onighan okpa ni eni usuebholo ze. ¹⁶ Oni egheni, eda moi izagan okpa natirole Ibarabasi. ¹⁷ Bhi eghe ne ki re si koko re, Ipaleti da no ele "Khoo bha ho ni men fan fia bhia? Ibarabasi la Ijesu na tirole kristi?" ¹⁸ Ole lemin khe mu Ijesu ji, ranmude ebedan no sile. ¹⁹ Eji o da se ye di oto bhi aga iguez o okhuole da ji uhomajie ji o no yole, "Khai kha moi ob o bhi egbe no si oni okpia no bha luobe ni okhomen bha dere, ranmude ebhohie no si ole ni men mielen nason. ²⁰ Oni eghe na, eni ijie ohen bi eni ewanlen da lele eni usuēnbholo ne re non ifanfia no si Ibarabasi, na khan Ijesu muoran. ²¹ Oni orebhokhian da no ele, ji oni bha ho ni men fanfia bha bhi ewe le veva? "Eda yirole "Ibarabasi" ²² Ipaleti da no ele, "Bi men aki khi Ijesu ne tirole kristi yi?" Ele rebhe da wani olen yole, "Khanlen muoran" ²³ Oki da yele, "Bezele, ba ti emiebe no lulu?" Okpanon eda toto si tua yole "Khanlen muoran" ²⁴ Ipaleti ki re, khi ebha ha ri eh o bhi ota nole ha tama ele deba emuhen ha gbi isusu, oda sa amen rekpo ob o bhi iyalo non si ele, yirole "Ob o men khianmen bhi uki egbe si aren no si onokpia na ob o bha oki ye. ²⁵ Eni enebho rebhe da yirole "ji ona aren ha ri bhi uki uhomo man bi imon ne se man" ²⁶ Oki da fin Ibarabasi fia ne ele, okpanon, oki ri ukpasan re gbi Ijesu to, oda muon ne ele ne do khalenmuoran. ²⁷ Egheni, eni eyiokulo no si oni orebhokhian da mu Ijesu ha khi igiogbe si eni erebhokhian, eda tie eni ulogho erebhe si eni eyiokulo. ²⁸ Eki ban o fo, eda mu ukpin ojie ruelen on. ²⁹ Eda do ukpe ru igbien, eda mu oni ukpe ru o ele bhi uhomo bo ojie. Eda ri ukpo kpo oli ob o bi er. Eda de di gue kha ro ze oje, kha yirole, "Zaiki, ojie si eni juu" ³⁰ Eda tunu asen iyalen, miolen oni ukpokpo, kha bene ole bhi uku uhomon. ³¹ Eki ro ze ojie fo, eda balen oni ukpon si ojie ne yolele, eda ne ukpon si ole yi o muole akhin ejia da khamuoran. ³² Bhi eghe ne ki re dagbare re eda mi okpia so, o sirini ne enilen yi Isamoni, eda ri ahu muolen re kha egbe, bi eji o ada mu ikrosi no si Ijesu. ³³ Eda do si eje atirole Igogota, ebi arota da kha yi "Eji uhomo olimi ye" ³⁴ Eda mu ukpu eyon nalen no muo, eyon na ri ebe riala gua. Okpanon, oki ri unu so bho, obha ye muo. ³⁵ Eki khalenmuoran fo, eda fi onolo re ghala ukpu no si ole. ³⁶ Eda di oto kha khe ole. ³⁷ Bhi uku uhomon non sole, eda gbi ama no yirole "Ijesu kho na, ojie si eni juu" ³⁸ Ey e kha izigan eva muoran de bale, okpokpa bhi ob o be era, ono zeva ob o agob o. ³⁹ Ene gberea da khole, leghe uhomon an. ⁴⁰ Yirole "Uwẹ no khian guoghi uwaoga no si osenobulua, bhi ikpede ea, u ki kike bonlen hi mi egbe sade om on no so osenobulua, tuenre bhi uki krosi!" ⁴¹ Erio eni ijie ohen, ye ri ha ro zogie deba egbenbe bi eni ewanlen, eda yirole. ⁴² "Ohimi eria ebhe bhe, okpanon, obha sabo himi egbe o. ole ojie no si Izuren. Ole ruenre bbhi uki krosi man ki ha moi urebho da ele. ⁴³ O mudu yan osenobulua, ji osenobulua miolen fan,

ranmude oḽe tobḽe yiḽe, "Qmḽn nḽ si osenobulua mēn khi." ⁴⁴ Erio eni izigan na ko khan ele bi Ijesu muoran ye ri kha ri unu ji oḽe. ⁴⁵ Da bhi uri agogo nḽ zē ehan, ojiobi da dgue otḽ agbḽn rebhe re ḽḽ si uri agogo nḽ zie silin. ⁴⁶ Eghe agogo nḽ zie silin, Ijesu da ri akpuru nḽ kalale rie so yiḽe "Ẽli,Ẽli, Lama Sabchthani?" e ba ri onḽ ta da ha yi "Osenobulua nḽn si mēn, osenobulua nḽn si mēn, bu wē ki da fi imēn ehḽ a yē?" ⁴⁷ Bhi eghe ni eso bhi ewēle ne mudia bhi eni ki rē ḽḽn na, e da yiḽe "Q so tie Ẽlajia" ⁴⁸ Osi ejieje, kpokpa bhi ekēle da nē mu ukpi nyēn, di oḽe bhi ayḽn nḽ khekhea ḽḽa ri ukpokpo re mu ni Ijesu muḽn. ⁴⁹ Enekeḽe da yiḽe "Zḽe obḽ, oha ji man fē ghe si Ẽlajia ḽē ḽḽ himi ḽḽn" ⁵⁰ Ijesu da gbokie mama rie so bhi ukpuru nḽ kakale, ḽḽa yuu. ⁵¹ Oni eghe ni, ukpḽn nḽ ribhi ekē uwaoga nḽ si osenobulua da sḽ yi eva da bhi akoghu rē si otḽ da mu ruegbe bi enido da dene raa. ⁵² Idin da tujea, eni khiale ne yunolo da riḽkpanḽn. ⁵³ Eda si bhi ekē idin re, eghe ni Ijesu ki da riḽkpanḽn fo, eda na bhi ḽni ukpēbho nḽ khiale, ri egbe ma ēbholo ne bunbun. ⁵⁴ Bhi eghe ni onḽ kalo si eni eyiokulo ne kha khe Ijesu ki rē daghe khi otḽ siēnḽn bi emin kike ne sunu, ofēn da ha mu ele, eda yiḽe "Ẽmuanta, ḽmḽn nḽ si osenobulua ḽkhḽna" ⁵⁵ Ikhuo ne bubu, ne ni Igalili rēkhan Ijesu, ne gbi ēlo ghḽe da ni idangbe gha ghele. ⁵⁶ Bhi ewēle da ha yi Imeli madali, Imeli, inēn Ijemisi bi Ijosefu, bi inēn imikpēa ne si Izēbēdi. ⁵⁷ Emuan ki rē re, okpēa nḽn fele nḽn si Arimatia vae, na tiḽe Ijosefu, ukpokpa bhi edibo nḽn si ijesu. ⁵⁸ ḽḽa bulu Ipaleti re, yḽ nḽ mu ekhui nḽ si Ijesu nalēn. Eghe ni, Ipaleti da kpi ase ni re mu ekhu si oḽe nalēn. ⁵⁹ Ijosefu da mui egbe nḽ sḽle, ri ukpḽn olimi gbanḽḽn. ⁶⁰ ḽḽa mui ḽḽn bhi idin nḽ sḽle na ḽian si bhi udo re. ḽki nḽ tḽ fa, ḽḽa mui udo nḽ mahan kḽnḽ rē gue ḽni ekhu nḽ si ḽni idin, ḽḽa kpanḽ si bhi eni re. ⁶¹ Imeli Imadali bi Imeli nḽ kēle da do otḽa kuēlo ghe ḽni idin. ⁶² Ẽḽ nḽ kēle, nḽ ha yi ēḽ nḽn rēkhan ēḽ imuegbe, eni ijie ohēn bi eni Ifarisi da si kokore bu Ipaleti. ⁶³ Eda yiḽe "Owanḽn, man yere khi eghe ni ḽni ohiora re kha ribho, ḽi yiḽe 'Ikpēdi ea ha gba, oḽe ḽē gbokie riḽre' ⁶⁴ Ranmude ḽna, mama tama ele, ni khe ḽni idi nḽ sēn bhe ni ikpēḽe ea ni, na ḽai ḽḽ miēn khi eni edibo ni sḽle vae ḽḽ do mu ekuḽe si bhi eni re bi ē tama ēbho, "Hḽ riḽ kpanḽn bhi idin ḽni eku na de kpanḽn ni ḽḽḽ ḽēnḽn." ⁶⁵ Ipaleti da tama ele "Bha ne ekhē ughe ne yiḽ bha, bha yeḽ khē ni be ji oyiebha. ⁶⁶ Eda ḽḽ mama khē ḽni idin, mu udedi do re khiḽe eni ekhu gbea, e da ni egbenughe bhi eni, ne kha khē eni.

28 ¹ Onḽn ḽse emuan ukpede nare ḽēnan, oki ribhē ēḽelawe ḽḽḽḽḽn bhu Uzana, Imeli Imadalini bi Imeli nḽn kēle da vae ḽḽḽ onin ide ghe. ² Iriḽ ḽḽa ḽḽkere otḽsienḽn, ghe ēhi okpa osi Ebianle ḽḽabho okhun huēnre vae ḽḽ wenē ḽnun udokhie, ḽḽa dibho. ³ Egbe ḽnḽsḽle dadia ba ayan, irḽ ukpḽn ḽsḽle dakha fun be esa. ⁴ Onḽn kha khē onin idi damun lueghe bhi ofēn dia be eria nḽn yulu. ⁵ Ehi danḽn ḽno okhio talḽ ḽḽa tama ele "Khi jo ofēn kha muēn, ghe Imen lēnḽn Ijesu uwe gunḽn nan gbea. ⁶ Qiye ribhe enan, vae ḽḽḽe ejia dare Ebialen tḽ. ⁷ Kha khia eji ejie rḽ taman eni idibo, "Okpanḽn sibhi uwumi rē. Ghe okan odalo oḽ kva khi Igalili. ⁸ Onḽ okhio da jieje si ḽi ḽi idi re bhi ofēmu be egbḽn - ghḽn nḽkḽnḽle, ḽḽa riunē rḽtama eni idibo. ⁹ Irio Ijesu da kele ḽḽa tale "ituḽḽ!" Onḽ okhio davae, muole aḽwē mḽn ḽḽa de uḽmḽn re nanḽn. ¹⁰ Eni Ijesu datama ele, "khi jio ofēn muēn. Akhia taman ibhi ole nkn ikpēa nakpanḽn khi Igalili. Eni ele ada miēnḽn." ¹¹ Eghe ne nin ikhio kirē kha khia irio, enē eria eso nekhe enin dadagbala khineḽe Ebo ḽḽa tama ḽno ojie ohen emin nesunun erebhe. ¹² Eghe nin eno ohēn kire bu ene anḽn rē ḽḽa nele zilo enotḽ, Eda ri ighe nḽkḽnḽle ne gbanegbe. ¹³ ḽḽa taman ele "Sade idibo ḽsi Ijesu vae asḽnan olu egbe osi osole mu egbe ni ele rē kha wē" ¹⁴ Akhamiēn ḽnuhomujie nan se ejio ḽnḽn rē ebho khan ye. ¹⁵ Riḽ ene gbanegbe ḽḽri ḽnin ighe edalu eba yeḽ lu. Onḽmḽn da mahan gba ejerebhe bho otḽ Ijuisi irioye rēḽḽḽe ḽḽḽḽn. ¹⁶ Okpanḽn, odibo nḽn ḽzu ugholḽu da kha khi Igalili bhi onun ukoke nin Ijesu tamatan. ¹⁷ Eghe neki remiḽḽn ḽḽa ḽanre nanḽn edo dakha be eve va ¹⁸ Ijesu da vae ḽḽ ne ele talḽ ḽḽḽḽle "Otafoh rēbhe airēmēn bhe agbḽn okhun bi otḽ. ¹⁹ Kha khi bhio ibha khi idibo ḽsi agbe ebho rebhe. Ramēn na ele bhe elin Aba, bi ḽḽ ḽmḽn bi ose Ahu elim nan khale. ²⁰ Man elele nerē lu enemin rebhe imēn yēwē lu. Ghe, imēn debaiē eghe rebhe, rēḽḽḽe eji agbḽn sele.

Mark

1

¹Ijesu da kian nabhi synagogue, enin ḽḽa miēn okpēa no obḽ nḽn sḽle bhiea. ²Eni eso da gheḽle sḽ de regbedanḽn ranmunde edi sabbath non nele rē bezele. ³Ijesu da taman onokpēa no obo sḽle bhiebhiea, "Kpano mudia bhe enen adeḽ ḽrebhe." ⁴Iḽni vae, ha gb'ebho ruē bhēḽe bh'egbo bi uhunmuje igberuē si ufidenḽ si urē human ḽsi emin ebe. ⁵Oḽ ijuda rēbhe bi ēbho rebhe ne ribhi ijerusalem no dokere bu ole re. Ona gberebhe ruē bh'ēḽe ijordan, enan kozi emin ebe. ⁶Iḽni no ruēn ukpḽn ahian iketekete so bi ugbakun ohian, aririso bi amen ḽlon ewē. ⁷Enin Ijesu, bi edibo nḽn sole, da ha khien odighi bi ulogho ne rekhanḽn bhi Galilee rēqkhin Judea. ⁸Ijerusalem, Idumea bi otio Jordan rēnega Tyre bi Sidon. Eghe ne re ḽḽn emin nḽn lu, ekutu ebholo da tuēn nēgale. ⁹Oḽa taman eno odino nḽn sole ne guano obhi okede khere nanḽn ranmude usi ebholo, bonada mien ebha pienpiēn ḽmu. ¹⁰Ranmude ḽi regbedan ene bunbun, ḽḽḽḽḽḽn ne egbe bhadan ehia gua nḽ ne robo suḽle. ¹¹Eghe ni orion neimen akhi rē da ghḽe, ei dehianre so dagbare, tale, "Uwe ḽḽ ḽmḽn okpēa nḽn su Osenobula." ¹²Eghe nin on' Ẽlimin da sua 'le ha khin ekhe egbo. ¹³O'da ha ri bh'ēḽe egbo ikpēḽe egbolḽ eva nin Ẽlimin ebe re ha rēḽḽmḽn nan len. Oḽe bi elamēn ewē bh'enin, ehi ne khiale da do gale. ¹⁴Aki lu fo, ada mun Iḽni, Ijesu da na bh'I galili ha tēmḽn Osenobulua. ¹⁵Q dale eghele, egua Osenubulua sire. Bha fi ḽkhḽle wēnē, bha rē bh'emḽn Osenobulua. ¹⁶Ijesu ki khian bhi egbēḽe Igalili, O da daghe Isaimḽni bi Anduru n'o bhio Isaimḽni mun oga fiḽ bh'ēḽe ramunde ḽgbēḽḽḽn ḽḽ khin. ¹⁷Ijesu da tana ele, vae bha rēkhan mēn ni rebha kin ḽgbēḽḽḽn eria. ¹⁸Ẽḽ eḽe e'da z'ogan obḽ rekhan len. ¹⁹Ijesu ki khian rodalo khere, O da gbo min Ijemisi ḽmḽn si Izēbēdi bi Iḽni n'obhio ole, e'ri bh'okēḽe da ḽēnḽn ogan. ²⁰O da datie ele, e da z'abele obḽ bh'eke ḽn'okḽ bi ibhokhanḽn, e da rēkhanḽn. ²¹Eda na bhi Ikepanomu, bhēḽe uzana Ijesu da bh'ēḽe otuḽ ha lue'le eminlin. ²²ḽḽa ḽan ele ḽlolo emin nḽn ha luē ele le, ramunde O'

man ele eminin b'onon mon ahu eyi bi ene gb'enbe re man eminin.²³ Eghe ni oria n'okhole bha khia da re so bh'ekę otuę,²⁴ yole, B' iman mon ni man ne ę lu, Ijesu si Inazareti? Uwę i vae nu do dumu manlen an? Men len Q nu khln Uwę Onon khiale omin Osęnobulua?²⁵ Ijesu da vanhię on'alimin non bha khia yo le, Gue unu, nu dagba re bh'ekę o'n oria.
²⁶Q'nalimin non bha da khia da mun ole gbe bh'oto re so dagbare.²⁷ Ele rebhe da yunuan kha non egbele, bi onan khin? Iluemini osogbon biahu Elimin ne bhakhia ka ęle ehę.²⁸ Owewe s'Ole da ręga ije rebhe bh'oto Igalili.²⁹ E'ki nekę oue dagbare, e da na bh'uwa si Isaimoni bi Anduru, deba Ijemisi bi aijoni.³⁰ Bh'obę inin okhuo Isaimoni da ha khomę ęgua, ele da tama Ijesu.³¹ O da vae re on'okhuo ukpobę, oda re ęle mundia on'ogua da zobę ę da muke ha gele.³² Osęmuan ki re e da muni ene khomęn kike bi ene elimin ębe luanlen.³³ Enębho rebhe da sikoko bh'odę.³⁴ Q da himin rebhe ne khomęn agba emianamęn kike bi eni alimin ebe mun gba O da fanerebhe ku, O bha ka ji en'elimin da talęre ramunde ele len ęlen.³⁵ Q da rięre osewewę ękę nedę rę we, O da bhin akhokho do ne ronmon bh'enin.³⁶ Isaimoni bi ebho ne ribhi ejoye da ha guanole.
³⁷Ele ki mięn ęlen, eda tama len onę de ęde guanęle.³⁸ O'da wele bha jiman khin ijobhebhe, bh'ebholo ne sike enan nin yi gbo temon Osęnobulua man ele. Onin zele męn da vae bhe nan.³⁹ Q notę Igalili rebhe temon Osęnobulua bi ifanębholo nelimin ebe mugba.⁴⁰ Okhonmon egbekęn da bu'ole re. O da ha bhi ole, o da diguę ta man'len, O ha yęę u dę sabę kpe men khia.⁴¹ Ejejele bi itohan si Ijesu O da nięn obę rę su'ęle, tama len, O yę męn. Khiakhia.⁴² Bhobę bhobę on'egben da z'onęria obę,oda khia.⁴³ Ijesu da maman gb'uhi nan len O da le non rę gbodę.⁴⁴ Q da tama len, kha khian khę taman oria soso, dę regbe man ohęn Osęnobulua nun zoko nan rę khę egbe ni Imozisi yole nan ha zę, osi osęli jele.⁴⁵ Q d dokere ha tanęle khian bhi ijerebhe be jorę ha ronęta nijerebhe, nan do rę mięn Ijesu ye sabę dagba re bh'ewę ębholo hoho, Q ki da de bh'ę khokho. Birię sęyę ębho da ha na bhijerebhe ve buęle re.

2

¹Ikpędę so ki gbe ra fo, ęle oda kie kiekie vae bhi Ikepano, eni eda hon ęribhu uwa.² Agbon ne bunbun da kokore nęgale, agbon bha ye miotę dia, ukhuede da lan. Eni Ijesu da tę nę ęta.³ Eni ikpia eso da buo ole re, ne mu okpia ękhunlu re. Etuenęn mu ono ękhunlun re.⁴ Eghe ne ki rę kere ebha sabę sębhę ejoye ramudi agbę bho ne ribhi eni, ede bani okhun uwa a ni Ijesu a ye a, eda re ewa mu ęne ękhulun na bhi ękę uwa.⁵ Eghe no ki re daghi urebho no sele, eni Ijesu da taman ele ono okpia "omo, ari emiebe nę osę humai".⁶ Eni otu enelembę eso ne a ribhe ni, da ri okhęle zilo.⁷ Bezęle ęno okpiana da diyian talo? Otawa le ęta! Osęnobula kpa abo re emiebe huma malen⁸ Egie gie, Ijesu da len bhi orięn nę sole ebe a ri okhę ele aria bhę węle. Eni ęda ta ma ęlę, "bibha ria bhę okhęle?"⁹ One lękhę nę na ta ma ękhulun, a re miebe ę huma ięn abi kpanę ri ewa nę sę akhian.¹⁰ Nibha rę len ęmę nęso okpia ęmę ahu bhę ękę ona agbona bhi urę human emiebe eni oda tama ęnę ękhulun,¹¹ "ime tamaęn kpano re ewa nęsę akhiuwa".¹² Oda guakpanę egieęgie oda ri ęnewa isira ębhorebho oda kięn emi ęhanlolo ji ęrebhe muo oriri ji osenobula, edetale abha se mie emi nęgiana khę.¹³ Eni oda dagbare gba bhi egbi ędi odighi, ęda aman agboęnrebhe ne buo ęle emi.¹⁴ Eghe nęki rę gbe ra, eni ęda daghi Iļęvi no bhi Afeęs ejoda wena uwa ene unakpa ne mu igbo uhomę, eni ęda tamalen "rę khan mę. Ole Iļęvi da gene kpanę rękhan len"¹⁵ Ijesu ki lebale bhi isi Iļęvi bi unakpa ene muni igbo uhomo ne bubun bi eluemiebe bi ene odibo nę sole da ye debale alebale ramude agbon ne bubun rękhanlen.¹⁶ Eghe Enelembi bi Ifarisi ki re daghi Ijesu bi odibo nęsęle de ba unakpa ne muni igbo uhomo bi eluemioębe lebale, eni eda a nę, "bezęle nę da deba unakpa ne muni igbo uhomo bi eluemiebe lebale?"¹⁷ Eghe ni Ijesu ki rę hon ebi e ata, ole ada wani ele ęta oda nę ele ęta "one gbe danę guani idokita; ene gbe bha dan okpa guani idokita, mę vae ramudi enebhakia oyi ramude enekhiale"¹⁸ Onę eghena ene otuo edię nęsi Ijioni bi Ifarisi eda fia azimi. Eni agbon eso da vae dę tale, bezęle ene rękhan Ijoni bi Ifarisi ne dafiazimi ene rękhaęn fi?"¹⁹ Ijesu da tamale, "erumuyen fiazimi ade ędo obhia riuwa? Amien ędę okhuo ribhu uwa e da fiazimi.²⁰ Qk kinę, eghe vade na reri ędę nokhuo kpanę egheni eki afiazimi.²¹ Oriaribhę na sukpon gbęn bai yan osomu ukpon. ęa diarię ęno osomu ukpon ki sęa ęnu ukpon rebhe ki yayae.²² Oria ribhor nę a sęyon ęgbon bhi ebha orięli, ęa lu rię ęne ebha ki gbea, ęnę eyon bi ebha ki ria. Sę eyon ęgbon bhi ebha osogbon.²³ Oni ukpędę ędi zęle, Ijesu da kha khian na bhi ugbo emiekonę, eni odibone sęle da konę emi.²⁴ Ena ene otu Ifarisi datamalen "ghe, bezęle ne da luebemen ędi uzana?"²⁵ Eni oda nęle yele bha he ebi Idavidi lulu eghe no hamę rę agbęle-ęle bi ibhokhan ne rękhanlen.²⁶ Ebe rę na bhu uwa Osęnobula ye alebale nębha khę kęle ęda yęre ni ene rękhanlen ehę ni Abiata rę a yi ojo ohen.²⁷ Eni Ijesu da tale "alu ędu eduzana nę oria ęyi oria aluni ęduzana."²⁸ Omon nę siokpia mę utafu bhi eduzana".

3

¹Alufo Ijesu da khian na bh'ekę otuę okia nobę ękpa bdiębhiea da ha ri bhe nin.² Ebholo eso dah baba 'le sę dę himin ęnokpia bh'ęduzana ne mien da ruhi munęlen.³ Ijesu da on'okpia non kpanę mudia bh'ęsesę ębhole, "Q da non ele so diale nan rę lu emin esili bh'ęduzana la na relu ębe? la na re himin oria la na re gbugbele? Ele da huęnan."⁴ Q da rękę ukhomen rę ghele rebhe nega ęda maman ba'le sugę izebhudu non sele ę da onokpia, "Nięn obę a" Q nien ęnobęa oda dia nonsen.⁵ Eni Farisi da dagbare ha guanodę egie dę ha ni Hęroddian ko ikole ebele da rę gb'jesu.⁶ Egheni Ijesu bi edibo sęle da ha khin egb'ędę, ebho Igalili bi Ijudia⁷ bi Ijerusalem, Idumea rę dę sę bh'Ijordani bi agaga Itaya b'Isidon. Eki dę hon ogiemini non lu ębho ne maman bunbunlun da bu'ęle re.⁸ Q da taman edibo non sęle ne guan'okędę nikhere bhotę nanlen ramude ubunmi si enębholo ne hę dę ten egbe degbole.⁹ Ramunde ębholo ne bunbunlun n'ole se himi ene khonmon rebhe da ha ten egbe b'ęje da r'obę su'ole.¹⁰ Eghe 'elimin nebhakhia re daghęde rebhe eki de sh'ęlo ruotę re so, uwę ęmon nęs' Osęnobulua¹² Q da manman gb'uhi nele nę hę j'ada len ęlen.¹³ Q da hęn oke, Q da tie en'ęle guano, e da buęle re.¹⁴ Q da zę itun igbeva (Q da hę ele eni Aposto) ne kha n'ęle dia nę ha jele uhomun uje,¹⁵ ne yę rę kha mon ahu nan rę khu elimin ebe

dagbare. ¹⁶E'nigbeva non zele :Isaimoni O da ka' tie ole Ipit. ¹⁷IJames no omi Zebedee, bi IJohn no obhio IJames, nonle atiole Boanerges, na role taa omon avan; ¹⁸Bi Iandrew, Iphilip, Batholomew, Imatthew, Ithomas, IJames omi Ialpheus, Ithaddaeu, Isimon ni Izealot. ¹⁹Bi Ijudas Iscariot, nonkien ele la khien olen. ²⁰Eni oda akhin uwa, enu ulolo da kie sikoko, bheke ebhaye sabo re le ebale. ²¹Eghe ni iduwa non sole khi re henan, eda do do dure, eda tale, "Ewanlen bha ye gba nan" ²²Eni eni scribes ne ni IJerusalem da tale, "Oi mon orion Ibeelzebul" "Enan ahu nei men." ²³Ijesu da tiele oda kpa itan man ele man ele, "Bi Ojuu re khu ojuu fia ye?" ²⁴Egual non waa egbolea, oi sabo re mudia. ²⁵Uwa ha tobole wala, onu uwa ni saba re mudia. ²⁶Ojuu ha ne egbole gbegbe non wala, oi saba re mudia okhi si okpenlen non sole. ²⁷Oria ribho non sabo nabhi uwa si okpea non kakale non sabo do emin re sade ohen hen lobha riri gba, re bhi oto non sabo nale bhi uwa. ²⁸Osajie I tamae, emin ebe rebhe nin imin agbon de min orehuman, vdo rese ota ne bhagba na ta. ²⁹Okpa no oria no tota no bha bhe ke ji Elimin No KHIALE oi mon orehuman, uhi emin ebe ededemede. ³⁰Ijesu non ramunde e' tale ghe, Ole mon elimin no bhakhia. ³¹Irii innen olen bi ibhiole ni ikpia eda vae mudia bhi elele. Eda jebuole, ele tiele. ³²Usun ebhole da dotua negale, eda taman len, "Innen bi ibhoe nin ikpia eribhi olele, guano." ³³Odazole ele bho, "kekhi innen men bi ibhio men ni ikpia?" ³⁴Oda ghe ene ditua negale tale, "Ghee, ene dotua negamen nan, enan hi inne men bi ibhio men nin ikpia!" ³⁵Onon khire khi non lu rekhan ebo Osenubula tale, onoria nin ole khin obhio men ni ikpia, bi ibhio men ni ikhuo bi innen men."

4

¹Oki gbakie aman emin bhi egbede, ebholo nebulun da sikokore negale. Oda nabhi oko noa ribhi ede, oda dotoa bhi ekeole. Eni nebulun daha ribhi oto bhi oni egbede. ²Oda man ele emin nebulun bhi itan, bhi iman nosole oda tona man ele. ³Kaeh! Oyugbo okpa daha khian done ikpe ko. ⁴Oki neka, iokpe eso da deno bhi onu ukhuo, enin ena afiamen da vae do sono ele le. ⁵Ikpe eso da deno bhoni oto udo, bheje eken bhada bun. Bheje obhabue njere, ramunde ota eken ba dimin. ⁶Okpakino eghe no ovonen kire zere, enemien njere da tua, bi ramude ebha khamon inien eda kakaa. ⁷Ikpe eso da deno bheje enilumun igben. Enilumun igben wanre eda sono ele, ebhaye sabo mikpe. ⁸Ikpe nekele da deno bhi oto nomen eda tere, wanre, mambun amikpe ogban, egbolea resi egbolisen. ⁹Egheni oda tale, "Onomoeho nore hon, oahon." ¹⁰Eghe nokireke Ijesu okpa, enulogho nemaman sikeole bi enitui igbeva da nolen abaro enitan ta. ¹¹Oda tama ele, "Reji ibha are olo ekhoho eguale Osenobula nan. Okpakino reji eneribholele eminrebhe itan ekhin. ¹²Bona oda mien elea ghe, ehe elea ghe, eida daghe, bona mien eghe nea rehon, ehe elea hon, okpakino eida lenbaroleta, oki yiri eki fidenegbe Osenobula kire human ele." ¹³Oda taman ele, "ibha bha len ebaro oni itan nan ta? Bibha akirelen ebaro enitan rebhe taye." ¹⁴Onoreke da ko oni emonlen. ¹⁵Enan enedeni bhi ejaa ne enemon ko. Eghe nele rehon, Elimin ebe da vae jeje re onemonlen si ele bhi egbe re. ¹⁶Enan ikpe nan ko bhi oni oto udo; nokien, eghe nere hon emonlen Osenubula eda miolen bhi egbe ejeje bhi ohubudu. ¹⁷Okpakino ebha ha mon ilin bhi oto, okpakino eda zi akhuakhuo bhi eghe so. Obhasebue ekpoko lo igbegbe da vae ramude oni emonlen, ejeje oda dere. ¹⁸Eso da yea ena ko bhi ewe igben. Enan ene hon oni emonlen. ¹⁹Okpakino ihuemon agbon bi ihiele si ate bi oyemen si emin nekele vae eda tue oni emonlena, obha ye mon. ²⁰Ena ne ko bhi oni oto nomen ele enebholo nehon oni emonlen, mie elo bhegbe eda min ikpe, ogban, egbeo, resi egbolisen. ²¹Ijesu da taman ele, "Aimu orukpa nabhi eke uwa namu bhi elo akhuale la elo ukhukhuo? aha muna nabhi uwa aki muo bhi uki oran ukp. ²²Emin ribho nare rebho nare reko naida len, abha mie emin ekhoko noida dagbare. ²³Aha mie onomon ehon nare hon jolehon!" ²⁴Oda taman ele, "Muokhole bhi ebu honlen, bejureman no oria, iri ayere man nie, aki man bale. ²⁵Ramude ona oria nomonlen aki renebulun ba elele, okpakino onomomonlen onoria monlen aki mionlele. ²⁶Oda ye tale, "oni eguale Osenobula ire khokho okpia okpa no nikpe sole ko bhi oto. ²⁷Owele osasun oda riore edewe, enikpe da jere wanre, ore kien ole bho len ebore sunu ye. ²⁸Oni oto da tobole bikpe; ohenen oda ljebe, oda yanomon, oda wo. ²⁹Eghe oni ikpe ki rewo, ejeje oda ji akolo ramude eghe nare koni sele" ³⁰Oda gbokie tale, "bea kire khoko eguale Osenubula, la itan bea alano nare jeole?" ³¹Inea odiabi ikpi imositadi, nokien eghe nare reko ole kherene bhi ikpe neri bhi ukoto. ³²Oradiario, eghe nare kole oda ugbo, oda ji ikpabo nekponole, bona ada mien efianmen nebho okhun aki aduin ekili nosele bhi ono ofulu." ³³Ebheke itan nebulun nediania, oda nele talo, bejea sabo len se. ³⁴Oinele talo soi yeke itan. Eghe nekire keole okpa, oda remin rebhe mui enodibo nesole elokore. ³⁵Onukpede nin oki si Osenubula, oda taman ele, "Bha jima ha khin obonokele. ³⁶Enin edakpano sibhi ewe eni agbon re, eda re Ijesu baegbe, bi ejokin bhi ekeoko, oko nekele daye rekhan ele. ³⁷Eghenin ojeahoho daha fi, amen da nabhi ekeoko dose amen reda vuon onoko. ³⁸Okpakino Ijesu tobole daha ribhi ekeole, oda ha we bhi uki ukohonmon. Eda rirole bhi owe, tale, "Oman ebhinlin obha retere iman khain ayuu?" ³⁹Oda kpano devanien oni ehoho oda taman oni okpede, "Ofure! kuebego." Eghenin oni aholle da doboi, okpi ahiele da vae. ⁴⁰Enin oda taman ele, "Bezele ofenmubha? Ibha seye mon irekele?" ⁴¹Ofenmu da kaka abo anele eda negbe talo, "Oria bea ona khin ramude oni ehoho bi onede da kale eho?"

5

¹E da vae bhi obi okpede no ze va ebho na khiole Igarasin. ²Eghe ni Jesu ki re a si bhi oko re eni okpia kpa no dagbare bhi egbi itolimi bi no ye mon elimin no bhakhia re ejeje buo le re. ³Aimion no sabo ri ighan gbale mumonle. ⁴Oto ki re na da gbale o uri bi ighanma. Oki fanon eni ighan bi uri khua. Abha mi onahuele sabole. ⁵Ason bi odanmen rebhe ole ore vie bhi ugbugdin bi ohkun oke, okia fu ukpuru oki ye ri ido jaje egbolea. ⁶Oki da ghi Ijesu bhe je riye, eni oda tuno buole re, dehianre bho odalo ole. ⁷Oda mama vie da gbare " bi me bi e ko lu Ijesu no bhio Osenobula no kokhun ne? Me ri Osenobula tobole gui riye, e ro ya obe me. ⁸Oramude Jesu ta manlen "uwe ne elimin obe, dagbare bhe eke ono kpia

na."⁹Oda nolen, "be elin e?" Oda wani onota "elinme e Iligion, ramude mai bumi". ¹⁰Eni oda mama gui nalen nọ ẹ khue le si bhi ọnọbholo re. ¹¹Bhe eghena esi nebubun da kon bhi obhioke khere bheni, ¹²eni ena elinin oju da a gui ni Ijesu "je man ni man nabhe eke ene esi eni. ¹³Oda gene ka nele; eni ene elimi oju da dagbare nabhi ẹke ene esi, erebhe da rune jogba bhi eke opkedẹ, esi ne fuan ukpedẹ ni da yi uli eva. ¹⁴Ene a ri ene esi akon da tunẹ nẹ gbe dọ tama ọnagbebbholo bi ene ri bhi igue ebe sunu, eni ebho da bivae do feghe ebe sunu. ¹⁵Eni ede da bui Ijesu re dọki ọno okpia ni elimin obe mu gba, nẹ elimin obe ne bubun rẹ mu gba ru kpon yo, uhomon gba nalen, ọdi bhoto a; eni ofen da a mue le. ¹⁶Ene daghe ebe sunu ji ọnọ okpia nẹ elinmebe rẹ mugba da tale manle ele osesi ebe sunu, bi ebe sunu si enesi. ¹⁷Eni eda muhen abhi Ijesu nọ kpanọ si ebholo ne le. ¹⁸Eghe nọ kị rẹ anabhi oko ede, ọle ọno okpia nẹ elinmi ebe mugba re a bhi Ijesu nọ ole rẹ khan len. ¹⁹Okpa ki nọ, Ijesu bha ka nọ rẹ khan len, Ijesu da taman len," jiọ bhu uwa nọ sẹ bi ibhokhan ẹ, uwa tama ele ebe osẹ lu niẹ, ebe osẹ rẹ mu itohan ghe ẹye. ²⁰Eni oda kpano muhen bhi Idikapolisi ateamanlẹ ele emi nọkponlẹ ni Ijesu luna len nọ ki oyunua. ²¹Eghe ni Ijesu ki gbo rẹ ro okọ ede gbera gba bhi ọbọ nọzeva, agbon ne bubun rẹ vae bu ole re, beji osẹ a ri bhe egbi okpedẹ. ²²Eni Ijarus otunkpa bhe ewe ene edion bhi uwa oga, re vae, oki da ghi Ijesu ole rẹ oda de nowẹ bhi ẹlẹgon len. ²³Oda mama gui na len, yio le "omokhuo ni khere nọ sẹ mẹ khian dọ yu. Mẹ gui riẹ, wowo vae dọ ro bọ suole negbe danlen. ²⁴Eni ole bi usiagbo agbon ne nẹgale re akhian. ²⁵Ena okhuo ni ona bhulu bhi ikpe igbeva yẹ a ri bhe ni. ²⁶Ono khuo na da kaka bo loya bho bi Idokita, ebo mon rebhe oda fo, negbe rẹ danlẹ onie emiame da mama tua. ²⁷Eghe nọ ki rẹ hon emon iwena nọ si Ijesu, eni oda ni ikeke vae bhe eke eni ẹwẹ ebholo robọ suoli ukpon. ²⁸Ono okhuo da tale "ime robọ suolu ukpon, egbe ki dan mẹ". ²⁹Eghe nọ ki rẹ robọ suole ọni ona da fo, oda len bhegbe nọ sọle egbe danlen bho ọni ọbabhegbe. ³⁰Ijesu da len ejeje ahu siọ bhe gbe re. Eni Ijesu da fi egbe denegbe ghi enebholo nọ "obhọ robọ so mu ukpon?" ³¹Edibo ne sole da tammalen "ghi agbe bholo ne bi rekhian nu da nọ 'obhọ robọ some? ³²Okpa ki nọ Ijesu da ghi agbon rebhe nọ len ọnọ robọ suole." ³³Ono khuo ki daghe mi re bhe no sunu jọle, ofen da amuo oda guo. Eni oda degbe bhotọ odali Ijesu te muata man len. ³⁴Eni oki da tamalen, "Obhime, urebho nẹ sẹ mue gbe danlen. Ofure rẹkhan, agbi ọdabhegbe si ẹ bhe egbe re." ³⁵Ejioda talọ, agbon eso da vae usun ene kalo bhe edion uwa oga yole "oni omokhuo yulu ẹye kpokpo oman emi." ³⁶Eghe ni Ijesu ki rẹ hon ebe ata bho nu uhomuje ne tale, oda taman ọdion bhi uwa oga, "ejio ofen muen rhe obhọ". ³⁷Obha jiọ ọria obhebehe rẹ khanlen sokpin Ipita okpa, Ijamisi, bi Ijoni no obhoi Ijamisi. ³⁸Ede da vae uwa osọno kalo bhu uwa oga kere agbon ne bubun yanagban; eda vẹ lue akhiegebe mama. ³⁹Eghe nọki rẹ nabho ọnuwa, eni oda tama ele "bi bha da vẹ?" Ọnọ omon bha yu owẹ oye. ⁴⁰Eni eda a jie ọle. Okpa ki non, oda fie ele bho olele, oda ri aba bi nene ọnọ omon bi ene re khanlen jiọ bhi ẹke uwa eji ọno mon ye. ⁴¹Oda ri ọnọ mon ọbọ, oda tamalen "italita kuun" nọ kin usen okhuo, men tamaen kpanọ si bhotọ re. ⁴²Ejeje ọnọ mon da kpano si bho tọre akhian (ikpe igbeva ọnọ mon). Oda kien emi ọyiunuan bi ọhanlolo gie rebhe. ⁴³Ijesu da mama tama ele neji ọria obhebehe hon ọne mi na. Oda ta ma ele ne reba ni ono mon le.

6

¹Ọle da dagbare sibhe-eni re dio ebho no sole, ene -idibo ne sole da rekhanlen. ²Eghe ni isabbath rere, ọ da a mae emilin, bhi Isynagogue. Ebo ne bunbun ne hen emonlen oda han lan ilo eda tale joda mi ọnẹ-emonlen na, owanlan be bho khonna na renalen, be bho emilen ohan ilo no robọ lu. ³Ona yi Icapita no obhi Imary, bi obhio' Ijeimisi, Ijiose bi Ijudas bi Isimon Ọ yi ibhiolo ni ikhuo ele ne mean bhe nan. Eke da khọ ele. ⁴Eni Jesu da ta ma efe, ohen oimo iwuhua okhun bhi ebho ole, ewe ibhiolo bi ejada biọle. ⁵Ọ bha ye sabo lue emi ohanlo, gbera ikpeta ne khomọ ni Jesu muobọ yan nọ mu lalen egbedan. ⁶Ibharevbọ no se lan da han li lo. Oda na ga eni idunmu kha ma lan emi. Oda tie idibo egbeva, oda gie ele eve va, rahu nele nọ gbera uhu ose elimi ebe. ⁸Bi oda tama ele ne kha ri emi soso mo bho khia, gbera ukporan- e ẹ mu ebale lai igbo bhe ẹkpa - ⁹Okpa ki nọ ne hei ibata bhe erhawen bi ne ha he ikpon eva. ¹⁰da ta maen laen we, egherebhe ni bha rhe na bhu uwa so so, bha de bhe nian re sẹ ghe ni bha rekpanọ. ¹¹Ebho ne bha mien bha bi ene bha rehọ bha bhu unu, bha kha si bhe ni re, bha bomọ owẹ ọyayi ọsẹi ji laen. ¹²Ina rhe eda wewọ ole shia na gon rhe fi okhọ de nọ. ¹³Eda khue emiebe kua, rhe ebhi so ene bunbun ne khomọ eda mu laen egbe dan. ¹⁴Iherodi no gie ki hon na, ghe elin Jesu ki kion ona wo len. Ebho eso da atale we, Ijoni nọ ramẹ bho, ọriọ kpano bhidin re, ọ le ze le nọ da mọ ahu oyu unua. ¹⁵Ebho eso da we, Elijah ole okhin. Eso ye gbo dawwe ohen nọ, nọ yẹ dia bi ohen ne kha rhi agon nẹ delẹ. ¹⁶Sokpan eghe ni Herodi ki rhe hon na oda we, Ijoni nọle hia ole uhumua ole riọ kpanọ. ¹⁷Iherodi ka gie ebho rọ mui Ijoni oda gba lei oda mu bheke ugbonighan rhamude Iherodias (no okhuo omiolen na tieole Iphilipi), rhamude ole ni herodi rhiole bho okhuo nọ sọ le. ¹⁸Ijoni ka ta man len ni Iherodi we, obha gba nu we rhe rhio okhuo obhio'e. ¹⁹Iherodias da muo ona moen bhe ẹke khomẹ oda ho nọ gbi Ijoni'an, obha ki sa bọrẹ luọle. ²⁰Iherodi owo kha muo fen Ijoni; rhamude olen we ọria no khia bi ọnọ si ke osenobulua nọ, ole oda miolen ugbonighan. Eghe eghe nọ rhea he ebọta, qifuole bhe khiọ re so kpan eghonghon orhe hon. ²¹One ghe nọ wo gba ni Iherodi da re eghe nọ da a lu ayere ukpede na biọle, oda re ebale ni ene nai wena bi okaku nọ sọ le bi ene yediọn ne rhe bho khia ne rhi bhi Igalili. ²²Omọ nọ si Iherodias nọ omamen da do kere oda gbi ikhelen ni ilalen, oda yẹ Iherodibie enọle tiele bhe khọi. Iherodi da wole nọ nọ emisoso nọ guanọ, ọle kha rie na len. ²³Iherodi da vin ihen wọ ole wẹ emilin nọ rẹ nọ, ole kha rie nalen okhare si uwamin bhe egian eva osi ebho kpataki no so le. ²⁴Ono bhokhan Omamen da lọ nọi inlen, "Ebọ ọle la nọ bhobọ Onojie?" Inọ da wole" uhumh Ijoni nọ ra amen ne bho" ²⁵Onọ omamen egie egie buọ Onojie, oda nolen we "Ọle guanọ bhe ena nia na mu na len, uhunmun o si Ijoni bhi eke ẹ etaso oran. ²⁶Onẹ emilin da wó bai Iherodi bhe egbe, obha sa bọ ye we heye rhamundi ihen nọ le ven bi ukankan evbo nọ le tie vae bhi ilebæ. ²⁷Oda ta man "ukpokpa bhi eneyokulō nọ na len dia, bha ahu nọ sẹ mẹ akhia mu uhunmun oI Ijoni re. Onọ yokulō da bui Ijoni bhu ugbonighan oad hian lu uhunmun ã. ²⁸Oda mu ọnu uhunmun bhi Otẹtẹ rẹ jo ọnomamen,

Onomamen da mu gi inlẹn. ²⁹Eghe ni edibo osi Ijoni ki rẹ hon na, eda vae dọ mu ikunegbe tọn bhi idi". ³⁰Enose gie (Apositosi) da koko bui Ijesu re eda ta malẹn emi rebhe ni lanlen lu bi oni lan malen. ³¹Qle Ijesu da wẹ "bha vae na yọ bhi ugbeebubu na dọ hẹan bhi ghe so". Rhmuda ẹbho bunbun wõ kha vae eso da yẹ khakhian, idibo bi Ijesu bha miẹn eghe rhe le ebale. ³²Eda na bho Okọ gha khin ugbeebubu (Desert). ³³Ẹbho ki da ghe lan ekpanọ enebunbun ne len lanlen, Ẹbho da na bhi idumu eki ke runẹ ka lanlẹn sẹ bhi ejekhia. ³⁴Eki sẹ bhi egbẹ okpẹdẹ, Ijesu da daghe ẹbho ne bunbun oda mọ okhọi ejẹjẹ ghẹ lanlen rhumuda edia bo ohua ne moi ọnọ rẹ nae kon. Qdaki muhẹn kha ma lan emi ne bunbun. ³⁵Okọ miẹn eghe oki khian-emuan re, idibo da bui Ijesu re eda wọle. ³⁶Ugbeebubu khena eghe oki kakabọ khian. Gie ene bhona ghakhian, be na da nã bhẹ ebho bi ijuwa de bã le?" ³⁷Ijesu da miẹn ilanlen ota wẹ "bha rhie emilin ni elanlen le". Eda ta manlen wẹ, maen rhi Ikpigho egboqigbe de ebai na a le. ³⁸Ijesu da tama ele, "eke sui Ibuledi bha mọn? Bha lọ fẹẹ ghe". Eki guanọ fẹẹ ghe, e da yole "iburedi isẹn bi ehẹn eva" Qda rha ahu tama eneria ne dotua bhi ibolo ikikẹbhū uki ilumu. Eda dotua bhi ibolo egboise bi igbe yuan egboi eva. Qda nee eni Ibuledi isẹn bi eni ikpehẹn eva, khuaelo gho okhun elimi oda neromọ ghalea ni edibo ne rẹ nebholo. Qda yegha ikpi hen ni naen re bhe. ³⁹Qda rha ahu tama eneria ne dotua bhi ibolo ikikẹbhū uki ilumu. ⁴⁰Eda dotua bhi ibolo egboise bi igbe yuan egboi eva. ⁴¹Qda nee eni Ibuledi isẹn bi eni ikpehẹn eva, khuaelo gho okhun elimi oda neromọ ghalea ni edibo ne rẹ nebholo. Qda yegha ikpi hen ni naen re bhe. ⁴²Elerhebbe da le le eda khon. ⁴³Qne lekere da voi okhualẹ igbeva bi bi ehelen ne kere. ⁴⁴Ene bho ne li iburedi da yi uli isen. ⁴⁵Egie egie oda ye enedibo nabhokọ khian mọ ario obọ si Ibethsaida, Qle kha gie nebholo akhuwa. ⁴⁶Eghe ne ki rhe kpanọ fo, oda hẹn uko oke rọ ne romọ. ⁴⁷Emuan ki rhe, Okọ ne idibo nai da rhibhi ẹdesẹ okpẹdẹ so kpan Ijesu okpa da rhibhi oko otọ. ⁴⁸Ijesu da daghe idibo nọ sọ le egbe oki wọọ laen bhi igwokọ, rhamude ẹhoho omukọ fiyo fire. Omẹ egogo enẹn osasun ole da kha shian uko mẹn bu ilan rhe, ole rhẹ khaho nọ gbe ra ilanlen a. ⁴⁹Ile ki da ghọle okhian khu uko okpamen, eda lo wẹ elimi nọ eda esodagbare. ⁵⁰Rhamude edaghọle ofẹn do muẹle. Eje ejẹ oda nele talọ qda wẹ laen "bha mudu zeze! ime nọ bha kha jo fen mu bha?" ⁵¹Qda na bho kọ bule rhe, ehoho bha ye fi. Ona da wọ ele egbe. ⁵²Qbha sẹyẹ mu lan elo kuere ebi ni eburedi khin, okpakinọ okhoele da sẹyẹ gbin. ⁵³Eghe ne kire dagbara okpẹdẹ, eda vae uko otọbhi Igennesaret eda mu okọ din. ⁵⁴Eki si bho okọ re, enebholo da len ejẹ je, ⁵⁵eda tuabe na bhẹ bholo muni enekhọmọ re bhu uke ewa rhe bhi ejẹ len oye. ⁵⁶Eghe eghe nọ re idumu, laẹ ebho laẹ igi uwa, ele ki mue ene gbe bha dan rhe bhẹ ughe eki. Ele ki bhiole nọ gi laen robọ su ukpehọ ukpon nọ mu yọ, ekele ne robọ sule damie imuegbedan.

7

¹Eni Ifarisii bi eso egbebe ne rhi Ijerusalemu vale eda kokonẹ ga le. ²Ile da ghe idibo ne sole ebha kpobọ ekwuea alebale. ³(Eni Ifarisii bi eni Ijew ele gbo le bae se bha kpoo, rhumude ele riobọ uhi ose ne wanlen na ke bhotore. ⁴Eghe ni eni Ifarisiirhẹ na bhi ughe Eki vae, ele ilebale aki mien ebha khọa fo, ele ewo mue uhi nọ bunbun mọ bhe emilin ni elan mielen na kere bhotọ, Enemi na da yi aki kpu ukpu, uwawa, emi elomon na rhe luemi bi emilin nedia se lebale) ⁵Eni Ifarisii bi eso ene gebe da noi Ijesu, "bezele ni idibo ne sole dai rhe khan uhin nọ notore nosi ewanlen, eki a lebale bho na bha kpe?" ⁶Qda waniele yiọ hen "Azaya ka sakhasẹ yiole nosen wẹ ikpunu bha rega. Be na gbon len wẹ, ikpunu bha rẹ gen elinmẹ, ekhoi no se kha bho kha rẹ bhe gbe mẹn. Ihoho Oga nọ sẹ bha ne bha rẹ gi me, bha ma u uhi na rhẹ a rha gbon khia ebagbon wo ta. ⁷Bhaa mu onosetale bhe egia okpa bha da mu onọ notore osa gbon" bhi iroboi. ⁸Oda ye ta man len wẹ bha mu uyi ose osenobulua fia ni uyi nọ notore. ⁹Imosesi tale wẹ 'mud ekpen na abae bi inee, ọnọ temọ aba bi inen ọle khọ ọke nọ yẹ yuu. ¹⁰Okpa kinọ bha yiọle, omọn a tama abale bi inolen, "e bi a rẹ re ni bha irole lu ẹse no osenobulua" (ole khi Corban). ¹¹Ibha jiọle da lue min na abale bi inolen. ¹²Bha rẹ elo gbe ẹbhon Osenobulua a robọ ebe ene re bhan khian tale. Bi ebhin esoeso. ¹³Q da tie usien agbon tama ele bha ka bhien ehọ bha len ọ na. ¹⁴O yie e bọ oria le rọle kion ọnọbhakhia okponon ọnon nẹ ẹkẹ okhọle nọ sole dagbare. ¹⁵Onon bhon eho ọ a rẹhon. ¹⁶Egbe ni Ijesu kirẹ si bhe eni re a khien ẹkọwa, edibo ne sole da nonlen oni Ita na bọreleta. ¹⁷Ijesu da yiọle ibha a yẹ len ọ na, uwẹ bha len ebọria le ọrọ kien Olukhọ. ¹⁸Rabhude ọ jiọbhokhọ okpanọ oki jọbhẹkẹ aki nolenfia, Ijesuvda rọ ọnayo eba yi ebhin ebe bhelo oso osenobulua. ¹⁹Jesu da yiọle ebhilin nọ nọkhọle vale ọle rọ oria lue ebhiebe, ²⁰Okhọle are ria nọ bhen bi Igboğhẹ ọyi bi igbughe. ²¹Awa elobhọ-ọbe, eku irelo bhemin nọyẹ soria eloebe, ọtanobhen, iyia bhegbe u'kin. ²²Ena rebhegbe nebhen okhọ ọnava, ena rọ oria kion ọluebhin ebe. ²³Q da kpanọ bhen akhi osi altai (Tyre) re bi Isaidon. Q da nakhu wwa, ọ le bha he nẹ bho len ọle rhibheni, Okpakinson Ọlekha sabọ rekoh. ²⁴Qneghe okhuo nọ omọnosole a bhon ahu ebe bhegbe, da hen bhonlen ọ da dedigwe nalen. ghere. ²⁵Q no okhuo da a yi Igiriki (Greek), Isarafonisian adabiọle, Q da khin Ijesu no khuo Q nahu nomhin siomon nọsole bhegbe re. ²⁶Ijesu da yole, omon aka rebana, Q bha dia naremien eba nọ sọmon aki muna awa. ²⁷Qno Okhuo da yole ẹkhantano, okpakinọ awa yẹ le ene denokhua sọ omọn le ebale. ²⁸Ijesu da tamalen rabhude ebuwẹtale akhiuwa ọna ahu nọbhen sio omon nosẹ bhegbe. ²⁹Qno Okhuo da a khuwa oki su uwa ọda kere egbe dan ọnọ omọn. ³⁰Q da gbo sibhi Ityre re giọ bhin Isaidon ọse gbẹdẹ nọ rhi bhi Igalili ne si kẹi Idicapolis. ³¹E da mui odin re noi talọ nọi hehọ eda gui nalen nọ rhobọ sule uhumu. ³²Ijesu da riọle sibhi ejẹbhọ yere, ọda re obọ le bhehọ, ọda re esen sule olabhen. ³³Okọ khua elo ghoghun , gbetian, ọ da yole "Ephphatha", na rẹ talen wẹ "ta an!" ³⁴Ejeje ehọ da ta an, ọnebhin nọ mu olabhin mọn da fan, Q da talọ nosen. ³⁵Jesu da yele nẹ tama oria soso, okpa ki nọ nọ le gbọ ọnuhi na iriọ eda a tama ẹbhorebhe. ³⁶Qda kakabọ han ele ilo, e da tale "Q lue ebhin re bhe nosen, ọyehọ e hemọi bi odin talọ.

8

¹Eghe agon ba, ada gbo kie mi okpebho, bhi sọ le, ọda taman ele. ²Imen mon itanan rẹ ji ọni okpebho nan ramide, eda sẹyẹ nẹ men dia bhi eni ikpede ea bi ebha li ebale. ³Imen h je le ha khi uwa non sele, ebha da li ebale, irio, arọmiẹn eki dere

bhi uwede ran mu de, eso bhi ewe ele no di urele vae. ⁴Odibo ne soḷe da wanonlen, ji iman ha da min ekala non bunbun bhi agba eḅholo non dia yau, non ha sabo khon eni ebho nan?"⁵da non ele,eki ekala bha monlen? Eda tale, "Ihilon" ⁶Oda taman eniokpebholo ne do toa bhi oto oḷa he eni ekala ihinlon, ri ekhuenmen, khuenon oni ekala a. da bi oḷi ni odini eni okpebholo.⁷Eda seye ha mon ikpi ehenlen non khere eso, oḷi ri ekhuenmen bho fo, oḷa taman odibo ne soḷe ne seye ghale. ⁸Eda le, bi eda khon, eda bi enekere non guo guo, okhualo non, bhaile ihinlon. ⁹Ebhobhi eni ha yi boḷi uli-enen. Okuese, oda ji ele da ha rie. ¹⁰Egheni egheni, oḷa de ba pdibo ne soḷe na bhi oko, eda ha khin oto idalmanuta.¹¹Oko se eni Ipharisi,nole ha gbugan ele da guani aman non ni eguaose vae,nele re donmon oḷe. ¹²Oda maman len bhi orion non soḷe, oda tale, bezele nan da mien agbon irenan,emi oḅanilolo eguan? emuata imen taman uwe oḅanilolo ri bho nan ha reni agbon-ire nan. ¹³Egheni, oḷa zeḷe obo, na bhi oko kike, gkin obo non kele.¹⁴Imiyan eni odibo ki da yeḷe re ni ekala monlen. Bha ha monlen gbera uru ekala okpa non ha nele bhi oko. ¹⁵Oda jele, tale, bha ha ghe, muegbe re ji ugbeloghe si emi ebala non si Ipharisi bi oḷi iherod.¹⁶Eni odibo da negbe zi ilolo, iranmude ekale iri man bho be ze. ¹⁷Ijesu kika loin onan,oḷa taman ele, bezele ni ibha da ria eria ranmude de ekala ribho? Obha se viohi su ibha? uwe bha len Iri oḷe okhole non se be gbi?¹⁸Uwe mon elolo, uwe hi daghe uwe mon eho, uwe hi hemonlen? uwe bha ye yelere? ¹⁹Eghele ni imin ki re khuen ni oni uru oḷeisen re ji eni uli-esen, eki okhualo si ekala ne khuen nen kua uwe roḷe si bhi oto re? eda taman len, "Igheva"²⁰Eghele ni imen ki re khuen ni oni uru oḷe ihinlon re ji eni uli-enen, eki okhualo si ekala ne khuen nen kua uwe roḷe si bhi oto re? eda taman len, "Ihimlon" ²¹Oda tale, "uwe bha seye len?"²²Eda vae bhiibethsaida. Ebho ne ri bhi eni da mu okpia non ruelolo ji oḷe, eda bhi Ijesu non ri obo su oḷe. ²³Ijesu da mu oni okpia non ru elolo mon bhi obo si bhi oni igule re. Eghele non ki re tu eselen oḷe bhi elolo bi eghele non oḷe ki re ri obo yanlen, oḷe dan non oḷe, "uwe be da ghe emi soso?"²⁴Oda ghe okhulun, oḷa tale, imen da ghe ikpia ne dia bi eran ne khian. ²⁵Egheni, Oda kie ri obo yanlen uki elolo, oni okpia da tuji elolo non soḷe a, udaghe non soḷe da kiere, bi oḷa daghe emin rebhe khiakhia non sen. ²⁶Ijesu da ji oḷe akhin uwa non soḷe bi oḷa tamanlen, "E na bhi oni ahba eḅholo ni."²⁷Ijesu da dokere bu odibo nonsolḷe bhi igule non si ikaesaria bhi filippi. Eghele nele ki re khain, oḷa non odibo non soḷe, ko eni eḅholo tale imen khin? ²⁸Ena wanon len, tale, Ijoni onon mi amen enekeḷe oḷe, "Elia; bi eni ekeḷe, "Okpa bhi Osakhasa."²⁹Oda non ele, bo no ki dia rio, ko uwe ki yoḷe imen khin? "Ipita da taman len, "uwe hi oni Ikristi. ³⁰Ijedu da si ekhale ni ele, he taman oḷia soso emon oḷe.³¹Oda muke ha lue ele leghe, omi Osenubula de mamman wo li Oya bhi emi non bunbun bi eni edion ki hole, bi eni oji-ohen bi ene gbi ebe bhi oto, bi ele ki gbo lea, ikpeḷe ea ki gbe ra, oḷe ki kpa o si bhi idin re. ³²Oda wo tale, khiakhia lea. Egheni Ipita da mu da oḷe obo, si bhi eni re, oda he nan len.³³Okpa ki non, Ijesu fi odenegbe ghe eni oḷibo non soḷe, bi egheni oḷa he ni Ipita, oda tale, "dio bhi ikeke men, alimi-ebe! uwe bha dia okhole obhi eni emi non si Osenubula, okpa ki non, bhi emi non si eni ebho. ³⁴Egheni oḷa tatie eru okpebholo bi eni odibo non soḷe kugbe, oḷa taman ele, onon ki re khi non ho non rekhan imen, oki he egbe non soḷe, mu oran ugbugbe non soḷe okhun rekhan imen.³⁵Ranmude, onon ho himin egbe non soḷo oḷi nion len, bi onon ki re khin non mu iyenle fia ranmude imen bi ran mu di emonlen non si Osenubula, oki himon len. ³⁶Bo khi ni oḷia ha mien bho, si onan min onin agbonan bhi elele? ³⁷Bo khin ni oḷia ha sabo rere, non re min iyenlen non soḷe fan?³⁸Onon ki re khin ni ekho imen alo, bi emonlen non si imen, bhi oni agbon si irenan ni emi ebe vuonlen bi odanlu, oni omin Osenubula ki ha mon ekhole re ji oḷe isade oḷe na vae bhi oriri non si aba bi ikhiale non si ehi.

9

¹O da tama ele, Genegene Ime tama bha ebho eso ne mudia bhena neida min uu okue se egua Osenobulua ki vae bi ahu. ²Ikpeḷe ehan ki gbera, Ijesu da re Ipita bi Ijemisi bi Ijoni rekhan egbe ha khian okhunoke, ele okpa tobele. O dafiweneg bhisira ele. ³Ukpon soḷe da fua keke, oḷafua nokhunlun. ⁴Elia bi Imozisi da henlen re eleda ha ni Ijesu talo. ⁵Ipita da mi unu tama Ijesu, Ebealen, owo men ni da ha ribhena, jima bin oa akolo ea, okpa osi Imozisi, okpa osi ⁶Elia.(Obha ye len ebota ye ramunde ofen bi oriri). ⁷Ebhu da saru ele, urulu da talo bheke oni ebhulu, Ona Omon ni maman huemonlen, Bha ha kale ehoro. ⁸Osukpa ebha ye daghe ele soso gbera Ijesu okpa. ⁹Eki da bhoke runenre, O da gbuhi nele ne khe tama oḷia soso okhueso Omon no si Ojpi kpaqo va idin re. ¹⁰Ele da geḷe ronota bhe ewe ele. Ele ki da non egbele ebi "ukpano bhi idin" ta. ¹¹E da nonlen, Bezele egbenbe da yoḷe Elaijah de ka vae fo? ¹²O da tama ele, Elaijah oida ka vae do remin rebhe nonnen. Be ki ze ne da gbolen ghe Omon sokpia de loya emin non bunbunlun akuwe zanlea? ¹³Ime tama bha nia Elaija vae fo, e da luole ebe sabo, be ji are genegben bhotq nalen. ¹⁴Ele ki se bhejibedibo ye, e dadaghebo ne bunbunlun fi nega ele, egbenbe da ha nele gbugan. ¹⁵Ele ki wobdaghe Ijesu, eda hanle elolo, e da zune buole do tuole. ¹⁶O da non eni edibe ebele gbugan ba?¹⁷Oḷia okpa bhewe da min unu "Omanemilin, Ime re omon okpia seme jie. Omon esu noi jo da talo ¹⁸Okha de munlen, oḷi munlen gbe bhotq. oḷi ha hure bhunu oḷi y ha gbakonbbi oḷi ye zeze bhegbe. I non edibo non se ne khu ole dagbare ele bha sabo." ¹⁹O da yeḷe "Usun ne mon urebho, ekeghe I da nebha dia? Ekeghe ai da sabo nyen egbe nibha? muolen re"²⁰E da re onokhan joḷe. Onesu ki daghe Ijesu, bhobo bhobo oḷa mun len gbe bhotq iziziko da munlen. O da de bhotq ha hure bhunun. ²¹Ijesu da non aba enomon, Bo ki bue se non da khomon emiamen nan? Abale da le re nobhokhan re. ²²Oi munlen fi bheke eranlen bi eke amen no da gbolea. U bha sabo luemin soso, tohan man nu rekpa man.²³Ijesu da tama len, u kha sabo? Emilin ribho noise no oḷia no monburebho. ²⁴Beni aba onomon da sobdagba re "I re bho Robo kpa men ni ibha da rebho" ²⁵Ijesu ki daghe ebho ne bunbun zune bu ele de, O da yoni elinmin no bha khia, uwe esu odin bi anyeha, Itama en dagba re bhegbe onomon, e kie fieki re.²⁶O da so dagbare, ri iziziko mun onokhan o da dagbare. Onokhan da de bhotq bi oḷia no yulu, ebho ne bunbunlun da yoḷe ghe o yulu. ²⁷Ijesu da re ole ukpobo mu oḷe kpano oḷa mudia.²⁸Ijesu na bheke uwa, edibo soḷe da do ha no len be zeḷe ele bha sabo khu oni esuvni dagbare? ²⁹O da tama ele esu no di nia, eromon ore sabo dagbare.³⁰E da dokere bhe ni rekhan Igalili, O guanog nebholo len ejele ye ³¹O ki

luẹ edibo emilin, Ọ da yele, A ẹ mu omi okpia ni eria, e ki gbolea. E ha kibgbolea fo, ẹẹ nọzea Ọ ki riọre. ³²Ofen da ha mu eni edibo, ele bha gbudu nonlen. ³³E ki ẹ bhi kapanum e da na bheke uwa, ọda non ele, bati ilolo ne ha ze bhode? ³⁴E da huenan, ramude ele da gbugan hola da kin owanlen bhi ewe le. ³⁵Ọle ki bhotọ, ọ da datie eni igbeva kugbe ọ da tama ele, onon guanọ nọ kin ohenhen nọ kin okike bi onoria dia. ³⁶O da re obhokhan mudia bhesese ele, Ọ da khua onomon Ọ da tama ele, ³⁷Ono min onomon nan bhegbe, Imen onoria mien bhegbe, ono mie me bhegbe oi yime omien bhegbe ono jie me. ³⁸Ijoni da le Omamemilin, man min ọria nọ ha ri elinlin na se khu linmin bvma da mun ọle mudia, ramude ọ bha rekhan manlen ³⁹Ijesu da le, Bha kha ye dale oboi, ọria ribho non relin men ha wena nọ ha temon me nebe. ⁴⁰Ono bha kpokpo malen ibo ma oye. ⁴¹Ono ramude me rukpu same ni e muoin ramude oi Ijesu uwe khin ọsaje i tama e ọida fi elele ọle don. ⁴²Ọria nọ da ji ni ikuekue ibhokhan nan re bhi imen fibode don, okhe ke na mudo na re nemin nọ hu ne gba ọle bhu urulu aki gbore bhi ojede. ⁴³Obọe ha re fi ode don, hian len fia. Omon ne nu robo onpa na bhagbon la nu ha mon obọ eva ha khian agbon eranlen edede mede ⁴⁴Bheji okhole ele da yu na dafyen eranlena ededemedede ⁴⁵Oe nọ se ha re kha bibi ode, hianlen fia. Omenu ri oe okpa na bhi agbon. ⁴⁶Bheji okhole sele da yu bhe eranlen ededemedede. ⁴⁷E lo e ha re bibi ode zolefi. Ome ne nu re ọle okpa na bhi egua ose la nu ha mon ọle eav nuvna bhi agbon eranlen ededemedede. ⁴⁸Bheji okhole da yu bi oni eranlen noi wea. ⁴⁹Ono de ode de re umenlen eranlen. ⁵⁰Umenlen menmi, olenlen umenlen ha ki sibho re, je ada min ulenlen ọle. Bha ha mon umelenlen bhegbe, bhaha rofule ha negbe nyenlen.

10

¹Ijesu da sibheninre dio bho obosomen Ijudea dorese bha gbera ede ijodan enin enuhegho daye kpano egbe buolare Odaghoye ha maele emin bejole bho guele. ²Ena Enifarisi davea ne do domonlen, "uhi be non no-okpea khuo-okhuole fia?" ³Oda non ele, "Uhi bea imozisi tamabha?" ⁴Eda tamanlen, "Imozisi oire ghe no okpea nonre gbo omiebe osi ikhuokhuofia" ⁵Ijesu da tamanele, ramude ikakabhudu nonse bha ole oda gbon onuhi nin nibha, ⁶"Okpakino, reno omuhen bho onagbonan, Osenubola mele okpea bi okhua." ⁷Ramude ele veva da kui ukpokpa. ⁸Ramude ele yeye eva, okpakino ukpokpa. ⁹Bejokidiano ebo- Osenubula kugbe, ọria iri bho non ha zaghalea. "Eghe neki ye re hari bhe ekowa, enodibo dagboye nonlen ugbazeva. ¹¹Odatamaele, "Onoirehakhin non khuo-okulefiagboche re-okhuo-obhebhe, oghele ogbele. ¹²Okhuo noire non zodole obo do bodo obhelhe oghele ogbele." ¹³Eghenin eda ne ikue kui ibhokhanre benoi oda robo suele, okpakino enodibo dare ha khuele. ¹⁴Okpakino Ijesuki daghe ona, obhatiobho, odatamaele "Ibhazenibhokhun obo neda bumere, bhahe gbeleodea, ramude egua osenobula ose-enebhonin non nedia bi enibhokhan. ¹⁵Emoata itamaen, onoirehakhin nobhamie eguale oso-osenobula bhegbe bi enibhokhan oida sabo nabho" ¹⁶Eghenin oda munenibhokhan bhuki Ijanbo neromonele bejo ore reobo yaen ele. ¹⁷Eghe nokire muokhian hen, okpea da rune buole, dedige nonlen, "omoabe nomen, bimeanlu nimen ha re mie, iyenlen Osededemende?" ¹⁸Ijesu datamaele, "bezelem nuwe datimen onomen? Oriairibho nomen gbera oaenubula okpa. ¹⁹Uwe len enulini 'he gbugbehle, hegboghele, heraa, he sosai ohogholi, emuorealu, muekpen non abe bi inen. ²⁰Onokpea datamalen, "Omaeba, eneminanre bhe imen wo ro obo rekhanlen nimen dari bhokhan havade." ²¹Ijesu ghol ọda hoemonlen. da tamale, Ukpemin okpia yue. Uwe de khie-ebuwe monlenrebhe uki ghakle neno obgebe enim uwe ad ha monlen uku bhegua okhun bejoki diari, rekhamen." ²²Okpakino ramude onemonnan obhaye hagherghon benon re sirbheninre, ramude oimoeiminebunbun. ²³Ijesu dafeghe enediakole, odatama enodibo nesole, "Bore kakaye nene-efele rena bhe egua okhun! ²⁴Otanonsole da hae-enodibo ilo. Okpakino Ijesu dagboye tamaele, "enibhokhan, bhaghe ebore kakaye nanre nanre nin ketekete re nu-ukpenlo agbede la non ononfele rena bhe-egua Osenubula." ²⁵Odi bhehheane nin ketekete re nu ukpen lo agbede la non ononfele rena bhe egua Osenubula. ²⁶Odamama hae erebhe ilolo, "enin ekida non, hobho aki mien enin?" ²⁷Ijesu daghele tale, "rejeria obhabhekhe, okpakino Oiyiriọ rejo osenobula. Ramude rejo Osenobula eminre bhe bhekhe" ²⁸Ipita kida ho nle talo, "ghe, iman zeminre bheobo rekhanlen." ²⁹Ijesu datale, "emoata imen tamaen, Oria-iribho nonzuwae-obo la ibhiolo no-okpea, la no okhno la inonlen la abale la imonesole la oto nonsole ramude men bi onemon Ososenobula. ³⁰Noin da min ihaosa nonsi egboisen bheke onagbona: Uwa, bi inen bi imon bi oto, bi iloya, bi Ongbon nonda gbo chie vae, bi uyemin ³¹Osebunbun neka-kalo, ede kikeke, enekike ki kalo. ³²Edaha ri bhu-uwede nere khin Ijerusalem, Ijesu da khian mon khele bho-odalo. Enodibo bi enerekhanle ofen da ha muele. Enan Ijesu da ne eni etuen-igbera diọ bho-obokpa hatamaele ebeki da gho sunu dale bgege non bha regbe. ³³Ibhaghe, beji imanre hnin Ijerusalem, omon nonso okpea oda muon leon nojoinlen bi enegbebe-obhoto. ³⁴Eki gbọ du vure bi eki muon ne enebhaleon Osenubula Ijentas. Ede jole esen kuole, raasan gbole, eki gbole. Okpakino aki gbera, oki gua kpano. ³⁵Ijemisi bi Ijoni, nin imon nesi izebedi, da buolare tamalen, "omaebe, iman ho nuwe lumanlen ebi manlen renoren." ³⁶Oda nọle, "bibhaho nimen lunin bha?" ³⁷Eda tamalen, "jiman debaedo-oto bho-oriri nonse, Ukpokpa bho-obobera bi ononzewa bho- obagobo. ³⁸Okpakino, Ijesu da waniele, "Ibhaghe len ebi ibha non. Ibha disa bo muon-ukpu ni imen da muon la ibha sabo ziangbe oni imiamen nimen da mien?" ³⁹Edatamalen, "Iman de sabomin. Ijesu datamaele, "Onukpu nimen da muon, ibhade muon, bi imiamen ni Imen damiamen ibha de mionamen. ⁴⁰Okpakino onon da demen bho-obobera la obagobo, oiye imen da to-oni, okpakino ose-ena bhan bhanlenkhe non. ⁴¹eghene enodibo nin igbe nekele ki re hona, eke Ijemisi bi Ijohn da ha khole. ⁴²Ijesu datatielegbe nonsole, odatale, "Ibhaelen enebho nantielegbe Igentas bi eneri bho ju khuon non ko khun nonsele, nere gbelo ghele. ⁴³Okpakino oiye da ha ye bo-onuwede nonse bhadia bheke ibha. Oniore hakhin nono non kpono bhewe bha kika re- egbole kie egbon mandia. ⁴⁴Bi ono hakhin non ho non kion ohenhen bhewe bha odi ka re egbole kin igbon re jore bhe. ⁴⁵Ramude, Omom nonso Osenobula bha vae nahagale, Okpakino nonle dore ga bi nonle rere iyenlen nonsole haosa nonrebhe. ⁴⁶Eda vae bhi Ijeriko. Bejo kire sirbhi ijeriko re bi enodibo nesole bi enu logho ebho nere khamlen, Omin Itimius, Ibatimus, Obhiemin

nɔn ruɛlo, odotua bhe-egbuwede.⁴⁷ Eghe nɔnki rɛ homin ghe Ijesu nɔn ni Nazare vae nɔn, ɔda ha sotiolo, "Ijesu, ɔmɔnɔnsi Idevidi, mɔin itohan ghe mɛn." Enebunbun da hena-aruelolo, edale jadaheɔ. Okpakinɔ, oda kie mama hareso, "Oɔmɔnɔnsi Idevidi, mɔitohan ghe mɛn!"⁴⁹ esu da mudia tamaelenetatiolere. Edatatiɔ ɔnokpɛa nɔn ruɛlolo, edatale, "Muzeze! Uwa kpanɔ! ɔtieɛ,"⁵⁰ Oda muan-awegbe nɔn muyɔ fia, kpano bui Ijesu rɛ.⁵¹ Ijesu da waniɔnlɛn tamalɛn, "Buwe ho nimɛn lunien?" Onaruɛlo da tamanlɛn, "Omaemin, Imɛn homin nin ha daghe." Ijesu da waniɔnlɛn tamalen, "Buwe ho nimɛn lunien?" Onaruɛlo da tamanlɛn, "Omaemin, Imɛn homin nin ha daghe."⁵² Ena Ijesu datamanlɛn, "Hakhian. Irekeleɔbho nonse reg be daɛn. "Guaguako odaha daghe gho chie, Enin ɔki da rɛkhanlɛn ha khie ejiɔkhian bhu-uwede.

11

¹Eghe nan bene kiresi Ijerusalem, eda siɛ ɛbho natioli Ibafeɔi bi ibeteni Bethphage ang Bethany bhi onɔke ɔsi olivi, irio Ijesu daji idibo eva.² Oda taman ele. Bha khan khin igule nodenɛ ɛlo gheman. Beni uwɛ nabho, uwe daimi akasi nabhasehɛn. Talenan mujimɛn.³ Akha mien, oria yɛwɛ bezele uwe luɔnan? uwɛ kiyɔle, Ebialen guanɔn, nɔno ɔle bhi ejijie oki mure bhe enan.⁴ Eda kpanɔn khan min ɔnan akasi amuolɛndi bho plele, eda talenan.⁵ Eria bho eso damudia bhe eni, iriɔ eda taman ele, "Emibe bhalu, ibha tan ɔnan akasi mian?"⁶ Eda nele talɔ bani Ijesu taman ele enɛ eria daze ele obɔ rekhakhan.⁷ Eda mu ɔnan akasi ji Ijesu eda ri ɛwuegbe ɔsele bhi ukɔle, Ijesu dadi bhi ukɔlea.⁸ Eria nabubu dawa ikpon bi ikpade aran bhi uwede.⁹ Ene kalo nalɛn bi ene rekhale da kha so Ozanan!¹⁰ Erɔmon ɔsi ene vae bhi elin Ebialɛn. Eromon khosi Eguate ɔsi aba man ni Idavid non vade! Hozana bhi ejie kokhun nɛ.¹¹ Ijesu dana bhi Ijerusalem ɔda nabhi uwa osi Osinobula temple ɔda fɛ emin erebhe ghe. Ebi daki khalu Ijesu bi idibo igbe-eva esɔ(Bethany) agbare nabhi Ibeteni(Batheny).¹² Eghe nekire kha kpanɔ bhi Ibeteni ohamen dakha gbɔle.¹³ Oda daghe bhi ejierle oran nomɔn ebe, ɔda rɔfɛ ɔle ghe obha min ikpiru bho, oda kere ebe ɔkpa ribho ramude bha yeghe nɔaremon.¹⁴ Ijesu dayɔle "oria ie bhi ɔno ran ededemide irio eni idibo dahɔn ebɔ tale."¹⁵ Eda vae bhi Ijerusalem, ɔda nabhi uwa osi Osenobula kha khu ene khi emin bi ene de emin kua sibhi enire. Aga bi itebu osi ene dueki igbo bi ene khin idenekuku ɔda finele wene.¹⁶ Obha jiele dari emin soso nakhen sibhi eni re.¹⁷ Oda man ele emin tale. Abha ghen ɔle bhi otɔ, uwa Osemen adakha tiolo uweerɔmon bhi ɔnagbonan, ere bhe? Okpanɔn uwɛ role kin uwa oyi.¹⁸ Ene ojio ohɛ bi eria nekele kihɔn edakha guanɔ uwede nele arɛ gbolea. Iriɔ ofɛnolen dakha muele ranmude emin nɔman erebhe ɔhan ele rebhe ililo.¹⁹ Eghe nin emuan kirere, eda kpanɔn bhi ɔnagbɛ ebho.²⁰ Eki gbera bhi eni Osiewiokpe eda miɛnolɛn ɔno aran fig tree khakha kua rɛsɛ bhi iliɔlɛn.²¹ Ipita dayere ɔda tale "Ebialen ghe! ɔno oran fig tree nun khɔle ɔkhakha kua."²² Ijesu dawanien ele, "mɔn irekeleo bhi senobula.²³ Emonata imen tamanen ɔnɔrekhin nɔtama ɔnoke nan kpanɔn nabhe ɔkpɛ edɛ ɔkholr bha da be eva. ɔkpanɔn ɔda rɛɔbho ebɔ ebɔ tale dia sunu, ɔnan Osenubula dalu.²⁴ Bhiri imen yi uwe, Eminere bhe nin uwe neromen bi onunɔlɛn ghe uwe rebho ghe uwe minɔlɛn rekin ɔseɛ.²⁵ Eghe bun uwe are mude kha neromon uki rɛhuman emiebe nɔn kirɛkhin numɔn rɛji oboloɛ, banan Aba nɔn ribhi eguale okhun ada yiɛ remiebe humananɛn.²⁶ Ebe ɔsi imaki nedele imon onun ulɔntanan. Okpanɔn akhamen uwe bha rɛhumon oboɛ, Aba nɔn ribhi eguale okhun ɔdari emieben osɛ humanɛn.²⁷ Eda gbo vae bhi Ijerusalem, Ijesu kikhan bhe ɛke uwa Osenubula, ene ojio ohɛn, erian nakale, bi enewanlenda buɔle re.²⁸ Eda tamanlɛn, otafo sobho uwɛ relɛ eneminan, la khɔbho rɔnotafɔ nanien rekha luanan?²⁹ Ijesu taman ele, "Imen dai nɔn bha ota okpa. Taman mɛn imen kiye taman otofo oso nin imen relɛ eneminan.³⁰ Imaimɛn ɔsi ijoni, eguale okhun ɔnavae la eria onavea? Wanien mɛn."³¹ Eda kiha gbugan bhe ɛwe ele itio tale, "iman kha yole, Eguale okhun onavae ɔki yole, Bezele imen bha rɛɔbho ɔle?"³² Akhan kimɛn iman yolɛ eria onavae ofɛn dakha mu ene eria ranmude elenlɛn Ijoni akhase ɔle okhin. Iriɔ ele dawanien Ijesu yole" iman bha'lɛn"³³ Iriɔ Ijesu dataman ele, "Imen ye taman bha otafo osɔ nimɛn relɛ eneminan"

12

¹Bho nɛ ghena, Ijesu da re itan nɔ bunbun manlan mi, Oda Otale, Okpia da kɔ emiokɔ bha ugb, oda ghɔ okpe lɛgale,vbi oda hiun uhio bho ejiaɔa lu ɛyon. Oda bi ejin da kha kheɔle, ɔda mu ni ene gbɛlɔ ghele rɛ wanre. Oki luɔna fo, odavkhia khien ɛbholo.² Eghe kise, oda ji eguovandia nasɔle iɔnɔ gbelo ghe ugbo nɔ miɔle emiokɔ eso jio bho nubugbo.³ Okpanɔ, eda muɔn, egbɔle, ead khɔfia, ɛbha riemi soso.⁴ Oghoyɛ ɔda ji eguɔmadia obhe, eda kuanlɛn bhe uhmun, rɛ ekhɔ luɔle.⁵ Oda gboye ji Oguɔmadia ɔbhebhe, ona, eda gbolia. Erɛ obɔ ɛbe mu ene bunbun ere ugbemi ne so, eda gbe esoa.⁶ ye mɔn ukpɔkpa nɔle ajie, ɔmɔn na huɛmɔnlɛn. Ona ki keke nɔ jie bulon. Oda tale, 'edi muekpen nɔ-omɔn no si'mɛn' ⁷Eguɔvadia negbɛ ɛlo ghe ugbo-emiokɔ, da tama egbe,'Ona lɛ uku na sɔle. Va, bha jia gboa, uku na sole ki khion ɔsemalen'.⁸ Eda muɔn, eda gbɔlea, eda muɔn fia bhisi bhe ugbemiokɔnɔ re.⁹ Ebe jio ki dianian, bɔ ɔnɔ yan egbemiokɔnɔ la ki luye? ɔdi va nɔdo ria ene gbɛlɔ ghe ugbemiokɔlɔ-a ɔki mu ɔnu ugbemiokɔnɔ nɔ oria ebhɔ bhebhe.¹⁰ Wɛ bhase tie nɔkhiale? Udo ni ɔnɔ bu uwa hele, kin udo nɔ mu uwa mɔn.¹¹ Obɔ ɔnɔyanman ɔna na va, bi oda ye emi nɔ hanman ɛlolo"¹² Ona ki gbera, Ijiue ne rɛ ebho khian da guanɔ uwede ne da mu Ijesu ranmuda elenlɛn, ilan ole okpe oni itanjie Okpanɔ, olɛn agbɔn ne bunbun da mu ilan. Eki da fiɔle bhotɔ kpalo.¹³ Eda ji farisi bi Ihɛrodiani (Herodians) eso buli Ijesu, ne ro ota muɔlɛn¹⁴ Eki vae, eda ta manlɛn, "Omariami (teacher), ma lenlɛn, uwɛ irɛbhɔ ɔta ɔsɔ oria ɔbhebhe. bi uwɛ huerɛn esofi ɔso bhotɔ (partiality)" uwede ɔso Osenobulua we man egbɔnle. Emi nɔ ogbale nɔ, la nɔ bha gba, na re zɛ igbo uhumu ni isiza (Ceasar)? Ma zɔle nalen, la ni ma kha zɔle?"¹⁵ ɔkpa ki nɔ, Ijesu lɛn umulu (Hypocrisy) nɔselan, ɔki da tamalan, "Bezelɛ ni bha da danmɔmen? Re ɔni ikɔbɔ (denarius) mɛn daghɔle"¹⁶ Eda rie ukpɔkpa ji Ijesu. Oda tamalan, "Dɔ ria nɔ yan ɔne ɛdudu bi emi na gbɛnɛbhɔ na?" Eda tale, " Osi siza (Ceasar) nɔ"¹⁷ Ijesu da tale, "Re emi seza rɛ ni siza, emi ose Osenobulua reni Osenobulua". Oki da hanlan elolo.¹⁸ Ekhen Isadusisi (Sadducees) ne tale wɛ ariokpanor bhi idin oribho do buole. Eda nɔlɛn

wę¹⁹ Ono maria emi (Teacher) Imosisi (Moses) gbonlen ma, omion kha uu, oda fi okuo ole bhotó,oi mọ ọmọn, omlolen no kpiaki riọ ọno okhuo, no mi ejiọ dabię no omionlen nọ uu.²⁰ Imion ihilọn da ribhọ, enọdion da ri okhuo, ọda'uu, oi mọn mọn. Ọzeva da riọ ọle, ọda uu. oi mọn²¹ ọmọn ọzela da gbo' re. ²² Ọzi ihion nẹ bhọ bha zẹ biẹ. No ki ikeke na bhọ, ọno okuo do uu. ²³ Bhe uriokpanọ erebhe rio-kpanọ, khọbhọ la ki yọ ọdole? Ramuda, ilan n ihilon khoriole bho okhuo"²⁴ Ijesu da tale, eyọ ọna sile ni bha da fiọ dọn, ranmude, bhabhalen ebe nọkhiale la ahu osenobulua? ²⁵ Eghe ne'a ki rẹ riokpanọ bhi idinbibọdọ bi iriokhuo oyẹ ribhọ. Ọkpa kin, erebhe ki diabi Ẹhi bhe Eguaokhun. ²⁶ Ọkpanọ, rejẹ ene uu, ne riokpanọ bhi idinre, bha be tirole bhe ebe nọ si Imozisi,emọn ọsi ẹwẹ nọ tolo, beji osenobulua rẹ tamalen yẹ, "Men oli Ọsenobulua nọ osi Isaki (Isaac) bi Osenobulua nọsi Ijakọbu (Jacob)? ²⁷ Ọi ye Osenobulua ene uu, ọkpanọ ọse ene yenlen. Bhabhalen ọlen"²⁸ Ọkpa bhe enegbenbe (scribes), da va, oda họn ezilolo, eni ọda da daghe Ijesu wanlenọle nọsen. Oda nọlen, "Du uhi nọ kokhun lẹ bhe erebhe?" ²⁹ Ijesu da tale, Ọnọ kokhule, 'Bha họna ibhokhin Izirẹli, Ebeanlen no Osenobulua, Ebeanlenukpọkpa nọ. ³⁰ Uki hoẹmọn Ebeanlen Osenobulua bhe ekhọ nọsẹ rebhe, bi orion nọsẹ rebhe, bhe udu nọsẹ rebhe, bi ahu nọsẹ rebhe. ³¹ Uhi nọ zeva khọna, uki hoẹmọn eboẹ beji urẹ hoẹmọn' gbie'. Uhi nọ kigbo kiọ ukhun nọna oi yẹ ri bhọ. ³² Ọnọ ogbẹbevda tale, "Omanmi nọmen! wẹ gene tale, Osenobuluaokpa nọ, obhebhe oirbhọ bale. ³³ Na re ekhoi rebhe hoẹmọnlen bi bheķe ilenmi bi ahu rebh, bi na rẹ hoẹmọn omiria bi egbeonaọle ko okun le eba reI bho obọ ren tuea bi izọse" ³⁴ Ijesu ki daghole ọre ewanien no men bhọ, oda tamanlen, "Wẹbha khianrẹ bhe eguale nọ so Osenobulua" Oki tona fo yẹ mi ọria nọ gbudu nọlọ ota obhebhe. ³⁵ Eghe ni Ijesu ki rekha manlen emi bhi ẹķe uwa oga (TempleCourts), Ọda talebi egbenbe (Scribes) ki rẹ ta le ye, wẹ kristi obhi Idavidi nọ? ³⁶ Idavidi tobọle, bhe ẹķe ahu ọsẹ elimin nọ khiale, Ebianlen tale man Ebeanlen man, ' dotua bhi obọ era nọsi mẹn, ọkuesẹ Irẹ oghianlen man bha atalawe nasẹ' ³⁷ Idavidi tobọle tiọle Ebianlen" Ba rẹ miẹn yẹ Kristi ki ayi ọmọn Idavidi yẹ? Ebheķe echongho, eria ne bunbun da reehọ bhi emọn nọ tale³⁸ Bheķe ẹmi kha manlanle, Ijesu da tale, "Bha muẹ ewan bhe egbi ene ma eria ebe, neho nere kha khian bhe ẹwu nọ tantan, bi ene hoemon utuẹmi bhe ķe ki ³⁹ emọn aga nẹ kokhun nẹ bheķe oga (Synagogue), ena mue ekpen na bhi ẹķe iluemi rebhe. ⁴⁰ Eria uwa nọsi ikhuo negbẹgbule, Ene eriana, adibuohien uu gbele"⁴¹ Ijesu ki da dotua bhi obọ nọ kele bhi ekpeti iresibho ọbore (offering box) bhe ẹķe uwa oso oga; oda rẹ ẹlo bhi beji ere kha re ighobhi ẹkpẹti yẹ. Eria ne fele ne bunbu, da ri igho ọbhọ. ⁴² Ọkpa nọ okhuo nẹ gbẹgbule, da vaoi dare anini eva bhọ, eveva da ye ikọbọ okpa. ⁴³ Ijesu da dati edibo na sọle tamanlen "Emon ata oili tamabha igbecbulue nọ bha fe na, oiledi ighobnọ gbọlọ le erebhe" ⁴⁴ Bheķe enobunbun nọ sẹlan. Ọkpanọ ọne igbẹgbulue na,bheķe keaimọn oile ọda zẹ ọsọ le"

13

¹egi Ijesu kikhia kpanọ bhuwa Osenubula,otuokpa bhe enedibo ne sọlẹ datamẹn, "Omaemili, fẹ enuwa okhun esohunlo bi enuwa esohanlo nan ghe! ²Otamalen, "uwẹ ida ghe onuwa nọn khuana? Ukpudo okpa i ribhẹ nọdeyan udo naidare fia."³Benọ kidotọa bhukoke natiole nọ muelo dauwa otue, Ipita, Ijames,Ijohni, bi Iandrew da donọlen, ⁴Tama malen eghe nene mina are do sunun? Be iyama nima rẹlen eghe nonnemi arẹ ahonọruan?"⁵Ijesu damuhe tamaele, "Moẹwan len nuejioria tee dubhu ghe dere. ⁶ Enebubu hava bhe nimen ekitale, imen ole; ekirene bubu sibhughedere.⁷Eghe nuweare ọkhonlen heakpokpe eghe, aimiebe ufomiagbon bha sẹ va. ⁸ Agbẹbho ki muokhonlen da agbebhọlo, eguale kiye muokhon da eguale. Otọ kiamuwaa bhe bho ne bubu, ukhumu kikpoa. Ona sẹ ọmuhen Osubiẹmi iloya. Ona sẹ omuhen Osubiẹmi iloya.⁹Khababeghe, Edẹ muẹn jiene nọria guẹzo, akiyẹ gbomobha bhuwa otuẹ. Bha ki mudian bhiyalo ene gbẹlo ghebhọ bi enijie ranmude mẹn non da Kilitesẹghe rẹ jele. ¹⁰ Okpakino enẹmọn Osenubula aka tale ma agbebhorebhe. ¹¹ Eghe narẹ muesi kotu, hẹ akpokpegbe ebuakita, bhenuriagogo ni akirẹnien ebuwẹata.Oiyuwẹ datalọ, okpakino ahunokhuale. ¹²Obhio okpia ki mu obho okpia re nagbea,i riọ Aba ayẹ rẹ muomọn re nagbea, imọn kimu okon da ene bieie alueba regbonelea. ¹³Orebhe dẹ heẹramude ni, en kpakino ọnọriani kimieni"¹⁴"Eghe nuweaki rẹda ghe onawa senabhele mudian bhejo bha rẹķheke nọda mudian" (jenotie be len ebọletie) "jiene ribhoto Ijudea nẹ akhiukoke. ¹⁵ Khejẹ ọnọribhokhuwa huẹre na bhekeuwa laọrẹmisoso sibhọrẹ. ¹⁶ "Ene ribhagbe bho hẹ kieva dọ rẹukpon. ¹⁷Okpakino Ebeosene hama bhekele irioyẹ enerẹ nọmọnwẹn nhenẹgheni! ¹⁸ Nerọnmọn nọsunu bhe okhuakhua. ¹⁹ Oki ķiẹ ikpẹdẹ obalọ muhen no senobula rẹ mọna gbọn. Yẹrẹ sẹ bhọnẹ ghena, eyie, ai ķie dami omioni rẹ akhain. ²⁰Sokpan Osenobula ọhion nikpedea, efuegbei ribhọ nọa nin. Okpakino ramude na zẹle, nole zẹle, ọhioni kpẹdẹ. ²¹Enẹgheni amien ọria datamaẹ ghe Kristi ribhena la oribheni hereo bho. ²²Ikrisi esoho gholi bi Akhasẹ esoho gholi kize ghere halu iyama bi ohanilo nerea hiẹ agbon, hie agbon de ọdijialu, ekihie enazele. ²³Kha babegbe, ikate enẹmọna bhotọ bhe ghe. ²⁴Okpakino eghe ekpokpo akifo, ohẹnlen kisuojiobili, uki iyẹ da abhala. ²⁵Enahien hien kinan bhokhun denokua, nahu neri bha gbọn okhun khamulue ghe. ²⁶Onẹ gheni ekida ghe omọn nọsosenobula Ovade bhi deghe deghe bheķe ahu nọn kpọlẹ bioriri. ²⁷Egheni ọki jienẹhi besọlẹ ne dọ sienazeķe koko bhaghe ho hoenẹn, rẹna bhe jonotona sẹle rẹsẹ bhejo khun sẹle. ²⁸Luẹ emili bhobo oseri fig tree Bonare ukilẹn orọ sire, ²⁹Irioyẹ nọn wẹakida ghe enemy nasẹgbera, ukilẹn ọikisire ọikisike ọgbodẹ. ³⁰Emata, itama bha, ọnulina isẹ dafo, okuẹsẹ ọ sunun. ³¹Otọ bi okhun dẹ gbera, ọkpanọ emọnlen nọsemẹn idagbera. ³²Okpakino rojonu kpẹdẹn, oiyienahi neribhokhun, la ọnọmọn,okpakino ọnaba. ³³Rẹķeababeghe, ramude ubha len eghela ọrẹvae. Atiọlẹ bho ebeoriẹli nọsi Greeki rẹķe babeghe wẹaneronmen. ³⁴Oidia bokpia nọakhiẹbholo odazu waobọ neneguomadia ha gbelo ghe oimueson nodeode. Ogbuhi nene keuwa neẹwẹ³⁵Bọnọkidia irion, ramude ubhalen eghe nebialen nọnyan uwa dare duware, sabọ ayemuan, ogidien, eghe nọ kpa arẹvie, la ose wiewie. ³⁶Ada oivie guaguako, he jọkerẹ uwẹ. ³⁷Ebi tamaẹ ọlẹitama ore bhe; babegbe!"

14

¹Q da kei ikpẹdẹ va bhin ipasova ɔniluebhin na da le ibureḍi nai rẹ iyeasti. E ne giohen bi ene gbebe bho olo da guani uwedẹ nele rẹ mui Ijesu fiọ bhin ighan. be gia a da gbọ lea. ²E da yole "Qyeghe iluebhin e a rẹ luḡle no ozughu ẹnabho, rabhude ebholo a ribheni. ³"ghe ni Ijesu ki rẹ ribhin Ibẹtani bhuwa nọ si Isaimoni nọ bhon ibhe, ejọ da a lebale bho oduwa, okhuo ọso da vale nọ a bhon uden na fiobhegbe nọ fiohin nọ mama ghan ọsesi, Q da tugiọ lea birọ Ijesu bhegbe. ⁴Eso da a rhibhọ ne a khọkẹle, e da zo bhin lo, "bezele nọ da ria ɔnuden na a yian?. ⁵Qnu uden na arẹ khiḡlen ebasi ikpigho egboigbe bi ukhiobhen na rẹ ni enobogbe". E da runu gbọ no khuo. ⁶Ijesu da tale "ne zọ ɔnokhuo obọ, bezele ne da ru unu gbole, ghe ebhin esi ọle ɔnokhuo lu da le. ⁷Egherebhe bha da re mie enobogbe ni bha a rekpa, ọle yi riọ. ⁸Qno okhuo na lue ebọ ọle lu no re rabhin gbo ọle bhin umuton nọ sọ le. ⁹"Gene gene imen tamalen ejerebge na kirẹda tẹ ebhon nọse bhen, ebọ ɔnokhuo na lu a kiye tale rẹ yole re. ¹⁰Eni, ukpokpabhe eidibo ijuda Iskariot da bu ọno sue enohen, be jole a damui Ijesu ne. ¹¹Eghe ni ɔnọre enohen khian kire honan o da a ghonghon, ọ da vive ọle dẹ mui igho nalen, ọ da a guanu uwedẹ nọ a re mui Ijesu nele. ¹²Qnu kpẹdẹ niḡenḡen na rẹ leba ohoho, ne a rẹ gbọ ɔnohuan ọ siIpasova enidibo da nolenijiela wẹ guanọ nuwe a da leba ọsiIpasova. ¹³Q da gi edibo eva, tamale ne a khian ele di mi okpea o muo obhamen bhon e a re khalen. ¹⁴Q a kin na uwa bha a nolen omahihin yole nu bhon Ọkọwa osorio bhe no ọ, ole bi enidibo de leba ọsi Ipasova bhe eni. ¹⁵Q dẹ rẹ maien ekowa ọsọ oriobhe no bhonse, mu'gbe khebhan bheni. ¹⁶Enidibo da a khian, edakere benọ tamalen iriọ gene nọ e da mu gbe khiḡle. ¹⁷Emuan kire ọ da bue enedibo re. ¹⁸Eghe ne kirẹ de tua alebale, Ijesu da tamale genegene imen tamalen otuon okpa khẹ ẹkẹ ibha dẹ sienkhe fia. ¹⁹E khaye a ghonghon ɔnọ deḡde bha nonlen imenon. ²⁰Ijesu da wanien, tama ele, ukpokpan bhe enigbeva, ɔnon a dio obọ hbo okpan nimen re lebale. ²¹Onion no so okpea khian be na ghen ọ le bhotọ kino ihen oso non oria no khionlen. Obhegbe sade abha biole. ²²Eghe ne kirẹ aleba, Ijesu da re ibuledi ọda neromon khọ yale a, nele, o da tale mienona egbe nosen khona. ²³Q da re ukpu, khenbho osenobulua re nele, ele re bhe da muon. ²⁴Q da tamale aran non sebhen ọso okoven, ọ na aran sakua nebho ne bunbun. ²⁵Genegene I men tamalen, I men yẹda kie likpọ oni ivani na, okien onukpẹdẹni ni mea kiki muḡliḡon agbejie no ososenobulua. ²⁶Eghe ne ki rẹ suilofo eda jiọ bho oke olivi. ²⁷Ijesu da tamale ibhareghe dẹ zẹbhen obọ, rabhunde agbolen bhọ otọ i ki gbọ ɔnọ rokhan kon a enokhan ki zaghan. ²⁸Eghe ni men a re sibhidire,iki gia khebha bhin Igalili. ²⁹Ikpeta da tamalen ebho rebhe a rẹ zẹwẹ obọ imen da zẹwẹ obọ. ³⁰Ijesu da tamalen, ebhon ata, ọ kẹsẹ okpa vin igbava uwẹ kiyole uwẹ bha yẹ len bhen. Igbaa ³¹Ipeta da tale, "a rẹ mien imen dẹ ubbin imen da yọ imen bha yẹ len", ele re da vọ ni ọ ni ive okpa ³²E ki se egia tiole Igẹsẹmane, Ijesu da tamai enidibo ne sọ I ne de bho otọ a khẹle be gio le a do ọ eneronmon. ³³Q le da re Ipeta, Ijemisi bi Ijoni, eni Ọkhọle da a bhon ekpokpo. ³⁴Q da tamale "okhobhen khon ekpokpo bu uu ibha de bhe e na a heronmon". ³⁵Oki siriodagho Ijesi da deḡ bhibigwe a neronmon, o da tale sade ai saboluḡle ọ le rẹ yole no ɔnẹ ghena gberae. ³⁶Q da yiole "osẹnobulua na aba ai miebuwe sabolu, ɔnukpu na yiole gbera bhen, ọkpakinọ ọ yi bọ nimen holo ji iho nọ sẹsẹ". ³⁷Eghe no kirẹ kie vale Ọda kere e wẹ ọ da noi Ipeta, "Isaimoni, Ibha sabọ debabhen neronmon urin agogo Okpa. ³⁸Gbelokotọ bha a neronmon, nibha ẹ nabve edobhen. Orion gene muegbe okpakino efu bha muegbe". ³⁹Q da sẹyẹ neronmon, tọ ọta nọ le ka ta. ⁴⁰Eghe no rẹ kie va e ọ da kere ewẹ, e bha yẹ sabọ tan elo a, e bha len ebe a tamalen. ⁴¹Qki kike vae ugba zea ọ da tamale, uwẹbhin bha sẹyẹ wẹ hen an? Ọbhen riọ onegbe vale,ghe, oman nọ sokpea aki khonblen ji obọ nose elue bhiēbe. ⁴²Kpanọ mu dia, bha jia khian. Ghe ɔnọn khien bhen fia ọki sire. ⁴³Be jiọ sẹyẹ a talọ, Ijuda okpokpa bhe eni igbeva da vae bi ebho nebunbun ne munu Ukpogha bi opo, no ọno re enohen khian re nele, biene gbe ebe bhotọ bi ene wanlen. ⁴⁴Egia yena ọ no khionlen fia da re amanele yiọ, ɔnole amumuon fiofio ọle nọ, e a muonlen kpanọ ji eyokolo rekhanlen. ⁴⁵Eghe ni Ijuda kire vae, ejeje ọ da buiIjesu ọ da tọle omaebhin, ọda fiofiole unu. ⁴⁶E ni e da muolen kpanọ. ⁴⁷Otuonkpa bhe ewẹle da ru ukpughale hin ɔnọ gi ọno re enohen khia ehọ. ⁴⁸Ijeau da nọ ele ibha dọ rọ ọghale bi opo mu bhin bo oyi. ⁴⁹Imen na mien ededẹ men rẹ tẹbhon osenobulua bhu uwa oga, ọna sunu be na da mien eba ghen bhotọ ki kien ebe muse. ⁵⁰E ne rẹkhan Ijesu rebheda negbe. ⁵¹Usen bhokhan no ru ukhuan dion bhuru, nọ rekhan Ijesu, egbe ne rẹ muonlen. ⁵²Q da bu ukpoun re fia ri irubhu irubhu negbe. ⁵³E da mui Ijesu ji ɔnon re enohen khian, edakoh bhe ni onehen bi enewanlen bi eneghebe bhotọ. ⁵⁴Ipeter da re khanlen, de khin ole nọ si ɔnọ re enohen khian, de bai eyokulo a regbe gha eran. ⁵⁵Q neghena enohen bi en rẹ na Ijews khian, da guani ebe a yiole Ijesu lu ne a da gbọlia, ebha mien. ⁵⁶Ebho nebunbn da dọ sọsai enọ osai bha muen ẹlo kore. ⁵⁷Eso da kpanọ sọ osai ọhoghe, e da yiọ. ⁵⁸Imai hon khin Ijesu yiḡlen ọle dẹ dukhin ɔnu uwa ọgana na robọ ma ọle ki bon ọbhebe na robọ ma. ⁵⁹Sẹyẹ enọ osai bhan mu elokore. ⁶⁰Qno re eno ohen da kpanọ mudia ọ da non Ijesu, uwẹ bhon ewanien, be bhọ eno osai na, ne sẹ gbe. ⁶¹Ijesu bha wanien, ɔnọ re enehen khian da wanien, ọ nọ re enehen khian da sẹyẹ nolen, uwẹ i christi, ɔmon ọ sẹ ọna neremona? ⁶²Ijesu da yiole imenọ, uwẹ di daghe omon nọ so okpea, eghe nọ a rẹ de bhin otera ọsahua, ọki re ebhu osa gbon okhum vale. ⁶³Qnọ re enohen khian da vinu ukpuon nọ reyioa, Q da tale, ima sẹyẹ aguani osai ọbhebe? ⁶⁴Ibha hon ọta awa nọ tale. be ibha kiyio n luyẹ, erebhe da yiḡl ugbea ọle a gbọ. ⁶⁵Ebho eso da jiḡle esen, e da gue ọle ẹle fiole ebhin, yio no sakhasẹ ɔnọ fiole ebhin, eyokulo da muolen e da gbole. ⁶⁶Eghe ni Ipita rẹ a ribho olele ukpọ ọmabhen okpa nọ wena ni ɔnọ re enohen khian da buole re. ⁶⁷Q da daghe Ipita regbe gha eran, Q da gbelo kotọ, Q da tamale uwẹ rẹ khan Ijesunẹ bhin Inazareti. ⁶⁸Q da yiole ọhonghe, ọ le bha len ebọta, Q da dagbare sibhe eni re. Okpa ni henhen da viẹ. ⁶⁹Okpakino ɔnọ ọmabhen nọ wena bhe dani, da muhen a game ene mudia bye dani "ono okpea na ribhọ ɔnibo". ⁷⁰Q da sẹyẹ yiole ọhoghe nọ, eghe nọ bha regbe, ene mudia bhe ni da tamai Ipita genegene, ibuele wẹ khi Igalili uwẹ na vale. ⁷¹Eni ọda vihen, imen bha len ɔno okpea na ni bha tẹbhonlen. ⁷²Egheni eghe ni okpa da vie ugba zeva, eni Ipita da yere ọta ni Ijesu tamalen, ghe Ọkẹsẹ okpa vie igbava, uwẹ dẹ yole uwẹ bha yẹ len bhen igba eaa, Q da ba le bhe egbe ọ da viẹ.

¹Osi ewewę finlo eni ijie ohenlen da deba eni ewanlen bi egbebe bi eni egbele rebhe si ikolo no si enedion si eni Ijew. Eda gbi Ijesu abo moi dagbare. Eda muolen ji Ipaleti. ²Ipaleti da nolen, "uwę khi ogie nọ si eni Ijew? Oda wanolen yi ole "uwę ọ tale " ³Eni ijie Ohenlen da ri orisi ne bubu rẹ si ọ. ⁴Ipaleti da gbokie nọ olen "uwę ida wani ele? ghe emilin kike, ne yi ole khi uwę lul. ⁵Bhi oni egbele Ijesu bha yę ha wani Ipaleti ona da han ilolo." ⁶Bi oni eghena, no kie eghe luemi nọ sele, Inene nọ ni Ipaleti re fanfia onighan okpa ne le zele. ⁷Okpia okpa da ribho na tiole Ibarabas no onighan nọ deba ene gbi isusu na muni ọ bhi ighan ne rẹ gbe oria a bhi eghe isusu. ⁸Eni agbebhọlo da buli Ipaleti re kha tamalen no lunele bi eba ri ka luole khe. ⁹Ipaleti da sana ele, "ibha ho ni men fanfia bha ogie si eni Ijew" ¹⁰Ramude ọle lẹmi khi ẹkẹ ọ damegbe ole eni ijie ohen re mu Ijesu ji ole" ¹¹Okpakino eni ijie ohen da sua eni agbebhọlo re kha soo, na re mien lo fan Ibarabasi fian men. ¹²Ipaleti da gbokie wani ele yi ole bi ibha kibhovnivmen khi Ojie no si eni Ijew yie ¹³Eda gbokie re soo" ¹⁴khanlemuoran" ¹⁵Ipaleti da yi ele "Bati emi ebe nọ lulu" Okpakino eda ri isoo mii "Khanlemuoran" ¹⁶Ramude Ipaleti ho ni ọle lu ebe yie eni agbebhọlo, oda fan Ibarabasi fia ne ele. Ọki ri ukpasan re gbi Ijesu fo, oda mu olen ne ele ne khan khanlemuoran. ¹⁷Eni eyiokulo da ri ọle na bhi ẹkẹ azagba (ona khii ijiogbe no si ebholo ele) eda tie kugbe uloho no si eni eyiokulo rebhe. ¹⁸Eda mu ukpon na rẹ ruen ojie mu yi ole eda ri ikpirivigbien rẹ do ukpeu ojie, eda muolen ọle bhi uhomọ. ¹⁹Eda kha tu ọle "Zaiki, Ojie si eni Ijews." ²⁰Eda gbe ni ukẹ ukpokpo ole bhi uhomọ. eda kha ri ẹ sẹn gbi ole. Eda de diguẹ bi de ni uhomọ re na len. ²¹E ki rọ ziogę fo, eadmi olen oni ukpon si ogie ne re yiọle, eda kie da muolen kha khin eje a da . ²²Okpia so, Isaimoni oi sirini, nọ ni ẹbho ele va de (ole kha Aba Ale zenda bi Irufosi) Eda i iduda ro mui Ikosi nọ si Ijesu. ²³Eni eyiokulo de mui Ijesu re bhi ejia ti Igoigota (bi urolo obhebhe. ejia uhomọ olimi ye) ²⁴Eda ri eyion na ri Imari guagua, okpakino Ijesu bha ka muolon. ²⁵Eki khanlenmuoran fo, ead kha ri onolo neni ebe rẹ ghala ukpon nọ sọle bhi obo yie. ²⁶Agogo ea e rẹ khanlenmuoran. Ama na mu ole bhibuku homọ da yole "On a onojie nosi Eni Jew" ²⁷Ai yę khanmuoran iziga eva, ukokpa bhi bọ bi era, ọnọkele obọ agobọ. ²⁸Ene menẹ bhi ebe nedede bha moi Imaki. ²⁹A mui emon nọ si osanobulua sẹ nọ yi ole, Ai kale ba ene bha rekhan uhi. ³⁰Ipaleti da gbokie wani ele yi ole bi ibha kibhovnivmen khi Ojie no si eni Ijew yie ³¹Eda gbokie re soo " khanlemuoran" ³²Eni ijie ohen da ye deba elekha ru unu gbọle, egbenbe da yę deba ele, yole "Q hini eria ebhebhe, okpakino ọ sabọ himi egbo" ³³Ji Ikristi, oji izure ruen re nia bhi uki krosi, Iman kha daghe ona, man ki rẹbhọ. ³⁴Bhi uria ogogo nọ zi ekhan. ojiobi da degue otọ agbon rebhe rẹ dọ si urie agogo nọ zi sili. ³⁵Bhi uria agogo nọ zi sili, Ijesu da rie so bhi ukpuru nọ kakale, "Eloi Eloi lama sabachthani?" no ki "Abami, abami, bi uwę ki dafi mę e hoa"? ³⁶eso bhi ene mudia bhe ni, hi ẹbo tale, eda yole "Bha ghe ọ ti elaija". ³⁷Otuokpa bhi ewele da ne, mu ukpokpo deolo bhi onyon nọkhekhele, o da mu nalen muo oni okpia da yole, 'bha ji man fẹ ghe si eiaija sabọ muo ruen re' ³⁸Bhi onẹ oni eghena, Ijesu da rie so bhi ukpuru nọ kakale ọ da yiu. ³⁹Oni ukpon nọ ri bhi uwa oga nọ si osenubulua da vaa yi eva da bhi okokhu rẹ si otọ. ⁴⁰Bhi eghe ni oni ọwanlen si eni eyiokulo no mudia khaghe Ijesu ki re mien uwede nọ rẹ yiu ọda yole "Emuoanta, omọ nọ si osenobulua ọle oni okpia na khin" ⁴¹Ikhua eso da ni gbangbe kha ghi ele. Bhi ewe eni ikhuo na da kha yi Imeli Imadali, Imeli (Ini Ijemisi nọ kotọ bi Ijosesi) oni okpia nọ ti ole Ijosesibbhi ena ọle khin Ijosefu bhi Imaki uhumulen ehan ovi olen ea (Imaki 6:3) Oni eneli, ijosefu oriọ hibru tiọle, Ijosesi ole eni Giriki tiole deba Isalome. ⁴²Bhi eghe no re kha ri bhi Igalili, erekhanlen khachi ẹlo ghi ole. Imali bi eni Ikhua nekele yę rekhanlan dio bhi Ijerusalem. ⁴³Osi emuan ki re re, ramude ukpedi Imuegbe non, oni da kha yi atiole akhiọ khi aisabati, ⁴⁴Ijosefu naibArimatia da vae bhi eni. Okpiavna muekpena bhi ewe ene ewanle, nọ mudia kha khe, eguale nọ si osenobulua. Oda ri izebhuđu bu Ipaleti rẹ yio nọ ji olemu egbe no si Ijesu. ⁴⁵Ọda han Ipaleti ẹlolo kh Ijesu jie yiu fo, eni oda dati ọnọ kalo ni eni eyiokulo, nolen si Ijesu yiulu. ⁴⁶Ipaletivki hon bhi unubnọ sibonọ kalo ni ene yiokulo khi Ijesu yiulu, oda yi Ijosefu nọ mu. ⁴⁷Ukpo olimi ni Ijosefu de bhi otọ, ọ ki muan soto bhi uki krsi oda ri oni ukpon gbanọ, muolon bhi ẹkẹ idi na yian bhi ẹkẹ udo. Ọ ki muolen bhi idi fo oda weni udo re gue ode nọ si oni idi. ⁴⁸Imali imadalin bi Imaliini Ijosesi ei daghe ejia da ri jesu to.

16 ¹Ede uzana ki gbera, Imeli madalin, meli ni inin Ijesisibi Isalome damun ebhi re ne re shin eku egbe si Ijesu. ebhi re ne reshi eku egbe si Ijesu. ²Qsewewe okpaede ni ihenhen bhi uzan, eleda khin egbidin nada ria Ijesu to bhovuębhenlen re. ³Eda tama egbele kọ da ne wene udo si bhi unu onidin re? ⁴E ki khuẹlo okhun, e da daghe a wene ọnudo si bhonidin re, onudo oi mama kpono. ⁵Ela da na bhoni idin ọ kere usen ọbhokhan nọ yukpon fua dotua bhebera, ofen da muele. ⁶Q da ye le 'Bha he ne ofen. Bhaguni Ijesu ni Inazarini na kha bhoran. Okpano bhindin ọ iyẹ ribhena. Ghe eja da rẹ rọto. ⁷Bha ha khian, tama eni edibo bi Ipita, Q kalo nele Q khin Igalili. Enin bha da minonlenvbe jole rẹ tama bha. ⁸Ele da runẹ dagba re bi uguomi ohan elolo. E bha noria soso talo ramude ofen. ⁹Qsewewe ede nọ henenen bhuzana, ọ ki kpano bhidin re, Q dakaregbeman Imeli madalin, okhuo no da bhegbọle khu elimin ihilon ne bhakhia kua. ¹⁰Qdado tama ene ka nọ dia bheje da ha viẹ ha kiẹ oya. ¹¹Eda hon wẹ ọ ribhagbon ghe ọleminolen, ele bhare bhọ. ¹²Aki lu fo Q da dọ fiegbẹ wẹrẹ reman itun eva bhewẹ ele ne khin igule. ¹³E da dọ taman edibo nekele, e bha ¹⁴Ijesu ọki zebue Q da dọ regbe man ugbole bhe eje da shikoko, Q da vabhiyen ele ne bha da daha mon urebho bi izeze bhuđu, ramude ele bha rẹ bhotae ne minolen ghe olekpano bhi idin re. ¹⁵Q da taman ele, bhana bhotọ agbon rebhe ha ruhomujiesi Osenobulua ha wewe khian. ¹⁶Onon rebho nọ min amen ọki ni, ọnọ bha rẹbhọ ọki khianagberanlen. ¹⁷Onama naki rekhan ene rẹbhọ; bhe elinlin mę eki hakhu elimin nebhakhia dagbare Eki ha zebholo Qgbon. ¹⁸E ki robo mu enyen, e da mu ebe gboria won oi da kuanele. E ki robo nyan ọnọ khomon egbe ki dan ele. ¹⁹Ebeamen ki nime talo fo, a da munolen ha khin eguaose ọ da dotua bhobera si Osenobulua. ²⁰Eni edibo da ha ri ọnuhumujie wewe khian bhije rebhe, Ebealen daha nele wena da ha mu ọta sele sẹ bi iyama.

Luke

¹ Ene bunbunlun zegbe re bhi ilonmōn na rē lolo eminlin rebhe nōn odō munrē bhēwē manlēn.² Beji ēbholo ne ribhō bhe ghele umunkele ni elolo rē bhō bi eni odibo rē taman manlēn.³ Oda yē dia bhēlo si mēn ranmude mēn hi manman guanotō eminlin rebhe rē nin omunkele nimē yē gbēn jēē be jōkhēke itiofilusi nan rēkpan nan.⁴ Nuwē rē lēn ọsaje nōn rrbhi eba luē wēle.⁵ Eghe ihērodi n'ojie si Ijudia, ohēnosē nelinlin yi izakaraya nōn da bhi otō Abijah, okhuo ọle Elizabēti nōn ulin ri Erōni.⁶ Ele eva da khia bhēlo osēnobulua, ele bha min okan, e'da yē rē bhuhi rēkhan odosē.⁷ Ele bha biē ranmude Elizabēti agan nōn bi eki yē manman wan re.⁸ Izakaraya ki ribhi odalo osēnobulua bheji oda lu ilonmoga nōn sōle. Beja rē zē ohēnlēn nōn da lu ilonmōn oga rōle.⁹ Bhodē nan rē zohēnlēn, a da zōle mōn diō bhēkē uwa oga ri Ebealēn dō ha tuē oziya.¹⁰ Enēbholo rebhe ola ha nezōnmōn bholele bhēghele nan rē tuē oziya.¹¹ Bhimian, ēhi ri osēnobulua da hēnlēn re manlēn, bhi ibodē obero ojukhuo oziya.¹² Izakaraya ki daghōle ọkhōle zugua, ofēn da ha mun ọnlēn.¹³ Ọni ēhi da yōle Izakaraya, "Ejofēn mun ēn, ranmude aki hēnērōmōn nō rē. Elizabēti nin okhuo ē dē bi ọmokpia. uki tiōle Ijōni"¹⁴ Uki ha mōn egghōnghōn bi ihubudu, ene bunbunlun ki ghēre sa biōle.¹⁵ Q dē kin okpōria bhēlo osēnobulua. Q ida ranyōn bi anyōn nōn wolo sunu bi ēlinmin nōn khiale de vun ọle bhēkēle si inōnlēn.¹⁶ Imōn si Izrēl ne bunbunlun ki fi wēnē bu Ebealēn bi osēnobulua nōn sele.¹⁷ Ọki zahu bi ọkhōle si Elījah ha khian bhēlo osēnobulua, nōn fi ọkhōle Aba kie rē j'i'mn bi ene mōn akan ehō re owānlān rēnē khiale nan rē mun egbe khē Ebealēn.¹⁸ Izakaraya da yōn ēhi bi da rē lēn yē? Ranmude imēn ki dōmanlēn bi okhuo mēn ki yē māmān wanrē.¹⁹ Ọni ēhi da tamanlēn, "Imēn hi igēbulē, nōn mumdia bh'isira osēnobulua. Ai j'emēn dō taman ēn iju hōnmōn esili nan."²⁰ Ghe uki huēnan, uda yē sabō gunlān dō rē sē eghele nin ọnē minlin rē sunu ọnan hi ranmude uwē bha rē mēn bhōta, nōn da musē bh'eghe nōn kele."²¹ Bh'inlān enēbholo da khē Izakaraya. Oda hanlē elolo ghe ọle bha kē dagbare bh'ēkē uwa oga.²² Ọle ki dagba re, ọ'bha sabō nele talō. Ele da dō yer ghe ọi min imianlō bhēkē ọnuwa oga. Ọle da ha robō nele talo oda sēyē huēnan.²³ Ede oga nōn sle ki gba ọ da ha khin uwa nōn sōle.²⁴ Aki gbera ọnēghe nin, okhuo ọle Elizabēti da haman, ọda rēkonuki isēn. Ọle da yōle²⁵ "Ọnan osēnobulua lu ninmēn nōn da rēlo ghē ghe mēn rēkhōle ri imēn bhēgbe re."²⁶ Bhuki nōnzehān Osēnobulua da ji ēhi Igebule ha khin Igalili bhōtō Inazarēti.²⁷ Bu ọmanmēn nōn bha sē hēgēn nan tiōle Imeli nōn ribhi isi okpēa nan tiōle Ijosefu nōn yi uēnlēn si Idevidi.²⁸ Q da bu ọle re yōle, "Ituēle, uwē nōn manman min ghē. Ebealēn nē ē dia,"²⁹ Q da hanlēn ilolo ọta sōle, ọki da ha riale batie egbōnotuē nan.³⁰ Ọni ēhi da tamanlēn, Eji ofēn munēn Imeli ranmude uwē min ghē bhi obō si osēnobulua.³¹ Ghe uwē dē hamami uki bi ọmokpēa. Uki tiōle Ijesu.³² Ọki kin okpōria a ki yē ha tiōle ọmōn si ọnōn māmān yokhun ne. Ebialēn ni Osēnobulua ki ri ejele si Idevidi nōn bie de nalēn.³³ Ọki le ejele bhi uwa si Ijecōbu edēdēmedē, ai da min ufomin si ejele sōle.³⁴ Imeli da yō n'ēhi, imēn bha sē lēn okpēa bōnan ki rē sunu yē? ³⁵ Ọni ēhi da yōle Elimin nn khiale ki luē re, ahu ọnō k'okhun ki sa ruē. Ọnōn khiale nuwē da biē aki ha tiōle ọmōn si Osēnobulua.³⁶ Ghe, obhio ē Elizabēti ri egbe ọmanlēn ha haman, uki nōzi ehan ki ra, okhuo na rē ha tiōle agan.³⁷ Emilin izibhō ni Osēnobulua isabō lu.³⁸ Imeli da tiōle "Ghe mē ọmkāmēn obō si Ebealēn" Jō ha ye bhe egbe mēn bi uhōnmujē nō sē. Ọni ēhi da kpanō.³⁹ Imeli da kpanō ejēje bhōni egghēni, ọda ha khin ēbhō oke na tiōle Ijudia.⁴⁰ Q da ha diō bhi uwa si Izakaraya ọ da tui Elizabēti.⁴¹ Elizabēti ki hōn utuēmīn si Imeli, ọmōn nōn riōle bhēkēle da sanlān Elimin nōn khiale da hēnlēn ọle.⁴² Q da se rō yīōle, Erōnmōn ọsē bh'ēwē ikhuo, erōnmōn ọsi ikpē nōn rie bhēkēle.⁴³ Ba ki da miēn yē inē, Ebialēnmēn da bu mē re? ⁴⁴ Dō ghe, mēn hōn usulu otuē nōn sē, ọmōn nōn rimēn bh'ēkēle da sanlān ha ghōnghōn.⁴⁵ Erōnmōn ọsi okhuo nōn rēbhi omunshē uhōnmōn ni Ebialēn je bu ọle.⁴⁶ Imeli dale, ọkhōle mēn gēn elinlin ọsi Ebialēn.⁴⁷ Bi ọkhōle mēn yē ghōnghōn ni Osēnobulua ni Ebialēnmēn.⁴⁸ Ọle daghe usi kēotō si ọmanmēn sōle. Yē ghe, rē n'ejaye nan ulin agbōn rebhe ki ha tie mēn ọ nan nerōnmōn nan.⁴⁹ Ọnan māmān kponō lu eminlin nōn kponōle ni imēn, elinlin ọle ukhiamin.⁵⁰ Orē human si ọle na bhi agboze nan sē bhi agboze bhō se ne nē ofēn ọle.⁵¹ Q rahu obō sōle malēn, ọle zaghelea ene hian bhēgbe.⁵² Q ne imin ije ruēn bhi ijele, ọ yē si ene ribhi otō okhunlun.⁵³ Eni ohanmēn agbe ọle rebale nele khōn, ene fele ọle jele robobō ha rie.⁵⁴ Q robō kpa Izrēli ni ibhokhan sōle, bi orēhuman jele.⁵⁵ (Beji ọle tama aba manlēn) man Ebrahamu bi imin ọlēn edēdē medē.⁵⁶ Imeli da gbi uki ea bhi uwa si Elizabēti ọda fike re bhu uwa sōle.⁵⁷ Eghe ubiemin ki sē, Elizabēti da bi ọmōn okpēa.⁵⁸ Ene ko nyēnlēn bi ibhiōle da hōn ghe Ebialēn r'okpu izē human ji ọle debale ha ghōnghōn.⁵⁹ Ikpedē ọzelēlēn eda dō ruē ọnōmōn. Ele rē da tiōle "Izakaraya" bi elinlin si abale.⁶⁰ Inōnlēn da yō heye, Ijōni a da ha tiōle.⁶¹ Eda tamanlēn, "ọria ribhi ēwēle ibhioe na ka tiōle ọni elinlin na khē"⁶² E da robō kōle man aba le, ba da ha tie ọnōmōn.⁶³ Q da yele ne re eba rē gbenebe nalēn, ọda gbēn Ijōni elinlin ọnōnmōn. Q da han ele rebhe elolo.⁶⁴ Bhobō bhobō ukpolāmēn sōle da talan. Q da ha gunlān ha gēn Osēnobulua.⁶⁵ Ofēn da la mun ēbholo ribhi ejele ye. Eni emilin nan da wewe ni agba otō ni rebhe bhoke Ijudia.⁶⁶ Ene hōn ọn'emōn nan da rōya bh'okhōle, ele da ha khē ebi ọnōmōn da kiēn? Obō si Osēnobulua da ha ri ọnōmōn bhēgbe.⁶⁷ Elimin nōn khia;e da hēn abale Izakaraya ọda si akhasē yīōle.⁶⁸ Gēn elinlin Ebialēn, Osēnobulua si Izrēl, ọdō robō kpa bi imēnfān sēbholo nō sōle.⁶⁹ Q rikhuānlēn omiēnfān jimalēn bhēkē uwa nōn si idevidi nokhan lēn.⁷⁰ Be jē runun ene sa akhasē ne khiale tale bhēghele nn gbera vun.⁷¹ Imiēnfān bhobō eyinlān man bi obō ene bha hu ēmōnlēn man.⁷² Odē luōnan nōn rē man irēhuman ọsi aba manlēn, bi uyere si akovēn nōn khiale sōle.⁷³ Ihēnlēn nōn ni Ebrahamu ni aba manlēn vēn.⁷⁴ Ọle vin ihēnlēn nōn sē ri amiēnfān manlēn bh'obi eyinlān man, ni man bē yē rōfēn ha ga le.⁷⁵ Bhēkē ikpē fua bi iluemin nōsēn bhēdē agbōn sē man rebhe.⁷⁶ Eghēn, uwē, ọmōē=n, aki tu bha ene fi akhasē sōnō yokhun nē, ramunole uwē dē kalo ni Ebialēn d rōdēi nōnsēn, rē mun ēbholo egbe khē uvade sōle.⁷⁷ Re rowānlān imiēnfān nē ēbholo sōle, bhi orē hunman emin ebe sele.⁷⁸ Ọna dē sunu ramunole ēkēle ejēje orēhuman si Osēnobulua si manlēn, ranmude ọnan ovonēlēn ki na bhokhunlun rekpa manlēn.⁷⁹ Nō rē refua ji ene dotōa bhēkē ebiuki bi adudu si uju. Ọki lu ọnan rē dia oē nōn sēman r odē ofu bhēgbe.⁸⁰ Ọnōmōn da wānlān re ye dō kin ọnō wolo bhēkē ēlinmin bi ọda ha ribhi ēkē egbo dō rē sē edē nōn rē regba man bhi Izrēl.

2 ¹ Onen ghe da do se, nan re mien Isisa Augustus nan tale da gbare nan re ka agbon ne yen bhi yerebhe ne ri bho. ² Onan ikēbholo ohenhen nan lulu eghe nin Quirinus re ha yi onon gbalo ghe Syria. ³ Onen ghe nan odeode nan ha khi agbabholo non sole do gbin elin bho oto nan re kale. ⁴ Inin Ijosefu da nabhi Igalili, bhe ke Inazarēt ha khin Ijudea, agbabholo non si Idavidi ole khin. ⁵ Ole da ha khinenin bi Imari, nan zununbho re nanlen onan hanman. ⁶ Onen ghe da do se be nenereribhi enin, non re bie omōn. ⁷ Onan bie omōn okpea, omōn ohenhen non sole, onan ri ukpon non fua ro nowē bhi eja muni elanmen bho, ranmude otōi yeribho nele re ri omōn nowē bhin oni ikuele. ⁸ Enere elanmen kon enan ribhi onangbaebho nin ne ribhi ewe, ne re gbaloghe ene elanmen ason. ⁹ Enin ehi non se Ebianlenman zegbere man ele, bi oriri non se Ebianlenman nan davan renēga ele enin idede ofen da ha mun ele. ¹⁰ Eni onē ehi da taman ele, "Bha he jo ofen mun bha, ranmude men ri uhonmōn uje ose eghonghon non kponole je ebhorebhe. ¹¹ Elenan omienbhafan abiōle bha bhi agbaebholo nōsi Idavidi! Onle kho omienmanfan ne Ebianlenman! ¹² Onan khi iyaman non da re man bha: mun we amin onon omōn aru ukpon gbanole bi arole nowē bhu uwa elanmen" ¹³ Bheke iguaguaco, ehi nebunbunlun da bu onē ehi, enan gen osenobulua ha tale, ¹⁴ "Oriri kien oso osenobulua non ko okhun ne, bhajo ofure ne bha dia bhu ukotole bi ewe ebhorebhe non ole nan mamam ghonghon" ¹⁵ Eghe da do so enē ehi rebhe khi reha khin okhunlun fo, enē ro ohuan kon nan taman egbele, "Bhajiman ha khin Ibētlehem nin man do mien ebe ruan bhi enin, ne Ebianlenman re man bhanlen." ¹⁶ Enan jejie ha khin enin enan do ki Imari, Ijosefu bi onon omōn re, nan mu no we bhi uwa elanmen. ¹⁷ Ekhi mion fo, eda tare eba re man ele bi eba taman ele re ji onon omōn. ¹⁸ Ene honlen rebhe onan han ele ilolo ebin ene rohanan kon taman ele. ¹⁹ Imali nan feke ria emin rebhe non ole honlen, bhe eke okhole non sole. ²⁰ Ene ro ohuan kon da ha khin sele, mun oriri bi ugenbhi ni osenobulua bhe emin rebhe nele honlen bi ebele daghe, be eja re taman ele. ²¹ Eghe nin ukpede non zelenlen khi rese, eghe nan khire rue ole fo, ena heole Ijesu, non yi elin nan ka heole bho obi ehi non kasi eji Imari ye akue hamanlen. ²² Eghe ni ikpede ukpekha non sele khi re gbera fo, beji uhi non si Imosis tale, enan mun onon omōn re bhi uwa non khua non si osenobulua non ri bhi Ijerusalem ne nan munon bu Ebianlenman re. ²³ Beja re gbolen bhi uhi non se Ebianlenman, "Omōn okpea non tugie ekpomōn non si inenolen ahi siq kie ke re lu omōn non si osenobulua." ²⁴ Iriq ere zo one ese, beja re gbolen bhe eke uhi non se Ebianlenman, "Ikpi idulu eva la igbenekuku eva." ²⁵ Doghe, okpea okpa da do kharibhi Ijerusalem ada ha tieole isamon, onokpea nan da ha yi orikhiale bi oria non man man ga. Onan yoria non mon orion non khiale. ²⁶ Orion non khiale re manle oida mien uyumin okue min Ebianlenman in Kristi. ²⁷ Orion non khiale ro khian, Isamon da vae bhi uwa non so osenobulua. Enan aba bi inen khi mun onon Ijesu re, ne re lu bi eju uhi nan re bhotō tale, ²⁸ Onan mun onon omōn yan igiabō, gen osenobulua onan tale, ²⁹ Ejayenan ji eguqbhandia non se ha ri ofure khian, Ebianlenmen, bi eji emon non se tale. ³⁰ Elolo men min anin non se, ³¹ Nu uwē mun egbole isagha qrebhe: ³² Ukpa oremān re ji eni Igentali bi oriri reji ebhorebhe bhi Izrel. ³³ Abale bi inen onan han ele ilolo bheke eba taman ele reji oni omōn. ³⁴ Isimon da ne eronmon nele tami Imeri ni inon, "Doghe, onon omōnan ai mun ole bhi obō udeguoghōa bi ukpanō osi ebho ne bunbun bho otōi Izrel bi iyama nan agbon bha mion bhe egbe." ³⁵ Bi opolo nan diole bho okhole - bō nan mien eria non ribhi eke okhole ne bunbun ai zoegbere. ³⁶ Anna ni akhasē osi okhuo do ye ribhi enin. Ole khi omōn okhuo osi Fanuel non ribhi uenlen non si Asha. Qwo manman wanre. Qgbe ikpe ihilon bhi isodo eghe non resibhi omanmen re, ³⁷ Bi onan ha yi ikpe enen yan egbonen non odo re yuu. Obha si bhi uwa non kponole non so osenobulua re onan ga bheke ifiazemin bi Ineronmon, ason bi odanmen. ³⁸ Oneghe nin onan bu ele re ha khuemen osenobulua, onan ha tēbhon onon omōni man qrebhe nekhe umienfan osi Ijerusaem. ³⁹ Eghe ne khi re lufo enan ha guano nelu bi enu uhi non si Ebianlenman tale, enan fike ha khin Igalili non yi isele bhi Inazarēt. ⁴⁰ Onon omōn da ha wanre, bheke ewanlen, eseqhe non osenobulua da nōle. ⁴¹ Abale bi Inonlen ukpukpe ole re ji Ijerusalem bheke ebhi ukpe osi passover. ⁴² Eghe non re yi ikpe igbeva, enan seye yi onebhi ukpe be je re luemin. ⁴³ Ehi gbe enin ikpede nea gbe rete one ebhi ukpe, eda ha khin uwa. Ijesu da debhi Ijerusalem abale bi inonlen bha len. ⁴⁴ Enan ha monlen bho okhole non sele ho rekhan ulogho ne re koko vae, iro ere khian bho onukpede. Eni ehi da ha guano bhewe enerekoko yo bi osho non sele. ⁴⁵ Eghe ne khiremien ebha mionlen, ekhi da gbo kike ha khin Ijerusalem enan do ha gua nōle. ⁴⁶ Bheke ikpede ea enan do minlen bhi uwa oga non khua non si osenobulua, oda do tua bhi ewe ene manebe, oda kale ehō non ele ota. ⁴⁷ Eneribhi enin rebhe nea kale ehō oda han ele ilolo bhe ebō re ha den ebele ata bi ebō re ha re ewanien bhe non ota rebhe. ⁴⁸ Eghe ne khi re daghole, oda khan ele ilolo. Inonlen da tamanlen, "Omōn, buwē kida rīnan lu man ebhi ye? Abaē bi men eji man bhasē guanō na oī ribho." ⁴⁹ Oda taman ele, "Bezele nin bha da guano men? Bha len men olē lu iwenan non se Aba men? ⁵⁰ Okpanon ebha len ebō ri ota non tale ta. ⁵¹ Oda de ba ele ha khin uwa bhi Inazarēt re ehō bhi ebele tamanlen. Inonlen da feke ne enebhin nan gbano bhi okhole. ⁵² Ijesu da ha wuanre bheke ilenmin, bhe egbe bi imenlolo bho obho non si osenobulua bi ebholo.

3 ¹ Ukpe Ikesujie ole Itiberius Isiza segbe bhe eghe nō re gha ye onō gbelo ghe ebho egheni, Ipontos Ipaleti oda yi onō = gbelo ghe Ijudia, Iherodi da yi onō gbēloghe Igalili, obhi abale - Ifilipi da gbelo ghe obō osi Ituria bi Itrakoniti, IIsanias da gbēloghe Abileni. ² Annas bi Isaifas da yi ojiohen egheni, emōn osi osenobulua da bui Ijoni no obhi Izēkaraya re bhie eke ugbo ato. ³ Oda na bhi eke ebho ne lega Ijedani rebhe, temon esi aramen nō ona sō fi ekhodenō osi urē huma oso olukho. ⁴ Beji are gbolen bhi eke ebe osi Asaya na akhasē, "Uru osō oria so bhe eke ugbo ato, Henhonlen uwēde osi ebianlen man, ruekpefan nō osole dia nosen. ⁵ Iya rebhe kia ye ona anlen, oke be utete kia yi ona dua, egonō rebhe ne kha nibhi ode a ki role khin nō dia noseni. Eji uwēde ka ye, aki role khin uwēde, ⁶ Agbon rebhe ki mien eni oso osenobulua rie" ⁷ Ijoni ki da tale man eria rebhe ne va do mien amen bhi obole. "Bha ni emōn osi eyen ne mon obi!, do oria nō gbuhi bha, ni bha lē si bhi ufuan nō va de re?" ⁸ Ranmude ona, bha mon irulu nō khēke Ifidenō oiyii ni bha kha tale bhi

ekho na osibha ma khi mon oshi Ebrahim ne eraman; Itaman bha, osenobulua di sabo re emon ni Ebrahim bhe enu udo na.⁹ Ejiaye nania, a mu uze a muolen bhe inien eran rebhe. Eran rebhe ne ebha mi irulu, a di hianlen fua mu bhi eke ranlen.¹⁰ Eria ne bunbun kida nolen, we'e, "Bi ma kiluye?"¹¹ Oki rie waniyen bho oda tamanlan, "Oriakha mon elou eva, oke ni ukpokpa ni onoe mon, irio se ye no, onoe mn ebale, oke re ni onoe imon."¹² Ene koke igbo uhumu da vae ne do ri amen, eda tamanlen "Omariami, bi manlu?"¹³ Oda tamanlen "Bha gha koke igbo uhumu gbara be jia we bha koko."¹⁴ Eyi okulo eso da vae, eda nonlen, "Mana ki? Bi ma lu ye?" Oda tamalan, "Bha kha gbora soso miote igbo, bha kha mu ohoghe bha onoe bhalu. Ji igbo na habhale khonbha"¹⁵ Bho onoe eghena, eria ne bunbun kida khe kristi no va, ranmude, ilo no bunbun da ribhilar bhudu no rete Ijoni, soke yi kristi.¹⁶ Ijoni da newaniyen bho, oda tamalan rebhe, "Bho oshi men ire amen bbha, okpano, oia vade no kpono ne men, men bhaso, onoe akuoli ibata. Ahu oriokhiale, bi eran, oke ore re amen bha."¹⁷ Ako nasole riote bha abo no re khiakhioti bi onoe mie ejioda si oka koko bhe ekonea no hemiyi. Okpanon oke re erantue ihumhum no ribho, eran nai sabo we'a."¹⁸ Emon isidu no bunbun, Ijoni da temon oso osenobulua ma ilan.¹⁹ Eghe na kire men eria ne bunbun bha mamam robho bho emi ni Iherodi lulu, oda rio okhuo obhiodele no okpia Iherodiad, emirebhe nonimen ni Iherodi lulu rebhe,²⁰ Oda riona ba erebhele, wele oke mu Ijoni bhe ughonighan.²¹ Onoe eghe na, eghe da do soto, erebhe ki da rie amen, Ijesu tobote da seye samon, eghe no kire kha ne eronmon odokhun bhe elimin da tujie'a²² Elimin no khiale, no dia bhi okhun elimin va, "Uwe li mon ni hue emonlen. Men mamam ghonghon ghie."²³ Eghe ni Ijesu kire mu iwina no osote hen, omon ikpogban oke khin. Obhi Ijosefu no okpea, ni obhi Iheli.²⁴ Ni obhi Ilevi, ni obhi Imelki, no obhi Ijanai, ni obhi Ijosefu.²⁵ Ijosefu omiokpea si Imattatias, omiokpea si Amosi, omiokpea si Inahum, omokpea si Esli, omokpea si Inaga,²⁶ Omokpea si Imaat, omokpea si Imatatis omokpea si Isemein, omokpea si Ijosek, omokpea si Ijoda.²⁷ Ijoda omokpea si Ijonan, omokpea si Iresa, omokpea si Izerubbabel, omokpea si Isalatiel, omokpea si Ineri.²⁸ Omikpea si Imelki, omokpea si Addi, omokpea si kosam, omokpea si Elmadam, omokpea si Er,²⁹ Omokpea si IJoshua, omokpea si Elieza, omokpea si Ijorim, omokpea si Imatthat, omokpea si Ilevi.³⁰ Ilevi omokpea si Samion, omokpea si Ijudah, omokpea si Ijosefu, omokpea si Ijonam, omokpea si Eliakim,³¹ Omo si Imelia, omokpea si Imenna, omokpea si Imattatam omokpea si Inatan, omokpea si Idavidi.³² Omokpea si Ijesse, omokpea si Obea, omokpea si boaz, omokpea si Isalmom, omokpea si Inahson.³³ Inahson omokpea si Amminadab, omokpea si Admin, omokpea si Arni, omokpea si Hezron, omokpea si Perez, omokpea si Ijuda.³⁴ Omokpea si Ijecobu, omokpea si Asik, omokpea si Ebrahim, omokpea si Iterah, omokpea si Inahor.³⁵ Omokpea si Iserog, omokpea si Ireu, omokpea si Ipeleg, omokpea si Eba, omokpea si Ishelah³⁶ Ishelah omokpea si kainan, omokpea si Arfaxad, omokpea si Ishem, omokpea si Inoah, omokpea si Ilamek,³⁷ Omokpea si Imetuselah, omokpea si Enok, omokpea si Ijared, omokpea si Imahali, omokpea si Icainan,³⁸ Omokpea si Enos, omokpea si Isat, omokpea si Adamu, omokpea si osenobulua.

4¹ Ijesu da vuon bhe elimin na khale, eghe nor re nabhi ede Ijodan vae, orion da muonlen di bhu ukato.² Bhe eji ojuu da domonlen. Bheni Ikpede ni rebhe obha le ebale. Onoe eghe kigha ohamen da gbote.³ Ojuu da tamanlen, ukha kien omon noso osenobulua, roni udo na kin Ibuledi.⁴ Ijesu da waniolen "Ai ghen obho oto, oi ye ebale okpa oya le nyenlen" Ai ye le emonlen noso osenobulua nyenlen.⁵ Ono ojuu da ru uku bi agba ebholo rebhe neri bha agbon man Ijesu, Ojuu da yiote: "I dei mun ona ahu bi oriri nan agbon nien, ranmude akika re imen, men deye sabo re noni holo."⁶ Ranmude, onan uwe ha de uhonmon re, nu ghola imen, ekin osese.⁸ Ijesu dayiole, ai ghen obho oto: "Uwe dei ghola no osenobulua ne Ebianen manlen, oke okpa ua ga"⁹ Ono ojuu da ri Ijesu kha khin IJerusalem, oda muonlen o bho okokhun uwa otue no mamam yoyo odad tamanlen: "Uwe haha yi omon noso osenobulua, ne nan san di bho oto,¹⁰ Ranmude hai ghen len bho oto: 'Odei ze Ehi rekhan en, ne ha suen bi'¹¹ Eki ra abo abo mun ya okhunlun bo nu hi da dua oke bhu udo"¹² Ijesu da nianolen: 'Ai tale nu hei damen osenobulua ne Ebianlen man.'¹³ Eghe no ojuu kire damin Ijesu fo, oda kpano sibh enin re re khe ede obhebe.¹⁴ Onoe eghe nan, Ijesu dakie cae bhi Igalili bha ahu orion, usi nosole da ve nabhi ebho rebhe nenega enin.¹⁵ Oda lue ele emin bho otue, orebhe da genolen.¹⁶ Oda vae bhe eke Inazaroti, nole da wan re, bejiote re lu eminlin oda na bhe eke otue bhi sabati, oda mudia ha tie ebe dagbare.¹⁷ Ebe nosi otuje one ebea, oda kere ejada gbolen.¹⁸ Ahu elimin noso osenobulua ribhi men ramude oi mu megbe nire ha ta emonlen olen man ene bhaso hon. Oi je men nire ha ru umienlan je eneria ne ribhi ighan, ene ru elolo, eki ha daghe, nire fanoe ene ribho okpokpa kua.¹⁹ Nire ha ta emon onu ukpe esele oke nose Ebianlen.²⁰ Onoe eghe nan, oda gue one ebe re nele. Oda do otota.²¹ Ene ribhe eke otue rebhe eda ghote.²² Oda nele talo: Elenan onoe emon osenobulua nan do kin omuse bhe ehoe bha. ne ribhe enin rebhe da te emonlen nesili, emon esili nesiole bhu unun re, da han ele ilolo, eda non "Ona ikue yi omin Ijosefu?"²³ Oda ye: "Emota, ibha dehei kpa oni itan nan ji men, "Obo, himin gbe e." Ene eminlin ni man hanlen hu lulu bhi Ikapanon, lu oke bhi isebha bhe enan.²⁴ Oda tale, emota itaman bha: Ai tie obo obo bhe ebholo oke"²⁵ Emota itaman bha, oron ebunbun bhi izile bhe eghe Elaja, eghe no okhun kire mun yi ikpe ea bi ukhionmen, ukhumu agbo da ha ribho onoe bholo rebhe.²⁶ Okpanon, abha je Elaja ji ukpokpa bhe ewe ele, ada je oke ha bu oron nan tiote Izarefat noribhi Isidon.²⁷ Ene mon ibhee, ei bunbun bhi Izrel bhe eghe Elasa nakhaso, ososo bha mien egbe danmen gbera Neeman nan Isiria.²⁸ Qrebhe neribhe nin ki hon ene emonlen nan, ekele da mama ha kho ele.²⁹ Eda kpano, eda sua suale sibhi onoe ebholo re, eda re oke ha khian uko oke nele da nyenlen. Erehe ho nesuale bhu uko oke mun fia.³⁰ Okpanon, oda nabhe eweele, oda di bhe ebholo obhebe³¹ Oda hakhian ebho natiote Ikapanun, agbe ebho no ribhi Igalili, oda ha lue ele emin bhe edi Isabat.³² Ebo lue ele ele, oda mamam han ele ilolo ramude, ahu ikponole oke ore talo.³³ Bho onoe eke otue, okpea da ribho no mon ahu nobha khia oda reso,³⁴ "Heo! one man ko ye, Ijesu nai Inazaroti? u vae nu do guogho manlen an? i len ho uwe khin onoe khiale noso osenobulua."³⁵ Ijesu da sihiyen ele, oda ye, "Bha hei talo bha siote bhe gbe re! Ena ahu ebe da mun ono okpea gbe obho

oto, bhade sese. Qda siöle bhe egbe re, öbha kuan len hie hie.³⁶ Ene ebholo rebhe da nyan unun an. Eda tale khian, öta ahu be be khonan, öta man ena ahu nei men ne siö öno okpea bhe egbere, eda gene sibhere.³⁷ Usi nsi Ijesu da wawa nabhe ebho rebhe³⁸ Ijesu da kpanö bho otuë ha khian uwa nsi Isamön. Öne eghe nan orueen Isamön no okhuo da khomön öva alo. Eda gui ni Ijesu nö dö himönlen.³⁹ Öda sike öle, öda sihiën öno övalo, ovalo da siöle bhe egbe re ejie jie, öno okhuo da gua kpanö ha wënan.⁴⁰ Öenlen kirei, ebho da muno ene khomön emiamën kekë ji Ijesu. Öda ne obö nyan ele kekë, öda himin ele.⁴¹ Ahu ojuu dayë sië ebho ne bunbun bhe egbe re, eda so, eda tie, "Uwë hö ömön nö so osënobulua! Ijesu da sihiën ena ahu ojuu, öbha yë jele da talö, ranmude hei len min höle höni Kristi.⁴² Ede kiwe, öda dagbare ha khian, eja ahiële da hiëleä. Ebho ne bunbun eda guanöle khian. Eki miönlen, eda guanö nöheji yë kpanö bhe ejele ye."⁴³ Ijesu da taman ele, "I de iyë ha ta ömön osënobulua bhe ebho nekele rebhe, ranmude önin ada jemen ha vade agbön.⁴⁴ "Önëgheni, öda sëyë ha ta ömön osënobulua bho otuë rebhe bho oto Ijudea

5¹ Ejayena ö da kin eghe ne ebho re fiokin nëga Ijesu a kale ehö ebhönlen osënobula, bhe egbele.² Ö da daghe okö eva bhe egbede. Ene gbe ehën sibhö re a kpe eberë gbe ehën.³ Ijesu da na bhu okö ukpokpa, nö a giö ösi Isamön. Ö dalo khere na bhe ekë ede, ö da dotua bhe ekë önokö.⁴ Eghe nö kerë talöfo, ö da tamanlen, nö siö öno okö diö bho odalo bhe eja amën ye u a mue öhua nu uwë rë gehën fio bhede nu gbehën.⁵ Isamön waniën ö da tale, ebianlen, iman wana në edëwe iman bha mie ebhin soso, ökpanön be nu uwë tale, imën de muön öno ukhua fio bhe ede.⁶ Eghe ne rë luö öna, ele da gbe ehën nö bunbun, okhua nö sele da a nianö a.⁷ E da tie eni ibuele ne a ribho okö nö kele ne dö re kpa ele, e da vale buele re öno okö da vuön e da a gberue.⁸ Ökpanön, Isamön Ipita, eghe nö kirë daghö öna, ö da de ö bhin iguë ni Ijesu, tale, sibhe e jin imën yere, ö lue ebhie ebe imën khin, ebianlen.⁹ Ö da han le ilo, ene a ribhe eni rebhe, ehën nöle gbe.¹⁰ Ijoni bi Ijamisi imön nö si Izebidi da yë a ribhën, ne de ba Isamön a wëna, Ijesu da tama Isamön e jiö ofën muën, ranmude rë ne ejayena rë akhian ebho uwë kindä a ghe ö yë ye ehën.¹¹ Eghe nele kirë sua öno okö su ukotö e da ze ebhin rebhe obö rëkhanlen.¹² Ö da së eghe nöle rë a ribhe ebho ökpa, okpea nö a khabhin ibhe da a ribheni, eghe nöle kirë daghin Ijesu, ö da diguë ghore nalën bhiöle, tamanlen, ebianlen, amien uwë ho nu uwë rë'gbe dan bhën, uwë de sabö bhin.¹³ Eni Ijesu da niën obö a rë suöle, tale, i hoh bhën nö egbe danlen, ejëje ni öni ibhele da siöle bhe egbere.¹⁴ Ö da mama tamanlen nö e tama öria soso ökpanön ö da tamanlen nö a bue eno öhën ö a re egbe nö sölë ma ele, ö a nenele ebi Imozisi gbën ö bho oto na a nenele ö sösëi rejele.¹⁵ Ökpanön, ebhönlen da ni ijere bhe, usiën a agbön nebunbun da vale nëgale dö re ehö bhe ebö a ata bi nöle egbe dan ene khönbhön.¹⁶ Ökpanön ö da sie egbe sibhe enire jio bha oto dö ö ne orönmön.¹⁷ Ö da dö gbera eghe ö ökpa ö da a ma ebhin, eni Ifarisi bi enema ebho uhin da dö tua ne ni ejekikë vale Igalili, bi Ijudia neni Ijerusalem vale. Ahu nö so osënobulua da a nöle nö rë re egbe dan.¹⁸ Öne eghe na, ebho eso da re ewa muön öria nö sabö khian, e da guanü uwedë ne arë muönlen fiö bhin ejin Ijesu.¹⁹ Ele bha mi uwedë ne rë muönlen na bhe ekö uwa ranmude enu usiën agbön, e da hën ukokhu uwa da urin bhö öne ewale, bhe ewë enë ebho ö da lui Ijesu.²⁰ Ö da ghin urëbhö nö sele, Ijesu da tale, okpea, a re ebhie ebë nos huma ën.²¹ Ene gbe ebe bi eni Ifarisis da gbu ugan bhö öna, yiöle, ö ke khona nö ru unu jiö osënobulua? ö a sabö re ebhe huma gbera osënobulua²² Ökpanön, Ijesu da len bhö ökhö nö sölë e bele aria bhö ökhö, ö da waniën tama ele, bezële ni bha ria öna bhö ökhöle.²³ Ö ne lëkhë në na rë ta, a re ebhi ebe huma en ö kpanö uwë a khian?²⁴ Ökpanön be nu uwë da len ghe ömön nö sö okpea bhan ahu nö a rë re ebhi ebe huma, ö da tama okpea kpanö re ewa nö së akhiu uwa.²⁵ Ejëje ö da kpanö bhi isiria erebhe re ewa nö sölë nö ele rë arë nowë, ö da a khiu uwa, khuën bho osënobulua khian.²⁶ Eghe da wö ebho rebhe, e da a gën osënobulua, ofën da a muele, tale iman mie ebhin öhan ilo ële na.²⁷ Eghe ne ena kirë su unu fo, Ijesu da sibhe eni re ö da ghio ö nö mia igho uhunhun, na a fioli Ilëva dö fua bhe ejie ele dia. Ö da tamanlen rëkhan mën.²⁸ Eni Ilëva da kpanö, ö da rëkhan len, ze bhi re bhe bö.²⁹ Öne eghe Ilëva da nie eba bhu uwa le ni Ijesu. Ene niën igho uhunhun ne bu bi ebho ebhebhe da ye a ri bhe eni da ba le dö tua ale ebale.³⁰ Eni Ifarisis bi enegbe ebe da a guëzö ma enidibo, tale, be zële ni bha da de ba ene miën igho uhunhun bi elue bhe ebe le'ba.³¹ Ijesu da waniën ele, ebho ne egbe da en guani öboh eböh, ene khön bhön okpa.³² Imën bha vae ni imën dö ne ene khiale kpanö, ökpanön ne elu e ekhie ebe fiö öbhö denö.³³ Eda tamanlen enidibo nö si Ijoni fëkë öhan mën bi ne rönmön, enidibo nö si Ifarisis gë fëkë öhan mën ne erönmön, ökpanön enidibo nö së ele aba mu a meön.³⁴ Ijesu da tama ele, bha de sabö yë ene nie aba nö önon re okhuo a feke öhan mën, aki miën öno re okhuo sëyë ri bhe ni?³⁵ Ökpanön, öne eghe da vae ne ebianlen a rë si bhe ejele ye re, öne eghe ni e ki a fëkë öhan mën ne erönmön.³⁶ Eghe ni Ijesu da ri itan nele talö. "Öria ribhö nö a vinu ukpuön ösögbon rë döni ösobhu ukpuön, ö a lui riö, ö ki vinö önu ukpuön ösögbon an, önu ukpuön ösögbon da mai öno orie i.³⁷ Öria ribhö nö a saniön ösögbon bhu uko orie, ö a lui iriö, ö na niön ösögbon ki gbö önu uko a, öna aniön ki bi riö khua önu uko ki vanö kua.³⁸ Ökpanön aniön ösögbon a ki salö bhi uko osögbon.³⁹ Öria irin bhö nö a mu an aniön ösögbon ö foh oki sëyë a gua nö öso orie, ö ki yiöle ö so orie oriabhin.

6

¹Bhö onegbe na, emi da sunu ukpedë uhuënan (sabbath day), Ijesu da khian bhi ugbo öka, edibö na sölë nda köno eko gbuolia bhi oböfo eda lö.² Ökpanö otu ifarisi eso ds tale "Be zë ni bha dalu emi nö bha khë ke narëlu bhi ukpedë uhuënon?"³ Ijesu ki da waniënan öta, öda tamalan, "bhabhatic emin ni idefidi lu, eghe ni öhannen regha gböle, öle bi edibo ne rankhanlen?".⁴ Eda labhu uwa ösi Osenobulua, eds mu Ibureäi nö ribhi öjikhö (alter), eda le bhö, öda hë eso ni edibo nasölë, edale, akirë miën eni öjie-öhen ökpa kele na re löle".⁵ Öki da tamanlen, ömön ni okpia biele öle ebianlen edë uhuean (sabbath day)"⁶ Öda gbochic sunu ëdu-uhuean rebhebhe Ijesu da yöbhi uwa öga (.synagogue) röa man agbön' emi bhe ni. Ökopia okpa ni obo era nëbhö kakamu.⁷ Egbenbe (scribes) bi farisi (pharisees) da bale sö di himin okhönmön bhi

edi uhuean, ni emi oḃe tale bhe egbe. ⁸ Ọkpānọ ọlẹn eberibhi ilan bhe ọkhọ, oki da eni ọki da taman ọno okpia ni ọbole kaka, "kpano mudia bhi esesẹ agbọn rebhe". Ranmunde ọna ọnokpia kida kpanọ mudia bhe eni⁹Ijesu da tamanlan. "Men nọ bha, emi nọ bhi ẹdu-uhean (sabbath) na re lu eminọ men ra na re luemiebe, na re mien oria ẹan ra na re ẹja-emian?" ¹⁰ Ijesu kida ghe erebhe lega, oda taman ọbo okpia "Nien abọ nọse". Oda gene luiiria, ọbole da dia bi be jioka ya?. ¹¹ Ọkpānọ, ẹkẹ da kakabọ gha khẹlan, eki da ne egbe ta emin ne lu Ijesu ele¹²Emi da sunu bhi ẹghe nọ riele, Ijesu da khia okhun oke rọ ne eronmọn. ọda ne eronmọn la bhi ukpason to jio Osẹnobulua. ¹³ Ẹḃe ki we ọda datie edibo na sọle, odazẹ eva yan ọgbolọ (12) ọda helan Ena jiolu uhumon (Apostles)¹⁴Enilan dayi Isimon (nọ ole se ye tie Ipita) bi obhirole Andrew, Ijemisi, Ijoni, Ifilipi, ibatolomiu, ¹⁵ Imattiu Itómas, Ijamisi ni obhi Afios, Isimon, na atiole Iziloti. ¹⁶ Ijudasi no bhi Iskariot, no kin nọ hie onia¹⁷Ijesu bi ena odibo na sole da bhi okhunoke tuere, eda mudia bhi atọ nọamen agbon ne bunbun ne dg bhi atọ ijudea bi Ijerusalem bi egbẹḃẹḃisi itare bi isidọn. ¹⁸Erebhe kho va ne dọ re ehọ bhi emọn nosalẹ bi nọ mi ejio da ri ehbedami nian bhi obi emianmen kike. Eria ni elimin ebe anọghọ bi orion esu, ọda mu erebhe egbe dan. ¹⁹Erebhe nea ribhi usun agbon, da niobọ ne mi eje da robọ suọ ranmude ahu ose egbemen da sibhi egbe ọle re, oda mu erebhe egbe dan²⁰Oki da fi elo ghi edibo na sole, tamanlan we ẹ "Uhianba nọji bha ni ibhioguele, ranmunde, egua Osẹnobulua ọle osẹ bha" ²¹ "Uhiaba nọ ji bha, bha no ohanmen gbe, ranmunde. di khọn. Uhianba nọ ji bha bha ne viẹ nian ranmunde bha dijie²²uhiaba nọ ji bha, si eria hale bha si bha chie alu, bi ekia khọ bha, eki ne eni na ose bha khin ọnọ emen, ranmunde obhi okpia. ²³Bha gha ghonghon, bhe sanghokhun bi gba dujie ranmunde ọria ihasa nọ gbọlọle ribhi bha bhọ bhi egua okhun, iriọ ene bielān de kalu abhi akhasẹ ni eka gbera²⁴Ọkpānọ, ihenlen ọle osẹ bha ni efele, ranmunde bha mienlen ọfure na osẹbha. ²⁵ Ihen nọ ji bha nọ khọn, nian, ohamen di gbebha ẹdi okiekie ihen nọ ji bha ne ejie nian, bha di viẹ bi gha ribhi edi okiekie. ²⁶Ihenlen nọ jie, si eria rebhe, temon nọmen ghe ẹ nian iriọ era nọ bielānde luda akhasẹ ọhoghe ne gbera. Ọkpānọ, itamabha ne rehọbhi emọn nan, hoemọn ekhian. ukilu ọmen da ene he'e. ²⁷Ọkpānọ, itamabha ne rehọbhi emọn nan, hoemọn ekhian. ukilu ọmen da ene he'e. ²⁸ Ru, uhiabọ ni ene khọẹ, uki ne eronmọn ni ene kpkope²⁹Oria kha gbu-ubo uwẹ bhi agban mu onọkele nalen. Oria kha mien ẹwughe mion. ³⁰ Reni ọnọ nọẹ emi. Oria kha mien emi nasẹ, ghe ohie nolẹn nọ rie riẹ ³¹Be ji uguanọ na eria ọbhebbhe da wẹ ri irio ludalan. ³² Aki mien enahoemon eni okpawẹ hoemonlen, ihase nela ki ribhi uwẹbhọ? ³³ Ene lu olukhọlọ sẹ ye lu irio. ³⁴Sade, enia sabo rehasa wẹ ri ighona mọmọn di ihasa nọ kiri uwẹ bhọ? Eluo lu khọlọ ọle ene lu olukhọlọ ri igho na, ni emi ejie da min ihasa nọ ribhọ³⁵Ọkpānọ hoemon eghian, ukilu emiesi ni ilan. Rẹ luese, ghe khẹ na chie rie jie, ihase nọse kia gbọnọ bi bha kia yi imọn osa ersman nọ ribhi bhi okhun, ranmunde, ele tobole, ọnọ mọn ifuekẹre da enegbe khuenmen bé eriọbe ole khin. ³⁶ Mọn itohan zẹ bi beji aba rẹ moen itohan³⁷Khẹ bu ohien oria, na kha bu ohien na se. Kha runu ria oria, na kha runa ria uwe'a Rẹ human enekele, na bhe rẹ human. ³⁸Rẹ lu ese, na bhe rẹ luese nien. emiesi nọ vuonlenmama, na yenyenmu, alueghọ kugbe, nọ mama vuon kpakua, ọla biri uwẹ bhi etagha ova ni we reman nọ oria, cole a man riẹ³⁹Oda gbo kpa itan manlan "Oria nọ ruẹlo de sabọ ri oria nọ ruẹlo khian? Ọkha sabọ, eveva ki debhi uhio, oibe yino? ⁴⁰ Edibo gbo kponọ ni ọnọ manle emin, ọkpāno, edibo khaki mamanluẹ emi, ọda gue ọki dia bi ọnọ manle min⁴¹ ze nu daghe ikune kisin nọ ribhi ẹlo nọ si obhioẹ, okpānọ ubhadaghe ọnogbe eran nọ ribhi elo nasẹ? ⁴² Bu uwe aki re tona ma ebhio'e ye, obiomen ji mẹn da le eran nọ ribhi uwẹ bhelo chie, bi uwẹ bha daghe ologbe eran nọ ribhi uwe bhalo? .Bha ni ihipokrit (hypocriste) wẹ ka rie ọnogbo eran no ribhi uwẹ bha alo, egheni uki daghe rẹ rie ọnọ ribhi elo osi obhioẹ⁴³Eran nọ men oiribho a nọ men irulu no aimen ra eran nọ kekẹa nọ a men irulu nọ mẹn. ⁴⁴ Irulu ni eran mọnlen ọla rẹlen ẹran nọ khin. Eria khian le kọnọ irulunọmen bhi ẹran noimen, ra ne eria rẹ kọnọ alume bhi eran ọbe (briar bush)⁴⁵Ekhọ orie esi, bhi emi esi nọ rirole bhe kẹ, ole emiesi da va, orie ebe, ẹkẹ emie be nọ rirole bhi ekhọ. Ranmunde bhẹ eke emi nọ bunbun nọ ribhi ọria bhi udu, ọle una da ta⁴⁶".Beze bha da tie me, 'Ebianlen, Ebianlen.' ebhe ẹkẹ ena robhe bhabha lu emi ni tamabha,⁴⁷Oria nọ bumen va ọda re ehọ bhi emon nasi mẹn oda rọle luemi, iditama bha ebọ diaye, ⁴⁸ Ole odia bi ọria nọ bu uwa, ọda maman tun eyotọ dimin, ọda gbe eyotọ nasọlẹ bhi uku udo. Ologbo vas okpẹ ehoho amen vae, eda gbọle ọnu uwa bha luegbe, ranmunde a bole nọ sẹn.⁴⁹Okpānọ oria nọ hen emọn na si mẹn, nọ bha rọlu to' odiabi ọno okpia ni no bu uwa bhi uki ato nọ bha tin atọ dimin. Eghe ni okpẹ amenkirẹ va, oda gbọle ejijiẹni, ọnu uwa da de, udemin ọlẹn bha ye ekhere.

7

¹Eghe nin Ijesu rẹlu emirebhe fo oda tale ne eria rebhe rẹhọ ọda nabhi kapanusi.²2. Ọnẹ eghe nan ọdion eyokulo odakhomọn igbọn nọhoemọnlen nọn khomọn nọn la yu. ³ Eghe nọn kirehọn emọn ijesu, oda jie eneyalen osi ijusi (Jews) jiọle, yọla nọdọ re egbe dalẹn ọguomadia nan ọsọle. ⁴Eghe neki rẹbu Ijesu ew, eda rẹ ekhọ rebhe nọnlen, edatale, ọsẹle nọn re yuwẹ dọ luonanalẹn, ⁵ "ranmunde ọhoemọn ẹbho man bi ọle oria nọn bu-uwa oga (synagogue) man"⁶Irio Ijesu da rekhan ele kha khan okpanon eghe nọn bha yerẹrẹle bhu uwa ọsọle ọnọn gbanegbe da ji ọmọnle nọn yọle, Ebianlẹn nokhi kpkope ẹgbọle, ranmunde imẹn bha sẹ onun uwẹ anale bhi uwa. ⁷Ranmudọ ọnan ole imẹn bha riegbe bho sẹle rẹbuẹre, benondia tu ukpọta okpa nin eguomadia nọsẹmẹn ne egbe dan lẹn ⁸Rejie mẹn okpa nọn ribhi otole otafo ọle mẹnkhin, be egbanegbe narẹ khamen, imẹn kha yọ okpa nọkha khamn oki kha kha reji ọbhebbhe "vae" ọki vae i bi rejie ọguomandia mẹn, luonan, oki luọle.⁹Egbhe nin Ijesu kin rẹhọnọnan oda rieso reji ole. Irio oda denẹ elo ona agbe ebo ọda tale, "Ime tamanen imen bhase minoria nọn mọn ureobho bho oto izireli (Isaiah)" ¹⁰ Eghe nenan jiele kirẹ vae bhi uwa, eda kere egbe dan ọnọn ononguomadia.¹¹Oni ki gberafo, Ijesu dakhan ebho non lioli Nain, Riọ idibo esọle bi ẹbho nebul dare khamlẹn. ¹² Ọki kha siķe igati (gate) Osi ọnẹ ebho, Riọedamẹn, Okpa nọn yulu eda muonolen kha dagbare omọn okpa okpa nọsi nenonlen, (okho nọn ọdọle yulu), bi eria nebulu bho ọnẹn ebholo dononlen dia. ¹³ Eghe ne Ebianlẹn redaghọle, ọda buọle bhe ẹkẹ ejiejiẹ. bi oda tamalen, "khin ye vie". ¹⁴ Iriọ ọda khi okhun dọrọ ro obọ so ọnora nare

muegbe ene muonlen damudia. Oda tale, "Usen okpea, imen tamaen kpanon" ¹⁵ No okpia non yulu da dibho otqa bi oda muhen kha talo, irio ijesu dari ole nin inenonlen. ¹⁶Eni ofemu danaerevhe bho okhoe eda muhen kha gen Osenobulua, atale Akhase non kponole oribhe ewemanlen bi " Osenobulu oda ghe eria ne soke." ¹⁷ Enotanan Osi Ijesu dagba otq Judea erebhe bi ebho nosike ele rebhe. ¹⁸Idibo osi ijoni datamanlen ene min erebhe. ¹⁹ Iriq Ijoni dati idibo osole eva oda jiele bu Ebianle ne yole, "Uwe onanyole ovade da man dikha khe obhebhe." ²⁰ Eghe nere kha sike Ijesu, enin ikpia datale, "Ijoni non ramen noria jie man bue nin man yu uwe." Uwe okpa non novade la manda ikha khe obhebhe?" ²¹ Bhi onun ri egbe nin oda re egbe da eria nebubu bhe emianamen bi ebafi bi bhi ahane bhakhia, bi reji eria nebubun neru elo oda jiele khadaghe. ²² Ijesu dawanen bi oda ramaele, "Aha ki kha khan bhu uwede nonse, tama ijoni ebu uwe mien bi ebu honlen. Eruelo daghe, eria nekin ekhun khia, ene mon ibhele ekhiakha, eriane yehoye he emon, eria ne yulu ekpanon kha yenlen, ena abo gbele atq nonmen mane. ²³ Oria non bha zere bhi men zemobo ranmude ebi menlu eromon khosole." ²⁴ Eghe nenin ijoni jiolumn khire gbra, ijesu damuhen kha tamaebhe emon ijoni." Bu uwe dagbale rolu bhi ugbebubu? oran ne hoho luegbe? ²⁵ okpanon bu uwe dagbare do fegbe? Opka non rukpon ofurfur yo? Ghe ene rukpon non ghanle bi ene hanbhege eribhi eguale Ojie ²⁶ Be uwe dagbare do feghe? Ono Akhase? He e imen tamaen Onon gbera akhase? ²⁷ Onona kho nan ghen one ebe rekhale Ghe, Imen jie eni men jioluhomon bu, nea hehe uwede khe? ²⁸ Imen tamaen, omom gbera Ijoni ribho Oman okpa non khene ne bhe Eguale osenobulua ole kponon ne ole. ²⁹ Eghe ne eria rebhe kire honon, re sebhe munin igbo uhomon, eda yole osenobulua non ueninosen, kanmude ele kho miamen bhi imamem osi Ijoni. ³⁰ Okpanon enin Ifarisis (Pharisees) bi eso bhu uhi ho osenobulua rejiegbele, ranmude ebha miamen bho obi Ijoni ³¹ Be bho imen arezewe khokho anin? ulin nan? Be bho edia ye? ³² Inia edia bi ibhokhan ne khenle bhe ajiada dueki, ne diotoa bi eki kha ti oeia ne kele, bi eki tale, man khue akala nien, ubha kha gbikhenlen, asuilo itolimin ubha vie ³³ Ijoni non Ramen non vae Obhakha li iluled, obhakha de eyaon uwe yole omom ahu eimen demon' ³⁴ Omom osi okpia non vae oda lebaie bi oda de eyon uda ye yole, Ghe okpia' non leabaie obe bi ode eyon ole okhin omole ene muni igbo uhomon bi eluemikholo ³⁵ Okpanon ewanlen amuekpen non omom ne soke erebhe ³⁶ Irio okpa bhi ifarisis (Pharisees) yi Ijesu vae dode bale laebaie, Ijesu kinabho one ekeuwa osi Ifarisis odabuele bhi itabu nere leabaie, ³⁷ Eni okhia okpa non ribho one ebholo non luemikholo, okimen dagba odebaele bhi ilabu bhis ifarisis irio oda ebe finohin (ralabaster jar of perfumed oil). ³⁸ Be non re mudia bhi ikeke sike awe osole, ode vie, oda soko awe nasole bhi amevie, oda re eto non riolo bhu uhomon gbo olea oda fofo (kissei) ena awe bi oda bire one ebhi nofiohi obho ³⁹ Eghe neni Ifarisis ne dati Ijesu kire min onan. oda riale jiegbole, tale, sade akhase, one okpia khin. okhalen ebho ono okhio khin non ro obho suole. khi oluemi kholo non. ⁴⁰ Ijesu da waniyen odale, "Tale Omanemi" ⁴¹ Ijesu dayole, onon ri igbo ne eria monmon dakha mon etu eva ne monlosa okpa da mon ogbolo-isen bhi ijian isen onon kele igbe yan ogbolo-eva (five hundred debaril and the other fifty). ⁴² Ebhaki sabo haoso oda rehumele eveva Bhinia, oneka laki hoemonlen ne? ⁴³ Samon dawanlen ole oda tale "Imen koka onon osole hunen". Ijesu datamanlen uwaniyen bhe emonata. ⁴⁴ Ijesu denlo gho onon okhio iro oda taman Simon, "Uwe daghon ono okhio nan Imen nauwe bhu uwa. Ubha samon imen re kpo awe okpanon onan ore evie kpemen awe oda re eto gbo olea. ⁴⁵ Uwe bha fifo mu unu. okpanon ona ni imen revae obho henan obha fifo man uwe ⁴⁶ Uwe bha re ebhi somu uhomon okpanon onan re ehi non fiahin ole bha awe. ⁴⁷ Ranmudonan imen tamaen iluemikholo osole nomn bubu, arole humalen. Ranmude oi hoemen ebe bu okpanon onan remikhere human, oki hoemon obhi emikhere ⁴⁸ Irio oda taman onokhio, Are eminebe ose humane. ⁴⁹ ene kugbe bhe ewele dakha negbele talo, "Khobho Khoniana nso subo re emiebe human?. ⁵⁰ Irio Ijesu dataman onokhio, urebho nan se ohimien, akhia bhi ofure.

8

¹ Oda sunu bheghe nonbharegbe beni Ijesu reha khian nega onagbebho bii enigule, temon Osenobulua rema - ebholo onota nonmhen osi egua Osenobulua. Ene tuin -igbeva he nonle, ² Bii ikhuo eso nonhiminhin bhobho ahu niemhen bii emianmhen: Imeli nantiole madalin nakhu ahu noimen ihilon s bhegbere. ³ Joana no okhuo chuza, ukodi onnsi Iherodi, Suzana, bi ebho nebunbun, nenere bheke ebemhonlen nanre ne - eneguan. ⁴ Bheke ejebho nebunbun damudia bii ebho neha buolere bheke ebho keke odakpaitan. ⁵ "Omugbo da dagbare nond rikpe ko, bejo rehareko, eso da ha deno kuobhe egbuwede oda ri idia yeolen gbera, afiamhen nebhokhun da vae do role. ⁶ Okpanon, eso da defio bhu uku udo, bejo wo rejere, oda khakha yen bhi imudia, ranmude amen bharolo. ⁷ Eso da defio bhu ukigben, enigben da debae wanre sono ele bhegbe. ⁸ Okpanon eso da defio bhotonmhen nonbie ebale nnsi egboisen bungbera enaregua." Eghe nijesun kire tenotanafo, odatatiele dagbare, "Onirehakhin nonmqehoye narehe ehoye, ohe ebalale." ⁹ Enodibo da nonlen baro onitananta. ¹⁰ Odatale, ilemhin ose ekhokho nebhe egua Osenobulua aki renibha, okpanon, reje enekele ole imen da kpaitan, bejada mienudaghe eidadaghe be nandamien earho edalen ebatamaele ¹¹ Ejayenanian, ghe - ebho onitan khin: onikpe he emon nonso Osenobulua. ¹² Eneribhe gbuwede ele he ebhe he enebhonin nehon onemhonlen, okpanon, ojuu davae done enemonlen shie bhokhore benadamien ebha reobho nehenin ¹³ Ene defio bhu uku udo, ele enehonlen, nere eghonghon mon onemonlen. okpanon, ebhon uhin, ereobho bhu ukpomieghekhene nanki re se eghe edomhen eda dere ¹⁴ Enikpe nede kuobhe igben he enebho nehon onemonlen, okpanon, beje ekire khian bhu uwede, igben osi imonto bii afr bii owowobho nebhe ekeienlen da suole, ikpe nsele bhaye sabo wanre. ¹⁵ Okpanon, enikpe nedefio bhotonmhen he enerianin nehon onemonlen bheke emota bi okhosi, edamama muobhonnonnen bejoada min irulu bheke iziegbe bi iyengbe. ¹⁶ Oria ribho non ha rukparu oki muemhin gueole la omuon bhe elu ukhukhuo. Nanremienrio, oki muon bhu ko oran benadamien orebhe non nabhu uwa ki daghonukpa. ¹⁷ Ranmude eminlin ribho nanrehelaidamien, eminlin nai re lu bhekhokho odi dagbare, benokidiario vae bheke ukpa. ¹⁸ Benokidiario, kameho - nonsen, rejo onomama bhonlen akiye

nebale, okpanon, onokamonden enole bho ye re ye o le monmhin aki monle.¹⁹ Bhoneghenin, imonden bii ibhiolo kida buolere, ebha sabo sikeole, ranmude ulogho ebho nediagale.²⁰ Adatamanlen, "Imen bii ibhiolo udia bho olele, ehonemien."²¹ Okpanon, Ijesu da waniele, tama ele, "Imemhen bii ibhiomhen ene bhonin nehon onemhon Osenobulua eda lu ebotala."²² Ede okpa kire, o le bii eni odibo ne soleda koko na bhi okode o le o da taman ele, "Ibha ji imanlen ha kjin obononzeva bhi oni odighi nan." eda gene ha khian.²³ Egehe ki re ze kha bhi uki amen owe da reole, ojieahoho da ha tibhi oni odighi, o da fi amen kuobhi eke oni oko rebhe, eki da ha ribhi ikhenegbe.²⁴ Iriyo eni odib nesi Ijesu da buole do riolo bhi owe, eda ha tie "Ebiamlen1 Ebiamlen! iman rebhe la do yu o da riyo bhi owe, yi oni efi bi amen doboli, e da gene doboli ahie da hie."²⁵ Enin oki da ta man ele "Ureobho non osebha kibho?" okpanon oda han ele ilolo ye ri ofen ha mun ele, eki da ha non egbele ota, "Hoa oni oria nan ni efi bii amen lu ebotala"²⁶ Ekida gui oni okode diobhi Igerasins non haribhi obononzeva bhi oni odighi saa ha ni igalili vade. Ijesu ki zi o e huenre, irio okpea okpa non ribhi onin agba ebholo non mon ahu non hi men da bu o le re.²⁷ O bha kie re ukpon yo, oi yenlen bhi uwau, ejada ri olimi to o da yenlen.²⁸ Oki daghe Ijesu, oda re so dagbare, oda de nowen nanlen ri urulu non manmande ha so yie "Bi uwe da remen lu Ijesu. omon non osi Osenobulua non kokhun ne? Imen hi bhi e, he ri oya imen le."²⁹ Ijesu hi ka ji eni orion ne hi men nesi oni okpea bhi egbe re . bhi egehe ne bunbun, oi mun olen gba, ranmude are mien ghe ai su ghan o le bhi obo ha gbi elolo ghole, oi min egehe non re fani eni ighan kua duobhi eke ewe.³⁰ Enin Ijesu da non olen. "Ba tie elin non ose?" oda ta monlen "Iman hi bunbun" ranmude ahu ne hi men ne bunbun hi na o le bhi egbe.³¹ Eda ha bhi olenon he muni elekuobhi uhio non hi mon ejiosele.³² Onin egehe nin, une ne bunbun da ha kon bhi uki oke oke o le eni ahu ne hi men da bi o le non ji ele na eni une bhi egbe, o da lu o le bi eje tale.³³ O le, eni ahu ne hi men da si oni okpea bhi egbe re ne eni une bhi egbe, eni une da jeje tu huenre bhi oni oke bi na bhi eke oni odighi, erebhe da rue.³⁴ Egehe ne ene ha ri eni une kon kire daghe ebesunun, eda tu une do ta man ebholo bhi eke agba ebholo. Oke eni ebholo da tu vae do feghe ebe sunu. Eda vae bhi eke agba ebholo.³⁵ O le eni ebholo vae bhi eji Ijesu ye, eda kere oni okpea nin enan ahu nehimen siolo bhi egbe re dotpa bhi ototo oranmen nonsi Ijesu, one ikpon yo, uhonmenlen gbale, ofen da ha mun erebhe.³⁶ Oni egehe ni ebholo nin elolele sebhok ki da ha ta man ele eba re hinmin oni kpea non ka da mon ahu elimi ebe ye.³⁷ Oni egehe nin ebholo rebhe ne ribhi obononzeva nan tiolo Igerasins re ranmude ofen da manman ha mun ele. Oda na bhi okode beje ha da kie eje na vae,³⁸ Oni okpea nin ahuebe si o le bhi egbe re da ha bhi o le non o le rekhanlen. Okpanon, oda jiolo ha khian oda ta manlen.³⁹ "Ha khin uwa dotaman ibhokhan bha eminin ni Osenobulua lu ni uwe." oni okpea daha khian, oda ha ti ebi Ijesu lunanlen khan bhi eke onan agba ebholo rebhe.⁴⁰ Oni egehe nan, Ijesu ki vae agba ebholoda gbi obokhian nanlen ranmude ele ki ka he kheole.⁴¹ Okpea okpa nantiole Ijariosi, noki ukpo pa bheke e nedion bhu uwa oga, o va de gbe o bho ototo, ototo ranwen osi Ijesu bii oda a bhi o le nowa bhu uwa na so le.⁴² Ranmude obhi o le no okhuo okpa usen omamen nesi ikpi igbe va okhian do yu, be ji Ijesu da kha ri bhu uwede, agbon ne bunbun da lolo ga le.⁴³ Bhe nan okhuo de kha ribhe eni nu una da bhuole bhi ikpe igbeva bi oda ki no ighprebhe non monlen.⁴⁴ Osi ikeke Ijesu, o le ona va bi oda roboto su o le bho edoto ukpon no yol, bhe eje eje onu una da to.⁴⁵ Ijesu da non, "ko ro oboto su men?" eghe na kire mien a bha min onon yole o le no, Ijariosi da yole, Ebiamlenmen, agbon ne bunbun lolo ne ga ga.⁴⁶ Okpanon, Ijesu da talor "oria ro oboto su men, men len mi akhu si men bhe"⁴⁷ Eghe non no okhuo da daghe o le bha sabo banfia bhe ebhin nolo lulu, oda dagbare, alueghe de bho ototo bho dalo sole. Oda tale bhe eje bholo ye rebhe, bezele oda roboto su o le bii ebi egbe re danlen ejeje.⁴⁸ Eni, oda tami ono okhuo, "Omon okhuo, urebho suwe, o le regbe danwe. Akhian bhi ofure."⁴⁹ E joda seye a talor, orio bhe bhe da va bu o le rebhe eke uwa oso otunokpa bhe we ene diob bhu uwa ososenobulua oda yole o mo okhuo nan se oyulu e ye ze we akpokpo onomanelin keke."⁵⁰ Eghe ni Ijesu ki khon nan o da taman Ijariosi, "E jofen muoi okpanon, rebho, odimi egbe danlen."⁵¹ Ejo ki da vae bhe ekoto uwa, o bha ji oria so so de ba le na bhe egbe re.⁵² Bhe na orebhe da kha vie ye da kie egbe no onon o mo okhuo, Ijesu da tamanle nee ghe ye vie, onon mo okhuo bha yuowe ole oye.⁵³ Bhe na e da kha je o le, ranmude elenmi onon mo okhuo o yu mi.⁵⁴ Bho na Ijesu da mu olo bho be o ti o le da gbare, odayole, "omon kpa nos si bho ototo re."⁵⁵ Orion na sole da ke vae, oda kpanon ejeje. Ode ye ne ebale na len nolo.⁵⁶ Aba bi inen nen oso no mon da mi okhanlolo, oda kheke ne ghe ta man oria soso bheke minlin no sunu.

9¹ Ijesu da tie ene etub igbeeva si koko re oda re ahu nele nere ha khuo ojuu fia, eki ha himin ene khomon rebhe.² Oda jele dagbare ne ha temon eguale osenobulua, eki ha regbe dan enekhomon.³ Oda tama ele bha, " Hei remin monlen sibha khian okhian. hei re igho obhe ekpa, la ukporan la ekpa igho la ebale la ukpon ozeve.⁴ Uwa nuna o, debhe enian nure ha khian uwa.⁵ Eje ebha da mien bha bhe ki kha eken sibhi eranmen re, oni ki a so oseli gbe one ebholo nin.⁶ Eda ha khian nabhe ebho rebhe, eda ta emon osenobulua , eda mu egbe dan bhi ijere bhe.⁷ One eghe nan, Iherodi nojie da hon ebesunun, egbe da lololo le, ramude, ebho eso iyiole hi Ijoni okpano bhi idin re,⁸ Ebhebe da yo Elaija ogbo zegbe re, eso seye datale khu ukpokpa bhe ena akhasa ne edele.⁹ Iherodi da yole, o le hian Ijoni uhomon an, no bho kigbo honi imen hen emon len nan? oda ha guano no o le min olen.¹⁰ Eghe neni idibo Ijesu kire vae, eda tamanlen emin rebhe nele lulu, Ijesu da nele do kpano kha khien ebho nantiole Ibetisaida.¹¹ Egehe ne ekutu ebho kire hon, eda bire ha bu Ijesu. Oda gbo obokhian nele, oda te emon eguale okhun man ele, oda seye re egbe dan ene guano egbee dan men¹² Ejaye nan, ebili da kilo, eno odibo da bu Ijesu re yole " Yen ekutu ebho nan ne ha khian ene eka bi ebho nenega enan, ne do ho ebale de, ranmude man ribhi ejobhole iye.¹³ Ijesu da yele, " Bha re ebale nele le. Eda yole, "Irulu Ibledi isen, bi ikpe ehenden eva o le ele monlen. Udemini okpa ari bue de ebale nele.¹⁴ (Esi ikpea uli isen) Ijesu da yeno odibo ne gha ele obha agbo otu keke bhi ije keke¹⁵ Eda lu ona, eda ghaele obhi uje keke re dotpa.¹⁶ Ijesu da ne eni Ibledi isen bi ehenden eva , oda gho okhunlun, oda ne eromon bho, idibo nesole, neghale ne ene kutu ebholo nin.¹⁷ Erebe da le eda khon. Ukhimomen ikhiomen neki le

keree, ọda vuon okhualẹ igbe eva.¹⁸ Ọda do sunun bhe eghe ni Ijesu kirẹ ha tuẹ, eni Idibo dayẹ ribheni ọda non ele "Aola ene ekutu ebho nan yiọ hi men khun?"¹⁹ Eda waniolen "Ijoni non mien amen, eso da yole he Elaya enekẹle yiọ Akhasẹ nedẹ ọle gbo vae."²⁰ Onẹ ghe nan, ọda non ele, hẹ bha ki yọ hi imen khin? Ipita da nia nionlen "Ikristi noso osenobulua."²¹ Ọda gbu uhi nele nei ta ọna man ososo.²² Ọda tale, "Omiokpẹa dei loya ne bunbun. Ene diọ, eno ohenlen, bi ene ghen ebe, erebhe ki he ọle, eki gbọlea, ukpẹdẹ nọzea, ọle ki sibhi idin re."²³ Ọda taman ele rebhe, "Onọ ho nọle bumen re ọdei ze emin nebun bun obọ, ọki mun iklosi rekhan men ukpẹdẹ ukpẹdẹ."²⁴ Oria non nọle tobọle himin unyen min nọsọle ọki muolen fia, ọkpanon, onọ mun unyenmin nọsọle fia ranmude Elinlin men, ọki nin.²⁵ Omẹn bela ọkhin jono ọriọni sade hore mien ọna agbon nan rebhe bhe elele, ọki mun ahu nọsọle fai?²⁶ Onẹ imen bi ọta men re ẹkhọle lo, ọle la yẹ hare ẹkhọle lo omiokpẹa bhe eghe nọa re vae bi oriri nọsọle bi oriri nọsa Aba bi ọse ene ehi nekhiale.²⁷ Itemọata man bha, Eso ne mudia bhe enan eida yu okhuese hele min eguale okhun.²⁸ Bi ikpẹdẹ elenlen ni Ijesu tenẹ emon nan ọda rei Ipita, Ijoni bi Ijemisi monlen kha okokhun do tuẹ.²⁹ Be jo kirẹ ha tuẹ, elo ọle da fidenọ, ukpon nọsọle da fua bo okhun.³⁰ Ghee, ikpea eva da ha nọle talọ: Imosis bi Elaija,³¹ Nezegebre bho oriri, eda nọle ta emon ukpano nọsọle nọle la lu fo bhi Ijerusalem.³² Onẹ eghe nan, Ipita bi ene ele koko dotoa da wẹẹ dade, eghe ne kire gbanọ eloloa, eda daghe oriri nọsọle bi eni ikpea eva ne nọle mudian.³³ Eki daba kpano bhe eji Ijesu ye, Ipita da tala, "Ebianlen, oimenmin nin man ha ribhe enan. Ji man lu uwa ea, ukpokpa ose, ukpokpa ọsi Imosis, ukpokpa ose Elaija." (Obha len bo ọle ta)³⁴ Eje kida tonan, edudu okhun da do degugu ele. Ofen da mun ele hele kina bho ni edudu okhun.³⁵ UKpu rulu datale bho okhunlun, "Onan hẹ omẹn men, ọna zẹle, kale ehọ.³⁶ Onu ukpuru kitale fo, Ijesu ọkpa eki kere. Eda huẹn an, ebha taman ososo ebe ele mienlen bhe egheni.³⁷ Ede kiwe, eghe ne kirẹ ruẹn re bho okhun oke, ebho ne bunbun da bi rekhanlen.³⁸ Okpea bhe ewele da so dagbare yole "Oman eminlin, ibhiẹ nun fẹẹ omẹn men ghe, ọle ọkpa ho omin men.³⁹ Uwe mionlen, elimin ebe ro obọ le bhe egbe. Ọki zedotọa ore so, ebeghomeran kiha luọle, ọki ha hu bhu unun kua. Ọike zo ọle obọ. Ọki zeni ikhuan khuan ọle bhe egbe.⁴⁰ Men guini idibo nesẹ ne khuọle siọle bhe egbe re, ebhasabo⁴¹ Ijesu da tale "Bha no orele nei mon ure obho. Eghela meane bha dea se? re onọ omẹn en re."⁴² Ono okhomọe ki bu Ijesu vade, onẹ elimin ojuu da mun ono khan gbeo bho oto, ọda hun hun bho oto bo onọ owa gbe. Ijesu da vanhiẹn ọna ahu noimen nin, oda himin onọ omẹn re nan Aba le.⁴³ Ọda mamam han ena agbon ilolo bhi ikponole nọsi osenobulua. Eje ki da ria ene min ohan ilolo rebhe nọ lu, ọda taman eni idibo.⁴⁴ Bha je enọ ọta na mamam na bha be he ohọ. Ela khiẹn omiokpẹa je ebho de.⁴⁵ Ọkpanon, ebha len ba ro onẹ emon nan ta. Ai role nẹko nele, ọle ele bha da len. Ebarole ta, ore kien, ebha gbudu non ebe oro le ta.⁴⁶ Eda ha gbu ugan bho, hola la kien onọ kpono nẹ bhe ewe ele.⁴⁷ Ọkpanon, Ijesu len ebe ele ria bhe ekele, Ijesu da si ukpokhan ke egbe.⁴⁸ Ọda tama ele "Onọ mien onu ukpokhan na bhe egbe, bhe elonlin nọsẹ men, ọle mielen men obhe egbe, onọ mielen men obhe egbe ọle mien onon je men obhe egbe. Ranmude onon khere nẹ bhe ewele bha rebhe, ọle hẹ onọ kponole.⁴⁹ Ijoni da nianolen, Ebianlen, man mien okpea nọha khu ahu ojuu khu bhe elinlin en, man da vanhiẹn olen, ranmude obha de ba manlen.⁵⁰ Hẹi yẹ gbe ele ode, Ijesu da yele, ranmude onọ bha ro obọ nyan manlen an, ọi dee ba manlen.⁵¹ Onẹ de kisi re nare muonlen kha khian okhunlun, ọda re obho hi Ijerusalem ọle a ha khian.⁵² Ọ da je eni ikọ ka ha khian no domon oto o kẹ ọle. Eda h akhian do nabhi idumu nọsi Isamarita ne da mon emin rebhe obho oto kẹ ọle.⁵³ Ebho neri bhe eni bha mien ele obhe egbe ranmude hẹi ka yọ bi Ijerusalem ọle khian.⁵⁴ Egheni, Ijemisi bi Ijoni ni idibo kirẹ da ghọ ọna, eda tale, "Ebianlen, uwe ho min nan yẹ eranlen no okhunlun vae nọdo tuẹ ele a?"⁵⁵ Ọda tiọ orolo, ọda vahie ele.⁵⁶ Eda ha khian idumu obhebe.⁵⁷ Eki khian bhu uwede, otun ọkpa dayole, "Men dei rekhan en, eju re ri re ha khain."⁵⁸ Ijesu da taman len "Oaghan mọ uhio, Ifiamen neribho okhunlun mon ekili, ọkpanon, omiokpẹa imon ejiọ a su uhonmon on."⁵⁹ Obho da taman obhebe, "Rekhan men." Oni da yole, "Ebianlen, ka ji men do to aba men fo."⁶⁰ Ijesu da tamanlen, "Ji ene yulu da re ene yulu to." Bo ose, hakhian do ha ta emon eguale osenobulua nega ijerebe.⁶¹ Oria bhebe dayẹ tale, "Idei rekhanlen Ebianlen, ọkpanon ji men ka do yi ibhokhan manlen okinbue."⁶² Ijesu da nia nolen, "Onọ ne obọ bhe egue, ọ da ghi ikeke, obhasẹ onọ a na bhe eguale osenobulua.

10 ¹ Eghe ne enemini kirẹ gbra fo, Ebianlenman daze etun igbe yan egbolea jele etun eve eva kalo nanlen akhin onen agbaebho bi oni eje diakele non olea guanọ non le ha khian.² Ọda taman ele, "Oni inebale koko ọi bumin, ọkpanon, ene wẹnan ebha bun. Ranmudonon non Ebianlen ọne ebale koko non je enewẹnan ha khiẹn onugbo inebale koko.³ Bha ha khiẹn osebha. Bhaghe, men Ijebha ha khian bi eno ohuan ne ribhi eke oguoghuguogho.⁴ Bhahe ri ẹkpa nin igho ye, la ẹkpa nan re yi ebholo, la ibata, bha hẹ tuẹ oria soso bhu ujedẹ.⁵ Uwa nin bha kirẹse bha nabho, ohenhen bha tale, 'Ofure ni onu uwa nan dia!' ⁶ Omẹn ofure ha ri bhi enin, ofure non se okhi non dea, aha mien ọribho, onon ofure khi buere.⁷ Debhi onu uwa ninan, lebale muan amen on beje re rebha, ranmude onon wẹnan mieko eson non mielen. Bha hẹ ha nabhi ukuwa ukuwa khian.⁸ Agba ebholo nin bha kirẹ nai, enan mien bha bhi egbe, lebale ne munon ni bha.⁹ Bha re egbe dan ene khonmon ne ribhi enin. Tamaele, "Egualẹ non si osenobulua, ọki bule re."¹⁰ Agba ebholo nin bha kirẹ se ada mien ebha mien bha bhi egbe, bha nabhi onujedẹ tale,¹¹ "Ebubu nọsẹ onagbebbholo nan non tue mab bhi oranmen only la sosali gbeba! ọkpanon, bhalen onan: Egualẹ non si osenobulua osire.¹² Men tamanbha oni ukpẹdẹ nin ọle la men nin sodom gbera onan agbaebholo nin.¹³ Ihenlen osebha, Ichorazin! Ihenlen osenobulua, Ibetsaida! oni idede iwẹnan nan nuluibha de aluọle bhi Tyre bi sidom, ikhan efidenọ eghe non rele, ehi ri ukpon emon dotua.¹⁴ Ọkpanon, mon bhen ni Tyre bi sidon edi iguezọ gbera bha.¹⁵ Ibha nin Ikapanom, ibhata man sibha okhunlun nin bha re na bhi egua okhun? Eyie, man mun bha fi bha agberanlen.¹⁶ Onon kabha ehọ ọle kamen ehọ, onon he bha ọle yẹ gbọ he men, onon he men ọle hẹ onon je men."¹⁷ Eni Igbe yan egbolea da re eghonghon kiere, ha tale, "Ebianlọman, enoju uu reho bhan bho bhe eke elin non se."¹⁸ Ijesu da taman ele, "Meni daghe Eliminebe no okhunlun dere bi avan.¹⁹ Bha daghe, meni ri ọda bha nin bha re

ri awẹ yan eyen bi enan akpin bi enan ahu rebhe ọsi ene eyian man emin soso khian la ruan bha.²⁰ Ọharediaro bha he ghonghon bhonan gbe, eno orion he monlen ibha, okpanon bha ha ghonghob elibha agbonlen bhi egua okhunlun."²¹ Onen eghele nin oda manman ghonghon bho bhe eke orion non khiale ada tale, 'Men gen bha, Aba, Ebianlenman non ribhi egua okhun bi onan agbon nan, ranmude ọi roro enemini nan reko je enumonwanlan oda zo egbere re gi enebhalen bi ebhokhan. Iripon, Aba, bejo re dia uwe bhe elolo non se.²² "Uwe mun eminrebhe menbhi abo Aba, onon len onon omom khin ribho gbera Aba, bi onon len ko, Aba khin ọi ribho gbera omom bi enon omom zele non ree man."²³ Oda ne eni odibo non solo feke talo bha akhokho, "Eronmon anan ne ene daghe ebi bha daghe.²⁴ Men tamanbha, eno ohen bi enin ye guano ne daghe enemini ni bha daghe, ebha sabo daghele, bi nerohon ebi bha honlen, ebha sabo herebhe."²⁵ Doghe, okpanon, manman tie ebu uhi non ribhi ewele da ha donmonlen, oda tale, 'Omanebe, bi men alu nin men re min eguaokhunlun?"²⁶ Ijesu da tamanlen, "Ba gben bhi bu uhi? Bu uwe re tirole ye?"²⁷ Oda re ewanien bho tale, "Uwe khi emon osenobulua bhe eke udu non see, bi eke okhole non se, bi ewanlen non see, bi nin hoemon onon diake men be egbe non se men."²⁸ Ijesu da taman olen, "Uwe waniyen non sen. Do lu onon, uwe khi ayenlen."²⁹ Okpanon, non reole ebale tale oimen bhi, oda taman Ijesu, "Ko kho non diakemen?"³⁰ Ijesu da rewaniyen ole bho tamanlen, "Okea okpa da ha ribho non nin Ijerusalem khi Ijeriko. Oda de bhi ewe enozigan, ne mionlen ebomonlen, gbo ole zobole eke ikhere non re yuu."³¹ Ohon okpa da do kha ribho non rekhan onu ujedele nin, eghe non khi redagho ole, oda nin ibo de non kele.³² Iriyeyenon, Ilevati okpa da yegbo na bhi ono ode, eghe non khi re da ghole, oda run ibode non kele.³³ Isamaritan okpa da do kha ribho, non yegbo rekhan onode, oda se ejio ye. Eghe non khire daghole, oda mon okho ajeje ghe ole.³⁴ Oda sike ole gbanole onu ukuanbhi, oda rabhi abbi bi ayon gbanole. Oda mun olen yan uki elemen non sole, oda vae bhi eke ono umin uwa, gbaloghe ole.³⁵ Ede ki we, oda ne ikpi denari eva, ne ni onon gbaloghe ghe ono mi uwa tamanlen, 'Gbaloghe ole, eka nun uwe khire gbaloghe ole non gbera oni, men hei vae, men khi ha e osa.³⁶ Konon bhe ewe enin etunea nan non khi ha ye onon sike ole ne one ozigan gbele?"³⁷ Oda tale, "Onon mon itohan ghe ole." Ijesu datamanlen, "Akhian uado lu rio."³⁸ Eghe ne khire ha khian bhi ebho bho onu jedele, oda na bhi onigule, irio okhuo okpa nan tirole Imanta da tuo ole obokhian vae bhi uwa non sole.³⁹ Oda mon obhio okhuo natirole Imeli, non do tua bhi iyalo non si Ebianlenman ha ka ehon emon non sole.⁴⁰ Imarta da manman ha guano ebale bi ebho reghale ye. Oda bui Ijesu re tamanlen, "Ebianlenman, uwe bha daghe obhio imen non okhuo wo zemoba nin menokpa ha gha ebale? Ranmudonan tamalen non do de bamen rekpa men."⁴¹ Ijesu da re ewanien bho tamanlen, "Imanta, imanta, uwe wo banegbe bhi emin ne bunbunlun,⁴² Ukhemin okpa manman kaka. Imeli ze onu ukpemin okpa nan non, bhen ne, na bha ha sabo re mionlen le.

11 ¹ Oda sunu ukpede okpa Ijesu da a neronmon bhi Ijeso. Eghe non kire nalen fo, odibo okpa non sole tamalen, ebianlen, mabhan ebare neronmon ye be ni Ijoni re ma enidibo non sole e.² Ijesu da tamalen u neronmon yirole, aba je elinen a khen ogbo non khiale je ejie e vale.³ Fie eba bhan le edede.⁴ Re ebhin e ebe ni mu lu huma kha be ni ma re huma ene lu bhan ebhin ebe. E su bhan na bhe edon bhen.⁵ Ijesu da tamalen, o bhe ewe ibha non a bhon ikokhian, oki buo le re osa ason ogidien, oki tamalen, omue nei ikpi ibuledi ea bhen foh.⁶ Ni khe ele iko khian bhen nu uwe de vale, imen bha mi e ebi imen a re nalen.⁷ Eni onon re bhe eko uwa ki waniyen len tamale, ekspokpo bhen, imen ki khuo ode foh, ibho kha bhen no we bhu uki ukhu khuo, imen da sabo kpano re ibuledi nu uwe gua non ni en.⁸ Imen tamalen, a are mien ore sabo kpano rio ni ibuledi, ranmudo oni iteo khian len, ranmudi ekho bha lu o le, oki kpa non re ni en eki ikpi ibuledi no le re agua non.⁹ Imen ye tamalen, non aki re ni en, guano uwe ki men sobo bho ode, oki tu je ni en.¹⁰ O ria non re non rebhe ki mien, non guano oki mien, non kire sobo bho ode oki tujie.¹¹ Aba ne a omom non sle a non ehon, oki re enen nalen.¹² O a kirole non re eken okho nalen non re akpin nalen.¹³ Benokijia irio, a mien ibha alu ebhin ebe len eba re re ebhin esii non omom, e keka ki aba bhan non ri bhe egua okhu a re ahu e elibhin non khiale ne e ne nonlen.¹⁴ Egaye na Ijesu da a khua ahu non bhen si bho odin bhe egbere, eghe non o na ahu kire sirole bhe egbere o da a talo, eni ilo da han ebhore bhe.¹⁵ Okpanon, ebho eso da yirole ahu ibezabo non ojie elin bhe ebe ole non re khue elin bhe be kua.¹⁶ Eso da a don bhan tamanlen non re aman nele non re egua okhu vale.¹⁷ Okpanon Ijesu da len ebe ele ria bho okho non da tama ele, agbe ejie non kire ghala non ki de, uwa non ghala ki de.¹⁸ Amien elin bhe ebe gha egbole a, be ejie non sole a re mudia ye, ibha yirole imen ra ahu ebe khua elin bhe ebe.¹⁹ Amien ahu i ibezibo imen re khua ahu non bhiyen, ahu ne a ibho kha bha kire khu ele fia, ele aki bho ohien bha.²⁰ Okpanon amien obon non osenobulua imen re khue elin bhe ebe kua, agbe ejie non so osenobulua ki bu bha re.²¹ Amien okpea nologo non bhon e bhin o khonle kha uwa non se, ebu uwe bhon len kin miu ugu e.²² Aki mien non toto nonlen da mio obon ko khu ne, non toto neni ki ne ebhin okhon non sole non le re degbe nian oki ne ebhin non gbe lo ghare bhe.²³ Ono bha de ba bhen ki kio agian bhen, ono bha ne bhen kughe ki zaya.²⁴ Amien ahu n bhen siro oria bhe egbere, oki a khian guame ojiole a dia, aki mien ole bha mien, oki yirole, imen de kie jio uwa ni imen da kpano.²⁵ Oki vale ke re o nu uwe agbonole a.²⁶ Eni non kidole tie ahu ihion ne kaka nole, i en non so ono oria eghe na ki gbera ejio ka a ye.²⁷ O da sunu bhe eghe non kire te e ne ebhonlena foh, okhuo oso da so dagbare bhe ewe ene ebho oda tamalen, eronmon oso eke non be bi oni inyenlen nu uwe da re yenlen.²⁸ Okpanon, o da tale, ibha bho mi eronmon ne ibha ne ebhon osenobulua ne re lu.²⁹ Eghe ne ebho kire abun, Ijesu da mu hen a tale, oni ore na ki agbon orw o se ebe non guana ama, ama ribho na a renele gbera ama non si Ijona.³⁰ Be jin Ijona re ki ama jin ininivefi, irio omom non so okpea a yeru ki ama re jin ore na.³¹ Oni Quini seba ki mudia ni ebho agbore na guere eke mi obon kokhu ne ole ne ejierole vale do hen ewanlen non si Isolomon, ghon oria non gbera Isolomon.³² Ebho ne bhi inimiveti ki ni ore na guere eke mi obon ko khu ne, ele fo okhuo de non eghe ne re hen bhon Ijona, ghe ono gbera Ijona ribhena.³³ Oria ribho non a ru ukpa ru oki mu rekoh, oki yi rio omu fio bhe elo okhuale, okpanon aki mu fio bhe e ja mu ukpa non be ejie ebho re bhe a dee role daghe.³⁴ Elo ukpa non se egbe, amien elo e bhen bhin egbe eki a bhon

ukpa. Okpanon aki mien elo ebhin ebiu uki ki a rièbhe egbe.³⁵ Benokijairo bhon ewanlen nu ukpa nò se eki ebiu uki.³⁶ Aki mien egbe nò sè rebhe bhon ukpa, ada mien eje ebu uki ye ribhòr, eni egbe nò se ki jabu orukpa nò bha bhin ijere bhe.³⁷ Eghe nò kirè tenò ota na foh Ifarisis okpa da tmanlen nò dọ de bale le ebale bhin isọle Ijesu da rẹ khanlen do tọ a.³⁸ O ifarisis egbe da wọle ranmude Ijesu bha kpo obọ a foh ọkẹ ale ebale.³⁹ Okpanon, ebianlen da tamanlen, ejayena, ibha ni ifarisis ibha a kpin ikeku ukpu bi ikeka okpan ibha kpin odalo ọle, okpanon ẹkẹ bha ẹlobhọ bi ebhio ọbe vọnlen.⁴⁰ Ibha ne bhon ewan, oyio onọ mẹn ẹkẹ ọ le yẹ me egbegbole.⁴¹ Kpẹ ẹkẹ ọle ebhin ne bhe ẹkẹ ọle rẹbhe ki a bhon sẹ.⁴² Okpanon ihen ọsẹbha Ifarisis ranmude ibha mien okpẹa bhin igbe bhin ebhin rebhe ni bha konon bhe ugbo, okpanon ibha rẹlo gbin ebhanta bi ahue ẹbhon egbe nò so osenobulua. Okhekẹ na rẹ te ẹbhon ata bi ahue ẹbhon egbe nò sọ osenobulua, uwẹ da ye hie nu uwẹ rẹ lue ebhin nekele.⁴³ Ihen ọ sẹbha Ifarisis, ibha hue ẹbhon ọdalo na dia bhu uwa nò so osenobulua bi otuẹ na tue bhe ẹki.⁴⁴ Ihen ọsẹbha, ọ yẹ bha ni bhare gue idin, na mien ẹbho rẹ agera bhọ eda len.⁴⁵ Otuon okpa nọ mama len uhin da yiọle oma -ebhin ebu uwe tale yẹ kien ezọzọ rẹ jin ibhan.⁴⁶ Ijesu da tamalen, ihen ọsẹ bha ibha ne ma uhin, ibha mu ihẹ nọ khua nẹ ẹbho ne da sabọ mu, okpanon onihe ibha bhọ ro obọ so.⁴⁷ Ihen ọsẹbha, ranmude ibha bu uwa bhi idin nọ si eno ohen, enẹ biẹ bhude bhọ gbone eno ohan.⁴⁸ Ibha kin ọsẹi ibha yẹ robọ bho ghe ene bie bhade gene gbone ele a bha da bu uwa bhọ ni idin nọsele.⁴⁹ Ranmudona sẹyẹ, avan nọ so osenobulua rtale, imẹn de jin ohen bi Apostos gele, ele kin kpokpe ele ekin gbone eso abhọ.⁵⁰ Ona agbore na kin da a bhon obọbhin bha aran nọse eno ohen ne gbono a rẹ nọ omuhẹn nọ sọ anagbona.⁵¹ Re nabhin aran nọ si Abẹ do si aran ọsi Izakaraya, ne gbe a bhu uwa nọ so osenobulua.⁵² Ihen ọsẹ bha nelen uhi, ranmude ibha khue, ewan, ibha bhọ bha na bhọ, e ne ho ne na bhọ ibha dele idobolo.⁵³ Eghe ni Ijesu kirẹ sibhe enire, eni gbebe bi eni Ifarisis da nọle gbugan rẹfẹ ebhi nebunbun.⁵⁴ Eda feke guane ebe riọle bhu unu.

12

¹Bhi eyayena ẹgheni eria uriri ne bunbun da sikoko, sirio, eda lulu egbe, eni oki da tama edibo na ọsole, wẹ ọghenhen nebho, "Bha muen ewon. bhi egbe iyeast (Yeast) ọsi itan ni ofarisi, oni ole khi amalu (Hypocrisy).²kpano, emiribho na guele na khian rẹ man, bi emi iribho na re emi gue na khian len. ³Ranmude ond, emọ noriri akhin nan tale bhe ẹkẹ ebiuki adi họn bhi efua, bi ebu ruunu ta oria bhe ehọ bhi ẹkẹ uwa nọ kẹ-ekọle, adi tale bhi okhun uwa.⁴mẹn ta ma bha, esiomen, kheji ofen osi ena sabọ re ghi ifuengbe ne khian sabọ rẹ lu emi obhebhe. ⁵Okpano, idi tama bha oni bha kha mu offen alen. Bha mu ofen ilan, ekha gbe oria fo, emuan asẹ (Authority) nọ rẹ mu oriafi bhi egua ran. Ehe! i tama bha, bha mu ofen ọlẹn.⁶Oyi aneni eva be rẹ khin, idu? Sirio ukpokpa iribho na yelia bhi iyalo ọso Osenobulua. ⁷Okpano, eto ribhi ibha bhu uhumu, ake erenhe. kha ji ofen muen. Bha ghane afianmen ne bunbun.⁸I tama bha oria khọ ria nọ tale ole len men bhi eji eria ye, omọ nọso okpia di tale bhi eji Angeli ose Osenobulua da si koko, ọle lenọlẹn. ⁹Okpa nọ, oriakọ oria nọ sien mẹ bhi iyalo eria, i di sien bhi eji Angeli ọse Osenobulua ye, i men bha len. ¹⁰Oria kọ oria nọ tẹ emon noimen da omọn nọ oso okpia, adi rẹ humanlen, okpa nọ ọria kọ oria nọ ki fi unu ji Elimin nọ khiale, khian la mi irehuman.¹¹ Akha mie, eda mu bha va bhi eko-iga ene rebho khian bi ene moen ahu, khẹ ju udu khue ramunde emon nu uwẹ ta nu rẹ fen egbie, ra ebua rẹtale yẹ, ¹²Elimin nọ khiale di man bhale bhi onọ ẹgheni ghe bu a'ata.¹³Bho ne gheni, otuon ojpa bhi us amlan da tamanlen, "Omanriami ta man abhiomen nọ okpia nọ gha me bhi ukhu." ¹⁴Ijesu tama len "Okpia dọ oria nọ ze men bhi ihe nia da zi onọ bhu ohien, ra nọ mu ẹzọ gui bha?" ¹⁵Okida tamanlan, "Bha gbelo koto, ni bha len rẹ siegbe chie bhi irie bhon riebhone osi ẹloisibhemire, ranmunde, oyi emin nọ ọria mọri zẹ oria yenlen"¹⁶Ijesu kida kpa itan mailan, wẹ "Ugbo osi onọ fele da mamawo biẹle. ¹⁷Oda zọ bhilo wẹ, 'bi mẹ aluyẹ, ranmude mẹn bha mama moen ejimen hẹ emi akọ na osi mẹ yi? ¹⁸Oda tale, ọna men lu. i di guogho eru nosimenan, Iki bọ obhebhe Eni idi lioyi bhe ẹkẹ ukpe nọ bunbun henan, le, wọn, ukia ghonghon"²⁰okpano, Osenobulua da tamanlen, "Uhioki, ukpasona, i guani oriọn na sẹ, emirebhe nu mamalen, dọ oria ki yanlen?" ²¹In'o la dia, ji onọ si efe koko niegbole, obha fe ji Osenobulua."²²Ijesu ki da tama edibo nasole, Ranmude ona, itamabha, khai kpoko egbe bhi egbe nasẹ ewu ni uwẹ yọ. ²³Ujen me ọle ghanne ebale, bi egbe ole ghanle ukpon.²⁴Gbelo ghe afiamen neribhi okhun, elekoranerẹ sikoko. Emon ẹkọ ugba ne le emi yi ra eru, okpano Osenobulua ole ri ebale ni ilan le. Uiyi bha ba kue ghanlilan na afiamen? ²⁵Oriala, bha usunbha, bhi eke ejioda gbogbo egbe, oki sabọ rẹ ri obhiekhẹre ba edagbon na ọsole? ²⁶Akimien, bha isabọ rẹ lu emi nọ dia khere, be kizẹ ni bha da kha gbogbe egbe bhi emi ne kele?"²⁷Bha ghe ododo ne ribhi oto, be ji erẹ wanre yẹ. Emienson ra ne rẹ luemin soso. Itamabha, Isolomen, bhi ẹkẹ uyi na ọsọle, aimon ukpon nọ dia bi ọselan. ²⁸Be ji Osenobulua re upon ruẹn ododo ni ribhi ato,namien, oyenlen elena, akhọ arole fie eron, ekaki nọ oibe ri ukpon bha ne moen ubhi urẹ bhọ!²⁹Bha guanọ. ebi bhale ra ebibha won, bhaghe gbogbo egbe. ³⁰Agbon. rebhe, omiona ole gualọ, erabha lenlen bha guanọ emi ne diania.³¹okpano, bha ka guanọ egua okhun, emin nekele, di sẹ bha obọ ³²Bha kha ji ofen mun bha, bha ni emiri ne khere khere, ranmunde, ọyẹ erabha nọ rẹ rẹ egua okhun bha. ³³Bha khien emini bha mon rebhe, bha ki rọ iuẹse. Bha luẹ aza ne gbebha, aza nọi he'a- bhi egua-okhun noi oka, bhi eji Oyi see, ododo ọriala. ³⁴Eji aza nọsẹ ya, eni ọle coriọn nasẹ adia³⁵"Ri ọgbẹnẹ gba nọnsen, uki ji okpa nọsẹ ayon nọnsen, ³⁶kha yi oria nọ dia bi ene guani ebianlan sọ ki va bhi ibọ dọ bi iriokuo, bhe ejia da mien, o'a ki so-obọ bhi okhu, osukpani, eki tuji ẹkhua nanlen.³⁷Uhianba non ji eni eguoman diani, ni nọ mue egbe, bhi eghe ni ebianlen a'rẹ va. Emonata oita mabha, ọdi ri ọgbẹnẹ gba nọrẹ ga bi nọrẹ dotua bhi itebu (Table), ọki dọ gbẹlo ghelelan. ³⁸Ebianlen kha ki va. bhi eghe ojie buiki ra si ẹdẹ khian we, ọki kere emuegbe, uhianba nọ ji eni eguamandia ni. ³⁹okpano, ji ọna mu bha elo kuere, onọ yan uwa kha len eghe ni oyi khin rẹ va, oile jio da zẹ ekhua nabho. ⁴⁰Bha muegbe, ranmude bha bha len eghe ni obhi okpia khian rẹ va."⁴¹Ipita da tale, "Iman okpa wẹ kpẹ oni itan na jie ra, ji eria rebhe?" ⁴²Ebianlen-man da tale, "Khọbhọ li ọremi khian Osemuanta bi onọ muẹn ewan, ni Ebianlen arelu onọ remikhian nọ le zi eguamandia ne kele obọ na, nọ da ri ebale ni lan bhe eghe? ⁴³Uhianba nọ ji oni oguomadia ni, ni ebianlon, ki karẹ ogene lui nọ. ⁴⁴Emonata oi tamabha, ọki riolo bhi

ihe n'ada gbele ghe eminomon rebhe.⁴⁵ Okpano, aki mien oni ono remikhian ni oda ta bhi orion na sole 'Ebianmen bha ghe va; oda gbi eguoman dia ni ikpia bi eni khuo, ole bi owon eyon gbege.⁴⁶ Ebianlen di va bhi onu u kpede ni, no ole bha re elo yi bhi one ege ne ole bha leni oki hianlanan, rio ole bhi ihe osi ene bha rebho.⁴⁷ Oni oguomadia ni, no lenlen, uhu osi ebianlon, no bha mun egbe, ra no lu emi no riole bhi okho, a di gbole ugbenli no bun.⁴⁸ Okpano ji oni nobhalen, no lu emi na da gbole, ugbemi noi, bun adi renalen.⁴⁹ Imen ovae dori eran bho ono oto nan nin imen khokho akika kwefo.⁵⁰ Okpanon imen mon imiamen nimen aminen bi ebob bamen bhe egbe nan remon omuse.⁵¹ Uwe okhonkhon imen khon mun ofure bho ono oto nan? Heye imen tamaen okpanon ugha egbe ea.⁵² Rene ejaiyena etu isen dikha ribhe uwa okpa ugbola-etu ea ki kha ribhi igbe-gbe reji etu eva, etu eva kikha ribhi igbe reji etu ea.⁵³ Eki kha ribhi ughalea Aba bi omon okpo omom bi Aba bi inenene bi omo bhi okhuo eki kha ribhi igbe-gbe obhioha bi odedole eki kha ribhi igbegbe.⁵⁴ Ijesu (Jesus) oda kha lama ena agba-ebho irio yen; Uwe kha dagbe okhun ohore bhi ejio olen en dade fia Uwe kiyole amen laro ejieje onamen oki rolon.⁵⁵ Eho kha kikha no isaoti (South) aki yole ebho-bho lakha fi oki gene dia bhi irio,⁵⁶ Ene bha lenbalu uwe sabo reta ebu ukpede diaye bhi -oto bi okhun okpanon bekize uwe isabo retare ehob one ghe nan khin.⁵⁷ Bekize uwe bha bhu ohen nomen jie egbe nose?⁵⁸ Akhamen uwe bi onon ne gizeo koko khi eji ono yan ikotu ye nalen han bhiuwede benadamen obha muen kha khi eji ada gizeo nen gue zo khi muen nene yanele benadamen eneyanle bha muen fio bhi ighan.⁵⁹ Imen tamanen uwe khi la sibhe enire sade uwe bha ha igbo nokike numonlen

13 ¹ One ege nin eria eso da tamanlen emon Igalilins nin Pilati aran ele gua emi izo ese.² Ijesu da waniyen taman ele, "Uwe kin yirole enin Igalilins kin lu emin ebe gbera enin Igalilins nekele, ranmude izoese nan sele bho onun wede nan? ³ Heye, imen tamalen okpanen non akha mien uwe bha fiege denon, ibha erebhe kin ria bhu uwede okpa.⁴ La ene eria igbe lenlen siloam non uwa nakha bon khin okhun degbe oda gbelea, uwe kho khole ele lu emiebe non kaka ne gbera enin ikpea neribhi Ijerusalem? ⁵ Heye, imen tale, okpanon uwe fiege denegbe ibha erebhe kin ye ria.⁶ Ijesu da kpa onin itan nan, "Oria so da kha mon oran emiekonon non kole oki vae non dofeolegbe so mi irulu okpanon obha mon. ⁷ Ono okpea da tama onon gbolo ghe ono oran. Ghe, okha sebhe ikpea obha da mon aki hanlen fia. Be ada jiole kha ria otoa?⁸ Oni gbe elo da waniyen tale, Ebianlen zobor bho onukpanan nin to oto negale ri ifetaliza bho, ⁹ Okha mon omem, obha kin mon ahianlen fia.¹⁰ Ejia nan Ijesu da kha man emin ukpede uwa oga okpa ukpede sabbath.¹¹ Irio okhuo okpa dakha ribhe eni non kha mon ahu egbe wolob bhi ikhe igbe elenlen oda gayan oisabo dia egbe mudia.¹² Ijesu kin daghole, oda tale dalirole okhio uki nin bhe egbe wo nonse.¹³ Oda niobo yanlen bhe eni, oda diob mudia, oda kha genen osenobulua.¹⁴ Okpanon onon otue kha eke dakha kholeke ranmude Ijesu re egbe da oria ukpede sabbath. Eni onon re ani khan wanen oda tale ijiena aghe ebho "Ikpe ehan ribhi uzanan non kheke nare wanan, bha vae domi egbe danmen oyi ukpede sabbath.¹⁵ Eni Ijesu da wanen tale, "Enehalen abalu oyi bha erebhe kho tan emire ria nedagba re muamen ukpedi sabbath?¹⁶ Ono omom okhuo non si Abraham elimin ebe damuonlen go bhi ikpon ighe elenen asabo re yonan khin tanonan ukpi sabbath?¹⁷ Ege non kire tonan ekhole dakha lo ene runu gbolo, ene ebho ne bun ekharibhe nin dakha ghon ghon rejie emi non lulu ere bhe.¹⁸ Irio Ijesu da tale, be onen Eguale okhun diaye? be bho are khokho ole?¹⁹ Inan odia bi onin ikpikpe khere nin okpea rie fio bhe eke ukpo bhi igbo osole okin wanre Ifiamen agbon okhun da bi eki bhi ikpa bole.²⁰ Emin be imen are khonkhon eguale oso osenobulua?²¹ Inian dia bi Iyisti no okhuo re funren ifilawa oki tanlan nabhi erebhe.²² Ijesu da kha khia nabhi agbe ebho bi igule, oda manemin bi oda diob bhi uwede Ijerusalem.²³ Oria okpa da yirole, Ebianlen ikpe eria khere la nin? irio oda taman ele,²⁴ Zekhuakha nun re nabho bhe ekhu nikhere ranmude, imen tamanen, enebunbun di aguanon, okpanon, eda sabo nabho.²⁵ Akha mien ono yanan uwa kha khuekhu eghe nin uki mudia bho olele kha gogo ekhu uki tale Ebianlen Ebianlen jiman nabho. Oki waniyen tale imen bhalen bi ejie uwe navade.²⁶ Ege nin uki yirole "Manin koko lebale, de eyon bho odalo uda lue emin bhu uwede man. ²⁷ Okpanon, oki waniyen imen tamanlen imen bhalen eji uwe navade sibhe eji imen yere uwe non luemiebe.²⁸ Bhe enin evie bi rakon gba akono eghe nin uwe kin min Abraham, Asik, Jacob bi enan akhase rebhe bhi Eguale osenobulua, okpanon aki rie fia.²⁹ Eria ki nibhi east,west,north,south bi eki di bha aga bhe Eguale osenobulua.³⁰ Ienonan ene kikeke neki eminomem oki do kalo bi ene mama li egbe ele min nekalo eki kike.³¹ Bhi onun ri egbele, Ifarisis eso davae do tamanlen, kpanon sibhe nare ranmude Iherod oguanon non agbea.³² Ijesu datale, "Kha nuro tama onan fox, Ghe imen khu ahu ni men kua ida re egbe daebho lenan bi ode, bi inese de ea imen se bhe ejia khan. ³³ Bhe ene emon rebhe, oimen min nire muonokhan hen elenan, ewie bi ede non vade benamien be nan mien be oribhi uriemin nare na akhasea resibhi Ijerusalem.³⁴ Ijerusalem, Ijerusalem, kho bho gbi akhase a bi ena jie buole. Oyi ege rebhe imen reguanon nisi ibhokhan ese koko be ji okhokho re he omom bhe ele igen. Okpanon, uwe bha guanon onan. ³⁵ Ghe uwa ose uzolobo. Imen tamanen, uwe da mien emen sokpan utale, Eromon kho non vae bhe elin osi Ebianlen.

14 ¹ Oda do ruan ukpedi sabbath okpa, nin man da do nabhi uwa okpa bhe enin ene ri ifarisis khian ne re do le ebale, enin eda manman re elolo re khan len. ² Doghe, okpea okpa da ha ribhi odalo ole non khonmon emiamen edema.³ Ijesu da non okpa non manman lue uhi non si juws bi Ifarisis, " Odiamin nan re re egbe da oria edi sabbath?"⁴ Eda yangbe. irio Ijesu re re ole mon, re egbe danlen, bi odale ha khin uwa. ⁵ Oda taman ele, "Ola bhe ewe bha non bhon omom laa emona non de fio bhi omi edi sabbath non ha ejije muon si bhi oni omi re?"⁶ Ebha sabo re ewaniyen bhi oni inonta nan.⁷ Ege nin Ijesu khire daghe ebe ena tiele re ze agala osi enan manman mu ekpenan, oda kpaitan tamele. ⁸ "Ah mien atie bha vae bhi emin ukpe osi ibodo re okhuo, hei dotua bhi agala osi enan mu okpen nan, ranmude eso bho nan mum ekpen nan gbera uwe. ⁹ Ege non onon tiebha veva khi re vae, ohi tamanen, "Re eghe nin oria omom kele non kpono nu uwe eghe nin ekholekhi kien osuwe eghe nan khire uwe ha khi agala non sike oto.¹⁰ Okpanon, aha tiee, ha khian do do tua

bhi agala non sike oto ne, bo na na mien non tie khivae, okhitamanen, "Osi, ba khien non kohunne." Egheni uwe khi kien onan mun ekpen nan bhe ewe ene dotua bho onun ki imenje de ba uwe.¹¹ Non khire khin non eigbole okhunlun akhi siyo koto, bi non sie egbole koto akhi siye okhunlun."¹² Ijesu da taman ono okpea non tie ele, "Aha mien uwe tie ebhole bhi ilebale laa eba emuan heitie osho non se la obhio ee ni ikpea laa ne sikee laa ene manman f, be eje are gbo tie, eghenin, uwe hi do hase ebok ka lunien."¹³ Aha mien uwe tie oria bhi ilebale, tie enobogbele bi akhunlun bi oruelolo,¹⁴ Nu uwe re khien onan ne eronmon nan, ranmude ebha ha sabo rehae osa. Ege uguakpano ose ene khiale ole uwea re min ihasa."¹⁵ Ege nin otun okpa non de ba Ijesu bhi ilebale khi re honnan, oda tamanlen, "Eronmon osi non oria nin non le ebale bhi eguale non si osenobulua."¹⁶ Eni Ijesu da tamanlen, "Qria okpa da manman muege idede able osemuan oda tie ene bunbun."¹⁷ Non ege ilebale khise, oda taman eguomandia non sole non do tie enole tie, "Bha vae ranmude ole munegbe emin rebhe fo."¹⁸ Erebbegbi da ha te ebezele ele bha ha sabo re yo. Non ohenhen da tamanlen, "meni la do oto, men bha ha mien men bha do feole ghele. Huenan re egehe men!"¹⁹ "Obhebhe da tamanlen, meni la di akasi isen, men de do domonlen. Huenan re egehe men."²⁰ Okpea obhebhe da tale, "Meni la re okhuo, ranmudo nin men bho bha hasabo re yo."²¹ One eguomandia da vae do taman ebienlen ole enan rebhe. Eni ebienlen lu uwa da ha kho ekele taman eguomandia non sole, "Dagbare ejeje ha khien enin ukpode nin bhi eke oni gule do nere bhenan enobogbele, enan akhunlun, eruelolo bi enei sabo rekhan."²² "Eguomandia da tale, 'Ebianlenmen, ebuwe taman men ni men lu ole, oto se ye ribho"²³ "Qnebianlen da taman eguomandia no sole, 'Dagbare ha khien onu ukpode bi ukpe fanlen do si agbon ukpobo re, bo onuwa non se men da vuon."²⁴ Ranmude men tamanen, enin ikpea nan re tie eida yele bho one ebale."²⁵ Ejiyenani usi agbon da ki rekhanlen, oda taman ele,²⁶ Aha mien oria bu men re ada mien oiseye ho emon abale, inonlen, okhuole, imionlen, obhiole no okpea bi ibhole nin ikhue, reji iyen non sole qidasabo kien okpa bhi eni odibo non sole."²⁷ Onokirekhin non bha mun ikrosi non sole re kien men qida sabo kien odibo non sole."²⁸ Konon bhe ewebha non guano bun uwa igedege bhe ewe bha non bha ha ka dotua ria ebale monlen so sole re bon onuwa nan?"²⁹ Ahamien qiyiri, oha gbi eloto oda mien obha sabo re bunfo, enedaghole rebhe eki ha jele,³⁰ Ha tal, 'Onokpea mukele ha bun uwa obha ye sabo luodo."³¹ Laa ko ono oji nin, non khianla nin ojie obhebhe khonlen bhi okhonlen, non bha kariale fo, non wo ne eyokule uli igbe nonle re do nin ojie ebhe bhe khonlen non mon eyokulo uli ujie so sabo ne khonlen?"³² Ahamien qiyiri, namien eni iyokulo ebha seye sikeole, ohi je ebholo nedo non eba re mien ofure ye."³³ Ranmudonan, non kirekhin bhe ewebha non bha sabo re riobo sibhi ebomonlen rebhere qida sabo kien odibo non sole."³⁴ Ubhenlen men bhi, okpananon ahamien, olenlen non ribho qiyeribho, bo kire ha ya umenlen ye?"³⁵ Eghenin oki sibbi umenlen re qiyi reji oto la ebale no oto are nin ilumun le. Eghenin aki munfia. Non mon ebe re hon okaeho."

15¹ Ejayena ene mien igbo uhunhun bi ene lue ebhin ebe ne kele da bui Ijesu re ne do ka le ehoy.² Eni Ifarisis bi enegbe da gunen ezo jie egbe no sele, tale, ono okpeana o mien elue ebhin ebe bhe egbe, obho ye daba ele le eba.³ Ijesu da kpa o ni itan na mai ele yiye.⁴ O a bhe ewe ibha no a bhon ohuan egbe isen, amien ukpokpa da u a non da zi ene okpa ribhe ogbo isen obok do a gua no non u a ni khian bhe eke ewe re se ege no a re mionlen."⁵ Ege no a kire mionlen oki muonlen finu uru aghongho."⁶ Ege no a kire su uwa ole ki tie ikokhian bi ene ele koko niyen. Oki tama ele ibha de ba bhen ghonghon ono ohuan no sien bhen na re u a okpanon imen mionlen."⁷ Imen tamalen irio eghonghon a ye re a ri bhe egua okhu so otuon okpa no lue ebhin ebe fiden, ghera etui okpa ri bhe egbo isen ne guanu ufiden."⁸ Okhuo ne a bhon ikpo oze igbe, ukpokpa a nle u a no da ruo urukpa re uwanhen gboni uwa re bhe gbe elo koto aguan re se bhe egbe no a re mionlen."⁹ Ege no a kire mionlen ole kitie ikokhian bi ene da ba le niyen rebhe, tare, ibha de ba bhen ghongho anu ukpo oze no ne bhen u a imen mionlen."¹⁰ Benojario, imen tamalen, eghonghon ri bhin iyalo no se ene ehi bi osenobulua so olue bhin ebe okpa fiden."¹¹ Eni Ijesu da yiye, okpea o sodaa bho imon eva."¹² Oni khere no ribho da tama abe le, aba, fu uku no sen bhen men, irio ore ghale a nele."¹³ Bhe eke ege no bha re gbe, eni ghere da mune ebhin no sole jio bhe ejerele, eni o da ria eba abale renalen oebhe bhu u niyen bhin no bha gba."¹⁴ Ege no kire no oni ebole bhon foh ukhubhu no kakale da fin bho one ebhoh ole bha ye a bhon ebhin."¹⁵ O da mu egbole ni oria bhone ebho no rie a wena, ono oria do jiole no do a re eba nu une."¹⁶ Ole ki a re eghonghon le eni iku nu une le ranmude oria soso bha a mu eba nalen."¹⁷ Okpanon, ege no onomon ni khere kire vae bhe ewan no sole, oda tale, ene mien eson na aba bhe re bhe min ebule le, no ohanbhen da gbe gben an bhe edanna."¹⁸ Imen de kpanon si bhe enare ibua aba men, imen ki tamanlen, aba, imen lue ebhin ebe da egua okhu bi uwe."¹⁹ Imen bha ye se eba ki omon nose re men ki egbonhadia nose ne wena niyen."²⁰ Irio ono omon ni khere da kpano bu aba le re, oki feke sike uwa abale da daghole o da bhon eke ejeje ghole, o da ru une bu ole dedole fiofiolu unu."²¹ Onomon da tamalen, aba, imen lue ebhin ebe da egua okhu bi uwe, imen bha ye se ebe a kion omon no se."²² Aba le da tamai egbonghon dia no sole, ejeje mu igbu no bhen nere, u a mu yiye, u a ye oe ukpolika ole bho obok, u s ye ne ibata ole bhe eran men."²³ U a mui ohuan no hune gbola a, ibha jin ma aghonghon."²⁴ Ghe omon no sien men re u bhin, ejayena oki niyen bhen, orie u a, eja yena aki mionlen. Eni eda muhen eghonghon."²⁵ Ejayena omon no sole no odion da ribhe ewe. Be no ki a sike uwa, o da hen bhen ilo bi ikhien."²⁶ Oda da tie egbonbhan dia no sole okpa o da nolen be kho na."²⁷ O ne egbonbhan dia da tamalen "Obhio e vale bhu uwa abe gbe ohua no hune a, ranmude o mionlen bhe egbe bho okho re bhe."²⁸ Omon no odion eke da a khole obha ye ka na bhu uwa, eni aba le da buo le re bhiye."²⁹ Okpanon, omon no odion da tama aba le, ghe, ene ikpe ne bunbun na imen da mien esun niyen, imen bha se ro obok ghera ebu uwe tama men, seye uwe bha se mu ukpo mien ebhe men bi emue bhen ye re ghonghon."³⁰ Okpanon, ege noi omon no se no ria ebhen non se a re muna agbile uwe da ghi ohua no hune a."³¹ Aba e da tamalen, omon, eghere bhe uwe re ri bhe ejin imen ye, e bi

imẹn bhon re bhe osenọ. ³² Okpanon, oki e ebe gbale ni iman re a ghonghon ono obhio e na re u bhin, ejayena aki niyen bhen, ore u a, aki mionlen nian.

16 ¹ Ijesu da tamanlen enidibo ne soke, okpea o so da a ribho no fe o da bhon o gbelo ghe ebọ bholen rebhe, e da tamanlen onọ gbelo ghe bhine soke o gbelo ghole no sen. ² O no'kpea no fele da tatiọle nolen be khon no ni imẹn họn da e tamabhen e bu uwẹ re rebhin khianye. Uwẹ yẹ da a gbelo ghe ebhin ne sen bhen. ³ Onọ ọria nọ gbelo ghe ene bhin da yiọle be bhọ imẹn akkilu ye nian, bena mien ebianlen men khia dọ mien bhen ihe nọ sen men. Imẹn da sabọ tuhio. bi ekho yẹ lo bhen ni imẹn are a bhia ebhin. ⁴ Imẹn len ebi imẹn a lu yẹ, bena a da mien akin khu bhen sibhin iwena re imẹn kin mion omọn are bhen na bhe ẹ kọ uwa. ⁵ Eni o da datie ene bhon ebianlen osa rebhe, o da non oni ihenhen eka uwẹ bhon ebianlen bhen. ⁶ O da tamanlen igalawa abhin egboisen, o da yiọle jeje dọ tua fiđenọ jio bhin igbe yian egbo eva. ⁷ Eni ada gbo nọ onọ zeva, eko osa uwẹ bhon ebianlen bhen, o da yiọle egbo oka egbo isen, o da tamanlen fiọle denọ jio bhin egbo ene. ⁸ O ne ebianlen onogbelo ghe bhin nosole no obọ bhakhia ranmude o lue ebhin ewanlen, ghe imẹn nọ sọ onagbon wane bhu uwede nẹ re ibo ele lue ebhin gbera imẹn o sẹ efua. ⁹ Imẹn tamanlen, urẹ efe nọ bhen zin iko khian be jia da mien o a kin kpanọ, eki re ẹ na bhe ejele da jien edede bhen de. ¹⁰ O nọ genre ru ukpe mie ebhin khian ọle a yẹ sabọ ru udedeọle khian, o ne bha genre ukpomionlen khian ọa yẹ sabọ ru udedeọle khan. ¹¹ Amien uwẹ bha sabọ re efe nọ i bhen khian, o a kin sabọ rọ onobhen niyen. ¹² Amien uwẹ bha sabọ re ebhin nọ so aria khian nọ sen obho a kin re igho nien re dọ ose. ¹³ Egbonbhan dia ribho nọ a sobọ ge ebianlen eva, o a huẹ ebhon ukpokpa o kin he ekon onọ kele, o a gu ukpokpa nọ sen oda gọ onọ kele nosen. Uwẹ da sabọ gọ esonobula bi efe. ¹⁴ Ejaye na eni Ifarisis ne huẹ ebhon igho da he ebọ tayẹ e da ru unu gbọle. ¹⁵ O da tamanlen, bha ghe egbe be ne khiale bhin iyalo ebho, okpanon osenobula len okho bha. Eba agbon mu gede o ie sono osenobula. ¹⁶ Enu uhi bi eno ohen kie ebe a wena re sẹ bhe eghe Ijoni, re nẹ eghe ni re se ejayena, ebhon egua osenobula aki tale, ebho re bhe guano ne re idudu na bhọ. ¹⁷ Okpanon, olẹkhe nọ o na gbona bi okhu re gbe ra nu ukpe ebhin nọ sọ onu uhi re gbera. ¹⁸ Onọ kire akhin nọ khuo okhuole fia re okhuo obhebe gboghẹle, onọ kire rọ onọ okhuo na khufia gboghẹle. ¹⁹ Ejagena okpea o so da ribho no fele ne a muni ukpuo nọ bhon se yọ eghere bhe o da yẹ re efe nọ soke ghonghon. ²⁰ Okpea oso na tiọle Ilazaros nọ a bhin ebhin ni itẹ vonlen egbe da a ribho. ²¹ Nọ a guano nọ lene ebale nọ nu uka agala nosole denokhua. Okpanon awa ki vale dọ a nani itẹ nosole. ²² O da dọ gbera onọ bhin ebhin da u enẹ ebhin da vale dọ muonlen jio bhe eje Eburahamu ye. Onọ fele da yẹ u e da role to. ²³ Be nọ ki le ri bhe agbon eran oto, o da tuen elo okhu da Eburahamu bhe ejere bi Ilazaros bhe ejiọle y. ²⁴ Iriọ o da re so tale, aba Eburahamu bhon itohan ghebhen u a jin Ilazaros re no ju ukpobo bha amen lon fiọ bhen bhu unu imẹn to khia bho ọne erana. ²⁵ Okpanon Eburahamu da tamanlen omọn uwẹ ye re eghe nu uwẹ re a ribha agbon uwẹ mien ebhin esin la agbon an Ilazaros o bha bhon ebhin soso, okpanon ọle ki min egbe fumẹn uwẹ ri bhọ obalo. ²⁶ Regbera ena rebhe gbe, udede uhio ribho na luọ bhọ, bena a da mien ene ri bhe ena da sabọ bu bhare, ene re bhe ejin bha ye da sabọ bu imẹn re. ²⁷ Onọ okpea nọ fele da tamanlen, imẹn bhin ẹ aba Eburahamu nu uwẹ jiọle jio bhu uwa nọ sen bhan. ²⁸ Imẹn bhon ibhio ikpea isen, nọ dọ tamale be jiele da va e bhe ena dọ lo oya. ²⁹ Okpanon Eburahamu da tamanlen, Imosis bi eno ohen ribhe ejele ye e ka ele ehọ. ³⁰ Onọ okpea nọ fele da waniẹn, eye, aba Eburahamu, okpanon a mien onọ u kpanọ bu ele eki fiọ okho denọ. ³¹ Okpanon Eburaham da tamalen, a ha mien ele bha kihin Imosis bi eno ohen ehọ ede ye riobho sọ onọ u a re kpanọ bu ele.

17

¹Ijesu da tama eni edibo ne soke "eba ida lu nọ igbodanghe de khai rebho okpanon ihen ọsi onoria, ne ni obọ nọ sole vae. ²okhai men nẹ sade khai mu udo eli ọden bhi uruu, muon fiọ bhi okpede gberea nọ re ji ukpokpa bhi eni kuekui ekon ne soke re dere" Bha ghi elo kotọ, sade obhieo da lu emiebe, nọ talọ sade khio fidenọ, re bumalen. ⁴Sade igba ihilon bhi ukpe de ọre lue emiebe, oda yie bu ẹ re igba ihilon tana ẹ "Ifidenọ", oye obha yẹ humalen. ⁵Eni aposito da yi ebe yan "Yianba urebho nọ si eman" "Ebeyan da yi ele, 'uwe da kha moi urebho nọ khere bi ukpi elo itaba, uwe dei sabọ tama oni oran na, bhiọ si bhi oni oto re, kha khian de gbọ bhi ẹke ukpede' o ki lu be ji uwẹ tale. ⁷Okpano khi ọla bhi ewẹ bha nọ kha moi Iguomadia, nọ wena bhi ugbo la o gbelo ghe ohuan ne soke, no yi oni iguomadia, eghe nọ re si uwa, 'vae ọsi ejeje, dọ otua ni u le bae' ⁸Oda be tama len "olo gua ne ebae ebae yien wẹ a mu ji men, men kha ki le fo, ni mu amen ọn, eghe ni uwẹa dọ li ose. ⁹Oi da khuemen oni Iguomadia ramude khọ lu emilin na tamalen nọ lu ode be lu riọ ¹⁰Iriọ yie khin ji bha ye, eghe ni bha re lu emi rebhe fo, na yi bha lu, ibha de yole "Iguomadia ne bha sẹ ọle ma khin, ebe kẹke ni ma relu, ole ma lulu. ¹¹Oda ri inian sunu, bhi eghe nọ re khi herusalemu, oda re kha oni ukhu ota no gha Isameria bi Ithalili a ¹²oki naa bhi Igule oso, en! oda miẹ Ikpia Igbe ne di oti, e da mu dia bhi idangbe rele bhi eji ọle yie. ¹³Efa tun uru okhun, yole "Ijesu, Ebeyiama, moi itohan da ma. ¹⁴o ki daghe ele, ada yi ele "bha kha khia ri egbe nọ sẹbha mia eni ohen". Bi eki khian, oti da si ele bhi egbe re. ¹⁵Bhi eghe ni ukpokpa bhi ewẹle ki re daghe khi egbe dan ọlen, oda fi ọdenegbe, o da kha moi oriri ji osenobulua bhi ukpuru uru nọ kakale. ¹⁶oda de ri egbe so oto bhi odalo nọ si Jesu, oda khuemi olen Eghe na, ọi samarita okhin. ¹⁷Egheni Ijesu da yi ọle, o be yi bha igbe oti si ibha bhi egbe re? eni ituan isilen nekele ki bho? ¹⁸Abha mien emon oto nekele ne fidonọ dọ mui oriri ji osenobulua gbera oni oriobhe na? ¹⁹Oda yi ọle, "Kpano nu kha khian. Urebho nọ sẹ ọle mui egbe danlan. ²⁰Eni ifarisi ki nolen egbe ni eguae nọ si osenobulua re vae, Ijesu da wani ele, yi ele "o yi amama gbelo kotọ mie uvade nọ si eguae nọ si osenobulua. ²¹Eei da yiẹ 'Ghe, o ri bhi ena la o ri bhi eni, ramude eguae no si osenobulua o ri bhi eke e. ²²oda yi eni edibo ne si ole, eghe vade nọ re kha yebha ni ibha re mien eghe nọ si omọn no si okpia (Agbona) okpano bhai da daghi ọle v 23 Egheni ede yi ibha, 'ghe eni la ghe ena, okpano bha khian dagbare la ni bha nẹ rekhan ele ²⁴Ramude, be ji ukpa re bhala dagbare na bhi okhu rebhe iri o da kha khi bhi eghele no si Omọn nosi okpia (Agbona).

²⁵Okpano ena kue sunu, ode ka loya bi eni otu agbona de ho ²⁶Bi eji o ka re sunu bhi eghe no si inoa, iri o la ye dia bhi eghe no si omon no si okpia (Agbona) ²⁷Eda le eda da, eda ne ikhuo, eda yie ri emon no do, o ku e do si egbe ni inoa re do nabhi oko-oni ukpa ologbo no kakale da vae, guoghi erebele a. ²⁸Bi eji o ka re sunu, iri o si eye dia bhi eghe si lloti-edda le, eda da, eda de de, eda khien, eda re ko, eda yi e beni uwa ²⁹Okpano, ede ni iloti kpano si bhi oto isodoni re, eren da ni okhu ro ku ele, oda tue ele rebhe a. ³⁰Bi eji ena rebhe re sunu, iri o khian ye dia, bhi oni ukpede nari omon no si okpia (Agbona) ma. ³¹Oni ukpedeni, ono ri bhi okoghu uwa, ole khai ruen re do kha ni emin no si ole dagbare, iri o se yie khin ji ono ibhi ugbo, ole khai fi kie. ³²Yie okhuo iloti re. ³³Ono guano no himi elele no si edagbon no si ole, ode ni on, okpano oni edagbon. no si ole nili, ode ki e mi on. ³⁴Men tama bha, oni ukpasu ni, etueva e kha ri bhi okukhuo. A ki ri ukpokpa, a ki zi onokele abo. ³⁵ikhuo eva ki kha ni emin. A ki ri ukpkpa, a ki zi ono kele abo ³⁶Ikuku. Ene men ne bhi ebe ne de de e moi ulon ene ri bhi egboeva. ³⁷Etuan eva de khai ri bhi ugbo A kiri ukpokpa, a ki zi ono kele abo. Eda no olen, "Ji ela, Ebeyanman, oda yi ele, "Eji elamen yie, ughulu de si kokore bhi eni.

18

¹Enin oda kpaitan taman ele re ha ne eronmon egbe- rebhe nehe jo okhole non sele hi e ele, ²Oda taman ele, "Bhagba ebholo okpa okhamonlen da ha ribho noni mu ofen Osenobulua bii o mionon ole mu ekpen nan. ³Onenghele nin okhuo non odo yule da ribhi onagbaebhole min, enin oda bu onon khaemonlen nare, oda tamanlen, "Rekpamen uabhohien men bhu ukegbe onoi iboman nan; ⁴Bhegeso obhamun egbe non rekpale, okpaknon okhijeegheleso gbera oda taman egbole, "Aharemien ole mun ofen Osenobulun laa mur ekpen non oria, ⁵Aharemien ono okhue man de sabo si ekpokpo jole, men di rekpale gu eze bhi bejo are ha vae eghere bhe buo ole re. ⁶Eni Ebhianlen datale, "Kaho ebe onon okhae bhonlen nan tale. ⁷Ona nan mien Osenobulua bha gueto bhu ohien Bhu ukegbe esole nonle sele ne vie bu ole re ason bii odanmen? onan ada mien obha soekhili nele? ⁸Men tamanbha ode so ekhi nele ejeje. Aharemien odinian, eghe nan re mien Omon non so okpea vae, osabo min urebho bho oni ukotole nan? ⁹Eni oda saye kpaitan reji enenbholo nin ne sobo bhu ude hele khiamin gbera ebholo nekele, ¹⁰"Etun eva da kharibho ne khien otue do ne eronmon- okpa da ha yi Pharisee onon kele da ha ye ene koko iyho uhonmon ¹¹11. Oni Pharisee da mudia ne eronmon khe ebe ebe retiole, "Osenobula, men khuenbhen men bha dia bi ebho nekele- ehbora ba eminon, ebho ne bha khia, egboghelebi oni ekoko igho uhonmon nan. ¹²meni fiazemin igbava bhi uzana. Menizi okpa ribhi igbe bheke iminerbhe non ole monlen. ¹³13. okpanon onon koki igho igho uhonmon da gban egbe ike obha tun ololo okhunlun, oda mun elolo yan ukudu, tale, Osenobulua bhoni itohan ghe men ohimenebe: ¹⁴Men taman ibha, onokea nan da ha khien uwa bheke urehunman ghera onon kele, ranmunde onon suegbale okhunlun akhi siro roto, onon sigbo roto aki sirole okhunlun. ¹⁵Enenbholo da ha mun ibhokhan nejeje bu ole re non re oba suele, enodibo sole ki dagbhe onan, eda kiha khue kike. ¹⁶Eni Ijesu kida tiele taman ele, "Jenibhokhan da bu ole re, bha heyeh khue kiki. Ramunde eguale non si Osenobulua ose enibhokhan non. ¹⁷osajie meni tamanbha, onon bha mien enibhokhanan gbe eybe okhian la sabo nabhi eguale non si Osenobulua". eguale non si Osenobulua". ¹⁸okpa bhi eneriagbaebholo khian da nonlen, tale, "omanebhi non gbale, bi men ahi nin men re sabo naa bhi egua okhunlun?" ¹⁹Ijesu da tamanlen, "Bu uwe da tie men ye onon men. onon? onon men ribho, gbera Osenobulua okpa. ²⁰Uwe len uhi nan gbele- hei gboghele, hei gbughele, hei raa, hei so eseli ohogholi, mu ekpen nan abae bii innen non se. ²¹onon rebhokhian da tale, "Enan rebhe olei re oba rekhanlen re nabhi eghe non ole re ribhi obhokhan. ²²Ijesu ki honan, oda tamanlen, "Ukpebhi okpa seye ribho nu uwe bha seye hi. Mu uwe akhin ebhin rebhe nu uwe monlen uwe ki do ghale nin enobogbele, nu uwe ha mon aza bhi egua okhunlun - eghenin uwe are sabo do rekhanmen. ²³eghe nin onon rebholokjian ki re honan, eghenin ekele ki da manman ha khole, ramude oi manman fe. ²⁴Ijesu kidagheole ekele khole, oda tale, "mon manman kaka na re mien onon fele osabo nabhi eguale non si Osenobulua. ²⁵Nin onon fele re nabhi eguale non si Osenobulua, emena hi sabo nu uhio agbede. ²⁶26. Ene hen non datale, "Kola sabo nin hbo nan?" ²⁷Ijesu da re ewanien bho, "Ebe bha je ebhololu Osenobulua kpa sabo re lu ole. ²⁸28 Ipita datale, "okpanon, bhanzemin rebhe non yo osemanlen oba man da re khaenlen. ²⁹Iri Ijesu da tamanle, "Osaje non, men taman bha ribho non zi uwa oba, laa abhonlen, laa ibhio ole laa enebirole, laa imonlen, ranmude eguale non si Osenobulua, ³⁰Non bha ha mien eleole bho in eghele nan, bii agbon non vade, osededemende. ³¹Eghe non khire si eni igbeva kokofo, oda tamanele, "Bha daghe, man khi jerusalem, bona da mien ebe nin eni enesakhase ghenlen Ireji Omon non si Okpea aki munon ze. ³²Man munon ji enebhalen, eki ro zoeje, re ekhole inole seye je esenlen yan olen. ³³Ehe gbale asian fo, ekhi gbalea, ukpede non zea okhi na bhi ulin kha. ³⁴Ebehalen eba ronan ta, ranmude airenon neko nele, ebha gene len eba ro onenmonlen ta. ³⁵onenghele ki dose, Ijesu sike Jeriko, irio oruelolo non dotua bhi ejoda bhi eminin bhe egbode, ³⁶ohon emon usun gbera, enin oda non be sunun. ³⁷Enin eda tamanlen ijesu osi Nazareth ole enin gbera. ³⁸Eni onon ruelolo nanda so dagbare, ha tale, "Ijesu, omon non si David, moni itohan ghe men. ³⁹Enekhian ne kalo nin Ijesu da tamanlen non kokunun. Eni oda kike so dagbare, "omom non si David, mon itohan ghemem. ⁴⁰Ijesu da mundia dulu taman ele ne mun ono okpea re bhe ejole ye. eghe non ni oruelolo khire sikeole, Ijesu da nonlen, ⁴¹"Buwe ho nin men lu nien?" oda tamanlen "Ebianlenmen, men ho nin men ha daghe". ⁴²Ijesu da tamanlen, "Hadaghe Urebho non se ole re egbe danlen. ⁴³onenghele nin ole okirhadaghe oda ki rekhan onlen, ha khuenmen Osenobulua. Enenbho rebhe, khi daghonan, eda gen Osenonulua.

19

¹Ijesu da nabhi Ijeriko gbera. ²Ghemi okpia okpa natiole izakiqs oda ribhi eni oda yi oje ene gbelo ghe ene koko igho uhumu, bi ono fele. ³oda ho no ole len oria ni ijesu khrin okpano obha ye sabo ranmude eria ne bunbun, ranmunde, obha

tan. ⁴ Ranmude ɔna, okide rulɛ ko-odalo ɔda hen ukhunEran isikamɔn, ejiole'a da daghe ɔle. Ramunde, Ijesudi le eni uwe dɛ ni gbera. ⁵Bhɛ ɛghe ni Ijesu ki nɛ sɛ bhi eni, ɔda tɛn elo mu ghe odokhun, ɔda tamanlen, "Zakios, tuere, ejɛje, ukpɛ dɛ inɛlɛna, mɛn dɪ di bhi uwa nase". ⁶ Ejɛje, ɔda tuere otɔ, ɔda ri eghonghon gbi ɔbokhian nalen. ⁷ Eria rebhe ki daghe ɔna erebhe da gui bhi ɛkɛ egbe, edatale wɛ, "ɔda rɔ tui okpia ɔria olukhɔ" ⁸Izakios kide kpalɔmudia tama Ebianlenman, eghe, Ebianlenman, ukhionmi emi nɔsimɛn rebhe idi rɛni ibhinoguele, sade imu orialu bhe emi soso, idi kui obe'ne gbe bale oni igbo". ⁹Ijesu da ta amen, "Ukpɛdɛ nɛlɛna, Eni la bhi uwa na ranmunde obhi Abraham ɔle ye khin. ¹⁰ Obhi Okpia va dɔ guano, bi ɔdo miɛn eria fan ne wilia." ¹¹Eghe ne ki rɛ hɔna, oda yɛ nelan ta; ɔda ri itan tanma ilan, ranmunde, ɔle sike iJerusalem, bi erebhe da lo Egua Osɛ di kɛ va ejije. ¹² ɔda tamalan, okpia na mu ekpena da shian Ebholo bhi eyie riɛ, bhi ejie ada rɔle lu Ojie bhi Egua, ɔkue gboje va. ¹³ ɔda datie eguɔmandia igbe nasɔle, ɔda ri ɛkpa igbe ni ilan, oda tamalan, 'bha rɔle kha duɛ eki ni kire do va'. ¹⁴Okpanɔ, ɔmotɔ da heple bhoto, eda ji ukɔ (delegates) rɛkhanlɛn, eda tamanlen, "man ika ni onɔ okpiana da le ejie yanmanlen" ¹⁵ Eni da sunu, eghe nɔ' aki rɛ va, ɔda ele ejie bhi Egua fo, ɔki gbi uhi ni eguɔmandia nɔ ɔsɔle, ni ɔle ri igbo na ne datielan jiole, nɔle mi ejiole datlen ele ni eminenlen bhi ɛki nedolo". ¹⁶ Ohenhen da buole va, ɔda tamalen, 'Ebianlen ma, igbo na sɛ rɛ ekpaigbe de yan. ¹⁷ Ono okpia na mu ekpen na da tamalen 'Uluɔnsen, uguɔmondia nɔ mɛn, ranmunda ilueminɔsen nasɛ bhi emi khɛre, udi gbɛ ɛlo ghe iya ebho igbe." ¹⁸ Onɔ ojeva da va, ɔda tale, igbo nasɛ ebianlenman, ri isen deyan; ¹⁹ Ono kpia na mu ekpena, da tamalen, 'uki gbɛle ghe iya ebho isɛn; ²⁰ Ebhɛbhe da gbo va, ɔda tale, Ebianlen, 'ghe igbo nasɛ, ni gbalo bhi ukpɔn, ²¹ Ofen da wɔ mumen, ranmunde, ɔria nɔ mama nɔ emi ɔle uwɛ khin.' nɔ rie bhi ejibha riɛyi, nɔ kolo emiokɔ nu bha kɔ ²² Ono okpia na mu ekpena da tamalen "Emɔn nɔ da bhu unu nasɛ va ida rɛ bhuohien nasɛ, uwɛ ni uguoman dia no ji udu wɛ'. Wɛ lenlen, ɔria nɔ mama nɔn emi, nɔn rie bhi eji bha riɛyi, nɔn kɔnɔ emi nɔ obha kɔ. ²³ Beki yɛ nu bha da ri igbo nɔsi mɛn bhi aza, be jia da mien eghe ni kire va iki mi oni igbo be asu nɔribho? ²⁴ Ono okpia na mu ekpen na da tamalan ne mudian bhe ni, 'Mionle onigho, rieni onɔ muen ɛkpa igbe. ²⁵ Eda tamanlɛn, Ebianelenmen, ɔka muɛn ɛkpa igbe (ten minas). ²⁶ Itaman bha, oriasoso, nɔ riri amɔn adi rie balele, Okpanɔ ji ɔria nɔ mɔn hiehie, adi mɔn lele, oni nɔn mɔn. ²⁷ Okpanɔn, ilan nni oghianmen na, ne bha ji men iejie yanlan, helan va bhe na, gbolilan" ²⁸ ɔki ta enarebhe fo, ɔda yɔbhi odalo, oda kha khin iJerusalem. ²⁹ Eni onɛ ghe kida dɔsɛ, bɔsikɛ ibesfage (Bethphag) bi ibetani (Bethany), bhi oke na tioli Olivɛt, ɔda ji edibo eva nasɔle, ³⁰ ɔda tamanlan, "Bha kha khin ebho (Village) nɔkele. Bha kha ki nabho, bha di mi akasin (Colt) ukpɔkpɔ re nabha sɛ hɛn. Bha tanlian bha mu kha va de. ³¹ Oria soso kha nɛbha "Ebesiole ni bha da tan ɔni akasian (colt)? Tamalan, Ebianlenman mɔn emi nɔ rɛlu." ³² Ilan nole jieje da kha khian. ³³ Bhɛ ɛghe ne ki rɛ kha tan ɔni akasian ene yanlan da tamanlan, "Be yɛ ni Bha da tan akasian?". ³⁴ Eda tamanlan, "Ebianlenman Mɔn emi nɔ rɔlu." ³⁵ Eda muon ji Ijesu, eda wa ukpɔn bhi ukole, Ijesu kida dotua yanlen. ³⁶ Eki khian, eda wa ukpɔn bhi uwedɛ. ³⁷ Bhe eghe nɔ ki rɛ sike otɔ oke osi olivi (olives) edibo nasole rebhe da mama ghɔnghɔn, eda gen Osenobulua bhi emi mama gbɔlɔ rebhe ni edaghe, eda tale, ³⁸ "Uhianba nɔ ji ɔba nɔ va bhi eni ɔsi Ebianlenman: Obhure nɔ bhi egua okhun bi oriri nɔ bhi ejie ko okhunlɛ" ³⁹ Eso bhi ifarisi (Pharisees) ne' aribhɛ agbɔn ne bunbun ki da tamanlen, "ɔmariamien, yɛ edibo nasɛ huenlan" ⁴⁰ Ijesu da wanianlan, "Itamabha, akhanien ena da huenlan, ikpi udo ne ribhi oto, eki sodagbare" ⁴¹ Ijesu ki sike onɛ ebhe, oda mama viɛ nalen, ⁴² oda tale, sade bhe khɔ lenlen ukpɛdɛ nɛlɛnan, bha mama, emi nɔsi ofure ji bha! okpanɔ ariɔle lɛhe ni ɛlo nɔ sɛ bha." ⁴³ Ranmunde eghe vade bha ni eghian bha ki gbogba ga bha, eki da yan bha muotɔ bhi eje rebhe. ⁴⁴ Eki gbebha muotɔ, bha bi emɔn nasɛbha. udo opka iribho ne'a fibhi uke ɔnɔkele ranmunde bhabha mienolen bhe gbe eghe na rɛ do tuebha". ⁴⁵ Ijesu da nabhi ɛkɛ uwa ɔso Osenobulua (Temple), ɔda khune erebhe kua, ilan ne de bi ene khien. ⁴⁶ ɔda tamanlan "Agbonlen bhotɔ, 'Uwa nɔsɛmɛ, uwa osi erɔmɔn nɔ, okpanɔ, bha rɔle khin uwa osi oyi (robbers). ⁴⁷ Ijesu ki da kha malen emi bhi uwa oga ɛdɛdɛ. Ilan ni ojie ohen (Chief Priests) bi egbonbe (Scribes) da guani ujiodɛ ne da gbɔlia, be ji enerelan khian holo. ⁴⁸ Okpanɔ, ebha mi ujiodɛ da luole ramunde, eria rebhe, da mama re eho iebho.

20

¹Edokpa kire Ijesu, (Jesus) ɔda kha man eria emi bho otuɛ oda yɛ kha man emɔn osenobulua, iriɔ ɔnɔ ɛbho kha bi eria ne bu bi ene wanlɛn eda buɔlere. ² Edakha nalen talɔ, yɔle rɛji ɔla "Taman ahu nu uwɛ rɛlu ɛnɛminan la khɔ bho rɔ ɔna ahu riɛ" ³ ɔda waniɛn ele, tale, imen dai nɔn uwɛ ɔta? nu uwɛ tamamɛn ⁴ Imiamen osi ijon (John) ɔsɛ eguale okhun la osi oria ⁵ Eda ria eria reji egbe ɔsele, tale; Man yɔle eguale okhun ɔna vae, oki yɔle beɛle man bha rɛ ɔle bho?" ⁶ Okpanɔn man kha yole obɔ osi ikpia agbɔn re bhe ki ri ido gbe ele, Erebe lenmin ijoni akhasɛ nɔn ⁷ Irin eki da waniɛn yole ele bha lɛn ejio no vae. ⁸ Ijesu da laman ele 'Oi yole tataman ahu nɔnle rɛlu enɛminan ⁹ Irio ɔda kpa ɔni itan naman eneria okpia dari emiekɔnɔn kɔ, oda hayale nɔn oria, ɔle daka khin ɛbho bhe egbe nɔn rɛle. ¹⁰ onɛ egbe kisɛ ɔda ji uguomadia ɔsɔle bu ɔnɔ gbɛlo gbe ɔne miekɔnɔ nene bhi irulu nɔn mɔlen jiole ɔnɔ gbɛlo ghɔ ɔnemekɔnɔ da gbɔle, ɔda yɔle khakhan bho obɔ hoho ¹¹ ɔdayɛ ji ogumadia ɔbhebebe oda yɛ gbɔle ro-oyanalen, oda yɔle khakhan bha hoho. ¹² ɔda jiole ɔsu ugɔbajiea, eda kuanlen muolen fia. ¹³ Ebianlen nɔyan oneme kɔnɔn datale, Bebhɔ imɛn aluyɛ? Imɛn dai ji ɔmɔ okpia nibhoemolɛn. Asabɔ miɛn edai muekpɛn nalen; ¹⁴ ɔnɔn gbɛlo ghe ɔnemekɔnɔ kidaghɔle, Eda sikoko ta bhɛ ɛwɛ elo obhi ɔle khɔnan, Bha jia gbɔlea nɔn nan lebhuku ki ɔsɛman ¹⁵ Eda khuɔle sibhi ɔnemiekɔnɔn re, gbɔlea Bebhɔ ɔnɔ yan ɔnemekɔnɔ aki lu ele yɛ? ¹⁶ ɔdai vae dɔria ene gbɛlo ghe enemekeno ɔa, ɔki ma enemekɔnɔ ne aria ɔbhebebe". Eki hɔna, eda tale, ɔnɔkhi ji ɔle dia bhirin gbe! ¹⁷ Okpanɔ Ijesu (Jesus) dabhe ele, ɔda tale, 'Be arɔ ɔna ta nagbɛlɛn"? Udo nene bu uwa hele ɔle ki udo nɔmu uwa mɔn? ¹⁸ ɔnɔki nɔ degbe ɔnu udo nan ɔki guoghɔa yi ikhiɔmɛn bi ɔnɔnɔn udo adegbe oki lekhean". ¹⁹ Ena ogbe ɛbho rebhe da kha guano be abɔ ɔlebhe egbe ɛghe ni ramude ɔkpa ɔni itan na rɛji ele. ɔkpanɔ ofɛ eria dakha muele. ²⁰ Bha kha ghɔle fɛkɛle, eda ji eria, yɔle ele lunɔsɛn, bejia dami ɔimɛn bhi ɔta nasɔle, beji ada muɔlɛn ne rɛ ɛbho kha bi ɔnɔ mɔn

otofoh nọyan ebho.²¹Eda nọlen, tale, "omaemi (Teacher,) Iman lenlen uwe tale bi uwa ilunosen bi ubha kha mon iyegbe ji oria soso, okpano uwa emoata reji uwede osi osenobulua²² Uhinon nare zi igbo uhomon ji isiza (caesar) la nakhai zie?"²³okpano Ijesu (Jesus) dalen eku osele, irio oda tama ele,²⁴ Ri oni igbo (denarius) mamen, egbe osi oria bi elin ne ri bho?" Eda tale. "isiza caesar".²⁵oda taman ele, "Bha ne ebe khekisi isiza ni isiza (xaesar) Ebe khekisi osenobulua bha ne no osenobulua²⁶ Ebha ye min oimen ne tale bhe egbe bhe eji ena agbon ye, ikpano oda hanele ilo re waniolen, erebhe da koko unu.²⁷Ene eria eso bhi isadusisi (Sadducees) ki bu ole re, ene tale ami ukpanosibhi idi re.²⁸ Eda kha nolon, yole, "omaemi (Teacher) Imosisi (Moses) ogbi ebe reji man obhi oria no okpia kha yu, oda kha mon okhuo beno oda bi omo no obhi²⁹Ibhi ikpia ihilo ono odion da ri okhuo, irio oda yu obha bi omon,³⁰Irii onukpazeve ye dia³¹ onukpazeve dari ole irio ore sebhi ono zi ihilon esoso bha kha mon omon oda yu.³² oni kigberafon ono okhua da yu.³³ eghe na re ri akala so (resurrection) okhuo obho ole ki khi?Ramude eni ihilo ri ole bho okhuo.³⁴Ijesu (Jesus) da waniyen tamaele, ona abone na ri okhua eye ro omo noda³⁵okpano ene sele bho one eghe ni neami onu ukpano bhi uyumi (resurrection) asabo mien ebha bo odo da eki ri okhua.³⁶Ena ye da yu ramude aki rele khokho enehi bi omo oso osenobulua, bi omo okpia osi ukpano (resurrection)³⁷Ene yulu dai kpano imosis (Moses) reman bho onoto ewe ni, oda dalie Ebialen no osenobulua osi Abraham bi osenobulua soi Iziki (Isaac) bi osenobulua osi Jakopu (Jacob)³⁸Ejiaye na oyi osenobulua osi ene yulu, okpano osi ene yenlen, ramude orebhe yelen nalen.³⁹Eni agbon eso dawaniye olen, Omaemi (Teacher) uwaniyen nosen.⁴⁰ Ebha ye gbudu nolen ota obhe bhe.⁴¹Ijesu (Jesus) tama ele, "Bebho ere tale yie ikrisit (Christ) omon okpia osi idevidi (David) non?"⁴²Idevidi (David) oi tobale tale bhe ebe osi isamu (Psalms), Ebialen tama Ebialen Do-otoa bho obara nasemen.⁴³ Nir ne eni iyaen bhi oto awo naso.⁴⁴ Eni Idevidi (David) da ti Ikrisit (Christ) Ebialen, bebho okire doki omo okpia osi David ye?"⁴⁵Non kirehon ebe eria rebhe tale oda tama eni idibo (disciples),⁴⁶Bhamon ewalen ene eria na, nesi rekhan oria bi ere ahoemo egbe ma bhe eki bi eye gano ekha dibho ota bheji Ekhaemon da fueke ohamen.⁴⁷ Eki kha gughu uwa osi ene mon odo ota, bi eki kha rema ele sabo ne eromon notanlen. ikpia nadianian edimi uria nokponole.

21

¹Ijesu da khua elookhunda ebho nea re igbo fio bha aza.² Odaghi okhuo no odo yulu nie ikpi igbo eva khobho.³ Eni oda tale genegene ono okhuo na re igbo fiobhon ghera ele rebhe.⁴ Ene ebhona rebhe bhone bunbun nele bhon ole eda rere, okpanon, onokhuona are mien ole bhon onole bhon rebhe ole orere.⁵Bi eji ebholo eso se ha tale ja se si ido ho uwaoga ose bi esele ohe ye, o da yole.⁶"Enin eminlin ni ibha ghe nan, ede alo vade nan da mien udo obhebhe nan kida vano kua sotop.⁷Ele ki da nonlen, "omanemublin, eghe la enemlin dasa sunu? Batie aman sade enemlin da do sunu?"⁸ Ijesu da min ele unu, "Bha fekele nan he do hiye bha. Ene bunbunlun de vae do ha yole ele non, bi, "oni eghele si se". Bha he sekhan ele.⁹Bha ha hon emonlen okulo bi ozughu, bha he ji ofen mun bha, eni eminlin de ka sunu osi ihenen fo, ede non kike hi da sunu bhi ejeje.¹⁰Eghe nin o da taman ele, "Agba oto ki z' egbe okhulun ji agba oto obhebhe bi eguaoge bi eguaoge.¹¹ A de min idede oto uwala a, ye kikeo ukhunmun bi eminamen. A de min eminlin osudu wala bi okp'aman non da na bho'khunlin vae.¹²A kue min en'eminlin nan, e ki sobo e si okpokpo sekhan en, muen dio bhi uwaoga bi ighan, muen ji enije bi ene nebholo khian samunde elinlin non semen.¹³Oki si uwe dio bhi ejua da soseli.¹⁴ Bhoneghenin, he sokhole non se sia ebi da taye bhotop.¹⁵ Imen de sota bi owanlan nien nin ene kpokpo e hi da sabo zien la ne se muan.¹⁶Bhiliio ene bie e, ibhio bi esho do muen khien ele ki ye gbono eso bhewe bha..¹⁷ebholo sebhe ki he e samunde elialin no seme.¹⁸Bhisiio ukpeto okpa no se ki da yulua.¹⁹ Izin egbe ki se e le elele agbon non se²⁰U ha ki mien eyokulo fi nega Ijesusalemu riuwe len ghe ihohoa sole ki sise.²¹ Eghe nin ene sibhi Ijudia e' tin ha khin okhun oke, ene sibhi adese ebhole nele zobop, bi ene sibhi igule nele he dio bhi agba ebholo.²² Enin ikpede osi iluse haosa non da mien ebe nan ghen obhoto sebhe ki muse.²³Ihenlen ji ene hanman bi ene se nomon nyen bhi eni ikpede nin! A de min idede usegbe lolop bi ije sebhe, bi obalo bhegbe ji enebholo nin.²⁴Eni ebholo ki deno bh'unu agbada, bi a ki ye munele igbon dio bh'oto agba ebholo sebhe, bi ene imon usebho ki nunu Ijerusalemu okue se eghele si ene imon useb ho kue gba.²⁵A de min aman bhi ovonelen bhi uki, bhi ikpahien bi oto. Eni agba oto ki ha sibhi usegbe lo, inien usulu sanmude okpoke bi ikpono se si okpede.²⁶ A ki min ikpia nofen da sahu fu ele bho samunde eninkin non da sunu ji agbon. Ahu egua okhunlun ki mun lueghe.²⁷Eghenin ele ki daghe omon s' okpia si adudu okhunlun bi ahu bi osisi nonkhua vacle.²⁸ Enin eminlu ha ki ha sunu, kpano mudia tuen uhomon okhunlun sanmunde imienfan se oki suse.²⁹Ijesu da kpa itan man ele, "ahe emeknon bi esan sebhe.³⁰ E'ha ji ebe ogbon, nuwe to len ghe okhuakhua oki sise fo.³¹ Bhisiio ye, uwe ha ki mien enemilin sunu, u' ki len ghe egua osenbulua sise.³²osaji Imen ta man en, oni usi nan ida se gbesa okue se eni eminlin kue sunan.³³ Agbon bi elinmin de gbora, ota ni imen tale ida gbeza.³⁴ a gbelo kotop na he do mien idanyon bi ude gegu bi ikpokpo egbe osi agbon do kien okpihe non khua e bhokhole aki do mien oni ed nin do munen bhi iguaguako bi ifi.³⁵ o de sasu ene sibhi oto agbon sebhe.³⁶mun egbe eghe sebhe, nesomon nun wohia se se ne sibhi enemilin non da sunu, bi nun se mudia bhi odalo omon s' okpia"³⁷isiio o'sodanmen oki ha man eminlin bheke uwaoga, ebili ha ki so, oki ha khin iya okpa nan tirole oliveti.³⁸ osewewe ebholo selohe ki vae do ha ka ole ehobhi uwaoga.

22

¹Oda do sege na re luop oni uluebhina da le eba ohoho, na tirole Ipasova.²Eni ojie ohen bi ene ghen ebe o bhotop da ganu uwedo ne are gbi Ijesu a, depanon ele da a mu ofen ene ebholo.³Eni elinbhe ebep da nabhin Ijudasi bhegbe na tiolin Iskarot, non ayin ukpokpa bhe eni igbeva.⁴Ijuda da bui ojie ohen bi onon re eno yio okulo khian, nele zilo ebale are khin Ijesu neleye.⁵Eda a ghonghan, re nere re igbo nalen.⁶Ole da re o bho aguanu uwede nole are mu o len nele sebho bha

aribheno.⁷Qdadò sòne eghe ni na rẹ lɔne eba ohoho ni, na da gbo ɔno ohuan ɔsi Ipasova a.⁸Iriò Ijesu da jin Ipita bi Ijoni, tamalen edò guano ɔne eba Ipasova nele ale.⁹Ele da famalen ejiele uwẹ da ho nima guano ɔne ebale.¹⁰Qle da wanien ele, yole ghe ele a nabho ɔne ebholo, Ibha dẹ min okpẹa nọ mu ukalo amen bhonlen, ibha a relehanlen nabhin uwa nọ ɔle ana ọ.¹¹Eniu a dataman ɔnọ mian ɔnu uwa ɔma eghin yole oduwa nọsẹ le eba ipasova.¹²Qle kin mabha ekọ uwa nọ bhia nọ kokhune, eni ibha a da muegbe khẹbhan.¹³Iriò ele da akhian, dọ kere be jiole tamaele eni eda bhon otọ khẹole be nọ a da lọ oneba Ipasova.¹⁴Eghe kisẹ, oda deba enidibo nẹsẹle dotua.¹⁵Eni oda tama ele "Imen gene honi imen debabhu lin ɔneba Ipasova na okuesẹ imen loya.¹⁶Imen tamalen, imen dagbo ife lọle rẹsẹ eghe nẹn ẹgua osenobula a remuse.¹⁷Eni Ijesu da re ukpu, eghe nọn mue ekhuemlen, ɔda tale, Mien ɔna, ibha a ghale.¹⁸Imen tamalen, Imen dagbo tie muen onen enion ɔni iru na on sẹghe ne ẹgua osenobula a re vale.¹⁹Eni ɔle da re ibuledi, eghe nọn ole lirẹ mue ekhuemhen foh, oda klhuonlen an, re nele, yiole, egbe nọn sebhen khona, na renibha, aluo ɔna bha ayere nọn sebhen.²⁰Oda riọ onu ukpu, bhirio sẹyẹ ghe ne kirẹ le eba emuan foh, yole, onukpuna aran okoven osogbon nọsebhen, na sakua nibha.²¹Okpanon rẹlo ɔbhe nosen obọ ɔnọn khiebhen ɔde babhan do fua bhe ena.²²Omọn nọn so okpea, gene khian benon khẹke, okpanon ihen ɔsọ ɔnọn ria na nobobekhienlen.²³Ele da zɔbhilo riale bhe eria bhẹwẹle obho a kisabọ luọ ɔna.²⁴Eni ugan da aribhẹ ewele rẹda ọ a kpọnne bhẹ ewele.²⁵Oda tamaele, ojie oseni Igenta (Gentiles) ole ebianle ele, ɔnọn bhon ahu bhẹgbenale ole etiọle ɔluebhin esi.²⁶Okpanon ɔda dianian bhẹ ẹwẹbha, nọrẹ diariọ, ajiọ ɔnọn kpọnon nẹ bhẹwẹbha diabọ ɔnọnkerenẹ, bi ɔnọn bhonebhine diabe egboma dia.²⁷Obho kpọnne, ɔnọn dotua bi ɔnọn ga? ɔyiọ nọn dotua bhu ukagala? okpanon imen diabọ ɔnọn ga.²⁸Okpanon ibha enerẹkhanbhen eghe edonbhen nọrebhen.²⁹Imen fan agbejie nibha, bena ababhen rẹ fan agbeji bhen.³⁰Benu uwẹ ada dofua leba e da ayion bhẹ ẹgua bhen, bi ibha ki debhi ukojukhuo a bhohien uwen igbeva nọsi izire (Israel).³¹Simoni, simoni, bhon ẹwan, elinbhebe guano nọn re ẹ, benọ ɔle a da re ẹ be na re iku sibhi eba re (Wheat)³²Okpanon imen neronmon nien nu uriobho nọsẹ ẹmi ẹhiẹle. Eghe nu uwẹ akirẹ tievale nosen u a rahu ni ibhieẹ.³³Ipita da damalen Ebianlen imen muegbe ni imen rẹ rẹkhanlen a khin ighan bi ni imen rẹ u.³⁴Eni Ijesu da wanien, imen tamoelen, Ipita, ɔkpa sẹda viẹ ɔkẹsẹ uwẹ yiole uwẹ bhayẹ len imen igba ea.³⁵Eni Ijesu da tamalen, eghe ni imen rẹ jin dagbare ni imen bhada re ebhisoso ni ibha, iban mie ebi ibha guano ni ibha bhamien eda yiole ebhisoso bhatuẹbhan.³⁶Eni ɔda tamalen, ɔkpanon ejiaiena, ɔnọn bhon ɔza ọ a rebhon, ɔnon bhon ekpa ne ebaleye oa mubhon, ɔnon i bhan ɔgha okhiu ukpan rẹdu ukpọkpa.³⁷Imen tamlen, ebagben bhotobhen dẹ mu, ada ka ɔle ba eluebhibe, eba tea yiole ɔdẹ sunu dabhen demuse.³⁸Eda tamalen ebianlen, ghe, ɔgha eva ribhe ena, oda yiele ɔnise.³⁹Ijesu da akhin ɔno oke olive, be nọn ɔle ka lukhẹ, enedibo nọsẹle da rẹkhanlen.⁴⁰Eghe nele kirẹ seni, ɔda tamaele, ibha neronman nibha eduobhe edonbhen.⁴¹Qda khian sibhe ejele yere, jiohbodalo bhejin udo yẹ dedigụ ɔneronmon.⁴²Atale, aba, amien ihoho nosenon, jio ɔnukpu na gbe rabhen, ɔrẹ jiairiọ ɔyin beni imen holo jin iholo nọsẹ sẹ.⁴³Eni ẹhi dano okhu vale bułere ra ahu nalen.⁴⁴Bhẹkẹ ɔbabhegbe ɔle da mama aneronmon, ẹbhobho nọn a siọle bhegberẹ, da diabi ikpudua aran nọn defio bhotọ.⁴⁵Eghenole teirẹ neronmon foh, ɔle da bui edibo nesolere kere ele wẹ ramudọ ɔbahegbe nele aye.⁴⁶Oda nọle, bezele nibha da wẹ? kpanon ua neronmon, ni bha ẹ duọ bhe edon bhen.⁴⁷Benon sẹyẹ a talọ, eni usian agbon davale bi Ijuda, ukpọkpa bhe eni igbeva no a retehian, oda Ijesunon muonlen unu fiofio.⁴⁸Okpanon Ijesu da nọlen, Ijudasi, uwẹ dẹ ri ifiofiu unu khion omon nọn so okpẹa.⁴⁹Eghe ne enea rebhe ejin Ijesu ye kirẹ daghe ebe sunu, eda nọlen,ebianlen nima rọpia khonlen? ⁵⁰Eni otuonkpa bhẹ ewẹle da rọpia hie ehọ obara nọn si egbobhandia nọn so ojie ohen an.⁵¹Ijesu da yiole, ɔnibhenriọ, oda robọ suole bhe ehọ oda regbe danlen.⁵²Ijesu da toma ojie ohen, bi onore eyiokulo khian ne ri bhu uwa oga, bi ene ewanlen ne bułe re, ibha vale bọ onọ honon muoyi, muno ɔpia bio aran bhon.⁵³Eghe ni imen rẹ vae uwa ogu ukpẹdu ukpẹdẹ, ibha bha mubhen, okpanon eghe bha khonna, bi osa ahu ebiu uki.⁵⁴Eda muonlen, role vale bhu uwa ɔno ojie ohen, okpanon Ipita da fẹkẹ khanlen.⁵⁵Eghe nele kirẹ fie eranlen fol bha adesole eda kugbe dotua, Ipita daye do fua bhẹ ẹwẹ ele.⁵⁶Eni okho ɔso nọ a ye egbonbhandia da daghọle ɔregbe ghae eran ɔda ghọle ẹloh tale, ɔno okpẹa na yẹ ribhibułe.⁵⁷Okpanon Ipita da yiole eyie, tama ɔnokhuo ole kha len on len.⁵⁸Eghe nọbha regbe ɔria obhebe da daghọle, tama ele, ukpọkpa bhele uwẹ khin. Okpanon Ipita da yiole okpea ɔyin imen.⁵⁹Eghe ni uria agogo ɔkpa kirẹ gberafoh okpẹa ɔbhehe da sẹyẹ tale, gene gene ɔno ɔkpẹa na ribho ɔnibo, ghe igalilian nọn.⁶⁰Okpanon Ipita da yiole, Okpẹa imen bhalen ebuwẹ ta, ẹgheni ẹgheni, benon sẹyẹ a talọ, ɔkpa da viẹ.⁶¹Eghe ne ebianlen kirẹ fiorọ ɔda ghi Ipita, eni Ipita da yere ɔta ne ebianlen tamalen, okuesẹ ɔlpa viele ẹlẹna uwẹ de yiole uwẹ bha tenbhen igba ea.⁶²Ipita da jiọ bho olele a viẹ ɔsesi.⁶³Eni enẹ ẹbho ne a khẹ ejin Ijesu ye da ru unu gbọle finọle ebhi.⁶⁴Eda ru ukuon gueọle elo anọlen, nọle sakhasẹ tamale ɔnọn fiole ebhi.⁶⁵Eda tẹbhon nebubu dai Ijesu, rẹ ru unu gbọle.⁶⁶Eghe nẹ ẹdẹkirẹwe, ene wanlen nebho da sikokore, bi ojie ohen bi ene gbebe, eda muonlen jiọ bi ikolo.⁶⁷Tale, amien uwẹ ɔmienriafan, u a tama bhan, ɔkpanon ɔda tama ele, imen a tamabha ibha da riobhiọ.⁶⁸Imen a nọn bha, ibha da wannien.⁶⁹Okpanon kirẹ ne ejayena rẹ akhian, ɔmọnoso okpẹa ki dotua bho obara bha ahu nọn sọ osenobula.⁷⁰Elerebhe da tale, Omon no so osenobula uwẹ khin khiriọ? Ijesu da tama ele, ibha yiole ɔle imen khin.⁷¹Eda tale, bebhọzẹle niman da sẹyẹ guano ɔsai? iman ki tobọ bhan hon bhu unu non sọle.

23

¹Ele ne bunbun, eda mun Ijesu reji Ipaleti.²Eda kion le onẹzọ, eda yọ "Onokpea nan, ɔbhi ẹbho man nan. ɔyiọ nan hei ye zẹ igho uhomọn ni Isiza, ghe ojie bhọ ɔle tobọle khi natiọle Ikristi."Iparleti da noon Ijesu: "uwẹ tale"⁴Ipaleti da ye eno henlen bi ekutu ẹbho neribhenin: "Men bha mien uhi non onokpea nan rale"⁵Eda sẹyẹ tale, ɔfie enẹ ẹbho ɔkhọle denọ ɔsẹyẹ luẹ ẹbho emin nabhi ijerebhe bho otọ Ijudia, nabhi igalili rẹdọ sena.⁶Egheni Ipaelet kirẹ hon enọta nan, ɔda nọn sẹ ẹbho igalili bhọ họ ɔnokpea nan.⁷Okı len hẹ bho nọso ojie natiọle Iherod ɔna vae, ɔda je ele ne rre ɔle ji Iherod, nọbhọ yẹ ribhi Ijerusale bho oneghenin.⁸Egheni Iherod kirẹ daghe Ihesu, ɔda ghonghon, ramude ɔle iyiela guyanọ Ijesu nọle mien.

qhemonlen re, qle qle guanq nq mien eso bhe emin ohan-ilolo na yq hq lu.⁹ Iherod da non Ijesu qta ne bunlun, okpanq Ijesu bha wanion le qta soso.¹⁰ Enedion ohenlen bii egben ebe eda kpanq mudia ha benq le bhe egbe.¹¹ Iherod bii eyokulo nosole eda ha zuqzuq Ijesu, eda luqle nyqonv en, Eda ri ikpon ne mon ose ruen qlen eda fiole egbe denegbe reji Ipalet.¹² Iherod bii Ipalet eda ki kin imoe egbe re nabhi qnu ukpede nan, Ighian egbe era ka khin khe¹³ Ipalet da datie enedion ohenlen, ene gbqlole ghe qbho bii ekutu qbho neghu ghe.¹⁴ Qda taman ele, "Rha mun onokpea nan ji men bq qria no bibi ebholo, men sira bha non len qta, qbha mien uhinon rale reji ene emin ni bha yole qle lulu.¹⁵ Qbha ra uhi bho obq manlen, irio ye non bho obq Iherod, bha bha daghe qki kie re qle ji manlen? qbhasq lu emin nan gbqlea baa.¹⁶ Ramude qnan idej ro oya nanlen, iki fanlen rfia.¹⁷ Eha ha lu qne emin ukpe nan, Ipalet ki far onighan okp fia neni Ijusi.¹⁸ Erebhe da reso, ghq qno okpea nan an,u a fan Ibanabas fia imanlen.¹⁹ Ibanabas, qgbugbele non bii qriaqbholo nan mun fiq bhi ighan.²⁰ Ipalet da guanq ejqada fan Ijesu fia, qda gbo kie ne enqbha talq.²¹ Erebhe da zo okeke, "Khanlen qbho oran", "khanlen qbho oran".²² Ugbazea, qda gbo noon ele, bezqle, emin ebe be qno okpea nan lulu nan ki gbqlea ba? Ihaki rooya nanlen fa, aki fanlen.²³ Eda kie maman haso, khanlen qbho oran, gbqlea. unun nosele ki bungbe Ipalet da ki sia re ele bhq.²⁴ Ipalet ki da lu bqne guanq²⁵ qda fan qno onighan non qgbugbele bii ono zughebholo ni fia. qda mun Ijesu nele re lu ebea re lu.²⁶ Eki mun Ijesu harq kpanq bhe eniin eda mien Isaimqni nan siren qna agba otq vade, eda mun qni Iklqsi he qle rqbhan Ijesu.²⁷ Ekutu qbholo ne bunbun, qsiq hi ikhuo eda bi re qbhanlen, eda vie, eda menanlen.²⁸ Ijesu ki fi orqlo ghe ele, qda yele, Ini-ikhuo Ijerusale, bha hei ye vie men, bha ha vie egbe bha, bii imon bha.²⁹ Qda yele, qne ghele vade nele are yole, eromon anan ne ena agban bii qkele nebha bie bii inyenlen ne bha re nq qmon nyen.³⁰ Eki ha yo okem dq de nyen ele, ukeke bha de gue ele.³¹ Ramude, ade he lu ene emin nan ho oran ribhi qosqbon nea ki rulan sq ki yuu?" Ikpea eva nera uhi, eda ye munq ele re qbhan Ijesu nan dq gbonelea.³² Eki sq bhe eja tiqle eni eda qbhan Ijesu bii eno onighan eva nin qbhi iklosi-ukpqkpa bho obero, qnqkele bha agobo nosi Ijesu.³³ Ijesu da tale, "Rehuman ele, Aba ramude he bha len bele lu" Eda si itan re ghale qwegbe nqsqle.³⁴ Ene qbho da mudia ha ghu ughe qbqghe ne enereqbhokhian re ha zuqzuq qle eda tie, qhimin qbho neqle, qle himin egbole nian ade hqle hi ikraisi nqso osenobulua qna zqle.³⁵ Ene yiokhonlen dasqye ha zuq zuq qle, eda siq qle, eda sa amen osue nanlen muon,³⁶ Eda tale, "ade huwq hoojie nosi Ijius, himi egbe.³⁷ Eda gben aman qle bho okhun uhomon "qnan ho ojie nosi Ijuusi.³⁸ Ukpqkpa bhe eno onighan nan qbhan bho aron da ha sanqle, qda yole, Uwej kuq yi Ikraisi? egbe q, bii imanlen.³⁹ Qnqkele dayole bunq kuq tanian, ofen osenqbulua imuen, uwq daghe hi ihe qkpa man koye nan gbonoa?⁴⁰ Man izewq lu emin ebe ni man loya ba, okpanq qnokpea nan, obha lu emin ebe.⁴¹ Qda tale, "Ijesu yemere suki vae bq eguale okhun nqse.⁴² Ijesu da yole, qmon ata itama en qlen an udej ne men dea bq eguale eghonghon.⁴³ Qsq eghe qgogo ehan, ojobiuki daki so bhi ijerebhe resi uriqgogo nozi isinlin,⁴⁴ qenlen ki kien ojobiuki, ukpon na muta bho uwa otuq qda vian yi ova.⁴⁵ Qda reso gbolo, Ijesu da tale, "Aba men mun orion men qwe bho obq" qki tqna fo, qda yuu.⁴⁶ Oka okulo okpa kida ghe ebe ruanlen, qda ha mun oririji osenobulua, qda tale, "qsenoata, qria nokhiale qle khonan".⁴⁷ Ene ekutu qbho ne dq ghe ughe ki mien eberua len, eda rie bhu uwa eda ra abq khue bhu udu.⁴⁸ Ene len qnlen rebhe, bii ikhuo ne qbhan len nabhi Igalili vae, eda qbhan egbe ha ghe eberulan rebhe.⁴⁹ Okpea okpa nan tiqle Ijosefu, Ukpqkpa bhe enan zqle, qriesili qkhia.⁵⁰ Qle ka bhe emaman nelu da Ijesu. Arimatia bhi otq Ijuus qle qna vae, qle ye guanq nqle nabhe eguale osenobulua.⁵¹ Qni Ijosefu nan bu Ipailite, qda yole nq mun egbe nqi Ijesu nalen rejq.⁵² Qda muolen ruenre, qda ru ukpan non mq tqnq bhu udo, ejqbhasq da ka rq qyia tq ghee.⁵³ Qnu ukpede nan da kin dq narq muegbe qb qdoga, qda kei khere ne qdoga are mukee.⁵⁴ Eni ikhuo ne re qbhan Ijesu nabhi igalili vae, eda qbhan ele, eda mien qni idin bii ebarq rql tq yiq.⁵⁵ Eda vae bho oa dq henhen qdoga kire, eda hen an bqnu uhitale.

24

¹qsewewq qbqde non qhenqen bhlzana, ele da vae bqni idin, bi ebhili oziya dre lu munya.² Ele da kese a wqne uni udo sibhi unun qni idun se.³ Ele ki na bqni idin, ele bha ye ki ekuegbe non si Ijesu n'Ebealen se.⁴ Ele ki lolo else sunu osukpa, ikpia eva nin ukpon sele dia bilkpa da nele mudia.⁵ ofen non ha mun eni ikhuo ele denelolo ghiojq, ele da taman eni ikhuo, "bi ibha da guan' ene sibhi agbq qbqwe ene yulu?" qle ye qbhenan, q henlen se: Yese bejq tale eghe non ka sq sibhi igalili; ' Yole a dq mun qmon s' okpia nin ene'lie eminlin qlse, e'ki gbqlea, ukpede non qzea oki henlen se.⁶ Eni ikhuo da ye qta s'qle se.⁷ ele da fike se dq taman enin ugbojq bi eneqle.⁸ Bhinia imeli madaline, ijoanna, imeli inin ijemisi bi ikhuo nekele da se nin inyenlen man eni Aposto.⁹ Sokpan eni qta nan sebhe da kinan b'qta non bha gba bhi eji eni Aposto ye, ele bha sq bqta si sni ikhuo.¹⁰ Bhisio sq ye ipita da s'une dijq bhi qnin idin, oki fq qke qle ghe, qle da daghe qnin ukpon ilili tobojq. Ipita da dijq bh'uwa sqle, qda lolo ebe ki sunu.¹¹ Bh'aghe, ele eva qdenin te da ha khin igule okpa nan tiqle emmayusi, non bha manman sele gbe bhi ijesusalemu.¹² Ele da ko ha zilolo ebe sunu.¹³ Eje da ko ha zilolo qbhan, Ijesu tobojq da deba ele ha qbhan.¹⁴ Elolo da bhi ele n'ele he sabq lenqnen.¹⁵ Ijesu da y'ele, "Batie qnan bhi ilolo nin ibha eva ko zq qbhan?" Ele da si qkole asiala mudia bh'enin.¹⁶ Otun okpa qbqwe ele nan tu'ole ikiliopasi, da damien qnlen, Uwq okpa qsia bhi ijesusalemu non bha sq len eminlin non sunu bh'enin ikpede nan?¹⁷ Ijesu da non ele "eminlin ebela?" Ele da danmien qnlen, "Emin si Ijesu min Inazareni, non sq ha yi ohenlen, non lu ok'peminlin isisa osenobulua bi qbholo sebhe,¹⁸ ebi oji en'ebo bi ene sqbho qbhan sq munqnen nan da bhu ohien gbqle okuesq a da qbhanlen mun esan.¹⁹ Iman sq ha lolo ghe qle da min izneli fan. Ehe, deba qni, ukpede non'zea ki sa nian nin eneminlin nan sebhe sq sunu.²⁰ Bhisio ye, ikhuo eso bh'ewe manlen da sq hanman qlolo, nele sq yoeji onidin ye. qsi ewewq.²¹ Beji ele bha ki min ekuqle, ele da yole ele min oseman qsi ehi non taman ole qsiqbhi agbq.²² ikpia eso bh'usun manlen da ye ha qbhan idin e'da igene kese beji enin ikhuo tale non.²³ Ijesu da taman ele, "Euu, Ikpia n'uuki nonkhqle sele i kq mon useqbho ebi en'ohenlen ka ta.²⁴ Eni ohenlen ele ka tale ghe qnin imezayade loya bi eminlin kqke okuesq ole na bh'ejele osisi qosqle?"²⁵ Ijesu da tqmonlen ni imozisi bi

ohēnlen sebhe ka gbēn bhotō ēmōnlen nōn's'ōle.²⁸ Bh'ēghe nin ele ki dē bhi Emmayusi se ihe ji ele khian, Ijesu da ha gbesa,²⁹ Ele da bhi ọle nōn nele dia bh'ōnin asōn nin sanmunde ibili ki so min, ọ'da sēkhan ele diọ bh'uwa³⁰ Ele ki ha le ebale, ọle da se ibuledi khese ọ'da nē ezōnmōn ji osenobulua, oda hian bhō sē nele.³¹ Osukpa, elolo sele da tanlan an, ele da dọ lēnōnlen bhobō bhobō ọ da hosie.³² Ele da la taman egbe, "ọkhọle sē manlēn ha bēbē bhi ọda bhej'ele vade bh'odē nōn se ha seman ele eba gbēn bhi ojebe?"³³ Bh'ōni eyhe nin ele da fike Ijesusalemu, bh'eji enin ugbołō bi ene kele ne sekhan ijesu da si koko.³⁴ Tale, ebealēn gene hēnlen se, segbe man Isiamōni.³⁵ Ele da ha tēbē sunun bhođē, beji ele sē dọ lēn Ijesu ye bheji ele da ha le bale.³⁶ Bheji ele da ha tōnōta, Ijesu da mundia bhēwē yele "egbe fu bhase"³⁷ Ofēn da mun ele bōnan yole ele min ēlinmin.³⁸ Ijesu da yele be ze le bha guo? Begele bha da si ọkhọle nōn ota? ³⁹Bha ghe obō bi esanmēn mēn, ghe imēn tobō mēn nōn. Robō so mēn ghele. Elinmin ọi mōn egbe bi iguē beni bha sē ghe mēn nan.⁴⁰ Ọki tale siọ, ọle da zōbō biesanmen man ele.⁴¹ Ele bha yē sēbho sabnubde egħoghōn, ọda nyele unuan. Ijesu da yele, "Bha mōn ebale?"⁴² Ele da sehēnlen nan nyēnlen non lēn,⁴³ Ọda sisaele lōle. Ọda yele "ota min Imēn tale eghele ni imēn ne nebha dia ghe ebe uhi si imozisi bi eni ohēnlē bi ebilolo dē munse.⁴⁵ Ọ'da tuje ele ọkhọlea nele sē lēn ojebe.⁴⁶ Ọ'da taman ele, Isiọ asē gbōnlēn ghe ọni Iksisiti dē loya, ọki nabhi uyu fikiese ukpēdē nōn zea.⁴⁷ Uhōnmuahje si ofidenō bi osēhuman bhi elinlin onlēn ki se wewe n'otō agbon sebhe sē ni Ijesusaelemu mukele.⁴⁸ Esēle enemlin bha khin.⁴⁹ Ghe, Imēn dē ji ive si Aba mēn bu 'bha se obunō bha dia bhagba ēbholoa, okuēsē a si ukpōn ahu n'okhunlun dọ suēn bha.⁵⁰ Eghenin, Ijesu da rele khian sike ibētani. ọle da hē abō eveva okhunlun nesōmōn nele.⁵¹ Beji ọda nesōnōn nele, ọ'da ze le obō ada mun ọnlēn ha khin ēyua okhunlun.⁵² Ele da gēn ọnlēn si okpi egħonghōn kiesē bhi Ijesusēlemu.⁵³ Ele da debhi uwaoga ha khuēnmēn Osēnobulua.

John

1

¹Narē muhēn ọda kha yi ọnōta, bi ọnōta dakha ribhi Osenobulua. ²Onōn okpa dakha ribhi omuhēn bhi Osenobulua. ³Emin rebhe obō ole ada manlēn, bi ọle bha kha ribhōr emin okpa bha kha ribhōr nan malen. ⁴Eke ọle iyenlen ye bi ọnin iyēlēn dakin orukpa osō oria. ⁵Ono orukpa dakha bhala bhi ojiobiuki ojiobiuki bha sabō wēọle. Okpea okpa dakha ribhō na jiele bhi ejie Osenobulua ye, nan kha tie eluiọlēn Ijioni. Ovae bhi osē li rē tē esē ohē ọsi ono ranmud ọle. Ijioni bha kha yōno orukpa, okpanon ọi vae dọ tē esē ọhē ọsi ọno orukpa. ⁹Ukpa ēmōnata, nōn bhala nē ebho rebhe. ¹⁰Ọda kha ribhi ọnan agbōn nan, bi ọnan agbōn ọbo ada manlēn, bi ọnan agbōn nan bhalēn ọlēn. ¹¹Ọbu enekin osōle re, enekin osōle bha minōle bhe egbe. ¹²Okpanon reji ene bubu nēmīn olēn egbe, nerē bhi elin osōle ole rēgbe ne ele rēkin ọmōn osenobulua. ¹³Abha bie enan bha aranlēn la bhi iho osi efun egbe, la bhi iho osō oria, okpanon ọsi Osenobulua. ¹⁴Onōnōla dakhi efun egbe ọda kha yēnlēn bhē ēwele man. Iman min ọriri osōle, oriri bōr okpa nōn ne eji Aba man ye vae, nōn vuōn bhi itihan bi emonata. ¹⁵Ijioni tē esēohō osōle bi ọda vie dagbare, tale, "ọnan kho ọnōn okpa nin imen tale, ọnōn avae rekhan imēn ọle kpōnōn gbera imen ọle kakaloimen vae. ¹⁶Bhe ēmin osōle erebhe iman damin ehimēn gbo min ehimēn. ¹⁷Ọbi Imosisi iman damin uhi. Itohan bi Emonata dano obō Ijesu kirist (Jesus kristi vae. ¹⁸Ọriqa okpa ribho nōsēmīn osenobulua, ọno osenobulua sēsē nori bhi eji Aba ye, ole osenobulua. ¹⁹Onan esēohē ọsi Ijioni eghe ni Ijuisi (Jews) reji ene yanan ebho bi eria ebhebhe jiōle bhi Ijerusalemu nerē nōlēn "khō bho uwē khin?" ²⁰Ọda kozi ọbha he, okpanon ọda kozi imen yoni kiristi (Christ) ²¹Irior eda nōnlēn, "Be uwe bhō kikhin? uwe khē Elijia (Elijah)? " ọda tale, "Imēn yole". Edale, Uwē khōnōn ta akhasē prophet? Oda wanien, Heyie". ²²Irior eda tamanlēn, khō bhō uwē khin benin iman dasabō rewaniēn nene jie manlēn? Be uwe tayē reji egbe" osē? ²³Ọda tale, imēn khō ọnun urulu, nōn viē bhi ekē ojiegbo (wilderness) jiē onun uwede osi Ebianlēn (Lord) dia, be nē Esayia (Isaiah) nan akhasē rētale". ²⁴Onō egbe nan eda ji eria eso bhi Ifarisisi ²⁵Eda nōnlēn yē tamanlēn, "Be ze le nun uwe da min amēn khiriōn sada uwē yi kiristi (Christ) la Eliajia (Eligah) la ọnōn ta akhasē (Prophet)?" ²⁶Ijioni (John) da wanien ele, tale imēn minamēn bha amēn, okpanon bhē ēwēlē bha oria okpa ribhō nōn mudia nibha bhalēn. ²⁷Ọle khō nōn vae nin imēn re vae foh, Nin imēn bhase ọnōna tian ukpiri ibata osole". ²⁸End min nan erebhe ibētani (Bathany) oda luele bho obō nokele bhi Ijōdani (Jordan), eji Ijioni da kha amēn. ²⁹Ukpēdē nōn khēle Ijioni da daghe Ijesu (Jesus) obu ọle vade irior oda tale "Ghe, obhi ohuan osi osenobulua non mun emin ebe sibhi ọnagbōn nanre. ³⁰Ọle khō nōn okpa nīmēn yole, ọnōn nōn okpa nōn avae sade imēn vae efōh nōn kpkōnōn nēiem, ọle aka mien akuē mien mēn. ³¹Imēn bha kaklēnōlēn, okpanōn oda dia bhi irior nan rērō ole man izirē (Israel) ghe imēn vae bhi iminamjēn oso amēn (I came baptizing with water)" ³²Ijioni datē esēohē, yole "I daghe ọno orion (Spirit) obuēnre bi idulu bha agbōn okhun, ọda di bhi ukolea. ³³Imēn bhō bha yēlēnōlēn, okpanon, ọnōn jiēmēn nin minamēn bha amēn taman mēn, uki onun uwē adagbe onorion ruēnre ọda kha ribhō ọle, ole bhō nōn okpa nōkha minamēn bhi Ahu elimin Non khale. ³⁴Imēn daghe yē tē esēohē ghe ọnan kho ọnō ọmōn nōnso osenobulua". ³⁵Yegbo, ukpēdē nōn kēle, Ijioni bi idibo eva kimudia. ³⁶Eda daghe Ijesu khian gbera, Irior Ijioni datale Ghe, ohuan osi osenobbulua. ³⁷Idibo osōle eva dahōn ọnan irior eda rekhanlēn Ijesu (Jesus). ³⁸Irior Ijesu dafiorō daghe ele rēkhanlēn irior oda taman ele, "Be ibha guanōn?" ele da waniēn, omaemin (Rabbi) onōn kin "Teacher" "Jebho uwe dia?" ³⁹Ọda taman ele, vae doghe". Irior eda vae dogbe ejō dia. Eeda nanlēn dia bhō onun ukpede nin bhō ọki la sēbhi egogo igbe. ⁴⁰Okpa bhe ene vae non honlēn Ijioni tale khi Anduru (Andrew) obhio okpea osi isamon Ipita (Samon Peter). ⁴¹Ọhēihēn ọda min Isamon (Samon) no obhio ọle Irior ọda tamanlēn, "Iman min ọnōnmīnemanfan (Messiah) nanrōleta kiristi (which is urabslated is Chirit) ⁴²Ọda riōle bu Ijesu re, irior Ijesu dagho ọle tale, "uwē khi Isamon omon nōsi Ijioni, ọda kikha tie uwē Iskafasi cephas" nan rōle ta Ipita (Peter) ⁴³Ukpēdēnōkēlē, eghe nin Ijesu rē la ze le obō kha khi Igalili (Galilee), ọda min ifilipi tamanlēn, "Rēkhan mēn" ⁴⁴Onēghēnan Ifilipi daki ọnōn nin ibotani Bethsaida vae, ogba ēbho osi Aduru (Andrew) bi Ipita (Peter). ⁴⁵Ifilipi damin

inatanię ọda tamanlęn, "Oni imosisi gbęn bhi uhi, bi enakhase, iman mięnọlęn. Ijesu ọmọn okpa osi Ijiosefu (Jesus son of Joseph) non si inazareti⁴⁶ Inatanię (Nathaniel) datama lęn, "Emin nọmęn ọribhọ nọadagbare bhi inazareti (Nazareth?)" Ifilipi (Philip) da taman lęn, "vae dọ ghe" ⁴⁷ Ijesu dadaghe inatanię bu ọlę vade irior ọda tẹ ẹmọnlęn "Ghe, Izireliti ẹ ⁴⁸ Inatanię da taman lęn, "Bu uwe rẹ lęnmen yẹ?" Ijesu da wanien tamanlęn, "ọkuẹsẹ Ifilipi datię, eghe nun rẹkhare ribhi otọ ọran, imęn daghe ẹẹ". ⁴⁹ Inatanię dawanięn, omanemin (Rabbi) ọmọn ọso osenobulua uwe khin! uwẹ kho ojie nọsi izirię (You are the king of Israel) ⁵⁰ Ijesu (jesus) da weanięn irior ọda taman lęn, "Ranmude imęn tamanęn, imęn daghe ẹẹ bhi isi okpo oran" uwẹ khọ rẹgbhọ? uwe dainmin emin nakpẹnọn gbera ena". ⁵¹ Irrior ọda tale, Emoata, emoata, Imęn yu uwẹ, uwẹ dai daghe Agbọn okhun tujiea, irior enẹ ehi osi osenobulua eki kha hẹn okhun bi eki kha ruẹnre bhi uke egbe ọmọn osi okpea. (son of man)"

2

¹ Ikpedẹ ea kigbera, ibọdọ bi iriokhuo dakha ribhi ikena nọn ribhi igalili, inenę Ijesu dakha ribheni. ² Ada ti Ijesu bi idibo nesọlę bi ọni ibọdọ bi iriokhuo. ³ Eghe nẹ eyon kirẹfo, inenę Ijesu data tamalen, "eyẹ mọn eyon." ⁴ Ijesu datamalen, "okhuo, bezele nuuwe dabumen re? Eghe nasẹmen bha sẹsẹ" ⁵ Inenęn Ijesu dataman eni idibo ebọ yẹ nibha lu bha luọlę, ". ⁶ Egheni akhe ehan nasa amẹn ọnọ dakha ribhe eni ni Ijuisi rẹkpe emilin eghe iluemi ni munọn bho oto kẹkẹ. ⁷ Ijesu dataman ele, "bha sa amen vọn ena akhe, iriọ eda sa amen vọn ele su ukpẹ. ⁸ Ijesu dataman ene eguomadia, "Bha neso bhọ ji enewalẹn nekhe eyon" eda neji ele. ⁹ Enewalẹn kidamẹn amẹn narẹ ki eyon ọkpanọn ebhalẹn ejọ nave "ọkpanọn ene eguomadia nesọ ọno men bha akhe dalen. Ona ọdọ obhgioha. ¹⁰ Irio ọda tamalen, ase eyon nọ men ne ebho rebhe ejaiyena ọkponọn bha dakakha sẹ eyon nọlomen nẹ ebho kha muọi. Ibha damu ọnọmene hen bhi. ¹¹ Onan Ijesu remu ọhailo hẹn bhi ikena nọribhi igalili, odaro oriri nasọlę man irio eni idibo darẹ ọbhọ ọlẹ. ¹² Oki lupnafo, Ijesu, bi inenę ọ lęn bi ibhio ọlę ni ikpia bi idibo esole dakpanọ khakhi ikapaniu(capernaum) irio edakha ribhi eni bhi ikpede nabha bugbe. ¹³ Eghena iluemi (passover) ọsi Ijeisi dasire, ijesu dakpanọ khakhi Ijeruselemu. ¹⁴ Ijesu dami enekhi akasi bi ohuan bi igbenekuku bi eneri igbo momon igbo bhi uwa nọsi Osenubula Temple. ¹⁵ Ijesu dabha ukpiri rẹkhu ele kua bhi uwa nosi Osenubula re, kheemena bi ihuan ọda zagha ele igbo oa fine ele itabu kua. ¹⁶ Oda taman enekhi igbenekuku bha munọ sibhi enare, "Ibha kie ru uwa nọsi Abomen ki eki" ¹⁷ Eni idibo ẹsọlę dayere ebagbẹlęn "Ohubhudu ọsi uwa ọsẹ ọlẹb lagbame egbe rebhe" ¹⁸ Irio eni Ijuisi nemẹ olafo dazelebho tamalen, "iyama be uwẹ bhọ aki rẹman malẹ bhene emiun uwẹ lunan"? ¹⁹ Ijesu dawanięn, "ibha dumu ọni uwa osi Osenubula nan, bhi ikpedẹ ea ọlẹ ki tuọlęn okhun" ²⁰ Irio eni Ijuisi nemọnotafa dayọlę, ọni uwa osi Osenubula nan ikpe ehan yan egbole eva ole are bọlẹ, nuwẹ yọlẹ udi tuẹ okhun bhi ikpedẹ ea? ²¹ Bejoadayẹ, Ijesu dakha tẹmon uwa ọsi Osenubula bhe egbe ọsọlę. ²² Eghe nọkire kpanọ sibhi idi re idibo nesole dayere ghe iriọ ọkatau, eda rebho emon ọsi Osenubula bi ọta ni Ijesu tale. ²³ Eghe nọkire klha ribhi iluemi ukpe bhi Ijerusalem, enebubu darebhe eliọlęn eghe nerẹmin eni ijr emin nọlulu. ²⁴ Okpanon Ijesu bha kha mọn ure bhe ele, ranmude oilen ele rebhe. ²⁵ Ranmude ọlẹ bha ji orio soso dakha tamalen ebe orio dayẹ, ọlę bholen ebe ribhi ọria rebhe.

3 ¹ Ejaiyena, Efansi ọkpa da ribhọ. Ada ti ole Nikodimọs, ọnọ rẹ Ijews khian nọ. ² ọno okpiana da bui Ijesu re bhọ osi asọn, ọda tamanlęn: "ọmanmi (Rabbi), man lęnlęn ọma-oriamin wẹ khin, nọ da bhi eji Osenobulua ye va, ranmunde, oria ribhọ nọ da sabọ lu iyaman na, nu wẹ lu, bọ ọyi Osenobulua rẹkpale". ³ Ijesu da wanien-ọlele, "Emuanta, Emuanta, sokpan akiekie bio-oria ugbojieva, oi sabọ rẹ daghe egua osi osenobulua". ⁴ Inikodmọs da nọlęn, "Ba rẹ kie bioria ugbojieva yẹ bọ ki dọ-omanfo? ọbe sabọ kiekie la bhi ẹkẹ inenę ọlęn ugbozeva aki biọlẹ?" ⁵ Ijesu da wani olele, "Emuanta, Emuanta, sokpan, akie kie bi oria bhi osi amẹn bi oriọn, oisabo rẹ iabhi egua Osenobulua. ⁶ Ona biele bhi osi egbe, egbe nọ, ọn na biele bhi osi oriọn, oriọn nọ? Khẹ jọ yan wẹ unuan, ranmunde men taman "Sokpan ukhin ọna kie biẹ ugbozeva". ⁸ Ejie khon ẹhoho, ọlę ẹhoho yọi; wẹ họn ukhuen min ọlęn, ọkpa ki nọ we bha lęn ejioda vade la ejiokhian. Iriodja ji ọna kiekie biẹ ugboze va" ⁹ Inikodimọs da wanien ọlele, "bi ena rẹ diariọ yẹ? ¹⁰ Ijesu da wanien ọlele, ọda tamanlęn, "onọ man oria emin wẹ khin bhi ọtọ Israel, wẹ bha sẹ yẹ lęn ẹne min na? ¹¹ Emuanta, oli taman bha, ebi man lenlen man ta, man ki sọsẹri bhi emin ni man daghe, sirio, bhabha rẹ bhi itesẹle nọ siman. ¹² Itẹ emin ọsọ ona agbẹona man bha, bhabha rẹ bho, bi bha ki rẹ rẹbhọ yẹ si tẹ emin nọ ribhi egua okhun man bha? ¹³ Oria soso iribhọ nosẹ yọ bhi egua okhun, gbera ọlę nọ dabhi egua okhun va omon nọ ọso okpia. ¹⁴ Beji Imosi rẹ tuen eyen mu bhi ẹkẹ ato, irio are tuen ọmọn nọ oso okpia mun, ¹⁵ Be jia damin, erebhe ne ki rẹbhọ, eki gha muẹn uyenmin noifo. ¹⁶ Osenobulua huẹmon ọna agbona sẹriọ ọda riẹ ukpomọn ọkpa nasọlę, ori koria, nọ ki rieqbhole, oida fuan, ọkia mọn uyenmi nọ mọn ufomi. ¹⁷ Osenobulua bha ji omon na ọsọlę va nọ do fuen agbọnsokpan, ni agbon da bhi ọbọlę amuen ẹni. ¹⁸ Oria nọki rẹbhọlę, akhionrọ bu ohinuu gbọlę, sokpan, oria nọbha rebhole abu ohin uu gbọ fo, ranmunde ọbha rẹbhi eni ọmọn na ọsi osenobulua ukpọkpa. ¹⁹ ọna zẹ ni ibuohien da ribhọ: ọnu gba va bhi ọna agbọn na, agbọn da huẹmon ebiuki lẹ ẹfua ranmunde ebi ilan lu rebhe, emiọn obe nọ. ²⁰ Oria ọkoria no lu emiọnbe, bha huẹmon efua, bi ọvade ejii ukpa ye, ni ebọlu ghẹ vẹ. ²¹ ọkpanọ oria kọ oria nọ lu emin ẹmuanta ọdi va bhi efua, na damien, emin nọ lu rebhe, eki daghọlę, imuofen oso osenobulua ọlę orẹ luọ. ²² aki luọna fo, Ijesu bi edibo nasọlę da khin otọ Ijudia, Eni ọda debalan gbẹ eghe esọ, ọda ramen nilan. ²³ Bhe-ejaiyena, Ijoni da yẹ ramen bhi Einon, nọsikẹ Isalim, ranmunde amẹn da manman wọ buọlę re, Agbọn da manman wọ buọlę re, ọda ramen nelen. ²⁴ Bhọ ọnẹ eghe na, ebhasẹ mu Ijoni bhi eghan. ²⁵ Eda so, igbugan da ribhi esesẹ osi edibo nosi Ijoni bi ijew, bhi ekpa osi ikpobo. ²⁶ Eda bu Ijoni tamanlęn, "ọmamain, ọn deba gharibhi ikeke edẹ Ijodani, nuwẹ tẹ ẹmọnlęn mamam, ghe, ọramen nọ oria, erebhe buole". ²⁷ Ijoni da waniọn, "oria sabọ rẹ rie emin soso, sokpan egua okhun ale ada rie nalen. ²⁸ Ibha tobi bha sabọ rẹ sẹ ọsẹri bhọ ghe imęn tamabha, imen yi ọni kiristi okpano, Imęn aka jie khọlę. ²⁹ ọdọ ọlę yan a'amẹn. Ejaiyena, imọe ọsi

oḍo, ne mudia, eda hōn, eki mamanan gha ghōnghōn, ranmunde uru osi oḍo ɔna bhō yi eghōnghōn nō simen na muse.³⁰ ɔkhian gha vuonbhō, ɔkpnnō imen ki gha si kiō ɔto.³¹ ɔle nō da bhi okhun re, ɔle ko okhuu ni erebhe.³² ɔle no mien ɔṣeri nō ɔsɔle muonṣe ghe osenobulua emuonta nō.³³ ɔni osenobulua jiele, emon osi osenobulua ɔle ota. Ranmune, oiye obhan re bhan ɔrion nō-oria.³⁴ ɔni osenobulua jiele, emon osi osenobulua ɔle ota. Ranmunde, oiye obhan re bhan ɔrion nō-oria.³⁵ Aba ghō huemon ɔmon na ɔmon na ɔsɔle ɔda re emin rebhe ɔle bhi obō.³⁶ ɔria nō ghi re bhi ɔmon na ɔsɔle, mōen uyenmin nōefo, Okpano oria nō ki ra uhi ni ɔsi omon nō ɔsɔle khian la daghe uyenmi bhi kiristi, okpano ikheke nō oso Osenobulua ki tuere yanlen".

4

¹ ɔni egehe ni Ijesu ki re len ghe eni ifaresi hōnlen ghe ɔle ri amen nin ebholo ne bun gbera eni Ijohn ha ri amen nan.
² Rokpanon, Ijesu bhō bha to bōle ri amen nin ebholo, enin odibo ne esole bhō ha ri amen nin ebholo.³ ɔ da sibhi Judea re ki kie ha khin Igalilee.⁴ Okpanon, ɔ da khekhe non ha re ni Isamaria gbera ha khian.⁵ ɔle ɔ da di ebholo na tirole sychar re., non ribhi eke isamerua, bhi egbi oto ni Ijekopu re ni Joseph nin, ɔmon non ɔsle.⁶ Enin omi non ɔsi Ijekopu ye. Egbe ki da lolō Ijesu bhi okhian non khian ha vade, ɔ ki da dotōa bhi egbi ɔni omi ɔni egehe ki da ha yi ɔsi agogo ehan.⁷ Okhuo ɔkpa non kien ghe Isamariatan ise le da vae ɔ si amen ɔle Ijesu da yi ole "si amen ni imen muhon"⁸ ɔnin egehe nan odibo ne sɔle da ha khin eke ebphoto ne ɔ di ebale.⁹ ɔle ɔni okhuo non nin Isamaritan vae da ta manlen "Ba re mien ye uwe nin Ijews ɔ ha tie men nin okhuo Isamaritan non ri eminlin ni uwe muhon?" Ramude Ijews bi Isamariitan hi lu eminlin kugbe.¹⁰ ɔle Ijesu da ri ewanien nanlen ta manlen ghe "sade uwe hi len esele non ɔsi osenobulua, bi onon ji uwe" si eminlin nin imen muhon", uwe bhō ha re nonlen, ɔ ki si amen uyenlen nin ".¹¹ ɔle ɔni okhuo da ta manlen "ɔwanlen, uwe hi mon akhe, ɔni omi hi ye rele, ji uwe ki da da min onin amen non yeonlen?"¹² ɔi yi uwe kpono gbera, uwe kpono aba manlen Ijekopu, non mun ɔni omin nan nin umanlen non ye mu amen hon bhi ɔni omi bi imon ne sɔle bii emin iri ne sɔle?"¹³ Ijesu ki re ewanien bhō ɔ da ta manlen "ohamen amen se di ye ha gbi ɔria non re hakhin non mu amen hon bhi ɔni omi nan."¹⁴ ɔkpakinon onon ki re ha khin non muhon bhi amen nin imen ha sa nanlen, ohamen amen hi da kie gbōle. Non re dia iriom ɔni amen ni imen ha sa nanlen ki kien amen non hi fo bhi eke egbe non sɔle non ha ye ri iyelen edemede nanlen".¹⁵ ɔni okhuo da ta manlen, "ɔwanlen si ɔni amen ni imen be ja hada mien ohamen amen bha kie ha gbe men ni imen he kie vae bhi enan ɔ si amen".¹⁶ Ijesu da ta manlen "Akhian do ta tie ɔḍo uwe re bhi enan."¹⁷ ɔni okhuo da ri ewanien bhō yi ɔle "Imen hi mon ɔḍo" Ijesu da wanien olen yi ɔle, "ɔta ni uwe tale hi dia min ghe uwe hi mon ɔḍo"¹⁸ Ramunde ɔḍo isen uwe se bō ɔni uwe ye monlen nian hi yi ɔḍo non ose. Emōnata uhie tale.¹⁹ ɔni okhuo da ri ewaien nanlen yi ɔle "ɔ wanlen imen ki daghe ghe akhase uwe khin"²⁰ ɔni uki oke nan, abaman da go osenobulua, ɔkpakinon uwe yi ɔle ghe Ijerusalem ɔkhekhe nan ha da ha ga".²¹ Ijesu da ta man ɔni okhuo Reobhi ebi imen ta man uwe okhuo, ghe egehe vade nan ha re mien ɔiyi ɔni uki oke nan ɔkpa la Ijerusalem a da da ha ga.²² Ebi uwe bha len, ɔle uwe ga imanlen da gi ebi imanlen lenlen, ramunde obō non ɔsi Ijews, eni da na vae.²³ ɔkpanon ɔni egehe vade ɔni egehe bhō ha ki ye nian nin ene ha gi abamanlen ɔsi emōnata ki gale bhi emōnata bi orion, Abamanlen guani ebholo ne dia irio ne ha gale.²⁴ Orion osenobulua khin, ebholo ne ha ga le, uwede orion ni emōnata e da re ga le".²⁵ ɔni okhuo da yi Ijesu ghe "Imen hi len min ghe onanze de vae (non tirole kiristi). Egehe non ha re vae ɔ di ri eminlin rebhe mun imanlen elolo kore".²⁶ Ijesu da ta manlen "Imen onin ɔria ɔle ni uwe talo nian".²⁷ ɔnin egehe nin, enin odibo ne sɔle da kiere, ɔ da han ele ilolo ebezele non da ni okhuo ha talo ɔkpakinon esoso bha non len "Bi uwe guan?"²⁸ ɔni okhuo da zi akhe amen non ɔsɔle obō, ha khin eke ebholo nonnavae, ɔ da ta man ele".²⁹ "Ibha ɔ ghe okpea on ti ebi imen re da lu man imen onan hi da ha yi ikristi, la ɔle non ?"³⁰ Eni ebholo da si bhi ebholo non osele re, bu ɔle re.³¹ A ki ze bue, enin odibo da ha tirole non le ebale, e da yirole "ɔmaneminlin le ebale".³² ɔkpakinon ɔ da ta ma ele ghe "Imen mon ebale ni imen da le ni ibha bha len"³³ ɔle eni odibo ki da ha nin egehe talo ɔria bha re mun ebale ji ɔle, laa, ei mu ji ɔle?"³⁴ Ijesu da ta man ele. "ebale non ɔsemen hiniimen re lu iho non ɔsi onon jie imen uhomon bi ni imen re lu onin iwenan gba"³⁵ ɔi yi ibha be tale ghe "ɔ de ke uki enen nan ha re ha konin eminlin? imen hi ta man ibha, fe okhulun ghe uwa te ugbo ghe ɔi ki si eghelenan ha re konon eminlin."³⁶ onon konin eminlin mon ihaosa ɔki ye koko ebale ɔsi uyenlenmin ede mende bi eji a ha da mien ghe onon mun ugbo bi onon konon olen ki koko gbōn gbōn kugbe.³⁷ Bhi onin ɔta nan ri otun ɔkpa ha ko, ɔbhebhe ki konon olen "kin ɔta emonata."³⁸ Imen hi ji ibha ha khian ni ibhado konin eminlin ni Ibha bha wenan in, ebholo ebhebhe min enin eson, ɔkpanon Ibha ki da de ba ele bhi eson.³⁹ Isamaritan ne bunbun ne ri bhi oni agba ebholoni da reobho remunde ɔta nin onin okhuo nin non ha ti ebō mienlen tale". oi ta man imen eminlin rebhe nin imen re da lu".⁴⁰ Egehe ni enin ebholo Isamaritan ki re bu ɔlke re, e da yi ɔle non nin ele dia, ɔ da gene deba ele gbi ikpede eva"⁴¹ E na bunbun da reobho ramunde ɔta non ha si ɔle bhi unun re.⁴² E da ta man ɔni okhuo. "ɔi yi ebi uwe tale zele nin imanlen da rebho ramunde, imanlen ki ye ehō manlen hon iman ki da len ghe onan da ɔ min agbōn fan".⁴³ Enin ikpede eva ki gbera, ɔ da kpano bhi enin ha khin Igalili "⁴⁴ Ijesu bhō ka to bo le tale ghe ebholo ni akhasa na vae hi mun ekpen nan len .⁴⁵ Egehe non ki re di igalili re eni ebholo igalili da gbi ɔbkhian nan len. Ele ki ka min eminlin non lu bhi emin ukpe ne lu bh Ijerusalem remunde ele hi ye yi ɔni emin ukpe."⁴⁶ ɔnin egehe nan ɔ da gbo kie vae bhi ikenan non ribhi oto igalili ebholo non da ka ri amen kin ayon ɔria ɔkpa non wenan bhi eguale da ha ribho ni ɔmon non sɔle non bhi Ikapanam ha khonmon.⁴⁷ egehe non kirē hon ghe Ijesu ni Ijudeavae bhi Igalili, ɔ da bu ijesu do ta man len non vae ɔ himi ɔmon non ɔsɔle non ki ha zi ogbagba uu."⁴⁸ ɔle Ijesu da ta man len, "Sokpan ibha hi min iyama bi ɔhanilolo ibha hi da mon ureobho"⁴⁹ ɔni okpea=a da ta manlen "ɔwanlen, vae nian, non he ke ɔmon men re yu".⁵⁰ Ijesu da ta manlen "Akhian, ɔmon non ose yenlen". ɔni okpea da reobhi ebi ijesu ta manlen ɔ da si bhi enin re.⁵¹ Egehe nō oki re ha khian, egbomandia ne sɔle da khian bu ɔle, e da ta manlen egbe dan ɔmon non ɔsɔle.⁵² ɔle ɔ ki da

nɔn ele uri agogo nin egbe rɛ muhɛn ha dan len, e da ta manlɛn "Inodɛ ɛghele agogo ihion ɔle ɔni iba re siɔle bhi egbe re. ⁵³Eghele ni ɔni abale ki rɛ yelere ghe ɔni uri agogo ni Ijesu re yi ɔle "omɔn non ɔsɛ yɛnlɛn". Ranmunde ɔnan ɔle, bi ene ribhiisɔle rebhe da rɛɔbhɔ. ⁵⁴ɔnan hi iyama nɔn zi eva nin Ijesu lulu bhi eghele non rɛ ni Ijudea vae bhi Ihilili.

5

¹Aki lu fo eghe ilueminlin si Ijiusi da sɛ, Ijesu da ha khin Ijerusalem. ²Bhi Ijerusalem odɛ ohuan omin da ha ribhɔ, nin uzo Aramaiki tiɔle ibɛtɛsida, omɔn ɛkɛ ɔgua isɛn na khanlɛn. ³Ene khonmɔn emiamɛnkike, esuelolo, akhulun, da nowɛ bhenin ha khɛ ɛghele nɔni amɛn re rughu, ⁴ɛhi si osɛnobulua mɔn ɛghele nɔn rɛ sughu ɔni emin ɔnɔ ki ri eminamɛn nɔn ki rɛkhin nabho ki nin. ⁵Okpia ɔkpa nɔn yɛ da khomɔn bh'ikpe elɛnlɛn nyan ɔgban da ha ribh'enin. ⁶Ijesu ki daghe ɔle bh'inowɛ ghe oki mamam bue nɔn da ribh'enin, ɔda nɔnlɛns'ɔle guan' egbe udanmin? ⁷ɔni ɔkhomɔn da y'ɔle "ɔwanlɛn, imɛn mɔn ɔria nɔn munmɛn nabho, imɛn ha vade s'onamɛn rughu ɔria ɔbhebhe ki kamɛn nabho". ⁸Ijesu da y'ɔle kpano, ne ebusewɛ ha khian. ⁹Bh'obɔ bh'obɔ egbe da danlɛn ɔda ne'borɛwɛ ha khian, ɛɛɛnin da ha yi ɛdoga. ¹⁰Eni Ijiusi da y'onokpia n'egbe danlɛn, "ɛlɛnan h'ɛdoga buwɛ ki damun eburewɛ" ¹¹ɔ' da zɛ wani ele, ɔnɔn hinmin mɔn y'emɛn, mun ewa na sɛ khian. ¹²Ele da nɔn lɛn, kɔ hi ɔni okpia nɔ y'uwɛ 'Mun kpano ha khian?' ¹³Bhizio, ɔnan himinlin bha lɛn ɔnokhin ranmude Ijesu do sibh'enin re, ebhole manman bun bhenin. ¹⁴Ijesu ki min ɔnlɛn bh'uwa oga, ɔ'da y'ɔle egbe danɛn nia; He kie lu emin ebe nuwɛ hɛ dɔ min eminlin nɔn khɔlɔ nɛ. ¹⁵ɔn'kpia da ha khian dɔ taman en'Ijiusi ghe Ijesu hinmɔnlɛn. ¹⁶Ranmude en'eminlin nan, Ijiusi da kpokpo Ijesu, ranmude ɔ'le lu enemini bhi ɛɛɛ oga. ¹⁷Ijesu da y'ele, Aba mɛn ɔ'wena' nia, imɛn yɛ wanan. ¹⁸Ranmude ɔnan en' Ijiusi da ha guan'odɛ nele re gbɔle ɔyi ranmude ɔ gbuhi ɛdoga ɔkpka a nɔn da yɛ tie osɛnobulua Aba'le, ghe ɔle ri osɛnobulua kin otu. ¹⁹Ijesu da minele unu, ɔsaje' saje, omɔn imɔn ahu ɔs'obɔle nɔn re lu eminlin so so, sokpan ebɔle Aba lu, emin ni Aba ki sɛ, omɔn ki yɛ si isiɔ luɔle. ²⁰Aba o'manman ho ɛmɔnlɛ ɔmɔn ɔda reminlin rebhe manlɛn nɔn ɔle lu, ɔɛɛ yɛ ri okp'eminlin nɔn n'ona manlɛn nɔn kin eminlin nɔn kin ɔhan ɛlolo ji iba. ²¹Bi eji Aba rɛ mun ene yulu kiere bhi agbɔn, iriɔ yɛ omonre ragbɔn ni ɔnɔn ghonlɛn. ²²Aba i bhu ohuɛn gb'oria so so, ɔle zi ohien obɔ ni omɔn. ²³Na rɛ mu ekpɛn n'omɔn bi eja rɛ mun ekpɛn ni Aba. Oria nɔn bha mun ekpɛn n'omɔn 'bha yɛ mun ekpɛn ni Aba nɔn jɔle. ²⁴ɔsajeje, ɔria nɔn hon ɔta ni imɛn tale nɔn rɛbhɔ ɔnɔn jie mɛn ɔle ki ha mɔn agbɔn ɛɛmɛnɔlɛ a ye da gbɔle, ɔki gbera uu vae bh'agbɔn. ²⁵ɔsahe'saye, eghele vade, ejaye nan nɔn, wnw yulu ki hon usu omɔn Osɛnobbulua, ene honlɛn ki fikese bh'agbɔn. ²⁶Bi eji Aba rɛ mɔn agbɔn bhi egbe nɔns'ɔle iriɔ ɔyɛ rɛ n'omon nonyɛ ha mɔn agbɔn bhi egbe nɔn s'ɔle. ²⁷Aba s'ahu n'omɔn nɔn rɛ ha bhu ohien ranmude omɔn si okpia ²⁸ɛɔ han'ɛ ɛlolo, eghele vaele ene ribhi ɛkɛ idin ki hon usu ɔle. ²⁹e'ki dagbare: ene lu nɔnsɛn ki kpanɔ vae bhi agbɔn ene lu khɔlɔ ki kpano vae bhi ibhu ohien. ³⁰Imɛn sabɔ lu eminlin soso osɛmɛn Beji rɛ hon, Imɛn ki bhu ohien, ohien nin imɛn bhulu ɔnɔn khiale nɔn ranmude imɛn guanɔ osɛmɛn ɔsi ɔnɔn jie mɛn ɔle mɛn guanɔ. ³¹Imɛn ha ta ɔsi egbe mɛn ɔi da ha yi ɔsaje. ³²ɔbhebhe ribhɔ nɔn tɛmɔn mɛn, ɛmɔn mɛn nɔn ta mɛn lɛnlɛn ɔsajenɔn. ³³Ibha je bu Ijoni, ɔta ɔsaje. ³⁴ɔta aje ni imɛn mienlɛn ɔi yi ɔsi ɔria. Imɛn ta eni ɔta nan ni bha re min omienfan. ³⁵Ijoni ukpa no to ha bhala sɛ nɔn, ibha rɛ mun egbe eghɔn bhi ukpa s'ɔle bhi omin eghele. ³⁶Bhizio ye, itɛsɛɔhɛ nimɛn mɔnlɛn ɔkpɔnɔ nɛ ɔsi Ijoni, iwanan ni Aba mun mɛn nilu s'otɔ, ɔn'iwanan tee dɛ tɛsɛɔhɛ mɛn ghe Aba jie mɛn. ³⁷Aba nɔn jie mɛn tobɔle tɛsɛɔhɛ mɛn. Bha bha sɛ hon usu ɔle khɛ la ni lɛn ebɔle dia yɛ bh'eghele soso. ³⁸ɔta s'ɔle ribha bhi ɔkhɔle ranmude ibha bha sɛbhɔ ɔnɔn ole jieɛ. ³⁹Ibha guan'ɛke ojebe ranmunde 'bha lolo ghe ɛkɛɔle bha dad min omienfan, ɔni ojebe tee yɛ tɛsɛɔhɛ si imɛn, ⁴⁰Bha bha bu mɛn re ribha da min agbɔn. ⁴¹Imɛn mien osisi si esia. ⁴²Imɛn lɛnlɛn ghe ibha i mɔn ihuɛmɔnlɛn osɛnobulua bhɔkhɔle. ⁴³Elinlin Aba mɛn imɛn rɛ vae, ibha bha mien mɛn bh'egbe. ɔria ɔbhebhe ha ri elinlin nɔn s'ɔle vae bha ki mien ɔnlɛn bh'egbe. ⁴⁴Ibha da rɛbhɔ ni ibha ko rɛ min egbe osisi, bha guanɔ oriri nɔ da bhi obɔ osɛnobulua vae? ⁴⁵Imɛn da mun 'bha uhi bheji aba mɛn ye. ɔnɔn mun bha uhi ɔle hi Imozisi, ɔni ibha sɛ m'udu te. ⁴⁶Ibha ha sɛ bhi Imozisi, bha yɛ rɛ bh'imɛn, ranmunde ebe si mɛn ɔle o'gbɛnlɛn. ⁴⁷Uwɛ bha da rebhi ebe nin Imozisi gbɛn, b'uwɛ ki da rɛ rɛbhi ota s'emɛn yɛ?".

6

¹Eneminan kigbera, Ijesu dahakhian obɔnɔ ɔkele nɛn ɛɛɛ Galili ye, ayɛ tiɔle tiberias. ²Agbɛbhɔlo olarɛkhanlɛn ramude edaghe iwena ɔhanlolo nɔhalu bhu ukegbe ene ha khomɔn. ³Ijesu daha khion ukokhu oke bhe eni ɔni ɔda dotoa bi ibhonkhanlɛn. ⁴(Ejiayena ɔni iluemiukpe, ɔni jewish iluemiukpe da kisiie.) ⁵Ijesu ki gho okhulun eni ɔdadaghe agbɛ ɛbholo buɔle vade ɔ datama Iphilipi "Gima ki da de ebale ne le". ⁶ɔkpanɔ Ijesu da rɔ ɔne edamegbe ni iphilipi ramude ɔle tobɔle lɛn ebɔa kuyɛ. ⁷Iphilipi da waniɔ ɔnɔ ɔta, "Egbɔlɔ eva bhi igbo akire rɛɛ ebale ɔlasɛ eare ghale khɛre khɛre". ⁸Ukpɔkpa bhɛ ɛwɛ enedibo, Andiru no obhoi simɔn Ipita, datamai Ijesu. ⁹Obhoho okpia rebhena nomoi ibulɛdi isɛn bi eheɛnlɛn eva, bebhɔ ɔna kisobɔ lu bhe ɛwɛ ene bulun? ¹⁰Ijesu datale, "Yea nɛbhɔlo do taa" Ilumu ne sonlɛn woa rebheni. Eni enikpia dadotɔa, nesɛ bholo nosi uli bhi igianli isien. ¹¹Eni ijesu da nea eni ibuledi oda mue ekhwemen ɔda rɛne ene dotoa. Oda yea luɛ ɔne ehenlɛn rio beje enebholo haguano. ¹²Eghe ene ebholo kire khɔn, Eni ida ni enedibo nesɔle talɔ "Ene deguo bho ɔtɔ rebhe Ibha siokoko begia damien ebha ria" ¹³Eki siokokore ɔda von okhualɛ igbeva bi ene yɛ guoghɔa bhe eni ibhledi isen nebhɔlo lekere. ¹⁴Bheni, Ebholo kidaghe ene emiohanlolo nole lulu, Eda tale "Ona gene ɔno Ohenlɛn nan gievaɛ bhɔ ɔna agbɔna". ¹⁵Eghe ni ijesu kire lensebhor eki holo nehuɔlere muonlɛn role kion oje, eni ɔda sibhe ewe ele re akhien ukokhun oke. ¹⁶ɔki sɛ ose emuan, edibo ne sɔle daha khien ɛɛɛ. ¹⁷Eki nabho okɔ edaha rekhan ɔnɛ ɛɛɛ nokhi capernaum. Ebi kidalo bhɔ ɔne ghena, Ijesu bhakise buelere. ¹⁸Ehoho nɔ zezele daha fi ɔnɛ ɛɛɛ daki amo ekpokpo. ¹⁹Ehi ze gue ɛɛɛ ibata uje bi isien ɔ ɔgban eda daghe ijesu khian bhu uke ede osike okɔ eni ofɛn daha muele. ²⁰Oda nele talɔ, "Ime nɔ: Ibha jofen amubha. ²¹"Eni eki da muegbe nerɛ miole bhɛ ɛkio ɔno okɔ, ejeje ɔno okɔ kidase ɔtɔ bhe eje khian. ²²Ukpɛde

nə zeva, ene agbebbholo neseyə mudia bho obədə nə qseva eda daghe okə qbbhebbhe bhaye haribhə gbera ɔni ukpə kpa ni, Ijesu bhə bha senobhə bi edibo nəsəle okpakino edibo nesəle okpa hakhian.²³ Okirə diariq, okə eso sɛyɛ aribhəneni Tiberios vae nə diake ebholo ne dale ibuledi bhə nəghe ni Ijesu kire khwenmo osenobulua.²⁴ he enen agbebbholo kire dəkere Ijesu bi enedibo bhə ye ribheni, Eni elebhə ye danobhə ɔno okə ha khien capernaum aguani ijesu khian.²⁵ Ekidə mionlen bho obede nqzeva eda tamalen, ɔnə maemili, eghe uwe rɛ vae bhe enan?²⁶ Ijesu da wouiqlen nele, ɔda tale, emuata, emuata, uwe gwanəmən, Iyi ramude ɔni ohanlolo ukpakino ebale. ibuledi nibha lele nibha davon.²⁷ Ibha ye mieson bhe ebale nan ale okiye ria, okpanə mieson bhe ebale nan ale aki monlu uyielenni ededemide ni ɔmɔ nsi okpia lareri, ramude Osenobulua na aba ɔri iyama le bhe egbe.²⁸ Eni da nqletalo, "Bebhə manki luyɛ, nimanre luoni iwena nosi osenobulua?"²⁹ Ijesu da wanion ele ɔnə qgbon tamale, "Iwəno osenobulua khonan uwe dei rebhə ɔnə jele."³⁰ Eni edatamalen, "Iweni phanol beuwe kigbolu, nima adaghe nima dariobhuwe? Buwɛ kilu yɛ?"³¹ Aba manlən lebale nantiole imanna bhə ɛkə ukpegbo bi egiare gbonlen, ɔdare Ibuledi nele nə nokhulu vae".³² Ene Ijesu darie ewanien nele, emuata, emnata, ɔyi imosis reribha ɔni ibuledi ribha nə nokhulu vae okpanə, Abamenə ɔle ɔria nqri ibuledi ose emuata nə nokhulun vae.³³ Oni Ibuledi nsi osenobulua ɔle ɔnə nokhulu vae nə da riyien, nəsəle nagbon rebhe.³⁴ Eni edatamalen, "ebialen, roni Ibuledi nan malen egherebhe".³⁵ Ijesu danele talɛ, "Imɛ ɔni Ibuledi ɔsi uyienmi, ɔnqre khi nə bulimere ohame dagbɔlee, ɔnə kire khi nə rebhi ime obhamen dagbɔle ghe."³⁶ Ime kitamabha kpataki bejuwe mieme ubha dagbo rebhə.³⁷ ɔrebhe na Aba remen edɛ bumere, ɔnə vae rebhe ime danele fino kua.³⁸ Ramude eguale okhulun ime navae, ɔyi nimɛ dɔluosəmɛ okpanə iho nsi ɔnə jemuhomən.³⁹ ɔna ɔni uhoniye nsi ɔnə ɔria nə jemɛ nimen hɛ riu ukpokpa fia bhe nqle neamen, Okpanə ole dɛnekpanə bhu ukpɛdɛ nqkikeke.⁴⁰ ɔna ɔnuhi nsi Abame, ghe ɔnə kire khi nə mionə omo odare rebhəle okia moyiemi ededemide bi Ime deriole kpanəbhu ukpede nqkikeke?"⁴¹ Eni Ijesu daha guinolɛ ɛzə ramude ɔtale ole oni ibuledi nə nokhulun vae".⁴² Eda tale, ɔna yi Ijesu nə ɔnə nsi Ijosi Ijosɛfu nan abale bi inenqlen nimalən lenlən.⁴³ Ijesu da waniolen tamanle ele "Ibha ye guinezə bhə ɛwɛ bha."⁴⁴ Oria ribhə nqsabə bumere sokpan Aba nə jieme rieqlere ole kpa ime da riole okhulun bhu ukpede nqkikeke.⁴⁵ Igbonlen bhe ebe nosi enakhase ɔnə ɔde ɔde osenobulua latobɔle manlemilii ɔnə kire khi nə honlen nqlue bho obə Aba ɔdibumere.⁴⁶ Oyieosi asɛ miqria nosɛ mio Aba ukpɔlpa kino ɔnə nobo osenobulua vae oleokpa sɛmio Aba.⁴⁷ Emnata, Emnata, ɔnə reqbhə kiha moyien ededemide.⁴⁸ Imɛ ɔni ibuledi usuyiemi.⁴⁹ Aba bha lone ibuledi bhə ɛkə ukpegbo eda yuno.⁵⁰ ɔna ɔni ibuledi nə nɛ eguale okhun vae begia damiɛ eria kilebhə eda yu.⁵¹ Imɛ ɔne ibuledi nqiqlen nə nɛ eguale okhun vae. ɔnqnerkhi halebhə ɔni ibuledi oki yielən ededemide. ɔni ibuledi nimɛ reriɛ ɔle egbe nimɛ rɛlo uyielemi nosi agbona.⁵² Eni Ibhookhi ijews dahə khoɛkɛle bhe ɛwɛ egbele eda muhən agbugan atale bə ɔnokpiana akire re elunlun nəsəle manlən ale?"⁵³ Eni ijesu danele talor, emuata, emuata, uwe delə ɔne egbe nosi ɔnə ɔmɔ nsi okpia bi uki muon arantən, uwe daha moiyeqlen bhu uwe.⁵⁴ ɔnə rekhi nqle egbemen bi oki muo arantən mɛ kia monyienlən notoghe, ime diriole kpanə ukpɛdɛ nqkikeke.⁵⁵ Egbemɛ ebale ose emuata nə bi arantən mɛ ebamon ose emuata.⁵⁶ ɔnqire khi nə legbermɛ ɔda muɔ arantən mɛ oki yienlən bhi imɛ kiaribhə ole.⁵⁷ Begi Aba nə yienlən jewɛ imɛ da yienlən ramude ɔna Aba ɔnə kikhi nə lemɛ okiye ayienlən ramude imɛ.⁵⁸ ɔna ɔniibuledi nə eguale okhun vae ɔyhi begi abu rɛle neda yu. ɔnə rekhi nə lə ɔni Ibuledi nan diyienlən ededemide.⁵⁹ Ijesu ahatenemili bhe ɛkə uwa Isinagog eghe norea maemili bhi capernaun.⁶⁰ Ene bunlun bhe ɛwɛ edibo nesole ne honɛ emona datale, "ɔnə ɔtana kakami qbhə lahonan".⁶¹ Ijesu, ramude ɔleɔna bhe ekokhole nəsəle ghe edibo nesəle giunɛzə ramude ɔna, ɔda nele talə ɔna kire ɛkɛle khqbha?"⁶² Akimien uwe daghe ɔnə ɔmɔ nosi okpia khio okhunlu bhe ejokanavae?"⁶³ ɔnə orion rioria yienlən, ɔne egbe oimon elele. ɔnə ɔta nimɛ tagibha orion nə bi uyienmi.⁶⁴ Eso bhə sɛyɛ ribhe ɛwɛ bha nebha rebhə" Ijesu bhə kaleɔ an bhə ɛkə omuhən eneria neda rebhə bi ɔnə oriani nə remqlen gbɔle.⁶⁵ Eni ɔdatale ɔna zɛlɛ ni me tamai oria ribbhə nosa bə bumere okpakino okikien Aba ɔle riolere".⁶⁶ Ramude ɔna edibo eso dakpanə uwɛ yɛ?"⁶⁷ Ijesu dane eni igbeva talə ibhayɛ holoi nibha kpanə uwe bhə".⁶⁸ Isamoni Ipita da waniole, ebialən qbha manlən kibulu? uwe mɔ ɔnqta uyienmi ededemide.⁶⁹ Ima kireqbhə bi aki len ghe uwɛ okpa ɔnə khiale nosi osenobulua.⁷⁰ Ijesu datamale, "qbhə yimɛ bhə zɛbha, eni igbeva, ukpokpa bhə ɛwɛ bha oju nɔ?"⁷¹ Ejayene ɔda hani Ijudas nə ɔnə nosi isimoni Isicarot, ramude ole nə, ukpokpa bhe eni igbeva, nqə lueku gbi Ijesu.

7

¹Eghɛlən nen milina kirɛ gberafo, Jesu da gbera diq vhi Galilee, ranmude ovhaholo nɛle na vhis Judea ramude eneholo nele gbɔlea.² ɔnɛghɛna ɔnemi upe nalu vhi ɔtə Jewish ki sike ɔtə.³ Ibhiio-Ejesu da ta malən nə panə kakhi evaolo na tiqlə Judea nada miɛghe ene riɛqvəhə nele rɛkhan Jesu kiye daghe Iweni yanloa ni Jesu lulu.⁴ Avha mionə luemi vhuɛko ade ɔle holo nagbon lenqlɛ. Ade we luemi oyunua, uki zegbe dokere. Nagbon da le-en.⁵ Ivhiio-Jesu tobele vha rɛq-vhemi ohanlo ni Jesu lu.⁶ Jesu tobɔle da tamele ghe "eghenghe nisəle vhase se, ghe, eghenghen ni samia sɔle egharevhe."⁷ Jesu da tale ghe agbon vha hemalən, ramude ɛkə agbon maye. Ghe, ɔyiriɔ rɛ jɔle. ɔle agbon hɔle ramude ɔle vhare də sɔsɛli ghe emiebe ɔle agbon lu.⁸ Jesu da tama ene rekhan-ɔle nele ha khi ajada luemi upe ghe ɔle ikhian ramude eghenghen nəsəle vhasɛsɛ.⁹ Nqkirɛ tɔnqfo, ɔda devhi Galilee.¹⁰ Ni ivhiio Jesu kire ha khi Galilee ejade luemi ukpe, Jesu tobɔle dayɛ ha khieni vhurɛko.¹¹ Eni Jews nele rivhi Galilee da ha guani Jesu veni, ele dale ɔleki?¹² Ele nebulun da ha tɔta nsi Jesu. Eso dale, oriesili hi Jesu. Eso dale heyɛ ghe uwedəbe ɔdɔ rema agbon.¹³ Nena kirɛ hasunu avha mionə gbudu tɔta nsi jesu dokere ramudofen nosi Jews.¹⁴ Neghɛghɛn nonemi ukpe kire zekhian, Jesus da na vhekɛli temple ɔda gbanre ha talo.¹⁵ Eni Jews da yunua, ele dale, bevho ɔnopea na relen emirevheyɛ? Auha mionə male mi.¹⁶ Jesu da mielunu, ɔda leghe ebɔletale yɔsɔle. Isomɔ Jɔluhɔnmɔ nə.¹⁷ ɔnə holo nə luemi ɔsosenobula, oki len ebɔle ta sɔta nqso sɛnobula nə abi sɔta nəsəle ɔle ta.¹⁸ ɔnə tɔta nəsəle noyi soselobua ekpen nqse gbɔle, ɔle oguano. ɔnə ki holo ekpen Isɔnə Jɔluhɔnmɔ, ɔnə riani ɔle hɔria

emọ-ata. Emi-ebe riọle vhoḅo.¹⁹ Moses vha ruhi ọsenenobula nivha? Avha miḅḅo rekha onuhi. Be zele vha holo nvha gbemea?²⁰ Agḅon nerekoko da miunu. We molen alimi-ebe ẹhholo nọ gbuwe-a?²¹ Jesu da miunu, ọdale, mẹ wẹni Iwena ọkpa, vharevhe da yunua vhoḅni wena.²² Moses da tama vha emi uruemi (oyobi Moses ọda vare, obi Igbama nele ka vhare) ẹduzana ni ọsḅobua yole ni mai resikokore gale, vha da ha rue-eya.²³ Aha ruelọya eduzana ni oselobula yole ni malen resikokore gale nadamie ghe avha ghuhi nisi. Moses-a, bevho ẹkẹle kida ha kholo vha ramude mẹ gbẹlolo ghoria nọ khomọ, eghbe da danle ẹduzana nare gosḅobua?²⁴ Vha hai rebi Vha daghe reguezo, Vha guezo ọsesili.²⁵ Eso nele davhi Jerusalem vae da yole "ona yonele holo nelegbea?"²⁶ Ghole, ọvha reko talọ ele vha miebele saboluole. Asabọ miẹghe enewalen vhalen ghe Jesu talọ Asabọ miẹriọ.²⁷ Malen lenle ejonọ pea na navhare. Ahakimien ghe Jesu Vare, mai vha khokho ọria soso yalen ejona vare.²⁸ ẹghena. Jesu da sodoke re vhi temple, eeghenle nọ rẹ hamaeria emili ọdayole "Vharevhe len me, vhada ye len ejime navhare. Me vha tobọ me vare, ọnọ jeme ọle homọlen ata, vhavha lenọlen"²⁹ Me lenọlen ramude ẹkẹle mena dokere-ọlejeme.³⁰ Agḅon nele sikoko da ha guanoto nele re mu Jesu, ofen vha diọra soso robosule ramue ẹghenghen nọv le vha sese.³¹ Enebulun vhekele enesi koko re da molen urevho vhi Jesu, ele dayole, "Jesu ha vhare, ọyagbo luemi ọhantvelolo gbera ebọnọ peana lulu?"³² Enatiele pharisees ki hōn ebagbon nelesikokore hata vhegbi Jesu, odion vhe ke-ele be eni pharisees da jeria nele munagbon nele temọlen ọsi Jesu.³³ Eni Jesu kidatalọ ghe "Me se ri vhekevha vhi ọpẹghen kere meke habulu ọnọjemẹ."³⁴ Vhaga guanome, vhavha mieme, ejime khia vhavha sabo rekha me".³⁵ Eni Jews daki hatale ẹkẹ egbele. "Jevho ọnokpea yole ọle khia nimale hi da sabọ guanole? ole holo nọle hakieji ena Greeks ya nọdọ aha malele milin vheni?"³⁶ Bevho ati ọnọta nọle tale nọ da yote "Maya guanole, mavha mide, ejole khian, ma vha sabọ rekha-ọle."³⁷ Edokike vhone mi upe Jesu da mudia ọda so dokere, ọda yole, ọnohamen gbe, ole bumere vare dọ yanme.³⁸ ọnọ muokhole yanme, ebojebe tale, eda me agḅon ọki nale vhekele dagbare.³⁹ Jesu tontonana ramude alinmi nọkhiakhiale nen molen uriẹvho da-ọle ya miẹ, ọnalimin nokhiakhiale vhas dagbare ramude avhase muekpen bi ọtativho ni Jesu vhi emi esili nọdolu vhaḅon.⁴⁰ Eso vhekele enesi kokore, nele rẹ hōnemọlen na, da tale ghe, vhemolen ata, ọkọkpeana ọle gene hi ohen osenobua na khele.⁴¹ Enekele da tale ọna gene khomi osenobulua Jesu kristi. Eso dayole Jesu hagene vhare, Galilee ọya navare?⁴² Ojebe vhatale ghe sọ yekele ivhokhi David vhi bethlehem Jesu ya navare.⁴³ Ramudoni Igbagan na, ene rẹ kugbe da zagha.⁴⁴ Eso vheke-ele rehaholo nele mu Jesu Avhaki miḅḅo robọ suole.⁴⁵ Eni gbama dabulu enewanlen bi eni pharisees. Eleda no enigbama-"bezele ni vha vhadamu Jesu bumai vare?".⁴⁶ Enigbama damiunu; eledayole, Avhamiono se sabo talọ bejonokpea retalọ.⁴⁷ Eni pharisees da mielunueleda yole- ọnokpeana ye muvha rule?⁴⁸ Eledayole-ma hene wanlen be eni pharisees vhas reovhe bonokpea ta?".⁴⁹ Ene sikokore nele vhalen ebi uhi nososenobulua dea ele rivheke ebi uhi nososenobulua dea ele rivheke Aghumu.⁵⁰ Nicodemus, (papa ekele eni pharisees, noka bulu Jesu re) da tamele⁵¹ Ade avhase honta vhuḅu ọnale ọlukholo, ọdia mi nayole ọnoria ra uhi?⁵² Ene wanlen da nọ Nicodemus, si Galilee ọle ye navhale? Rọ guanoto feghe na miẹghe avha miḅḅo davhi Galilee Vare.⁵³ Ojebe naka miẹ ẹghenghen nọghera vhaha molen ebi Ijoni uhomoli 7:53 bi uhomoli 8:11, Nọkirese, ọnọdeọ da ha khi uwa nọsọle.

8

¹Ijesu da ha khi oke na tie olivi ²Osewẹ okpa ọda vae bhe ke uwa oga, ebhorebhe da vae; ọda dibho otua aman le milin. ³E negbe be rebhe be eni faresi eda ri ọkhuo re ne mubhi igbokhele bhi eda ri ọno khuo bhe wẹ le⁴Eda tamalen, Omamilin, ọ no khuo nanai core bhe ejiọ da gbokhele. ⁵Bhe na bho uhi, imosisi tale man orebhe nan fi ni ololo ji ọnọ ria ni, be wẹ ki tayẹ khọ ọ khọ ọ no khuo na? ⁶E tona be jia da mulen mi emilin na tale bhe gbe, kho na Ijesu da de khanre a robọ gbe be ọbho ọtọ⁷E da se ye anọlota? oda kpanor tama ele, "bhe wẹ bha ọnọ man olukholo ji ọnọ ria ni ka fi udolo gbo ọ nọ khuona". ⁸Bhe na Ijesu da de khan re oda ri iken obo ha gbe be bho ọtọ⁹Ekhele ne ki rẹ hon, eda kpa nọ ze gbele obọ, ọnọ dion da kalo ne rebhe. Rẹseto Ijesu kpa ki ke bhe ni, bi ono khuo nọ bha yela kha ri bhe ewẹ le. ¹⁰Ijesu kpa nọ mudia ọda tamaman ọnọ khuo, Okhuo ẹ ne yu wẹ uluolukholo ki bhe? A bha mi ọno bhu okhen osu ugbele rẹ ¹¹oda yọ, ukpokpo ri bho ebealemen", Ijesu da tale, "Imen bhe ye bho okhen agbea rẹ kpa nọ eche luolugholo.¹²Glo che Ijesu dda tale man ele, men ukpea ọ sọ na gbon na orioria nọ rẹkhan men ọda kha bho ogobiuki okpa ki nọ ọ ki a mu efua ọ si iyenlen. ¹³E ni farasi da tamalen man len mi ote gbẹ wẹ ta ẹ bu wẹ ta rebhe e muata ri bho.¹⁴Ijesu da wannele, ọda tamanle "Men ha tọ ote gbe men, ebimen tale bhe gbe men emuatanon. Men len egi men na via bi egi men kha, ọkpa ki nọ uwẹ bha len egi men na via bi egi men khian. ¹⁵Okhen ọsi ifunegbe bha bhulu; men bho okhen ọsọ ria sọ so. ¹⁶Akha mien men bhu okhen, okhenimen bhulu okhen osei muata nọ ramude oyimen okpa. men de ba abamen nọ ge men.¹⁷Ekhe, bhe ke uhi na sebhha ai igbonlen bhe ke etueva a da mien emuata bhu unu na sele. ¹⁸I men nọ nọ tọ ota ose gbe men, bi Aba no ja men ye tọ emonlen men".¹⁹ Eda non len, "Aba nẹ bho Ijeiesu da wan ne ọta, "u wẹ bha len men bi aba men; Aki mien uwẹ len men u khe yeọ len aba men", ²⁰ọ da tale enemonlen ne bhe ẹki aza be no re bha manemilin bhe ke uwa oga, abha muono obọ sule ebha mulen ramude ekhe na sọ le bha se se.²¹ọ da gbo taman ele, I men khano kpa nọ akhan, uwe di guanọ men bi uwẹ ki yu bhe ke olukholo na seọ E gi men khian, uwẹ da viae. ²²Eni ijusi da tale odi gbe enasolin ọ oda tale eji men kha bha da via?²³Ijesu taman le otọle bho ye okhunhun men ye, ona gbona bha khin: Men yọ sọ na gbon na ²⁴Bhe na men ta man we di yumi bhe ilukholo ose rebhe. so kpan uwẹ rio bhi men u di yu bhi iluemikhole na se.²⁵Eda tale bho na ji o le, "owẹ khi?" Ijesu da taman le, "E bi men ta man bha bhu umukhen men khi. ²⁶I men man emi ne bunbun ni men ta bi ibhokhen osebha. Eboki rẹ khui, ọ nọ je men yemnat olo khi bi bhe mi rebhe ni men hon bhu nu na sọ le, enemilin men ta man ona gbonna". ²⁷E bha len ebọ a taman le ne ji emon aba le.²⁸Ijesu da taman ele bha ha twen men okhunlu men nọ mokpea ẹ ni bha da len men, bi men mon ikho ose men be ji Baba tamamen ọle men ye taman bha. ²⁹onọ gie men ode ba men ọ bha zẹ mobọ, men luebe menọlen bhe lo lo bi e be ye ole ekherebhe. ³⁰Be Ijesu da bha te ne monlen ene mi na ebho

ne bunlun da reṣbho ọle.³¹ Ijesu da tamale eni Ijusi ne re bho le "bha ne riṣ bhe monmen, ọre bhe ki iwangbe ose men ose muata.³² Bha di len emuata, ọne muata di re gbe wemien riṣ³³ E ole wanlota, uli Ebiranhamu ma khi, man bha se ki gbon jo oeria so so. be ki re tale, we di miege we mien?³⁴ Ijesu da wannelota, a khamien emuata, bhe emuata, i men ta man bha, oria no iuolukolo ki iguo mandia no lukholo.³⁵ Oguomadia ri bhu uwa bhe ede deṣ midṣ³⁶ Bhe na omo oso senobulua mie fan ire monege wemien ose sili.³⁷ Men len mi uliose Ebiranhamu bha khi, bha guano ni bha gbe mien. ranmude emon na se men o ri bha bhokhole.³⁸ E bi men minlen men taman bha bhu nu osi aba, ebi bha honlen bhu na osi aba bha bha lu.³⁹ E da wannota o da tamanlen aba manlen ole Ebirakhamu Ijesu da tale, a ki mien ibhi Ebu ankhanmu bha, bha ki weni iwena ose Ebirankhanmu.⁴⁰ Bhe na uwe guano nu gbe nien okpia no te emuata ni men khon bhu nu osenobulua. Ebirakhamu bha lu omi oni bha lu na. I wena aba bha bha lu.⁴¹ Iwena aba bha bha lu" Eda tamalen abha bi manlen bhe igbo khele aba kpa man monlen.⁴² Ijesu da tamanle, aki mien osenobulua aba bha non, bha kison emon men, rji osenobulua ye men na via eni men ye, men ye, men bha to bo men via, osenobulua jie men viae.⁴³ Be bha bha da len emonlen ni mien ta no bho khole na se bha ra mude ibha hen monlen ni men ta.⁴⁴ I bhi aba oso ju bha khin ramude bi bha guano bha kho ni alu. ogbuebele no re no to ava de, bha mudian bhe emuta no le, o kha talor o to okholi, oso le o ta be jo kholo ore hi ranmude o le aba o so lukholo okholi.⁴⁵ Ramude men temuata bha bha riobhi men".⁴⁶ obho non bhe we bhe no taman men olukholo ni lu? bezele men kha to muata, bha riobhi men.⁴⁷ ono kioso senobulua okemonlen nan so senobulua. We hon emolene osenobulua ramude we yi o so senobulua.⁴⁸ Eni Ijesu da wannota, "tamalen man bha ka tale bhe emuata yole obhi isamarita we khi bi we mon oju?⁴⁹ Ijesu da wannele ota, men mon lo ju, o kpa ki no men muekpen na Aba men, bha mnekpen men.⁵⁰ Men guano oriri nan se meni otu okpa ribho no guano be no bhuokhen.⁵¹ Bhe muata bi emuata i tale men tale se akha miuen otu o kpa no mu e monlen men monlen o da mi uyumi.⁵² E ni Ijesu da tamanlen, bhe ja ye na man len len we mon esu. Ebirakha mu e na khase yumi okpa ki hon we tale, a kha mi oria no muemon men monlen, o da mi uyu mi.⁵³ We bha kpono no ne aba manlen Ebirakhamu aba manlen no yulu? Ekhasa ne yuno. be we re egbe yo we khi?⁵⁴ Ijesu da wanele, "Imen kha moriri ne gbe men, o riri men kin iholo aba men ole ma oriri men-re da khe ebi bha tale ye osenobulua aba bha non.⁵⁵ Ibha bhalen olen, men len olen a kha mien men yo men bha len olen. 'men ki da bi bha oto ghogho li e bo re dia ye men len den be men mu e monlen monlen.⁵⁶ Aba bha ne Ebirakhamu khe yhon gbomi e khe no re da ghe ukpede men o da kholere oda kha ghon ghon.⁵⁷ Ene Ijesu da yole, we bha se se ekpe gboliu igbe yan gbole va nu da yenlen bha agbon we yole we da Ebireakhamu?"⁵⁸ Ijesu tamanle, "bhe emuata bheṣ emuata men ta man bho okhue se Ebiraqkhanu ri bho men ki ribho".⁵⁹ Ena eda ne ikpedo ne ha fi no qole, bhe nan Ijesu da ne ko o da ye sie bhe we le re bi o da ye si bhe eke uwa oga re.

9

¹Eghe ni Ijesu ki re kha khia gbera, oda daghe okpia, na bie ọle oruelolo. ²Eni edibo ne soṣe da nolen, "Omaimilin, khou lu emi ebe, oni okpia na, la ene bie le, no zie kha bi ole oruelolo?" Ijesu da wanie ele "ole okpano o dia riṣ be eji a da ri iwena no si Osenobula man bhi ukege no si ọle. ⁴Mai mama lu iwena si ono jie men bi ejo o se yie re bhi oso odanmen. Aṣon va de, no oria da re sabo wena. ⁵Bi eji imen se yie ri bha agbono, imen khi ukpa si onagbona" Ijesu ki te eni emin fo, oda tu esen fi o bhi oto, oda mami eken bi oni esen, oda ri o gbolo ọle elolo. ⁷Oda tama alen, "Akhian a kpie bhi omi Isilioa" (Bhi urolo obhebhe "Ajele") Iri o oni okpia re kpano si bhi eni re, oda do kpi oni elolo a, oda fikie re kha daghe⁸ Eghe ni eko yhenlen ne si oni okpia na bi ene ka mion khie khi obhie mi obhiemi o khin eda yi ole, 'onia be yi oni okpia no do oto a bhili enin bhi ena? ⁹E so tha! yi ole, "ole non, "otu ebhebhe da yi ole "heye, okpano o i khou okpano ọle da yi ole, "heye, okpano o i khou, okpano ọle to bole da yi ole, "imen non"¹⁰ E da no len "Bi elolo no se re tujue a yie? ¹¹Oda wanie ele yi ele, "oni okpia na ti ọle Ijesu, ole mi eken bhi oto re gbolo men bhi elolo, oda tama men "kha khi Isilioa da kpi elolo a irio men re kha khian, iki kpi eloloa, i da kha daghe" ¹²Eda yi ole, "ole ki bho? "oda wani ele "i bha len"¹³ Eda mai onookpia na no re ruelolo ji eni Ifarisi. ¹⁴Ejiayie na ede oga ọle Ijesu re mami oni eken no re tuji elolo si oni okpia naa. ¹⁵Eni Ifarisi da gbokie nolen ebi elolo no si ọle re tu jie a yie. Oda yi ele, "o me eken oda re gbolo men bhi elolo, iki kpi ole a, ida kha daghe"¹⁶ Eso bhi ewe eni Ifarisi da yi ọle "Osenobula bha ji oni okpedi uhenya" Eso ebhebhe da yi ele "Bi okpia ọle emin ebe a re sabo kha lu emin phanijolo ne dia nia yie? Ramude ona uhalia da kha ri bhi ewe ele. ¹⁷Eda gbokie ne ni oruelolo "Bi uwe a mien ta bhi ukege si oni okpia na bi ejiamien, khi ọle o tujie elolo? "oni oruelolo da yi ele "ohen o khin" ¹⁸Bhi oni eghe na, eni ijiuu bha reṣbho khi oni okpia na rei ruelolo, bi ki daghe nia, sokpan khiele, da tie ene bi onọ ruelolo no kha daghe¹⁹ Edo non ene bi ọle "ole "omno no se bha khi ona, ni bha yi o khai bi ọle oruelolo? bi o ki re kha daghe yie? ²⁰Eni bi ọle da wani ele yi ele, "ima len min khi omo na se man khi ona bi ui bi ọle oruelolo. ²¹Ma bha len ebi o ki ri daghe bi onọ tu ji ọle eloloa, ma bha len bha nolen o ki wanrese onọ ri unu si ole ta re. ²²Ene bi ole ei ri ini an talo ramude ofen mu si eni ijiu. i eni ijiu ki tale ri obo bho oria no ki re kha khin no reṣbho khi Ijesu khi omiemafan a ki suon si bhi uwa oga re. ²³Ona zeṣe khi ene bi ole da yi ọle, "oware o khi bha nolen"²⁴ Bhi osi ugbazera, eda gbo tie oni okpia no re ruelolo, eda tama len mui oriri ji Osenobula, ma len mi kh ọluemin ebe khi oni okpia na" ²⁵Eni oni okpia na da wani eie yi ole "Men bha len si oluemiebe o khini emi okpa ni men lenlen men rei ruelolo, iki daghe nia". ²⁶Eni eda tamalen, "Bo ọle khia eye? Bo re tan len elolo yie? ²⁷Oda wani ele, yole, "men ki ka tama bha, ibha bha re eho bho! Bi ibha da ho ni men gbokie tama bha? Ibha re eho edibo soṣe, la bha guano min. ²⁸Edo zioziole tamalen "Edibo soṣe uwe khin, okpano si imozisi man khi. ²⁹Man lenmi khi Osenobula oi ni imiozisi talo, okpano man bha len eji ona na vae".³⁰ Oni hanilolo, khi ibha bha len eji ona vae, oda se ye tallan men elolo a.³¹ I man lenmi khi Osenubula i hin eremon si oluemiebe, okpano, oria no ri eghe rebhe rekhan Osenobula oda yie lu iho no soṣe, o i hin eromon soṣe.³² Da bhi omuhen si ona agbona re rha va de, a bha se hon ghe khi

orie talen ẹlolo si ona bielẹ ọrelolo. ³³Sade khọ iyi Osenubola ji ole oda sabo iuemin so sa. ³⁴"Eni da wani olen, yele "uwe na biẹ bi ọlukhọ, uwe ki la kha mai ma ming?. Eda suon da gba re. ³⁵Ijesu da họn khi esuon si bhi uwa oga re ọ ki mie ọlẹn, oda yole "uwe i rẹbhi ọmọ ,na si okpia" ³⁶Oda wani ọ, yole " khọ le, Ebeyanmẹn ni men a rẹ ọ? ³⁷Ijesu da yole "khọ khọ lẹ. Ebeyanmẹn ni men a rẹ ọ? "Ijesu da yole " uwe daghe ọle fo, ọle bhọ ne ẹ talonia" ³⁸Eghe na, ona okpia da yole "Ebeyanmẹn i rebhọ, oda ghoo nalẹn. ³⁹Ijesu da yole, ramude ibuoyhen, ọle men da vae bhi otọ agbon, eji a da mien khi ene bha kha da ghe, eki kha daghe ene daghe ki ruelolo" ⁴⁰Eso bhi eni ifarisi ne ri bhi eji ole yie ne hon one emon na da nọ lẹn "ma na i yie ruelolo? ⁴¹Ijesu da yele "sade khi ibha i ruelolo, bha i kha moi emiebe okpano, bha yole "ma daghe" ramulde ona olukhọ nọ se bha ne bha dia"

10

¹Ọsahie, ọsagie, mẹn taman bha ọnọn bha rẹkhan ogbode nan bhi ẹkẹ uwa nọn si ohuan, ọkpanọn ohi hẹn okhunlan nọn khirẹ khin bhe eje da min ode, ọnọn ọria nin oyi bi ogboria ba emin ọlẹn nọn. ²Ọnọn khi rẹ khin nọn rẹkhan ogbode ọle khin ọrohan kọn. ³Oni ọtujode ọsi ogbode tuje nan ọle na bhọ. Eno ahuan ha hun uru ọle, bọ nọn rẹ tie enin ele, ọhi rẹ khian. "Eghe nọn rẹ ne esole dagbare, ohi kodalo nele, enin ohuan khi rẹ kha nọn ranmunde ei lẹn uru ọle. ⁴Eirẹkhan ọriobhe ọkpanọn ekhi nẹgbe sibhi ejọye re, ranmunde ebha lẹn uru ọriobhe". ⁵Ijesu kpa eni itan nan man ele, okpa nọn ebhalẹn ebọ nin itan tayẹ rẹjele. ⁶Irio Ijesu yere gbo kike ne talo, "IOSagie, osagie, mẹn taman bha, mẹn bhọ họn ogbode ọsi eno ohunan. ⁷Enekirẹkhin ne ka vae ọle kuẹ vae oyi bi ogboria ba emin ọlẹn ọle khin, eno ohunan bha rẹ họ bhe ebe tale. ⁸Imẹn bhọ họ oni ogbode. Onọn khirẹ khin nọn no obọ nọn sọle na bhọ, ọle la mien ani, ọha na bhọ lan dagbare ọhi ebale le. ⁹Ọnọyi vae nọn dọ raa, nọn dọ gbugbele bii nọn dọ guoghọ. Mẹn vae bọ enea da ha mon iyenlẹn, ọni yenlẹn khin bun gbera oleghe. ¹⁰Imẹn họ ọro ohuan kọn nọn sẹn. ọro ohuan kọn nọn sẹn sun egbole so otọ nọn sẹn rejẹ oghogho. ¹¹Oibo nan munmunlẹn ọyi ọrohan kọn ranmunde ayole yan ohuan. ọha daghe oguoghoguo ghe vade ọhi zeni ohuan obọ nẹgbe, eni oguoghoguo ghe ha munlẹn eka neasabọ munlẹn ehi zagha enelelea. ¹²Orunẹ nẹ gbe ranmunde ni mọnmọnlẹn, oida gbalọ ghe eno ohuan. ¹³Imẹn ho nọn ro ohuan kọn nọn sẹn mẹn lẹn ọsemẹn, lẹn mẹn. ¹⁴Abba mẹn lẹn mẹn, bii imẹn lẹn Abba mẹn, mẹn mun iyenlẹn nọn si mẹn gboto nin ohuan nọn sẹ mẹn. ¹⁵Mẹn nọn ohuan nekele nọni yi ohuan nọn sẹmẹn. Mẹn desẹye nele re, eki huru nọn sẹ mẹn bọnada mien ugbo ohuan ọkpa bii ọrohhuan kọn ọkpa. ¹⁶Ọnan zele abba da ho emẹn imẹn, Mẹn an yẹ rẹ gbo kike er ọle. ¹⁷Ọnọn sabọ mien bhẹn ele ribho, bọni mẹn rẹ tobọ mẹn mun egbemẹn gbo otọ. Mẹn mọn ahu nin mẹn rẹ rẹle kike kpanọ. Mẹn mien ọnan bho obọ Abba". ¹⁸Owala da kike sun unun bhẹ ẹwe enin jews ranmunde enọn ọta nan. ¹⁹Enebunbunlun da tale, "ọimẹn esun bii ebhẹnbhẹn. BHe zele nin bha da kale ehọ?" ²⁰Enekele da tale, "ọnan yi ọta oso okpea ọsi ene mọn oriọn nọni mẹn. ọnọn mọn oriọn nọni mẹn ode sabọ tuge ọria nọn rueloloa." jerusalem. ²¹Ọnọn eghele da dọ sẹ narẹ lu emin ukpe nan re mun egboria no Osenobulua bhi Jerusalem. ²²oghele nan daha yi eghe ọro (Winter) ni Ijesu rẹ ha khian bhi ọnu uwaoga bhe eja kase nan tiele "Solomon Porch". ²³Irio enin Jews rẹnegale tamalen, "Buwe are re man fiọ bhi bakbu ẹnmen yẹ? uwe ha yi kiristi, m tamaman bhi addaigbolo". ²⁴Irio Ijesu da re ewanien ele bhọ, mẹn taman bha, ọkpanọn bha bha rẹobhọ. Iwenan nin imẹn ri enin Abba mẹn lu, ele sọ ọsai bhi ebimẹn lu. ²⁵Redeba ọnan, bha bha rẹbho ranmunde bha yi ohunan nọn sẹmẹn. ²⁶Ohunan nọn sẹ mẹn hin ukpuru nọn sẹmẹn, mẹn lẹn ele, bii ele rẹkhan mẹn. ²⁷Mẹn ri iyenlẹn ẹdẹdẹmẹndẹ nele, eikhian laa yuu, bii ọnọn sabo riele si mẹn bhi obọ re ribhọ. ²⁸Abba mẹn, nọn ne ele mẹn, ọle kponọ nin ọrebhe, bii ọria ribhọ nọn sabo ne ele sibhi obọ nọn si Abba mẹn re. ²⁹Mẹn bii Abba mẹn ọkpa man khin". ³⁰Eni Jews dagbo ne Ikpudo ne fino gbọle. ³¹Ijesu da rie ewanien ele bhọ, "Mẹn ri iwenan esili nọn nọ obọ Abba mẹn vae. Bhẹ ẹkẹ enin iwenan ọnea bhada guanọ nin bha ru udo gbe mẹn?" ³²Eni Jews da ri ewanien ọle bho, "Bhani rudo gbe ranmunde iwenan esili, okpanon ranmunde akheta uwẹ nọn oria, uwẹ ri egbeẹ kien Osenobulua". ³³Ijesu da rie ewanien ele bhọ, "Abha gbọnlẹn bhu uhinon sẹ bha, 'Mẹn elo, 'Ibha ho ose"? ³⁴Ọle hale ose bha khin, ibha nọn emẹn Osenobulua bure. ³⁵Ibhai tamalen kọ Abba sẹi ọnan jọ ha khien agbon, bhabhọ runun jọ Osenobulua, ranmunde mẹn tale, 'mẹn họ omẹn nọn si osenobulua"? ³⁶Ahanien mẹn meni lu iuwenan nọn si Abba men, hei rẹobhi mẹn. ³⁷Aha mien mẹn lu iwenan, ahamien bha bha rẹ bha rẹbhi mẹn, bha rẹbhi iwenan bonanamien bha ki lẹn Abba ọribhi ẹkẹ Abba." ³⁸Enan ha guanọ ne gbo duọ mun, oda negbe sie bhi obo re. ³⁹Oda gbo nẹgbe gberza Jordan ha khin eji Ijoni da ka ha remẹn nẹ ebholo, ọda de bhe eninan. ⁴⁰Ebho ne bunbun da bu ole re eda tamanlẹn, "Ijoni bha gene lu iyaman, ọkpanọn ebi Ijoni tale rejẹ onokpea nan uhẹnmẹn ata ribho". ⁴¹Ibhokhanmanlẹn bha rẹbhọ ebọ tale bhe enan.

11

¹Irio okpia okpa (Lazarus) (Ilazarus) da hómọ oto (Bethany) ẹwọ ni (Mary) bhi (Martha) da vae ²Imary ọle ri bhi no tiopin gbo Ijesu ọda ri eto non riale bhu uhommongbo ole awẹa ³Emiolen da jie na rẹ wẹ Ijsu ẹ da a tale Osenobula ghe ọnun uwe hoemọneln okhọmọn. ⁴Eghe ni Ijesu ki rẹ hon ọ da tale ọ ni amramen na ẹ yi ọ si uwu na rẹ ri oriri jie Osenobula. rejie ọmọ Osenobula oriri ki ọsole. ⁵Eghe na Ijesu da howen martha bhi obhi ole no-okuo bhi lazarus. ⁶Eghe nẹ ki re hon Lazarus hómọ. ijesu da gbe ukpede eva ẹwo nọ dia. ⁷A ki sẹbue ọ da tale man idibo wa ji man shan otọ judea ⁸Idibo na sọ lẹ da tale man len. omaemi ehin Ijews gwa non nẹ fi idolo omaemi ehin Ijews gwa non nẹ fi idolo gbe Ijesu. ẹ da tale man Ijesu si ọ se yẹ khin iboni. ⁹Ijesu da tale man idibo nọ sọle oyi uri egogo igbe-eva are min orukpa bhi ukpede. sade oria da kha khian ọsọdamẹn olduọ ranmunde odaghe bho orukpa oso nana gbon nan ¹⁰Eboredia yẹ sade oria da kha khian bhi Ason ololue ranmunde ẹ daghe bho orukpa ribi ẹde Agbon na sọ lẹ ¹¹Ijesu da ta ọ nọ ota nan man len ọ ki tale man elan foh ọsho man lazarus ọ wẹ. sokpa men khin rio si owe re. ¹²Eni idibo da tale man Ijesu Osenobula aha men o wa se de fi ẹ kẹ

owe agbe a dalen. ¹³Inian Ijesu da tale rejie uyumi nan sọ lẹ. sokpa ẹ da a riale ijesu ọta owa nan rẹ hen. ¹⁴Ijesu da tale man len ilazarus uyu ẹ man ghogho. ramude wa¹⁵ramude vae imen ghogho. Imen ribhi enin ni wa da riowo. wa jie man khin. ¹⁶(Ithomas) a tiole (Didymus) taman Eni idibo. wa jie man lẹnn yẹ a khin ni man debhi Ijesu uyu. ¹⁷Ehge ni Ijesu vae ọ da kare ọ si ikpede enen an mu Lazarus ton ¹⁸Irio Bethany da si kẹ (Ijerusalem) uri okhian Igbeihenlẹn. ¹⁹Eria kakabo bu nan ni ijews vae ẹ da bu martha Bhi imary re ẹ da wulu elenude ramude Lazarus non uyu. ²⁰Irio martha nọ re hon ijesu vae de o da bulu Ijesu. sokpa i mary da de bhi uwa. ²¹Imartha da taman Ijesu side we re wẹ nan obhio okpea ẹ ha uyu ²²Resẹbhi ejjiaye na men lelen wẹ hanon osenobula emin ọ de ra rẹ. ²³Ijesu da tale len obhio ẹ okpea o dẹ kpano ²⁴Martha da tale man (Ijesu) Imin lelen o kpano upkpede non kẹ yeke. ²⁵Ijesu da tale man (Martha) emin hi ukpanon bhi idire bhi uyemin ọ non riowah bhi men ọ ha uyu o dẹ yelẹn ²⁶Oria no yelen bhi iriobho we. ẹ khin uyu. we riobho ona ²⁷Martha da tale man (Ijesu) emuata Ijesu man iriobho wẹ ijesu omo na si osenobula non vae de bhiẹkẹ agbon ²⁸Ehage nọ ki rẹ tale foh ọ da kpano ọ da khin obhi ọle no- okhuo mary ẹkẹ ẹhoho ọ da tale man len. omardria amin ọ ri ana ọ wẹ ni man vae. ²⁹Ehage nọ ki re hon ọ da kpano egege o da bu ijsu. ³⁰Inia Ijesu vae sẹ bhi ọnewo ọ da sẹ a rih be eji marth da mion. ³¹Irio Ehage ni (Ijews) na dabale a ri bie uwa anin ha mulen koko, ẹ da da ghe mary kpano mudia egege. ³²okise (Imary) vae bhi eji Ijesu dia ọ da nowe so tor ọ da tale (Ijesu) side wẹ rib wẹ nan obhi ọle no-okhua ha uyu. ³³Ehagh ni Ijesu da imiolen ọ vẹa (Ijews) na rehale vae ẹ da vae. Orioh da kpokpo olẹ. ³⁴ọ da tale jie wa da mulen ton ẹ da tale man len. (Ijesu) vae dọ ghe. ³⁵(Ijesu) da vẹ ³⁶Inia (Ijews) da tale ghe bhi Ijesu rẹ ghe ebore hoemọn Iazarosi yẹ ³⁷Sokpa aso ewẹ len da tale. ẹ ye onolpia nan nọ na tugu elolo ọsi enin daghe. o lẹ sẹ yẹ zẹ ọnokpia nan wa uyu. ³⁸Irio (Ijesu) da kẹkẹ rih agbe ọle ahen idin, ọ da kin uho nọ rẹ bhi ukuoke udo da ribh ukuole ³⁹Ijesu da tale mu udo si ọ rẹ martha obhi ole no-okhuo ọ nọ uyu tale man Ijesu eghe nan agbe non so lẹ ọ kẹkẹ sokpa ọ si ipkede enen no da uyu. ⁴⁰Ijesu da tale man martha side men wa tale man wa side wa mon iriobho uki da ghe oriri ọ si osenobula. ⁴¹Irio ẹ da mu ọ nu udolo si bho re Ijesu da mu elo no sole ri okhuo da tale aba imen yi we obilu nu reki men aho ⁴²Imien lenlen vae ki mam aho aramude eria na rib bi enin na mudia negha men imin tale. sokpa ẹ rihb we jie men ⁴³Eghe nọ ki re tale foh ọ da ve ladian Lazarus Ladian. ⁴⁴Okpia nọ uyu da ladian owe bhi abo na so lẹ a da ri ukpon gbe lẹ bhi elo na so le a da gbe bhi ukpon. Ijesu da tale man elen. tilen nu jole a khin. ⁴⁵Irio (Ijews) na ẹ bun na bu mary rẹ na da hghe bhi Ijesu lulunẹ rebhor. ⁴⁶Esọ da kpano ẹ da bu ehin pharisees ẹ da tale bhi mian la lu. Oni okpia na da lu iyama no kakabo bun. ⁴⁷Irio odion nọ ribh ewo khin bhi pharisees da kugbe ẹ da tale abi man ya lu onokpia na lu Iyama nọ bun ⁴⁸Imin ha sobo aria dẹ riolebh. ehin Romans e kiva dọ rib ẹ be keke mian ⁴⁹Irio okpia okpa ewe len caiaphasno a yi odion uv ukpe da tale man len vae wa len emisoso ⁵⁰Vae zẹ dẹ rialela oria uyu ramude oria agba ewoh ni ọfu ⁵¹Irio o da tale yẹ yi ọsole aremen ọ le ki khin odion ewo o nu ukpe nin o da mein ahasẹ ni ijesu nọ uyu ni agbon. ⁵²Sokpa ẹ yi agbon na okpa sokpa imo si osenobula nẹ zagha a ki khin lan sikoko ekela okpa. ⁵³Irio kedeni a de ẹ da mama bi ẹ rẹ gbe (Ijesu) ⁵⁴Ijesu vae ye a wena bhi ekele (Ijews) sokpa ọda khin ewo nọsikele ojiegbo ewo na tia Ephraim. o da di we ni bhi enin ibibo no sole ⁵⁵Ehage no re si vea okpopo re enin bubu da khin Jerusalem agba ewho ni aramude okpopo. ⁵⁶ẹ da gwani Ijesu ẹ da ana egbe len talo Bhi ẹ jie re mudia bhi ẹkẹ otue bhi jie elen riale Irio ọ da vae bhi eluamin. ⁵⁷Eni idion bhi otue nọ ri otue khin bhi pharisees ẹ da tale man eria eso sẹ len jie Ijesu ya nọ tale man len ni len mi eji len da mu (Ijesu).

12

¹Okri ribhi Ikpẹdẹ ehan okuẹsẹ asẹbhi ukpẹdẹ lluemin - ọsi ofangbera, Ijesun da vae bhi Ibẹtani (Bathany), bhe ji Ilazaros (Lazarus) haye, ni Ijesun riọ kpano bhi idin. ²Enebho da guane-ebae emuan nele, imata (Martha) da ha gha ọne-ebale, ọkpakinon Ilazaros (Lazarus) da kiọ-ọkpa nede bai Ijesun dotọa bhi ki ẹkeke /Imenje/Itebu. ³Imei (marry) ddare udẹnofiohin khakhaleọ Ijesun bhe-eramẹn (oẹ) mueto nonsole rẹ kpi ijesun eramẹn. ọnuwarebhe da ha fiolin. ⁴IJUDAS ISKARIOTI (Judas Iscariot), ọkpa bhe enedibo ne rẹkhanlẹn, ọkpa bhe enea khionlẹn, datale. ⁵Bezele na bha da khion ọnin udẹnofiohin na ẹkpokpa biu - ukhiomẹn {(300 pencie Idenarii) equiralent of a years wagews for a worker} na re neno obo gbele?" ⁶ọlei tona, ọiyi ghe ohan enobogbele tuọ le ọkpakinọ, ranmude ọyi ọle khin ọle muẹ ẹkpigho mọlen ọkiye ha dore bho. ⁷Ijesun da tale, "Ibhareghe nanlẹn non dare - ebọ mọnlẹn ya khe ukpẹdẹ na ha rẹ rẹ mẹnto. ⁸Uwẹ di wọ mọen enibọ gbele bhe ẹwẹbha. ọkpakinọ uwẹ da ha mọmẹn ẹgherebhe. ⁹Bejaye na nia, ukogho nonbunbun ne no otoiijius vae kida lẹn ghe Ijesun ọribhenin, ramude evae ọyi ọsi Ijesun ọkpa, ọkpakinon nele da dọ min ILAZAROS (LAZARUS) ni Ijesun riọ kpano bhi idin. ¹⁰onojohenlẹn nonkhua da de bae enekele bhanbhan narẹ ghi Ilazaros-sia. ¹¹Ramude, ọle zele ni ibhokhin Ijius (Jews) nebunbun da si bhe - ẹwẹlere rẹọ bhi Ijesun. ¹²Ukpẹdẹ non kẹle, ulogho-ẹbho nebunbun da vae non oni iluemin - ukpe. bhẹghe neki rẹhonghe Ijesun ọivade otọ Ijerusalem. ¹³Erebhe da ja - omẹn bhudin dọ mudia bhu uwedẹ eda so, "Ozana (Hosanna)! eromọn hosọ nọria ni non nelin Ijesun vae, ọjie nonsi izrẹ (Israel)". ¹⁴Ijesun (Jesus) da ku- ukpomian akasi re ọda dotua bho, be naka gbẹ ọbhotọ. ¹⁵"Ibha hẹ jo - ofẹmubha Imọn - Ikhuo ọsi izayon (zion); ghe ọjie bha vade ọdotọa bhe eran na gba mu omian akasi (donkey)". Enodibo nesole bha kẹlẹn ebọnakhin ọsọhenhẹn. ọkpakinon ẹghe nan ki rẹ ro-oriri nalẹn, edayere enemın na mọnka gbẹbhotọ rẹteole ghe ọle ele Iudae. ¹⁷onẹghen an enulogho nẹrẹ khanlẹn kida sọ ọsalio bho ghe ele rẹ khan lẹn ẹghe non rẹ tati Ilazaros (Lazarus) si bhe ẹkẹ idin re. re ọle obọ - okhun bhe ẹwẹ ene yulu. ¹⁸onu - uriemina zele ne enulogho da gba rekhanlẹn, ramude ehẹnlẹn ghe ọluemin Iyaman. ¹⁹Eni farisis (Pharisees) da tale bhe ẹwẹle, "ghe, Uwẹ yẹ mọebuwa sabolu; ghe ha agborebhe rẹ khanlẹn". ²⁰Bhejayena Ibhokhan Igiriki (Greeks) eso eda ha ribhe - ẹwẹ enẹbho ne ha yoya bhi Iluemin. ²¹Ena da bbui Ifilipi (Philip), non notọi (Bethsaida) Bẹsaida bhi Igalili (Galilee) vae, eda nonlẹn "onokpea, Iman ho ni man min Ijesun". ²²Ifilipi (Philip) da ha khian dọ tama anduru (Andrew); Anduru (Andrew) darẹ khan Ifilipi (Philip), Eda dọ tama Ijesun. ²³Ijesun da waniele, "onẹghele sẹle non omọn

no - omiokpea arẹ ro - oriri dagbare.²⁴ Emọata, emọata, Imen tamabha, Ahamien ikpọka (Ihuiti-wheat) bha de fio bhotọ non yu, okiha ribhejọye; okpakinion ohakiyu, oki che min ikpe (Irulu) ne bunbun.²⁵ Ono ho emon iyenlen nonsole oki yuole, okpakinion, onoki he Iyenlen nonsole (hate one's life) bheke onagbona oki roya khelyenlen ose ededemende²⁶ onorekhin nonda gamen, ore khan men; beja ta mien ejimanye ole egbomandia nonsemenn aye ha ye. ono kirehakhin non gamen, Abamen ki muo ogbo nalen.²⁷ Bejakimiemin nia orion men moekpokpo bi imea kiye ta? 'Aba, miemen fan bho onurięghenan? okpakinion onuriemin ze le ni men da vae bho onęghenan.²⁸ 'Aba, ro-oriri bhe - elinose. "Ena urulu da nokhun vae tale ghe, "I men ka ro - oriri bho I men diye ro -oriri bho",²⁹ "Ena gbẹ bholo nemudia hon - onuruluedayo avan ribho. Enekele dayo, "Ehi nọle talo".³⁰ Ijesun da re - ewanien obho, "onuruna bha bumere, okpakino Ibha - obure.³¹ onęghenan ibhuohien nonsonagbonan: onęghenan are khune ene ronagbona khian kua.³² Aha tuenmen - okhun bhu - ukokhuo - otona Imen ki sho orebhejebemen".³³ otona nonretare ebu- uu nonle dayu da diaye³⁴ Enuloghoda wanionlen, "Imanlen honmin bheke. uhi ghe oni kiristi ode nemandia osededemende. buwe aki re taleye, "ghe omon nonso oria ade khuale okhun? Ho bho ki omon nonso okpia?"³⁵ Ijesun datamaele, "onukpa se diye hanebha bhu - ukpemi - eghe khere. Bha hakhian bejamiemin onukpa seye nebhanian, bejadamien ebiuki bha do gbe rabha. onokhian bhe - eke ebiuki bhalen ejolekhian.³⁶ Beju da bhon - onukpania, reobho onikpa bejuwe ada kin - imon ononukpa". Ijesun ki te - eneminafo odasibhenin re doreko - nele.³⁷ Aremiemin Ijesun ka luemin lyama nebunbun Isiraele, seye ebha reobho³⁸ Bejadamiemin emonlen nonsi Azaya (Isasiah) non sa - akhasẹ oki muse, be ejodatale: "Ebianlenmen, hobho aki reobho enebi mantarena. hobho aki ro-obo. nonso osenobula ma?"³⁹ Ramude ona, ebhaka reobho ghe Azaya (Isaiah) oikatale.⁴⁰ "oda ruele elolo, oda muele okhole zezea; sede oiyiri ore re etoele daghe eki ro - okhole len, eki fiđenegbe, imen ki regbe dan - ele".⁴¹ Azaya (Isaiah) idaghe enemina ramude oidaghe oriri nonsi Ijesun ole oda te emonlen.⁴² okpakino, oreye diari, enerobho khian nebunbun daye reobhi Ijesun; okpakino ramude eni farisis (Pharisees), ebha ybudu kadagborre nahękhunekua bhe eke otue (uwa-oga).⁴³ Eho - emon oriri non no-obebholo vae gbera oriri non nobi osenobula vae.⁴⁴ Ijesun dareso tale, "onoriani non reobhi imon, oiyimen okpa ore okpakino oiyi reo bho onojemen.⁴⁵ onoyi hakhin nondaghe men daghe ononjemen.⁴⁶ Imen vae bheke onagbona bi ukpa, bejadadmiem onorehakhin non reo bhi imen oiyi da ha ribhe eke - ebiuki.⁴⁷ onorehakhin nonhen - emonosemen nonbha dareya, Imen bha bhno ohien nonsole, ramude Imen bha vae do bhuo - ohien ononagbona, okpakono mimen do mia - agbonfan.⁴⁸ onoriani non he men bi emonon semen, ole bhon onoriami nonda bhuo - ohien nonsole. on - emonlen ni imentale dabhuo - ohien nonsole ukpede nonkike.⁴⁹ Ramude oiyotebemen imen ta, okpakino osabamen nonjemen, non ro onabumen, nimen re te-ebita.⁵⁰ Imen len min uhi nonsole Iyenlen ose dedemende non, oni Imen tale beja abamen retanmen Iri men retale".

13

¹ Iuemin ofangbera daki sire, Ijesu da ki len eghe sire nọlea sibho ona agbon nanre, ha bu Aba le oki ha emon esole rebhe neribhi agbon. oho emon ele soto² Ejayenan, Ojuu kika mun Ijuda Isikaroti egbe nonon nọsi Isamon nore khien Ijesu Eki le ebale.³ Ijesu, non lenlen ha Aba le ki mun emin rebhe ole bho obọ, bii ejo Osenobulua ye ole navae, eji osenobulua ye ole ye ole ye khian.⁴ oda gua kpano bhe ebale no le ben ewuegbe no ko okhun, oda re ukpon nare gbolo egbea, oda re ruen.⁵ oda birẹ amen o bhi itasa oda role kpe eni idibo nesole eranwen an, oda ro onu kpon gbolo ele eranwen an.⁶ oda doseji samon Ipita ya, Ipita daayole "Ebianlen, u kuẹ ki de hei kpemen eranwen an?"⁷ Ijesu da nianolen yole ebimen lu ubha se len nian, aha zebue uada len.⁸ Ipita datale, "uwe hi kpe ,men eranwen an ghe" Ijesu da nianolen Men bha khọ ẹa, u yu ukpokpa bhe ewele manlen".⁹ Ipita dayole "Ebianlen, khei kpemen eranwen okpqaa, ye wo kpemen abo bii uhomon an."¹⁰ Ijesu da taman len, ona kha, oiguan, solpan onan kpo le eranwen, oki kpe khia, uwe bhoi khia min, oiyi orebhe"¹¹ (Ijesu ilen onọ khien olen, ole ze le non dayole: 'oyi ibha rebhe khiale.¹² Ijesu ki kpe ele eranwen fo, oda re ewegbe yi, oda gbo kiki dotọ, oda taman ele Ibha ilen ebi men lu bha?"¹³ Bha tie men 'oman-emin' bii 'Ebianlen' bha bho ta nonen ramude iri imen khin.¹⁴ Imen ne Ebianlen bii omaemin, men kpe bha eranwen an, bha kiye ha kpe ibobha eranwen an.¹⁵ Men rona lu ije emin man bha, nibha yer khian do ha lu ri.¹⁶ emọata, emọata, Imen tama bha, oibo oi kpono gbera ebialen onlen an, la nu ukọ kpono no ono je ole uhomon.¹⁷ Uwe ha len ene emin nan, uda luole eromon kiha yo ose.¹⁸ oiyi ukegbe bha rebhe imen da talo, Imenlen eni men ze le-odea ri bo ono emon osenobulua ada kin otagba. ono le ebale men okhu men khian.¹⁹ Men taman en nian, okuẹ ho rulan len, ohaki rulan, ibha kire obho hi men hi men.²⁰ emọata emọata Itaman bha; oyia ikhoyia non mien oni men jele obho egbe, ole mienlen men obhe egbe, ono mienlen men obhe egbe, ole mien ono je men obhe gbe.²¹ Ijesu kitona egbe da role man irio Ijesu da tale, "emọata, emọata, itaman bha ghe hukpokpa bhe ewele bha ho dei khien men.²² Ene idibo do ha gbe elolo, ohan ele ilolo ho bho ole kiye.²³ Odibo oso ni Ijesu ho emonlen oda nowẹ bhe egbe gbe eji Ijesu ye.²⁴ Isamon Ipita oda ro obọ no ono odibo talo no non Ijesu ho hono oyia. oda henhen egbe re dotọ oda non Ijesu.²⁵ Ebianlen, ho hono oyia?" Ijesu da nian len; "onia di Ibledi obha re nan, ole non" oki di oni Ibledi o bha amen ode reni Ijudas nobhi Isamon Isikarios.²⁷ okire ibledi nalen fo, ojuu da nabha Ijudas. Egheni Ijesu dayole; "Ebu lu luole ejeje".²⁸ Abha mien otu okpa bheni no lenlen bo da yole ri.²⁹ "Eso dariale ramude hi Ijuda mun ekpa igbo monlen, ole Ijesu da yole de emin ni man guan nare lu iluemin" la non gha emin nesa abo gbe.³⁰ Eghe Ijuda kire mionli ibledi fo, oda da dagbare osason nin.³¹ Ijuda ki kpano fo, Ijesu da tale; "Ejaye nan, amun oriri no omio kpea, aye mun oriri ji osenobulua bhu uke gbe ole.³² Ade hei mun oriri ji osenobulua bha uke ole, osenobulua dei ye mun oriri ji ono omon bhu ukegbe noso le, ode luole ejeje.³³ Eni ibhokhan neguegbe Imen sede ye ne bha dea bho obhie eghe khere. Bha dei guano men, boni imen tamaneni Ijesi, eji men khian, Ibha ida sabo vae bho. Men dei ye tona man bha"³⁴ Men ru uhi oso ngbon nibha, ni bha ha ho emon egbe, boni men re ho emon bha, iri obha yer ha

ho ẹmon egbe bha.³⁵ Bha ha lu ọnan, ọrebhe ada len hi idibo men ibha khin, sibha mon iho ẹmon egbe da ibolo ẹ.³⁶ Isamon Ipita da nonlen "Ebianlen, jee uwe khian? " Ijesu da niani ọlen, Eji men khian, u dasabo rekhan men nian.aki zẹbue ukue rekhan men.³⁷ Ipita da tale; "Ebianlen, bezele khi men hi sabo rekhan en nian? Imen dei ru uhomon nyan nien.³⁸ Ijesu da yole, uwe dei ru uhomon nyan imen? ẹmọta itaman en, okpa hi se viẹ ele ọkuesẹ hu sinmen igba ea.

14

¹"Eji Okho ẹ ha kpoko uwe reabhi imen. ²"Bhi uwa non si Aba imen, ẹke uwa ne bun-bun ri bho Isada eyi irio min imen ha re taman uwe. ³"Imen ha khian do ri otob i non se khe uwe, imen hi seye vare do mi uwe bhi egbemen, ibe na da mien eji imen ye uwe hi seye hja bhi eni.⁴len ọle ọnon huemon imen, bi ọle non huemon imen ki kion oni abamen huemonlen, bi imen ki huemonlen ni imen ki regbe men man len. len uwede non khin eji imen khian. ⁵"Ithomasi talo ji Ijesu, "Ebianlen, iman bha len eji uwe khian, bi iman ki re len uwede ye? ⁶"Ijesu nan taman len, " Imen oni uwede, ẹni emuata bi oni Uyenmi; ososo ribho non ha bu aba re sokpan oni obo men. ⁷"Uwe ha ka len imen, uwe hi seye len abamen. re ni eji ayenan re ha khian uwe len ọle ye mi ọle.⁸Iphilipi nan taman Ijesu, "ebianlen, ri oni aba man iman, oni hi amen imen. ⁹"Ijesu nan taman ọle, "imen ni uwe dia bhi eghe nan buele uwe bha se ye len imen Iphilipi? Onon hi re khin non mi imen oni oni aba. Bi uwe ha re tale ye man iman ẹni aba?¹⁰"Uwe bha re o bho ghe imen bhi oni aba bhi imen? oni ota ni imen tamin uwe imen bha tale ọsi odakha imen okpa ki non oni aba non yenlen bhi imen lui iwenan non ọsọle. ¹¹"Reobhi imen ghe imen bhi ẹkei oni aba, bi oni aba bhi imen, ọhi yiriọ reobho ranmude oni iwenan tobọle. ¹²"Emuata, emuata, imen taman uwe lu, bi ọki lu gbera eni iwenan nan ran mu de imen bui oni aba khian. ¹³"Ebe hi re non ni uwe nonlen bhi enilin imen bi luọ bonan da mien oni aba ki amon ogbo bhi oni ọmon-okpia. ¹⁴"Uwe ha non imen emin non hi re khin bhi enilin imen, imen hi luole. ¹⁵" Uwe ha huemon imen, uwe hi re kha uhi non si imen. ¹⁶"Bi imen hi ni eronmon ji oni aba, bi ole hi ri okuokhore ebhebhe ni uwe benan ha da mien ọhi ni uwe dia ededemede-- ¹⁷Oni orion emuata oni agbon bha sabo mionlen bhi egbe ran mude obha daghe ọle la len ọle. Okpa ki non uwe len ọle, ghe ọle deba uwe ayenle bi bhi uwe. ¹⁸"Imen bha ha zi uwe oka obo, imen de kie buẹ re. ¹⁹Iriọ ye non bhi eki eghele non bha rele gbe bi oni agbon bha ha ye mien men. Iranmude imen yenlen, uwe ki ye mien ha yenlen. ²⁰"Oni ukpede ni uwe ki len ghe imen bhi aba imen, bi uwe bhi imen, bi imen bhi uwe. ²¹Ọle non mon uhi non si imen bi non lu rekhan len ọle ọnon huemon imen, bi ọle non huemon imen ki kion oni abamen kuemonlen, bi imen ki huemonlen bi imen ki regbe men man len." ²²Ijudasi(ọiyi Iscaroti) nan taman Ijesu, "Ebianlen, bezele ni uwe ha nan ri egbe non si uwe man iman bi agbon?"²³Ijesu nan wan non len, tama len, ọnon hi re huemon imen, ọhi lu rekhan ẹmon non si imen. Abame bi huemonlen, bi iman hi bu ọle re bi iman hi mu uwa man hi bi ọle re bi iman hi mu uwa deba ọle. ²⁴Oce non bha huemon imen bha rekhan ẹmon non si imen. Oni emon ni uwe honlen, eyi imen tale aba non ji imen. ²⁵Ika teni onon man bha, eghe ni se bha dia. ²⁶Bhisio seye-oni Elinmin Non khiale ni Aba da jeze bh'elinlin men-ọle da luẹ bha eminlin sebhe bi ọki ye ye bha se eminlin ni imen taman bha sebhe. ²⁷Ize bha obo bhi ofubhegbe, imen ri ofubhegbe ni ibha. ọiyi ozeva oni agbon seni ọsia He ji okpokpo na'we bhokhole, eji ofen mun ẹn. ²⁸Ibha hon ebi'taman bha, imen khian, imen de kie vae bu' bha se. Uwe da gene ho ẹmon men, uki ha ghonghon ranmunde imen bu Aba, Aba ọle kpono n'imen. ²⁹Ejaye nan imen ka taman bha okue sunu, ọha ki sunu, ibha si sebhọ. ³⁰Imen ye da ni ibha tota ne bun gbe, ọno s'agbon nan khian vade. ọle mon ahu bh'egbe men. ³¹nagbon se len men ẹmon Aba, Imen ki lu eminlin ni Aba maman tama men. Bha j'iman kpano va edanan se".³²Imen ye da ni ibha tota ne bun gbe, ọno sagbon nan khian vade. Ole mon ahu bh'egbe men. ³³Nagbon se len ho ẹmon Aba, imen ki lu eminlin ni Aba maman tama men bha jiman kpano va edanan sw".

15

¹Imen kho ọno okporan osi ẹmonata, Aba men ghe ẹlo ghoro ọle. ²ọle ne ikpaabo neribhi imen kie nebha minikpe, ọki fi ehoho bhi ikpa abo ọno oran rebhe nonmin ikpe be ji ọada min ikpe nebulu. ³Uwe bho ka khia, ranmude uhonmon ujie nin imen tamanen. ⁴Kha ribhi imen, imen ki kha ribhi uwe benamien ukpo obo oran ọisabo min ikpe sade obha kha ribhi oran. Iriọ ye khin uwe, sokpan uwe ribhi imen. ⁵Imen kho ọno okpo oran, uwe khin eni ikpa aberan, ọnon ribhi imen ki kha ribho ọle, ọki minikpe nebulu. imen ribhi uwe uda sabo lu emin soso. ⁶ọnon kire khakhin nonbha kha ribhi imen akiri ọle fia bi ukpobo oran oki kaka, aki si eni ikpabe eran koko heole bhe aran non toa. ⁷Sade uwe ribhi imen bi sade ọta nasemenribhi uwe, non ebure khaguanon, aki luole nien. ⁸Aki genen Aba men bhi inian, si uwe minikpe nebulu be nodia reman idibo osemen uwe khin. ⁹Benan Aba men reho emonmen, Imen ye hoemonen, kharibhi ahoemon egbe nosemen. ¹⁰Uwe kha hoemonmen uki rekhan uhi nansemen, uwe kikha ribhi ahoemon egbe osemen, be nin Imen re rekhan uhi osi Aba men kha ribhi ahoemon egbe osole. ¹¹Imen te ene eminan manen be ne eghonghon osemen ada kha ribhi uwe bi ne egbhonghon nonse gha. ¹²ọnan uhi osemen nun uwe hoemon oibo be nin imen rehoemonen. ¹³Oria okpa iribho nonmon ahoemon egbe non abera ọnan- non ọria khari ribhi umin ẹkpa reji omole. ¹⁴omole imen uwe kin sae uwe lu enemim imen yewelu. ¹⁵Imen ye dirior tie uwe igbon, igbon bha len ebe ebian ọle lu. Imen tie omole, ranmude emin rebhe Imen honlen bhe eji Aba men ye oleimen jjiu uwe len ¹⁶Oiji uwe ze men, okpanon Imen ze ida jie nudoro min ikpirulu be nin ikpiru ose kikha ribho irior dia ebukire non Aba bhi elin men, oki rienien. ¹⁷Ene minan Imen yewe lu hoemon qibo ¹⁸Aha mien ọnan agbon nan hee, len eka hemen foh eku hee. ¹⁹Aha mien oso ọnan agbon nan uwe khin, ọnan agbon nan kiho emonen bo oso ọle okpanon ranmude uwe yoso ọnan agbon nan bi ranmude Imen ze sibhi ọnan agbon nan re, ọle ọnan agbon nan da hee ²⁰Ye ọnonta nin imen tamanen re, Eguomandia ikponon gbera ebianlen, Akha mien ei popo men, ele diye popo uwe, Akha mien ele rebhe emon osemen, ele kiye rebho ose. ²¹Ele dilu enemim nan erebhe jie ranmude

elinmen, ranmude ebhalen onon jie men.²²sade imen bha vae donele talor ele bhō khi lu emin kholor okpanon eji ayenan ele mon ibhalen bho olukhor ose ele.²³Onon kire khin non he men oye he Aba men.²⁴Sade imen bha wenin iwēnan non oria okpa bha wenan bhe ewe ele, ele khikha mon olukholor, okpanon eji aye nan ele dagbe eda he men hi Aba men.²⁵Okpanon onan kho ono omuse oso ononta nan genlen bhi uhi osele, Ele da he men bhi ibhamin ebi lulu.²⁶Eghe nin isudu (Comforter) are vae - nin imen ajie ji uwe renabhe Aba ye, ole hi orion ose emonata, non dagbare bha Aba-ole kite eseqhe osemen imen renota rejha vade.²⁷Mibha ye sosali bhe, ranmunde ibha ne bhen renabhi omuhen.

16¹Imen te enemina mabha, ni bha ghede fia.²Edi khn bha fia bhi uwa iluemin (synagogue) re. okpano eghe vade nada mien, ene gbebha ki alo aga ole re ji osenobulua.³Elu one emina rebhe, ranmunde ebha se len osenobulua la Imen.⁴ Imen te ena rebhe manbha, be jia da mien one eghe gha ki va bha ki yere imen ka ti emona manbha. men bha seka ti enemina mabha bhi omuhen, ranmunde men ribhi ewe bha.⁵okpano; bhe ejiaye nien, inen bu onojiemen khian, abha mien okpa bhi usun bha no nomen, "Jibho we khian
⁶Ranmunda, imen ti emina rebhe manbha, akhie bha ekho⁷Sokpan emuanta ita manbha, omen no jibha, ni men re kpalō. Aki mien men bha kpalō, ore sudu no oria dabu bha va, okpano imen gha kpano, Idi jio ji bha.⁸Ogha ki va, oni osudu kil reman agbon olukho ne lu, bhi emon ikhiale, bi emon ibuohien⁹emōn dukho remunde ebha rebhi imen.¹⁰Bhi emon ikhiale, ranmundr imen buli Aba men khian, bha khian ye kiekie mien men; ¹¹Bi emon osi ibuohien ranmunde, ene tebho khian oso onagbona, abu ohien u'u gbelan.¹²Imen muen emon no bunbun ni men-ata manbha, okpano, bha khian sabo re muommon bhō one eghena.¹³Okpano bhe eghe ni ole, ono orion ose emuata gha ki va, oki dia bha bhi emoanta rebhe, okhian ti ono ni egbeale va. okpanor, onole hon oala ta, oki tamanbha emin no sunu bhi odalo.¹⁴oki ri oriri men, ranmunde, osimen ola da rie, bi odi ta manbha.¹⁵Emin rebhe nosi Aba men, osemen non. ona r men tale, we, osemen ole orion la da rie, oki taman bha.¹⁶Bhi obhi eghe khere, bha khian ye daghe men, obhi eghe khere gba gbo gbera bha di daghe men".¹⁷Eghena, edibo esonsole, da negbe ta, "Be khon na, no-ole ta manman', Bhi obhi eghe khere bha khian ye daghe men bi bho obhie eghe khere, bha ki dagbee bhen, ranmunde imen buluAba men khian?¹⁸Ranmunde ona, edda tale, "Bole ro ona ta obhi eghe khere man bha len emin no role ta".¹⁹Ijesu da daghelan, ghe ere ghaho ne no-ota oda tamalan "ona bhole emin ni bha no egbebhale, ebi men ri ona ta "Bhi obhi eghe khore, bha khian ye daghe bhen, bi bhi obhi eghe khere, bha ki ddaghe bhen?²⁰Emaonta, Emaonta, imen taman bha bha di vie bi bha di khie-gbe, okpano agbon kia ribhi eghonghon. Bha ki vuon ni akhie, okpano aki re akhie nose bha khin eghonghon.²¹Ebhen ubieoni gha lu okhuo, oki gha ribhio akhie, ranmunde egheole so oto, okpano ogha ki bie ono omōn fo, oye yi akhie re, ranmunde eghonghon nosi abie omōn okpia bhi agbon.²²Iriyo seye no, bha maon akhie nian okpano imen akiekie mien bha, udu nose bha kia ghonghon; ono sabo re mien bha eghonghon no se bha.²³Bho onu gbe de ni bha khian nomen emin soso. Emaonta, Emaonta imen ta manbha bha gha no Aba emine soso, bhe ni bhen, odi rebha.²⁴Dose bhi oneghe na, bha bha se no emin bhi eni bhen. No, bha mien, ni eghonghon no se bha min ejioda se".Itan men re tona man bha, okpano eghe vade nada mien, imen bha ye ri itan ne bha ta, okpano iki ri emō no mubha elo kuenre reman emon Aba.²⁵onu kpede ni bha ki no bhe eni men bi men bha we men di no Aba bha, ranmunde,²⁷Aba tobole, huemon bha ranmunde bha huemon men bi bha rebhi men ranmunde osenobulua men da va.²⁸Eke Aba men dad va, imen da va bhi eke agbon. kiekie, men khian fi ona agbon na bho imen bu Aba men khian.²⁹Edibo no sole da ta menlen, "Ghe ota no mu oria elo kuenre we ki ta, oye yi itan were le bhan ta.³⁰Iman lenlen nia we lenlen emin rebhe we bha ye guahlo oria no' a no-ota ranmunde ona, man ki re bhō eki osenobulua we da va".³¹Ijesu ki da wanienle, "Bha ghō ki re bhō nian?".³²Bha ghe, one eghe vade, E'e eneghe gene va, ni bha rebhe, a da zagha, onodode ki yobhi uwa no osole bha ki fi men okpa bhō oto okpanor, oyi men okpa, ranmunde Aba me de ba men.³³Imen ti ena rebhe man bha, ni bha gha moen afumi bhi men. Bhi eke ona agbona, bha moen okpokpo okpano bha muzeze, Imen khon mien agbon fo".

17

¹Eghele nin Ijesu ki re ti enin eminrebhe fo, o da khhua elolo okhunlun ha ghi eguale okhulun oda tale, "Aba oni eghele ki semin non ose ha da re oriri ji uwe.²Bi eji uwe re ri ahu nan len nhi ukegbe etun rebhe bi esi oha da re iyenlen ededemende nin onokirehakhin ni uwe re nanlen.³Iyenlen edemende kho nan: Bi eji ele ha dda len uwe osenobulua non kien emonata rebhe, bi oni uwe jiele, Ijesu kiristi.⁴Imen hi re oriri ni uwe bhi oni agbon nan. Imen ki ri Iwenan ni uwe ji imen do lu so oto.⁵Ejayanen, aba, ri oriri ni imen bi uwe oriri ni imen bi uwe ka ha monlen okuesē amin onin agbon nan.⁶Imen hi zi elinin non ose egbe dagbare man eni ebholo ni uwe re ni imen bhi eke agbon ose e ka khin, uwe da ye ri ele ni imen, e da ye mudia bhi emonlen non ose.⁷Ejayanen, eki len min ghe emiln ni uwe re ni men ghe obō e o na vae.⁸Imen ki ti ota rebhe ni uwe ta man imen man ele. Ele hi ye min onlen bhi egbe ye len, emōata ghe eji uwe yie imen na vae, ye reobho ghe uwe jie men uhonmon.⁹Imen hi ni eronmon ni ele. oyi yi agbon imen nin eronmon nan, okpanon enin uwe re nin imen , ramude ose ele khin.¹⁰Eminlin non osemen rebhe, ose non, ose ye osemen, ai ye mu oriri ni imen bhi enin eminlin.¹¹Imen hi ye ribbhi eke agbon okpanon enin ebholo nan, eke agbon eyie, imen ye bulu uwe vade. Aba non khiale, ri elinlin non ose ni uwe re ni imen ne ele monlen bi eji ele ha da ha yi okpa bi eji imen bi uwe re yi okpa.¹²Eghele nin imen re ha ribhi eji ele ye, imen hi ne ele monlen ne he yulu a, bhi elinlin non ose nin uwe re ni imen. Imen hi ghi elolo ghe ele ramunde omunde onan, ukpole okpa bha ria sokpan, ene kin imon oriaa, bi eji ebe nan ka ghen o bhi oto ha da mu se.¹³Ejayanen, imen bulu uwe vade, okpanon, imen hi ti enin eminlin nan bhi eke agbon bi eji eghonghon men ha da vuon ele.¹⁴Imen ki re emonlen non ose ni ele, agbon da ramude onan ha kholo ekele ele ramunde e hi ye osi agbon bi eji

imẹn hi rẹ yi ọsi agbọn.¹⁵ Imẹn bha yi uwẹ ne ele si bhi agbọn re, ọkpakinon ni uwẹ himin ele bhi obọ onon hi mẹn. ¹⁶Ei yi ọsi agbọn, be eji Imẹn hi rẹ yi ọsi agbọn. ¹⁷Ji ele ha yi ikẹ ramunde emonata. Emonata. Emonlẹn non ọsẹ emonata non.¹⁸ Bi eji uwẹ rẹ jie mẹn ha khhin ẹkẹ agbọn iriọ imẹn yẹ rẹ ji ele ha khin ẹkẹ agbọn. ¹⁹Ramunde ele, Imẹn hi sikhua bi ejia ha da miẹn ele kin ebholo kẹ bhi emonata.²⁰ Oi yi ele ọkpa imẹn ni eronmon nan, okpanon, ene ha yẹ rẹbhi imẹn ramunde emonlẹn ne ha ọn bhi unun eni ebholo nan. ²¹Bi eji elerebhe ha da kin ọkpa bi eji uwẹ nan aba rẹ ribhi, imẹn da yẹ ha ribhiuwẹ ji ele ye ha ribhi imanlẹn be ji agbọn ha da rẹbho ghe uwẹ jie mẹn²² ọni oriri nin uwẹ rẹ ni imẹn i mẹn yẹ rẹ ni ele, bi eji ele ha da ha yi okpa, bi eji imanlẹn rẹ kin ọkpa ²³Imẹn ribhi ele,, uwẹ ribhi imẹn bi eji okugbe non ọsele ha da gha, bi eji agbọn ha da lẹn ghe uwẹ jie mẹn, ghe uwẹ hi hoemonlẹn ele be ji uwẹ rẹ hoemonlẹn Imẹn. Aba imẹn guano enin uwẹ rẹ ni imẹn, ne ha ni imẹn bhi eji imẹn ye, be eji ele ha da daghe oriri non ọsemẹn ọni oriri ni uwẹ rẹ ni imẹn ramunde uwẹ hi hoemonlẹn imẹn ọkuse a yi onan agbọn nan.²⁵ Aba non khiale, agbọn bha lẹn uwẹ okpanon imẹn hi lẹn uwẹ, enan hi yẹ lẹn ghe uwẹ jie mẹn. ²⁶Imẹn hi ji ele lẹn elinlin non ọsẹ imẹn dẹ ji ebholo lẹn be ejahadamiẹn ahoemonegbe ni uwẹ monlẹn da imẹn ki yẹ ha ribhi ele imẹn ki yẹ ha ribhi ele.

18

¹Ijesu ki te ni ọta fo, ole bi odibo no sole diọ bhi ọbọ nọ zeva Iyala li Kidron eji ogba ye Ole bi enedibo nọ sole nafo. ²Eghe na Ijuda onọ mu Jesu khien, nọ ye len onọ ogba, ramude okarekhan Jesu bi edibo ole ye ni. ³Eni Ijuda rẹ mu ebhokhi Egbanegbe bi ewanlẹn ne wena rẹkhan Ojohen bi Ifaris rẹ mu ukpa, Itosi bi emi okhonlẹn⁴Egheni Ijesu, nọ lẹn emilin rebhe nọ sunu da ele, da dagbare nọ ele, " ọbho bhaguanọ?" ⁵Eni ele da wẹ : Ijesu no ri bhi Nazareth". Eni Ijesu da wan ne le wẹ "ime non". Ijudas nọ mu ọlen khien ye a ri bhe ni. ⁶Ole ki taman ele "ime non". Ole da sike ikeke denẹ elobhto. ⁷Ọda kie nọ ele," ọbho bha guano?" Eni da gbo tale " Ijesu na Nazareti". Ijesu da wani ele "ime ta man bha" ime nọ". Ade mẹ bhaguanọ, bha jene ena kẹlẹ akhian. ⁹Ọna mu ọta nọle tale sẹ " eni uwẹ rẹ mẹ rebhe abia mi nọ wi bho. ¹⁰¹¹Isamon Ipita nọ ri ọpi mọlẹn da yiole dagba re rẹ hi obhokhan nọ si ojohenlẹn ehọ fia. Elin onobhokhan da yi Imakus. Ijesu da yi Ipita, "ri ọpia nọsẹ ya. Ujime da mu uku amẹ na bame mume?"¹² Usun agbenagbe bi en re khian bi ewanlẹ nọ sẹlẹ da so bọ Ijesu ede gba le mumonlẹn. ¹³E da ka muọlẹn dio bhi isi Ananayasi, ramude ole oruẹn nọsi IKafasi nọ a yi Ojohenlẹn onu pkeni. ¹⁴Ikafayasi bhude ijusi ude yole omemi no otun okpa rẹ yu nebho re bhe. ¹⁵¹⁶ samoni Pita da rẹ khan Ijesu , Ọnẹ ghe na Ojohenlẹn len ọni odibo na nọ rẹkhan Ijesu na bhi ẹkẹ azagba Ojohenlẹn. Okpa nọ, Ipita da mudian bhu ukhẹdẹ bholele. Oni odibo no kẹlẹ no Ojohenlẹn lẹnlẹ da dagbare ni obhko okhuo nọ a khẹ odẹ da ri Ipita nabhi ẹkẹ uwa. ¹⁷Eghe nin omamen nim ọguomandia bi onọ khẹ odẹ, da yi Ipiter, "Uwẹ ba yi ọkpa bhewẹ enedibo si okpianan?" ọle da yeleheye." ¹⁸Eguomandia bi enewanlẹn ne mudia bh'endanin da kokeranẹn ha ghale iramude ulinlin non fi, Ipita da ye deba eke, bh'enin ha gha eranlẹn¹⁹Ojohenlẹn da non Ijesu omonlẹn eni edibo bi uhomuje non ha rem'an ebholo. ²⁰Ijesu da min olenunu, ada gbolo mẹn da taman agbọn zabhe, imẹn we ebholo eminlin bhi uwa oga bhi eji eni Ihusi sikoko. ²¹Imon bha tota bhekhojkho. B'uwe ki da ha non mẹn? Non ebholo nẹ honlẹn ebi imẹn ta ye. Ghe, enebholo nan lẹn ebitaye. ²²Ijesu ki ọnan, okpa bhi enewanlẹn da fin ọle eminlin yole, "Iriọ uwẹ rẹ min ojohenlẹn unun?" ²³Ijesu da yole, "imẹn ha ọta ọbe sọsẹli bho, aha ki miẹn ota aje beki zẹ min da mẹn eminlin? ²⁴"Annas da gbanlẹ mun onlen ju Ikefai ni ojohenlẹn. ²⁵aimoni Ipita da hagma eranlẹn. Eni ebholo da yole, "uwe yi okpa bhewe eni edibo si Ijesu? Ole da ha sin, "ọiyi imẹn". ²⁶Okpa bhi ibhokan si ojohenlẹn non yi obhio nin Ipita ri ọpia hian'le ehọ, dale, imen bha min uwe bi ọle bhi ugbo egbuwa? ²⁷"Ipita da yẹ sin bhenin, osukpa okpada vie. ²⁸Ele da mun Ijesu re dabhi eji Ikesasi ye diọ bhi eji ene rebho khain ye. Osi ewẹ ọkpa nin, ele bha na bhi uwa ene zebho khain nele hẹ do fa egbea, nele sabo le ebale si emin ukpe. ²⁹Ipaileti da dagbare bu ele yole, "uhi nelazẹ nibha da mun onokpai re?" ³⁰Ele da taman len ghe aha miẹn onolepia da yi oluemebe iman rẹhe munonlẹn je ẹ. ³¹Ipaileti ki da yele, "ibha tobọ bha re ọle dọ nọle zichi non sebha nọle guẹzo. "eni Ijese da taman lẹn, uhi bha zahu nele se gb'oria" ³²Ele tale bhizio n'ota nin Ijesu tale³³Ipaileti da kie diọ bhẹkẹ uwa ene rẹbho khian, ọle da tie Ijesu taman lẹn "uwẹ ba ọnojie si Ijusi?" ³⁴Ijesu da non lẹn, ọkhọle sẹ uwẹ sẹ ọnan la ebholo temon mẹn manẹn?" ³⁵Ipaleti da tale, ọle iyi Ijui, ibhokhan nha bi ojohelẹn mun'ẹ j'imẹn. B'uwẹ lulu?³⁶Ijesu da le, "Egua n'osẹmẹn ọiyi ọsi agbọn nan. Sade egua n'osẹmẹn ọsi agbọn nan non, ibhokhan mẹn ha zẹ khonlẹn na da miẹn eni Ijuisi sẹ sabo mun mẹn. Binia egua non sẹmẹn ọiyi ọsenan. ³⁷Ipaileti da non lẹn, ọjie uwẹ ki khin bhisio?" Ijesu da yole, uwẹ tale ghe ọjie mẹn khin. Ebezele a da bie mẹn za, ebezele n'imẹn da vae bh'agbọn, nimen dọ sọsẹli bhi emonlẹn ata. Ene zibhi ibodẹ emon ata ele ka mẹn ehọ."³⁸Ipaileti da ki nonlẹn, "Be emonlẹn ata?" ọle ki ọnan fo, ole da gbokie dagba ze bulu eni Ijuisi taman ele, ọni ọkpia nan bha gbuhi soso. ³⁹okpa non ibha mon akẹbhotọce sẹbha nan da fontuokpa bh'eghele ileuminlin nan. Ibha be guamo n'imẹn fin ọnojie si Ijuisi n'ibha? ⁴⁰Enin ele da zeso,ele guan'okpia nan, Ibarabbasi ọzia osughu non.

19

¹Irior Ipaleti damun Ijesu fi ọle ubi. ²Enin gbanegbe dado eru igben. Eda muon bhi uhonmon osi Ijesu eda mun ewegbe ipopo nọsotọr yole. ³Eda bu ọle tale, "He Ojie Ijuisi!" Eda re emin gbọr ọle.⁴Irior Ipaleti dagbo daghare taman ele, "Ghe Imẹn ri ọle dangbare nibha nun uwẹ lẹn bha min uhẹbha bho obọ ọle. ⁵Irior Ijesu da-dagbare yọ eru igben bi ewegbe nọsotọr. Ipaleti da taman ele, Ghe, ghọr ọno okpia bhe nan!" ⁶Eghe nene yian erẹ ebho ghe Ijesu, ele darie so tale, Gbọ ọlea Ipaleti da taman ele, "Bha tobọbha ri ọle bha gbọ ọlea, ranmude Imẹn bha min uhẹbha bho ọle."⁷Eni Ijuisi da waniẹn ọlẹn "Iman mon uhi, benon nun uhi tale oikhẹke nonrẹ yu ranmude oyole omon ọso osenobulua ọle khin." ⁸Egbe nin Ipaleti rẹhon onota nan ofẹn da mamam kha muọlẹn, ⁹ọda khie nabhu uwa ọsi erẹ ebho khian taman Ijesu, "Jie uwẹ navae?"

Okpanon Ijesu bha wanien ọlẹn.¹⁰ Iriror Ipaleti datamanlen, "Uwe iyẹ nẹmẹn talor uwe lenlen imen mon ahu imen are nin imen zẹwo abo, bi ahu nin are gbe ẹa Ijesu dawaniẹn ọlẹn.¹¹ Uwe mon ahu ososo bhi egbe men akha miẹn ọnan renien bhi okun. Benon dia nian onon munen jẹ mon iwemin kolor non pononle.¹² Reji ọne ewaniẹn nan Ipaleti dakha guanon non zo ọle obọ.okpanan eni Ijuisi da so dagbare, tale, uwe kha zo ọno nan obọ, uwe ye yo omole Isiza onon rekkin nonti egbe ojie oyie oyian Isiza non."¹³ Eghe nin Ipaleti kire hon enota nan, oda mun Ijesu dagbere re dibhi otoa bhi iguezor bhe jia tirole idio ọsi enan ne gi ezor, okpanon bhi uro ele Aramisi "Igogota."¹⁴ Onan dakhin ukpede nare muegbe khe ugbera, bhi uri egogo ehan. Ipaleti dataman Ijuisi, "Ghe, ojie ose bhe enan."¹⁵ Eda vie dangbare, Muonlen, Khie, bha gbọ ọlea" Ipaleti dalaman ele nin. Imen gbo ojie ose ha'a." onon yan-ele dawaniẹn, "Iman mon ojie gbera Isizar."¹⁶ Iriror Ipaleti da mun Ijesu ne ele gbọ olea.¹⁷ Iriror eda ri Ijesu dangbare nanlen mun oran uwuwe, kha khin ejia munum uhunmon ounin onon nanti ọle, "Igogota."¹⁸ Eda gbi Ijesu "a" bhe enin bi ikpia eva okpa bho obọ era bi okpa bha agobọ Ijesu dakha ribhe edese.¹⁹ Ipaleti daye gbin Iyaman riọ bhor nin oran uwuwue, oda ghen obhor IJESU OSI INAZARETI,OJIE OSI IJUISI. ²⁰O eni Ijuisi nebubun dati onin Iyaman ranmude enin bhe ejia da gbi Ijesu "a" osike agbe ebho. Eda ghen onin Iyaman bhi uro keke. (Aramaic, Latin and Greek)²¹ Iriror onon yan onon re ele khia bhi Ijuisi dalaman Ipaleti, khiye ghen, ojie osi Ijuisi okpanon, onon okpa nan tale ọle kho ojie osi Ijuisi. ²²Ipaleti da waniẹn, ebi imen gbelen imen gbonlen foh. ²³Eghe nene gbanagbe regbi Ijesu "a" eda gha ukpon osoblebi ijanlen enen eda ri ọle okpo okpa bi onoun ukpon yokotor aido onun ukpon bho okhun ọlẹn re sotor. ²⁴ode-ode dakha tale, "Bha khi jia solea okpanon bha jia fi onolo obhor nanlen onon arie." Onan ruanmin ne emon osenobulua re mon omuse "Egha ewuegbe men bho obọ bhe ewe ele bi eda fi onolo bhi ukpon nekele." onan ene gbanegbe lulu. ²⁵Ejia yenan onon mudia sike Ijesu bhi inenonlen, Imeli no okhuo Isopas bi Imeli Madali. ²⁶Eghe nin Ijesu kire daghe inenonlen iriror enin idibo non hoemonlen da mundia sike ọle oda taman inenon len, "Okhuo, ghoro mon nanse!" ²⁷oda taman eni idibo, ghi inenen bha! Bho onun uri eghe eni idibo dari ole diobhi uwa. ²⁸onan ki gbera, akilen emin rebhe ki gbamin onen emon osenobulua oki mon omuse. Ijesu datale ohan amen gbe men. ²⁹Ukoko non vonon bhe eyon non riala dakha ribhe enin, eda di ihion bho onen non riala nanlen muon. ³⁰Eghe nin Ijesu kire mun onen eyon non riala, oda tale, oki fomin" oda hian uhonmon re orion da panon (oda yu). ³¹Iriror enin Ijuisi ranmude ukpede muegbe osi isabat ebha guanon ne egbe osole kha ribhi oran uwuwe (oninisabat non egbegbe ukpede non) Eda non Ipaleti non guoghon ele awe a ọa mun nele khie. ³²Iriror ene gbanegbe da vae do guoghoro awe osi okpia non heihen bi osoro non oze eva nan gbea deba Ijesu. ³³Eghe nen kire sebbi eji Ijesu yie eda kere oyulu, ebha ye gugho la awe "a". ³⁴Be non dia egbanegbe okpa da di opolo ọle bhe efen, bhi enim aranlen bi amien da-dangbare. ³⁵okpa nonmin onan oda te esese, esese nansole dakin emonata. odalen ebọ tale emonata non be nun uwe ada ye re obho. ³⁶Enan eneminan rebhe ruanmin ne emon ọsi osenobulua re mon omuse "okpa bu uge osole da guoghoro" ³⁷Seye ebọ obhebe ye, "Ele da mon ukhualẹ ne ele diopolo ọle bhe efen." ³⁸Ene minan rebhe ki gbera, Ijosefu osi Arimatia, non kin odibo ọsi Ijesu (okpanon bho emonata ofen mun osi Ijuisi) danon Ipaleti so ọle kha sabo mun egbe osi Ijesu kie. Ipaleti dare eghe nanlen. Iriror Ijosefu ada vae do muole. ³⁹Inikodemonsi daye vae, onon kin oheihen dabu Ijesu re osason oda mun emin non fiohin nosi oman egboisen. ⁴⁰Eda mun egbe nonsi Ijesu gbanonlen bhu ukpon nare olimin, be nun nhi osi ọsi Ijesu tale nare ro olimin tor. ⁴¹one oghenan bhe ejia da gbọ ọlea obhi ogba dakha ribho bi bhi ọno obhi ogba idin osoro ogbon dakha ribho nan bha dari oria tor. ⁴²Ranmude oki ukpe edenare muegbe osi Ijuisi bi ramunde oni idin sike enin, eda ri Ijesu tor bho.

20

¹Q kese we ukpede ohenhen bhi ezana, Mary Magdalene a wene oni okpudo kie. ²Oli da ri unwe vae bhi eji Peter bi odibo ni Jevico ho emonlen ye taman ele ghe, "Ele mun eku Ebealen si bhi orudin re, a bha len ejele da role to" ³Eghele ni, Peter bi odibo nokole da diọ bhonidin. ⁴Eleveva da mun e odibo nokole da rune gbera Peter diọ bhodalo ka se bhi onidin. ⁵Qle ki dehian re, ọle da daghe ukpon nilogho logho zibhi oto ọle bha nabho. ⁶Simon Peter ki vae oda na bhoni idin. Ọle da daghe oni ukpon ribhi oto. ⁷Bi ukpon nan re gue ọle ele bi uhonmon da ribhi ije ke a bha bhuole. ⁸Irio ekhen idibo okpa no ka se o ni idin da na eke ọle. oda da ghe bhi o da rebho. ⁹Re si ekpede ni vae a va len emol; en no si Osenobula no we oda kpano si idin re ¹⁰Sokpa Ekhen idibo a khin uwa. ¹¹Okpa no imary da mudia ole si idin o da ve bhi ji o re a ve o da mudia agbegbe lidin. ¹²Oda da ghe ghi eva neru ukpon non fua dibhi oto a, okpa da ri bhi vhomon. okpa da ri bhi owe eji ada mu Ijesu to. ¹³Eda tale man le okhuo be zele un da ve. Oda tale man len ramude e mu Ijesu si vae ni ra, e men wa len eji e la mu Ijesu ha khin. ¹⁴Ehagh oda tale foh. Oki fedegbe o da da ghe Ijesu mudia. sokpa o wa kin len Ijesu no. ¹⁵Ijesu datale ma len okhuo bezele un we da ve. O we guan. Oda riale ana we na no. Oda tale man Ijesu va mulen kpano tale man me jie we mule fi. ni me lo muole si bhi ni re. ¹⁶Ijesu datale man len (Imary) oda fiagbe danegbe oda tale man len bhi Aramaic Rabboni) ono ma oria ebẹ. ¹⁷Ijesu da tale man len e ribh obọ so men me va se a khin okhu e jie aba ye sokpa me da khin e jie obhi ọel no okpia ni me lo tale man len me khin eji aba ya aba na se bhi o se me Osenobula o se me. ¹⁸Imary magdalene da vae dota mam Ekhen idibo imen daghe Ijesu oni me tato. ¹⁹Ose amua onu ukpede ukpede okpa uzana ehu na huale rejie. Ekhen idibo da muofe (Ijews). Ijesu da vae oda mudia eve lan oda tale man len. Ofure no rejie vee. ²⁰Oki tale foh. Oda ribh obọ na sole mam len. Ekhen idibo da ghogho. Eghe nare men Ijesu. ²¹Ijesu da keke tale mam len ofure no rejie eva bejie aba re jie men irio mem re jie na re wewa. ²²Eghe ni (Ijesu) da telefor oda hien hien bhe ele oda yole nemin ahu non khiale. ²³Oria nu re Oluho nasole a te bo le. Oria ni oluholo na so le va re bo arebo. ²⁴(Ithomas) Okpa bhi Ekhen idibo (Ididymu) owa dabalen bejie Ijesu davae. ²⁵Ekhen Idibo datale man len imin me Ijesu oda tale mam len sokpa mem daghe obọ le bhi Iyaman osi use. Imin da ri Iyaman ọsi obo men bhi osi use me da ri obọ na se men bhi agbe ọle imin warebh. ²⁶Ikpede elenen gbagbera Ekhen idibo oda ribh ekeuwa. (Ithomas) da dabalen Ijesu da vae eghe ni ehu daha oda damalen mudia

oda tale Ofure nọ rejie wa. ²⁷Irio ọda tale man (Ithomas) seva na bihe obọ nase nu min obọ na se mẹ nu haki ọnọ vae rebho sokpa rebho. ²⁸(Ithomas)Da tale mam len, Ijesu bihe Osenobla. ²⁹Ijesu datale mam len ramuda ua daghe men wẹ rebho ikaba rejie enin ewho ni awọ daghe men ẹ da rebho. ³⁰Ehagh na Ijesu dalu ọhalo nọ bu isira Ekhen idibo ohalo na vaghe bhe ebẹ. ³¹Sokpa agbe ẹna nẹ. nẹma rẹ rebho ghe Ijesu kiristi omo ọ si Osenobula nọ bejia ada miẹn uwẹ rẹbho uki kha mọn Iyẹnlen bhe elin ọsọle.

21

¹Ena ki gbera fo, Ijesu da gbo kie re egbe ma eni idobo bho okpẹde bhi Tiberia. Inian ọrẹ re egbole ma. ²Simon Ipita, bi Tọmọsi na tiọle Didimus, bi natanie ne ikena bhi Igalili, bi imon nọ si Izebedi, bi idibo nọ si Ijesu eva ebhebhe. ³Ipita da yele ikhian dọ gbe ehẹn, eda yole man dẹ rẹkhan ẹẹ. Eda naa bhi okọ okpa ki nọn ebha mien ehẹnlen gbe ukpa asọn ni ⁴Ewewiẹ ki re, Ijesu da mudia bhe egbe ọno okpẹde, eni idibo bhalen Ijesu nọn. ⁵Ijesu da yele, Isẹn ikpia, bha mọn ebale eda yole eye ⁶Oda yele bha mui ọgan fi bhi obọbera ọsi okọ bha ki mu ehẹnlen. Eda mui ọgan fiobho ebha sabo siole ramude ehẹnlen da manma bun ne gbele. ⁷Oni idibo ni Ijesu huẹmọnlẹn da tama Ipita, ebianlẹn nọn, Ipita ki họn ebianlẹn nọn, oda ne ukpon ruẹn (Ramude, ọ bha ka ru ukpon ruẹn) ọda san fiọ bhi ọno okpẹde. ⁸Idibo nekele da ro okọ vae (ramude egbede bha rele, ibata egbọli igbe nọn) ⁹Eki do otọre, eda kieranlẹn re nada ha ka ehẹnlen, ehẹnlen da ribho bi ibuledi. ¹⁰Ijesu da tama ele, bha ne re bhi ehẹnlen ni ibha gbele ¹¹Samon Ipita da mui ọnọn ọgan vae bhi otọ, ehẹnlen nọ ribho da yi egboli ihinlẹn bi igbeleaa ọnọ ọgan bha seaa. ¹²Ijesu da yele dọ le eba ewiewiẹ, abha miẹn ọnọ nọlẹn ọọ uwẹ khin bhe ewẹ eni idibo. Eda lẹn ebianlẹn nọn ¹³Ijesu da vae, riọ ọni ibuledi ne ele, ọda yẹ rio eni ehẹnlen bale. ¹⁴Ọna ki hi ugboze eaa ni Ijesu re egbe ma eni idibo bọ kponọ bhu uu. ¹⁵Eki le ebale ewiewiẹ fo, Ijesu da tama Isamon Ipita, Isamon nọ si Ijoni, uwẹ huẹ mọnmẹn gbera ena, Ipita da tale, ehe, ebianlẹn, uwẹ lẹnlẹn i huẹ mọnẹn, Ijesu da yole re eba ni ihuan ne sẹmẹn. ¹⁶Ọda gbo kie taman ele ugbozeva, Isamon ọmọn nọ si Ijoni, wẹẹ huẹ ẹmọn mẹn?. Ipita da tale, ehe ebianlẹn, uwẹ lenlen, imẹn huẹmọnlẹn. Ijesu da yole gbẹlo ghi ihuan ne sẹ mẹn. ¹⁷Ọda gbo kie talw ugboze eaa, Isamon, ọmọn nọ si Ijoni uwẹ huẹmọnmẹn? ọna bha ha ri Ipita ghonghon ramude ọ nẹ ọlẹn ugboze eaa, si ọle huẹmọlẹn, ọki da yole, ebianlẹn uwẹ lẹn emin rebhe, uwẹ lemin imen huẹmọneen. Ijesu da yole re eba ni ihuan ne sẹ mẹn. ¹⁸Emuanta ita ma een, eghe nure dia khere, uda re egbee khian, udiọ bhi eje ghonẹn, uha ki dọmanlẹn, uki niẹẹ obọaa, oria ki riẹ bhi ejuwẹ bha guanọIjesu tona nọ rẹ tare ehi uu nọ si Ipita la re mui oriri jo osenobula yẹẹ. Oki tọ ọna fo, ọ da yole rẹkhan mẹn. ²⁰Ipita da fiorọ ọda daghe ọni odibo ni Ijesu huẹmonlẹn rẹkhan ọlẹn, ọna hi ọnọ regbe tẹ Ijesu bhi eghe ne rẹ ha li ebale emuan, ọle yẹ nọn Ijesu, ọbho la kiẹn ²¹Ipita ki da ghọle, ọda nọn, ebianlẹn mẹnbo ki. ²²Ijesu da waniọlẹn, mẹn ha guanọ nọn ha yẹnlen okuee mẹn vae bẹ ni kirẹ rẹtẹ. U di rẹkhanmen. ²³Ramude ọna, eki da tale khan gbe ọni odibo na da yu. okpa ki nọn Ijesu bha yole ọi da yu, ebọ tale ọle hi, imen ha guanọ nọ ha yẹnlen okuee mẹn vae bọ ọni kirẹ rẹtẹ. ²⁴Ọna hi ọno odibo nọ sọ ọsili bhi ọnemina nọn yẹ gbọlen bho otọ. Imanlenlen ọsali nọ sele ẹmọnata nọn. ²⁵Ijesu luemilin nọn mamam bu, aha yole na gbe erebhe, mẹn khọkhọle ena agnọna rebhe da sẹ na muọ ọne ebe ọọ.

Acts

1 ¹Ebe ni imẹ ka gbẹn khẹ, Teofilosi, tale emin nin Ijesu mukele ha lu yẹ ha sẹ manlẹn, ²Dọ sẹsẹ eghele nan sẹ mun ọlẹn ha khin okhunlun, ọ da si Elimin Nọnkhiale manman taman enedibo nọn'le zẹle. ³Ọ ki loya fo, ọ' da s'egbole bi emilin nai da sabo muan sẹ man. Ikpẹde egbole eva O'da sẹgbe man ele, Ọ da yẹ t'ẹmọnlẹn egua Osenobulua. ⁴Ọle ki ha nele ko ikolo, Ọ da taman ele ne hẹ kpanọ va Ijerusalemu re, nele mudia khẹ ive si Aba nọn Ole ka taman, "bha khẹ". ⁵Gebegene Ijoni ọi r'amẹn nẹbholo, sokpan Ibha dẹ min ọrẹvuon si Elimin Nọnm Khiale bh'enin ikpẹde nọn vade". ⁶Eji ele da si koko ele da nọn lẹn, "ebealẹn on' eghele nan u da rẹ mun ejele fi kiere bh;otọ Izreli?". ⁷"Ọle da taman ele, "ọi yi ọsẹbha re n eghele ni Osenobulua si a hu nọn sole mamanlẹn. ⁸Bha de ha mọn ahu sade Elimin Nọn Khiale da sasu bha, bha ki kiẹn ọsẹli sẹmẹ bhi Ijerusalemu ni Ijudia bi Isamaria, dọ rẹ se bh'otọ agbọn rebhu. ⁹Eghe ni Ebealẹn Ijesu re ha tenẹmon nan, a da khuale okhun, ẹle bha ye dagh'ọle. ¹⁰Bh'ejele da ba ẹlo bho ha ghe bhe j se khin okhulun, guaguako, ikpia eva ne yi ukpon non fua da nele mudia. ¹¹E da yele, Ibha nin ikpia si igalili, be zẹle bha da ghe okhunlun? Beji a rẹ mun ọni Ijesu ha khin egua okholun isiọ bha yẹ rẹ miẹn ọ'ki kie vae. ¹²Ele da ni oke nan tiọle oliveti nọn sike Ijerusalemu fikie re bhi Ijerusalemu bhi ẹde ihinlẹn. ¹³Ele ki d'uwa re, e'da diọ bhi ogua nọn kokhunlun eji ele dia. E' da ha yi Ipita, Ijoni, Ijemisi, Anduru, Ifilipi, Itomosi, Ibatlomi, Imatiu, Ijemisi ọmọn si Alfeusi, Isalmoini ne iziloti bi Ijudasi ọmọn si Ijemisi. ¹⁴Ele rebhe da mun ọkhọle bh'eromọn bi ikhuo bi Imeli oo Ijesu bi ibhio ọle. ¹⁵Bhoni eghe ni, Ipita da mudia bhi ọwe eni ibhio itun egbole ehan, ọda yole. ¹⁶"Ibhio, ọi mamam khẹ ke nan rẹ mun uhonmuje sẹ sẹ, ni Elinmin Nọn Khiale ri unu si Idavidi se so Ijudasi nọn man ẹbholo ne mun Ijesu ode. ¹⁷Okpa rẹ nọn bhẹwẹ man n'edibo. ¹⁸(Bhinian, ọle si igbo ọkhọlọ dotọ ej'ọle da de s'uhomọn bhotọ, egbe s'ọle da vẹnẹa ibie da shien kua. ¹⁹Ene ribhi Ijerusalemu sebhe da họn ebe sunu, ele da ha tie ọn'otọ "Akaldema" bh'uzo nọn sele. otọ Aranlẹn")Ai gbọnlẹn bhebe si Isamu, oni otọ nan ọki hohoaman ha joria yẹnlen bho. Aji ọria obhebhe re ehe ọwanlẹn nọn rẹ ha ye. ²¹Qi khẹ ke nan se otun okpa bhẹwẹ ẹbholo ne sẹkhan manlẹn bhi omukele ni Ijesu se ha dagba se fikie se bh'ewẹ manlẹn. ²²Se ni omukele iramẹn nẹn'bholo si Ijoni dọ sẹ eghele nan sẹ mien man ọle, nọn deba man ha yi ọsẹli ina bh'idin hense s'ọle. ²³E'da z'itun eva dagba se, Ijosefu nan tiọle Ibarsabbasi nan yẹ tiọle Ijostusi, bi Imatayasi. ²⁴Ele da n'esonmọn y'ọle, Uwẹ ni Ebealẹn nọn lẹn ọkhọle ọria sebhe, sẹ man manlẹn ọni uwẹ zẹle. ²⁵Non se ehe ni Ijudasi da wẹnẹ fia. ²⁶Eda sitan nọn degbi imantayasi a da kale ba eni ugbole n'edibo

2

¹Ukpède na ahu elimi nòkhia le vae, eda ko ha ribhi ejalen òkpa. ²Udumiri uru nò dia bi efi da vae, vuon ònuwa ne dia. ³Eminò dia bi olame eranlè da bui nò dọ de re. ⁴Eda vuon bhi ahu elimi nò khiale, eda ha zu uro obebhe bi enè limirè ri ahu nele. Bhi ònèn eghele. ⁵Ijus eso da yènlen bhi Ijerusalem, ikpia ne len nobula, ne da bhi ebho ikèkè vae. ⁶Èghe ne ki rẹ hon, òna agbulogho da sikikore. ⁷Òda han ele ilolo ramudde Ehonlen ezi uro no sele. ò da han ele ilolo, òda yele unuan, eda tale, emuanta, ena bue yi ene zu uro igalili? ⁸Be zèlè nimas da he ebeta, òdọde hon bhi uru na da biole. ⁹Ipita bi Mede bii Elamal bi ene yèlèn bhi Mèsopotamian, bi Judia bi capadocia, hi pòtu bi Esia. ¹⁰Fiaia bi Pafilia, bhi Ijit, obò òkpa bhi Libia r dio bhi siri, bi eriòbhe ne da bhi Rome vae. ¹¹Ijus bi prosebiti enè ktiti bi Arabu, ma da hon etè emon iwèna nòso osenoblua bhu uru nò sẹ bhan. ¹²Òda han ele ilolo, ò da yele unu an, eda nò òbuele, bọ òna ki khin? ¹³Okpa nò eso da zuozue, eda yòlè edè eyon. ¹⁴Ipita da kpalo mudia, eni ugboło da debale, òda tuan uru gho okhun òda tale ikpia nẹ Juda bii bha ne yenlen bhi Ijerusalem, bha len òna, bha ka bhe ehọ. ¹⁵Enè bhona bha dẹ eyon bii ejibha khòkhòle, egogo isilin bhi ewewiè asẹye. ¹⁶Okpa ki non, òna Akhasè Ijoel tale. ¹⁷Iriọ òla dia ukpède òkike, Osenobula tale, imen dẹ biri orion nò sẹbhen yan ọrebhe, imon ikpia bi ikhuo nò sẹ bha ki sakhasè, isen ikpia ne sẹbha ki mi imianlo, edomanlen ne sẹbha ki gha bhohiè. ¹⁸Gele gele i dẹ biri oriọ nò sẹbhen yan idibo ni ikpia bii ikhue ne sẹ bhen eki kha si akhasè. ¹⁹Ikire emiọhanlo ma bho okhun bi ijẹm bho otọ, aranlen, eranlen, bii ighogho ki ha zẹ. ²⁰Qenlèn fidenọ ki ebiuki, uki kian aranlèn ọkuesẹ ukpède na yelea ghe so osenobula kuẹ vie. ²¹Iriọ òla dia, ọnọ tielin nò se ebianlen ki ni. ²²Ikpia Izirẹ họniebhonełen na, Ijesu nẹ Nazaret, ọle hi ọria no osenobula muọbeobọ bhọ bhẹkẹ iwèna ọhanlolo bi iyama no osenobula da bho obọ nọsọle lu bhi ewẹbha, ni bha yẹ lẹn. ²³A da mu ọno okpia na nibha biejo Osenobula ka mama len bho otọ, bha da gbọle aa bhakhanlen bho oran. ²⁴Osenobula da riọ ọle kpanọ, miọlefán bhi ọbalọ ọsu uu, ramude uu bha sabọ muọlen mọlen. ²⁵Idabid tọta jio le, i daghe ebianlen eghebehe, ọribho obara nò ọsẹmẹ be jia damiẹn mẹ bha bii. ²⁶Ọnazele ahumẹ da ghonghon, ukpolamẹn nò sẹmẹn da ghonghon, deba òna egbe nò sẹmẹn ki ha yènlen bhi ighodalo. ²⁷Ramude uwẹ da za orion nọsẹmẹn obọ bhi idin, la nu jie ọnọkhiale nọsẹ weea. ²⁸Uwẹ jii mẹnlen uwedẹ iyenlen, elolo nọsẹ di re eghonghon ji mẹn. ²⁹Ibhio, oi skhẹke ni rẹ nebhatalọ bhi ẹkhokho rẹ tẹ abama Idavid nọ yulu na rẹtọ, ni idin nọ sọle ribhena rẹ sẹ elena. ³⁰Akhasè ọkhin nọ lenlen ghe osenobula ọi vihenlen rẹ jiole ghe ọle di riu ukpọkpa bhi ikpẹ nọ ọsọle bhi ejele. ³¹Ọdaghe ebele sunu bho odalo, òda talọ da uguakpanọ nọ si kiristi, ghe aa bha zolobọ. bhi idin la ne egbe nọ ọsọle rẹ weea. ³²Ọni Jesu na, Osenobula riole kpanọ bhi idin, re, ni manten da kien ọsalo. ³³Na kirẹ tuọlen gho okhun bhi obọ obara nọ si osenobula bii ọmien ahu elimun nọkhiale navae bho obọ ada, ọle òda bire ebibha daghe nibha honlen. ³⁴Idavid bha yi agbon okhun, ọkpanọ òda tale, ebianlen da tama ebianlen mẹẹ, dotua bho obọ obara nọ ọsẹmẹn. ³⁵Ọkuesẹ ire ighanẹ atata oee ii. ³⁶Be jọkidiariọ ju uwa nọ si Isirẹ lẹn ghe osenobula rọ ọle kie ebianlèn bi kiristi, ọni Ijesu ni bha gbea. ³⁷Èghe ne ki rẹ họn ne, òda robọ suele bha ahu, eda yi Ipita bi idibo nekẹle, Ibho bi manlen aki luyẹ. ³⁸Ipita da yele, fidenọ bha mien amen, bhe eni nọ si Ijesu kiristi na rẹ ro olukhọ huma bha, bi ni bha da mie urẹna ọsẹ elimi nọ khale. ³⁹Ọni ivele, ọsẹ bi ọsi imonẹsẹ, bi ọsọ ọrebhe, eka ni ebianlen no osenobula la tie. ⁴⁰Bhi ẹkẹ ọtane bule-ọrẹ sọsoli, yẹ bhuele ude, òda tale "bha miuhmọ bhi obọ nọ sii ore ne bhen. ⁴¹Eda rẹ ọbhọ, eda yẹ mieamen, etu uli eaa da debahe edeni. ⁴²Eda re eghele rẹ rẹkhan ebi idibo manle bi usikore, bhẹkẹ alebale kugbe bi ineromẹn. ⁴³Ofen da muele, emọhanlo ne bubu bi iyama da ha ruan bhi obọ no si idibo. ⁴⁴Ene reọbhọ da ha yèlèn kugbe, eda luemi kugbe, ⁴⁵Eda khien ebemẹnlen, ghale ni ọdọded bo ore guano. ⁴⁶Edẹ dẹ neẹ mie egbe bhi uwa oga. Eda gha ibulẹdi bi ebale bhi ẹkẹ ibhude bi idegbere bhi ọkhọle, ⁴⁷Eda gen elin Osenobula mọi itohan bhi obọ ọrebhe, edẹdẹ ebianlen da le ebho ne nili bale.

3

¹Qnẹghenan Ipita bi Ijoni da ha khian ẹkẹ otuẹ bhẹ eghe ineromẹn, bha agogo ea ọsedamẹn. ²Qnẹghenan eda mu okpea non gbi guẹ nekẹ inọblèn vae ha khin ogbodea na tiọ le ose. Emuonleọ bhenin edẹdẹ be non ada ha bhie enekhiẹn ẹkẹ otuẹ emin. ³Èghe non kirẹ ki rẹ da ghe Ipita bi Ijoni ho ne na bhẹ ẹkẹ otuẹ, ọle da bhiele emin. ⁴Ipita bi Ijoni, da yeyen ẹlo ọle bhẹ ẹlo, eda tamalèn, "Aghe malèn". ⁵Qnokpea nankhun da ha ghele, bhọ ọhubhudu non rẹ miemin bhobeale. ⁶Qkpakinon, Ipita da tamalèn, "Oze bi ẹlomẹn ọiyosẹmẹn, ọkpakinon, ebi mẹn bhonlèn mẹare niẹn. ⁷Bhe elin non osi Ijesun Kristi non si Inazaretì, Hakhian". Ioita da muọle obọ be ra khuale okhun, guaguako, oẹ rebhe da nẹan nan lẹn. ⁸Qnankhun da san-okhun, oda muhẹn akhian; òda rẹkhan Ipita bi Ijoni na bhẹ ẹkẹ otuẹ, òda ha gbi ikhilèn gen Osenobula. ⁹Èbhorebhe da daghọle ọkhian ọgen osenobula. ¹⁰Eda lẹn ghe ọnakhun non mẹn da bhiemin bhọ ogbodea non bhon ose bhe ejanana bhọtutẹ ọle non; Erebe da vuon bhọ ọhan-ilolo bi ọyunuan non sunu da ọnokpea. ¹¹Bhẹkẹ ejọda sẹyẹ mu Ipita bi Ijoni bhonlèn enè bhorebhe da runẹ bule re bhe egbole nada an nan tiọle Isolomoni bhẹkẹ ọbainlolo. ¹²Bhẹ eghe ni Ipita Kiẹ da ghọ ọna enin òda waniẹn enẹbholo, eni-ikpea nẹn bho otọ izrẹ, be zèlè non nan da han bha ilo? be zẹ le ni bha da ghe malèn bọ nan yòlè ahu manlèn ma rẹ himọ-ọnokpeanan? ¹³Osenobula non si Ebrahim bi Aziki bi Ijekọpu, Osenobula non ọsaba malèn revhe, ọle tuẹn egbon andia non sọle okhun Ijesun. ọle non ni Ibha mulun ni Ibha he ni Ipaleti bhẹ eghe non rẹ ho non fan fia. ¹⁴Ibha da he ọnọkhiale bi ọnọlue minọsẹn, Ibha dazẹ ọnọ gbugb nan fan ni Ibha. ¹⁵Ibhada gbọ ọnọyan Iyẹnlèn lẹn, ọnosẹ nobula re si bhẹ ẹkẹ ene yulu re Imare bhe kin osaliọ bhọ ọna. ¹⁶Bhẹ kẹ Irẹkẹlẹ (Faith) bhe elin non si Ijesun, ọnelin regbe dan ọnokpeanan non gbale ni Ibha rebhe daghe. ¹⁷Bhejaye nan nian Ibhiomẹn, Imẹn lẹmin bhẹkẹ abhalẹnsẹ ọle Ibha bi enerẹbhakhian da ha wenan. ¹⁸Qkpakinọ, enemìn rebhe no osenobula ka ta bho otọ bhẹkẹ unu Akhasè ne esọle, ghe ikrisiti non sọle dẹ loya, ọki muse. ¹⁹Bha fidenọ, be jọ ki diariọ, bha fiọ de negbe be ja ada kpemie be non sẹ bha kua. ²⁰Be ja damiẹn eghe ọwọwọbọ ki ni Iyalo non ọsesenonula vae; be jọ le ada

gbo chie ji Ijesun re na ka zẹọ bhotọ ọmíẹman fan.²¹ Ọlẹ ọnọria nẹ ẹgua Osẹnobula da miẹgbhegbe dọ rẹ sẹ bhọ ẹnẹghele ne minrebhe arẹ hẹnhẹn be jo Osẹnobula kata bhẹ ghe agbọnba rẹ nu unu ene sa akhasẹ nọn sọle ne khiale.²² Imozisi da tale bhẹ kẹ mọata ghe ho osẹnobula dẹ tuẹn akhasẹ okhun bọle bhẹkẹ Ibhio manlẹn. Ibha dẹ kale ehọ emin rebhe nọn da tama bha.²³ Ọdẹ sunu na rẹ miẹn ọria nọn bha kaehọ ebọ nọn akhasẹ tale, aki riala bhẹ ẹwẹ bha;²⁴ Ẹmọata nọn, ghe enakhasẹrebhe re nẹ eghe nọn si Isamuẹ bi ene ka sakhasẹ ọkuẹ sẹghe nọn sọle ki ka tẹ ẹmọn eni ikpẹdẹ na bhotọ.²⁵ Ibha eni imọn ene senakhasẹnin bi eni imọn ọso okovẹn no osẹnobula ne ebebiẹ man de vẹn, nọn da tama Ebrahamu, "bhẹ ẹkẹ ikpẹ nọn sẹ ọlazagba nẹ bhotọ rebhe ada mie erọmọn?".²⁶ Ena osẹnobula da zẹ-egbọmandia nọn sẹle okhun, jọ bu bhare, be nọn ada nerọmọn bha, ni bha da re obọ si bho lu khọlọ re".

4

¹Eji Ipita bi Ijoni da kha nẹ Ebho talọr, Ohẹn ne kalo bi enere mi kha bhu uwa Oga bi eni suduci da buele re.² Eda kha mo okpokpo ranmude Ipita bi Ijobi da kha ma ẹbholo emili bi eda kha tẹmon uhua kpanọ bi ujumi ọ si Ijesu.³ Eda mu ele monlẹn khu ele ọquẹsẹ ẹdẹ wele, ranmude eda "Kha ri bhi osemuan.⁴ Agbon ne khun ukhọmuge ne tale da rẹ ọbhọ, usu agbon ne rẹ ọbhọ ọla a ye ikpia uli bhi igia li isen⁵Ukpẹdẹ nọ diakole, one rẹ bho khia edion ẹbholo bi egbebe ọla ci koko cugbe bhẹkẹ Ijersalẹmu.⁶ Anas ọdon okhelen da ri bhe ni, bi cayafa bi Ijoni, bi Alẹzenda be ene sike ojie okhelen.⁷ Eda ne Ipita bi Ijoni nọsi bhẹ ẹwẹ lere eda nọ ele, "Akhu be bha no, elin ọbhā no, Ai bha re ru ona.⁸ Ipita, nọ vọn sẹ bhe ẹke ahu nọ khiale, da tamaele, "bha ne rẹ bholo khia be enedion .⁹ Akha mien ekezọ makiye ukpẹdẹnẹle re khe emiesili nahulu da khọ okpea nẹ gbe bhadanlẹn, bi ebe re gbe dan ọnokpea nan.¹⁰ Ji bha rebhe lẹn re da ebholo re bhe bho otọ Izireli ọ no okpia nan nọ mudia bhi Iyalo na sọbha ne gbe ki dan si bhe ekhonmọre bhe kẹ elin ọsi Ijesu krist osi Nazareti, Ni bha kha muoran, Osenobulua gualẹ kpano bhu uyumoire¹¹Ijesu kristi ọ nudo ni bha ne bun uwa hele ọle ki dọ kiọ nudo nọ mu egbuwa molẹn bhe einwa da mọn ukugbe.¹² Eni ri bhọ ria so, so, abha mi elilin ọbhẹ bhe odotọ Egua ohulu nan khe le bhe wẹ kpia nọami oria fan. "gbera elilin ọsi Ijesu"¹³E ki da ghe isudu osi Ipita bi Ijoni bi eda len e yu kanleria, e bha len ebe e bha yi Isikulu ọda khalilolo, eda gbo len Ipita bi Ijoni ọ rẹle neda ni Ijesu.¹⁴ Ranmude edaghe ọ no kpia ne muolegdan si bhe mien menre debaelo mudia, e bha yẹ miemi nan ta da ele. bhe ẹkẹ ọnota.¹⁵ Ẹkhele ne ki re ta man ena apọso nesi bhe ege da yikolo re, Ene tiọ ni kolo.¹⁶ Da ne gbele tal ọr, eda tale, "be man kilu enikpia na yẹ? bhọ sẹ muata, ehiwena ọkhanlolo bhe ke Ijersalumu, ọrebhe da khi Iwẹnan okhanlolo ne lulu, tanmudọ nan man da muigbodan bhọ.¹⁷ Okpa kinọ mantamaele ne yẹ khia gberea ne je sẹlu sẹ bhe ewe ebholo, eda tale no segba nele nọkheye seunu keke bhọ nelilina da eribhebbhe bhẹ kẹnelilina.¹⁸ Eda datiele gbuhi ne le ne khẹ yẹ sunu bi ne khẹ yẹ luẹ agbon emilin bhe kelin osi Ijesu.¹⁹ Okpa kinọ Ipita be Ijobi da wanenelọta bi eda tale mane, "sade omen bhi Iya lo ọsosenobula nọ rẹ robọ bhọ sẹbhagbera le, bha tọ gbọbha bhuole.²⁰ Man da sabo gue unu si bhiegbi man lenlẹn, da ghe bi man khonlẹn.²¹ Ne rẹ keke sagha ni Ipita bi Ijoni, eda ze lobọ ne kpanọ akhean. Ebha mi uwedẹ sabọ ne re mi egeda ne le gui bi ejẹada ro ya nele, ramude ebho rebhe da mu oriri no Osenonulua bhi ebo lulu.²² Ono kpia no mi egedanlẹn be iwena ọkhalolo ọ da yi ikpe egbọleva²³Akhele nan kirẹ zelobọ, Ipita bi Ijoni a bu usun nasele re eda taman ele egbọ ọkhamenlẹn Okhen, edion tamanele yẹ²⁴Ekikhon eda twen ururu okhulu bhe ke ikho ọpa da Osenobulua eda tale, Ebialemalẹn uwẹ moto bi ukhulu be ẹdẹ be emirebhe ne bhe kẹ ele.²⁵ "Bhu unu osi iguomadia na uda na talor bhẹ ke akhu nọkhale, ada Ideuidi be zẹle otọ agbe ebholo ọsi Igenta ne bha len Osenebulua da ghe zukhu, bi ebho da zilolo nọmẹn bhọ khole?²⁶Uwẹ tale ia Enigie bho khun agbon cockugbe, bi enerebho khian coco kugbe fi keke da Ebianlẹnalen, bi ona sọle krist,²⁷ Bhọ sẹ Jiẹ jie, ọ ni Ikhe rod bi Ipontọs paleti da cugbe de bi Igenta ebho ne mon osenebulua bi ebho Izireli coco kugbe bhẹ kẹ ẹbholo fi kek gbe gi oguomandia na sẹ Ijesu, nuwẹ rakhu nọ khale uonş.²⁸ Ecoco kugbe ne rẹ lu emire no obọ na sẹ be eminuwẹ mama zilọlo yan nọ sunu bhe khe odalo.²⁹ Bhe jayena, Ebialenmen khele bi egba kha bi nu luọleo ni iguomadia na se ne re temonlẹn na sẹ bhe kẹ izebbidu.³⁰ Nibọ na sẹ a nu khimi ene gbogbehadanlan, Luiwena ọkhanlolo bi urẹna bhẹ ẹkẹ elilin bi ukhiami oguomadia Ijesu.³¹ Ekineronmonfo, Ejeda cugbe nọ ọneron mon da mu lukhe, akhunokhiale da von elo sẹ eda tẹmanlẹn ososenobulua bhẹ kẹ isudu.³² Agba ebholo ne bunbun da rẹ obheọ da kha mon okhole ọkpa bi Orion. a bha miukpokpa bho ewẹle nọ yole ebọle monlẹn ọsọlẹn, eda kha lu emirebhe gian be milin no bha se miliu.³³ Bhe kẹ akhu nọ kponọle ena Aposo e da temon ẹseokhe re bhu bi uguakpanọ da von ele rebhe.³⁴ Abha mien otuokpa bhẹ ewele nẹ milin kha noghọ emili so so bha tuẹ le ene kha mọn otọ da gbe bẹ bhọ bi uwa khennerebhe, ne ikho na khenelen via.³⁵ Eda ne via bhi iziawẹ ọsa apọso eda ne ikho ne khañelen so tọ pda kha emirebhe be jiñọ de-ode guanor³⁶Josefu, na aposo atiole Banaba (na fi de no rẹ ki ọmon nọ sudu) odibookhelen okpia ofi saprọsi.³⁷ khiyọ nọ khe kole ọda ri onikho nọ khelen via bhi iziawẹ ose, nan aposito rebhe.

5

¹Onẹghena okpẹa ọso natiole Ananayasi (Ananas) bi Isafira no okhuọle, da khie ebele bhon.² Oda ghalea ye eva re agbale ọkpa sibhọre (ẹlo okhuọle da sẹbhọ) oda re agbale nọkele gin en dibo³Okpanon Ipita da tamalen Ananiyosasi bezele nu uwẹ da jin elinbhebe nan wẹbhọ ọkhọle, bha ọhoghele da elinbbhin nọnkhole nu uwẹ rẹ gha ọni igbo otọ a geva.⁴ Eghe nabha sẹrẹ khion ọnotọ ọyuwe nianlẹn eghe na yẹrẹ khionlẹn foh oguwẹ seye nianlẹn? ọmawẹ ọne bhina nu uwẹ lu, ọyo ọria uwẹ bha ọhoghele ma, ọkpanon osẹmonbula.⁵ Eghe nọkirẹ honen ẹbholen na Ananayas, da derọ bhotọ ghetian, ofen da a muen ẹbhorebhe nehe ebesu unu.⁶ Eni igene da kpanon ru ukpuon khuonlẹn muonlẹn dọ rẹtọ.⁷ Eghe uria agogho ea, okhuọle da vale, ọle bhasẹ len ebesu unu.⁸ Ipita da tamale, tamakhen si inian ibha gene khion ọnotọ na le. Onokhuo da yiọle iriọ ima rẹ khionlẹn⁹Eni Ipita da tamalen, bezele nibha da koko riọbhọ nibha rẹ donbbhin elin bhin nọkhiale nọso

osēnobula? ghe ene eghe ne dō muon ođoeto bhu ukuu khuēde ele kinye muen da gbaere.¹⁰ Egeje oda degbeo bhotō henhen soto eghe neni igene kirē vale fioleghe eda kere o u, eda muonlen rē tō bhe ejele da muon ođole tō.¹¹ Ofen ebesu unu.¹² Amce ne bunbun bi ebhiohanlo da sunu jie enēbho bhukobo enidibo, elerebhe da koko a ribhin uwa oga ni Isolomoni banlen.¹³ Okpanon enekēle bhaye a bhon isudu nerē deba ele, kiregbera ona ene ebholo da mama a muekpen nele.¹⁴ Seye enebunbun neriobho da bui osenobula re Ikpea bi ikhuo nebunbun.¹⁵ Rese ele da mue enekhon bhon re mune ele bhu ukewa bi Ikpera narē khian nenada mien Ipita a gbera adudu nsole kire egbe suele.¹⁶ Enbi ebho eso sa ni Ijerusalem muni enekhonbhon re bi eni ahu nebhin naele bhgbe eda regbe dan erebhe.¹⁷ Okpanon ono ojiohen da kpano, bi ene a righe ejioe (ne kin isaducisi) eda bhon elobho.¹⁸ Eda soboi enidibo muele jiō bhin ighan¹⁹ Osason ehi nso osenobula da vale tuijodea nele dagbare tama ele.²⁰ Akhian, mudia bho ojukhuo tama ebhorebhe ebhon oso nu unien bhina.²¹ Eghe nele kirē honna, ele da nabhin ojukhuo edewe amaebhin, okpanon ojiohen da vale, bi ene a ribhe ejioleye, enewanlen osene ebhorebhe ne bhin Isirē (Israel), jin ukō akhin ighan ne mue enidibo re.²² Okpanon ene egbanegbe najele bhce yē kelere bhin Ighan, eda vale dō tare ebesunu.²³ Imai kere akiođe nosen onoghelo ghole mudia khunu ukhuēde, okpanon eghe ni ima kirē tuijodea, ima bhaye kososo re.²⁴ Ejayena eghe nō onogbelo gho ojukhuo bi ojiohen rē he enen ebhiona, egbe da mama wole rejele ebe a kisunu.²⁵ Eni ofuon okpa da tama ele, enen ebho nigha mufiohbi ighan, mudiabheke ojukhuo amai ebho ebhin.²⁶ Eni onon gbēlogho ono ojukhuo bi ene debale wena da a khian, dō mkunele re okpanon eda re ekpen okho, ofen da a muele sa dē rido gbele.²⁷ Eghe nekirē muele re, eda nelere bhin ikolo. ono ojio ohen da a nōle ebhon.²⁸ Atale, imai mama tamabha ni bha eyē tēbhon one elina, ibha seye a tēbhonlon nabhin Iherusalem rebhe, ibha ho ni ibha muan arun onokpeana bhu uhuobhon nosenbhan.²⁹ Okpanon Ipita bi enidibo nekele da wanien, Osēnobula iman a heho na gbera oria.³⁰ Osēnobula nso enababha khua Ijesu okhu, nibha gbea khanlen bho okhuoran.³¹ Osēnobula da tuonlen okhu jiobho ohera nō sole role kien ojio bi omioria fan nō ri ufidenō gin Isirē bi urehuan. ose ebhin ebe.³² Imai kion osei rejin onebhina bi elibhin nokhiale no osenobula reni ene riobho.³³ Eghe ne ene aribho onikolo rehona ekele da akhoēle, eda yuano nele gbone enidibo a.³⁴ Okpanon ifarisi na tuole igamali nō kien onon mauhi, nē ebhorebhe muekpena, da somudia bhoni ikolo, ye enidibo siele us ifoh.³⁵ Eni ole da tamaele, Ibhookhin Isirē Ibha mama relobhe ebibha ho nibha lugae enebhona.³⁶ Okere oneghena, Ithēudas da kpanon atama ebhorebhe olebhon ebolekhin, ebho nebunbun da rekhanlen ebese egboi isen bhin igian enē, eda gbolea enerekhanlen da tukua, zagha oda kiebn ihololo.³⁷ Osō onokpeana kigberafoh, Ijudas nebhin igalilin oda kpanon bho onegbeni narē a kebho wsiēbhonebunbun gaegbe, oki u ene rekhanlen rebhe da fukua zagha.³⁸ Ejayena imen tamabha, nibha reobō sie enebhona bhegbere Ibha ze le obō, amien ebeleluna oboria onavale oda musē okin kieberia.³⁹ Okpanon amien obo osenobvula onavale, Ibha dasabo di idobolo obho, Ibha kin kere osenobula ibha ne gbegbe, oda muele elo kuere.⁴⁰ Eni eda tie enose jele nabheko uwa rasan gbele tamaele ne ekitie suelin Ijesu, eda ze le obo na akhian.⁴¹ Eda sibhonikolore aghongbon rabhude ele miebhin ekho rubhudin Ijesu.⁴² Kirē negheni reakhian, ukpedu ukpede bho ojukhuo bi ukuwa ukuwa, eda tonu uhonbhujew esi ghe Ijesu omioriafan.

6¹ oneghena, bene enidibo kiabuonbho, eni igiki ijews (Grecian jews) da a bhon ikhucen egbe reji eni Ihebrewa, rubhudin ikhuo nesele ney bhon odo arelo gbele a bhebhin na gba narē rekpā.² Eni Igbeua da dafie enēbhorebhe tama ele, obha kie begbale nima rē zē ebh on osenobula obō a gha ebale.³ Benokidiariō Ibha tobobhaze bhewebha ikpea ihion, nebhon usiesi, ne elinbhin nokhiale ne, ne bhon ewanlen, ne a mion onesona.⁴ Regibhan, iman kia neronmon egherebhe bi itēbhon osenobula.⁵ ota nele tale da yē elerebhe, eni eda zi istive (stephen) okpea non bhon elinbhin nokhiale, bi Iphilio, Iorochorus, inicanor, itimon, Iparmenas, bi Inicolaus, noni Antioch vale.⁶ Eneriobho osenobula da ne eni ikpea na bui enajele re, eda neronmon nele re obō ele bhu uhunmon. Iriō ebhon osenobula da nijerebhe, enidibo da a bunbho bhin Ijerusalem, ohen nebunbun da riō bhē ebhon oseno bula.⁸ Ejayena Istephen, nonbhon eseohe bi ahu, oda a lue ebhin ohan ilo nokponole bi ama kike bhewē ele.⁹ Okpanon eni ebho eso da kpano ne a ribhin uwa oga, uwa oga nso eni ijews (eni ijews nagan sibhin Ighon re) neni icyrenians, bi Alesandrians, bi ene ni icilicia bi Asia vale, ena da a ni Istephen gbugan.¹⁰ Okpanon ele bhasabō ni Istephen gbugan ranbhude ewan bi elinbhin nokhiale nōle rē atalo.¹¹ Eni ele da re igho ohan nē ebho eso ne yiōle ele honbhin Istephen ru unu ghi imosis bi osenobula.¹² Eda tota nobhen enebhon bho okhole, ene ewanlen bi ene gbin ebe, eda sike Istephen muonlen jiō bhin ikolo enedion.¹³ Eda sesei ohoghe yiōle ono okpea na ru unu gbi ejekhiale na bi uhi.¹⁴ Ima hobhin otale oni Ijesu nobhin inazareth dē ria uwedē nima reluebhin ni imoses gben bhotō.¹⁵ Ebhorebhe ne dotua bhoniikolo da kuēlo ole bhē elo edadaghe elo ēle diabi elo ehi.

7

¹ Ono ojio ohen da tale, ebhon ata khona? ² Istephen da tale, aba bi ibhiolo, bha ka bhen ehō Osēnobula nobhon oriri da bua ababha abrahamu re eghe norē a ribhin imesopotamia, okesē onienlen bhi iharan. ³ Oda tamalen, sibhe ebho bhare u a zi igiake obō, u a khio olō nime ama uwē e. ⁴ Eni oda sibho otōi ichadeans re dō nien bhin Iharan, eghe na abalekirē u, osenobula da reole vae bho onotona nibha kida nien na. ⁵ obha gha ukunlen bheni, oyin ukpomion no a solr re oranbhen o, okpanon oda vive nalen, aremien Abrahamu bhon omon ghe ole dē rō on otō nalen bhuku bi imon ne sole. ⁶ Osēnobula rinian nōle talō, ghe imon nesole de nyen bhin eghe eso bho otō nō yiōsele, enēbho kirele ki igbon bhin ikpe egboisen bhi ijian ene. ⁷ Okpanon Imen de bhohien nōse enēbho nele da ga, iriō osenoblua tale, onaki sunufo, ele kisobho onotonire dō a gabhen bhen edana. ⁸ Eni osenbula da re okoven oso oruē ni Abrahamu, Abrahamu da bia Isaac rue ole ukpede ozelenlen, Isaac da bii Ijacob, Ijacob da bii enu uhuen igbeva. ⁹ Rabhude eni igbeva khome Ijoseph eda khianle jiobhin

Egypt, Okpanon osenobula da a nle. ¹⁰Qda mionlen fan bhe edonbhen rebhe, rọ ọhẹ bi ẹwanlen nalen bhin iyalo ifero (Pharaoh) ojie Egypt, nọrọle kin ọrẹbho khian bho otọ Eygpt rebhe bi uwa nọsọle. ¹¹Ejayena ukhubhu da a fin bho otọ Eygpt rebhe bi icanan bi ọbalọ nọ kakale, ena ababhan bhayemebale. ¹²Okpanon egheni Ijacob kirehon ghe ebale ri Eygpt ọda je enababhan okhian ni Ihenhen nele khian. ¹³Ọsa ugbazeve nele kitieyọo Ijoseph da hia egbe ma ele, Iferoh kida len ibhioi Ijospeh. ¹⁴Ijoseph da jin Ibhiọle nedẹ tama abale novce e bhin Egypt, bi Idiake nesọle rebhegbe etuighe nian ọgban. ¹⁵Iriọ Ijacob rejiọ bhin Egypt, oda u, ọle bi enaba bhan. ¹⁶Eda munele jiọ bhin Ishechem dọ rẹtọ bhi idi na Abrahamu ro oze de bho obọ nosi Ibhookhi Ihemor bhi ishechem. ¹⁷eghe nọ ọni ive kire asire ive nobula vena Abrahamu, enẹbho da wanre abunon bho bhi Egypt. ¹⁸Qdadọ sẹghe nojie ọbhebe rẹ nabha ahu bhi Egypt ojie nobha len Ijoseph. ¹⁹Qda muen ẹbhobhianlu, sie na ababhan ne imon neselere bena ada mien ele ²⁰Qnẹgheni ada bi imoses, ọda a bhon ose bhin iyalo osenobula eda gbẹlo ghọle bhu ukiea bhin isa abale. ²¹eghe ne kire muonlen sibhe ẹkọware omi ipharaoh no ọmabhen da muonlen beọle rọle kion ọsọle. ²²Eda mai imoses ebarẹ luebhin bhi Egypt yẹ rebhe, ọda mama bhon ẹbhon bi ahu narẹ wena. ²³Okpanon eghe nọkire abui ikpe egbo eva, ọda riọle bhọ okhọ nọre fui ibhokhele, Ibhookhin Israel. ²⁴eghe nọkire daghe arọ oboya mui omi Israel Imoses da khonalen, gbọ ọni omi Egypt a. ²⁵ọle da riale Ibhiọle delenbhin osenobula de nukobọle miele fan, okpanon ebhalen. ²⁶Ukpẹde nọzeva odadaghe ikpẹa eva khonlen, ọdda ho norele han, tale, ikpẹa ibhio bhakhin, bezele nibha da khonlen. ²⁷Okpanon ọnọ huebhon da sualefia nọlen, ọrẹ kien ọrẹbhokhian bi obhuohien. ²⁸Uwe ho nuwe gbebhen an be nuwe rẹ gbi ọrin Egypta inodẹ. ²⁹Imoses da nẹgbe eghe nọkire hon ọnẹbhona, ọda kien ọriobhe bhin imedia eni ọkida bi imon eva. ³⁰eghe ni egbo eva kirefo, ehi dabuolere bha ato ukoke Isinai, bho olonbhe ran bhe ewe. ³¹eghe ni imoses kire da ghonera, ọda hanlen iloh, benọ ki a sikele no fiọleghe, eni ukouru nọso osenobula da reso tale. ³²Imen osenobula no sababha ne Abrahamu bi Isaac bi Ijacob, ofen da a mui Imoses ọbhayẹ gbudu fele ghe. ³³Osenobula da tamalen, nei ibata sibhe eran bhen re, rabhude otọ nuwe da mudia ọkhiabhin. ³⁴Imen ki dagh oya ne ẹbho nesenbhen le bhi Egypt, Imenki he eviẹ nọsele, Imen vale ni imen dọmiele fan, vale ni imen jiẹ jiọ bhi Egypt. ³⁵Qni Imoses nele he, neyiọle, ọrẹ ọrẹbhokhian bi ọbhuhien, ọle osenobula kije nọ kien ọrẹbhokhian bi ọmiọriafan, osenobula da nu ukobọ ehi jiọle no buolere bhewe. ³⁶Imoses da tele sibhi Egypt re, luebhion ọhanlo bi ema nebunbun, bi bhi onedẹ nọ gian bi bheke atọ bhi ikpe egboeva. ³⁷Qni Imoses seye tama ibhookhin Israel osenobula de zohen bhewe bha obhiolo bha no a ye dia bi imen. ³⁸Qna ọnokpẹa nọ aribhewele bhato bi ọne ehi no nole talọ bhoke isinai, no a ne enababha no mien ẹbhon no nienlen nọ a rebhan. ³⁹Okpanon enababhan da he nerẹ rẹkhan ebọtale, edda suale sibhe ejele yere, bhọ ọkhọle eda jiọ bhi Egypt. ⁴⁰Qnẹgheni eda tama a Aaron men ẹbọ bhan no a subhakhian, ọni Imoses na nọ rebhan sibhin Egypt re, ma bha ye len ebe sunu dale. ⁴¹Iriọ erẹ mohuan bhonẹgheni zoesẹ jiọ ọne ẹbọ ele da ghonghon rabhude ebele roboma. ⁴²Okpanon Osenobula da fikeke gbele ze le obọ ne a gi ahian - hian nebho okhu, bena ghen bhotọ bhebe nọse enohen, Ibha gbelanbhen rẹgabhen, bhi Ikpe egboeva ibhookhin Israel? Ibha mien ojukhuo nosi imolechi ọ bhegbe, bi ahian - hian nosi ebọ ire یرهfan (Rephan) bi amaze nibha malen nibha rẹgele, imen de mubha imu gbera ibabelon an. ⁴⁴Enababhan bhon i ọni itabanacle itese bhato, beno osenobula tale, eghe nore ni Imoses talọ, nọ luole bona are malen. ⁴⁵Akizebue, enababhan bheghe Ijosua (Joshua) eda mion ọni itabanako, muonlen rẹkhan egbe dọ mion ọnotọ, Osenobula da muon ọnotọ khue ẹbho ne aribhọ sibhore isiria enababhan, eni Itabanako da seye aribhọ rẹse eghe Idevidi (David). ⁴⁶v Nọ miọhe bhin iyalo osenobula, ọda nle sọle esabọ mie ejiọle ada bun uwa ni ijacob (Jacob). ⁴⁷Okpanan Isolomoni ki bun ọnu uwa no osenobula. ⁴⁸Kiregbera ọna, osenobula nọkokhune ọnie bhu uwa naro obo ban, bọno ohen tale. ⁴⁹Egua okhun ojukhuo bhen, ọnagbona imen da neran bhen sotọ, uwa be uwe asabọ ban bhen iriọ osenobula tale, bi ejea imen ada hien an. ⁵⁰oyo obobhen manan rebhe? ⁵¹Ibha ẹbho nebhon akan ehọ, nabha ruẹ bhokhọ bi ehọ, ibha riobhe ẹbẹlinbhin nokhiale ta, inian bha tuebhin ba adabhan. ⁵²Ohen ne ababha bhaka kpokpo, egboni enohen an ne tale uvade nọsu ukpokpa nọkhiale ibha da kie ene khionlen bi ene gbọle ugbele. ⁵³Ibha mion ọriu uhi ne ẹhirebhotọ, okpanon Ibha-bha robobhọ. ⁵⁴Qnẹghena ene ribhọ ọnikolo kire he ehi Istephen ata ẹke da riale a eda nionghi Istephen unu. ⁵⁵Okpanon ọle, da vuon bha ahu nokhiale ọda ghe egua okhun, dagho oriri nọsoosenobula, bi Ijesu somudia bhobọ nọso osenobula. ⁵⁶Istephen dayiọle, "ghe imen daghe egua okhun tujea omon nọse okpẹa okpẹa ọmudia bho obara nọso osenobula. ⁵⁷Qkitona ene a ribhi Ikolo da robọ guehọ eda khue ukpuru nokakale nalen nalen, ele rebhe da veruole bhokhọ okpa. ⁵⁸Eda siọle sibhọ onebhore ridido gbọle, ene sọse kike da nei ikpon re kuobhotọ bhe gusen bhokhan ọso na tiọle Isaul (saul). ⁵⁹Benekia rido gbiIstephen, ọdaa sofio osenobula rale, Ijesu ne bianlen mio orionbhen ọ bhegbe. ⁶⁰Qda dedigwe mama sodagbare, ebianlen, ẹkọ ọne ebhi ebe na ele bhobọ, eghe nọkire dọna, ọdaa weẹ.

8

¹Isaul oda robọle bhi uu nọsọle, eni ekpokpo nọkakale da muhen bho ofue no aribhi Ijerusalem, ene riobho osenobula rebhe da zagha jiọ bhi ijekeke bhi Ijudea bi Isamaria, ena-jele okpa kikere. ²Ebho ne muegbeọ bhe ẹbhon osenobula da mui istephen tọ viọle ọsesi. ³Okpanon Isaul da honọ ria ofue a, ọda nu ukuwa ukuwa muni ikpẹa bi ikhuo fiọ bhi Ighan. ⁴Okpanon ene erobhi ne zagha da tẹbhon osenobula khian. ⁵Iphilip da jiọ bhi Isamaria dọ tẹbhon Ijesu ma ele. ⁶Usian agbon da kai Iphilipi ehọ bhe ebhon nle ata bhọ okhọ kpa, ele dayẹ daghe ama ne bunbun nole a lu. ⁷Abu nobha khia de siebho nebunbun bhegbera, eki mama asodagbare, ene bunbun ne gbobo bhegbe bie ene gbigue egbe dad da ele. ⁸Iriọ eghonghon dad mama aribhọ ọnẹbhọ. ⁹Okpanon Okpẹn ọso da a ribhọ ọnẹbhọ naa fiọle Isimoni, nọkaa rahu nobhen mi imianlo, ọka kion ọhanlo reje enẹbho neribhi Isamaria, ọda yiọle ukan ọria ọlekhin. ¹⁰Ebho neribhi Isamaria rebhe renabho okhan se bhọ ọlvanlen, mama kale ehọ eda yiọle ọnokpẹa ọle ọnahu nọso osenobula nọlponle. ¹¹Ekale ehọ rabhude ọka rimianlo nọsọle hanle ilo bheghe norelo. ¹²Okpanon eghe nele kire ribhi uhunbhuje ni Iphilipi ata reje egua

okhun nõso osenobula bi elin nõsi Ijesu kiristi, erebhe da mian amen enikpea bi enikhuo. ¹³Isimoni tobõle daye riõbhõm õtei mien amen foh õda ribhe ejin Iphilipi ye egherebhe, eghe nore daghi ama bi ebhi õhan ilo nea sunu egbedawõle. ¹⁴Ejayena eghe ne enazele nearibhi Ijerusalem kirẽ hon Isamaria riobhe ebhon osenobula, eda jin Ipita bi Ijoni jele. ¹⁵Eghe nekirẽ vale, eda neronmon nele, benele ada mien elinbhin nõkhiale. ¹⁶Rẽsõ õnẽgheni, Elinbhi nõkhiale bhasẽ buelere, amen okpa esẽ mien bhe elin nõsi Ijesu ne bianlen. ¹⁷Eni Ipita bi Ijoni da re obõ ele bhu uhunbhon eda min elinbhin nõkhiale. ¹⁸Ejayena eghe ni Isimoni kirẽ elinbhi nõkhiale buelere eghe ne ne ena-zele rẽ reobõ ele bhu uhunbhon õda re ighonele. ¹⁹Õda tale, riõ õnahu nabhen, yẽ bena ada mien õnimen kirẽ robõ suõle bhu uhunbhon ki mien elinbhi nõkhiale. ²⁰Okpanon Ipita da tamalen, oze nõsẽ rigbe, rabhude uwe de sabõ righe da ahu nõso osenobula. ²¹Õnebhon na bha rẽtẽ uwe bhon elebhõ rabhude uwe bhon õkhõ esi bhi iyalo osenobula. ²²Benõkidiariõ fidenõ bhõne ebhiekena nõsẽ u a neronmon jin osenobula, Iriõ a rẽminen õrẽhuhan ebu uwe bhan-bhan bhõkhõle. ²³Rabhude Imen daghe uwe ribheke oria bi imu osi olukhõlo. Isimoni da wanien neronmon jio osenobula a bhen, be na ada mien ebu uwe tale bha sunu dabhen. ²⁵Eghe nekirẽ tẽsele, tebhon osenobula, Ipita bi Ijoni da tie vale bhin Ijerusalem, tebhon osenobula bhẽbhõ Isamaria rebhe. ²⁶Ejayena ehi nõso osenobula da ni Iphilipi talõ tamalen, kpanõ ua khie eghe uwede õse ejo olenlen najere, nõrẽtẽ Ijerusalem sa khin igaza. (õnu uwede na atõ õye). ²⁷Õda kpanõ akhian, odaghe, oka õso nõnẽ etiopia vale, õwekhuẽ nõ a bhon ahu nõkponõ bhobi ikandans, ojie okhuo nõso nõsi etiopia õle a gbẽlo ghebhõ bhome, õda vabhi Ijerusalem do ga. ²⁸Õle kia khun uwa dotua bhõ enebhi na akasi sua õda tiebe nõso õhẽ Isaiah. ²⁹Elinbhi nõkhiale datama i Ifilipi, noa khian õa sikẽ ebõno okpea rẽkhian. ³⁰Iriõ Ifilip da runẽ buõle, hon õfiebe nõso õhẽ Isaiah, tamalen, ebuwe tie uwe lenbhi ebareleta. ³¹Eni õda tale "bime arẽlenyẽ sotapan oria re mubhẽn elokore: ẽ õda yi Ifilipi neale do debale dotua bhõne ejõle aye onebhin na akasi sua. ³²Ejayena ejõno okpea na atie bhojẽbe khona, ada muonlen bo ohuan golea, beno ogghõghõ rẽ hien - hien an sa gbõle a, iriõ õle bharẽ tan unu - an. ³³Rabhudi idegbere nõsõle ebhõhionlen benõ khẽke, õbhõ a sabõ tare ehõlena vale eda re unien bhõnlen sibhõ õnagbhõn nare. ³⁴Iriõ õna owe da nõi Ifilipi, Imen bhiẽ tama bhen õbhõ õhẽ tẽbhõnlen, egbõle õyẽ la soria õbhe - bhe õyẽ? ³⁵Ifilipi da muhen atalõ, muhen bhõno ojebe nõle tiele tẽbhõn Ijesu malen. ³⁶Benele kia khian bhuwedõ, eda khian ka amen re õno õwekhiẽ datamalen, gha amen bhena, bebhõa kizẽ imen bha mien amen. ³⁷Ifilipi da tamalen, "uwe a rõkhõrebhe riõbhõ uwe ki mien amen: õno oria etiopia da wanien, Imen riõbhõ Ijesu kiristi õmon nõso osenobula. ³⁸Iriõ õnokpea nõnẽ vale da toma õna akasi nõ mudia, ele da sibhu ukõle re, õle bi Ifilipi, Ifilipi da ramen nalen. ³⁹Eghe nele kirẽ sibha amen re, elinbhin nõkhiale da re Ifilipi sibhedani re, õna awekhuẽ bhatie daghõle, okpanon õda ghõghõn khian. ⁴⁰Okpanon Ifilipi da hohe vale bhi Azotus õda tẽbhõn osenobula mai ebhõ neribhe eni rebhe, rẽsẽ bhẽghe nõrẽ vale bhi Isizeria (caesarea).

9

¹Okpanon Isaul dasẽyẽ gbofe enidibo Ijesu bhẽkẽle guwanõ nõghõnelea, õda bui oju õhen. ²Õda yiõle nõ ghen-ebe nalen re khin uwa otuẽ nõ ribhi Idama skus, bena da damien oria nõle rẽmien bhu uwedẽ, oyo okpea bi okhuo, õle ki mue bhimu vale bhi Ijerusalem. ³Benõle kialhian, õda sunu bhẽghe nõle re sikẽ idamaskus, egheniõegheni ukpa da nẽ egua okhun bhakuõle. ⁴Õda deõ bho, otõ, hon ukpuru nõle tale, Isaul, Isaul, bezẽle nu uwẽ da kpõkpõbhen. ⁵Isaul da wanien, "õ uwẽ khin ebianlen", Osenobula da tale, Imen Ijesu nu uwẽ kpõkpo. ⁶Okpanan kpanõ u a nabhõ õnẽbhõ adi talamlen ebu uwẽ dalu. ⁷Enẽbhõ nea ribhe jin Isuulu ye umuele da 'papa, ele honu uru okpanon edagbhõ oria. ⁸Isul da kpanõ sibhõ otõre, eghe nõkirẽ tan eẽ a õbha yẽ a daghe, ebhi soso, Iriõ ekida riõle obõ vae bhi idamaskus. ⁹Bhi ikpẽde ea daghe õbha laba obha muan amen on. ¹⁰Ejayena odibõ õso da a ribhi idamaskus na a tiõli Anaiais. Osenobula da nõle talõ bhi imianlo, Ananias oda yiõle ena imen ye ebianlen. ¹¹Osenobula da tamalen, kpanõ u a khion õnu ughe natõle ukpowala, bhu uwa nõsi Ijudas, u a neõbhõpn okpea no ni itasus vale natõle Isaul, ghe õneronmon. ¹²Õle daghe bhi imianlo okpea natõle Ananias vale reõle bhu uhunbhõn neromon nalen, benõle a da tie a daghe. ¹³Okpanon Ananias da wanien Ebianlen imen honbhi unu ebhõ ne bunbun ebhõn õnokpeana ebhin õbe no lu hai ebhõ nekhiale nece bhi ijerusalem. ¹⁴Õle ki mian ahu bho obõ ojie õhen nõrẽ munẽ ebhõ nebhena bhin imu ne sue elin nõsẽ. ¹⁵Okpanon Ebianlen da tamalen, akhian imen kin zõle ni rẽ wena, na a mue elinbhen bue eni igentas bi enijie bi eni ibhõkhin Israel. ¹⁶Imen derẽ malen oya nõdale rabhule elinbhen. ¹⁷Iriõ Ananias da akhian nabhõ õnuwu, oda reobõ õle tamalen Isaul nobhio, Ijesu ne Ebianlen, nõ rebe maen bhu uwedẽ benu uwwe avade. jiebhen re benẽ elo ẽ a da tan an ne elinbhin nokhiale ada buere. ¹⁸Egheni-egheni ebhin nõdiabi osomẽhen da siõle bhẽlo re elo õle da tanlen an õda a daghe, õda kpanon mian amen. ¹⁹Oda leba e ahu da buole re, oda a rebheejio õni edibo ye bhi Ikpẽde ne bunbun. ²⁰Eni oda a fẽbhõn Ijesu, yiõle õle õmon nõso osenobula. ²¹Ene honlen rebhe õdahanle ilo, eda yiõle, õna yõnokpea na nõ kpõkpe ene tiõ ne elin na bhi Ijerusalem, no valebhe ena nõdõ muele bhi imu jin ojie õhen. ²²Okpanon Isaul dakitie bhõn ahu ba ahu õda regbe wõi eni Ijews rebhe ne a ribhi Idamaskus nõ rẽ arẽ ma Ijesu õmon nõ so osenobula. ²³Ikpẽde ne bunbun kigbera, eni Ijews da bhanbhan nerẽ gbõla. ²⁴Okpanon Isaul da len i ebele a bhanbhan, eda khẽ uwedẽ ason bi obanbhen benele a da gbole a. ²⁵Okpanon eni edibo dareõle ason, robhua ru ukpiri muon len sotõ. ²⁶Eghe nokirẽ vae bhi Ijerusalem, Isaul da honõle deba eni edibo, okpanon erebhe da muofen on len, ele bha riõbhõ õkie edibo. ²⁷Okpanon da reõle bue enazẽle, oda tama ele ebi Isaul rẽ mie Ebianlen yẽ bhu uwedẽ, Ebianlen ki nõle talõ bi ebi Isaul rẽ tẽbhõn Ijesu yẽ bhi Idamaskus. ²⁸Õda ribhe ejelele, khian yo khian re bhi Ijerusalem. Õda tẽbhõn Ijesu ne Ebianlen ofen bha a muonlen. ²⁹Õda ni eni ijews ne ni Gresian vale gbugan, Okpanon eda guanõn ne gbole a. ³⁰Eghe ni ibhio nekele kirẽ klen õna, eda reõle re bhi isizeria, jiõle jiõ bhi Itasus. ³¹Iriõle otuere bhe nebhi Ijudia Igalili bi Isamaria da bhõn õfure eda wanre, khian bhoten mu nõse Ebianlen bi õfubheghe nõsẽ Elibhin nokhiale, otuẽ da a buon bhõ. ³²Ejauena õda do sẽghe ni Ipita rẽ nega õnotõ rebhe õde bui ebhõ ne khiale nõso osenobula

re nebhi lydda.³³Eni oda mion oria oso na a tirole Anias no a rubhi ukewa bhi ipae elenlen, o i gbobo gboe bhe gbe. ³⁴ipita da tamalen, Anieas Ujesu kiristi regbdan en, kpano u a rew a em, ejeje oda kpano ³⁵Iri o ebhorebhe ne nien bhi lydda bi Isaron da dagho onokpea eda buo oseonobula re. ³⁶Ejajena odibo oso da a ribhi Ijopa na tioli itabhita (na ye tioli ido cas) onokhuo na woa luebhie si bi ebhi itohan nle lu ne eno obogbe. ³⁷Oda kiebe sunu onegheni, oda khonbhon u eghe ne kire khoklea fo,eda muonlen nowe bhe ekowa no kokhun. ³⁸Bena mien Ilyddu sike Ijopa, enidibo da hon Ipita ribhe eni, eda jie etueva hirole, nedo bhirole no bule re ejeje. ³⁹Ipita da kpanon rekhan ele, eghe nokire seni, eda reole bae bhe ekowa nokokhun, enikhuo neye bhon odo rebhe va diaga le a vie, re malen ikpuon ni Idocas senele eghe nle re a ribhe ejieleye. ⁴⁰Ipita da yio nerebhe dagbare, dedihgue aneronmon, eghe nokie kuelo ghole, oda tale itabita kpano, eni oda tan elo oki daghi Ipita oda kpano. ⁴¹Ipita da nion obo yirole khuale okhun, eghe nokire tie ebho nekhiale nose oseonobula bi eni Ikhuo nebhon odo roma ele ogbotie vale bhagbon. ⁴²Oneghona da notoi Ijopa rebhe, ebho nebunbun da riobho oseonobula. ⁴³Ipita da gbeghe ne bunbun bhi Ijopa bhiso okpea natiole Isimoni no ni Itanan vale.

10

¹Bheghen na, Okpa da rebhi ebhoho Caza, konelus, ono re, ibhi Iyokuolo iyisen shian, natiole Italian Regiment. ²Okpia no degbere, no muen imuoten oso Oseonobulua bi ijiuwa na osole, no rie sibho obore ni obo gbele, omama wo ne eronmon eghe rebhe. ³Bhi eghe agogo ea (oso odamen), oda daghe Ehi oseonobulua, oda bhole vade, oneghi da datiole, "Konelus.!" ⁴Konelus da tenlo mu ghe oneghi Ehi; ofen da muon, oki da ta manlen, "Be la'a Enowalen? oneghi Ehi ki da tamalen "Eronmon bi arie sibhobo re na se okhin okhun ze bi ekhn men osi aye'e bhi iyalo osi oseonobulua. ⁵Bho oneghi eghena, ji ikpia oso akhin ebho na tioli Ijiopa, ne ro datie okpia na tioli Isimon, na gbo tioli Ipita. ⁶Oda ni okpia no muen iwin obo (atanner) dia ada tirole Isimon uwa na osole n'bi egbe ede" ⁷Bhi eghe ni Ehi no do nalen ta kire khuagbe, konelus kida datie eguomandia eva na sole bi iyokulo oka bhi usun ne gbelo ghole. ⁸Ikonselus kida tamalan emi rebhe no sunu oda jielan kha khin Ijopa. ⁹Bho oneghi egbe na, bhu ukpede no re khalen, bhi agogo igbeva (6th hrs), bhe eghe ne ekire gha khin okhian, eki nui oneghi ebholo, Ipita da khin okhun uwa ro ne eronmon. ¹⁰Ohanmen kigbole oda gualo ebale no'ale okpano, agbon da yen-ebale eso, okida mien imianlo, ¹¹Oki da daghe iso tujia, nodiabi okhua da dabho-tuore vade oto na gbona, eda mu obo enen. ¹²Bhi ekole, elamen ne muon awe enene bi ene re-ekhe khian khain, bi afianment ne ribho' okhun ¹³Uru kida tale malen: "kpano, Ipita, gbole N'ale". ¹⁴Okpano, Ipita kida tale, "oi yi rio; Ebianlen men, men bha sele emisoso no emen la no bha khia". ¹⁵Onu uru da gbo va bho nu ugbo zeva: "Emi no Oseobulua re khin onokhiale, gbere role khin ono bhakhia". ¹⁶Igbala ole ona sunu; akida si o onemi yo bho okhun. ¹⁷Bho oneghi eghe na Ipita kida khin ono emi Lighi ole bhele bhi ekpa emialo no mielen, bi eba roleta, bho ne eghena, ikpia ni Ikonselus jiele da mudia bhi ogbode be kiguan o ujide se bhi onu uwa. ¹⁸Eki da tielan dagbare, noilan, si Isimon na tirole Ipita, ribhi eni ¹⁹Bhe eghe ni Ipita kire gha zi ilo oni imianlo, Eliman no khiale kida tamalen, "Ghe, ikpia ela guanue, ²⁰Kpano builan, u'are khalan. Ghe muen idanda nure rekhanlan, Ranmuda men ojielan". ²¹Ipita kida tuore builan, oda tamanlan: "Men ole oni bha gualo. Be rebha va?" ²²Eda tale, "konelus no gbeloghe Ekhen iyokulo iyisen, okpia isi bi ono muofen Oseonobulua bi ona agbon rebhe temonlen nomen bhi oto Ijew rebhe, ni Oseonobulua gi uhumujie re nobo Ehi nokhiale, bi na tama nu va bhi uwa na sole, nole re eh o bhi emon Oseonobulua, no'a dabhi unuen va". ²³Ranmunde ona, Ipita kida datielan da bhi ek o' uwa, eda nalen dia. Ose ewie okpa, bhi ukpe de nkele, Ipita da kpano rekhanlan, Ibhio eso bhi Ijopa kida rekhare len. ²⁴Vhu ukpede no rekhanlen, ekida va bhi Sazaria. Konelus da mudia khelan; oda datie eni ole lenlen rebhe sikoko bi omole rebhe ²⁵Ono gheni, Ipita kida nabhi ek o uwa, konelus ki da khian buole, no gho nalen. ²⁶Okpano Ipita da muokpano, oda tamlen, "oria bu uwe men khin:." ²⁷Eghe ni Ipita kire gha nalen ta, oki da yo bhi ekowa, eni oda kere agbon nebunbun sikoko. ²⁸Okida tamalan, "Ibha tobo bha lenlen uhi no ni a jew re deba eria ne yi Ijew muobo, Ia ne re tue oriobhe. Okpano Oseonobulua re ole manmen, emi no khiale la onimen ni men kha role khin ono bha khia. ²⁹Oda sirole nimen da va bhi eni igbugen da n'bo bhi eghe nare do datiem. ³⁰Konselus da tale, "Bhi ikpede ene no gbera, bhi omio oneghi ghena, men ela na eronmon bhi egogo 3 bhi ose odanmen, bhi ekowa na osi men: okpia okpa no yi ukpon no mamen. fua ³¹Oda tale we'e: 'Konelus Oseonobulua hen eronmon na se iriesibhobo re na se yi Oseonobulua iere emoen. ³²Ji oria akhin Ijiopa, ni edatie okpia natiole Isimon, na gbo tirole Ipita. Odibhi iwa nosi ono lu iwin obo, na tirole Isimon, bhi egbede (ebe nedede oso gbolen bale, "Eghe no kire va o'ane bhata) ³³Osukpani, Ida jie na ela tie re. Orie esi we khin nuda va. Bho oneghi eghena marebhe ribhi ena bhi iyalo Oseonobulua, ni ma re hon emon rebhe ni Ebhalenman jie nu ta manma". ³⁴Ipita kida tanua, oda tale we: "Emuata, men daghole Oseonobulua muon iyiegbe.. ³⁵Okpano, bhi iyia ebolo kike, oria no ki muon imuofenlen bi onolu emiesi, omiolen bhegbe. ³⁶Bha len uhumun ujie no jiele ji Ibhokhin. Israel, bhi eghe nore ti emon no men osi ofure no da bhi obi Ijesu va, Ole oyi ebianlen emi rebhe- ³⁷Bha tobo bha lenlen emi no sunu bhi oto Ijusea rebhe, da bhi oto Igalilee muhen, ba ki tui emon isamen nosi Ijohn for no ole temonlon ma, ituemi osi Ijesu no obhi Nazaret, bejie Oseonobulua re re abhi osi aze ole bhu uhumu ye bi elimin no khiale, bi ahu., ³⁸Oda na bhi ehie rebhe lu omen, bi oda re eni ne erebhe ni elimin ebe dere ranmudi Oseonobulua debale. ³⁹Oseri makhin bhi emirebhe ni Ijesu lulu, bhi oto Ijews bi Ijerusalem. Eda gbolia khalen muen eran. ⁴⁰Okpano Oseonobulua da riokpano bhi ikpede na zieta, agbon da daghole; ⁴¹Qiyi agbon rebhe okpano ji ilan oseri ni Oseonobulua zele okue sunu-mai ni ena da ni ena ele bhi eghe no re nokpano tor bhi idin. ⁴²Oda gbu uhi ma ni ma tama agbon rebhe, bi ni man soseri bho ghe ona yi oni Oseonobulua zele noa' yi ono buobien osi ono yenlen bi ono yulu. ⁴³Ole Akhase rebhe soseri na sirio oria no rebho oki mien urehuan rie bhi enionlen". ⁴⁴Bhi eji Ipita da se ye tienarebhe, Eliman no khiale da tuore yan erebhe ne re-eh o bhi emen na osole. ⁴⁵Eria neribhi otu orue (circumcision) bhi eke ne rebho, erebhe ne rekhan Ipita va, oda khin emin no hanlanlo, ranmude Eliman no khiale gbo tuore yan otu

igbenat⁴⁶ "Ranmude, eda hon bhi eji Igenta da zi uru obhebhe bi eda gen Osenobulua. Bhi ekole ni, Ipita kida wanilan ie: ⁴⁷"Khobho kida ane eriana obọ yi ne gha mian amẹn, eriariana ne mien elimin nọ khiale bhi egbe beji ọrẹ sẹ man obọ?" ⁴⁸ Oki da gbu uhi nilan ne mien amẹn bhi eni Ijesu kristi. Eki da tamanlen nọ nilan dotua bhi ẹkẹ ikpẹdẹ oso.

11

¹Bhinia eni edibo bi ibhio ne ri bh' Ijudia da hon ghe eni Igentalili miẹn emọnlẹn Osenobulua. ²Ipita ki vae bh' Ijerusalemu ene sibliibo ene suele da ha zanle a. ³E'da le ọ dọ deba ene bha kiha ha le ebale. ⁴Ipita da se ka man ele y'ole, ⁵Bh'ejie ime da ha enomọn bhi Ijoppa, imẹn da bhohie ghe egbe din n'okhulu vade otọ bi ebe non hiabhiiale nan nun monlẹn bh'ehole enen. ọda si ke otọ bu mẹn se. ⁶I'ki ghe ọle i da ye sia le imẹn da daghe elaẹn ne mon esanmẹn enen bi elamen ewẹ kike, ene shio bh'oto bi afinamẹn ne tin bhokhunlun. ⁷Imẹn da hon usulu yimẹn, kpanọ Ipita, gbe bhọ nu le. ⁸Imẹn dale, he ye, Ebealen, emin non bha khia bha sẹ na mẹn bh'unu gbe e. ⁹On'usu da kie n'okhunlun y'ole emin nin Osenobulua kpe khia he tiọle awa. ¹⁰Itamen ed ona da sunu, eni emin sebhe da fikie okhunlun. ¹¹Ghe itun ea da mudia ha sobo sode nan da bhi Isiseriabu mẹn se. ¹²Oni Elimin da mẹn ni sekhan ele, n'imẹn hẹ ghe ele ebholo kẹ Eni ibhio ehan nar da sekhan mẹn do na bh'uwa si ọn'okpia. ¹³Ọda taman manlẹn ọle min ehi mundia bh'uwa sole. ọda y'ole non j'ebholo ha khin Ijoppa ne dọ datie Isaimoni nan ye tiọle Ipita. ¹⁴Ọdẹ taman en uhomunje non ha himin en bi uwa nonse sebhe. ¹⁵Imẹn munkele ha nele talọ, Elimin non khiale da vae bu ele se beji iman ye ka rẹ minlẹn ọsi ihenhen. ¹⁶I da ye ota Ebealen tale re, Ijoni gene samẹn nebholo, ibha dẹ min Elimin Non Khiale. ¹⁷Aha miẹn Osenobulua ri ọhe nele non ye sẹ nin iman eghe nin man sẹ obhi Ijesu, kọ hi imen non ha non Osenobulua? ¹⁸Ele ki hon enemlin nin, ele bha ye talọ, ele da gen Osenobulua, da yole, Osenobulua ri osehuran agbon nin Ijentali ye. ¹⁹Ene negbe ramunde okpokpo ban emon Istivin da zagha na bh'ijerebhe dọ sẹ sẹ otọ ifonisia, Isaiprusi bi Antiọle, temon uhmunje man eni Ijew okpa sẹsẹ. ²⁰Eso ne da bhi Siprusi bilsairini vae bhi Antiok da toni uhmuje man eni Iginiki. taman ele emonlẹn non si Ijesu ni Ebealen. ²¹Obọ si Ebealenda sekpa ele, ebholo ne bunbunlunda sebho fiwenẹ bu Ebealẹn. ²²Onemomlẹn da sẹ wewe se sẹ otuẹ non sibhi Ijerusalemu, edaji Banabasi non khian sẹ bhi Antiok. ²³Ọle ki daghe ọhẹ nọ si ele bh'egbe, ọ da ghon taman ele ne s'okhole sebhe ha sekhan Ebealẹn. ²⁴Ramude okpia agie non mon Elimin Non Khiale, bi urebhọ non zezele ebhole ne bunbunlun da deba Ebealẹn. ²⁵Banabasi da ha khin Itasos do guan Isolo. ²⁶Oki min onlẹn ọda se ọle re bhi Anitok. Ele da si ukpe okpa si ebholo ne bunbunlun ba otuẹ ha luẹ ele eminlin Antioka da munkele ha tie enedibo ikristiani. ²⁷Bh'oneghenin, ohenlẹn eso da na bhi Ijerusalemu vae bh'Antiok. ²⁸Okpa bh'ewẹ ele, Agabusi da kpanọ si ahu Elimin taman ele ghe ukhumun dẹ fi bh'oto agbon sebhe. ọda sunu bh'eghe Iklodusi. ²⁹Enedibo beji ahu non sele sẹle da koko eminlin nele rẹ sobo kpa ibhio ne ribhi Ijudia. ³⁰Ele da kok'igho re ni obọ si ibanabasi bi Isolo ji en'ewanlẹn

12 ¹Oni eghele ni Herod ni onojie da ha muni ebholo eso ne ribhi Ibolo ene yi otuẹ be jọ ha da ri obọ non kakale mun ele. ²James no obhio john ọ ri opolo ghọ le a. ³Eghele non ki rẹ kere ghe eni Jews hẹ ghonghon bhi oni ebholo non le ha ghonoa, ọle ọda ye mun Ipita khuele, eghele emin ukpe non si Ibuledi nan bha gua (unleavened bread) ⁴Ọ ki mun ọlẹn khuele fo, ọ da mun ọlẹn fiọ bhi Ighan; ji eyokulo ne manman bun ne ha gaga le. ọ da ha mon lẹn bhi okhole nọ rẹ mun olen ji ogba kha sa ha ki lu emin ukpe ukhian gbera non si ehi (passover) fo. ⁵Ipita ki ha ribhi oni Ighan nin Ebholo ne le ko yi otu da ha ni eronmon ji ọle. ⁶A ki ha tiọle akho nin Herod guanọ non nọle gui ezọ, Ipita da nowẹ ha wẹ bhi adese eyiokulo eva, e da ye su Ighan eva re mun ọlẹn din, bhi ẹkẹ Ighan nin eyokulo ne bunbun da khẹ unurolo. ⁷Oni eghele nin, ehi non si ebealẹn da zi egbe daghare bhi enin; efua da ha fua bhi ẹkẹ ọ nin Ighan rebhe ọ da riọ Ipita bhi owe, yi ole, "ejie kpanọ", Isukpa nin, Ighan da fanon si ọle bhi obọ re. ⁸Onin ehi da ri ọle non mun egbe, ọ ha ne Ibata bhi oẹ, ne Ikpon yọ rekhan ọlẹn. Ipita da gene lu bi eji ehi ta man ọlẹn. ⁹Triọ Ipita rẹ rekhan oni ehi da gbare okpakinson, ọ da ta ghe imianlo ọle ha mien. ¹⁰Ele ki gbera ene ghi elolo ghe enin ne ha ribhi Igian eva fo, e ki da di ela nana bhi oni agbaebholo re; ogbode elomọn ne mun obho da to bole tujie a, ni ele gbera. Ele ki zẹ khian, onin ehi da zọ le ebọ. ¹¹Eghele nin ewanlẹn ki rẹ kierenin Ipita, ọ da yiọle "Imen ki lẹn min ọsi emuata ghe ebealẹnmẹn ji ehi re non dọ himin imẹn bhi obọ non si Herod bi emanman non si jews. ¹²Eghele non ki rẹ lẹn ebesunu, ọ da ha khin uwa non osi mary, inen non si John, nan ye tiọle mark, enin ọ da kere ghe ebholo ne bunbun kugbe ha ni eronmon. ¹³Eghele non oki rẹ so obọ bhi odẹ ogbomandia, nan tiọle Rhoda ha khian dọ feghe ọria non ha so obọ bhi ode. ¹⁴Eghele non ki re mun urulu non osi Ipita, ọ bha ye tujie odẹ nan len. ọ da re unẹ dọ ta man ele bhi eke uwa ghe Ipita ununrolo. ¹⁵Emin e da ha non ọlẹn sọ hi kue ki mẹnmen min, okpakinson, ọ da ta man ele ghe ọle lẹn ebi ọle ta. E bha ye rẹ obho e da yiọle ghe ehi non sole ọda ha khin. ¹⁶Ipita da sẹ ye ha so obọ bhi odẹ eghele ne ki do rẹ bi odẹ a, ọ da han erebhe Ilolo bọ ne ki kọ le re. ¹⁷Ipita da ri obọ ni ele talọ ne kokunon ọ da ti ebi ebealẹnmẹn rẹ re ọle si bhi Ighan re ye ọ da ta man ele ne ta man James bi Ibhiọle oni eghele nin ọ da kpanọ fi ele enin ha khin ijan obhebhe. ¹⁸Eghele ni edẹ ki rẹ we, ozughu da ha ribhi ewẹle eni eyokulo rebhe ramunde ebe sunun bhi ukegbe non si Ipita. ¹⁹Herod ki guanle a bha mien ọlẹn ọ da non gboni erebhea. Oni eghele nan, ọ da sibhi judea re ha khin caesarea dọ dobho a. ²⁰Ebholo nan tiọle Tyre hi sidon da lu eminlin non manman ri ẹkẹle ha khọlọ Herod. Ei bu ọle bhi uwedẹ kekẹ, ei ye ji onon zẹ diake ojie nan tiọle Blastus, non rẹkpa ele be ji ofure ha da ha ribho ramunde, ebholo non si onin ojie, ebale na bu ele re. ²¹Onin ukpẹdẹ nan rẹ ọ bhi otọ ki re, Herod da mun egbe manman, ọ da de bhi uki ollukhuo non ọsọle a, nin elerebhe ta lọ. ²²Enin ebholo da ha so tie "Urulu non ne imanlẹn talọ nan bi yi urulu ọria, okpa aakinon, Urulu osenobulua non" Enin ebholo da ha so tie "Urulu non ne imanlẹn talọ nan hi yi urulu ọria, okpa kinon, Urulu osenobulua non". ²³Ejie ejie, nin, ehi non si Osenobulua da fiọle eminlin ranmunde ọ bha ri oriri ji osenobulua; ekhole da na ọle bhi egbe, lọlea, ọ da yu. ²⁴Emonlẹn non osi osenobulua ki da kine ba ha ta bhi ijerebhe. ²⁵

Eghele nin Barnabas bi Saul ki rẹ ri uhonmon ujie non ọsele so otọ, e da ti ọdenegbe vae bhi Jerusalem. Ele bi John, nan yẹ tiọle mark ki koko vae.

13

¹Ejaye nan, otuẹ no ribhi Atiọki Akhase ese bi eman emin, eda ribhọ. Ele khi Banabas, simion (nan tiọle Naija) Lusiọs nai sirin, manan, ni Iherod no onhio ọle re beẹ bii sọọ. ²Eki ro ohamen gbe egbe eda gen ose nobulua, Elimin nokhiale da tale. "Munin Ibanabas bii Isọọ edgbe imen ni re lu ilomon ni da tie ele". ³Eghe ne kirẹ tuẹ ro ohamen gbe egbe fo, eda ne abọ nyen ele, tue nele, eda jele ha khian.⁴Ibanabas bii Isọ Elimin nokhialeKi jele uhomon fo, eda ha khian celeucia, eni ena guo okọ diọ bhi cyprus. ⁵Eghe ne kirẹ ha ribhe ebholo natiọle salamis, eda ha ta ẹmon osenobulua bhe ẹle otuẹ nose eni ijus. Eda yẹ re Ijoni monlen non ha mien kpa ele.⁶eghe ne kirẹ zẹ khian bhe ẹde eda di pafosi re. Eni eda kọ ọnọ zi iduna re, obhi ọiljus, Akhase ohogholi natiọle Ba Ijesu, ⁷onọ zi idunan nan, ọi fi obọ mun sagos pọlos, ọnọ mama len emin bii ọkanokulo ọno okpea nan da datie Banabas bii Isọọ ramue ọle ho nọle hon ẹmon osenobbulua. ⁸okpanon, Elimas, nọzi idanan, ọbha rẹ ọbhọ. ọda holo nọle gbọ ọnokpea nan uwede urẹobhọ.⁹okpanon, Isọọ naye tiọle Ipọlọ, ovuonlen bha ahụ elimin nokhiale, ọda ha ghe ọle rarara. ¹⁰ọda tale. "Uwẹ nọ ọmon ojuu uwẹ nu vuonlen bhe eku bii olukhọlọ rebhe, oghian khin ji emin nẹ men rebhe. Uwe ida re obọ sibhore nurẹ ha ganyan uwede nọdia nọso osenobulua a udeji re obọ bhọre?"¹¹Ejayanen, ghe, obọ nọse Ebianlen man de nyan en. ukideji ru ẹlolo. uhiyẹ daghe ọenlen bhe eghe eso. ẹje ẹje ni ojobi uki da su Elimas bhe ẹlolo. ọda ra abọ dada nabhi ijerebhe holo ọnọa mun ọle obọ hare khian. ¹²egheni kirẹ daghe ebe rulanlen, ọda rẹ ọbhọ Osenobulua ramude ọda ghe emin onyunuan bhe ẹke iluẹ ẹmonlen nọsọ osenobulua.¹³Iriọ pọlọ bii eni iboọle, eda gua okọ dabhi pafos dọ di pegarebhe, ẹbho natiọle pamfilia. Ijoni dafiele ọbhe eni havade bhi Ijerusalẹ. ¹⁴Ipọlọ bii eni imọe ọle, eda kpanọ bhi pẹga diọ bhi Antiọki nori bhi pisidia. Eni eda diọ bhu uwa otuẹ, eduzana, eda dotọa. ¹⁵Aki tie ebe uhifo, enakhase bii ene ro otuẹ khian, da yele, Ibhiọ, ibha haha mon uhomon uje isudu nibha rẹ imanlen bhe enan, bha tale.¹⁶Ipọlọ da somudia, ọda fiege obọ, ọda tale; Ena Izirẹ, bii ibha nene ofen osenobulua,kaehọ. ¹⁷Osenobulua nose enẹ ẹbho nan izirẹ, ọda zẹ aba manlen, ọda jeje vẹ eghe nerẹ haribhi otọ Ijiuti. obonon kakale ọle osenobulua rẹre ele sibhi otọ Ijiuti re. ¹⁸Omiin ikpe egbọlọ eva ọda rele nyenlen bhi ukato.¹⁹ọda seye fuen agba ẹbholo ihilon an bho otọ ikenan, ọda rọ ọno otọ ni ibhokhan manlen ne le bhu uku. ²⁰Enẹghe nanrẹ lu enan rebhe ogbera ikpe egbọlọ isen, egbọlọ isen bhi Ijan le ikpe egbọlọ isen, egbọlọ isen bhi ijan le enen. aki lu enan fo, osenobulua da ne Ebhuokhien jele, ọkuẹse hi isamuẹ nan Akhase.²¹Eghe nan, eda yọ nan man ojie nele osenobulua da man ojie nele natioli isọọ nọmon nọsi ikisi, agba ebholo nosi Benjamin ọna vae, nọ kin ojie bhi ikpe egbọlọ eva.²²Osenobulua kire ọle sibho ojie re, ọda re idevidi ọbhọ ọnojie. uke egbe idevidi ọle osenobulua datale "I mien Idevidi ọmọn nọsi Ijese nọ kin oria ọkhọle men, nọ lu be ji iyọlelu rebhe."²³Bhi ililin nọsa ọmokpea nan ọle osenobulua nare ọmie man fan nan tiọle Ijesu ji ẹbho izurẹ, bọ nọ ọle kuẹ ka ta. ²⁴ọkuẹse khi vae, Ijoni da ha ta emon imiamen ifiegbedenegbe reji ẹbho rebhe bho izirẹ. ²⁵Ijoni kiri iwenan len zẹ, ọda tale; họ bha riale hi imen khin? Imen ayi onoria na khẹ kaehọ, ọria vade ibata non rẹọ bhaẹ, imen bhasẹ ọnon a tanlen an.²⁶Ibhioo, Ibhokhan ulinlin naso Ebrahamu bii ene nẹ ofen Osenobulua bhe ẹwele bha, manlen aje ọnu uhomuẹ nọsu umienfan nan je. ²⁷Ramude ene nyenlen bhi Ijerusalẹ bii ene rele khian, ebha ho ẹmonlen Eda lu omuẹ bhu urulu nena Akhasẹ iyẹla khuele, na yẹ tie man ele bha otuẹ, eduzana, eduzana eda se yẹ gbọlea.²⁸ọrẹ de he bha mien uhi non mun onlen,eda seye yi Ipaileti non gbọlea. ²⁹Eki luọle enemini fa bọ ọna ka gben ọbhọ otọ, eda muọlen ruen re bho okhun oran nọtiola klosi, eda muonlen ọbhi idin.³⁰okpanon, osenebulua da riọle bhu uu. ³¹Eria imionlen bhi ikpẹde ne bunbun eghe nele rẹ koko ha nabhi Galili khian Ijerusalẹ. Enẹ ẹbho nin ele ki khe eseli nei ribhe enin.³²onu usi esili man taman nian, bii ive nan ka ve ne enan aba manlen. ³³ọmu ọlen se imanlen ni imon nesele, bejọ riọ Ijesu sibhi uyumin re. Bọ ọnan gben bhi isam nozeva:- omon men uwẹ khin Elenan men kin Aba ẹ. ³⁴ọriọ ọle sibhi uyumin re, oi kie yu ghee. Inian osenobulua re tale: Idei renien eromọn ikhiale nọ gbale bọ ọni men ka vi ive ọle ni Idevidi.³⁵ọna zehe no da seye tale bhi Isam obhebhe "Yhi jọ ọnọkhiale nọ se da weea"³⁶Egheni Idevidi rẹ ga osenobulua nosen bhe eghe nọrẹọ= ribhọ, ọki wẹẹ (oyulu) eda rọle tọ deba ene biele vade, egbe nọsọle da weea. ³⁷okpanon, ọno osenobulua riọ re bhi idin, oi weea.³⁸Ibhioo, len ọnan, re nabho obọ onokpea nan, ọlea tare ure human nọse emin ebe lana vae. ³⁹Re no obọ le, ọnọ rẹobhọ rebhe, ọki mien enin bii urehuman gbera emin rebhe nu uhi nọsi Imosis bha sabọ rehuman.⁴⁰Re ewanlen ọ bhu uhomon, bọ ọna da mien ẹmonlen nena Akhasẹ iyẹlata, ebha sunun da bha. ⁴¹Ghee, Ibha ne rẹ ẹlolo gbọriaa, jole han bha ilolo igba yu, Ramude, imen iri iwenan vade bhi isira bha. Iwenan ni bha hisabọ rẹọ, ọarẹ de ọria dọ taman bha.⁴²Beji Ipọlọ bii Ibanabas kirẹ kpanọ, Enẹ ẹbho da gui nele ne gbo bae dọ yẹ tọ ọnọ ọta nan ẹduzana nọ vade ⁴³eghe nekirẹ kpanọ bhi otuẹ, eni Ijusi bii ene wenan bho otuẹ, darẹ khan Ipọlọ bii Ibanabas eda ze ele udu ne kaka abọ rekhan ọnẹ esele ọhẹ nọso osenobulua nan.⁴⁴Uzana nọki dea kọle, ale yole enebholo rebhe da sikoko re nerẹ hon ẹmon osenobulua. ⁴⁵Eni Ijusi kidaghe enekutu ẹbholo nan, eda ha mon ọdanbhegbe eda ru unun gbe Ipọlọ bii ẹmon nọ ta. ⁴⁶okpanon, Ipọlọ bii Ibanabas da ri izebhudu talọ, eda yọ: "ọdia min narẹ ka ta emon osenobulua man bha. Ghee Ibha suale sibhe egbe re, ibha riale hibha bha se enea nabhe ẹgualokhun. bejọ kidea riọ man ki denọ bu eni Ijenta re. ⁴⁷Iriọ Ebianlen man taman manlen, ọda yọi Ije bha bo orukpa je eni Ijenta, bọni bha da mun ẹnin diọ bho otọ agbon rebhe.⁴⁸eghene eni Ijenta kirẹ hon ọna, eda ghonghon, eda mun ọghọ ji emonlen osenobulua Be ena ka muọle egbe nerẹ nabha Agbon okhun, eda rẹobhọ ⁴⁹Emon osenobulua ọda vẹ nabhi enẹbho rebhe.⁵⁰okopanon, eni Ijusi da lẹle eni ikhuo neri bho otuẹ bii ukpea nerọ ọnẹ ẹbholo khian. Eda bebe enẹbho rebhe Ipọlọ bii Ibanabasi bhe egbe. Eda kpokpo ele, eda khu ele sibhi ọnẹbholo re. ⁵¹Ipọlọ bii Ibanabasi eda khakha eken sibhi eranwen re, nare se ọsẹli gbe ele. Eda ha khian ẹbho natiọle iconium. ⁵²Eni idibo rebhe da vuon bhe eghonghon bii Ahu Elimin nokhiale.

¹Eki ribhi iconium Ipōlō bii Ibanabasi da koko nabho otue nosi Ijusi, edate ɛmon Osenobulua, ekutu ɛbholo ne kin Ijusi bii Igrik eda rɛɔbhɛ osenobulua. ²Okpano eni Ijusi ne mon akan ehɔ, eda gbo ria eni Ijenta ɔkhɔle a beje ele bii eni ibhioo ada ko ha van. ³Eda de bhɔ ɔnɛ ɛbholo a bue, eda te ɛmon osenobulua bhɛ ɛkɛ izebhude. Emin ohan-ilolo bii ɔnyunuan ɔda ha sunu bhe eji Ipeɔlɔ bh Ibanabasi da ta emon Osenobulua. ⁴Okpanon, ɛbho neri bhɔ ɔnɛbholo, edawaa egbea. Iyobɔ deba eni Ijusi, enekɛle deba enan Aposo. ⁵Eni Ijusi bii Igenta (deba ene rele khian) eda maman nerɛ ro obɔ miameme, nele ri ido gbe ele. ⁶Eghe ni Ipōlō bii Ibanabasi kirɛ len, eda nɛgbɛ diɔ bhi Licaonia nɔribhi Listra bii debi bii ɛbho ne negale, eni. ⁷Eda ha ta emon osenobulua khian. ⁸Bhi listra akpea ɔkpa da datɔa, aɛ nɛghɛa akhunlun non nare biɛ ɔle obhose khian ghe, ⁹ɔno okpea nan da hon hi Ipōlō talɔ. Ipōlō da ghe ɔle ɔda len ɔne ɔnokpea na imon urɛɔbhɔ nɔle arɛ nin. ¹⁰Ipōlō da maman taman len:, "Kpanɔ re eranwen mudia" ono okpea daguɔ kpanɔ ɔda khian nega ¹¹Ene kutu ɛbho kidaghe, ebi Ipōlō lulu, eda tuen urulu okhun khare tale bhu urolo Licaonia: Ene ɛbɔ kin eria bu manlen re. ¹²Eda tie Ibanabasi "Zeus". Ipōlō "Hermes" ramude hple hɔ ɔdion bho onu usun ele. ¹³ɔno ohenlen zeus, ɔna aloɛbɔ ribhi egbe egbe ɔnɛ ɛbholo, ɔda munɔ emena re bhɔ ɔgbodɛ nɔ ko olele. ɔno ohenlen bii ekutu ebholo da ha ho nele re ɔrenan nanlen. ¹⁴Eghe ne eni Idibo, Ipōlō bii Ibanabasi kirɛ hon, eda sɔ eda sɔ ikpon ɔbhu urulu. eda tuabe nɛna bhɛ ɛwɛagbon negbe, eda so; ¹⁵Ikea bibha kida lu enan yɛɛ? ɔyia man yɛ khin bi ibha. onu uhomuje esili, ɔle man taman bha, nibha sibhi enu uwedɛ eyɛyɛ nanre, nibha ha go osenobulua non nyenlen, nɔ ma otɔ nɔ man okhun, ɛdɛ bii emin rebhe ne ribhi ɛkɛ ele. ¹⁶ɛghe nogbera, ɔda ji agba ebholo rebhe hakhian bɔnele holo. ¹⁷ɔsɛyɛ dea riɔ ɔbha fi ele ehɔ a, ɔda ja amen ha rɔlɔ bha bho otɔ, eran bii ebarekɔ da mon. ɔda re ebale bii eghonghon vuon bha udu. ¹⁸Ipōlō bii Ibanabasi sɛrɛ tenan; enɛbho nan dasɛyɛ re enu urɛnan khu ele khian, ¹⁹Ijusi eso, eda nabhi Atiɔki bii Iconium vae dɔ bɛbɛ ene ekutu ebholo ele bhe egbe. Eda ri ido gbi Ipōlō, eda dada le sibhɔ ɔnɛ ebholo re, eda ria ho ki yu min. ²⁰Bɛghe ni ibhokhan len kire mudia negale ɔda lkpanɔ, ɔda yɛ nabhɔ ɔnɛ ebholo. ukpɛɔdɛ nɔ zeva, ɔle bii Ibanabasi da koko diɔ bhi Idɛbi ²¹Eki ta emon Osenobulua bheni, ɛbholo nebunbun deba ele, eda kie vae bhi listra bii Iconiun, bii Atiɔki. ²²Ene rɛɔbhɔ eda mun ele ɔkhɔlɔ zeze bhe ɛkɛ urɛɔbhɔ, ghe hɔ ɔnɔa na bha agbon okhun, ɔdɛi mien ekpokpo na bunbun ²³Eki man edion ɔbho otuɛ kɛkɛ, eda ro ohamen gbegbe, tuɛ eda mu ele ɔbho obɔ osenobulua nele rɛɔ. ²⁴Eda nabhi pisidia dɔ di pafiliala re. ²⁵Eki tɛ ɛmon osenobulua fo bhi Ipega eda ha khian Atalia. ²⁶Atalia eki da gua okɔ hakhian Atiɔki bhe eja da ka mun ɔni iwenan esɛɔhɛ noso osenobulua ele bho bhɔ, nele ki lu fo nian. ²⁷Eki vae bha Atiɔki, eda si otuɛ kokore, eda ta man ele emin rebhe no osenobulua re ele lu, bii ebɔ rɛ tuje ɔdɛ urɛɔbhɔ ne eni Ijenta. ²⁸Eda ne eni idibo zɛbue bheni bhɛghe non tanlen.

15

¹Ikpea eso dani judea vae bhi ɛbholo nan tiɔle Antioch do ha man eni ibhio ele eminlin "sokpan ai ruɛlɛ bha rebhe bii uhi ni moses rɛɔbhotɔ ibha hi da sabɔ min ɛnin". ²Onin ɛmonlɛn nsan da si ugan ni ele bii paul bi Banabas. Ramude ɔnan, enin ɛbholo da zi paul, Banrnabas bi ebholoeso ne khin Jerusalem dɔ min odibo ne si jesu bi ene manman wanlanre ne ri ewanien bhi ɔni ɔta. ³Eghele ne ki rɛ ha khian, e da si ɛbholo na tiɔle phoenicia bii Samaria ta man ele ghe ɛbholo ne hi yi Jews ne bun bunn kirɛɔ bhi Ijesu onin ɛmonlɛn nan da manman riele ha ghɔngghon. ⁴Ele ki di Ijerusalem re, otuɛ non ribhi enin, bi odibo bi eni edion da ghi ɔbokhian ni ele. Onin eghele nin e da ta man ele ghi eminlin kɛ ni osenobulua ri ele lu. ⁵Okpakinson, Ikpea eso ne rɛɔbhɔ ne sɛ yɛ ha ribhi otu ifaresi (Pharisees) da mudia yi ɔle ghe "ɔi khɛke na ha rɛ ruɛlɛ ele, bii ne ha rɛ re obɔ rɛkhan uhi non si Imoses". ⁶Be ji ɔnan ki sunu enin odibo, ene wanlanre, ki da si koko ne n e be ha rɛ ri ɔnin ɛmonlɛn khian yɛ. ⁷Eghele ne ki rɛ sɛ ghi ɔnin ugan, Ipita da mudia yi ele "n, Ibha hi len ghe bhi eghele non bha relegbe, osenobulua zɛ mɛn bi e ja ha damien ghe ɛbholo ne hi yi Jews ki ni unun mɛn hen ɛmonlɛn non ɔsɔle be je ha da rɛɔbhɔ. ⁸Osenobulua non len ɔkhɔlɛ rebhe ki yɛ rɛman ramunde ɔi yɛ ri ahu ɛlinmin non khiale nin erebhe bi eji ɔrɛ rɛ ni imanlɛn. ⁹ɔ bha zɔn ele si bhi imanlɛn re ramunde ɔ ki kpi ɔkhɔle non si erebhe khia. ¹⁰Bezelɛ ni ibha da dɔmin osenobulua ni ibha da guanɔ ni ibha mun ihɛ bhi urulu non ɔsi enin odibo nin imanlɛn bii abamanlen bha sabɔ mun? ¹¹Okpakinson, imanlɛn hi rɛɔbhɔ ghe ɛsɛɔhɛ non ɔsi Ijesu de sabɔ mien imonlɛn fan iriɔ yɛ non rɛ ji ele". Enin ɛbholo rebhe da ri ehɔ bhi ɛmonlɛn ni Ipita bi Barnabas ta man ele bhi uwedɛ kɛkɛ ni Osenobulua rɛ ri ele lu uwenan ohanilo kɛkɛ bhi aabaebhol ne bi yi Jews. Ebha ha ta ni ɛmonlɛn bi ele ha ka ehɔ ¹²Eghele ne ki rɛ talɔto, IJames ki da ri ɛwanien bho yi ɔle "Ibhiomen, Ibha ka imen ehɔ. ¹³Sion ki ta man imanlen ebi osenobulua re ri ɛsɛɔhɛ non ɔsɔle rɛkpa ɛbholo ne hi yi jews yɛ ramude, ɔi guanɔ non si ele elinlin non ɔsɔle. ¹⁴Emonlɛn nɛ si akhasɛ ne ghera hi yɛ ti ɔnin ɛmonlɛn nan gbɛn ɔlɛn bhi otɔ. ¹⁵Enin eminlin nan ha ki gbera, imɛn hi dɛ kie vae, dɔ bun uwa oga non ɔsi Idavid non de guɔghɔa. Imɛn di Ilie bɔnlɛn. ¹⁶Bi ejahadamien ebholo ɛbholo ne de kɛ ki ha guani ebealen, rɛdeba ɛbholo ne hi yi jews na ki tie elinlin mɛn mun. ¹⁷Irio ebealenman tale non lu enin eminlin nan rebhe nan lenlɛn rɛ ha vade. ¹⁸Ramunde ɔnan imɛn ki yiole ghe ni imanlɛn hɛ yɛ kpokpi enin ɛbholo ne hi yi Jews ne bulu Osenobulua re. ¹⁹Okpakinson, imanlɛn de gbɛn ebe ji ele ghe ne re egbe sibhi igbɛɔ, igbesakan, ɛlanmɛn non tohɔle yu bii aramlɛn re. ²⁰Iman hi lenmin ghe a ki manman ti ɛmonlɛn Imoses bhi Ijirebhe rɛ ha vade isire ebholo nan bie vade hi bhi uwaoga rebhe uzana rebhe. ²¹Enin odibo bi enewanlanre bhi ɛkɛ oga bi otuɛ rebhe da ghe ɔikhɛke na rɛ zi Judas, na tiɔle Barsabas, bi Silas bi Ipolu bi Barnabas, ne kin ene ri Ibholo khian, ne ha khin Antioch. ²²Eda ri obɔ non sele gbɛn uhɔmɔn ujie jiele tale ghe "Imanlɛn ni odibo bii edion ni Ibhobha gbɛn ɔnin ebe nan ji Ibhiomanlɛn ne hi yi Jews ne ribhi Antioch, Syria bi Cilicia. Imanlɛn tuɛ bha! ²³Ramunde Imanlɛn ɔnlɛn ghe ikpea eso nin imanlɛn bha jie ele uhɔmɔn do ha ti ɔta ni imanlɛn bha jie, re ha ria ibha ɔ

²⁶Ikpèa ni ofèn uu hi mun ne ha re ti emonlèn non oši jesu kirist.²⁷Imanlèn bi sèyè jì Judas bi silas ne ha to bi ele ri unun non oši ele ti oni emonlèn man ibha.²⁸Imenlèn hi ye ghe ọi dia bhi elolo elimin non khiale bi imanlèn ni imanlèn hẹ mu ihẹ non khua gbera ebi ibha ha sabo mun ni ibha.²⁹Ni ibha ha wa eminlin na re gi ebọ, aranalèn, ẹlanmèn nan khiẹn ọlèn urulu a, bi Igbesakan ibha ha sabo wa enan, ọki mèn ni ibha eghele rebhe. ibha ọkinbue!³⁰Eghele nan ki re jì ele to, ẹ da ha khin Antioch, eki si ebholo ne bunbun koko fo, ẹ da tie ọni ehe nan gbèn jì ele man ele.³¹Oni ebe nan tie man ele a man man si ele oyenmèn ramunde ibhude nin onin uhonmuje rẹ ni ele.³²Ijudas bi Isilas, nẹ yẹ kin akhasẹ da ye manman bhu ele ude re mun ọkhọle non oši ele zeze.³³E ki zẹ bue bhi enin ọle enin ebholo da ri ekpen bi ofure kpanọ tu ọkinbue nin ele bi ele ha da ha khin ẹ jiele ka na vae.³⁴Okpakinon, ọ sẹ da yẹ ti silas bhọ non ve de bhi enina.³⁵Ipolu bi Barnabas bi ebholo ne bunbun de bhi Antioch a, haman ele emon osenobulua³⁶Ikpẹ dẹ eso ki gbera, Ipolu da ta man Ibarnabas ghe "Ji imanlèn ha khian dọ tu enin ibhioo manlèn bhi otọr kẹkẹ ni imanlèn ti emonlèn ebealenmanlèn man, ni imanlèn lèn ebe ki dia ye.³⁷Barnabas da ha guanọ non re johani nan yẹ tiọle mark rekhan egbe. v 38 Okpakinon, Ipolu dariale ghe ọbha khẹke ne ha rẹ re mark ramunde ọ bha man man rekhan ele wenan non mon rẹ zi ele obọ bhi pamphylia³⁹Onin emonlèn nan da si ugan bi ovan ni ele na ki da mien e da gha egbe a. Barnabas da re mark, e da koko ha khin cyprus.⁴⁰Oktanon, Ipolu da zi silas, e da ko kpanọ eghele ne eni Ibhioo ki rẹ ni eronmọ ẹseohẹ nanlèn fo.⁴¹Ọ ki da rekhan Syria bi cilicia, ọda ha muni otuẹ ne ribhi enin zeze.

16

¹Ipolọ da yẹ vae bhi Dẹbi bi listra uwẹ ghe edibo ọso natiọle Itimoti dayẹ ha ribhenin, omion ọnokhuo nẹbhi Ijiu (Jew) ọle non non reọ bho osenobulua, ọkpakinon Abale Igiriki ọna vae.²Ibhiọle nẹ bhi lystra bi Iconium wọ tẹ emonlèn nonşen.³Ipolọ da ha nọ rẹkhanlèn ha khian, ọle ọda reọle ruẹ ọle ramude eni-ibhokhan oši ijiu neri bhe edani ramude erebhe lẹmin ghe abale igiriki (Greek) non.⁴eghe neki rẹ ha nẹkẹ ebho gbera eda ha tama enereqbho ne rẹ khan emon nakota reqbhotọ bene enazele bi enewanlèn ko ta kugbe ne ha ribho otọ Ịjerusalem (Jerusalem) be nelea da robọ rẹkhanlèn.⁵Enotuẹ ki da mama muzeze bhẹ kẹ urẹqbho bi eda yẹ ha bbun ẹdẹdẹ.⁶Ipolọ bi ọnọrẹkhanlèn da nẹkẹ phrygia bi Galatia ramude ahuẹ-elimibnọkhiale da ha nẹnele nerẹ tẹ-emon osenobula bhi Asia.⁷eghe neki rẹ sikẹ mysia, erẹ da dọmegbe nerẹ na bhẹ ẹkẹ Bithynia, ọkpakinon, oriọn non si Ijesun bha jele da nabho.⁸eghe neki rẹ gbera mysia, eda vae bha agbẹbho oši Troas.⁹Imianlo da bui Ipolọ re ọsason: okpea non ni macedonia vae a nọ da nọ mudia, Habhiọle "Non vae bhẹkẹ macedonia do rẹ kpale".¹⁰eghe ni Upolọ ki rẹ miọ-ọni-imianlonan, guaguako, eda muegbe ne rẹakhian ramude ọkida ha mọureqbho ghe osenobula guanomin nele dọ tẹ emọ-osenobula bhe eni.¹¹Eda na bho okọ bhi Troas, akhin samothrace, ukpẹdẹ nonzeva, eda di neapolis re.¹²Eni eki na dio bhi Philippi, non kin agbẹbho bhi macedonia, ena mama kin ukaebho bhọ ọnotọ Roman nekhomun, Ede bhe-ena bhi Ikpẹdẹ ne bunbun.¹³onu-ukpẹdẹ non zihilon ima da diobhi ikeke-ogbodea bhe egbẹdẹ, bhe jì ma rẹ da yọ adi miei Imanlèn adia neromun. ma da dotọ neni ikhuo talọ nedotọ bhi ijonkpa.¹⁴Okhuokpa natiọle lydia non khin-ukpon nenim ijie ruẹn oda ha ri bhi thyatira, ọgo-osenobula, ọda ka manlèn ehọ. Osenobulua da tanlèn ọkhọle non rẹ non rẹ he ebi Ipolọ ha tamanlèn.¹⁵eghe nonle bi uwa nonşole ki rẹ miamen fo, ọda bhi manlèn ni man dọ rẹkhanlèn ha khin-Isle ramude a kimiemi ọle sebe de bhi Islele". oda neman diobhi Isle.¹⁶eghe ni ma kirẹ ha khin-ejadane-eromun, ọmamen Igbon non mọn Ahuẹlimebe da bu man re. ọwọ kpen elele je ebianlonlèn ramude ahu nonle re wena ne bholo tamaele ebe odalo nonşele diaye.¹⁷onokhona da rẹ khan man bi Ipolọ, ọdaso ghe "Enikpea na egbomandia non so osenobula ọle ekhin. Uwedẹ enin ọle erẹman bha".¹⁸oda luọ-ona bhi ikpẹdẹ nebunbun. ọkpakinọ Ipolọ, ramude ẹkẹle wọ mama hakhole ramude ebi onokhuolu, ọda fiọ-odenegbe buọ onoriọn, "Imen tamaen bhe elin nonşi Ijesun kiristi dagbare shio bhegbere". onẹghenin oda wọ shio bhegbere.¹⁹Eghe neblianlèn kirẹ kere ighodalo oši elele nonşele folo, Eda so-obọ Ipolọ bi Isalas (Paul & Silas) shie mudiọ bheje ene rekhianye bheje da due-eki.²⁰Eghe neki rẹ mue seje enebhuo-ohienye, eda tama ele ghe enikpeana ekpokopo onẹbhona ramude Ijiu (Jews) ọle enavae.²¹Eda tama ele ghe uwedẹ nanreyen bhẹbho nan rẹ khian bhi Iromas bi osene okpanọ.²²Enẹbho ne hari bhenin da takugbe nerẹ gbi Ipolọ bi isalas; ọbhuohien nonribhenin da vinugbọn ele bhuru tama ele nerẹ ukpokpo nontoto gbee.²³Eghe neki zẹrẹ gbe mẹnten, eda munele kuọ bhi ẹkẹ-ighan, edatama enegbẹlo-ghonighan nemam gbele nonşen beja da niẹmin ebha nẹgbe.²⁴Eghe na kirẹ tọnama ọnọgbẹloghonighan ọda munele kuọ bhẹ kẹ ighan non kẹ ẹkẹle nẹ ne ighan ele bhe eramẹn.²⁵Aki sẹ bhe ughamende /ogizilen/ ogidiẹn Ipolọ bi isalas daha neromun sui-ilolo rẹ gẹn osenobula, eno-onighan nekele da ha ka-ele ehọ.²⁶Guaguako, otọ damusiẹn, dọresị onunon ribho ọni-ighan da ha mulueghe; guaguako enodẹ rebhe da tiyea (bea | bia), dọ rẹ sẹbhi Ighan na rẹ diẹn eno-onighan da tobọle fanọan.²⁷Onọgbẹlo gho onighan ki riọ bho-owe kere odẹ nọri bhi Ighan tuyiea; ọda re opolo non rẹ gbe egbea, ramude ọki rẹ riamin ghe enonighan rebhe ki nẹgbe.²⁸Ena Ipolọ da reso, "Hẹgbegbea, ramude I manrebhe ribhe-enan".²⁹onọgheloghi onighan da yọ namu ukpare ọdarunẹ nabhe ẹkẹle bhẹ ẹkẹ uguomin ọso ofemun, ọda dedigụ bho-odalo Ipolọ bi Isalas.³⁰Nele dagbare tale, "Enikpea, bi mẹn luyẹ nimen ada min-enin?"³¹Eda tamalèn, "rẹqbhi edianlèn Ijedun uwẹ bi uwa nonşẹ".³²Eda temon osenobula malèn, ọle bi enekele rebhe neha ribhe ẹkẹ-onuwa.³³Onọgbẹlo gho-onighan danele ọnọsasoni, kpele itẹa, ọle bi uwa nonşole da miamen egghenin-egghenin.³⁴Eghe nonle kirẹ re Ipolọ bi Isalas vae bhu-uwa nonşole, ọda mu-ebele nele, ọle bi ene ri bhu-uwa nonşole da ha ghonghonramude ele rẹ bho-osenobulua.³⁵Eghe nedẹ kirẹ we, ọbhuohien da ju-uhuomun jì ọnọ gbẹlo ghi-onighan non je enikpeani da ha khian.³⁶Benọki dians, bha dagbare bha dọ ha khian bhọ ofure".³⁷Okpakinọ, Ipolọ da tamaele, "Ibha gbemanlèn bhi Isira-ọ rebhe bhẹkẹ abha non manlèn ọta, aremiẹmin Ibhokhin Iromani (Romans) mankhin, Ibha dayẹ munọ manlèn kuọ bhi-Ighan.Eki ho ne zamanlèn obọ nian bhẹ ẹkhokho? Heye: je tobe dagbare ne dọ neman gbe ra".³⁸Onọgbẹlo ghi-onighan da dọ tama enebhuohien, eghe neki rẹ

hõn ghe Ipõlõ (paul) bi Isalas (silas) ghe iromani (Romans) ekhin, ofen da ha muele.³⁹ Enebhuhien ki da tobe vae dõ nele dagbare bhiele nerẽ humele beje ele arẽ sibhõ õnẽbholo re.⁴⁰ Iriõ Ipõlõ bi Isalas rẽ si bhẽkẽ ighanre eda vae bhu- uwa nõnõi Ilidia (Lydia). Eghe ni Ipõlõ bi Isalas kirẽ daghe eni Ibhioele na, eda ha mõen Isudu bejeki rõi bhõ õnagbẽ-ebhore.

17

¹Eghe ne ki rẽ gbera ebho na tiõle Amfipolis bi Apolona, eda do se bhi Thessalonía eju uwa oga õsi ujus yee. ²Ipõlu bi ejõ ka lu khẽ da diõ re edoga eea nele zilolo bhi emõnõso osenobula³ Oda dabhi emõn nõso osenobula mu ele elokore gbe, õikhẽke ni Ijesu rẽ loya bi nõ yẽ kpanõ bhu uu. oda yẽ õni Ijesu ni temõnlen ma bha hi kiristi. ⁴Eso bhẽ ni Ijesu da deba Ipõlu bi Isalasi iriõ yẽ eni Greek ne mama rẽõbhõ bi ikhuo na henmõnlen. ⁵Eni Ijus, ne bha rẽõbhõ, ne mõnli ihienloze da ne ikpia ne imen bhẽ eki eda si ebho ne bulu kokore ha gbi isusu. Eda zuõzui ijuwa nõ si Ijesin, eda guanõ ne mui Ipõlu bi Isalas ni enebhilo. ⁶Eghe ne bha kirẽ mi ele, edda si Ijesin bi ibhio nekele bui enebelo ghẽ ebhilo eda tale eni ikpia ne fi agbon uhonmon ko otõ vae bhi enan. ⁷Eni ikpia ni Ijesu ne õõ bhu uwa bha rẽkhan uhi nõ si sizar, eyõle ojie õbhebhe ribhõ natiõle Ijesu. ⁸Ona ki da ha kpokpi ena agbulolo bi egbõloghbhõlo bhi ahu be hinonẽ emopnlen. ⁹Eghe ne kirẽ fin Ijesin bi enerẽkhanlen, eda jele kpanõ. ¹⁰Ona asõõn ni Ipõlu bi Isalasi da diõ bhi Ibẽri. Eki se ni eda diõ bhi uwa oga õsi Ijus. ¹¹Eni ebhona diegbere goera ene ribhi itezanonian, ranmude, eda men onẽ emõnlen bhe egbe, eda fẽ õni emõn nõ so osenobula ghe si irõr nõn ¹²Ebho ne bubu da rẽõbhõ, ikuo Igriki na henmõnlen bi ikpia. ¹³Eni Ijus ne ribhi itezennonian kihõn Ipõlu tẽ emõn osenobula bhi Ibẽri, edga diõ bhi dõ ha kpokpo ele. ¹⁴Eni inhio da yi Ipõlu nõ dio obõ õsi ohiminlin, Isalasi bi itimoti da de bhi eniaan. ¹⁵Edare Ipõlu diõ bhi Atensi Ipõlu da yele ne yi Isalasi bi itimoti kẽ buõ õle re. ¹⁶Eghe ni Ipõlu kirẽ ha khe ele bhi Atensi oda manman bale õle bhe egbe bõ kere ebõ vuõn õnẽ bholo. ¹⁷Oda ne ele zilolo ededẽ bhi uwa oga, eni Ijus biõrebhe ne go Osenobula, bi onõ õle kere bhi eki. ¹⁸Okpa nõjeso ne rẽõbhi, olenlen egbe rẽ fure, bi ene yẽẽ na rekhan uhi, da bu olere. Eso da yẽ bõ õnotanẽ emõnlen guanõ nõ ta? le da yõle õsi ebho kokore rẽ gi ebõ na bhalen, eranmude ote emonli Ijesu bi ukpanõ bhi idin. ¹⁹Eda ri Ipõlu vae bhiuwaigũzõ, eda nõ len, tama iman õni emilin nu uwẽ manlen na, ²⁰Emilin ni man bha sẽ hõn khẽ khõn õna, ma guanõ nima len eba rõ õna ta. ²¹Eni Atensi bi eriõbhe ne len bhi eni da rẽ eghele nõ sele rẽ ha tale lakahõ emi õõ õgbõn. ²²Ipõlu da mudia bhi adesi uwa iguezõ, oda talẽ, bha ni ikpia Atensi, ii daghe bha manma ga. ²³Bi ejimẽn gbera, li dagh eji bha da ga ijeke, i da ko ojiekho re na gbebe õõ "re jio osenobula na bha le" Ebi bha ga bhẽkẽ abhalensẽ, õle mẽn dõ tama ibha. ²⁴Osenobula nõ man agbon bi ebe ribhõ õle ebialen okhu bi otõ nõ iyelen bhi uwa na ro obõ ma. ²⁵Eyi obõ arẽ gale ranmude õ bha guani emilin bho nõ sẽ man, beeja mienlen õle rẽ iyienlen bi ahienhien bi eminrebhe man. ²⁶Ikenegbe õso okpia okpa oda mi õrebhe nõ ha yenlen bho otõ, õ ki mamam len be jia bue sẽ bi ejia yenlen la. ²⁷Be jia da guano osenobula, kian bu õle bi eki mionlen. okpa no obha rele bhi ejõ odode ye. ²⁸Ikenegbe nõ õõle man da yenlen, da khian, da ribhõ be ji õgbẽbe nõ sẽbha tale Ikpẽ nõ õõle ma khin ²⁹Be na mielen ikpẽ nõ so osenobula ma khin, õ bha khẽke na ha ghe ebi manlen ga bi elõnmon, laoze la udo, emilin nõ ora manlen. ³⁰Be jiõ dia, Osenobula robõ gbera eghele na bha rẽ lensẽ, ejayena õ gbuhi nõn rebhe fidenõ. ³¹Ramude õ rie ukpkedẽ bhotõ nõ ba rẽ bhuohen õnagbona bhi ekẽ ikhiale bhi obe nõ muõlobõ bhõ Osenobula zolegbere ma õrebhe bhẽkẽ õriõle sibhi uu re. ³²Eghe ni ikpia atensi ki rẽ hen emõnlen ukpanõ õse ene yulu,, eso da zuõzi Ipõlu enekele da tale, ma de kae ehõ gbo kie bhi õni emõnlen na. ³³Aki luõnafo Ipõlu da zelee obõ. ³⁴Ebho eso sa deba õle, ene rẽ õbhõ Damaris bi ebho ebhebhe.

18

¹Ana ki gbera fo, Ipõlu da si ve oto (Iathens) re õ da shin ewo (Icorinth) ²O ki sẽwani õ da han men (Ijew) atiole (IAquila) o bhi (Ipontus) õ la ne italy vae bhi okhola (Ipriscilla) ramude (Iclaudius) tala ma jews na si we (Irome) re Ipõlu da rehaleen kpanõ. ³men Ipõlu wena bhi eki okpa ẽ do õ da ddebalen deweni a mẽnun ene gbi iyenyen⁴Ipõlu da riale bhi ekẽ otue eduzano õ riale bhi õ rẽ kulenkugbe (Ijews) bhi (Igreeks). ⁵Enia (Isilas) bhi (Ithimothy) rẽ ni (Imacedonia) vae Ipõlu da mu agbe fi iwena Osenobula õ da tale ma (Ijews) Jesu kiristi nõ ⁶Sokpa (Ijews) da nalen ghegbe ipõlu da re owẽwu an sole man elan õ tale ma len esagen na sẽ wa õ ri bhe ukhomon nõ sẽ wai emen shalẽ Eghe na e men shin (Igentiles)⁷O da siwenire õ da shin uwa õ si (Ititus) (Ijustus) okpia nõ gha osenobula. ⁸(Icrispus) õ ri ewo shan bhi otue nõ riobhon emion õ si osenobula bhi Ijuwale bhi aria na ri bhi (Icorinthians) ka na ihon ka na yayi ẽ da me amẽn⁹Osenobula da ri (Ipõlu)talo bhi Ason ve ẽ kẽ awohẽ ẽ jiẽ ofen mu ẽ sokpa talo ẽ huẽ. ¹⁰Iramude emen debaẽ orira rewoh nõ la sabo ria iramude ona men mõ eria nõ bun bhio ewo na ¹¹Ipõlu da gbe ukpe bi uki ehan õ da temõn Osenobula ma eni ewoni¹²Sokpan Eghe ne (Icallio) re kin (Igovernor) bhi (Achaia) Ebhi (Ijews) a da guakpano okhõle okpiaẽ da mu (Ipõlu) ahin nalen guẽzõr. ¹³edatãle oni okpia na da rih Isidu ni ewo na haghe Osenobula¹⁴Seyẽ Ipõlu ki gwabõ notalo Gallio da taleman Ijews vah ne jews aha mẽn emũata nõ la otanowagba la ota ẽõ si õgbubela õ ki ni wa guẽzõ. ¹⁵Sokpa aha men inota no hi ani bhi uhi wa tale we akpen. õle guanõn nõ õle kin omõezõrgu bhi otana¹⁶(Igallo) da tale men ena na sibhie eji iguezõ re. ¹⁷Irio eda mu õlẽ (Isasthens) nõ rib otue shan a da gbole bhi ojiu kho osi Iyuezõr sokpa Igallo vb gh ẽ bhi elan lu¹⁸Ipõlu da gbe ukpede nõ bu. õ da shin (Isyria) bhi (Ipriscilla) bhi (Aavila) okẽ si õ kpana(cenchrea) õ da gben eto na so le Irjie okuve nõ lu ¹⁹Eghe na ki rẽ sẽ (Ephesus) (Ipõlu) da zi (Priscilla bhi Aquila) obõ vae eni, õle ni (Ipõlu) da na vbe ekẽ tue. õ da ku ilo kugbe bhi (Ijews)²⁰Eghe da tale ma Ipõlu nõ gbe ikede ẽso sokpa Ipõlu vae yẽ ka ²¹Ipõlu da kpan õ da tale man ilen - men kaka vae da ekẽ iho no si Osenobula õ da shin (Ephesus)²²Eghe ni Ipõlu rẽ sẽ bhi (Icaesarea) Ipõlu da shin okhun (Ijerusalen) o da lõ tue otue ne ribh (Ijerusalen) õ da han (Antioch) ²³O da gbe ake eghe we ni Ipõlu da kpano a shin Galatia bhi Phrygia oda mu edibo na sõle agbẽ. ²⁴Erji yena okpia okpa (Apollus) Alexandrian da bhi ole ve onõ õ da vae bhi Ephesus õbhõ isabõ

reṭalo okpanon oda kpono bhi itemon Osenobula ²⁵A da tale man Apollos eke emon neo si osenobula no ha mon okhowudu vae eke orion. O da temon Osenobula bhe o da malen emo o si Osenobula sokpa Imiamen osi Ijioni epkpa olenlen. ²⁶Apollos da talo eke Isidu bhi eke otue sokpa priscilla bhe Aquila ki re hon e da riole a shin aghe eke lo temon Osenobula man len kakabo ²⁷Eghe neo ki re gbera a shin Achaia emilen dare Isidu na len e da gben ebhe jie Idibo na ri bhi Achaia e da gbe obosha na len. Eghe no ki re se eni o da men kpa abon na rio wo ²⁸Apoleo (Apollos) ji enin Ijuisi (Jews) len bhi eje dakha talo. ureman osi ebhe non khale ghe Ijesu (Jesus) ole khi kiristi (Christ).

19

¹Eghe nan do re mien Apollos ribhi corinth, Opolo da gbera onamagbaebho nin okueshe bhi Ephesus, oda ki ene re khen Ijesu re. ²Ipolo da non ele, "bha se min amen osi elinmin non khiale eghe nin bha re rebho?" Eda tamalen, "Eeye, man ma se hon ebatiolo ahu elimin non khiale". ³Ipolo da tale, ba kire ra amen bha? "Eda tale bhe ke imiamen non si Ijoni". ⁴Iriyo Ipolo da re ewanien bho, "Ijoni ramen osi orehuman ni agbon. oda tama ele ne rebhi onun ukpokpa nin non da vae de ole vae fo, oni khi Ijesu". ⁵Eghe ne ebholo khire khon enan, ekida mien amen bhi ehn non si Ijesu. ⁶Eghenin Ipolo kida ne oboyoan ele, Ahuelinmin non khiale ida bu ele re, eda edo ru ukpolamen osogbon talo ye so akhase. ⁷Erebhe da ha yi ebea si etun igbeva. ⁸Ipolo da kha khin uwa nan da ne eronmon oda rahu ha talo bheke uki ea, re ewanien man ele ebhon eguale non si Osenobulua. ⁹Eghe ne nin jews khire mun udn zeze ha mon akan ehoy, eda munke ha to tebe ne bhagbe reji onun Uwede reji onun usun agbon Iriyo Ipolo re zeze oboy, oda ne enodibo ha talo edede bhi onun uwa non khua non ribhi Tyrannus. ¹⁰Oda ta khian bhi eke ikpe eva, bo nin ene yon bhi Asia rebhe ada hon onen emon ose ebialen man, hene ribhi jews bi Greeks. ¹¹Osenobulua da ha lu iwenan ohanilolo bheke oboy non si Ipolo, ¹²Do re ion atupele bi enin ikuoku awuegbe non nin oboy osi Ipolo vae re sui onon khomon emianbhen khi siebhegbera bi enin orion nei bhen. ¹³Onenghenin enin Jewish ne no orion gbegbe ne khion ebholo do vuenin. Eda ha so tie elin Ijesu bo ne ada ha mon ahu ne re nin orion alinminebe khonlen sade etale, "Bheke elin non si Ijesu nin Ipolo taa, men tamem dagbare". ¹⁴Oni onen Jewish ne khua, nan tiolo sceva, non mon imon ihilon ole lu onan. ¹⁵Iriyo ono orion noni bhen re re ewanien nan len, "Ijesu men lenlen, Ipolo men lenlen, ko huwe?" ¹⁶Ono orion noni men non ribhi ono okpea nan da de ve ele yanghelea. Iriyo erebhe re negbe re ebheba bi ukuanbhin si bhi onu uwa re. ¹⁷Orebhe da len onan, enin jews bi enin Greeks, ne yen bhi Ephesus. Ofen da mun orebhe, enin elin Ijesu da ki ke kien onan mun ekpen nan. ¹⁸Redebaenan, ene rebho ne bunbun da ha tale khian ebhin ebe ne lulu. ¹⁹Eneridunan lu emin nebunbun da munnun ebe nan tie ne bunbun kugbe tue elea isigha ebho ne bunbun. Eghe ne re ke eka nan re de ene ebe nan, onan kha yi igbe yan egbo eva osi oze. ²⁰Iriyo emon non se Ebianlenman re kike ha ra ahu nian khian bhi ode rebhe. ²¹Eghe nin Ipolo khi re ri wenan orion non sole so oto bhi Ephesus, emin oda riale bhosiorion non non rekhan Macedonia bii Achia aha khin iJerusalem; oda tale, "Men ha khin enin, men de seye min Romun". ²²Ipolo da ji etu eva ne rekpa ole bhi macedonia, Itimothy Bii Erastus. Okpanon ole to bole da de bhi. Asia bhu ukpeghe khare. ²³Onenghenin ekpokpo bi obalo bha ye haribhi oto Ephesus reji ono Ode. ²⁴Orekan du eki nan tiolo Demetrius, non ri ekan of Artemis, oda mun eki ji ene weni iwenan oboy. ²⁵Oda si eneweni ewenan oboy kugbe tale, "Eni ikpea, bha lenmin eke enin ewenan nan man min igho non bun. ²⁶Uwe dagbe bii uwe honlen ghe, iyi Ephesus okpa, onoto Asia rebhe, oni Ipolo den ebholo ne bunbun. Oda tale ebey ebony non ro oboy man eiyebo ²⁷Ayosi oni okpa ebele ye redeba nin iwenan non saman aiyequanoy, yerede ba enin, otuenokponole non si ebony no okhuo Artemis ahio khien eyeye. Egbenin oki ri ukponomin non sole deyeyea, ole nin Asia bii agbon rebhe ghore nan". ²⁸Eghe ne khi re hon nan, eke da ha kho erebhe, eda so dagbare tale, "okpono khi Artemis osi Ephesians". ²⁹Ozughu da vuon onan agba ebhore, enebho da zu unune bheke okho okpa nabhi onun uwa nan da ri ikhilen man. Eda mun enele bi Ipolo koko ha khian, Igaius bii Aristarchus, ne ni macedonia vare. ³⁰Ipolo da re ha quanon non ne ke usun agban na bho okpakinson emin ulogho ne rekhan Ijesun bha jo na. ³¹Redebaenan, enun ulogho ne wenan bho oto Asia ne ha yi osiolo dajole ukhomon bhiolo non he nabhi onun uwa ikhilen. ³²Ebho eso da ri ukpuru fi, eso do kha so bhi ode ke ranmunde onun sun da manman mon osughu. Eso bha manman len ebeze ne da si koko. ³³Eso bhi ewe enun usun da bhun Alexander ude, non kien Jews re ha sua riotalo. Iriyo Alexander khire ha ria ebea ro oboy ta, nere ha guono ne si ekpokpo kie bhi ji onunsun ye. ³⁴Eghe ne ki do len Jew non, erebhe da do vie dagbare bheke uru okpa, tale, "Artemis osi Ephesians okponobhi." ³⁵Eghe non onokpea non wenan bho onughele khi re ve enunsun kua fo, oda tale, Ibha ni ikpea ne ribhi Ephesus, Okpea la ribho non bhalen bho onughele nan Ephesians ole uwaoga non si Artemis bi adudu non no okhunle dehunenre? ³⁶Bona ki mien enemnin nan yi eba kien ebhalen, bha kien onon hunenan bii onon bha ro otua luemin. ³⁷Ranmude ibha mun enin ikpea nan di ikotu re nei yi ozigan osi uwaoga laa etota ne bhagba re ji. ³⁸Bononkidianan, sade Demetrius bii enewenan nede be ele mon qsali reji onon khire khin, ai tuyi kotua nan re re emin khian bo non kheke. Je sa eghe bhu unun. ³⁹Ahamien uwe da ha quanon nun uwe len ebe emin nekele diaye, man sabo re hennen emin nekele bhi osikoko egbe-eghele. ⁴⁰Ibhan manman ribhi ehe non bhagba bheke onin isiokhonlen non non bhagba. Ebemanman siyo nan ribho bii man khian la sabo to nan fo. ⁴¹Eghe non khi re to nan fo, oda tue ono sikoko nan.

20

¹eghe ni okhun re a so, Ipolu da ge na re we ohen edibo o da re isidu in ohen edibo o gb okibue ni la o da shin Imacedonia. ²Eghe no ki re na agba ewo ni o ta mi lan emon Isidu. o da vae bhi Igrisi. ³o da gbe uki ea bhi Igrisi a da mo ota ni Ijews na ta jo le be eghe no re a shin Isyria o da kaka qa vae de bhi macedonia. ⁴Eda rekhanlen lo sebhi asia be ni Isopaja (Sopater) omo okpia osi Ifarusi pyrrhs honin Ibara (Barea) vae (Aristarchus) bi (Secundus) en eva vae 1Thessalonian vae

bi ahin edibo Igalus nọ re bhi Derbe. ¹Timothy bi Itychicus bi Trophimus neribhi IAsia. ⁵ Okpanon enẹ ebho kakhan kodalọ remanlen vae Troas. ⁶Min da na okọ ashin Ipilippi ekẹ bread na wa gwa. ekẹ ukpede ise ma da bu na re bi Troas ma dda di wẹ ni ukpede Ihilion. ⁷Ukpede ohenhen neribhi bhi uzana Eghe ni ma re si ko ko kugbe ni ma re guoghọr ọ ni bread. (Ipolu) da tale ma ohen Idibor ọ le mugebe no re kpano Ikpeda nọ gẹ vae. sokpan ọ da shin uhomonuile kodalo ogizien. ⁸Ukpa na bubu da re bhi ekẹuwa no ko hun Ejimadasikoko. ⁹Okpa ọ pa da di bhi egbegbe Iwindow a ti eni ọ lẹ (Eutychus) ọ da na owe na owa be eji Ipolu re a talọ sẹ ọ ni okpa na ọ da sẹ yẹ wẹ ọ da ni okohun uwa no jẹ ea dare ẹ da mu ekuọle si ota rẹ. ¹⁰Sokpan (Ipolu) da tune so tọ ọ da nien egbe ọle bhonon yulu ọ da mu ọ le koko, ọ da ta mi len na ha jie agbe wọ len ọ wa wu. ¹¹Irior o da a re okohun kaka ọ da guoghọr Ibulediọ da lo oni Ibuledi okizenilen talo kakabor ọ da kpanọ. ¹²a da ri ọ no okpea vae agbon. ¹³Man toboman da na bho okọ kodalo ni Ipolu a shin Assos. Eji ma da mama ni ma re mu Ipolu ekẹ okọ ona ole wanọ no le lu-ramude ọ mugebe nọ rẹ ri owe a shin. ¹⁴Eghe no re kamire bhi Assos. ma da rio na oko ma da shin mitylen. ¹⁵Irior ma da na oko lo sẹ we ni Igbede nọ jie va bhi Chios, Ikpede nọ jie va ma da ri bhi (Isamos) Ikpede ni ma vae bhi ọ ni ewho ni (Miletus). ¹⁶Ipolu ralefoh no re na bhi oko (Ephesus) beia ddamien ọ wa gbe ẹ eghe bhi Asia ọ da tua shin (Jerusalem). Eghe (pentecost). ¹⁷ọ da jie ikpa aso bhi (miletus) ahin Ephesus ọ da jie na re wẹ enero otue khan. ¹⁸Eghe na ki rẹ bulore. o da ta milen wẹ tobor len ekpede ohenhen ne mẹ ri owe na semen sẹ (Asia) Ejiayana me eghe rebhe me rẹ eghe nọ semen nẹ dia ¹⁹Mẹn da khago osenobula bhe eki idegbere bi evie bhe edomen nọ sunu da mẹn ramude ẹ bẹ men ni ehen men ni ehen (Ijews) mam da mẹ. ²⁰Wẹ lenlen behie me ha dia mudia ni me tale ma wa abie ọ kin ukalen resi bejie ma we lẹ wedagbo bhi ijie uwa ijiwa ghen (Ijews bhi Igreeks) da ta. ²¹eseqhe osi Ifiegbe denegbe ekẹ Irohwo osi osenobla bhi irewo an si (Jesu). ²²Eghe na ẹ me shin (IJerusalem) rejie ahu Ahu eliminokhale me wa len bi la sunu weni. ²³Sokpan Ahu elimin okhale tale ma len iya ewo nọ le yolo akpokpo bhi edawen mudia hio le we ni. ²⁴Sokpan me ha gi ẹde agbon na sẹ mẹ ukalen. me ha sabo rule soto bhi wena ọ si osenobula soto. ne me men obo si ose nobula. ni me re itesele emoh osenoblua bhi eseqhe ọ si osenobula. ²⁵Eghe na ghe me len wa ekelawa ni mẹ vae dọ tẹ mon osenobula ma bhi keke me elo me. ²⁶oni kigbera me tale ma wa eseqhe no ribhi Egbe na me molen Isagben onsi oria. ²⁷Me wa iu ẹ mi re iyeke re jie wẹ me tale ma iho no si osenobula. ²⁸oni kigbera ewen-ewen agbe no se bhi ulilin Auh eliminokhale nọ hav gbelohe monewahen ni re a gbelo a otew ọ si osenobula. Osenobula ri arin no so le dẹ regi arin no sole eba edileada tule arien ọ si omono sole. ²⁹Eghe ni ẹ are kpanon ogokghoho ki bhi ewale wa e da re human ulin ne me. ³⁰Emẹ lenlen ekẹ wa aria eso dẹ kpano ẹ ki ta ota ni ọ re shin edibo si egbe la re. ³¹Wa gbeloghagbe no se na len ekiekipana mẹ wa vel eve o si oriasoso. ³²Agiyana me mu ẹ osenobula obọ bhi uwenitohan. ọ nọ sabo ralebhu uku ẹ wẹ la ẹ nakplan. ³³ọ le wa shalo gi emioria soso orie yilsilve bhi Igold la ukpon. ³⁴on obọ me na o ri ẹ mẹ gwano men bhi earian ha me. ³⁵ekẹ emirewa mẹ rẹ Ijemin re nu re menkpa ena wẹgẹ emekpa bhe ne ọ re yere emon abiamin Jesu. beji wẹ da yere ota ọ si osenobula ota ni osenobula tale eromon no mẹ nọ na ri emi si ọ obọ re ghera na re men. ³⁶Okidarior talofo ọ dadegue neromon na lẹ. ³⁷arewe dia vẹ ẹ da dada ipou ẹ da fẹfẹ ọle unul. ³⁸erawejen wa ghogho aruda ota no tale wẹ ẹ da kẹ miole elo ẹ da sulẹ ohan na oko.

21

¹Egbe niman kire kpanon bhe ejieyere manda mu okhan hen, kha khi ahbe ebho osi isosi (cos), iro ukpede nọkele man dakha khinagba ebho Irodesi (Rhodes), enin man da kha khin Ipatara (Patara). ²Eghe niman kiremi okọ non khin iflonka (Phoenicia), Iman danabho muokhan hen. ³Eghe niman kire daghe Isaprozi (cyprus), ozele obo bha ogobo bhi ono okọ, man dakha khin isiria sy ono okọ, man dakha khin Isiria (syria) madaro huẹn bhi Itaria (Tyre) Eji ono okọ ada muihe so oto. ⁴Eghe niman kire min eni idibo, mada ne ele dia bhi ikpede ikilon. Reji Ahu elin nonkhale ede yi Ipolu non kha ye kha khi IJerusalem, (Jerusalem) ⁵eghe nin ikpede nan gbe bhe enin kire gbenā, Iman da kpanon iror manki khan ele rebhe bi ikhuo ele bi imon dare kha man sibho onan, agbe ebho re irio man da digue bhe egbe ede, neromon, ⁶Man da ye egbe oki-Irio man da nabho okọ vae bhi uwa ⁷Man kin wenan foh bhi itire (Tyre) man da vae bhi Ipitomaisi (Ptolemais) Enin man da lẹ Ibhio man ne ele dia bhi ukpede okpa. ⁸Ukpede non dia kole eda kha khin Isaesara (Caesarea). Man da na bhu uwa nọsi Ifilipi (Philip) non rẹ emon osenobulua vẹven ebholo, non kha yọ kpa bhe eni itu ihilon, irio man da na ele olia. ⁹Ono okpea nan dakha mon imamen ihilion ne bha min okpia ne ta akhasẹ ¹⁰Benin man kire dibhe enian bhi ikpede eso, enin ononta akhasẹ nan tiọle Agbosi (Agabu) da nin Ijudia (Judea) vae. ¹¹Oda bu ele re oda ri ugbe ekun osi Ipolu oda ro ọle gbala awe bi abọ iro oda tale, Ahu Elimin nonkhakhale yole, ¹²Inian nin Ijuisi (Jews) neribhi IJerusalem are gba ono okpia non yan onin ughekun nan, eki olen bhi obọ osi ene bhalen osenobulua (Gentles) ¹³eghe niman rehon enemnin nan, Iman bi ebho nakha ribhe nin dakha bhilin rẹ de ba Ipolu nonkha ye kha khin IJerusalem. ¹⁴Ipolu da wanien, "Bebha lunian, bha via bi bha guoghọr man ahu? ọle bho bha mugebe nare gbale okpa, okpanon non ọle yu bhi IJerusalem bhe elin nọsi Ebianlen Ijesu (jesus). ¹⁵Benin man bha sabo nin Ipolu talo, man huẹnāen irior man datale nin iho nọsi Ebianlen sẹ. ¹⁶Ikpede ea kigbera, man da mu ekpa irior man dakha khin IJerusalem. ¹⁷Enin man bi idibo eso da rekhan man bhi Ikasaria (Caesarea). Edari okpia okpa rekhan egbe nan tiọle Imanson (Mnason), okpia nonin Isiprozi (cyprus) odibo nedele niman nadia. ¹⁸eghe niman revae bhi IJerusalem eni ibhio nan dagbhonon yeman obokhan. ¹⁹Ukpede nọkele Ipolu dare khan man kha khin isi Ijemisi (James) inor ene ewanlen rebhe dakha ribhe nin. ²⁰Eghe nọkire tue ele, oda kha taman ele okpo okpa ebo osenobulua lu bhi ewele ene bhalen osenobulua bhi oga nasole ²¹eghe nekirehon eda khuemen osenobulua irio ede lamanlen uwẹ ghe, obhio, eke uli eke kiyẹ reobhe ene yo otue (Jews) Erebe datale eda rebho oni uhi. ²²Ete emon ose maman, uwe man ego osenobulua le neyen bhe ewele ene bhalen osenobulua niman zi Imosis obo bi uwe taman ele nekhiye ruẹ omon osele, bi nekhi yekhan rekhan iho osọ onagbon nan. ²³Bebho makilu ye? Ede homin ghe uwe

vae. ²³Benon diarior lu ebimen taman en man mon ikpia enen nevin ive. ²⁴ Ne enin ikpia nan uwa kpekha bho obe ele, uki haosa nelulu ne ele, be ne ada ghen eto oa. Beneg ebho rebhe adalen ebata uweghe bhe egbe ohogholi non. Ekilen uwe yenen uyemin no ghale, bhi ure bhu uhi. ²⁵Okpanon reji ene bhalen osenobulua ne reobho man ghen jiele nesi eghe sibhi ebare lueghe emin bhe ebore, bi aranlen, bi ebakhienan bi igbogheli re". ²⁶ Irior Ipolu dane eni ikpia ukpede nokede Ipolu kpe egbehan deba ele. Irior eda na bhu uwa oso osenobulua (Temple), eda kha kpe ukpede osiukpekha non oare, mon omuse be nada remin nodede. ²⁷Ukpede non zi ihilion kilafoh, ego osenobulua (Jews) neni Asia vae, eda daghe Ipolu bho otue, eda vee ono osikoko rebhe eda robore Ipolu bhe egbe. ²⁸Eda kha so, Ikpia osi Izire (Israel) mien kpaflen. ono okpea nonan enikpia emirebhe nokin uhi reji, eria, ene uhi bi, bhe enan bi ejiekeh, oye he ibo (Greeks) rebho otue bi oye ria onoto ho khale nan". ²⁹Ekika minolen Itofirosi (Trophimus) ni efisian Ephesian bi ole bhi eke ebho, eda khokhor Ipolu rirole vae bhi otue ³⁰oda han nonan agbe ebho rebhe ilolo, irior, eda nekugbe mu Ipolu. eda sirole sibhi otue re, ejiejie eda khue ekhu. ³¹ Ne kire kha guano ne gbalea, nonon ota da sebhi eji ene gbale ghi Ijerusalemu bhi urieso. ³²Ejiejie oda he egbaneghe bi eria obhebbe irior eda ru-une dibho non usikoko. Eghe nene eria kire daghe non yanele bi egbanegbe, Ebha yekha ghi Ipolu. ³³Eni nonyani ele da nele talor min ele Ipolu. Irior oda yole neri ighan eva muolen gba Irior oda non kho bho ole khin bi bebho ole lueghe ³⁴Eso bho ono usikoko dakha so bhi emin kekere reji ono-omen ebienlen ele bha yelen emonata, oda yolenamun Ipolu vae bho odalo. ³⁵ Eghe nonre sebhi ejia da hen okhun, ene gbanegbe damun olen ramude utumin osi eno osikoko. ³⁶ Ene eria rebhe darekhanlen kha so bhi olele. "Ibha muonlen khie" ³⁷Eki kha guano ne mun Ipolu re bhi odalo, oda tama onoyan egbanegbe "Abi sabo re eghe men rene talor?" onoyanlan datale, "uwe zo oiboh Greek?" ³⁸ Uwe yoni Ijioitisian (Egyptian) nonon vae do kha ne ebho honlen bi uda ri ikpea uki enen bhi Asiria (Assassins) dagba re dior bhi ojje egbo?" ³⁹Ipolu da yole, ogo osenobulua ole khi (i am a jews) nonan agbe ebho osi itarisiosi (Tarsus) bhi Isisiria (cilicia), Imen oria nono, agbe ebho nemin ye vae men khin. Imen bhi, jimen ne aria talor. ⁴⁰ Eghe nonon yanlan Iyokuolo kire regbe nanlen, Ipolu damudia bhi ukhude odaro obore nenegbe, oda ne ele talor bhi Ihiburusi (Hebrews) oda tale.

22 ¹"Ene Aba bi ibhuio Aba, bha hin unu na semen" ²Eghe ni eni usuebhola ki re hon khi Ipolu zi uru si ihibulu, eda huene yan. oda yi ele. ³Oi juu ole men khin, otai isilikpa no si itasuci ole bie men, okpanokotai igamalie bhi ona agbe bho na, ole men da lueghe emin. Ona lu ole emin bhi uwede ro gbale no si uhi no si ene Abama, ole men khin men moi ihubhudu ji osenobulua, bi eji bha re molen elena. ⁴Men ri ekpokpo ugbea rekha ene ri bhi onu uwede na, i da ghani eso, muni ele o bhi ighan khi ikpega khi ikhuo. ⁵Odion ohen bi eni ewanlen den si osai bhi ona. Ei gbere ebe ri emen ni rie ji eni ibhioo ni ikpea ni ri bhi Idamasikosi, deba men yi eni do muoi ele fiki ye re bhi ijerusalemu, bi Ighan ni ri oya ne ele. ⁶Bhi eghe ni men re khian bhi uwede, asike Idamasikosi, a buu odan, men, bhi osi uguaguako, udedi ukpa no ni okhu vae da bhala ne gamen. ⁷I da degbe bhi otai bi i da hon okpuru no yi men 'Isolu, Isolu, be zale khi uweghe kpokpo men?' ⁸Ida wanie yi ole khore weghe khin, Ebeanmen' oda men, Imen khi Jesu onai inazareti, ni uweghe a kpokpo. ⁹Ene rekhan men ei mien oni ukpa, okpano ebha sabore len ure si ono men talo. ¹⁰I da yi ole, 'bi uweghe ho ni men lu, Ebeyanmen da yi men, 'kpano kha khi Idamasikosi. Eni a da tama emin rebhe na ta bhi otai khi uweghe a lu! ¹¹Imen bha ye kha sabo daghe ramude oni ubhalamin no khua no si oni ukpa no na men bhi elolo, ene re kha men da mu men obore re na bhi Idamasikosi ¹²Ena men da mien oni okpia na ti ole Ananayasi, okpia no ri ahu rebhe re rekhan uhi no si Osenobulua ni eni ijiu rebhe ne bhi eni te emonlen esili no si ole ¹³Oda bu men re, ne men so mudia, yi men 'Ipolu ni obhio, kha daghe' bhi oni egheni tee, i da daghe ole. ¹⁴Egheni, oda men, 'Osenobulua no si weni aba man ki zige nu re len iho no si ole nu yie re daghe ukpokpo no khiale bi nu yie re hon ota no ota no nu unu na si ole re. ¹⁵Ramude, uwe dei khi ono si osali ji ole re ji ikpia bi ikhuo rebhe, no re ji ebe ole honlen bi ebe elolo no si ole daghe. ¹⁶Bi eji oki dia nian, bu uweghe ki khe? kpano, miamen bi n ukpekha bhi emin ebe ni ululu, bhi eke u sotie elinlin no si ole'. ¹⁷Men ki fikie re bhi Ijerusalemu eke imen ri bhi ni eronmon bhi eke uwa oga no si osenobulua, imen da mi imian elolo ¹⁸Imen da daghe Ijesu Ikiristi, oda yi men 'osi otua, kpano bhi Ijerusalemu osi ejeje ramude, eda re bhi ota no semen nu da tama ele ¹⁹Eni imen da yi ole 'Ebeyanmen, ele to bi ele, i lenimi, khi imen mu no khue, gheni ebho ne re bhi uweghe bhi uwa oga kike. ²⁰

²²E kali ehore se bhi eghe no re to oni ukpota ni. Eghe na, e da rie so yi ole "Bha ri oria no dia nia si bhi onoto re, ramude, o bha yie khieke no yie kha yhenlen. ²³E ki kha sosore, fini ukpon nesi ele kua, bi ekere okhulu. ²⁴okalo si eni eyo kulo da tama eni eyokulo ne ri Ipolu na bhi eke ogbo no si ele. oda yie tama ele ne fini olen ikpasan, e a yie nolen ebezele khi eni ebho esoso re negale. ²⁵E ki ri ikpiri gbanore fo, khi e ho ni kha ri ikpasan ghi ole, Ipolu da yi ono zere okalo ni eni eyokulo no so mudia bhi eji ole yie, "o i rekhan uyi, na re ri ikiri re gbani omoto iromu, na bha se bhi ouhen gbe? ²⁶Bhi eghe ni ono zere okalo no si eni eyokulo ki re hon na, oda kha buu oni okalo no si ele, oda yi ole "Bi uweghe ho nu lu? Ramude onokpia na omoto iromu non ²⁷Oni okalo si eni eyokula da buu o re yi ole, "Tama men omoto iromu weghe khin? Ipolu da yi ole "Ehe" ²⁸Oni okalo si eni eyokulo da wanie, "Udedi igho men re khin omoto iromu. Okpano, Ipolu da yi ole "Ai bie men omoto iromu" ²⁹Eghe ni eni ikpia ne re mui egbe ne re kha no olen ota, eda zere ole obore ejeje. Ofen da yie kha mui oni okalo si eni eyokulo, bhi eghe no re hon khi Ipolu omoto iromu o khin, ramude ole ji a ri ikpiri re gbale obore ³⁰Edewele o soke, oni okalo si eni eyokulo da kha guani emoata no ri bhi oni emonlen ne ni ijiu mo da Ipolu. Ramude ona, oda tani eni ikpiri si Ipolu bhi obore re, oda yie buu eni Ijiohen bi okolo enedion ne vae bhi ikolo. oda mui Ipolu si oto, ri o mudia bhi eweghe ele.

¹Ipolu dakue ɛlɔlobhe enamukalo bhor ni ikokko, Ibhiomien I mien rekhɔle nɔmien yenlen odalo Osenobula reɛɛ reɛɛ ɔneghele nan. ²Ojohenlen Ananias oda tama odibo nemudia bhe ji ɔle ye nɛ fiɔle iminbhunu. ³Eni Ipolu kida tamanlen "Osenobula remingbee uwe negbuwa nɔfua na kpekwa, uweɔle uweɔbhuo khen bɔnuhitale, uweɔle ne fimubi, ebu hi bhata. ⁴Enemudia bheni da kha tamanlen, "Inan uwerezuɔuɔ ojeohenlen". ⁵Ipolu da wanele, "Ibhiomien mien bha len ojeohenlen khior nan". I gbonlen, khei tɔtebeɔ ɔrebhokhan bhe egbe. ⁶Eghele ni Ipolu kirekere agba okpa bhe nɛ bholo Sadducees agbibonɔkeɔ Pharisees, ɔdamamatalɔ dagbare bheke ɔnosikoko "Ibhiomien, Pharisee mien khin, ɔmɔnɔsi Pharisees ɔle mien khin. Ramude imien ireobhior ugbochiekpanɔ bi idin nɔse eneyulu, olenemen jezɔr ba ⁷Eghenɔreɔnan igbugan kida khari eni Pharisees bi Sadducees bhiɔr, ɔnosikoko da waegbea. ⁸Ramude eni Sadducees, rebhior aimengbo kpanɔr bhi idin bhor ene yulu, ai mien ehi, amin orion nesose, okpia kirinɔr ɛnɛ ifarisisi rɔbhenan. ⁹Ozughu danabhɔr nikolo, ɛnelenuhi neri bhobɔr nɔn si Pharisees da muda tale "Iman bha daye emin ebe nor nokpianan lulu. Abhɔakimien, orion non sosenobula ɔyehi nɔletalɔr?". ¹⁰Eghenin udede igbugban kire kha ribhior ɔdion eyokulo kidakha nɔfɛn neɔɔɔyan ghi Ipolu ɔa, ɔdaki dati eyokulo nedɔr ri Ipolu akhineda. Aɔn norekhan onukpede, Ebanleman da mudia, tamelen, 'muduzeze ebe sunu adɛrɔletu, muekhumen ji Osenebula bi Jerusalem bi Rome. ¹²Eghenede kirewe, Jews eso dakha monokugbe, edavinhen, eleda le ebale sokpian elegbi Ipolu ɔa. ¹³Qigba bhe egbɔlo eva nɛa ribhi ɔno asikoko. ¹⁴Edabuɔ ɔnojoheɔen bi ɛnɛrebhɔlo kha, edatale elevihenlen, eledalebale reɛɛ eghele naresabɔr gbi Ipolu ɔa. ¹⁵Jonicotu kuɛ jenareɔ ɔnɔdion eyokulo nɔri Ipolu re, nakikie gwɛɔ nɔsɔle Rejiman, iman kigbɔla bhu gbede ɔkwesenan. ¹⁶ɔmɔnobhoi Ipolu bieɔle ɔdahahɔ ebeata, ejeje ɔda nabhior ejamu Ipolu fior, odiatama Ipolu ebemanman. ¹⁷Ipolu daji eyokulo ɔkpa bheni, nɔri ɔnusɛnobhokhan ji ɔdion eyokulo, oimon eboatamanlen ¹⁸Qneyokulo da riɔnokhan ji eban ele, ɔda tamalen oimonuhiɔmɔn najolele jie. ¹⁹Qnɔdion eyokulo daki riɔnokhan diɔrbhe ekhokho ɔnɔlɔgbɔn. ɔnusɛn obhokhian datamanlen eni Jews emiegebe reɔbhɔr navɛtiam a ikotu nɔnchie ti Ipolu nachie feɔnɛɔr ghe nɔsɛn. ²¹Kherele bhior, ramude ɔse ikpia egbɔleua nekhiole, evihenlen, ɛle eledada ele dale akwe mien ele gbi Ipolu ɔa. Ejayenanian uwe bhior akikhe nurobɔbhior ²²Odion Eyokulo ki da jo nokhian akhan ɔdatamalen nɔkhetaman oria olemenmen. ²³Odia dati eyokulo eua nɔ tie eyokulo ujujie bhi jan igbie nemuege caesarea, eyokulo igbi igbi igie bhi janhilion ɛnhen akasi, bi ujujie bhi jan igbie enemunanda, egogo ea ɔle bha rekpanior osekeson. ²⁴Qyetama ɛle ne mune aki re nɔa ji Ipolu reakhien eji ifɛlisi nɔn rebho kha ye. ²⁵Oda di nian gbɛn ebe. ²⁶Claudius Lysias rei ifɛlisi naman muekpena imen tue. ²⁷Ibhokhin Ijuisi muɔɔen kwele, erɛda Khaholo negbɔlea, mien kida ne eyokulo ni reɔhimɔnlen de nimen re len obhoi Roman nɔn. ²⁸Imienda kha holo ni len ebɔlulu, I dariɔlea khin osikoko nɔn sele. ²⁹Imien kikere ɛmonlen uhi nɔn sele ole edanɔgbegbe, mien bha daghe ebɔlulu nada yɔle agbɔlea hɔr amuɔlenbhighan. ³⁰Edɔrekamen eshumagale, ɛjeje idayɔ neriɔle jie, idataman eneniɔlegbegbe nerhɔ mien ɔɔen bheni, Okin iɛɛbue. ³¹Eneyokulo da lu bɔnatamanle, edari Ipolu edarasɔn di Antipatris re. ³²Edekiwe en'e yokulo dazɔlɔbɔ bi ene henakasi, eledachia kha vade, ejele da. ³³Eghele nene hien Akasi kire si caesarea eda riebe na rienele ni ɔrebhekhan, edaye zi Ipolu ɔbɔnianlen ³⁴Eghele nɔn reɔbhokhan ki reɔr ɔnebe ɔdanɔn Ipolu Inidumun neɔle nan vae, eghele nɔn ki len Cilicia ɔnavae, ³⁵Odatale enekele kokogwiewor akivae olede kaehɔ ɔnɛɔr nɔsɛn" Aniɔkida tamaele neriɔleɔ uwa Nonsi ihɛrɔdi nɔn idia nɔn si igɔvamɛnti nɔnse ɔrebhokhan.

24

¹Aki tio ikpedeisen, Ananiasi ojie henlen, enerebho kha bi onen mɔnln seɔle bhunu, Itazazasi eba vae bhe nin. Enen bho nan da vae ne dɔ sɔ seli gbi Ipolu, iyalo Ononrebho kha. ²Eghe ni Ipolu ki mudia odalo, ɔnɔn rebho kha, itɛli ilɔsi (Tertullus) ɛbɔ bha min Ipolu bho ɔda ɔda kha tale. Ramude Qebho kha, ofure ki ribhu ghe man, ramude ikhualoghe nɔn se emin ogbɔn ki vae bhe bho man. ³Iman len manman khe men man da men emin esili rebhe nu we lu, uwe nan man man muekpen nan felix. ⁴Ramudɔna imen ye da re bue gbe bhi do tua. Iman bhie nu ka man ehɔ khere. ⁵Iman miɔ nokpia nan bhe be mɛn ɔnɔn ri bho kho Esenebula sɔte ebho ejere kha ye bho ye bho na gbɔn nan. Ole rɔ no otu nan tilo Nazarene kha. ⁶Qle bho kire khe ho nɔn ria Ejadatliea ima da mu olen khue. Imanholo nin man gui ɛɔ nɔn sɔle bu hi ebho man. ⁷Lysias, ɔdion eyokulo ɔda fianlen simanlen obɔ re. ⁸Qdataman ebho nenɔle gwi nekha bu ɔnɔrebhɔlo kha. Akinɔn Ipolu ota, aki sa bo len emɔata. ⁹Eni Jews daye bebaele tale ɔnɛɔr nenɔle gwi, emɔnta nɔn. ¹⁰Eghele nɔn rebho kha ki re ti Ipolu nɔn dɔ tebe riɔ bhunu oda khuɛmɛn ɔnɔ bhu hien emonta ramude ewanlen nɔn mɔnlen bhe ezɔr nagwi ɔle manman tiɔlebhɔr nɔn retɔ ɔnoriɔbhunu manlen. ¹¹Uweki de len ɔbhasesi ikpedeigbeva nɔn yi Jerusalem bho oga. ¹²Eghelenele remien bho ga, imien bha kha nɔria gbugan Imien bha tiɛ ebholo otue bhe egbe, ibha tiɛ ebholo bhe egbe. ¹³Elebhɔr da sabɔ talɛre ebɔle lulu ¹⁴Imien tan unumen tiaman ɛ ebɛ bholo tiɔle otu ekhokho, ɔle bho khɔnu ghede ni mien rekhan nuhi bi eno ohenlen tale. ¹⁵I mien mɔnikhualoghe da Osenobula rete ugbo che panɔ bhi idire nɔ enekhiɔle bi eluminebe. ¹⁶Onozele imien domegbe ni kien ɔnɔbha hoɛ ɛmɔnlen iyalo Osenobula bi oria. ¹⁷Ejayanen ikpene bubun negberia idadɔmue ekhuɛmɛn ji ebho mianlen bi emin oga ji Osenobula. ¹⁸Eghele nekhen Jews nen Asia vae rekɔlere bhe jɔda ga bho otue ebhobha kha ribhe nin, ijerebhe ifure. ¹⁹Enɛ bho neɔle imien luemin ebe eghe seɔle nɛ dɔta ejimien da lumi ebe. ²⁰Odianin nene bhonian reɔdagbare do tare ebemien nimien lulu eghele ni re mudia bhi icotu nɔsi Jews. ²¹Aibamɛn enikpia nan ɛdemien emin noimen eyle ni re tale ugbo kpian ɔ bhi idin nɔn eneyulu oiribhor, solpan onan okpia eda mumen vae bhe enan. ²²Felix naka maman, fuale-ɛho bho nɔta, oda rhɔ onezɔr yi. ²³Iniɔda tale negbanegbe rhiɔ ɔle kha khin imu, akharegbe wemenai, eiyejeni imole Itat kha rekpale. ²⁴Ikpɛde esokigbera, felix bi okhuɔle drusilla, nɔyɛkha yi ijusi da vae bhe ni, ɔdajenarei Ipolu, ɔdahɔn ebokhin nare rhiɔ bi Jesu. ²⁵Eghele ni Ipolu kirenɔle zilolo reɛɛ ikhale, Idegbere bi igweɔr nɔvade, Eniɔfen kidakha mu felix, enin oki dayɔle nɔse rebhior re-eghe nanlen fo, olɛɛ chie

jenareole.²⁶Orëkhe gwanigho bhobi Ipolu, oniñdenan rhhte egherebhe nonotalor. ²⁷Ikeva ki gbera, Porcius festus kida chien orëbhokha bha ji Felix re khaye, Felix odaho namien eni Jew hoemonlen, Oda zi Ipolu obo bi imu.

25

¹Eghe Ifesitosi (Festus) nabho qne ebho oki si ikpede ea oda nabhi isizaria rorë sebhi ijerusalem. ²Eneyan ebho bi egbegbe eria Ijusi (Jews) da mu uhebha osi Ipolu (Paul) irio edakha no Ifesitosi(Festus) bho okhorebhe. ³Norë ehimen nele reso Ipolu (Paul) odan-retioe ezò bhi Ijerusalem obue nemoda reko kheole narë gholea bhu uwede.⁴Ifesitosi tale amu Ipolu mon bhi Isizaria, oda yole ole dike khakhi eni. ⁵Oda yole onon sabo rekhaben non rekhalen, Nalen ebe ruanlen reji ole, be nada nalen guezor⁶Ifesitosi obha si ikpede elenlen da igbe iro oda kha khi Isizaria, ukpede non diakole oda rodi bhi ojukho osi iguezò oa oda yole namu Ipolu ji ole. ⁷Oki vae eni ijusi naribhi Ijerusalemu eda sike, iro edate ebobhalu rebhe ole bhe egbo nada sabo reman. ⁸Eni Ipolu datale ole bhamin emi ebe nole lulu reji uhi osi otue la reji isiza (caesar). ⁹Okpanon Ifesitosi dakha guanon nonmin ehimen bho obò osi neyo otue iro Iplu dawaniën "Bha guanon nibha rekhalen khakhi Ijerusalemu nole ronebha guene ezò bhe eni?". ¹⁰Ipolu datale, ole mudia iguezò osi Isiza ole bha hebha ori ososo beni bha lenlen.¹¹Ipolu dayole okharemin ebeimen non ole lulu non resë nada gbò-ole-ea, ole he nakha gbò-ole ea, okpanon akhamien eni iguezò narebhe ihoho non, oria khiriemo obo nele imen bhië Isizia". ¹²Ifesitosi khine enebho tafoh, oda yole ole "uwe gini Isizia, obi Isizia ole uwe ada khakhian".¹³Ikpede eso kigbera etuevea (ojie Agippa bi Berice) dovae bhi ejie dawenan dofe Ifestitosi ghe. ¹⁴Ekizebue oda muemon osi Ipolu re. Nni Ifelisi muon bhi ighan bhe ena. ¹⁵Eghe narë kharibhi Ijerusalemu ole rekha nalen guezor eda kha guanon uhi narë riala agbonan. ¹⁶Imien dalaman ele onun uhinin ribhi Iromu Romans narëmu onan nan guezor nonin ononalen guezor denë elo ghe resò egbe norësò egbeole.¹⁷Ole bhaye khari bhenin, ukpede non kele okidibhi ojiukho osi iguezor oa iro odayole odayole nariño okpia re. ¹⁸Onon nalen guezor khi mudia, eda yole ebha dagbe ebòno okpia nalu natuqu iwobhuhomon. ¹⁹Emikë nemien bhu uhi nere ga ole khi Ijesu (Jesus) non yulu ni Ipolu yole oyenlen. ²⁰Ole mon ahu nonole guanon oto qne emonan, benon diania Imen nonlen sodi sabo diobhi Ijerusalemu remudia bhone edanmenan.²¹Okpanon, Ipolu dabhi nazolobo khe otafah osi onoyan ele. oda yole nokharibh Imu ni Isiza re vae. ²²Agrippa da ni Ifesitosi tale, "Imen yeho nimen hon ebò ono okpia ta" "Ewiën," Ifesitosi datale "uwë dei hon ebò ta"²³Ukpède nòkele, ene tuevia (agrippa and Bernice) davae bhi iluemilin, ele bi eneyan egbanegbe bi egbegbe eria neribhi onangbe ebho. Ifesitosi ki tonota, Edari Ipolu ji ele. ²⁴Ifesitosi datale, Onojie Agrippa bi agbon nedebaman ribhe nan, uwe daghe ono okpia, eneyo otue nebubun neri Ijerusalemu bi eneribhe ena soti ole non qne okpia nan khaiyë khaiyë yenlen.²⁵Ole lenln obhami ebolu ebolu nada gbolea, okpanon onorë gini onoyan man, ole odale nodò mien bha. ²⁶Okpanon, ole bhamien ebò ole agbn ebianlen ole zele nida riolere onojie Agrippa, Beji ole adamin eda ghen rekhan qne emon nan. ²⁷Ole riakere emin nobhagba non, nare yole onighan oria khin nan bhamin ebagben rekhanlen.

26

¹Eni Agrippa dani Ipoli talo oaghoen tose egbe Eni Ipolu danien obò asoseli negbole. ²"Ime tie egbemen onò ghonghon" Oje Agiripa, Ime gue ezor noso me maen ukpedenele nan regie ene gwimen ezor nibhokhi Ijusi, ³Ona mama tare ranmude uwe ozebe uwë khi bheke eba reyielan bi inon ogbon osi Ijusi⁴Emuata, eni Ijusi lenmi ebi men reyuelan ye re nusen re avade bheke ebholo manlen bi ijeruselemu. ⁵Elenme re no otor rebhavade, Aha mien ehola ne rebho ona, ghe ime yielemi bi faresi, Ene mama lenë bhe eke uriobho nosë ebholo.⁶Imë mudia nabhumohien bhe eke ighodalo Nose ve nan Abamalen. ⁷Onan oni ive nan agbei ebholo igbeva daha moikwa elolo ghe nerë go osenebulua bha ason bi odanme, ona oni Ikwa elologhe oje, ona ezò ni Ijusi nemë gwi. ⁸Bezele ibha ki datale asabò reqbho Osenobulua osabò rionq yulu sibhi idire?⁹Iyia kinq ime tobomë hare luemeli redei Ijesu nosi Nazaret ¹⁰Ime lue enan bhi Ijerusalemu. ime mune ebholo nebulu ne khiale noso osenobulua khue bahu na reme bho obe eno ojeohelen; aki gbone elea, ime bha zeke bha aze nan ze. ¹¹Ime roya nele igbake nebulu bhe eke uwa oga bi nere fiunu egbe dene egbe. Ekele mama riame redale bi i daroyanele bhe ebholo noyi isele.¹²Ime ki lue enakhian, Ime daha khi Damascusi bha ahu bi ugieme eno ojohelen jele; ¹³bho unu uwe de bhe eni, bho osodame, oje ime daghe urukpa nokhulu bhala vae nobhala gbera ohelen, oda bhala regime bi ikpia nima kokhien ebholo. ¹⁴Imarebhe dako denowe bho oto, Eni Ime dahon urulu neme talò bhu urolo nosi Heburu, Isolu, Isolu, Bezele uwe dakpokpome? oðe kakami nuwe re gbu udo.¹⁵Eni ime datale, 'Owee khi ebialen? Eni Ebialen wanien; Imebho Ijesu nuwe kpokpo. ¹⁶Ejayanen yan kpanobhotò uwe mudian; ramude onaze Ime dazegbe rie mien, nere jie bo odibo bi oseli reje ene milen nuwe lenbhimen bhe ejayanen bi eghe odalo. ¹⁷Bi idë miefn bho obe enë bholo bi enebha len osenobulua nime jea bulu, ¹⁸Idë tanle eloloa bi iki nele sibhi eke ebuiki re vae bhe eke orukpa bi udeyeyien nosi ojpu re buo Osenobulua re, beje eda mieurehuma nose emiebe ne bububu bi uku nia renele nian hanle egbea bheke uriobho bhe eke ime¹⁹Okpano oje Agirikpa, Ime bha moakenho daehò okhulu ni imiealo navae. ²⁰Okuese, rejene ribhi Damascusi nihenhon, bi Ijerusalemu, reje enan agbebhola neribhi Ijudea bi ene bha zewe se len osenobulua, i da tamaele ne sibhe emiebe re ea buo osenobulua re, ekia lunosen. ²¹Ramude onan Ibhokhi Ijews da mume honegbemia bhe eke uwa otue.²²Okpakinò ime damio orekpa nono obosenobulua vae resë eja seyeyena, eni ime da mudian tale maien ene kherele bi ene kponole emilien so so no bha gbera eno ohenlen bi imozisi notale qasunu- ²³ghe Ijesu oðe loya, ramude oleka onò yulu nihenhe nosibhi idire noa temolen orukpa maene soke bie ene bha len osenobulua.²⁴Be ji Ipolu ki gwezo rie suibhuhomon re, festusi datale rieso, "Ipolu, uwe memëmi ebe nutie gbe olere memë" ²⁵Ini Ipolu detale, Ime meme, onò menë Ifestus, okpakinò ime kite onemonle emoata bi ohien ibhuomien nò diale. ²⁶Onoje len ene milen nan ramude

ena ime datale bhe izeudu malen, Ramude ene milinan bha reko bhe ejoleye abha luole bhi ireko.²⁷ "Uwe rebho ota enele tale oje Agirikpa? Imen lemi uwe rebhe" ²⁸Agirikpa dani Ipolu talo, Bho onu ukpebhie eghele nan uwe kiholo nuwe reme kion ene rekhan ijesu ²⁹"Ipolu datale, Ime bhio osenobulua, bhe oneghe nan no bha tangbe bi eghe notanlen, oyi uwe okpa, reje orebhe ne kameho elenan, Eda dia bi ime okkpakino eye dadia bi ene reibhi ugbonighan"³⁰ Eni Onoje dagua kpano bi ono rebholo khian, bi Bernice ye bi enedabale dotoa; ³¹Eki sibhi ikolo re edaha negbele zilolo. onopiana obhalue emilin nosiuyumi bi ighan jole". ³² Agirikpa da tamae ifestus Ahaki fono okpia nan fia sade obha sie ezo okhulun bui iciza re.

27

¹Ele ki zilolo tale n'man rekhan ede ha khin Itali, ele da re Ipolo bi onighan eso nin ogbanegbe nan tiolo Ijuliosi otu ne gbelo ghe. ²Man da na bhi okede bhe'ebholo nantiole Abramittum non da nede ha khin Esahia. Bhisio man da ha khin egbede Asistakusi noi Itetzalonaika da rekhan manlen. ³ede nonzeva man da debhi okpebholo Isidoni se, Ijuliosi da mu ekpen Ipolo bhe'egbe jo da do bulu eshiolo ne gbelo ghe ole. ⁴ Re nabhenin man da na bhe'egbe rekhan agboko nsoi Isaiprosi, bhi egb'oto n;amenfi nega, ranmudde oholo da ha suaman rike. ⁵ Man ki hien ede ra gbera Isisilia bi Ipamfilia, man da re soto bhi Imaira agba ebholo si Ilaisia. ⁶ Bh'enin, oni ogbanegbe da min ok'ede non dabhi Alekzanda vade non khin Itali. ole da ne imanlen bhe'egbe ole. ⁷Man ki lanlan bhe'ikpede ne bunbunlun man kida segbe non sunan de bhi eje sike Isinaidusi bi oni ehoho efi obha ji' man da rekhan enin, man ki da rekhan ibode ikiriri, odenelo o bhi Isalimone. ⁸ Okpokpo, man re n'enin do re se bhi Egua Ejemen, non sike ebholo si ilasia. ⁹Ma ki mama sia eghelea, eghe irieke ohamen si ijiu da ye gbera fo, o bi kin okpokpo bi gbakho nin' man ye se ha khian bhe'ne'ede. Ipolo da gb'uhi nele, ¹⁰ o da le "Enikpia, men daghe onin okhian n'ada ha khian nan de kin osi ukuanmin bi irobo lu kua, oi yi osihe bi onokede okpa, ebholo eso ki ye yuno. ¹¹onin ogbanegbe da mun elo da ono guokede bi onon nyan on'oke gbera uhi ni Ipolo gbele. ¹²Ranmude ai da sabo gb'ukhuakhua bhe'egb'ede ene roko khian da bhe'ude nele ha khian aha sabo mien nele se bhi Ifonisi, nele gb'ukuakhua bhe'enin. Ifonisi eji okede da re soto bhi Ikiriti, odenelo bhi odoto ovonenlen bi odokhun ovonenlen. ¹³ ehoho odoto ovonenlen ki feke ha fi, ene si okede khian da re khokho ghe k'ele min ebele guano. Ele da tan oko a feke rekhan egbede egbede si Ikiriti. ¹⁴Omin oghe khere efi nan tiolo odokhulunisia da munkele ha gb'onin ebholo n'amen nega. ¹⁵on'efi ki mun on'okede, iman ki da zegbe oboto nin on'efi ehoho da ha ze man khian. ¹⁶Man da rekhan ukpomin ebholo namen nega nan tiolo Ikauda, okpokpo man re sabo min okoagbon ihinminegbe. ¹⁷Eki mun oni okoagbon okhulun, eleda ri iriolo gba bhi ehokede. Ofen ki da ha mun ele n'oko he do de bhejeken ede si Isairitisi, ele kida si ebare mun oko olien roto feke ha khian. ¹⁸Ughemin oya noni efi gbe manlen ede non zeva man da ha fini ihen bhe'ekede. ¹⁹ede non zea, ene guokede da tob'ele ha fini eminlin iwenan bhe'ede. ²⁰Aki mien ovonenlen bi uki bha bhala bi oni efi ohanabe non ye ha gbe manlen, man ye mon urebho ghe ;man de min uhonmon. ²¹Ele ki ze reke ohanmen khian, Ipolo da mudia bhe'ewe ene guokede taman ele, Enitpia, ibha ha re ka ehokede nimen bhulu, nibha he va Ikiriti se, bejaidda mien ekuanlan bi irobolukua. ²²Bheja ye nan bha mudu zeze, oria soso hi da yu sokpan on'okede okpa. ²³Inanson ehi osenobulua non nyan'men n'imen ye ga-ehi nonole da nemen mudia. ²⁴oda y'imen, he mun ofen, Ipolo. Uwe de mudia bh'dalo Isiza, bi ghe, Osenobulua non fuekele nede fenebholo nibha ko khian ninen. ²⁵Ramude oni bha ha mon izeze bh'udu enikpia. Meni rebh' osenobulua ghe beja taman men oda ha khin. ²⁶Okpa non on'oko de kune bh'oto namen nega. ²⁷os'ason ozigbe bi enen ki vae, bheji ehoho re ha mun man fiyo fise bheke ede Adriatiki, bh'ogizien ene guokede da se yiroleaki bu oto. ²⁸ Ele da khokho s'ode ye rele, e'da kere owala egbole, eki khian khere oki da ke owala isen b'igbe. ²⁹ Ofen da ha mun ele ne he de gbudo, eki da shi ebaremun oko dien sike oto eki da ha n'erommon n'ede. ³⁰Ene guokede da ha gunode nele re negbe z'oni oko oboto bej'ele ki ka mun oko nin khere bheke ede ele da ha ziba ghe eba re mun oko dien ele mun bhe'ekede. ³¹ Ipolo da taman ogbanegbe s'ojie bi egbanegbe nekele, ene guokede nan bha ha ribhi eke onoko nan ibha soso i danin. ³² Bhenin enegbanegbe da hun ukpusi oko ninkherea zoboto jo da ne ha khin. ³³ede ki we, Ipolo y'ele ne sete le ebale. "elenan ore gba bhi ikpede enen nyan igbe na bha le a bha da nan re ha ghe ode. ³⁴ Imen y'ibha rebale sunu si ihimin egbe. Ukpoto okpa hi da yulua bh'uhommon oria soso". ³⁵ oki tonan fo, ole da re ibule'edi khuenmen osenobulua bh'lo ele sebhe oda hian le bho. ³⁶Ele rebhe ki da le ebale. ³⁷Iman da ha yi ituan egbole ea nyan igbe bi ehan nyan igbene ha sibhi oni okode. ³⁸ Eki le khon ele da mun ebale non deke ha munon fi bhe'ekede n'oko da hegbea. ³⁹ede ki we, ele bha dagh'oto, ele da ha ghe eji oko da mudia bhe'egbe ede, ele kida zilolo s'ele de sabo g'uon'pko diho bhe'enin. ⁴⁰ Eki da jaja Ikpisi nan re mun oko gba kuobhe'ede. eghe okpa nin ye ele da shi ukpon oko n'ehoho re mun oko ha diho bh'oto. ⁴¹ on'oko da degbudo mudia bhe'enin. o'noko da zien mun oto, o'noko da banon an ramude ahu bi efi non na bhoni ede. ⁴²Eni egbanegbe da se manman n'ele gboni eni onighan ne he gua si bhe'ede se do negbe. ⁴³owanlen egbanegbe dda gbui non re hinmin Ipolo, o da tamon ene da sabo gua nele sanlan bhe'ekede nele gua doto re. ⁴⁴ Enekele ki rekhan. osomeran bi emin kike non da sabo ne bhokhun ede. Bh'onode nan ebholo ne ribhi eke oni okede da se bh'oto.

28

¹Egbe nare neman re bhe egbe dan man eda maman ele oto imonta (Malta) ati enin. ²Ene eria neyan onebho oiyee ejuejie nirior okpa emon ghe man, eda fie eranlen iman, ye manlen obokhan ranmude amen non kha gbe man eghe rebhe bi ulinlin. ³Okpanon eghe nin Ipolu re koko ukhun eran oda heole bhe eranlen, eyien da sibho re ranmude ukhamin oda jieje kinon ole bho oboto. ⁴Egbe non omoton onen ebho redagho onen elanmen regban bho oboto osole, eda kha non egbe eloe talor, Amen ono okpea nan ogbugbele non nosabo renin bhe ede oiyi ulunosen lunan nanlen non da yenlen. ⁵Okpanon oda lueghe one elanmen elanmen fio bhe eranlen bi obha kha mon ekpokpo. ⁶Ele dakha khe nokha mon

ukuamin ɔsi akhue bhu uhonmɔn la nɔndere nɔn yu. okpanɔn eki ghɔle fio bhe egbe nɔntanlɛn kere emin soso bha ruanlɛn, ele dafi ɔkhɔle egbedenegbe tale ghe ɛbɔ ɔle ɔkhɛhin.⁷ ɔnɛghe nan ejie sikɛ ele ɔtɔ dakha ribhɔ nonkin ɔsi ɔkhaɛmon okpea nonyan ɔtɔ (Island), okpea nanti ɔli Ipabulosi (Publius) oda yɛman obokhan gbɛ elo ghe man bhi ikpɛdɛ ea.⁸ ɔdakiɛn ghe ada ɔsi (ifabulosi) eirɔr ahubhu uhonmɔn gbɔ ɔle bi ijɛdijɛdi ɔda nowɛ. Eghe nin Ipolu kirɛ bu ole, ɔda nerɔmɔn, riobo yanlɛn irior oda re egbe danlɛn.⁹ ɔnan kirunan, Ene eria ne kha ribhi ejie ɔtɔ daze egbere bhe ɛdɛ ne khomɔn dayɛ vae egbe dadanele.¹⁰ Ene eria da maman muekpɛn ɔman bhe egbe. Eghe nin man kire kha muegbe nin mare kpanɔn, Eda re ebi man guanɔn manlɔn.¹¹ Uki ea kigbera iman da nabho ɔkɔ nɔnmɔn daribhi ɔtɔ bhe ede, ɔkɔ ɔsi Alenzenda (Alexandria) nagba "bhi ikpiri ɛbɔ" be nɔn yian uhenmonlɛn.¹² Iman kiruɛnre bho nan agbeɛbho ɔsi kiriosi. (Suracuse), Iman da gbɛn ikpɛdɛ ea bhe enin.¹³ Eni iman da kha dɔrɔ de agbea ebho man tiɔle ihɛgumu (Rhegium) ukpɛde okpa ki gbera ehoho ɔsi isaot (South) dakha fi, bhi ikpɛde eva manda di agba ɛbho nan tiɔli Ipuleoli (Puteoli) re.¹⁴ Eni iman damin ibhioman eso nin yele dɔnɛman dia bhi ikpɛde ihilion. bho ɔnɔn uwedɛ nan iman da di iromu (Rome) re.¹⁵ Bhe enin ibhoman, ki hɛn ɛmɔnman eda vae dɔ bumanre bhi eki bhe ebho nantɔle Apolosi (Appius) yɛ ene tue ea. Egbe nin Ipolu re min ibhio ɔle, oda khuɛmɛn osenobulua yɛ kha mɔn isudu.¹⁶ Iman khi sɛbhi Iromu (Rome) Eda ji Ipolu dade ba egbaneba kha yɛnlɛn ne gbɛ ɛla gho ole.¹⁷ Ikpɛde ea kin gbera Ipolu dadatie eni ikpia nere ebho khan bhe ewen bhe bhe ɛwɛ Ijusi (Jews) eki sikoko ɔle oda taman ele, Ibhiomen, ahare mien imen bha min emiebe nimɛn lu rejie ɔnɛbhɔ la rejɛ uhi ɔsi aba man, Amu mɛn re bo onikhan bhi Ijerusalem (Jerusalem) rɛ vae bho obɔ ɔsi Iromu (Rome). v 18 Egbe nere nɔn mɔnɔta eda kha guanɔn ne mienemen fan, remude emisoso ribho nada gbolea bho ɔnɛ ɛmɔn.¹⁹ ɔkpanɔn eghe nin Ijusi (Jews) rɛtɔr ɔta neimɛn bhe ebe guanɔn, Ada simen rɛ gin nin isiza (caesar), ɔrɛkɛn imɛn bha kha mɔn isɔda soso rejɛ agbɛ ɛbho mɛn.²⁰ Ranmudonan, behiɔ kidia imen datɛ be nimen oda mien bi iki neɛ talɔr, be naki mɛn ranmude ikhualoghe ɔsi Izirɛ (Israel). ɔle zɛle imɛn yɔ ɔnin ighanan.²¹ Iriɔr eda tamanlɛn, Iman bho guanɔn ebe bhi Ijuda (Judea) ranmude ɛɛ, iobhio (brother) ososo bha sene enin vae dɔ tota nɔmɛn uwɛ bhe egba.²² ɔkpanɔn iman guanɔn niman hɔr edu uwɛ ria ontoa yie, ranmude alɛn lɛn rejiman uwe kho tɔnɔntan rejɛ ejierɛbhe".²³ Eghe nan kirɛ ru ukpɛdɛ yi nanlɛn, eria nebu dane ejiodia vae. ɔda muɔnɔta re taman ele, iriɔr ɔda tɛ-ɛsɛɔhɛ ɔsi Eguale osenobulua. Oda kha guanɔn nɔn kha tɛmɔn Ijesu (Jesus) rɛna bhu uhi ɔsi imosisi (Moses) bi enakhase, rananbho ɔse ewiewiɛ rɛ sɛ bhe emuan.²⁴ Eso darɔr ɔhɔle bhi enɛn ɛmɔn nan tale. Eso bha rɛɔbhɔ.²⁵ Eghe nebha kire rebhe ebegbe ta eda kpanɔn nin Ipolu kirɛ tɔ onun ukpɔta nan, "Ahu elimin Nonkhaleoitator nɔsɛn rɛ nabhi isizaya (Isaiah) ahase ɔsa aba ɛɛ".²⁶ Oda yɔle, kha buɛ ene eria uwa tale, Bhu uhɔmin udai hɔmin, okpanɔn uwe dalɛn ebarɔleta, bi Bhu usaghe uwe dai daghe, okpanɔn oida yaso-ɔɛ.²⁷ Iriɔr ɔhɔle nasele da kigbin bi rejie ehɔr nasele ɔkakale nerɛ hɔr, bi nerɛ lɛn bhi okhɔ ɔsele la nerɛ yɛ fi egbɛ de ne egbe, la nɔre re egbe danan ele.²⁸ Benɔn yɛnan uwe lɛn omuiefan ɔsi osenobulua ɔji ɔle re rejɛ ene ribhɛ ɛkɛ agbɔn (Gentiles) edai ka ehɔr.²⁹ Ebe Iwɛnan Edibo uhomɔnlɛn ujie bi elɛnlɛn uviɔlɛn okpa ribhi ogban (Acts 28:29)-Ebe nɛdɛlɛ eso emon uviɔlɛn okpa ribhi oghan. (Verse 29) egbe nɔre ta ene emin nan, eni Ijusi (Jews) dakpanɔn Eda khaɔn udiedɛ ughale bhe ewe ele.³⁰ Ipolu da kha yɛnlɛn bhu uwe nɔn hawale bhi ikpe eva, ɔki gbɔrobokhan nene buɔlere erɛbhe.³¹ ɔda kha tɛ-ɛmɔn Eguale ɔsi osenobulua bi oda kha man emin ɔsi Ebianlɛn Ijesu kiristi (The Lord Jesus Christ) bhi isudu bha-bha kharɛko

Romans

1

¹Ipolu, egbɔnmandia nɔn ɔsi jesu kiristi, na toele nɔn dɔ ha yi ɔnanzɛle, na sɛi osenobulua.² Nɔ ka ve ive ni akhase ta da gbare, bhi ebe nɔn khiale.³ Rɛ jivkegbe ɔmɔn nɔn ɔsɔle ɔsi Idavidi, sa ha rekhan ɔsi ikpakpaegbe.⁴ Bhi ɛkɛ ahu nɔn ɔsi Ikhaile, a da ri ahu rɔleman ghe ɔmɔn nɔn ɔai osenobulua nɔn rɛ ji ariɔ Kpanɔ bhi uu, Jesu kiristi ni Ebealɛnman.⁵ Bhi ukegbe nɔn ɔsɔle, Imanlɛn ki min esɛɔhɛ bi na re kin odibo ɔsi arobɔrekhan uhi bhi ɛkɛ urɛɔbhɔ bhi ɛkɛ agbaɛbholo rebhe, ramude elinlin nɔn ɛsɔle.⁶ Bhi ɛkɛ eni agbaɛbholo rebhe nan, ai ki yɛ tie ibha ni ibha kin ɔsi Jesu kiristi. Reji ebholo rebhe ne ribhi iromu, ne kin ene hoɛmɔn osenobulua, na tiele ne dɔ kin ebholo nekhiale: bi ofure nɔn ni obɔ nɔn ɔsi isenobulua ni aba bi Ijesu kiristi vae ne bha dia.⁸ ɔhɛnhɛn imɛn hi khuɛmɛn osenobulua nɔn n bhi Jesu kiristi bhi ukegbe Ibharebhe, ramunde, urɛɔbhɔ nɔn bha ki kiɛn eba hɔn bhi agbɔn rebhe.⁹ Osenobulua ni imɛn ri ahu rebhe ga bhi uhonmɔn ujie nɔn ɔsi ɔmɔn nɔn ɔsole, hi ɔsai nɔn ɔsɛmɛn bhi uwedɛ ni imɛn re so ibha unun eghele rebhe.¹⁰ Imɛn hi n bhi eronmɔn eghele rebhe ghe, uwedɛ nɔn rɛhakɛn, ni imɛn sabo mien bhi ahu nɔn si osenobulua ni imɛn bulu ibha re.¹¹ ɔi ri imɛn bhi ɔkhɔle ni imɛn rɛ mien bha, bi eji imɛn ha da ri urɛna ɔsi ahu ni ibha, nɔn ha ibha zeze.¹² Ebi imɛn rɔle ta, imɛn guanɔ ni imanlɛn ni imanlɛn koko ha bhu egbe ude bhi ɛkɛ urɛɔbhɔ nɔn osemanle, osɛbha bi ɔsɛmɛn.¹³ Ejayenan, imɛn bha guanɔ na mien ibha bha kien enebhalɛn- eminlin ibhiomen, imɛn mɔnlɛn bhi ɔkhɔle eghele eghele rebhe ni imɛn ha re bulu ibha re, (ɔkpakinɔn, eminlin eso da mun imɛn mɔnlɛn rɛ si ejayenan) bi eju mɛn ha da ha mɔn Ikpe bhi ɛwɛle bha yɛ, bi eji imɛn rɛ ha mɔnlɛn bhi ɛwele ene hi yi jius (Gentile) ne kɛ le.¹⁴ Imɛn hi lu igrik (Greek), bi ene ribhi agha ɛbholo ɔbhebe, enewanlan bi ene, wanlan osa.¹⁵ Bi ɔsɛmɛn, imɛn hi muegbe ni imɛn rɛ ti ɔni uhonmujie esili man ibha ne ribhi iromu. (Rome).¹⁶ Ekɔle ɔni uhonmɔn uje hi lo mɛn ramunde ɔle hi ahu nɔn ɔsi osenobulua nɔn ha rɛ re ɛni ni ɔnɔn kirɛhakɛn nɔn rɛ ɔbhɔ, ɔsi ijius ɔsi ihɛnhɛn bi ɔsi Grik (Greek).¹⁷ Bhi ɛkɛɔle, Ikhaile nɔn ɔsi Osenobulua da zi egbere, rɛ ni urɛɔbhɔ re si urɛɔbhɔ bi eji arɛ gbɛn ɔlɛn bhi ɔtɔ, ghe "enekhiale di yɛnlɛn mɔn ramunde urɛɔbhɔ".¹⁸ ɛkɛlekɔlɔ nɔn ɔsi osenobulua ki zi egbe dabare bhi eguale okhunlun re ji enebharɛɔbhɔ, bi ene lu emin ebe ne ri uwedɛ olukɔlɔ di idobolo ɔ bhi ɛmɔnata.¹⁹ Ebezele nɔn da dia iriɔ hi ramunde eminlin nan lɛnlɛn bhi nobulua. ki

kin ebi erebhe daghe. Osenobulua hi re man ele.²⁰Eba re khokhole na hi daghe, non kin, ahu ededemende, bi benonhakhin non re ni eji osenobulua ye vae, ki zi egbe dagbare, nan re min oni agbon nan, a i ki len ele bhi eminlin na manlen.²¹Onan da ha yi ramunde ele re len eminlin re ji osenobulua, e bha mun oriri nanlen bi osenobulua, e bha ye khuemen olen. Nereluoni, e da kin uuki bhi eria. non osele, okhole non osi ele ni ewanlen hi ye no su ebiukia.²²E lu eminlin bo na yiole ghe ele wanlan min, okpakinon uuki e khin.²³E dazioriri non osi nobulua non hi ria khu rekhan ukhokhomin non osi ebamanlen nan re khokho oria, ifiamen, elamen ne ri obonannan khian bho oto bii ebe nannan.²⁴Eghe non kire dia, irio, osenobulua da zi ele obon re si egbe non osele ke oto bhi ewe ele.²⁵Ele non ne re emonata non osi osenobulua fia re ohoghoi, ele da ye ha gi n ne re ha gi onon min eminrebhe nan ahianba kin osole eghelerebhe, ise.²⁶Ramunde onan, osenobulua da zi ele obon ni okhobhelolo non hi men, ramunde, ikhuo non osele da ki ha ni egbe ele nowe bhi eja ha re da ha ni ikpea nowe bi eja re olele bho to.²⁷Bhi oni uwede okpa ikpea non osele da ye ha ni egbele ne re ha ni ikhuo nowe. Enan hi enin ikpea ne lu emin ekhole bhi egbe ele ne da to bele min ihaosa non kheke ele ramunde ufidon non oseleRamunde e bha guano ne ha mon Osenobulua bhi okhole, o da zi ele obon ni okhole non osele non wea, ne re ha lu eminlin non bha rekhan uwede.²⁸Eminebe ki vuon ele, okhole ebe, ihienloze, bi ilueyilan, Eke ukporion e ye, ugbele, ovan, umulu, bi eria ebe. e ye ti ikuekueta.²⁹Irunuria, eke osenobulua hi fuele, osabhalo, ihianbhegbe, ide gbo, iluemebe nan bha se ka mien khe, ei ye mun ekpen ni aba bi inen.³¹Ei mon ewanlen ei mon ureobho okhole esili, bi itohan.Ele bho hi len ebi osenobulua yiole nan ha lu, ghe ene lu eni eminlin nin si e ba ha gbonoa. okpakinon, qiyi ghe e luole okpa, e hi ye re obon bho ni ebholo ebhebe re ha lu ole.

2

¹Benon khin, uwe da yole umon egbele uwe non oria non guezor. Ezor nun gi bho oria ole ria egbe ose uwe non giezor uwe ye lu oneminlin ²Sokpa iman len iguezor non si osenobulua reji emuata eghe nore dere si eke aria nan lu animine ni. ³Sokpa yeole ama. uwe non oria. uwe non guezor aria nanlu oneminlin. uwe seye lu oneminlin uwe arule si Iguezor non si Osenobulua re ⁴lauwe riale rejie amen nakhare reji efe bhi egegela bhi akemu bhi loya bhi Izegba va len egege nan sole ki rie akhin efiagbedanagbe.⁵Sokpa okakale bhi udu nan si efiabedanagbe nun rebhi ekele uwe. Izohu ukpede osi izohu. ole ukpede osi arema osi Osenobulua iguezo osi ikhale. ⁶okhin ha odeode bhe jie are wena ⁷Bhi jie aria nan lu aminnonse reji oriri no sole. ode ri agbon edemede⁸Sokpa reji eria nan wanganon. non wa reo emuata. sokpa ribhore ani va khale. Izohun bhi arialen ki bu lan re ⁹Osenobulua kiri okpopo bhi Iwogagbe, nin enelu abi owa gba reji Ijew bhi Greek.¹⁰Sokpa oriri akpen, bbhi ofure khin vae riji oria non lu amin nose bhi ohene (Ijew) bhi (Greek). ¹¹Osenobulua elu aku. ¹²Aria nan bu nan lu olukho. akhin aria nan funah. Oria nan bunan lu olukholo aki guezor len. ¹³Ahamen onon wa khon uhi osi enan khale bhi Iyalo osi osenobulua, sokpa oda riobon rehan uhi. ¹⁴Irio (Gentiles) nan wa mon uhi elen khin uhi anasi agbe len aremien elen mo uhi. ¹⁵Rejie ona oda rilwena nan sole ma reji uhi nagben ve udu len, udu len gwalen ezon bhi eria nin la ria. ¹⁶Irio Osenobulua. amin non la sunu. Ukpede no Osenobulua dobhu ohon osi ekho-ho rejie emo osenobulua reji Ijesus kiristi.¹⁷Sokpa da ani ose ni (Ijew) da ribhi uhi idegbo bhi Osenobulua. ¹⁸uwe dalen uhi bhi umenkha bhi abi o gba le ve uhi. ¹⁹Daiwe wa ribhor. Uwe ri onon elo akhin ukpia reji eni ribhe ogobi. ²⁰aniamien eda mam uki amin. Oma imon ami uwe mon uhi osi ewan bhi osi emuata babhor oni ywadena re vae uyemilin non se²¹Wenon ah manm aria. Uwe vae mam agbe nose uwe non bgha ta emon oyi. vee barah. ²²Uwe nu we nan igbogbole. riji uwe non we nan gebo.²³Uwe non degbo. Uwe rehbo uhi. ²⁴Irio ani osi Osenobulua aki khin ole si (Igentiles) re ramude ani osi osenobulua a khin lesi ewa ra ramude ewa ra ramude we beji are ka gbon le. ²⁵Oruele qimon elele rejie sade uwe ehon bhu uhi okpanon akha mien oria uhi uwe khin oruele ose kikin onon bha ruele. ²⁶Sade oruele osi onon oradagb uhi. Oruele nasole ki gbe uhi. ²⁷Ole non wa ruele ki fue uwe non we rekhan uhi ramude uwe mon uhi nagbe. reji oruele²⁸Irio o wa yi (Ijew) onon daghe rijie Oruele nan daghe. ²⁹Sokpa (Ijew) nawa daghe oruele osi udu bhi orion ugemin len. eyi osi aria sokpa osi osenonulua

3

¹Batie elele enin jew monlen? Bii batie ihasa osi uruemin? ²Qiwon kpono bhi ode rebhe. Qhenhen, enin Ijews aio mun oremnon non obon non si nobulua vae ele bhi obon. ³aha mien enin Ijews eso bha ki reobho? Abhalense non sele mon sabo reele sibhi irebho urebho non khiale oso Osenobulua re? ⁴Oni da sabo. Non re hayi irio, jo Osenobulua ha yi uhon mon ata, nin orebhe hayi obhaohogholi. Be ja re gbonlen bho oto, "Uwe sabo man bi onon khiale bhi ota nuwe tale, bii nu uwe re ha mon akhon mio oto sade uwe si eghe igueso bi ihuohen". ⁵Okpanon aha mien abhakhia non samanlen reman ikhiale non si Osenobulua, bi iman sabo taye? Man sabo tale Osenobulua bha khia non resaba mu izophon non sole re bhu ukegbe man? Igbugan non so oria men re to nan. ⁶Onan da sabo sunun! Qhadiario bo Osenobulua re sabo bhu ohien osogabon ye? ⁷Aha minen uhonmuata non si Osenobulua bheke ohogheli si imen oigbeyi oriri, non sole, be bhzele nan seda ye nemen gui bi oluebhi ebe? ⁸Beze ibha bha tale, beji man re runun ria man reta, beji eso retale, "Bhan sabo tu ebhin ebe, be ji emiesili da vae"? Ebele riaa oi kien non gbale. ⁹Be ki khin nan? Mima kire egbeman si bhore? Manida sabo. man ki kien enan ne guezon, man in Jews bii eni Greek, man rebhe bonon ki ribhi eke emin ebe. ¹⁰Onan kien bi eba re gbonlen: "onon khiale ribho, oyi ukpokpa. ¹¹Onon len ebataye ribho. Onon guano Osenobulua oi ribho. ¹²Erebhe negbe. Erebe kien onobon bha yan. Onon lu ebe men ribho eyie, obho yi otuokpa". ¹³Oto urulu non sele inan odia bi idin nan tujea. ukpolamen non qimon ugemi. Obi osi eyen rie bhi oto egbunu". ¹⁴Unun non sele ohonlen vunolen bii ariala". ¹⁵Oranmen non sele tuamin non re gba n kua. ¹⁶Yriaa bii ori bhi ukpefanlen non sele. ¹⁷Enen ebholo nan ebha len uwede ofure". ¹⁸Ofon osi Osenobulua rie bhi elolo". ¹⁹Ejayanen ibhan lenmin ebu uhi ki retaye, oi ni ene ribhi uhi talo. Beja damien unun

rebhe ki gue, bii ɔnan agbɔnan rebhe ɔle Osɛnobulua ane guɛzɔ.²⁰ ɔnanzele ɔria ribho nu uhi sabɔ mudia bhi iyalo ɔle. Uhi ri ilɛn ebhin ebe re.²¹ Ejayanen nian rɛbera uhi, ihiale nɔn si Osɛnobulua asɔ egbere. Uhi da sɔ ɔsɛli bho bii eno ohɛn.²² Bi mɛn rɔ ɔnan taa, ikhiale nɔn ni obo osɛnobulua vae bhɛ ɛkɛ urɛbhɔ nɔn no obi Ijesu kiristi vae ɔsi ɔrebhe ne rɛɔbhɔ ikɛkɛ ribho.²³ ɔrebhe luemin ebe eda sibhi ɛkɛ oriri nɔn si osɛnobulua re,²⁴ Ekhi da min ukpekha bhi ɛkɛ ɛsɛhe nɔn ni ɛkɛ umiɛfan nɔn ni kiristi Ijesu vae.²⁵ Osɛnobulua oi ri Ijesu kiristi rɛ hasa bhe ɛkɛ urɛbhɔ aranlɛn nɔn sɔle. ɔi ri kristi manlɛn nɔn rɛman bhan odɛ nɔn ɔle rɛ gbekna man ebhie ni man kahi.²⁶ Bhɛ ɛkɛ iziegbe nɔn sɔle. Enan rebhe ruanmin nɔn rɛrɛman bhɛ ɛkɛ ikhiale bho ɔnɛnghe nan. ɔnan sunun nɔn ɔle rɛrɛman ikhiale nɔn sɔle bii nɔle rɛ reman ebɔle rɛrɛ human ɔnɔkhirekhin ranmunde urɛbhi Ijesu.²⁷ Ji idɛgbɔ ki ye? Ai re ɔni sibho re. Uhi la ki rɛ ru ɔni iwenan? Eye, reji uhi osi urɛbho.²⁸ Man kida kuɔkugbe ghe ria mi urɛbhɔ nɔn gbale sade abha lu iwenan osi uhi.²⁹ La Osɛnobulua Osɛnobulua si jews ɔkpa non? oi beyɛ yi Osɛnobulua ɔsi Gentiles? Ee, osi Gentile yɛ nɔn.³⁰ Aha mien, ɔsagie, Osɛnobulua ɔkpa, ole la sɛyɛ rɛhuman ɔnɔn ruɛle bhɛkɛ urɛbho, bii ɔnɔbharuɛlɛ bhɛkɛ urɛbho. Ibhan be gbo uhia ramunde bho? ɔbha sabɔ hayi iriɔ ɔakidanan, man re obɔ rekhan uhi.

4

¹Bi ma mamn wɛ Ebhaham, ɔnɔ biɛ man va de ɔsɛ egbe, mienlen? ²Sade, Ebhraham khin ɔna fanlen reji iwina, ɔkha rɛ min ebɔ khare degbɔ, okpanɔ, oiyi bhi odalo Osɛnobulua. ³Be bho ojiebe taye? "Ebrahim rɛbhi Osɛnobulua, ada kale ɔle bho ɔnɔ ɔlu nɔsen". ⁴Ene eghena, ɔnɔ miɛnsɔn, eke na hale yɔ sɔ ɔhɛ, okpakino, emin nɔ sɔle nɔ. ⁵Sakpan, ji oria nɔbha miɛnsɔn ɔda rɛ bhi ɔnɔ fanlen fia bhi uwedɛ nɔ oiyi ɔso osɛnobulua, irebhɔ nɔsɔle ada kale bhi ilueminɔsen. ⁶Idavid, da yɛ tiole "ahianba nɔ ni ɔnɔɔria ni Osɛnobulua kabhi ɔnɔ khiale na bha miɛn esɔn yi. ⁷Otale, "ahianba nɔ ni enebhoni ne lu emin ne bha rɛkhan uhi ne mɔn urɛruan, na gue olukho nesele muotɔ. ⁸Ahianba nɔ ji oria no osɛnobulua bha kolunho le bhi uru. ⁹Ona bho ki rɛman wɛ ahianba na, osɛlan ne rɛbhi ɔruɛ ɔkpa nɔ, la, deba ilan ne bha rɛbhi uruɛmi? Ramunde, man tale wɛ "Irebhɔ ɔle aka bho ni Ebrahim ze bhi ukhiami. ¹⁰Barɛ kale ɔle bho yɛ? Bɔ ruɛ fo nɔ la, bɔ bha sɛ ruɛ? ɔbha yi bɔ ruɛ fo, ɔkue ruɛ. ¹¹Ebrahim miɛn ɔni ama osi ogue osi ilueminɔsen ranmunde urɛbhɔ na osɔle bhe eghe nɔ bha sɛrɛ rue. Ebe zɛ oly nɔ, nɔ aly min ejio da yi aba osi agborebhe ne rɛɔbhɔ, sokpan ene bha sɛ ruɛ, ni amie jiada ki ilan ba enelunosɛn. ¹²ɔle sɛ ye li aba osi ene ruɛle, na mien wɛ oiyi eruele ɔkpa, okpanɔ, ne sɛ ye khian bhi ikhianrɛkhan osi ene muɛn irebhɔ osi aba man ni Ebrahim okuɛ. ¹³ɔni ive osi ebrahim bi ulin na sɔle, nɔale ada yi ɔno lu-ukhu ose ena gbana bha da bhi uhi va, ɔkpano bhe ɛkɛ ikhiale osi irebhɔ. ¹⁴Sade ene yenlen bhɛ ɛkɛ uhi ilan li ona lubukhu, irebhɔ yɛ mɔn ihe nɔ ya, one ive nin khin ihoho. ¹⁵Ikhekɛ ɔle uhi mure, okpakino, eji uhi ya, igbobora (olukho) ɔriribho. ¹⁶Ranmunde ona, irebhɔ nɔ, ni oni ivemejoda degbe yan esɔhɛ bi amusɛ reji ulin Ebrahim rebhe-oiyi rejie ne ribhi ɔtɔ uhi ɔkpa, sokpan reji ene moen urɛbhɔ osi Ebrahim. ole bhi Aba maen rebhe. ¹⁷Bejia gbɔnlen bhi ebe, "Imen ze'e rɛkhan Aba osi ebho ne bunbun". Ebrahim gha ribhi odalo onole degbe yan, Osɛnobulua nɔ ri uyɛnminin ɔnɔ u'u bi ɔnɔ datie emin nɔ-yenlen rɔ khin emin nɔ yenlen. ¹⁸Bhi ɛkɛ ikhualo ghe ɔda rɛbho bɔi-mon ikualo ghe, wɛ ole di khi Aba osi ebho ne bunbun, e bhi ɛmɔn na ka ta-wɛ inɔ ulin nɔsɛ adia". ¹⁹ɔbha mɔn eghe ne egbe rɛ wɔ irebhɔ nɔsɔle, ɔda riale egbe nɔsɔle yu to (ramunde ukpe iyisen o'ole ki akhin), bi u'umin ɛkɛ nɔsi Isera. ²⁰OKpanɔ, ranmunde, ive osi Osɛnobulua, Ebrahim bha sibhi irebhɔ nɔsɔle re. oda maman wekpe bhi urɛbhɔ bi oda ri uyi ne osɛnobulua. ²¹ɔda maman worɛbhɔ we emin ni osɛnobulua ve'e omon ahu nɔre muɔnsɛ. ²²Beji ɔki dianɔ, ada sɛye kɔna bhi ilueminɔsen nɔ ɔsɔle. ²³Okpa kino, ɔnɛ ɛmɔna, "Akale ɔle bho", oiyɔle ɔkpa siole na da kpɔn. ²⁴Akpɔnlen ranmundi mana, bi adi sɛyɛ kale manbho, ne rɛbhi ale nɔ rie Ijesu kiristi kpanɔ bhi u'u re. ²⁵Ole na, o'ala mun bhi ihe alukho nɔsɛ man bi ɔnɔ riokpalo na rɛ rɛman khin ɔnɔ khiale bhi elo osɛnobulua.

5

¹Ramude ai fanmanfia bhɛ ɛkɛ irɛkɛleɔ, Iman mɔn ɔfure bho-osɛnobula nɔno obɔ nɔnse-ebianlɛnman Ijesu kiristi. ²Ukobɔle man na mio uwedɛ bhɛkɛ Irɛkɛleɔ nabhɛ ɛsɛbhɛ nin-iman da mudia, ɔna iman rɛdegbɔ bhi Ighodalo osi oriri nɔnso osɛnobula. ³Oiyɔ-ɔnakpa, imanlɛn yɛ degbɔ bhɛkɛ ekpokpo. Imanlɛn lɛnmin ekpokpo ɔle ri Iyɛngbe re. ⁴Iyɛngbe reebaguele re, ebaguele ri Ighodalo re. ⁵Ighodalo rɛkhɔluɔri ramude ahoɛmɔegbe nɔnso-osɛnobula aki khenɛleman bhɛ ɛkɛ ɔkhɔle nɔno-ɔbɔ ɔsa-ahuɛlimin nokhiale vae nan rɛmaɛn. ⁶BHɛkɛ eji man sɛdayɛ a wɛghe, bhɛ eghe nɔgbale kiristi da yu ne enebha leɔ-osɛnobula. ⁷Ramude, ɔda kakamin nɔnria rɛyu ramude ɔnɔkhiale, Aharemiɛn ɔria degbudu zɛ nɔnɛ yu nɔn-ɔriesi. ⁸ɔkpakinɔn Osɛnobula re-ahoɛmɔegbe nɔnsɔle man-manlɛn, ramude bhɛkɛ eji man sɛda yɛ kion eluemiebe, kiristi dayu manlɛn. ⁹Mama rɛsɛ-eghenin, beja kimiɛn afanɔman kua bhɛkɛ aran-nɔnsɔle, iman di miɛn ɛnin bho-obɔle nɔnda nɛkɛ khɔlɔ nɔnso-osɛnobula vae. ¹⁰Bhɛkɛ eji man sɛda yɛ kin iyanlɛn, adarɛman hankugbe buo-osɛnobula bhɛkɛ uyumin nɔnsɔ ɔmɔn nɔnsɔle, mama rɛgbrea eghe nɔnki rɛ-rɛman hankugbe, iman ki miɛn ɛni bhuki Iyɛnlen nɔnsɔle. ¹¹Oiyɔ-ɔna ɔkpa, ɔkpakinɔn imaɛn ghɔngɔmin bho-osɛnobula rɛno-obɔ nɔnsi jesun kiristi, nin-man nobɔle min-ohankugbe. ¹²Benɔ kidiariɔ bhghenin, nanrɛmiɛmin obo okpeakpa emiebe rɛkhana bha gbɔn, hiɔyɛnɔn nan rɛmiɛmin ɔnuwedɛ ɔkpa ɔle uu-yɛnavae rɛkhan-emiebe. Iriɔ uu rɛgbaijere bhe, ramuedɔrebhe - luemiebe. ¹³Okuɛsɛ uhi cae, emiebe karibhɛ ɛkɛagbɔn ɔkpakinɔn irauhi bha ha ribɔ bhe ju-uhie. ¹⁴Orɛdiariɔ, uu hɛ mɔahu bhukeye Adamu (Adam) dɔrɛsɛghe imosis (Moses), rɛyɛ dɔrɛ si ukegbe enɛbhola nebha luemiebe bi akaehɔ nɔnsi Adamu (Adam), nɔnkin obhan reji ɔnodavae. ¹⁵ɔkpakinɔn ɔnɔrɛnan bhadia bi Igbobɔra/ifidɔn. Ahamiɛn bhɛkɛ Igbobɔra/ifidɔn nɔnso-otuɔnkpa, ɛbhɔnebunbun dayu, ekabhɔ ki ɛsɛhe nɔnso osɛnobula bi ɔrɛna nɔnɛ-ɛkɛ ɛsɛhe nɔnso otuɔkpa vae, Jesu kiristi, nɔnrebhe no-obɔle vae. ¹⁶Ramude ɔnɔrɛnan bha diabi ebenɛkɛ ɔne-emiebe vae nɔnso otuɔnpa. ɔni-ibhuohiɛn darɛkhan

ifidon (Lgbobora) okpa okpa oda ro-oria-re, okpakinon onorena dad rekhan emiebe nebunbun oda ru-ufanfia re.

¹⁷Ahamien bheke emiebe nonso otuokpa, uu da mpa-ahu bhu ki, iyenlen nonso-oria, ekeka bho ki enebhonin nemien ghailo bhe eseqheo bi ore na osi irebhokhian nonkhiale iyenlen nono-obononso onoria vae, Jesu kiristi.¹⁸Oneghenin, beno-olukho re shi ofuan/oria jo-orebhe, Irie ikhiale nonsootuokpa reri-ufanfia bi uyemin jo-orebhe.¹⁹Bena remiemin bhuko-akaiho nonso - otuokpa ada re-enebunbbun kion owemiebe, Irie ayere ri-ireho bhe emonlen nonso otuokpa re-enebunbun kion enekhiale.²⁰Okpakinon, onuhi vae nonre rebhe-emiebe bun. Okpakinon eje-emiebe da kin ohanlo, eseqhe kion ghailo nobune.²¹Onaisunu beja da mien emiebe hare gbaoto uu, eseqhe ki gbaoto ne bheke ikhiale osi iyenlen ededemende nono.

6 ¹Bhe ke na be man ki taye? Ma kha lhe kha yelen bhe ke olukhuo be ji imenlolo da mi dia? ²Oda di a rio - man ne ka yu da olokhuo. be man che re kha yenlen bhe eke olukholo. ³U we bha lan bhe e na ki gbe rue bhe ke kiristi Ijesu a gbe le ruo bhe ke uywmi. ⁴A ki re man ton, bho ni, de ba le bhe ke ugbe rue bhi uyumi o ha ki sunu be ja da min be ni kiristi re kpa no si bhi uyumire bhe ke oriri osi aba, irio no ni man kha khian bhi iyen oso gbon. ⁵A kha ki mien man de ba le bhe ke uyu mi na sole, man di ye de ba le bha che rio re na sole. ⁶Man len len one, egbe ode de na se ki chi eba khan bho ukhu oran de ba le be jia mien egbe olukholo ki che e be dumna. o na sunu be jia damien man bhe rhi igbon ji o lu kholo. ⁷O ri o ria no yulu ki chien onolu nosen re da ghe ekpan ki no jo olokholo. ⁸A bha mien man deba kiristi yu, man mon uriobho man di che de ba le yenlen bhe. Ke ukugbe. ⁹Man lanmii be ji kiristi ki kpano si bhu uyumire, o da che yu uyumi ye da keke amon oda kha jio le. ¹⁰Re da ghe uyu mi no yu bho uikholo, usukpa o yulu mo orebhe. A kha ki re mien Iyeylen noi ki yenlen ososenobulua o ki yenlen. ¹¹Bheo nu wede se ye, uwe di mu oria uwe to bo nu re da olukholo, bi nu kha yelen da osenobulua bhe ke kiristi Ijesu. ¹²Bhi be ja ye na eye ji olokholo kha noe bhi efuegbe no ki yu be ja nien u bha ye are lu emilinen nan len bhe eke uyulia. ¹³E ye mu ukan le gbe no se keke no olukholo, e ye che ja mien u ki emi iwena ji eminobhadia - mu egbe no osenobulua re da khe e na ki rie ki bhu uyumire viae bhi Iyenlen, wa ye mu egbe okan lon len keke no osanobulua be emiwena no no bhi ilunosen. ¹⁴E ye jo olukholo no e we ye ri bho odo to uhi, odo to itokhan uwe ki ye. ¹⁵Be ki no, man ruolokolo ran mude man ye ri bho odo to uhi, bhe na odo to itokhan? ona da kha yi rio ebo re dia ye. ¹⁶U bha len, o no mu egbe oso le re ki igbon, u kin osi igbon, u we ki chin igbon onu e khegho nan u sa bo r chin igbon jo olukholo, no ru uyu mi rem, chin igbon ji akhegho nn re lu emilnbhi ilunosen. ¹⁷E wenmen ki ososenobulua, Igbon we ka khin ji olukholo, bhe na we ki re lu bhe eke okhole be ju mamalen uwede nin re kha ma emilun na rie rie. ¹⁸U wo ki mi umien fan si bho olukholo re, aki re chin igbon ji ilunosen. ¹⁹Me talomin bo kpia bhi iweghele bhiifuegbe be ju we mu e khan gbe re hu igbon ji itun bi ai yenlen bhe eke uhi, no reman bhi igbobo ra whi no bulun bhe ke onu wede okpa, bhe nan ma ukanlegbe re ki igbon ji ilunosen no mon ukpe khian. ²⁰Eghe nu re ehi igbon jo olukholo u da kha mon egbewe men si bhi ilunosen re. ²¹Bhe ke o ne khele nni, Iru be we ki kha monlen bhe min rebhe nu we ki da omon ekhole? ebe ki da gba re bho ore bhe o da ki uyumi. ²²bhe nan we ki mon mi nu re mon egbewemon si bho olukholo re uda ki ohin oguomadia ji osenobulua, he ki mon iru bhi ikpekhia, e bo na re man weki mon iyen o se de de mide. ²³I khaosa osi olukholo uyumi no bhe na u re nan ososenobulua iyen ede de mide no ri bhi kiristi Ijesu ne bianlenma len.

7

¹Ibha bha len ibhio (ebho ne len uhi imen nefalo), ghe uhi roria khian eghe nore nienlen rebhe?²Ghe okhuo no bodo uhi muonlen bhon nadole eghe no are nien rebhe, ole a bho okpea obhe, oki kion okhuo noboghale. ³Okpanon odole aki u, uhi bha ye muon len bhon, oye kin igboghe soa buo okpea obhebe. ⁴Benojairio, ibho bhen, ibha ye kie ene u reju uhi bhu ukeghe Iesu kiristi. Irieno beni ibha a da buo obhebe, oni ono kpano sibhidire, beni imu ada mi ikpe no Osenobula. ⁵Bheghe nima rea ribhe efuegbe, nare lue ebhi ebe, nu uhi si, oda wena bhi imu nore mi ikpe osu uu. Okpanon ejayena ima ki kie ene sibhobu uhi re, ima ki u noni nadu mubhan gba. Ojairio nima gabhu unien bhi osogbon bhe eke orion, oyio osi ebe ori. ⁷Ebe iman akifu khirio? onu uhi tobole ebhiebeno? oyiole, okpanon imen re len ebhiebe sade o yu uhi. Imen re len egboria ba ebhionlen sade uhi bha yirole, nimen egbo oria ba ebhionlen. ⁸Okpanon ebhi ebe da mi ototubhen khu ukobu uhi ri ebhi nobhen rebhe re bbi imen. Sade uhi ribho are a mie ebhiebe. ⁹Egheso mien da mien unien bhin nu uhi bha aye, okpanon eghe nu uhi kirae vae, ebhiebe da a nien, imen da uu. ¹⁰Onu uhi no are mu unien bhire da kiebe muuujibhen. ¹¹One ebhiebe da miotofubhen bhu uhi mu bhen lu. Bhu uko onuhi oda gbebhen an. ¹²Okijairo onu uhi khiabhi, ebo osotale khiabhen, ohhabhen oye bhen. ¹³Benojairio ebe bhen no ki uu reji bhen? oda sabojairio, okpanon ebhiebe, bena ada reman ebhiebe no, oda re uu re bhi imen bhu uke ebe a bhen, bhi abu uhi ebhiebe da ki obe mama. ¹⁴Iman len bhi onu uhi oso orion no, okpanon ose efu imen khi, aki khien bhen bi igbon jie ebhi ebe¹⁵Ebi imen lu, imen bha bha len, ebi imen ho ni lu, imen sabo luole, pbi imen guano, imen lu. ¹⁶Okpanon Imen a lue ebi imen ho ni imen lu, imen riobho onu uhi ghe obhenbhin. ¹⁷Okpanon ejayena oye yi imen luole, okpanon one ebhiebe no nien bhi imen. ¹⁸Imen len bhin imen, bhe efuegbe, ebhi esi nnien bho, ohu bhu udu nare lue ebhi esi ribhi imen, okpanon imen ki sabo luole¹⁹One ebhiesi nimen guano, oyiole imen lu, okpanon one ebhiebe nimen ho ni imen lu. ²⁰Ejayena amien imenlue ebi imen ho nimen lu, eghe ni oyeyi imen luole, Okpanon ebhiebe no nien bhi imen. ²¹Bhirio, Imen a mion uni uhi na, eghe nimen re ho nimen lue ebhiesi, ebhiebe ki bu bhen re²²Imen ghonghon bhi uhi noso osenobula bheke okhobhen rebhe. ²³Okpanon imen daghi uhi ke bhegbe bhen. ono onu uhi osogboni khon bho okhobhen. Omu bhen imu bho onu uhi ebhiebe ni ribhi imen²⁴Zoria ni ihoanlen imen khi, obho a sabo mien bhen fan bho obho onu uu na? ²⁵Okpanon ekhuen

bhen ɔso osenobula bha ukehbi Ijesu ne Ebianlen bhan, Benɔ ki yeriɔ, Imen tobɔ bhen gi uhi nɔso Osenobula bhɔ ɔkhɔbhen. Kirɛ gbera ɔna bhe efuegbe imen gi ni uhi ebhie

8

¹Renokija iriɔ ejayena oria yiɛ riele bho ele neri bhɛ ɛkɛi Ijesu kiristi. ²Onu uhi ɔsi unien bhiɔso orion bhi Ijesu kiristi mien bhon sibhi uhi ese ebhie bi uu re. ³Ebɔ onu uhi bhasabɔ lu rabhudi uwɛghe ɔse efuegbe, Osenobula da luɔle. ɔda hiɔmon nɔsɔle re bhu urɛ khɔkhɔ efuegbe ebhie. nɔ kie ebarɛ zɔese ɔse ebhie, ɔda ria ebhie a bhe efuegbe. ⁴Qle luɔna bena ada mien ebu uhi guanɔ ki musɛ bhegbe bhan, iman ne bha khian bhe efuegbe, okpanon bhɛkɛ orion. ⁵Ene nienlen bhe efuegbe ebhin efuegbe rɛfɛ, okpanon ene nien bho orion ebhi ɔso orion riele bhɔ ɔkhɔ. ⁶Ono ɔkhɔle nɔ nienlen bhe efuegbe ki uu, okpanon ɔkhɔ nɔ nienlen bhokia bhon unienbhi bi ɔfure. ⁷Onɔ ɔkhɔ nɔ nienlen bhe efuegbe ɛbhon osenobula tiɔlebhɔ, rabhude ɔ i lu benu uhi nɔso osenobula tale, ele bhɔ da sabɔ luiɔ. ⁸Ene nien bhe efuegbe dasabɔ luebhi nɔ tiɔ osenobula bhɔ. ⁹Kirɛ gbera ɔria, uwɛ ribhe efugbe okpanon ɛkɛ orion, ɔsɛbhon atu Elibhin nokhiale nɔso bhon Elibhin nokhiale nɔsi Ijesu, ɔle yɔ si Ijesu. ¹⁰Amien kiristi ribhu uwɛ ɔnɛ efuegbe yubhi je ebhie, okpanon ɔno orion ki nienbhi reji ikhiale. Amien ɔsɛ Elinbhin nɔkhiale nɔsole nere i Ijesu sibhi idire nien bhu uwɛ, ɔle nere Ijesu sibhin idire kiye ru unien bhi negbe nɔse bhu ukobi Elibhi Nokhiale nɔsɔle, nɔn nien bhu uwɛ. ¹²Beno yeriɔ, Ibhiɔ, ima inosa, okpanon oyɔse efuegbe nima rɛ anien len bhe efuegbe. ¹³Amien ima nienlen bɔse efuegbe, Ibha ki yu, okpanon ɔa yiɔso orion uwɛ ghi ewena ɔsegbe. a, uwɛ kia unien bhin. ¹⁴Ene kirɛ akhhin nɛ Elibhin Nokhiale su reghe ele imon osenobula. ¹⁵Qyɛ elinbhi ɔsi imu are nien nɔfen ada gbɔfie amuen, okpanon elibhin nɔrɛ bhan kion ɔmon, nima rɛ tia aba. ¹⁶Qnɛ Elibhi Nokhiale tobole sɔsɛi no orion nɔsen bhan ghe ima imo nɔsɔ osenobula. ¹⁷Amien Imon makhi, iman yɛ kie ene a lu uku, uku nɔso osenobula ima kie ene a deba kiristi lu uku, samien ima gene debale loya ima kiye debale mi ɔriri. ¹⁸Imen kire ɔya nima leniun adu sabɔ rɔle khɔko oriri nima da mien. ¹⁹Ebo onagbona na malen rebhe mama aguanɔ da akhe ɛghe na arɛ ri imio osenobula ma an. ²⁰Qna gbona rebhe da ki ihoho, ɔbha ayi iholo nɔsɔle, okpanon rabhudo ɔnɔn luole iriɔ, bhi ikhua ɛloghe. ²¹Qna agbona bhɔ adi mionlen fan si imu ɔsi uria re, aki muonlen re bhu umien fan ɔso oriri nɔsi imio osenobula. ²²Ghe ima len bhi ɔna agbona rebhe khon bho ɔkhɔle mien-ɛson bhɔ ɔbalɔ ye rɛse ejayena. ²³Ejayena ɔyiɔ ɔni ɔkpa, okpanon imen bhɔ, ne kien ikpɛ ni ihenhen nɔse ɛlinbhin Nokhiale, sɛye rɔ ɔkhɔ khonlen, beni ima mama khe narɛ bhan luɔ omon mien egbe bhan fan. ²⁴Bhɔni ikhuloghena ima da nin. Ejayena ikhualoghe nada ghe yi ikhualoghe ɔbhɔ kieke bhon ikhualoghe bhe ebɔle daghe? ²⁵Okpanon ima a bhon ikhualoghe bhe ebhi nimai bhadaghe ima ki niegbe khɔle. ²⁶Onu uwedɛ ɔkpa ɔnɛ Elibhin Nokhiale rɛ rɛkpa bha iwɛghele nosen bhan. si ima bha yɛ len ehi ima a nɔlen, okpanon ɔnɛ Elibhin Nokhiale miu unu bha bhɔ ɔkhɔle enɛbhon nima bha sabo ta. ²⁷Qle nɔle nɔfɛɔ ɔkhɔ ghe len ebe ribho orion, rabhude ole miunu ni ebho osenobula nekhiale reji iholo nɔso osenobula. ²⁸Ima len bhin reje enɛ len osenobla ɔlue ebhin rebhe rejio ɔbhen nɔsɛle, enɔ tiele reji ebhan-bhan nɔlee bha-bhan ga ele. ²⁹Rabhude enɔle len ɛdagbon nɔsɛle nediabɔ omon nɔsɔle, benɔle ada kion omondion bhɛ ɛwɛ ibhiɔle rebhe. ³⁰Enolee bhan inien khe, v ele ɔle ye tie, enɔle tiele, ele ɔle kpe khia. enɔle kpe-khia ele ɔle muo oriri na. ³¹Ebebho ima aki tu reje enebhina? amien osenobula deba bhan, obho aki sobɔ sobha odan? ³²Qle nɔbha rɛɔ ɔmon nɔsɔle hebhan okpanon ɔda rɛɔle re nodɔ yu bhan rebhe, bebhɔ akizɛ nada mien ɔbha nu ukobɔle rebhi rebhe bhan? ³³Qbhɔ a sabo muo okan si eno osenobula zɛle? Osenobula no nɔrɔ ɔria kion ɔnokhiale. ³⁴Qbhɔ ɔna riala? Ijesu kiristi bhɔno no yulu rɛgbera ani, nɔ kpano bhu uu re, noki ribho obara nɔso osenobula, nɔki miu unu bhan. ³⁵Qbhɔ a sabɔ sɛbhan sibha ahue bhon egbe nɔso kiristi re? ɔbalɔ nɔkokɔ nɔ iluakhiɛ nɔn ekpokpo nɔ ohubhen nɔn eban nɔn ɛbe nɔn ɔ agbada bi ɔpia? ³⁶Bena ghen bhoto, rabhude elele nɔse imu da a yuno egherebhe, inian aghe bhan bo ohuan nagbea. ³⁷Ɛke ene bhina rebhe ima khotuen obɔ bhu ukobɔ ɔno huebhon bhan. ³⁸Imen ki len bhi ghe ɔyi uu, ɔ unienbhi ɔ ehi ɔ enerɛbhɔ khian, ɔ ebhi ne ribhɔ nia ɔ ene akikie vaeɔ ahu. ³⁹Qyi okhanlen, ɔ otɔle, ɔ ebhi nokirɛ akhin, nɔn asabɔ rebhu sibha ahuebhon egbe nɔso osenobula re, nɔ kien Ijesu kiristi ne Ebianlen bhan.

9

¹Ɛmonati kiristi imɛn tale, ibha bhale ohokholi, ɔkhɔle imɛn si ɔsali ɔbhɔ bhi ɛkɛ ɛlimin nɔn khiale. ²Ghe, bhɛ ɛkɛ ahu mɛn, iluakhiɛ bi ɔbalɔ ribhɔ. ³Aha yɔle mɛn kienli ena fiɔlu unu, na rie sibhi eji kirsrti yere, ramuda ibhiɔlo, idiake bhi efuegbe. ⁴Izirɛ ekhin, arele ki ɔmon, oriri da ne ele, eda monli okoven, bi ɔni uhi, bi iwɛna bhi ɛkɛ uwa oga, hi ɔni ivele. ⁵Obɔ nɔ sele ada mien enebɛ manlɛn vaded na mienlɛn uwɛnlɛn nɔ sele ada bi Ijsu bhi efuegbe-ole nɔn kielen osenobula bhegbe rebhe. Ugenmi hi ɔsɔle ɔsɛ ɛdɛdɛmɛdɛ isɛ. ⁶Qbha dia bi eba yɔle ɛmonlɛn nɔn si osenobula bha wɛ na ranmude, ɛyi ɔrebhe ne ribhi Izirɛ gene hi Izirɛ. ⁷La ɛyi imɔn nɔn si Ebiranham rebhe gene hi umɔn ɔsɔle ɔkpa nɔn obɔ nɔn si aziki ada ha tie imon nɔn sɛ. ⁸Eba ri ɔna ta, hi imɔn ɔsi efuegbe yi imɔn nɔn si osenobula, ɔkpakinɔn imɔn na vele bhi ive, eva atiɔli uwɛnlɛn. ⁹Qna hi ɔni ivele bhi ɔni eghena i ya rɛ vie, isera ki bi ɔmon okpia. ¹⁰Qyi ɔnakpa, irebeka da yɛ ahanman ni ɔria, abamanlen ni Azik. ¹¹Be jia bha sɛ bi eni imɔn, la na yɔle elui eminlin esili la ɔbe, be ejimunman nɔosi osenobula rɛtɛ azɛ da mudian, ɛyi ɔsa ahu, ɔkpanɔ ramude ɔnɔ da tie. ¹²A da taman ɔlɛn, ɔni ɔwanre nɛ la gi ɔni obhokhan. ¹³Bi eja gbɔnlɛn bho otɔ "Ijekɔpu imɛn hue monlɛn, isɔ mɛn bha hue emɔnlɛn. ¹⁴Bi manlen akitayɛ? Abha khia ribhi obɔ nɔ si Osenobula, Aida mionlen. ¹⁵Qitama imozisi, i dɛ monli it ohan da eni aa monli itohan da, i dɛ monli ɛjejehe da eni aa monli ɛjejele da. ¹⁶Qyi yi ramude ɔle nɔ guanɔ, la ramude ɔle nɔ rie unɛ, ɔkpanɔn ramude Osenobula nɔ monlɛn itohan. ¹⁷Ɛmonlɛn ni ɔso osenobula da tale reji ifero, ramude ona ida re ɛɛ re bi eji iyada rahu nɔn sɛmɛn manlɛn bhe egbe nɔ ɔsɛ, be gia da ha tɛmonlɛn nɔ sɛ bhɛn bhi ɔni stɔna. ¹⁸Ramudɔna Osenobula monli itahan da ɔnɔ yɔle, bi ɔnɔ yɛ ole, ɔ ki

se ɔludu.¹⁹Uwẹ di ti inian ma imen, bọ da yẹ tale ghe afioledon? ɔbhọ sẹ sabọ ni iho nọsọlẹ tẹn abọ? ²⁰Obọ nọ zeva, ɔbhọ hi uwẹ, okpia, nọ ha ni Osenobula tẹn abọ? Eba manlẹn dẹ yi ɔnọ manlẹn bezẹle nu da di inian manmẹn. ²¹Qman akhe bee monli ahu bhi ikenegbe owẹ, nọ rẹ dabhọ man eso na rẹ mui ɔghọ bi ọ kiye man eso nai rẹ mui ɔghọ. ²²Bebhọ la sunu, sade Osenobula nọ muegbe nọ rẹ ri ẹkẹkhomẹn man bi nọ rẹ ri ahu man, da monli iziegbe da eni ọlẹ rẹ hẹnhẹn khẹ ọria? ²³Abhọ ha ki miem, ọi lui ọna nọ rẹ remanlẹn beji oririnọ sẹle kpọnọsẹyẹ rẹ ji ɔnọ ọlẹ monli itohan da, na miẹnlẹn ọlẹ ka manman bho ọtọ khẹ ọni oriri? ²⁴Qbhọ ha ki luọ ọna manlẹn, eni ọlẹ da tie, ẹyi enẹ Ijusi kpa, dọ sẹ bhi egbi Ijenta. ²⁵Bi ejọ tale bhi ebe ihozia, i di olatie ebho nẹ sẹmẹn nei yọ osẹmẹn, bi eni mẹn huẹmọnlẹn mẹn bha huẹmọnlẹn. ²⁶Irio ọlẹ haki dọ kilẹn, eja da yele bha yi ebho ne sẹmẹn, eni ada tie ele imọn nọ si osẹnobula nọn yẹnlẹn. ²⁷Ezaya da rie so rẹ ji Izirẹ, aharemiẹn imọn nọn si Izirẹ bunse bi eken nọn ribhi ebẹ ẹdẹ, ikpeta miẹn uhọnmọn. ²⁸Ebianlẹn dẹ mui ọta nọ ọsọlẹ sẹ gba bheke abha ria ẹghẹlea bhi oni ọtọ na ²⁹Bi eji Ezaya ka ta khẹ "sade ebianlẹn nọ ayan abọn bha je eso kẹre, inian imanlẹn ha rẹ dia bi Isodomu, iriọ manlẹn ha yẹ dia bi Igomora" ³⁰Bi imanlẹn ha ki ta bhi ọna, enẹ ijienta ne bha ha khui ikhiale da menli ikiale, ikhiale bhi ẹkẹ uregbhọ. ³¹Okpa ki nọ, Izire nọn ha khu rebhan ikhiale bhi ẹkẹ uhi, bha sabọ sẹ bhi ejio ni uhi ye. ³²Be bhọ ki zẹ? Ranmude, ebha khu rekhanlẹn bhi uwedẹ ọsi uregbhọ, eda rekhanlẹn ọsi iwẹna. Eda dua oee bhi udo ọsi iduaoee. ³³Bi eja gbẹnlẹn, ghe, imen mui udo ọsi udere ọọ bhi Izaion nọ ki udo ọsi uhi. ɔnọ ki rẹ ha khin nọ rẹ ɔbhọ, ẹkhọlẹ da luọ ọlẹ.

10

¹Ivhio, eberime vhokhole bi ebime dola nosenbulua rejẹle, ọlẹ hi noselonulua refanlẹn jele. ²Ramude, me sọsẹli vhegbele ghe ele imuegbe nele regosenobulus, sokpan ọyi ebosẹholo narẹ gale. ³Ramude ade ele vhalen emi esi nọ da vhubosenobulua vae ele da kiaholo nele gosenobulua odẹ noghonele, ọni tale ghe ẹlẹ vhaholo nele de vhomorẹ nọsẹbulua. ⁴Ramude kiristi ọlẹ hi ugbami nọsuhi nososenobulua rejagbon revhe nele reovhọ. ⁵Mosese gbebe rejẹ emili esi nọ da vhi uhi nnososenobulua doke re. ọnopea nọ luemi esili nọ da vhi uhi nososenobulua doke re, ọki yẹnlẹn vhekele ọni emiesili na. ⁶Ọni hemili esili nọ dabhi ureovhọ nọdavi ureovhọ vhotọ Isosenobulua dokere yole hi: Hai tale vhokhole nọ se. Hohonoria nọ ya ha teguale osenobulua (ọni hi nọ rọ mu kiristi vare vhotọ agbon?); ⁷Haiyole Hohonorio nọya ha khiotọ alimi nọya mu Jesu vare vhokhulan agbon vhe ewele eniki yu? ⁸Bevhọ ọlẹ tale: ọnọta rivhi egbunu nọsẹ bi ọkhọlẹ nọsẹ. ọni họtọ ireovhọ, ni malen tadokere. ⁹We ha dahunu nọsẹ sọsẹli ọsi Jesu ghe ọlẹ hojẹ, uda reovhọ vhokhole nọsẹ ghe osenobulua mu Jesu pano bhekeluyumi, ukimi imiefan. ¹⁰Vhekele ọkhọlẹ nọsẹ ọya ki reovhọ ọnọya ki miemi esili, da vunu ọria ki sọsẹli ọki miufanmi ¹¹Ojẹbe da tale ghe, eya revhe nọ mọ ureovhọ redale, ẹkhọlẹ vha luole. ¹²Jews be Greek okpa olerehe kielen. Osenobulua okpa ọlẹ ele molen, ghe ọnọtiole ewe-ele oki danoya unu mie. ¹³Ọnọnọkire tie eni nososenobulua ọki mi imiefan. ¹⁴Bevhọ ele rẹ ti ọnele vha mọ urievhọ jolẹ? Bevhọ ele re riovhọ ọya neele vhase he mọle nọsọlẹ? Bevhọ ele rẹ reovhọ ade ọnọya vha tama ele? ¹⁵Bevhọ ele re talo ade avha jele nele rọtọta-Bejatalẹ, uha miose vhoẹ isenajale nele rọ tọtọ-senobulua. ¹⁶Sopan, oyelerebhe reovhọnmolen nọmẹ vheho. Isaian da tale: Osenobulua, Hoya reovhọ ta nimalen yata? ¹⁷Urievhọ da davhekele ọta natalẹ dokere, uhomota nosi kiristi. Medatalẹ ghe, ele vhahon? iriono, ele ihomẹ. usomi nọsele dadokere jagbon revhe, Emolen nọsele sijierevhe nagbon nale. Redebale, meda yole, Israel? ya yole ele vhalen? ohẹnhẹn, Mosese da yole me ya rekele khọlẹ vhegbe bamẹ a evholo nele vhasevholo. Evholo nele imọlẹn ulẹemi, ọlẹ kirekele kholo ivhokha nisele. ²⁰Egheni, Isaiah da molen udu nọmama zezele nọrẹ tale ghe, evolo nelevha guanomẹ da miemen. Mədọ zegbe dokere nele nelevha nọmọlẹn mẹ. ²¹Reji Israel, ọda yole, davhelewẹ dọ rẹ sosasun mēda yobọ dokere neya neleimọlẹn uriovhọ nudu nọsele kakale.

11

¹Imen da tale, osenobulua kueki he ebholo ne sọ le? ọnin hi su unun. Ramude imen, obhiọ Izilẹ men yẹ khin, bhu ulinlin nọsẹ Ebrahamu bha agba ebho nọsi ibenjamin. ²Osenobulua he ebho ọlẹ, nọ ọlẹ ka len. Bha bha len, be ebe nọkhiale tale bhu ukegbe Elaija ebọrẹ nọ Osenobulua talọ yẹ bhu ukegbe Izilẹ? ³Ebianlẹn, Egbono Akhasẹ nesẹ a, edumin ojukhuo oga nọsea. Imen okpa ki kẹ. ele bhọsẹ yẹ guanọ men nele gbea. ⁴Be osenobulua bhọ kirẹ nianọ le yẹ? Imen mun ikpea uli ihiolon egbe ɔbhọ ọtọ, ne dedi guẹ nẹ ebọ ghee. ⁵Orẹ dea riọ, eja sẹyẹ ye nan, eso sei yẹ kẹre ramude ese-ohẹ ⁶Aha mien họ ọsẹ ese-ohẹ non, ọidio yẹ yọ ọsi iwenan ọiki yi iriọ, ese-ohẹ ọiyẹ yi ese ohẹ. ⁷Be kila? Ebi Izilẹ ha guanọ, ɔbha mionlẹn, ɔkpanon ena zele da mionlẹn, ene kẹle da khọ ẹkẹle. ⁸Beja agben ọlele ɔbhọ ọtọ ọlẹ ọyie "Osenobulua kirẹ ẹlimin nebha kihia nele bọne hi dayẹ ha daghe, ehọ neheiyẹ hon ehọ rẹsẹ bhi ukpẹdẹ nelẹ" ⁹Idevidi da tale; je ejeddalebale kien ọgan bii akube, ilo ya bii ukeke iduanaẹ jele. ¹⁰Ji ojobiuki so ele bhe ẹlolo nehe da ghee, ukiyẹ kuen ele ikeke re egherebhe. ¹¹i dasẹyẹ tale: "Ele idua oramen ne dere?" ahi mien riọ ghee. Rẹ nabhọ olukhọlọ nọsele ẹnin bu igenta re, beji ẹkẹle ada khọ ele nobhi ihien ẹlobhọ ¹²Ejayena, aha mien ho olukhọlọ nọsele họlẹ hẹ ẹfe nonsa agbon, bii sade ebeyuele hẹ ẹfe nosi Gentas, nerẹ muonlẹn sẹ ọki mamam kpọn. ¹³Ejayenan, i men nebha talọ eni Ijentasi, ni men abuesẹ, bha apọso nọsi Ijentasi, men i rọ ọni iwenan men zẹ. ¹⁴adei mien hi men deji lu ebarẹ ẹkẹle khọlọ jie ene kin ibhioo men bọne a da ha mon ihienloze. Eghe so, man ki himin eso bhe ẹwẹ ele. ¹⁵ade aha he ele deji kien ohan an, bii ukugbe nonsa agbon, be amien ele ɔbhe egbe aki kien? ọki kien unyenlẹn min nabhi uyumin vae. ¹⁶Irulu non hen ihen ha khia, eba rọle lu ki yẹ khia. Ilinlin ha khia, ikpabọ eran kiye khia. ¹⁷Ikpabọ eran eso kha khuẹnẹn kua, ade hu uwẹ, nu ukpobọ ote ada banọlẹ ɔbhẹ ẹkẹ ele, uwẹ da deba ele hale ebale nọni ilinlin ona ate vae, ¹⁸Ite ha dẹgbọ nyan eni ikpaberan. Uwẹ ha dẹgbọ, ọiyi uwẹ bhọ ọni ilinlin diegbe nyan, uwẹ bhọ diegbe nyan ọnu ulinlin. ¹⁹Uwẹ deji tale; Ikpaberan ikhuenen an beji men ada banọ ɔbhọ". ²⁰Emoata non ramude he bha reovhọ, ọlẹ ada khuene ele kua, ɔkpanon, uwẹ da mudia zeze ramude ureovhọ.

Hei tuen egbee okhun gedee, ha ne offen. ²¹Osenobulua bha zeni ikpabqemni ni ihen uhen obq, qi da yee obq. ²²Ghe nian, ifuekele bii okaka bha abq no osenobulua relu emin, okaka bho obq da denyan eni Ijusi nedere. okpanon ifuekele noso osenobulua da bu bha re sibha sun rekhanlen, oiki yi iriq, okiye nyan bha a. ²³Ele bho seye, nebha reqbho nion, hafidenq aki gbo kie banele qbho, ramude, osenobulua dei kieke sabq banqle qbho. ²⁴Aha hian en sibhi oran olivi re, ada kieke banqle qbho oran olivi obhebhe non men, oiyegho nare banqle qbho oran nosole. ²⁵Imen iguanq namien habha taman bha ibhioo, bho qno olo nan, bonu uwe hi da kin qtoqle wanlen ukpobhi izudu da ni Izile, okueshe he ni ijenta vae gba. ²⁶Qnan reman izile rebhe ki nin, bona ghen len, Bhi zion qle omienman fan anavae, qki ri abha len osenobulua sibhi ijekqbu re. ²⁷Qna ki kin okoven nosen men bii ele, eghe ni men are mun emin ebe nosele fia. ²⁸Bose emon osenobulua, ighian ekh in jibha qha ki kia osaze, ai ho emon ele ramue Aba. ²⁹Ure nan bii utiemin noso osenobulua oi fie egbe denegbe. ³⁰Beji bha re kari ha mon akaneho da osenobulua, ejakiye nan, bha ki mien itohan ramude akaneho nose ele. ³¹Iriq seye non, eni Ijusi nan, eseyeghe mon akan eho Eba da mien bho khi itohan naka mon daa bha, ai mien hele dei ye mionlen. ³²Ramude osenobulua ki khue ele rebhe qbhi eke akan-eq, be jole ada ye mon itohan ghele rebhe. ³³Heo, urele min efe owanlanbi olen min noso osenobulua! Ai sabq guanq otq ibhuohien nosole, uwede nosole ai sabo len otq le. ³⁴Hq bho len okhole nose Ebianlen, la ho bho nqle maman? ³⁵La hqbho seka re emin no osenobulua no osenobulua aseye hale. ³⁶Ramude bho qbqle bii renobqle emin rebhe na vae. oriri kien osqle bhe ededemende. Amen

12

¹Ime ribhude ribha, ramude qna ibhiomen mikpia, bheke imenlolo nosi osenobulua, ibha regbebha re bi izobo no yielen, no khiale, no osenobulua mieqbhegbe. qna onoga nodiale. ²Ibha kha regbe khq khq qna agbona, okpanq amon efiagbe denegbe bhe ekiqkhqle na luqlemili. Luqna murelen qne emiesili, obamiq bhe gbe no diale bhiho nosi osenobulua. Bhe eke esiohe nare me qle ime renqrebhe no ribhe ewe bha. emama khariale uwe mama khuaokhulu gbera ebuwe ria, okpanq riale kpataki bi ibhuohien, onq deqde biu urebho no osenobulua renele. ⁴Inonq imanlen mon egbenqbulun bhe egbe okpa, okpano oyi qne egberebhe weniwenq okpa. ⁵Bho qnu uwede yie, imanlen ne bunlu egbe okpa makhi bhi kiristi, bi ikeke imakhi jiegbe. ⁶Imanlen mon ore na keke be esiohe nare ma. Ahade isakhase ukpokpa arerie, role wena begi orebho nose kponq se, ⁷ade ore na osiwenq no roga, uaha mon ore na nare maebholo emili no maelele. ⁸Ose hayi ore na nosi ubhuq qria ude, bhu ude. Aha mie uriesibhqbore no, aluole bhi ijierrebhe. okia yi urenoria manman, luole bhe eke ihubhudu. Akimie onq moitoan uwe khi, luole bhe eke ejejele. ⁹Jah hoemqgbe oyi osi abadaghemq. Emiebe qjasonq, mue emiesili monlen alu. ¹⁰Reji ihuemoqgbe gibhiome nikpia nabhe ekiokhole hoemqboloe. Regi oghq, muekpen no qboloe. ¹¹Regi ifuelolo, imien ubhaha luole oakiqso orion, amon ohubhudu, qki kio osi ebialen, gale. ¹²Aghonghon bheke ikhuaelqghe, ziegbe bheke ekpokpo, amon urebho bhe eromon. ¹³Ghabho ebi ibhokhosqbulua nekhile guanq. Guanq uwede nebulun nnare rebale neria. ¹⁴Neromo ne ene kpokpoe, neromon ekhole. ¹⁵Deba ene ghonghon aghonghon ene vie debale vie. ¹⁶Ibha ha moi okhole okpa bi qboloe. Eha rie ena bhuwede ihianbhegbe, mie ene moidegbere bhe egbe. Eye rile uwe okpa wowanlen bho okhole. ¹⁷Ere emiebe haose emiebe, Alue emiesili bhe ewe qrebhe. ¹⁸Ahamie, okhe ke, rofure nqrebhe yienlen. ¹⁹Esq ikhili ne egbe, obhiomen, zolo obq nosenobulua. Ramude igbonlen bho otq, Isoikhili kion osqme, ime lahaosa osenobulua tale. ²⁰Ahamie oyima ohamen gbole rebale nalen. Obhamen kiagbolon ramen nalen muon. Ramude uwe haluona, ole uwe si igionmeranle koko bhu uhqmq nosole. ²¹Eje eniebe le ejele yien okpanq remiesili khon emiebe muotq.

13 ¹Ji orion erebhe kin osi ahu non ko okhun ne ahu obhebhe ribho non gbera qnon ne eji osenobula ye vae, Aha non ribhor qle qno osenobuluaqele. ²Bhi irior qnon khin non nonan ahu nin khonlen qle sq ahu non so osenobulua oda, bi ene sq qle oda eki min iguezor bhe egbe osele. ³Bhi irior ere qbho khia mon uria reji ene lunonsen okpanq emon uria reji ene luemin ebe. Uwe khq mun egbe nare mien uwe bha ne ofen qnon ribha ahu? Lu ebe kin emin non men bi uwe kimin ugemin osqle. ⁴Bhi irior eguomandia qso Osenobulua reji man bhe emin nomen. Okpanq uwe kha lu eminebe, jio ofen kha munen, bhi irior qbha gheghe mun qno opolo mon hoho uguomandia osi osenobulua qle khin non khonlen bhu uria bho ononlu emin ebe. ⁵Benon dia bhi irior uwe dai kin qnon mudia nonsen, oyi ranmude uria, okpanon ranmunde ekhole osq manlen. ⁶Ranmude onan uwe zi igho uhonmon seye bhi irior ahu uguomandia qso osenobulua okhin. qnon yi qne minan qa re khamlen. ⁷Ha oda, oda osa nun mon elele, Zi igho uhonmon non nin igho uhonmon kheke, lu ilomon rekhan onin ilomon kheke; ofemu reji qno ofemu kheke, ekpen none ekpen kheke. ⁸Ai kha mon qria osa emin soso, bhi irior hoemon oboq. Bhi irior qnon hoemon oboqle lu enun uhi rebhe. ⁹Onun uhi (commandment) Hai gbo oghele, hai gbugbele, hai ra, hai hi elo zebhe oim, bi akhamen uhi qbheghe ribho arqnan kuqle gbe. "Hoemon oboq beji uwe re hoemon egbee". ¹⁰Ahoemon egbe oimq uria reji qboloe Ramundirion, ahoemon egbe ku uhi erebhe gbe. ¹¹Ranmudq qnan, uwe len qne eghele, non ki muegbe onun uri eghe uwe are riobho owe. Bho qne eghe nan ominqfan osqman qki sire gbera eghe nin iman re muhen reqbho. ¹²Asq khi kham reje bi qnun ukpede ki kha sire, Bha jiman si emin rebhe khi nonkin iwenan ojobiuki, bha jiman munemin okhole osi orukpa yq. ¹³Bha jiman kham nonsen benan ribhe ukpede, oyi bi ide eyon osi iluemin la qde eyon, bi bha khai jiman kham khi owe nonbhagba (sexual Immorality) la ilomon osi uria bi nankhai kha mon egege la odabhe egbe. ¹⁴Okpanq mun Ijesu kirisati (Jesus christ) yiq bi hai re eghe efun egbe, re gen egbe nansqle.

14

¹Men ɔnɔ oria non wɛgɛ bhi ɛkɛle urebhor non wa ri iguezɔr bhi igbodan. ²Oria okpa damon irebho non rɛ lɛ abi ɔmen ɔnɔ jɛ va da lɛ abɛ ɛfɔ okpa³Reji ɔnɔ lɛ abia non bu. Non khin gbodan jie ɔwa la. Amen ɔnon wae la imin rɛwae ah va iguezɔr ana solɛ reji ɔnɔ labi rewae. ⁴ɔbho khin wɛ. uwɛ non guezɔr ogamadia ɔsi oria. Iyalo osi abalen. ɔda mudia bhi oda dare sokpa ɔki ɔna remudia. Iriɔ Osenobulua kiriole mudia. ⁵Oria eso da tia ukped amen gbera aria ɛso. aria eke da tia ɛdɛde amin, jie ɔdɛde ariale bhi udu nɔsɔle. ⁶ɔnɔ gbɛlɔkhoto ukpede nin. ɔda gbɛlɔhoto nin osenobulua. Reji uwɛ non la abi. Oda la abi ɔsi Osenobulua. ɔda sɛyɛ bhi Osenobulua obilu⁷Oria sɔsɔ ribho non yɛ nalen oria sɔsɔ ribho non uyu ana lɛn. ⁸Aremɛn iman yɛn lman yɛn ni Osenobulua aremɛn iman uyu. Iman uyu nin Osenobulua Iriɔ daiman uyu lamam yɛnlɛ. Osi Osenobulua ɔle mam khin. ⁹Arude ɔna kiristi da uyu oda yɛlɛn. Oda khin Osenobulua osi ana uyu bhi ɔsi ana yɛlɛn¹⁰sokpa wɛ bazɛ wɛ guezɔr ɔsi olɛɔ nin okpia. Iwɛ da ri elogbe ɔle nin okpia. Iman damundia guɛɔzɔr bhi Iyalo osi osebulau. ¹¹Agbon nɛn belɛ Imen da yɛ. Osenobulua tale men. Reji eɛɛ dakhinrɛ. Bhi ukpu olemɛn ki tale man Osenobulua. ¹²Iriɔ Ehge nɔdɛɔde ki atare abi ɔle khin mam Osenobulua. ¹³Bejie ɔdia wa khin gi mam guɛɔzɔr egbe minlen. Sokpa nin mam ria ɔna. Oria da gbonda jie. ¹⁴Imen lɛnlɛ. Imen rɛlkhin iwɛdɛ ɔsi osenobulua emin nɔ tobɔkhle khin rɛribho reji oria nan lɛn ɛbɔwakhle. ¹⁵Sade adale owkho non okpia da kha akhoɛmoagbe yɛ ribh we. wɛ aria abale ria akhoɛmogbe a opka nin osenobulua rɛ uyumin¹⁶Iriɔ ejie abi iwɛ ria ɔ khin mɛ non ta ɛbion mɛ. ¹⁷ɛguaokhun ɔn si osenobulua ɛyi ɔsi abia bhi ɛyon. Sokpa ikhale. Ofure. Wɛ ɛkɛle eliminɔkhia¹⁸Iriɔ okpa nɔ gha kiristi ɔnɔ iwɛdɛ nan osenobulua min ɔleagbe aria lɛnlɛn. ¹⁹Iriɔ wajie minlɛ hu anamin ni ɔsi ofure bhi anamin non muma mɔlɛ²⁰eria iwɛnan ɔsi osenobulua ramude abalɛ amin rewɛ khale. Sokpa ɔwe gba. okpia ki labale non men. non rirole si bhi ogha re. ²¹ɔkhin abɛ men da aa lealamen da awa dieyon. la nin maha lu amin non ri omiokho min si wederi²²ɛni urebhor nin wɛ mon. rɛfi ɛsɛsɛ wɛ bhi osenobulua. Ikhia ba rɛjie ɔnɔ rianin ɔfua wa kiɔsɔle reji abɔ mamalɛn. ²³Oria non bieva-ava. Ofua kin ɔsɔle urɛbhor riwe abale nɔla. abi ribh irohbor olukho non

15

¹Iman ne wehiale ɔkhɛ ke niman ha sɔbɔ kpa ene bha wehia rɛ bi man, ɔbha khɛ ke niman lu ɔs'egbe manlɛn ɔkpa. ²bha ji ɔnon dɛɔde ha lu eminlin aje negbe, ni da koko tuɛn okhunlun. ³Ikristist tobɔle bha dɔ lu ebe gbɔn lɛn, beji a rɛ gbɔnlɛn, "Okan ni ene kpokan nibha da kpe kuɔ mɛn. ⁴Eba ka gbɛn khɛ ai gbɔnlɛn minan rɛ ha wanlan nin man yɛ ha mɔn izienegbe bheɛ ɛmɔnlɛn nin man ha mɔn osebhɔ. ⁵Bhinia Osɛnobulua si izienegbe bi osɛkpa non re ɔkhɔle ɔkpa nibha bi eji Ijesu kiristi rɛ guanɔ. ⁶ɔle lu ɔnan nibha si ɔkhɔle bi unu ɔkpa gɛn Osɛnobulua na Aba si Ebealɛn man Ijesu kiristi. ⁷Bhisio bha ko min egbe benin Ijesu rɛ miɛn bha bhegbe sɛ ji ɔghɔ si Osɛnobulua. ⁸Imɛn tale a si Ikristi kin ɔbhokhan si ene rɛ bhi ɛmɔnlɛn ata si Osɛnobulua, nan si ive an re nin ene biɛ man de. ⁹Bi ene mɔn urɛbhɔ re gen elinlin Osɛnobulua bhi orɛhunman. Beji a rɛ gbɛn bhotɔ 'Bhirio Imɛn dɛ gɛn uwɛ bhɛwɛ ene hi mɔn orɛbhɔ bi su ilolo ugɛn min ji elinlin ɛn". ¹⁰ogbo kie yɔle yɔle, "Bha ha duje bi ɛbholo solɛ" ¹¹Abo kie "genlɛn Ebealɛn, ene bha rɛbhɔ sebhe, ɛbholo sebhe gɛn ɔnlɛn". Gbokie, azaya dale, uliɛn si Ijesu dɛvae, ona nhi okhunlun non loje bhi uhɔmɔ nen bha rɛbhɔ, bhi ɔle enei mɔn usebhɔ ki ha mɔn isudutɛOsɛnobulua nan sudu tɛ si eghonghon vunɔn bha ɔkhɔle ni bha sɛ sɛbhɔ, bheji a da miɛn ahu si ɛlinmin non khiale bha ki ha ribhi irudu tɛ. Imɛn tobɔ mɛn hi yɛ rɛ bhɛmɔnlɛn bha, ibhio mɛn. Imɛn yɛ rɛbhɔ emin esili ki ne bha bi ilɛn eminlin. Imɛn yɛ rɛbhɔ bha dɛ ha sabɔ ha bhu egbe bha ude. ¹⁵Isudu mɛn ki rɛ gbɛn eminlin eso nin sɛ yele bha re ɛsɛɔhɛ ni osɛnobulua rɛ nimɛn. ¹⁶ɔni ɛsɛɔhɛ rɛ mɛn kin ɔyuɔmandia si Ijesu Kiristi nan je bu Eneimɔn urɛbhɔ, non rɛ ha yi ohɛnlɛn uhɔnmɛje si Osɛnobulua, nan da miɛn izɔhɛ si ene bha rɛbhɔ khɛ, nin Elinmin nɔ khiale kpe khia. ¹⁷Bhi Ijesu Kiristi mɛn mɔn ebezelɛ nin da rɛ dɛgbɔ iwena mɛn ji Osɛnobulua. ¹⁸Imɛn mɔn ebi da ta gbesa iwena ni ikristi rɛmɛn lu bhi ihɛnehɔ si ene bha rɛ bhi Osɛnobulua. Eni eminlin nan si ɔta bi iwena lu sa. ¹⁹Bhi ahu si ɔhanɛlolo bi ɔnyunua bi ahu si ɛlinmin. Isio non rɛ na bhi Ijerusɛlɛmu, bi agagale nin olɔ sɛsɛ bhi Ilisikumu, nin da mun uhɔnmunjesi Ijesu dagbare. ²⁰Bhi ɔni odɛ nan, ebe simɛn bh'ɔkɔle h nimen si uhɔnmɛje nan wewe, ɛyi eji ada lɛn Ikristi, ni hɛ dɔ ha bɔn nyan iwena ɔzia ɔbhebe. ²¹ɔi dia beja rɛ gbɔnlɛn, ena bha tɛmɔnlɛn man khɛ ki dagh'ɔle bi ene bha rɛ hɔn khɛ ki lɛn otɔle. ²²bhisii ai da mɛn i ɛghele ne bunbunlun ni bu bha re. ²³Bhinia mɛn hi yɛ mɔn otɔ soso bh'ɔni agagale nan, ɔki maman sɛkpe ne bunbunlun ni mɛn bu bha se. ²⁴Imɛn lolo ni rɛ miɛn si mɛn gbeza khin isipeni, bi nibha yɛ rɛkpa mɛn bh'odɛ si mɛn ki nebha dia khese. ²⁵Bhinia imɛn khin Ijerusɛlɛmu ni dɔ gbɛlo ghe ebholo ne khiale osɛnobulua. ²⁶ɔwɔbɔ si imasidonia bi Akea ele se koko izɔhɛ enɛsɔn gbe bhi imɔn ne khiale si osɛnobulua ne ribhi Ijerusɛlɛmu. ²⁷Ehe, ɔwɔbɔ sele non rɛ jele. Ene mɔn osebhɔ si Osɛnobulua ha ne eminlin ɛlimin non sele, osa non ni ele re ne emilin agbɔn nan ji eni Ijiusi. ²⁸Mɛn ha ki hɛ enin eminlin jele fo, 'mɛn ki rɛkhan ejibha ye ha khin isipeni. ²⁹Imɛn ha seji bha ye, uvuonmi si ikristi 'mɛn da rɛ vae. ³⁰Bhinia, Ibhio, bhi Ebealɛn Ijesu kristi, bi ihoɛmɔnlɛn si ɛlinmin ni bha deba mɛn nesɔnmɔn nimen ji osenobulua. ³¹Bha nesɔnmɔn na miɛn 'mɛn fan bhi obɔ si ene yi akan ehɔ bhi Ijudia, bi nele miɛn izɔhɛ nime koko ji imin osenobulua ne khia. ³²Nesɔnmɔn nin si eghongbon bii bha re beji ɔsɛ yɛ osɛnobulua, niman da min eghonghon bi ofure. Osenobulua ri ofure nebha dia, Isee.

16

¹Imɛn gɛn ifobi obhio man n'okhuo ji ibha. ²Nin bha da rɛkɛle Ebealɛn miɛn ɔle bhegbe. bha lu ɔnan non khɛke bi imɔn nekhiale si osenobulua bha rɛkpale bh'ebɔ ki re ha guanɔ bh'obɔ' bha, ɔle hi maman sobɔ kpa ɛbholo ne bunbunlun bi imɛn tobɔ mɛn. ³Jotu Ipsisila bi Aquila, otu niman ko rɛ wenan bhi ikristi Ijesu. ⁴Ne ranmude mɛn, ele da rɛ gbɔnegbea. Imɛn khuem ele, ɔi y'imɛn ɔkpa eni otuɛ non ribhi otɔ si ene bha sɛ bhi Ijesu. ⁵Jotuɛ otuɛ non si ele bh'uwa. Jotuɛ Epaenetuesi ni ɛmɔnlɛn yɛ mɛn, non dɔ ha yi ikpɛ ɔhɛnhɛn bh'otɔ Esia si ikristi⁶Jotu' imeli, non maman inin ɛsɔn n'ibha.

⁷Jotu' Adsonaikusi, bi Juniasi, nima ko yi ebholo okpa niman ko ha ribhi ighan. Eni Aposto len ele rebhe, ele ka men len Ikrisiti. ⁸Jotuē Ampliatusi ni seke Ebealen holo emonlen. ⁹Jotu urbanusi, ikolu iwena si ikiristi, bi stakisi, nimen holo emonlen. ¹⁰Jotu apesesi, nan soboi bhi ikrisiti: Jotu ene ribhi uwa si Asistobulusi ¹¹Jotu Hesodiōni, omin ebkolo men. Jotu ene si bhuwa si Narsizosi ne re bhi Ebealen. ¹²Jotu Tsaifena bi tsaifosa, emineson si Ebealen. Jotu pesisi nan ho'emomlen non mamen min eson si Ebealen. ¹³Jotu irufosi, nan zeles si Ebealen, bi inene sole bi osemen. ¹⁴Jotu Asinkiritusi, iflegoni, ihemisi, patrobasi, ihemasi bi enibhio ne ribhi ejele ye. ¹⁵Jotu Ifilologusi bi Ijulia, inesusi bi obhole n'okhuo, bi olimpasi, bi imon ne khiale si Osenobulua ne ribhi eji ele ye. ¹⁶Bha sunu non khiale tuegbe. otue si Ikristi rebhe jotue bhe. ¹⁷Bhinia ibhio men, bha ria emonlen si ene shi iwaegbea bi ozughu. Ele gbera ubhulu ebi bha luele. Van oboi bh'ejele ye. ¹⁸ebholo ne dia nian oi Ebealen ikristi ele ga, ekele sele elle ga. ota qhoholi nele ta ele re hi e ominooguele. ¹⁹Ihineho rebha ki si eji ebholo rebhe ye. Imaman ghongho bhegbe bha, bha mon owanlan re len ebe men nibha kpe fua bhi ode emin obe.

²⁰Osenobulua ofure de ke noko elinmibe bhoti esanmen eebha ohe si Ebealen Ijesu kristi ne bha dia. ²¹itimoti ukolu iwena, jotu, bi ilushio si Ijasin bi isosepita ibhio men. ²²Imen, Itetiusi, non gbon n'ebe nan jotue bha bheke Ebealen. ²³Igayosi non suwa ni men bi otue dia tue bha. Erastusi non mun aza jotue bha, bi iquatusi ni obhio. ²⁴esehe si Ebealen Ijesu kristi nebha rebhe dia, isee. ²⁵Bhinia, ono da sabo re wohia bhi uhonmuje bi iwewe si Ijesu Kristi, bhi osemen osi olo nan mon re noko bhi ukpe ne gbera vun. ²⁶Bhinia eni ghenlen ki do on'oloa bhi ebe nele ghen ji agbon rebhe, bhi mamen ta si osenobulua etebite, nan re min iheneho si orebho Osenobulua okpa non mon owanlan, re no bo Ijesu kristi kin uje ededemende isee.

1 Corinthians

1 ¹Ipoli ni Ijesu tiele no do ki ohen nosole vhebosqlobulua tale bi sosthenes, ovhioele. ²Vare vhotue ososenobulua vhi Icorinth, le na ki pe khiakhia vhe keli Ijesu, naye tie nele ki eya ne khiale, deba eya rebhe nele rivhi Ijerevhe, nele tie eni Osenobulua ni Ijesu nole ki Osenobulua nisele. ³Iyobo bi egbe fure kiosevha vhobi Osenobulua na Abamali bi omi Osenobulua ni Ijesu. ⁴Egherevhe ole mere rekpome nosenobulua ranmuduwe emi esili revhe nosenobulua renie ramudi Ijesu Kristi. ⁵Osenobulua refe nie uhuwedagbon revhe, uhota bi ewalen. ⁶Ebi ese ohe nosi Kristi reki emoli ata vhegbe vha. ⁷Ranmudona we vha miemi soso nuwe fiya vhemili alimi no sosenobulua nuwe mudia khe supole ni Ijesu revare. ⁸Ijesu kiyer ruwe riopho soto na da miegbe avha mi uwede nuwe da fidon eghelen ni Ijesu revare. ⁹Osenobulua molen uriovho no tiuwe nudo debale Ijesu no miolen kugbe. ¹⁰Rediana, omiome me holo na miegbe ranmudi enilin nosi Ijesu nivharevhe kugbe namie ghe vhavha zaha. Me holo na mie ghe vharevhe kugbe vhookhole okpa bii uwede okpa. ¹¹Atamamen vhegbevha, imiomen ghe eyi khloe ghe vha emolen okhole okpa. ¹²Ebiame tale khona: Otuokpa tuokpa ewewa tale ghe, me rivheji Ipoli ya, abi eji Apollōs ya abi eji cefas ya, abi eji Kristi ya. ¹³Kristi ye yokpa? Aigbi Ipoli nivha? Amen nivha miele, eni Ipoli vha da miolo? ¹⁴Me khuemi Osenobulua ghe me vha riososo ewelevha mia v uhuamie krispus be Gaius. ¹⁵Ona diari na da mie ukpokpa ewele bha vhaha yole ghe me revha miamē. ¹⁶Meda ye ri eni revha ni si stefanas miamē. Regbera ona, me vhasabo le simē ye riya soso miamē. ¹⁷Kristi vha jeme niramē sueya sopan nime ro tota nisosenbulua - oyi oti ulele uhunu, na da mieghe ahu norivhi oya ni Kristi lele vhi oran ughughe vha di holia. ¹⁸Ota nosi Ijesu vhi Kross ina odiabi oti uhuki nene ya yuno kua vhekele enele ya mi umiefan, ota nisosenbulua, otahu no. ¹⁹Aigbole vhoti "Iyaria ewalen isene yole ele molenwanlen." Iki role diholia ewanle isene yole ele molewanle. ²⁰Onoyole ole molenwalen kivho ? onoyole ole yi ejada luebe kivho? ene yole ele sabo gbugan vhonegbona kivho? we vhalen gbe Osenobulua ri illnwanle isonagbona duhukia ? ²¹Naremie ghe onagbona bi ewanlen nele ole hele llenlen, ele vhalen Osenobulua, oda me Osalobulua vhookhole nore mie enele reophotauhuki n sole fan. ²²Eni Ijus da hanō eni ohanlolo, eni Igriik da hanō ewanlen. ²³Malen vho da hatota nisi Kristi na gbavhoran noki udo reji eni Ijus bi otuhuki reji eni Igentali. ²⁴Rejeni Osalobulua tiele, eva Ijus bi eva Igriiks, maida ha tota nosi Kristi noki ahu bi ewanle nososenobulua. ²⁵Uhuki nososenobulua owanla nosa agbon. Iditona nososenobulua, ozezele no sagbon. ²⁶Ghutiemi nosenobulua tie, imiome. Qyivha revhe molen owalegbe. Qyivharevhe molahu, qyivharevhe davhoa nele molemi dagbare. ²⁷Osenobulua da remi uhuki dagbare uheke lagbon nore rekhole lueneya nele ole ele molewanlen. Osenobulua da remi nedahua nore vhaqbon nore rekhole lue neole ele mo ahu. ²⁸Osenobulua da zemi nele vhaki emisosobi enareloagbea, odarele kiem Osenobulua da zemi na vha tielemi nore remili nagbon tielemi diholia. ²⁹Osenobulua da luona na da miegbe orna gogagbon unu nee ha tegbe okhulun vhejole ya. Ramude ebi Osenobulua lulu ina, weda kiharivhekele Ijesu Kristi nokie nimalen ewanle nososenobulua. Oda kilen emesi, ukhiakhiami bi umiefan nimalen. Ranmudona, ebare gbolen qvhoti, enele holo nele degbo nele rosenobulua degbo. ³⁰Ranmudi ebo Osenobulua lulu, ejayena, ibha ribhi Ijesu kristi , nokien ewalen bhan nono obo Osenobulua vae, oda kien ebiedale nosen bha, ikhiale bii lumienfan. ³¹Benokijairiq, beni ojiebe tale, "Ono kire akhin ndegho, o a rin Osenobulua degbo."

2 ¹Eghe ni men r bulu bha re, eni ibhion men, men bha ri ota lenlen bhi unu la ota ewanlen bi eji a te emon emuanta na rie ne ko osi Osenobulua. ²Imen ri okho rebhe yole khi men da len emin soso gbera Ijesu Kristi na khan mui oran. ³Imen ni bha kha ribho bhi eke iwge, ofenmu bi iguobhigbe. ⁴Uhomujie bi Itemoi Osenobulua no semen ni men mui gi bbha, bha kha yi osi a re ewanlen lele oria okkpanon, oda yi urema no si ahuelimi no khiale bi ahu. ⁵Bi ejia da mien, khi urebho no sebha bha kha yi ono ribbhi ewanlen no si eria, okpano, ono ri bhi ahu no si Osenobulua. ⁶Eghe na ewanlen ma ki re ni ene wobhelol talo okpano o yi ewanlen si onagbona la osi ene re ebho khian si one egbna, ne ki ri bhi ofolo. ⁷Okpanon man ne bha talo bhi ewanlen nosi Osenobulua no bhi emuanta na rie nehele, ewanlen na rie nehele ni

Oşenobulua la tale kho de sunu akhumi egbe oriri se ma.⁸ O soso iribhi ene suēbholo si oni egbe na ni ọna muiele elokore ranmude sade khọ mui eleelokor nọ ekha mui omienmafani si oriri kha mui ọria.⁹ Okpanon, "Bi eji a re gbọnlen bhi otọ ẹlolo bha se daghe ọle la ni ehọ họn, ọkhọle sọ ọria bha se riale a bi Oşenobulua mama da ene wuēmōnlẹn".¹⁰ Okpanon, Oşenobulua ki ni obọ si ahu eliminokhaile re eni emin na mami. Ranmude ahueliminokhaile guani otọ emin rebhe, rẹ dọ se bhi eni emin ne dimilin nọ si Oşenobulua.¹¹ Ọria ribhọ nọ len ọkhọle nọ si ọria gbera oriọn nọ rẹ ẹkẹ ọnọria? iriọ seye nọ ọria iribhọ nọ len min ne dimilin ọsi Oşenobulua gbera ahueliminokhaile nọsi Oşenobulua.¹² Okpano, ma bha miẹn bhi egbe oriọn nọsi ọnagbọna, okpano, ahueliminokhaile nọ ni obọ si Oşenobulua vae, bi eji a da miẹn khi malẹn emin ne ni obọ si Oşenobulua re ọsi ọhe.¹³ Ota unu ma re tene emin na.¹⁴ O yi imamin si ewanlẹn si eria okpanon ọsi ahueliminokhaile nọ fani emin oriọn ji eria ne ribhi ẹkẹ oriọn. Ọria nọ iri bhi ẹkẹ oriọn ọi da sabọ miẹn bhi egbe emin nọ yi ọsi ahueliminokhaile ọsi Oşenobulua, ranmude edia bi emin uhuki jiọle ọi da sabọ mu ọlẹn elokore ranmude ọsi oriọn nọ.¹⁵ Onọ ribhi oriọn bhoyhẹn ena rebhe fo, okpanon, onọ bhoyhe ọle ọi ti bhọ.¹⁶ Khọ sabọ len ọkhọle nọsi Ebianlẹnman, nọ yọ nọle malẹn emin? okpano, iman mọi ọkhọle nọsi omienmafani.

3 ¹ Ibhiomẹn, imẹn bha sabọ nebhataọ bi ẹbholo ọso - oriọn, okpanon bii ẹbholone mọ ikpakpa egbe bii ikuẹkhue ibhokhan bhi Kristi.² Imiliki imẹn renibale, oiyi ebale non zezea, ranmude uwẹ bha muegbe onin rẹbho dọ ye sejayenania ibha bhasẹ muegbe onin.³ Ramude, ikpakpaegbe bha seye ye. ejada miemin ẹlobhọ bi ovan ole seye yen bhe ẹwe bha, ọibe yiikpakpaegbe bha da yenle, ọibe yi obha non ọsoria bha da khian?⁴ Ijia ọria kida tale "Imẹn rẹkhan Ipọlọ" onọkele yọ "Imẹn rẹkhan Apollos," ibha be yi eria iririọ?⁵ Hẹbhọ ki Apollos? Hẹ Ipọlọ? egbomandia ni ibha nobọ reobhọ, be ne - ebianlẹnman rẹ gha wẹna nele kẹkẹ.⁶ Imẹn regbọ, Apollos sameobhọ, okpanon Oşenobulua ọle ri uwan re - ọbhọ.⁷ Benon ki diariọ, hẹ non rẹkọ bi onon samẹn ọbhọ ọiye min soso. Okpanon, Oşenobulua non si - uwanre.⁸ Bhejayenania, hẹnon rẹkọ bi onon sameobhọ erebhe dẹ ihaosa nonsole beji iwẹna nonso - ọdeode dia.⁹ Ranmude eneko wẹnaa bhu - uwa Oşenobula imankhin uwẹ ugbo bi uwa nonso Oşenobula.¹⁰ Bi itohan nonso Oşenobula nan rẹmẹn bọ ọbunwa, imẹn gbo - onu, ọriobhebhe muọ bhu kọle. Okpano bhaji man rebhe mọe - ẹwanlẹn beji iman rẹ muẹn bhu - ukọle.¹¹ Ọria mẹn - onu nọa gbo chiegbhe gbera ọria ri Ijesu Kristi gbe.¹² Bhejayenan nia, ọria nọkire r - ore bii ẹlomọn, ọ udo ne mọnse, ọ eran ọ ikhia khiọ.¹³ Iwẹnan nonsole de roman adẹroman bhe eranlẹn, eranlẹn da dọmin ọmẹn nonribhi iwẹna non ọnọdeode lulu.¹⁴ Oni Iwẹnalẹn kẹre, ọdẹ min ihaosa or elele,¹⁵ Okpanon oni iwẹna nonsole ki toa, ọki loya ọsọ ọyulua, okpanon, ọle tobọle di miẹn ẹnin arẹ mienmin ghe ọdi dia be ọno nẹkẹ eranlẹn gbera.¹⁶ Uwẹ bhabe len uwẹ hu - uwa nonso Oşenobulua ghe oriọn nonso Oşenobula yenlẹn bhuwẹ?¹⁷ Onọkire hakhin nonria uwa nonso Oşenobulua, Oşenobulua ki ria ọnọrianian. Ranmud uwa - nonso Oşenobulua ọikhiamin iriọ bhayekhin.¹⁸ Ahẹ ja miẹn onọhiẹ egbọle. Aha miemin bhe ẹwe bha ọria riamin ọlewanmin bhọ onẹghenan, jọ kiu - "iluki beja da miẹn ọki kin - onowanlan." ¹⁹ Ramude, eranlẹn ọsọnagbọna uuki non bhe jo - Oşenobula ye, ranmude, aigbọnlen, " Ọimue enewanlan bheke eku nonsole."²⁰ Ugbezava, "Oşenobulua lenmin ghe eria nonso ọmanta ihanholo non"²¹ Ranmude onurieminan, ahẹ mio ọria non roria dẹ - egbọ. Emin rebhe ọsẹbhanon.²² Ọyi Ipọlọ, ọ Apollos, ọ Icefes ọ ọnagbọna, ọ yenlẹn ọ lu ọ emin negbera, ọ emin nedaye vae emin rebhe oşenon.²³ Ibharebhe ọsi Kristi non be nin Ijesu yerẹ kin ọsọşenobulua.

4 ¹ Inian ẹbhọlọ arẹ ghe manlẹn, be egbomandia nonso Ijesu bi egbomandia ọsẹ - ẹkhokho ẹmọata ọso - Oşenobulua.² Bejokidiariọ ebaguanọ bho be egbomandia ọle nanrẹ miẹn ọchion ọnadegbeyen³ Okpanon, rejimẹn, ukpomie - emin khere uwẹ ọ uwa - omugwi arẹ bhuo - ohien nonsemẹn, ranmude imẹn tobomẹn bhuo - ohien nonsemẹn. imẹn bhalẹn uhi nantie muẹn, ọkpann, onin bhare tare ghe imẹn bha luemin soso. Onon bhuo - ohien nonsemẹn ọle ebianlẹmẹn.⁵ bejokidiariọ, uwẹ hẹ bhuo ohien nonsimẹn ọkuẹsẹ ọnẹghle bi ọkuhẹsẹ Ebianlẹmẹn vae. Ọdẹ nemin ebiuki nanehele mamalẹn dagbre. Ena onondeode ada mie ekhūmẹn non - no - obọ nonso Oşenobulua vae.⁶ Bhejayenanian, ibhiomẹn, enu - uwedẹ nanrẹ khian nan imẹn rẹkhan bi Apollosranmude ibha be nan damien ibha ki lueba renọta ta, "Bha he khian gbera ebagbenlẹn" ọna diariọ benan damien uwẹ bhaha tegbemun nuwẹ rẹzẹ otuokpada ọnọzeva.⁷ Hẹbhọ kidaghe ikeke nẹbhūwẹ bie enekele? buwẹ mọnlẹn nanbha renien? Ahamiemin uwẹ miẹnlen, bekizẹ nuwẹ da dẹgbọ benan yọ uwẹ bha miẹnlen.⁸ Ukika miemin rebhe nuwẹ guanọ! ukikafe! uwẹ kida harebho khian - rẹgbe ranmanlẹn! ẹmọata ọrẹyemẹn nuwẹ rẹ rebhokhian, beji imanlẹn adaye, debae rẹkhian.⁹ Imẹn riamin Oşenobulua rẹmanlẹn bi enazele nan rẹman bhu usun nonkike, bheke ujie bẹ - ẹbho nan la gbonoea. Iman kiu ughegbe ẹlo non sọ ọnagbọna rejẹ ẹhi bi rejẹ eria.¹⁰ Imanlẹn kiu uuki rejẹ Kristi, okpanon, uwẹ wamin bhi kristi. Imanlẹn wẹghẹmin, okpanon, uwẹi zezemin. Aimuēmōnlẹn bhe ẹkẹoghọ, okpanon aimumanlẹn mọnlẹn bheke ẹkpeiyẹ.¹¹ Dọrẹ si ọnu uriẹghenan, ohamẹn gbemanlẹn amẹn ghomanlẹn, ukpon nọbha kionlẹn imaneyọ aigbemanlẹ, imanyẹ mọn uwa.¹² Imanlẹn miẹn ẹsọn kaka roboman miẹn ẹsọn aha rẹ ha ghumu bhalẹn, iman ki ha ne eronmọn nele arẹ akpoko manlẹn imaen yen egbe.¹³ Arẹ runu riamanlẹn, imaen kisẹyẹ hare ẹkẹofure talọ. Iman ki kin itikon ọsọnagbọna bi ebe gbi itonemin rebhe.¹⁴ Imẹn bha gbene miona nimen rẹ - rẹ ẹkhọlọe, okpanon, niimẹn rẹtueokhun bọ ọmọn ni mama hoēmōnlẹn. ¹⁵ Ahare miẹn uwẹ mọen etu egboisen egboisen bhi ijian igbe negbelogheẹ bhi Kristi, uwẹ mọaba nebunbun. Imẹn kiabẹ bhi Ijesu Kristi rẹnẹkẹ ẹmọn nonso Oşenobulua ¹⁶ Bejokidiariọ, nuwẹ halu bejimẹn lu.¹⁷ Onazele ni imẹn daji Itimoti buere ọmọmẹn nimen hoe ẹmōnlẹn bi ilunọsẹn bheke Ebianlẹmẹn. Ọdẹ yeere uwedẹ nonsemẹn bhi Kristi, beji imẹn rẹmaele bhi ijerebhe bi otuẹ rebhe.¹⁸ Bhejayenanian, ibha eso tuẹn ijabọ okhun, luemin bọna yọ imẹnyẹ bubha vade.¹⁹ Okpanon, imẹn di kẹ bubhare nian, sọha ye oşenobulua. Eghenin ọiye yi ọta nonsele netuẹn iguanbọ okhu imẹn da họn, imẹn diyẹ daghe ahu nonsele.²⁰ Ranmude ẹgualẹ nonso Oşenobulua ọiyọ ọta ribhọ, sokpan ahu.²¹ Buwẹ guanọ mẹnre asan mọn buere ọ ahoēmōegbe bheke ahueliminokhaile ọsi idegbere?

5 ¹ Iman hi hõnmi ghe igbesakan keoa bhi ewele bha, igbesakan na bhõ hiji òle da sunu bhi ewele eneba reobhõ okpẹa re okhuo non ọsi aba non biọle. ² Ibha re òle hian bhegbe! ọi yi akhiẹ ibha ha re ha lu bi eja ha ola re ọnan lu ọnemilin si bhi ewele bha re? ³ A re miẹn ghe imẹn hi ribhi eji ibhaye ọsi egbe, eji ibhaye imẹn ye bhi oriọn imẹnki ka bhulu ohien bhi ukegbe ọnon lu ọni eminlin be ja yiọle ghe enin imẹn ye. ⁴ Ibha ha sikoko bhi elinlin non ọsi Ijesu Kristi ada miẹn imẹn ribhi ewele bha bhi oriọn, ahu non ọsi Ebianlẹnmanlẹn, Ijesu ki da ribhi enin. ⁵ Mu ọni ọsọle ha da ria, be eji ahu non ọsọle ha da miẹn enin ukpẹde Ebianlẹnmalẹn. ⁶ Egbo ni ibha de hi mẹn ibha lẹn ghe ukpomi iyisti òle ri Ibuledi re ehue? ⁷ Khiakhi iyisti ne hi ye mẹn si bhi egbee re bi eji uwẹ na da dia bi agba ibuledi nan bha gua, ni ibha gene khin. Ranmude, Kristi, ohuan non ọsi akhiangbera manlẹn, a ki ka ri òle zọ ese. ⁸ Ibha ji imanlẹn ha ghõnghõnbhi ọni ilueminlin khiriọ, ọi yi ọni iyisti ni khẹ. Iyisti non ọsi aikhianonşen bi ilueminnebe. Nọ ređiariọ. ibha ji imanlẹn ri ibuledi nan bha gua, ọsi afonkholea bi emonata ghõnghõn. ⁹ Imẹn hi ka gbın ebe ji ibha ghe ni ibha he ye de ba ebholo n gbi esakan ne lu ebesab khian. ¹⁰ Ọi yi eneluebesabọ jne ribhi agbõn rebhe imẹn ri òle ta la eni urulu bhõria ene si eku min ebholo ighp, la ene gi ebõ ranmude na re si egbe bhi enan rebhe, ọkin kiẹn uwẹ hi de sibhi agbõn re. ¹¹ Okpanon, ejayenan, imẹn hi gbın ọni ebe nan ni re ta man uwẹ ghe ni uwẹ he siegbe ke ọnon yi òle obhioo òle khin okpanon, ọki ha yẹnlẹn bhi igbesakan, la urulu ki ha bhõle, la ọki ha giẹbõ, la ọki ha ghumun ihẹnlẹn, la ọki kiẹn ọdayn la ọki ha pẹnẹ ọria min ọlẹn igho ibha bhõ he sẹka deba ọria non dia iriọ li ebale. ¹² Bi imẹn ha kirẹ ha bhulu ohien ebholo ne hi ribhi otuẹ ye? Non re dia iriọ ọi yi ene ribhi ekele otuẹ uwẹ ha bhulu ohien ọlẹn? ¹³ Okpanon, Osenobulua bhulu ohien ene ribhi olele " Ibha khuni ebholo ne lu eminebe si bhi ewele bha re.

6 ¹ Aha miẹn uwẹ bi ọria koko gbugan bhi ebhõn, ọda ha guano ni ibha bu ene bha lẹn Osenobulua nin bha re ha bu ebholo ne khiale ọsi Osenobulua? ² Bhabha manma lẹn ebho ne khiale non ọsi Osenobulua ele ta guẹzo ọsi ọnan agbõn nan? ³ Bhabha manman lẹn ibha la guẹzo bho ohen ọsi enẹ ehi? Eka hi iguẹzo ọsi ọnan agbõn nan? ⁴ Aha miẹn ibha la guẹzo bhu ohien ọsi ọnan agbõn nan bi ki re ni bha da mun iguẹzo bu ene bhõi mọn umudiabhi otuẹ ye? ⁵ Mẹni to nan ni mẹn re ri ekhõle lu ibha. Ọria ribhõ bhe ewe bha non sabo ri ugan non şen bhi ewe bha bhi eke eni ibhio enin ikpea? ⁶ Okpanon ọbhio okpẹa mun obhio okpẹa ha khi ikotu isigha enebharebhõ! ⁷ Ọni bha re mu egbe bha ha khi ikolu tare ibha bha mudia nonşen. Be bhõ zele uwẹ bhõ bha sabo mudia bona nale uwẹ bhõ ho emonlẹn? Be bhõ sele uwẹ bhõ bha sabo nan re mu uwẹ lu? ⁸ Uwẹ tobọe luemin non bha gba re gbera ọni uwẹ mu agbõn lu uwẹ bhõ seye lu ọnan ji obhioe! ⁹ Uwẹ bha lẹn noni luemin non gbale ọi khian la min alebhiuku bhe egua Osenobulua? Hei jọ ọria hiea. Ọria non gbo aghele, ene ge ebõ, ene ho abhen ọria, eni ikpea ne gbo oghele, ikpea ne ho ikpea, ¹⁰ Eno ọyi, ene mọn osebhala, edayon, ene tota non bha gba, eni go Osenobulua bhi ijakhpa - ena soso ọnon sabo min alebhuku bhi egua Osenobulua ribho. ¹¹ Iriọ eso bhi ewe bha re dia. Okkpa non ibha kiẹn ọnon khiakhiale, bha kiẹn ọnan kpe khia, bha kiẹn ọnon sabo mudia bhi elin non si Ijesu Kristi bi oriọn nọ si Osenobulua. ¹² "Emin rebhe dia reji mẹn" okpanon eiyi emin rebhe he elele reji òle. "Mẹn sabo lu emin rebhe, " okpanon, oiye emin rebhe mẹn sabomun bhõn bhi obọ. ¹³ "Ebale ọsi ekele, ekele ose ebale, " okpanon, mo Osenobulua sie erebhe kie. Ọni egbe nan yi ọsi okan bi idobolo. Bõnondia, ọnegbe nan ose Ebianlẹnman non, me Ebianlẹnman guane able ne egbe. ¹⁴ Osenobulua ọi re Ijesu kpano, moseye re man kpano bheke ahu non sọle. ¹⁵ Bha lẹn egbe non sebhia ọsi Kristi non? Mẹn do re egbe non si Kristi do gba kugbe deba igboghele? ọnan da sabo resunun! ¹⁶ Uwẹ bha le ọnon re egbo gbõ oghele ọkhi kiẹn egbe okpa reji ọno okhuo? Beji ebe non khiale tale, " Eveva ekhi kiẹn egbe okpa. ¹⁷ Ọnon khirẹ khin non deba Ebianlẹnman ọkhi kiẹn oriọn okpa deba òle. ¹⁸ Runesibhi oghele re! ebhi ebe non ọria ki re lu odalo egbe òle oye, okpanon ebhin ebe ọsi uhomin ebhin ebe ọsi egbe non. ¹⁹ uwẹ bhalẹn egbe non se uwaoga non khaile ose oriọn non khiale non, non yẹn bhi uwẹ, nu uwẹ bhõn bhi obọ Osenobulua? Uwẹ bha lẹn uwẹ yose ²⁰ Ranmude ai de. Bõnon kidiariomun oriri ji Osenobulua bhe egbe non se bii oriọn non se, non kiẹn ọsi Osenobulua non.

7

¹ Reji ọne emon ninọ rebha gbẹn ebe: "Okele ni okpea ghe robõ suo okhuo." ² Okpanon, ranmude, edanmẹn ọsi oghe ikike ji okpea ọdode re okhuo ọsole, okhup ọdode kia mọn ọdọ ọsọle. ³ Ọdọ, iwinan nọ khẹ kọle bhi mọ okhuo nowẹ, o'a muose, rejiokhuole, iriọ seyenọ. ⁴ Ọiyi okhuole yan egbeole, ọdọl nọ. iriọ seye nọ, ọdole bha yan egbeole okhuole nọ. ⁵ Ọsoghe gbo odan bhe ọsọ ọnokere sokpan ọda yi ukota, ọki ayiabhi eghe na koko ne bhõ. Bha luona ni bha miẹn ejibha da muẹn egbe bha re nen eronmọn. Bhea ki luonafo, bha kokugbe, ramude, no ojiu'u ghe danbhen bha, ranmude, abha sabo re de - egbe yi. ⁶ Okpanon, imẹn ọto - ọna man bha bi ọsi ukolu, ọyi ọsi uhi nagbele. ⁷ Agha kiwe nia, agbõn rebhe ghõ diabhi imẹn. Okpano, ọnọdode mọen emin no Osenobulua re luẹ ešele nanlẹn. Otunokpa mọen ọne ese na, ọnokẹle moen ọbhebe. ⁸ Ji ọnọ bhasẹ bọdọ bi ọron, imẹn tale we emin nọ mẹn jilan. aki miẹn ebha ye bọdọ, rio - okhuo, beji mẹn ya. ⁹ Okpanon, sade ebha sabo re mun egbe mọn. e'abodọ - re okhuo. Emin nọ mẹn nọ ne re bọdọ la nere gha tuẹ bhe egbe. ¹⁰ Bhejiayena, reji ene mọn ọdọ, imẹn gbõ ọni uhi na bha, ọiyi mẹn, okpanon, Ebianlẹn abhen ghe si bhi iso - ọdole re. ¹¹ (Sokpan agha ki miẹn ọdasi bhi iso ọdọ re, o'adotua, o'a kiekie bọ ọdọ sade ghõ bha lu iriọ, jiọ kui okhuo kugbe, ba ọdole) bi ọdọ ghe khu okhuole fia. ¹² Sokpan, ji enekẹle, imẹn oiye Ebianlẹn bhan we, agha ki miẹn, obhio da mọen okhuo nọ bha rebhõ bi ọda riọle bhi ọkhõ nọ òle re nalẹn dia, ọno okhuo ghe khuo fia. ¹³ Okhuo da mọen ọdọ nọ bha rebhõ bi ọda ribhi ọno okpea bhõ ọkhõ nọ re na dia, ọno okhuo ghe khuo fia. ¹⁴ Ranmude, ọdọ ne muẹn urebhõ, ahanonle ikẹ ranmude okhuole bi okhuole nọ bha rebhõ, ahanonlẹn ranmude obio. Sọ ọyiriọ, imọn nanselan ki khin ene bha khia, okano, agele hanilan bhi oto. ¹⁵ Okpanon, a'aki miẹn ọnọ bha rebhõ da siọ ọlebhõ ọbore, jiọ da akhian. Bhi eke emin nọ dia riọ ọno okpea, la ọnọ okhuo, ye mọn uhi nọ muilan mọn. Osenobulua ghõtie maẹn bhi ofure. ¹⁶ Bu uwẹ ki relẹn ye, okhuo, su uwẹ di miẹn ọdọ

fan? la, bu uwẹ ki rẹlẹn yẹ, okpea su uwẹ di miẹn okhue fan?¹⁷ Bọ riri diaye, beji Ebianlẹnbhan gha ihe ni ọnọdọde ji ọdọde khian, beji Osẹnobulua rẹ tiọle.¹⁸ Ona hi uhi na simen bhi isọsi rebhe. Ona ruele ribhọ bhe ẹghe na rẹ tiọle va bhi urebhọ? Aghe ruọle.¹⁹ Ranmude, ọyi aluele la abha ruẹl atẹ ẹmọnlẹn. Ona tẹ ẹmọnlẹn ọle ghi ariobọ rẹkhan ọsi Osẹnobulua.²⁰ Ọdọde dibhi utiemin nọ aya bheghe no Osẹnobulua rẹ datiole nọ rẹbhọ.²¹ Oviẹn wẹ'a khin bhe ẹghe no Osẹnobulua rẹ dantie? Ghe ji ọna rẹtẹ. Okpanọ, ade ghu sabọ rẹ sibhi oviẹn re riọ ọnẹghe.²² Oni Ebianlẹn tiele bhe ẹghe nọ re yi igbọn. Oyeyi oviẹn bhi Ebianlẹnman. Bhi oni ujiodẹ seye ọnọ yọ oviẹn bhe ẹghe no Osẹnobulua rẹ datiole nọ rẹbhọ oviẹn ọsi Kristi ọkhin.²³ Umani igbo arẹ dẹ, ranmude nọ ghe khin oviẹn ọsi agbọn.²⁴ Ibhiọ, bhi ẹkẹ emi nọ riri aya, bhe ẹghe narẹ tiọle, ji ọnọ dọde de egbe yan Osẹnobulua.²⁵ Bhejiayena, rẹji imamen ne bha se lẹn ikpa, uhi rbhọ nọ da bhi ọsi Ebianlẹnbhan va. Okpanọn, imen di ri ọnọ ribhi men bhọ - ọkhọ, zẹ bi, bhi ẹkẹ itohan ọsi Ebianlẹnbhan ọnẹ lu eku.²⁶ Ebi men riale yẹ, ranmudee, ufuean nọ vade, emin nọ men nọ ni okpea rẹ diotua.²⁷ Amien din bi okhuo? khe guano ni rẹ khuo fia. Aki miẹn uwẹ mọen okuo ghe gualo okhuo.²⁸ Aki miẹn uda rie okhuo, ubha lu ọkhọlọ, aki miẹn ukpọ mamẹn da body, ọbha luọ okhọ , ọkpanọn, ene lu ọni emọen okpokpo ose ikpakpe egbe, men ghoni miẹnfan bhi ọna re.²⁹ Sokpan ọna men wẹ bha ibhiọ: Ẹghe ọki dia khere. da bhi ọnẹ ghena gha khian, ji ene mọen okhuo gha yenyẹn bi ene mọen. ³⁰ Ene ribhi akhiẹ, eki dia bi ene yẹ ribhi akhiẹ bii ene ghonghon eki dia bi ene yẹ ribhi eghonghon bi ene dẹ emin, eki dia bi ene yẹ mọen emin soso. ³¹ Ni ene luọ ọna agbọna, ghe yẹ luemin bi ene luọle se bhi ejiọda vuon. Bhi ji ọna agbọnaki dia bhọ ọnẹghena ọbu ufomionlẹn. ³² Ọgha yemen nibha rẹ gha yi ọnọ miẹn fan bhi olueghe re. Okpea nọ bha ri okhuo emi ọsi Ebianlẹnbhen ọle nọle bhọkhọ, ebọle'a rẹ lu emi nọ yiọle. ³³ Sokpan, okpeano riokhuo emin ọsọ ọna - agbọna, ọle riọle bhọ okhuo - ebọle'a rẹ lu emin nọ yẹ okhuole. ³⁴ Ọgha egbe'a, okhuo nọ bha bọdọ la, omamen, mọnlẹn bhi ọkhọ emi ọsi Ebianlẹnbhan, beji ọle'a rẹ r egbe bi onon gha gale. Sokpan okhuo nọ bọdọ mọnlẹn bhi ọkhọ emin ọsọ nagbọna - ebe ọ le'a nẹ lu emin nọ yẹ ọdọle yẹ. ³⁵ Ọmen nọse, bha ọle remen tona, bi ni men ghe mu idobolo ibha bhe egbe. Imen tona bhi ọsi enesi, ni ibha miẹn eji bha da regbe - rebhe ni Ebianlẹnbhan, bheke emi ọbhebbhe bha miẹn bhale bho obọ. ³⁶ Okpanọn, sade on' bhi ọria bhọ okhuo wẹ ọle bha lu omamen na ọsọle nọsen bhi ekpen, ọda gbera ẹghe nọ'akida bọdọ bi ọda dirio re, ọki lu ebe riọl bhọ okhọ. Ọbha lu olukhọ. Eki be egbe. ³⁷ Okpanọn, sade ọda ro okhuo mudia nọsen, sad emin bha suale bhọ okhọ, ọda sabọ mun egbeole mọen nọsen bi ọda yan bhi ọkhọ nasole, ọle di sabọ luọ ọna, nọ rẹ de egbeole yi zẹ bi omamen, ọdi mem min. ³⁸ sirio, ọnọ mun egbeole mọen, lu nọsen bi ọnọ tobọle zẹ we ọle khian bọdọ , ọdi mamam lu nọsen . ³⁹ Okhuo nọ mọen ọdọ mọen uhi nọn khuogbe ba ọdọle. Okpanọn, ọdọle gha ki yu, omuen ahu nọn rẹ bi ọnọn yole, sokpan bheke. Ebianlẹnbhan. ⁴⁰ Bhi ẹkẹ ibuohin nọse men, eghonghon manman riọle bhọ sọ di yenlẹn bhi riọ. Imen riale, men mọen oriọ nọ khiale ọsọ Osẹnobulua.

8 ¹ Ọnẹghe nan se rejie ebale ọsi ikgebo imin lenlẹn imam mọ ewan. "Ewan nọ khoun nẹ ahoemoegbe khoun nẹ. ² Akhamien ọria dariale hba ọle lẹlẹn. Ọni ọria na va len bhi eji okeke nọ rẹ len. ³ Sokpa akhamien ọria dahoem Osẹnobulua ọnọ ọria ni Osẹnobulua len ọnọ ọria. ⁴ Benondia bhiriọr abale ọsi ikegbọr nale. Imam lẹlẹ ghe ebọr nore bhi ọ ni agbọn na ikhoho nọn Osẹnobulua kẹ ribhọr. Osẹnobulua ọkpa rẹbhọr. ⁵ Ọkpa nọn akhamien ebọ bhi okun bhe ọna gbọn nana, bejiẹ ebọ rẹ bun bhi Ebianlẹn nan bun. ⁶ Rejie imin lẹ Osẹnobulua ọkpa, ọle ribhọr, aba nọn kin amirewe jie mam le bhe ọle jie mam dayele irio nọ jie man Osẹnobulua ọkpa nọn Ijesu Kristi. Ọle nọn ojie emin ba yele bhe mam ye. ⁷ Akhamien ọni ewan ẹri bhe aria ọse da gha ebọ adale ebale ebọ udu len daria ranmude ọ weghe. ⁸ Sokpan ebale khin mumian se iyalo ọsi Osẹnobulua. Iminle khin ria sade iminle wae la ọni ebale. Ọmengebe sade imam vae lonablae. ⁹ Sokpa abigbe ni egbe wemenan nọn hav khin ọria nọ weghe bhi oriọn. ¹⁰ Akhamien ọria daghe ẹe nọmọn ewanle uwẹ le ebale bhi isi ebọ. Ẹkhọle ọsọle dakha weghe nọn ọle arẹ le eba bhi isi ebọ. ¹¹ Iriọ unva lense bhi emuata nọri bhi ebọ iweghe ọkpa. Ọni okpea nin Kristi da uyu ọkhin ọnọ fua. ¹² Akhamien wẹ damoi oluholo rejie obhọle no okpea ọda khin iweghe nọn se len bhe ẹkhọle. Wẹ luoluhọlọ jie Kristi. ¹³ Akhamie ebale dajie ọbhi ọle nọ okpea fi yotirẹ. Imien yela alamẹn. Sokpa nimem hajie ọbhi ọle no okpea dere

9 ¹ Imen iyi omọn? Imen iyi odiho Ijesu? imen bha miẹn Ijesu ne Ebianlẹn manlẹn ibha iyi iwẹnan men rẹji Osẹnobulua? ² Ade hi men iyi odibo Ijesu jẹ ebha eso odibo men khin je bha nekele. Ranmude hi bhọ len odibo nimen firẹ khan Ijsu. ³ Ọna men rẹfan egbe bho obọ ene dọmen men. ⁴ Ọbha dia niman rẹ da, niman rẹle? ⁵ Ọbha dia ni man rẹ re okhuo mọnlẹn ha khian, eji man khian? beji eni idibo nekele luole, ori ibhiio bheke Ebianlẹn man bii cefas? ⁶ La Ibanabasi bii imen ọkpa imen ahu nahi harẹ miẹn eson. ⁷ Hola lu ilomọn eyokulo ọsọle obọle? họ kọ ugbo ate nọbha le urulu bhọ? la hola rẹ emena kọn nọbha mun inyen ọlẹn ọn? ⁸ Imen itenan bu uhi ne eria manlẹn? uhi Osẹnobulua bha kueye tariọ? ⁹ Ai gbọnlẹn bhu uhi nọsi Imosisi "Hei ha khan iku ọlẹnẹ emena bhu unun sade hu uwẹ bhọ rọle khian ikpolenẹ kua emena bhọ Osẹnobulua gbe ẹlolo ghegbera ọria a ? ¹⁰ Ọiyi manlẹn ọle talọ je? manlẹna gbẹn ọnlẹn je, ranmude ọnọ rẹ kọ, omọn ighodalo bhe ebọ rẹkọ. Ene kọnọn len eyẹ kọnọn bhu urebhọ heledẹghalebhọ enemini ekọ. ¹¹ Man ha re emin ahu elimin nọkhiale kọ bhe ewele bha, ọki hugbeniman rẹ miẹn emin agbọn bho obọ bha? ¹² Aha miẹn he ebho ne kele guano ọnan bho obọ bha, man bhọ hei ha guano ene bunẹ? ọkpanọn, man bhọ zudu rẹ guano enemini nan. Nanrẹ lu irio, man ki zien egbe emin rebhe niman hei kin idobolo ji uhomuje nọsi Ijesu. ¹³ Bha bha len he ene lu ilomọn ne khial bhọ otuẹ, hei miẹn ebale bhọ ọno otuẹ? Bha bha len hene ga bhu ukojukhuo oga hei ghalebhe ebare bhọ? ¹⁴ Iriọ yenọ, ne Ebianlẹn da gbu uhi hene ta emọnlẹn Osẹnobulua, eki yẹ ha rọ ọnẹ emọn Osẹnobulua le ebale. ¹⁵ Ọkpanọn, imen bhọ ho ọbho ene min ne bhọ rẹ dia imen nan. Men bha gbẹn ọnan bọ na da lu eminlin imen, i yulu men nẹ nire ọria iribhọ nọa miẹn men ọne ehio nan! ¹⁶ Ranmude iha ta emọn Osẹnobulua, ọbha kien min idẹgbọ, ranmude ebia lu nọn. Okpokpo ọkien ji imen sibha ta emọn Osẹnobulua. ¹⁷ Ihari ihubhudu lu ọle, iki ha mọn iha osa, ọiki yi irio, imen seye mọn ilueminlin nan muon men bho obọ. ¹⁸

Ihasosa bekiri mēn bhō? Ni mēn rē ha ta ẹmōn omiēngba bhe ebe dia imēn!¹⁹ Ọrēde himēn ini bho obō erebhere, ida sēyē kin odibo nōsere erebhe bō ni imēn ada sabō si obune ba egbe. Bhe eje eni Ijusi ye, mēn ki dea bii Ijusi nīmēn sabō nele ba egbe.²⁰ Bhē ẹwēle ene bha rēbho, i ki yē dea bō ọkpa bhē ẹwēle bōnia da sabō nele ba egbe. Imēn lu ọnan ọrēde hi imōn igene yio ọnō bha rēbho.²¹ Rēji enei ribhi uhi, ikiyē rgbe khōkhō ele ọrēde hi mēn iyi ọnōi ribhi ẹkē uhi Osēnobulua, ọkpanon, ẹkē uhi Ijesu mēn ye. Ile enan ni mēn rēsi enei ribhu uhi vae ba egbe.²² Bhē ẹwēle ene dītōn an, ikiri kiēn ọdītōn an, ni mēn sabō si editōn an ba egbe. Imēn ki kiēn emin rebhe ji ẹbhorebhe bōnia da ru uwedē kēkē himin eso.²³ I lu emin rbhe nō ọnu uhomuje nōso Osēnobulua, bō nian da miēn erōmōn nōribhō.²⁴ Bha bha lē, aha runē, ene bunlun ru ọnu unē, ọkpanon otun ọkpala mun ọnu ukpu. Ranmude ọni, kaka bō runē, no mun ukpu.²⁵ Ene lu isasegbe rebhe, e robō rēkhan uhi nō ribhō ọni isasegbe. Elu iriō ne miēn eminlin ọbhe emin nōi guoghōa ghee.²⁶ Ọna zēlee hi mēn ri nian runē, bōnō ru ọle ho hoo. Inian mēn dafine etilin, ọiyi bōnō fine etinlin ọbhe ẹbhohō.²⁷ Ọkpanon, imēn da de egbe mēn r, i da rō le kin ẹn igbōn, bōna ada miēn imēn haki tē ẹmōn Osēnobulua man ẹbho ebhebhe, mēn tobōmēn bhō hiyē kin ọnō bha sē.

10 ¹ Imēn bhaho nibha kiōn ọnqbhalēn ibhio, ghe ena ababhan rebhe e ribhe ẹla aduduo okhun erebhe bhagbera ọno okpēde.² Erebe da mian amiēn bhobi Imosis bhō ọna aduduo okhun bio ọnokpēde.³ Erebe lōne eba oriōn.⁴ Erebe muon ọna amēn ọso oriōn ọn, udo oriōn ele da muon lēn ọn nōrē khan ele, Ijesu ọnu udo.⁵ Ọkpanan ọbha fio Osēnobulua bhō uwedē ne ene bunbun bhebue ele rē luebhin eda u nuō bhi ijekekē bhē ẹkē otō.⁶ Ejayena enebhina da kin ijiē ebhi rē jin bhan beni iman dada rōkhō bhan luebhiebe benele rē a lue ebhi ebe.⁷ Egebō, bejele eso lulu, aigbōn ọna bhotō, enēbho da dofua ale ada, eda kpanon akhiēn.⁸ Bhaē jin bhan gbe esankan, bejele nebunbun lul, bhu ukpēde ọkpa, efui uli ea nian uje da u ranmudō ọna.⁹ Bhaē ejinbhan dōbhi Ijesu, bejele nebunbun lulu, ni enien da gbonelea.¹⁰ Bhaē ejibha junēzō, bejele nebunbun lulu nē ẹhi da gbonelea.¹¹ Ejayena enibhina sunu daele nō ki ije ebhin rē jibhan, agbōnlēn bhotō nimab rē awan, iman na miēn isia ele ẹghe ọkike rēvale.¹² Benōkijia irō ọnōkirē akhi nōyōle ele mudia nōsēn a bhōn ewan nōē dere.¹³ Edōnbhēn ribhō nuwē miēn nebho ebhebhe bhaka miēn, ọkpanon, Osēnobula ihie ẹbhōn nōsōle, ọda jie edōn bhēn nokpera ahu nōsē buere, edōn bhēn avae, ọki yē ruwede re nuwē arē sibhōre, benu uwē adasabō nanle gbera.¹⁴ Benōkijia iriō, enimēn huēbbhōnlēn bha sibhi igēbōre.¹⁵ Imēn nebha talō bēbho nebhōn ewan, beni ibha ada tobōbha bhē ebe imēn tale ghe.¹⁶ Ọnu ukpu erōnmōn nimu nerōnmōn nima ghale, oye egbe nōsi Ijesu Kristi nō?¹⁷ Ranmude, osui ibulēdi ọkpanon, ima rēbunbun ugbe ọkpa makhi, ọno osui ibulēdi ọkpa imarebhe da le.¹⁸ Fēi Isirēl gh bōse efueegbe, oye ne wana bhu uko ojukhun Osēnobulua lene eba narega?¹⁹ Ebe imēn tania? uwē kiyōle ẹbō ebhisosonō. ọ ebarē gale ebhisosonō?²⁰ Ọkpanon, imēn tabhi rēji eni Igentali nebha lēn Osēnobulua ghe ebere ga, ẹlibhe ebe ọle erōjie oyio Osēnobulua, imēn bha honu uwē deba ẹlibhebe a luebhi.²¹ Uwē dasabō rukpu nōso Osēnobulua muon, uwē kiyē rō ọsere ẹlibhebe muon, uwē da leba Osēnobulua, uwē kiyē lō ọsere ẹlibhebe.²² Ima kiho nima luebhi no Osēnobulua da a bhō ẹlobhō? ima bhōn ahu gberale.²³ Ebhirebhe diabhi, ọkpanon oye ebhi rebhe eleye, ebhirebhe diabhi, oye ebhirebe khua ẹbbho okhun.²⁴ Ọria ẹ a guanō ọbhēn nōsōle ọkpa, ọkpanon, bha jima a guanō ọbhēn nōsō ọbbhan.²⁵ Eba khiēn bhē ẹki ua le ẹa nōn ota ranmude ọkhōle.²⁶ Ọnagbōna ọso Osēnobulua nō bie ebhi ne bhō.²⁷ Amiēn ọnqbha riōbbho Osēnobulua da yuwē debale leba, uwē da ho nu yio, ebōle rē reniēn ua le ẹa nōlēn ọta ranmude ọkhōle.²⁸ Ọkpanō, amiēn ọria tamalēn arōnu gēbō ele, ranmudō ọnōtiē bi ọkhō nōsē, Osēnobulua nian ọnagbōna bi ebhi nebho.²⁹ Ọkhō nōsō ọnōria ni imēn yē oyio sere bezele nada miēn ebeyiē bhēn ni mēn lu ọria ọbhebhe ei ọkhō a gubhēn ẹzō.³⁰ Amiēn imēn re eghōngho lōle, bekizē nadaa ru unu gbegbēn bhe ebimēn gbe ekhuēn bhēn ọn.³¹ Benōjairo, arē miēn eba uwē le ọ amiēn uwē muon, ebuwē kirē alu, luōle rējo oriri nōso Osēnobulua.³² Diamen abha mieba nene gō bhē bhōbō rēji Ijus bi Igriki bi otuē otuē nōso Osēnobulua.³³ Bhōnu uwedē ọkpa, imēn luebhi nōa yē ebhorebbhe, imēn guani elebhēn ọkpa, ọkpanon ọsere ebhorebhe, imēn luona bene a da miu umiēnfan.

11 ¹ Ibha a regbe khōkhō bhēn beni imēn rē regbe khōkhi Ijesu.² Ejayena, imēn gen bha ranmude uwē yebhere bhe ebhirebhe. Imēn gen bha ranmude ibha muonlēn bhōn nōsēn ebare ebhin khian yē beni mēn tama bha.³ Ejayena, imēn ho ni ibha lēn ọna, Ijesu nian okpēa rebhe, okpēa nian okhuo, Osēnobulua nian Kristi.⁴ Okpēa nōkirē akhi nōne erōnmōn ọsakhasē ọda gugu uhunbho zanu uhunbhōn nōsōle a.⁵ Ọkpanon, okhuo nōkirē akhi nōne erōnmōn ọsakhasē ọbhi da gugu uhunbhōn zanu uhunbho nōsōle a, inain, oye diabi eto na gbēan.⁶ Amiēn okhuo bha guanō nōle gugu uhunbho ọa gbēn eto a, ọa ki tie ebhi ẹkhō nokhuo oē gbēn eto nōsōle a ọa gugōle.⁷ Okpēa ẹ gugu uhunbhōn bena miēnlēn ọle oriri Osēnobulua, ọkpanon, okhuo oriri nōso Okpēa.⁸ Oye ẹkē okhuo ada mo okpēa, ọkpanon, ẹkē okpēa ada mo okhuo.⁹ Oyio okpēa ama no okhuom ọkpanon, okhuo ama no okpēa.¹⁰ Ọnazele no okhuo ada bhōn ebole rē khokhaahū bhu uhunbhōn sōsle ranmude ene ẹhi.¹¹ Kirē gbera ọna, bhe ẹkē Osēnobulua, okhuo dayiōle ọle nian egbōle bhe ejio odō leye, okpēa dayile ọle ki nian egbōle bhe ejie okhuōle ye.¹² Beni ọno okhuo rē nekē okpēa vae iriō ọno okpēa rē neke okhuo vae.¹³ Tobuē bhuō ohion ọna, sōdia bhin no okhuo rē a nerōnmōn sōbha gbaneto?¹⁴ Ewan bha sere lēn ghe ebhi ẹkhōno nokpēa rē a bhōn eto nō talēn.¹⁵ Ewan bha sere lēn okhuo a bhōn eto nō talēn oriri nō rējiōle, eto nōsle arenalēn re gue uhunbhōn.¹⁶ Ọkpanon, amiēn ọria gbugan bhōna ima bhōn uwedē ọbhebhe nima a rētamalēn otuē nōso Osēnobulua yē bhōn.¹⁷ Ọkpanon bhe eni ẹbhōn nekēle na, imēn bha gen bha ghe ibha va sikokore oyio ọsesi ọkpanon ọsebe.¹⁸ Ọnihēnhēn, imēn hōn bhin ibha a siko bhotuē, ughaa ribhē ẹwēbha, imēn riōbhō bho obōkpa.¹⁹ Adē yē miēn ibo kike ribhē ẹwē bha bena ada miēn enarobō ki tie ebada ghe bhē ẹwē bha.²⁰ Ghe ibha avae sikokore, oye eba nokhiale nōsi Ijesu bhale.²¹ Ege ni bha rēleba, ọnō deode kia hibhōn ọsōle nōle khōn ọkēsē ẹbho ebhebhe le, eso ki lekhnōn ohanbhēn kia gbeso.²² Ibha bhōn uwa nibha a da leba muan amēn ọn? Uwē honu uwē ria utuē Osēnobulua elian rēkhō lue enobgbe? ibe imēn a ki tama ẹyē nian? nīmēn agēn? Imēn da gen bhōna.²³ Obō Osēnobulua imēn da mie ebimēn yē tama en, ghe

Ijesu ne Ebianlẹn, ona asọn narẹ khionlẹn, ọda re ibuledi .²⁴ Eghe nọkire mu ekhuẹn bhen foh, ọda khonlan tale, egbe nọsen bhen khona, nimen re nien, aluona bha ayere nosen bhen.²⁵ Iriọ ọrẹ riọ ọnukpu eghe nerẹ lebafo, ọda tale, ọna aran akoven ọsogbon nọ sen bhen. Amuona eghe bhe rẹ aye bhen re.²⁶ Eghe nuwẹ kire lo ọnebana muona anion uwẹ rẹma uu nọsi Ijesu rẹsẹ eghe nọ a revale.²⁷ Onọ kire akhi nọ a loni ibuledi na muon ọna aniona n. bhu uwẹde nọbha khekẹ, ọki fiobọ don bhegbe bi aran nọse Ebianlẹn.²⁸ Oria bhe egbe ghefo, ọke lo ọni ibuledi bi ọnan anion.²⁹ Onọ kire akhi nọbha bhe egbole ghe foh ọke lo nebana muon ona nion bho ohen gbe gbe nọsọle.³⁰ Ọna zele enebunbun bhewe da wẹghe khon bhon, esobho ki uu bhi.³¹ Okpanonenia a bhe egbe bha ghefo ima da bho ohien gbegbe.³² Okpanon Osenobulua a bho ohien bhan ọki gbe bha bhu uriabhi, beni ima dada deba ọna agbon na ria.³³ Beno ki dia iriọ ibhio, ibha a sikokore nibha do lebale ibha adia ghe egbe.³⁴ Amien ohanbhi gbọ ọria o a lebale bhu uwa, bena ada mien ibha a sikokore ibha bha ye a guẹzọ egbe, reje ebhi nekele nibha da gbẹn ebe jin imen, imen ẹ tamabha ebibha luyẹ simen vale.

12

¹Qsi urena vhe mi alimi, ivhiome, mevha holo namie ghe wẹ bha lẹ. ²Wẹ lẹlẹn ghe, ẹghelẹn nuwẹ rẹho rẹkhalẹn alimebe. Ọda ruwẹnodebe narẹ gebo nọisabọ talọ mae, vhu we ọde nure rẹkhanlẹn. ³Ranmudona, mẹ holo nuwẹ lẹn ghe, avha miọra nọtalọ vhalimi ọsosenobulua nọyọle aghumu rẹkha Ijesu. Oya iribho nọyọle Ijesu ọle hosonobulua ade ọyẹkele alimi nọsosenobulua ọrẹtale.⁴Vhinia, ami urena kike, vhekẹole, alimi ọkpa riore. ⁵Iwena kike vhekẹole, alimi ọkpa.⁶ Iwẹnobọ kike, Osenobulua nọje wena bherbhe.⁷Onodeode mọlẹn urena kike vbobo alimi nọkhiale nọrẹ denare nagbon revhe kidaghe uhosẹsili nagbon revhe.⁸Onalimi darẹ notuokpa ẹwanlẹn, onọ keke ule - emili vhobo alimi ọkpa.⁹Qvhevhe, ureqvhọ - alimi ọkpa seyenọ. Qvhevhe uregbedan. ¹⁰Qvhevhe, iwẹnọ hanelolo, qvhevhe, ebeya sunu vhooi yalo. qvhevhe, ahu narẹn alimin nọtalo - boya alimi Osenobulua nọ abi alimi narẹ talọ vhosolami, qvhevhe ene sabọ tamagbon ebi utaomi vhosọ lẹmi yole okhun.¹¹Ena revhegbọle hiwena ọsi alimi ọkpa nọ so se nọbulua, nọri ahu nonodeode ebore ghonlẹ.¹²Ebi egbe rẹki ọkpa, ọnegbe da ha mọlẹn iwena kike elere vhe da ki egbe ọkpa, iriọ ọyẹ dia ni Kristi. ¹³Vhekele alimi ọkpa mai revhe da mi amẹ ẹkele ẹke egbe ọkpa boya Ijus we kielẹn la Igriki, la igbon la umi umiefan, malẹn revhe da yame vhe alimi ọkpa.¹⁴Onegbe iyegbe ọkpaele bunmi.¹⁵Ọle dayọle ranmude mọiyuhonmọ, me bha deba ọnegbe, ranmudona oleye ọkpa bhonegbe. ¹⁶Onẹhọ da yole meiyelolo meiyi kpokpa uhonegbe, iriogenọ ọleyukpokpa vhonegbe.¹⁷Ade egbervhe da ki ẹlolo, jevho ẹwanlẹn narẹ hebale ya haya? Ade egbervhe da ki ehọ jevho ẹwanlẹn narẹ ya emili ya haya?¹⁸Osenobulua da tobole ziwenẹ negbervhe ebele yahalu ukpopupoka ebọ rẹ yẹ ọle. ¹⁹Ade iwena ọkpa egbervhe wena jevho egbe tobe ya haya? ²⁰Rẹdiariọ, iwena kikọ ọle ele wena, sopan egbe ọkpa ele kielẹn.²¹Elolo vha sabọ tama obọ, mevha miebi mẹ ruwẹ lu, irionọ, uhomọ vhayẹ sabọ tama ọẹ mevha miebime ruwelu. ²²Ranmudona, ọni ukpobegbe nọdiabi ọle ditonane vha diton - a ²³Iriọnọ ọni ukpabegbe nagbon yole ọimọ ekpan, mai kiye muekpẹn nele revhe, eni kpabegbe nele iluemi soso akiyẹ muekpẹn nele. ²⁴Vhina, eni kpabegbe nele zemi yẹ mọlẹn iwena nele mama wena iriọ ele ye dia. Ranmude Osenobulua ọle magbe, ọda mu udede ekpẹn neni kpabegbe nele diabi ele imolẹn iwena nele mama wena.²⁵Osenobulua luona na da miẹghe igbegbe vhaha revhegbe nene gbe mie jekle da kugbe vhekẹle ọkhọlọpa bhi emọle ihioegbe. ²⁶Iriọnọ nada mẹ ghe ukpokpa vheke egba daha loya egbe nekele kiye lonoya. La ade ukpokpa ekel engbe da ha miekhieme, egbe nekele kiye deba ọni ha miekhuemen. ²⁷Inia, wẹ vbọ honegbe nọsi Kristi vhi ukugbe nọsọ deode. ²⁸Osenobulua tobole da ze vhekeli oa nọsọle, ọhenhen, enerekhan ọle ọzevha, enele tota isosenobulua vhi ikpekpe nọsọl nele yẹ he bosonobulua ta, ozeah, ene ma eria ọta nọsosenobulua, ele nọ luemili ọhanlolo, enele mọ ahu narẹ gbẹlolo ghe ene khono, ene luyobom enele weni iwena offia bii enele sabọ tota elemi.²⁹Ele revhe hene rẹkhanlẹ? ele revhe hene totasenobulua ele revhe henele maeya emili? elerevhe khene luemi ọhanelolo?³⁰Ele revhe molahu narẹ himiọya? Ele revhe sabọ totelimi? ele revhe sabọ teba tale vholẹmi?³¹Wẹ wo gene khurekha ọnọyẹ - ẹ. Meya miẹ ghe mẹ ruwedesili mae.

13 ¹Akimien imen talor bho olẹmẹn ọsọ ọria da ọsẹ ẹhi, okpanon imen da mon aho emon egbe, imen dia be uramin egogo la ukuemin isamba.²Akhamien imen mon urenan esẹohẹ bi alenemin erebhe bhe emonata bi ẹwanlẹn da imen mon urebhọ erebhe ọnan sab mun oke kpanon, okpanon , akha mien imen mon ahoemonegbe ihoho imen kin. ³Akhamien imen re ebimon rebhe ne nan abo gbele la imen munege men nan retor. Okpanon, imen damen ahoemonegbe imen imin emin soso bhe elele. Ebe ki ukanemin bi oman ebe ọsi igriki nedede bi ikpi ifi ebe egbe de negbe ti, imen dare egbemen nare tor ikpe oman ukan ebe khere ọsi igriki nedede bi ikpi ifi ebe egbe dene egbe gbẹn ọkpa tiele, imen mun egbe men noninwenan beni imen ada de egbọ.⁴Ahoemonegbe ọle khi iziegbe bi ejiejele, ahoemonegbe mon odabhegbe, ọi de gbọ ọi khan bhe egbe.⁵Ọi mon akan ẹhọ, ọi guanọn sosole ọkpa, ọi re ẹkẹlẹ kho ọria, ọi ri emin ebe ya nọ ọria.⁶Ọi gbogghon bhi abha khia. Emonata ọkpa ọda gbogghon. ⁷Ahoemonegbe mon irelobhe egbe bhe emin rebhe, mon ighodalo bhe emin rebhe bi iziegbe bhe emin rebhe.⁸Ahoemonegbe mon ejio sele. Akha mien akhasẹ ribho, edai gbera Akha men izo olẹmẹn ogbon, edai gbolo oa. Akha mien ewanlẹn, ọdai gbera.⁹Ranmude iman lẹn ejio khin bi iman ta akhasẹ bhe enin. ¹⁰Okpanon, eghe non omenen are vae, onon khin onon bhagba kigbera.¹¹Eghe nin imen rekin ohokhan imen dakha talor b ohokhan, imen dakha iluemin bo obhokhan, imen da kha riaeria bo obhokhan. Eghe nin imen re khi ọwanlẹn, imen mun emin okhan khie. ¹²Ejiayenan, imen egbe men bhi ughegbe, okpanon bhi ejia yenan ghe - ẹlo ghe - ẹlo oe . Ejiayenan, imen lenlẹn ejio okhin, okpann , imen lenlẹn mamam benan kire lẹn men. ¹³Okpanon, enin ikpeemin ea nan ikere urebhọ, ighodalo bi ahoemonegbe, okpanon, onon kpanonẹ bhe enan ọle ahoemonegbe.

14 ¹ Khreḱhan ihoemogbe bi izakhuakua nure hamonlen oreḱa neso oriḱon, nare mama niie uki ha sakhasa. ² Ono oria nḱo rukpolemi ogbon talo oyi eria onetalo, sokpan, reji Osenobulua. Imion nonon ebota ranmude eemie oriḱon nḱo. ³ Okpano ono sakhasa eria ole netalo nore amamelebi nḱa zeludu, okiye muele obhe egbe. ⁴ Ono oria nḱo zukpolemen ogbon egbole olekhuaokhun, okpanon ono sakhasa obo utue. ⁵ Ime honi ibha rebhe a zukpolemen ogbon. Okiye gbera oni, ime holo nibha ha sakhasa ono sakhasa ole kponene ono zuokpolemi ogbon (Ahamie oria da tore ebarole tamaotua okirele amon isudu. ⁶ Bhe ejayena, ibhio menikpia, aha mie ime vae ha zuokpolemo ogbon bime kire gibha iye? ime dasabo, akimie i naea talor bheke orema bii ilenmili bii isakhasa bii imaemili. ⁷ Bho onu wede nan, ada mien amili noi moyiemi khuele dagbare bi ebare tiufele bi eba kwele bho obḱo hamie ebha len ikike noribhi ufele bi eba khuele bho obḱo? ⁸ Ahaki mie ona akala alen ebore kuele ye boria kire lenye ghe egele sele nare muegbe okholen? ⁹ Iriḱo oye dia bu uwe oḱi ukpolemi. Aha mie uwe tota nobha khiakhia bo one ota natale akire muoḱolokuere yie. Ono riani kiha talo bhe ehoho. ¹⁰ Oyinakie atale urolo nḱo bulun ribhi agbon, okpanon, erebhe moeba releta. ¹¹ Ahaki mie ime bha lenabaroni urolo ta ime kikḱo oriobhe kion orobhe gio ono zole bi ono zole kiye kion oriobhe gimḱe. ¹² Okidiaro, ime ne, ranmude uwe monlen bhokhole khe iwena nḱosi ahuḱlimi, guanḱo nḱo khuao utue ukhulu nore abubho. ¹³ Ono rukpolemogbon talo oki bhi nḱa tare ebarole ta. ¹⁴ Aha mie ime ruokpolomogbon neromon, oriḱonḱo noseme ole neromon. okpanon, okholeme molele bho. ¹⁵ Bebhḱo ime kiluye? Ime kire roriḱon neromon, ikiyea neromon bheke ilen emili. iaye rioriḱon aswilolo bi ikiyea ri ilemili yeaswole. ¹⁶ Oikiyino, uwe daki khuemo Osenobulua bheke oriḱon, be ene ribholele kire yole "Isḱe" sade uwe khuemen obha dalen ebu we ta? ¹⁷ Uwe kiditiḱo rekhuemen nḱo sele okpanon, ono oboloe bha miohiaba. ¹⁸ Ime khwemosenobulua ranmude ime zukpolemogbon gberai orebhe. ¹⁹ Bheke otue ime zole gbera ikpoḱa isen nebholo len ebimeḱa gbera irolemogbon talo nai sabḱo ka. ²⁰ Ibhiome ibha ye gima kibhokhan bheke eria nima ria. Ranmud ona, regi emiebe diabi ibhokhan. Ranmude ona diabi owanlen bhe okhole nose. ²¹ Bheke uhi agbonlen, "Regi ikpea ne zurulo osogbon bii kpolmogbon oḱe neria nediana talo ohare de edahon. ²² Inia oḱia, ikpolemen iyama ekhi, oyi ose ne rebho, okpanon, onon si enebharbho. Ukpokpanon, akhasa oḱi iyama nḱo oyiḱo ose nebha reobho, sokpan enerebho. ²³ Ade, ene otue rebhe sikokore bii erebhe daha zu okpolemen ogbon. Eneribho olele bii enebhariḱo bho davae bhe ekeole, edatole ghe enerina emenmen ekhi? ²⁴ Sade ibha rebhe sakhasa, enebhariḱobho bi eneribholele davae bhe eni, ebatale rebhe kirobo suele. Ebo honlen rebhe akire bhuole ohien. ²⁵ Onḱe ekiokhole nosole kizegbe dagbare. Be ewannie oki deuhomore agho no osenobulua. Eni odatoleghe Osennobulua gene rebhe ewelemalen. ²⁶ Onḱe okisolegbe ibhiome nikpea? Ibha sikokore, ono oḱe kia moilolo, emaemili, orema, ukpolemogbon luemirebhe noakhua otue okhunlun. ²⁷ Ahamie onorekhi ozu okpolemogbon, giamie etueva bi okibungbe ea okpa okpa eni oria datore ebarole ta. ²⁸ Ahakime onḱa wanḱlea qiribho jo onorekhi fekehuea bheke otue. Jo ono oḱede hanegbole talo bi Osenobulua. ²⁹ Jo ohelen akhasa eva oea talo enekela akia kaehḱo ne waniolen ebarole ta. ³⁰ Ahaki mie orema rebho jo otuokpa nḱo dotua, jo oninenheb huḱa. ³¹ Onḱo oḱede sabḱo sakhasa osege osege beje orebhe adako lue bi izeudu. ³² Ene oriḱon nose akhasa oika akhasa ehḱo. ³³ Osenobulua yiḱo Osenobulua oḱi ozughu okpanon, ose ofure. ³⁴ Eni ikhuo feke huie bhe ekeotue, ranmude emodiana nere talore. Naremierio, ele feke dagber bejo onuhi tale. ³⁵ Ahamie ememili ribho ne holonen lue, ele nḱo dele bhu uwa. Emie ekhole nḱo nokhuo retalo bheke otue. ³⁶ Obḱo one emolen nḱosi Osenobulua davae? Uwe okpa onḱe monlen sese ejoye? ³⁷ Ahamie onorekhi tie egbole akhasa bi onḱe len emili oriḱon, oḱeirebho ghe ebe bime ghenḱena Osenobulua jemḱe. ³⁸ Ajaki mie ono bharbho adayḱe tiḱole emili. ³⁹ Iyian nḱo, ibhiome nikpea, bhu uhomo emuata guanḱo nuwe hase akhasa bi edebholo idobolo nere hazu ukpolemogbon. ⁴⁰ Okpanon, agiara emirebhe akhian nose bi egia talele

15

¹ Ejayenan, ibhiomen, imen ki guanḱo ni imen ri oni uhonmujie esili dagbare man ibha, ni ibha mien obhi egbe, ni ibha da ye mudia. ² Non ye kin ḱe monlen non himin ibha sa ha mien ibha hi mun oni emonlen ni imen ta man ibha zeze, sokpan, ibha hi be re obhi ihoho. ³ E ba re ni imen ole imen ye ta man bha ghe Kristi yu o bhi olukholo man bi eji are gbolen obhoto. ⁴ Ghe ai ye ro le to, okpanon, o dakpano bhi idin ukpede non ozea bieji a re ghenlen o bhi oto. ⁵ Kristi hi zi egbe man Isefas bi eni etun igbeva. ⁶ O da ye ri egbe man ebholo ne bun gbera ibhioo ulisen isukkpa. Ene bunbun bhi eni ebholo na, seye ribho okpanon, ene bunbun ki weḱ min. ⁷ O da ye ri egbe man Ijemisi, o da ye riege man eni odibo rebhe. ⁸ Okike bhi erebhe, o da ri egbe man imen bi oria na bha sen uki bie. ⁹ Ranmude imen keoto bhi enanzele imen bha si eba ha tiḱole onanzele ranmude imen hi wo manman kpokpo otue non oḱi Osenobulua. ¹⁰ Okpanon bhi eke esege non oḱi oisenobulua, imen hi sabḱo kin ebi imen ha khin bi esege non osole non ha ribhi imen bha ha yi ihohoo nin okire diairio, imen hi manmman we gbera elerebhe. Qbhoreyirio oḱi yi imen okpanon, eshe non oḱi Osenobulua non ha ribhi imen. ¹¹ Bejiokidiario oḱa re ha yi imen la ele, imanlen ha ti onin emonlen, ibha ha reobho. ¹² Ejayenan, aha mien ghe ai tale ghe Kristi hi kpano bhi uu, bi ibha eso ki re ha tie ai kpano bhi uu? ¹³ Okpanon, aha mien ukpano bhi uu hi ribho, oni ki tare ghe a bha re Kristi kpano. ¹⁴ A ha mien a bha re Kristi kpano oni tareghe emonlen ni imanlen ta ghe ihohoo nḱo, ghe ihohoo non, ghe ureobho non oseḱa ihohoo ye non. ¹⁵ Okiyeḱien osai ohoghoi imanlen khin bhi emonlen Osenobulua ranmude imanlen hi si osai bho ghe Osenobulua hi re Kristi kpano bhi uu. Oki kien obha reḱole kpano sa ha mien ghe ene yulu hi kpano. ¹⁶ Aha mien ghe ene yulu hi kpano oni ki tare ghe re do si egbe nonsi Kristi, ona reḱo kpano bha ha ribho. ¹⁷ Aha ye mien ghe a bha re Kristi sibhi uu re, ureobho non ose ki kin ihohoo oki ye kien eke eminebe non ose uwe se ye ye. ¹⁸ Okiyeḱien ghe ene we bhi ukegbe Kristi ye fuan. ¹⁹ Sade a mien ghe oni agbon nan okpa iman da ha mon irudu o bhi Kristi, imanlen re kin ebholona ha yo ohan ele ne bhi onan agbon nan rebhe. ²⁰ Okpanon ejayenan, aki re kristi kpano bhi uu bii omḱon ihenhen non oḱi ene weḱe. ²¹ Bonamien ukegbe oria uu na vae, ukegbe oria akpnoḱbidin da ye na vae. ²² Bhi

uki egbe Adamu uu na vea iriọ od yẹ ha khin ghe uki egbe Kristi ọọ rebhe kien ọnon yẹnlen.²³ Ọkpanon ọki ha yi ọsọbhegbe ọsọbhegbe Kristi non kin ọmon Ihẹnhen bii ene kin ọsi Kristi di kie Kpano ha yẹnlen eghele non ha re vae.²⁴ Eghele nin ki da kin ọkike²⁵ eghele non ha re mun ọni eguale ni Osenobulua nan Aba eghele non ha re ria uhi bi ahu ariọba. Ọi de debhi ahu a re do se eghele non ha re ne idia bhi uki egbe eni iyanlen.²⁶ Uu hi oyian na da kikie riaala.²⁷ Ejiayenan nian, ọkimun eminlin rebhe bhi oto idia non ọsọle. Ọkpanon, be jiọ yiọle "ọle mun eminlin rebhe"ọ mu ẹlolo kore ghe ọnan bha deba ọnon manman emilin rebhe mu nanlen.²⁸ Eghele na ha kirẹ khuale okhunlun gbera eminlin rebhe, ọni ọmon tobọle ki sikẹ oto ni ọni ọria non si eminlin rebhe diobhi eji ọha da mon ahu gbera ele, bi eji Osenobulua ha da ha yi eminrebhe bhi eminrebhe.²⁹ Bi enin ebholo nan ha ki luyẹ ne min amẹn ji ene yulu? sa ha miẹn ghe a bha mun ene eneyulu kpano? Aha miẹn ene yulu bha kpano hiehie, bekizẹ na da ri amẹn nel?.³⁰ Bekizẹ ni imanlen da ha ribhi eghele ikhenegbe eghele rebhe?³¹ Ukpẹde ukpẹde imẹn re yu ọkpa ọnan khin bi egbo ni imẹn bhi ukegbe bha nin imẹn monlen bhi Jesu Krist ne Ebianlenman.³² Elele bea imẹn da miẹn si imẹn ha ghọle bi ọria,ni imẹn da yẹ ni ọnin elanmen nin non ribhi efisọs khonlen sa ha miẹn aida mu ene yulu kpano? "Ibha ja ha le,aha da ranmunde akho a yulu"³³ Ei jia hie e ebholo ne hi mẹn nan ne khian sabo ri ọria kin ọno lu ebe bhaga.³⁴ kie egbe non ose, yienlen bhi ikhiale, heiye lu eminebe, ranmude ibha eso bhalen emon Osenobulua, imẹn hi bo nan ni re ri ekhole lo ibhaa.³⁵ Ọkpanon, ebholoeso di tale: Ba re re ọnonnyulu kpano yẹ? egbe bea eki da re vae?³⁶ Uwẹ ni uuki nani ebi uwẹ re ko sabo giẹ sokpan ọi ka yu fo.³⁷ ọi yi egbe a re ko ọkpanon ikpe a he miẹn iwiti non la eminlin obhebe.³⁸ Ọkpanon ọdi re egbe nan len bi eji ore yee ọle ọki ha yi egbe kekẹ non ha re ni ikpe kekẹ.³⁹ Ikpe rebhe hi yi ọkpa ọdakiẹn ghe egbe ke eria monlen, ọsi elanmen da yẹ ha yi ike iriọ ye non do re se bhi ifianmen bi ehelen.⁴⁰ Ai yẹ min egb ọsi eberibhi eke okhunlun bii ebe ribhi ukoto, ọkpanon, oriri non ọsi eb ribhi akhunlun da ha yi ke oririnon ribhi ebe ribhi eke agbon da yẹ ha yi ike.⁴¹ Oriri non ọsi olenlen da yi ike oriri non si uki da yi ike, ọsi ehianhian , ehianhiankekẹ monlen⁴² ọkpano bhi uu yẹ ha khin. E ba re ko de wa,okpanon, eba da re kpanon hi sabo wea.⁴³ Ei re ko ọle bhi ọsi ekpen, ọke oriri ha da r ọle kpano eke uweghemin a da re ko, eke ahu a da re ọle kpano.⁴⁴ Eghe jeje are re ko, aki reole kpano bhi egbe non ọsi elimin. Aba miẹn ghe ai min egbe jeje na sabo riobo so,ai yẹ min egbe ahu.⁴⁵ Iriọ a yẹ re ghen ọlen o bhi oto "Ọria ọhẹnhen, Adamu,da kin ọnon ha yẹnlen" Adamu non ki vae kike da kin elimin non ri iyenlen non ọria.⁴⁶ Ọkpanon, ọi yi ahuelimin kaa vae, ọkpanon, egbe ka vae okue se ahu elimin vae.⁴⁷ Ọeia ọhẹnhen, ọsi ọnan agbon nan da ha yi ọnan ri eken man ọria non ọi eva, eguae okhunlun o na vae.⁴⁸ Bi eji ọnan ri eken man dia,iriọ yẹ hi ebholo na ri eken man,iriọ yẹ non bi eji ọria non ribhi eguae okhunlun khin, iriọ yẹ hi ebholo ne ribhi eguae okhunlun.⁴⁹ Bi eji imanlen re khokhi ọria nan ri eken man, iriọ iman da yere khokhi okpea non ọai eguae okhunlun.⁵⁰ Ejiayenan, imẹn hi to ọnan man ibha ibhio,ghe etun bi aranden hi da sabo li eguae okhunlun bhi uku ai da sabo ri egbe non ha ria debhi eji gbe hi da ria.⁵¹ Ghole ji imẹn ti ọlo man bha. Imanlen rebhe hi da wo we, ọkpanon, a di fi imanlen egbe deno.⁵² Ai de fi eghe non osemanlen rebhe deno bhi ukpomin eghele,nan ha re gbi ihunelolola, eghele na ha re khuele akala non kike. Ranmude, ọni akala de reso, ene yulu kikpano kinebeidasabokieria,aki yẹ fi egbe non osemanlen rebhe deno⁵³ Ranmunda, ai da miẹn ọni egbe non yu nan bha mun egbe non hi yu yo, ọni egbe non mon ejiọhayenlense nan, di mu egbe ededemende yo⁵⁴ Eghele na ha man egbe non nia nan yi ọni egbe non hi ria nin, aki mun egbe non hi yu yi ọni egbe non yu nan, ọnin eghele ni ọni ota nan ghen bhi akhonlen min oto⁵⁵ Uu,obo ko khunluneg non ose kibho? uu, obi ni uwẹ re so ọria kibha?⁵⁶ Obi ni uu re so ọria ọle hi eminebe regberaoni, ahu non ọsi eminebe ọle hi uhi.⁵⁷ Ọkpanon, ekhuemen ọsi Osenobulua non ri obokokhuneg ni imanlen bhi obo non ọsi Ijesu Kristi Ebianlen manlen⁵⁸ Ranmude ọnan ibhiomen,mudia zeze, he bibire. Ha lu iwẹnan non ọsi Ebianlenman ranmude, uwẹ hi len min ghe iwẹnan non ose bhi Ebianlenman hi yi ihihoo

16 ¹Ejayena rigai ebhi na zeni ebho Osenobulua, nekhiale beni imẹn tama enotuẹ neri bhi igalatians iriọ ibha a yẹ lu. ² Ukpẹde ni ihẹnhen bhu uzana, ọnọdieode kirẹ bhi re nareọ bha aza benọ da u. Bha luona bena a da miẹn eghe nimen a revale ada gbotie aze³ Eghe ni mẹn a revae, ọni bha reze,bhe ebe nibha a gengi bhen, ọle imẹn ajie akhin Ijerusalem bie ebi bha zere.⁴ Amiẹn imẹn ọigbabhi nimen reyo, ele kirẹ khan bhen akhian.⁵ Ọkpanon, imẹn de bu bhar simen gbera bhi Imasendoniam ranmude, imẹn de gbera bhi Imasendonio. ⁶ Aemiẹn imẹn de zebue bheji bhaje no okhakha finfoh, beni ibha a dare kpabhen bhono okhian, eji bhen kirẹ a khian rebhe.⁷ Imẹn bha reho nimen ro otuotua sejibha ye, imẹn honi sade Osenobulua robọ bhọ. ⁸ Ọkpanon, imẹn de debhin Efesusi a rese ghe Ipentikosi.⁹ Ode no bhiale tuje a bhen, ọkpanon, iyian ni bunbun da a ribho.¹⁰ Ejayena, eghe ni Itimoti are vae,jiamien ofen bha muonlen bheji bhaye, ramude iweno Osenobulua owena, beni imẹn yelu.¹¹ Ejioria relo gbọlea , nọle luebbhin bhọ ofure nenole ada bu bhen re, imẹn khe nọle bi ibho o nekele koko vale.¹² Ejayena rejin obhio bhan Apollōs,imẹn mama ri isudu nalen retuẹ bha, ọkpanon, ọye ebhonlen nobha revae nian,ode vae soa kin miẹn eghe.¹³ Ibha gbelokoto,bha a mudai nosen bhu uriọ bhọ,luebhi bo okpea, wa muzeze.¹⁴ Jamiẹn ebi bha lu rebhe bha luole bha a huebhon eghe.¹⁵ Ibha len uwa nọsi Istefanas, ghe ele iru ni ihẹnhen nọsi akaias, bi ele mama mugebele finẹ ebhon Osenbulua ne khiale. Ejayena,imẹn bhi bha ibhiolo.¹⁶ Nibha zegbe obọ nedaiiriọ bi ebhorebhe nere kpabha wena miẹn eson.¹⁷ Imẹn ghonghon bhi uwale ni Isefanas, Ifotunatus bii Akaikus vale. Elue ebi ibha arelu.¹⁸ Ele ro okho bhen a ghonghon bii ose benojairiọ, len ebẹbho nedia iriọ lulu.¹⁹ Eno otuẹ ne bhi Esia jiotuẹ bha, Akuilia bi Iprisilla tuẹ bha bheke Osenobulua, bio otuẹ ne bhi uwa ele.²⁰ Eni ibhiolo rebhe jiotuẹ bha, fuo ọno deode bhi udede bhi ikhiale.²¹ Imẹn Ipolu robọ bhen gbọn enebena.²² Aa mion ọno bha huebhon Ebianlen,ihẹn de kion ọsọle. Ebianlen bhen,de vae. ²³ Ese ọhe Ijesu ne Ebianlen nebha dia.²⁴ Ahue ebhon egbe simen bheke Ijesu Kristi ne bha rebhe dia

2 Corinthians

1¹ Ip̄olo, enezeli ̄osi Ijesu Kristi b̄hēk̄e ih n̄onso Os̄enobulua bii Itimoti nobhiomanl̄en, reje otūe n̄onso Os̄enobulua n̄ebhi ikorinti, r̄eȳeli ̄eb̄horebhe nekhiale n̄onso - Os̄enobulua bhot̄o Akaya.² Itohan kīo ̄os̄e bi ̄ofue n̄on nobos̄enobula nan abamanl̄en bi Ijesu Kristi vae.³ Amīemin Os̄enobulua nan aba - ebianl̄en manl̄en Ijesu Kristi akhūem̄onl̄en. ̄Ole aba ̄osi im̄enlo bi aba ̄os̄o ̄ofure.⁴ Os̄enobulua har̄o ̄ofur manl̄en b̄hēk̄e ekpokpo rebhe niman r̄eaye, bejadamīen imanl̄en kiȳemin r̄ofure nen̄ebhonin ne m̄oekpokpo imanl̄en r̄o - ̄ofure n̄ebho - nekele b̄o - ̄ofur no - Os̄enobulua r̄e manl̄en.⁵ Ramude ben̄o ̄oni - iloya n̄onsi Kristi r̄e mudiamanl̄en, itīo ̄ofure n̄on̄semanl̄en aȳe r̄e mudia bhi Kristi.⁶ ̄Okpan̄on ima hamie - ebafi, ramude ̄ofure n̄onse bi ̄enin ̄ole n̄on. Iman haȳe min - ̄ofure, ramude ̄ofure n̄onse ȳe n̄on ̄ofur n̄onse w̄o mama w̄ena n̄ons̄en b̄hē ̄ek̄e ȳengbe n̄on - kīon ̄okpa b̄hē ̄ek̄e iloya nima ȳele.⁷ Ighodalo n̄on̄semanl̄en r̄et̄ebha ̄o lueghe, ranmude imanl̄en l̄emi ibha debaman ghabhi - iloya, ibha d̄eȳe debaman gha b̄hē ̄ek̄e ̄ofure.⁸ Ramude iman bha ho namīemin ibha kīon ̄on̄obha l̄en ebayo h̄okhin, ibhiom̄en r̄et̄e ̄one ekpokpo niman ham̄onl̄en bhe Esia imanrebhe da mu - ih̄e n̄onkhua na - ahumanl̄en, bejadamīemin imanl̄en ȳe da ha m̄ōe ighodalo ̄osuȳemin.⁹ ̄Em̄oata jeje , areȳo nad̄o gbonomanlean. ̄Okpan̄on, aihūonin nar̄e mīen imanbha degbe ȳen - egbemanl̄en, ̄okpan̄on, n̄on r̄e ̄obho - Os̄enobulua n̄on rīo eneyulu.¹⁰ ̄Odamīemanfan b̄hēk̄e ofuan niman har̄e fuan, ̄odiye miemanfan. ̄Ole iman mu - isuduȳen n̄onr̄e mīemanfan.¹¹ ̄Odi lūona be jiu - uw̄e r̄e mīen kpaman bhi - imer̄om̄on n̄onse. Enebunbun d̄e khūem̄en Os̄enobulua ramude manl̄en b̄hēk̄e emīohe nanr̄e manl̄en n̄on̄ek̄e er̄om̄on būo - rebhere.¹² ̄Ebezele niman dad̄egb̄o kh̄ona : ̄Okh̄omanl̄en s̄osai b̄ho ghe imāen muegbemanl̄en b̄hē k̄e agb̄on bhi ikhiale bi it̄emoaya n̄onso - Os̄enobulua, b̄hēk̄e imanbha degbeȳen ̄ewanl̄en ̄osi - ikpakpaegbe ̄okpan̄on itohan n̄onso - Os̄enobulua.¹³ Iman bha gbemin soso jibha nibhaidasab̄o tie ibhaol̄en ebotāȳe, im̄en ȳe m̄ōen ighodalo ghe uw̄e d̄e l̄en eb̄orebhe tale.¹⁴ Bejo - ̄or̄e muw̄e - ̄elokore be ja gb̄onl̄ens̄e, ghe uw̄e d̄e r̄eman d̄egb̄o ukp̄ed̄e Osbianl̄eman Ijesu, beji man ȳe nin r̄e - rēed̄egb̄o.¹⁵ Ramude im̄en h̄e m̄ōen isudu b̄ho ̄ona, im̄en re h̄omin n̄im̄en kabūre, be juiw̄e da min - ̄es̄ēhe ̄osugbazeva.¹⁶ Im̄en r̄ehe bhamin nin - im̄en d̄o r̄e tūe sim̄en khin Imas̄edonia. Im̄en r̄eda gbōȳe aho n̄im̄en gbo - chie d̄o tue ugbazeva sim̄en kiȳe ni Imas̄edonia vade, bejiu uw̄e ada r̄e kpam̄en sim̄e ki khin Ijudea.¹⁷ ̄Eghe n̄im̄en r̄edi nia haiaeria, im̄en h̄e hemin? im̄en h̄e riaemin r̄eji IKpakpaegbe, beji - im̄en ada ȳole "Ehe ,ehe" bi "Eye, ehe" bho - ̄on̄eghe - ̄okpa ?¹⁸ ̄Okpan̄on bena r̄em̄vn Os̄enobulua ̄ona degbeȳen n̄on, ̄em̄on n̄onsi manl̄en ̄oyi "Ehe bii "Eye".¹⁹ Ramude ̄on̄on̄onso -Os̄enobulua, Ijesu Kristi, nin Isivan̄osi, Itimoti bii im̄en r̄eman bha, ̄oyi "Ehe" bii "Eye" ̄okpan̄on b̄hē ̄egherebhe, "he" n̄on.²⁰ Ramude eni - iverebhe n̄onso Os̄enobulua "Ehe" n̄on b̄hē ̄ek̄ēole. Hīoȳen̄on, ob̄ole ma na ȳole "Is̄e" r̄e jio - oriri n̄onso Os̄enobulua.²¹ ̄On̄eghenanian, Os̄enobulua n̄on muman s̄e biu uw̄e b̄hē - ̄ek̄e Kristi, ̄odaye rabhi somanl̄en uh̄om̄on.²² ̄Qiugue n̄ons̄ole guemanl̄en ̄oda re orīon n̄ons̄ole man b̄ho ̄okh̄ole be ebaremutia nebevade.²³ ̄Okpan̄on im̄en tie Os̄enobulua b̄o ̄osali r̄eji orīon n̄on̄semanl̄en ghe ebezele n̄im̄en bha da vae bhi k̄orinti ̄ole n̄im̄en ada r̄e gbakhua.²⁴ ̄Onaiyi ramude niman kin ebianl̄en h̄ekelēo n̄onse. ̄Okpan̄on, n̄onr̄el̄en ghe iman bu uw̄e ko w̄ena kugbe ramude egh̄ongh̄on nuw̄e r̄emudia b̄hēk̄e h̄ekelēo.

2¹ B̄ho ̄o na m̄en da t̄o ̄ota b̄ho, b̄ho ̄os̄e m̄en ȳe da khe buere b̄hē ̄ek̄e obal̄o bhe ek̄e mīen na bha man man̄o.² Im̄en kha juw̄e kha m̄on obal̄o, ̄ob̄ho la ki kiha r̄e egh̄ongh̄on m̄en n̄o r̄e ekele gh̄ōe.³ M̄en gb̄en bena bhe ekhe ni ri bu ̄ere ki via bu ̄e, i da lu emilin ni m̄en ̄er̄o r̄o ̄obal̄o ji bha ne r̄e gh̄on gh̄on m̄en. M̄en m̄on ire kele lio ji bha be ja da mīen egh̄on n̄e s̄e m̄en ̄oki os̄o bha re bhe. ⁴ M̄en gb̄on nebe ji bha b̄hēk̄e e danm̄en n̄o kp̄on̄ole, bhi obal̄o os̄o gh̄ole, be bīe ̄ek̄e wīe. M̄en bbha kholo ni r̄o ̄obal̄o jie, ̄okpan̄on, m̄en gho nūe l̄en b̄hēk̄e u dimimi ikh̄em̄ol̄en ni m̄on ghe bha.⁵ Akha mīen ̄oria so abal̄o, ̄o yi mu ̄okpa ̄olūo lele je b̄hēk̄e uman eso m̄en kho ni mūoni ikh̄e rīe ibharebhe. ⁶ ̄Oni loya na ̄os̄o n̄o ria ni b̄hēk̄e agb̄e bholo ne bunbun ̄osele.⁷ Na re khe ari bhi o ni iloyani, uki re b̄ole ̄ōl̄okh̄ore lūona bejo da mīen ̄o bha kha m̄on iluakh̄ie n̄o yunua.⁸ Bhe na ikhue okhulu bi utafo bhi igh̄om̄ol̄en nu m̄on kh̄ole.⁹ ̄Ona ̄oni ilolo ni m̄enda gb̄en one be, be ji m̄en da damīen bi m̄en ki l̄en su w̄e lu e ba tam̄en bhe ni rebhe.¹⁰ Aha mun w̄e r̄ebo ̄oria m̄en ȳe r̄ebo ono ria b̄hēk̄e om̄en, ebi m̄en r̄ebo a da mīen m̄en r̄ebo bhe min eso ra mu d̄e m̄en da r̄ebo bhi iyalo ̄osi Kristi.¹¹ Iyan ̄odia be ojuu, n̄oi m̄on bhan lu. Man yi eria ne bh̄el̄en emama na s̄ole.¹² ̄Od̄e o tu je am̄en bho ob̄o ̄os̄e Ebianl̄en b̄hē ̄ek̄hele ni vae b̄hē ̄ebholo nan tīoli Itorasi ni d̄o t̄om̄on ukhūon muje ̄osi Kristi bhe ne. ¹³ M̄en bha mi umīen kpa b̄hēk̄e orīon na se mun ranmude m̄en bha guani obhi vn Tat̄osi bhe na m̄en da zele ob̄o bi i da di b̄ho ̄ebholona ti ̄oli Imasidonian.¹⁴ Bhe nan ew̄enm̄en ki ̄os̄os̄enobulua, n̄o ri b̄hēk̄e Kristi ̄eghe rebhe n̄o re man akhia bho ob̄o rebhe n̄olokhun n̄e ranmude mal̄en ur̄ema al̄enl̄en ohi ̄osi ul̄ens̄ed kha ribhi jere bhe.¹⁵ Man r̄e ji Os̄enobulua ̄ol̄enl̄en ̄ohi ̄osi Kristi, b̄hē w̄e ene mi eni bi bhe w̄e e ne fūen a¹⁶ R̄e jie ene na ne fūena ohi osu uyu mi n̄o da khu uyu mi r̄e jie eria ni ne mīen ni, ikhe ohi n̄o na bhi iȳenl̄en r̄e s̄e bhi iȳenl̄en. ̄O ̄on̄o ria ni n̄o ̄okh̄o kh̄e ke b̄hēk̄e ne milin na? ¹⁷ Man bha dia bi ̄ebholo ne bunlun ne kh̄en em̄on ̄os̄os̄enobulua bhe ele le. ̄Okpan̄on, b̄hē kīo ̄okh̄ole n̄o gbale, w̄e tale b̄hēk̄e Kristi, be ja re je mal̄en bhe ob̄o ̄os̄os̄enobulua, b̄hēk̄e odalo Os̄enobulua.

3¹ Iman gbo kie munkele ha ḡen egbe manl̄en? iman bha guan̄o ih̄egbe man bha la nibha he man mal̄en bii ebhoto eso, la man be guan̄o? ² Ibha hi Ih̄egbe nan gb̄en man bh̄okh̄ole n̄ebholo l̄en̄en nele tie bi ebe. ³ Ibha r̄eman ghe ibha hi ebe nin Ijesu gb̄el̄en, iw̄ena otūe s̄emanl̄en, ̄oyi ebe nan r̄obo gb̄en elinlin Os̄enobulua n̄on ribh̄o. Abha gb̄onl̄en bhudo, ̄okh̄ole si ̄oria gb̄en̄en ̄olei.⁴ ̄Onan ur̄eb̄ho niman n̄obo Ijesu da Os̄enobula. ⁵ Iman bha gūes̄e niman ȳole ob̄o man ̄oda vae bhirīo, igūele s̄eman Os̄enobulua r̄e manl̄en.⁶ Os̄enobulua sab̄o r̄eman kin oguomandea si akov̄en ̄os̄ogb̄on. Akov̄en ̄osi ̄elinmin ̄oi yi ̄osebe. ̄Os̄ebe oi gb̄oria, ̄osi ̄elinmin oi ri nȳenl̄en n̄oria.⁷ ̄Oni iw̄ena n̄o si uyumin nan gb̄en̄e bhido oriri n̄on r̄e vae bha ji im̄on ri Izr̄eli r̄e ghe imozisi ̄elol. Ranmude osusi ̄elolo n̄on s̄ole, oriri n̄on fagha n̄on.⁸ B'oriri n̄on si w̄en si Elinminda diaye?⁹ Aha mīen iw̄ena ri uria da ham̄on oriri, ̄oni iw̄ena ri ukhiamin ki maman ha m̄on oriri.¹⁰ ̄On̄on ka r̄e ha gboriri kh̄e bhaȳe gboriri ranmunde oriri n̄on gberale. ¹¹ ̄On̄on gbera ha m̄on oriri ̄on̄on hi g'bera ki ha m̄on oriri.¹² Nin iman r̄e

mɔn urɛbhɔ nan, iman mɔn irebhudu. ¹³ Iman bha dia bi imozisi nɔn ri ukpɔn gue ɛlolo nin imin izrɛli bha sabɔ ghe oriri nɔn gbera sotɔ. ¹⁴ Okhɔle sele dia zezea. Dɔ rɛsɛ ɛlɛnana, ele ha tie akovɛn nin ikhɛkhɛ ɔnin umun gue nin sɛyɛ kɛrɛ. Abha sɛ re ɔle kie, ranmude bhi Ijesu ɔkpa a da sabɔ re ɔle sibhɔrɛ. ¹⁵ Rɛsɛ ɛlɛnan a ha sɛyɛ ha tie Imozisi, omun gue sɛyɛ de gue ele bh'okhɔle. ¹⁶ Ɔria ha ki bu Ebianlɛn re, ɔnin omungue nin ki sibhɔ re. ¹⁷ Bhinia Ebianlɛn ɔle hi ɔnin elinmin eji ɛlimin Ebianlɛn ye ofanfia ribhɔ. ¹⁸ Bhinia iman rebhe nɔn hi mɔn igugu ɛlolo, daghe oriri si Ebianlɛn. Afima wɛnɛ bhi ɛkɛ ɔni oriri rɛ nin efɛn ɔkpa na bhi ɔbhebhe, rɛ nin obɔ Ebianlɛn nɔn yi ɔni ɛlinmin.

4 ¹ Bhiriɔ, ranmunde man mɔn ɔni nan, bheji iman rɛ min orɛhunman, iman hi da min itɔgbe. ² Genegene iman hakhokho bi odɛ emin ɛkhɔle, iman khian bhodɛ eku, man bha yɛ ri obɔ nɔn bha dia rɛkhanɔta nɔn si Osɛnobulua. Itɛmɔn ata man regbe man ɔkhɔle ɔnɔn dɛdɛ bhele Osɛnobulua. ³ Aha min omun gugugu bhi uhɔnmujie nɔn sɛman, omun gugugu nɔ rɛji ene da funan. ⁴ Bhɔsi rlrnin, Osɛnobulua agbɔn nanru ele ɔkhɔle nɔn hi mɔn urɛbhɔ. Ranmunole ɔnan, ele bha sabɔ dagh'ɛfua uhɔnmunjie osisi nɔn si Ijesu, nɔn yi orɛkhɔ nɔn si Osɛnobulua. ⁵ Emɔnlɛn ɔsi Ijesu Kristi man re wewe oi yi ɔregbe manlɛn nin eguomanolia sɛbha ranmunol Ijesu. ⁶ Osɛnobulua tale ghe, "Ukpa dɛ bhalɔ bheke ebiuki." ɔbhala bhɔkhɔle sɛman nɔn rɛ rɛfua owanlan oriri Osɛnobulua bhisira Ijesu Kristi. Man mɔn eni eminlin esili nan bhi uwawa ekɛn, nan rɛman ghe ɔni okpahu nan ɔsi Osɛnobulua nɔn oi yi ɔsɛman. ⁸ Okpokpo nin iman miɛn bhodɛ rebhe bha gbe man ruɛlɛ. Man mɔn ɔdin bhɛlo man bha zaka. ⁹ A kpokpo manlɛn abha fi man ehɔa, ele rɛ gbe man fiɔ bhotɔ man dumunan. ¹⁰ Ɛghele rebhe man rɛ mɔn uyumin nɔnsi Ijesu bhegbe nɔn sɛman, nan da rri inyenlɛn si Ijesu man bhegbe sɛmanlɛn. ¹¹ Ɛghele rehhe ɔle a rɛ mun man ne ri bhagba ji uyu ranmunoli Ijesu, nan miɛn ghe unyɛlɛnin si Ijesu ki rɛman bhegbe nɔn sɛmanlɛn. ¹² Bhiriɔ uyu weana bhegbe rɛman, inyenlɛn wɛnan bhegbe nɔn sɛbha. ¹³ Iman ko mɔn ɛlinmin urɛbhɔ ɔkpa beja rɛ gbɔnlɛn, "Imɛn rɛbhɔ, imɛn da tale." "Iman rɛbhɔ, iman da ye talo. ¹⁴ Ranmude man lɛnlɛn ghe ɔnɔn ri Ebianlɛn Ijesu kpanɔ dɛ yɛ rɛ manlɛ bi Ijesu kpanɔ vae bheji ɔle ye. ¹⁵ Emiliu rebhe ranmunole bha nan rɛ miɛn ghe ɔnin ɛsiɔghe nɔn ki rɛso agbɔn bunbunlun yɛ ki kiɛn ekhuɛnmɛn ji oriri nɔn si Osɛnobulua. ¹⁶ Bɔni iman da ha mɔn ilɔegbe, ɔni egbe nan ha rɛ ha kɛkɛ kua bheke egbe a rɛ man kin ɛsɔgbɔn ɛdɛ ɛdɛ. ¹⁷ Ɔni okpokpo nɔn hegheghe nin iman miɛn nan, ɔ sɛman munegbe khɛ agbɔn itɛbitɛ nɔn khua riri ɔsi oriri nɔn gbera eman rebhe. ¹⁸ Ɔyi eminlin nan daghe nan man rɛlolo ɔi, ɔnan hi dagha. Eba daghe ɔi da bue, eminlin nai dagbe ɔsi ɛtɛtɛbitɛ nɔn.

5 ¹ Malɛn lɛnlɛn ghe aha miɛn uwa ɔsi agbɔna nɔsi man da guoghua, manlɛn mɔi uwa nɔn da bhi obɔ Osɛnobulua vae. Ɔi yi uwa na robɔ man, ɔkpanɔ uwa ɔ dɛmɛdɛ bhi agbokhunlun. ² Bhi ɛkɛ ɔno ohogbo na manlɛn da zaka, ni manlɛn da guanɔ niri agbokhulun ni manlɛn ayɛnlɛn hiegbe. ³ Manlɛ guanɔ ɔna ranmude, manlɛn ha re ɔna ruɛn manlɛn yɛ da ban re. ⁴ Genegene bii ejimanlɛn da ribhi ɔni ohogbo na, manlɛn zaka, ihɛ khale manlɛn. Ma bha guanɔ ni manlɛn banr, imanlɛn guanɔ ni ma ri ukpɔn ruan, be ja da miɛn iyɛnlɛnki khui ebe yulo. ⁵ Ɔnɔ mu imanlɛn egbe khɛ ɔni eminlɛn na hi Osɛnobulua nɔri ahu ɛlimin nɔ ɔsɔle ri ikhualoghe manlɛn ɔsi ebe vade. ⁶ be ejɔdianian a bhɔnli Isudu ɛgherbhe bi ejuwɛ lɛnlɛn uwɛ ribhi uwa bhi ɛkɛ enegbena, uwɛ khian relɛ ni Ebianlɛn. ⁷ Urɛbhɔ manlɛn rɛ khian, ɛyi ebadaghe. ⁸ Manlɛn mɔilɛn isudu manlɛn guanɔ ni manlɛn sibhi uwa re bhi ɔnegbena dɔ dibhi uwa deba Ebianlɛn. ⁹ Ranmude imanlɛn rɔle kie ebi manlɛn khu, ma ribhi uwa la ma sibhɔ re, manlɛn ki lu ebe tiɔle bho. ¹⁰ Manlɛn di mudia bhi iguezɔ nɔ si Kristi, beja da miɛn ɔnɔ ɔdɔde ki mi ihasa bhi iwɛna nɔn wɛnalɛn bhi ɔnegbena, ¹¹ Bi eji manlɛn ofɛn nɔn si Ebianlɛn ma da bhi ɛbhɔlo. Osɛnobulua daghe Ebimanlɛn khi, imɛn khɔkhɔ ɔkhɔle nɔsɛ bha di lɛn ɔna. ¹² Malɛn bha yɛ kie guanɔ ni manlɛn yɔle iman bhɛn gbe, ɔkpanɔn manlɛn lu eminlin nibha da ha rɛ manlɛn degbɔ, be eji bha damie ewaniɛn rie ni ene ri efuagbe degbɔ nebha rɛkhalɛn ebe ribhi ahu. ¹³ Aha miɛn manlɛn ri ɛkɛkhɔlɔ lue eminlin, ranmude Osɛnobulua nɔ, aha miɛn imanlɛn riɔkhɔle n gbalɛ luemilɛn, ɔmɛn nɔn rɛ jibha. ¹⁴ Ahuɛmɛngbe nɔnsi Osɛnobulua ri ahu manlɛn, ni manlɛn rɛ ti ɔtato otuɔkpa yulu ni ɔrebhe ramundɔna ɔrebhe ki yu. ¹⁵ Ɔyu ni ɔrebhe bi eja da miɛn ene yɛlɛn bha yɛ yɛlɛn ni egbele, ɔkpa rɛji ɔnɔ yu nele nɔn kpanɔ bhi idin. ¹⁶ Ranmude ɔna rɛ dabhi ɔnegbena ha khian, manlɛn yɛ ghi ɔria bhi ɔsi efuegbe, aha rɛ miɛn manlɛn ka di riɔlɛn Kristi. Ɛyɛ gbo yi rio nian. ¹⁷ Bieɔki dia, ɔria ha ribhi Kristi, ɔria ɔsɔgbɔn ki nɔn, Eminlin ɛdɛlɛ gbera, edɔ ki lɛn ɔsɔgbɔn. ¹⁸ Obɔ nɔsi Osɛnobulua ɔye nɔn han manlɛn kugbe deba egɔle bhi obɔ nɔn si Kristi bi ɔda yɛ muɔle imanlɛn bho obɔ iwɛna ɔɛsi uhanlɛnmi. ¹⁹ Bhi obɔ nɔn si Kristi Osɛnobulua da hanlɛn ɔnagbɔn na de ba egbɔle, ɔbha ki olukhɔlɔ ne lulu da ɔle. Ɔda mui uhɔnmujie ɔsi uhankugbe imanlɛn bhi obɔ. ²⁰ Imanlɛn arie mudia ni Kristi bi ejia da miɛn Osɛnobulua ki da bhi egbe manlɛn bhi ibha. Ma bhili ibha ranmudi Kristi, bha han kugbe deba Osɛnobulua. ²¹ Ɔri ɔnɔ bha lui olukhɔlɔ kiɛn, ɔnɔ lui olukhɔlɔ bi eji manlɛn ada kiebɛn enekhiale neso Osɛnobulua bhi obɔ ɔle.

6 ¹ Ni man debale wenkugbe imanlɛn va jie min ɛsoghe on si Osɛnobulua ve ikho. ² Iriɔ ɔda tale ve ɛkɛla ɛghe nɔ mɛ bhi ɔkɛdɛ ɔkpea ɔsi imɛnɛfa. Imɛn dalminkpa gha nɔn memlɛn ukpɛdɛ ɔsi ɛni. ³ Imanlɛn gbɔda daɔria bhi odalo. Iriɔ iman va gwanɔ otuɛ na sɛ minle. ⁴ Narɛminɛ iminle rɔlema rɛjie bhe abi man rɛluemin yɛ sokpa oghomandia ɔsi ɔle mankhin. Oghomudia bhi izegbe, amiamɛn awamiɛn rɛlu ɔkhakalɛ. ⁵ Ugbemin bhe olegha, okhalɛ bhe iwɛna nɔn kaka bhi owe nawɛ asɔ bhi ɛkɛla okhamɛn. ⁶ Bhi ɛkɛle nɔn ikhale ewan izegbe iluaminɔsɛ bhe ɛkele ahu eliminɔkhale bhi ahoomonegbe. ⁷ Iman khin oghomodua bhi ɔta ɛmuata bhe ɛkɛ akhu ɔsi Osɛnobulua. Iman mɔ emin okhɔle ɔsi elimokhale bhi obɔ arah bhi obɔ aghobɔ. ⁸ Man da wɛnan bhe ɛkɛ oriri bi aimun ekpɛn bhi idiegbe le bi ughemin be ner hie ɔria dakha yɛ ɛmɔnata. ⁹ Iman da wɛna rɛjie imanlɛn va lɛn ɔria okpea nɔn asi yɛlɛn iman asɛ yɛlɛn iman. Iman da wɛna bhi uyumin bhi ghe iman sɛ yɛlɛn wɛna bhi ɛkɛ eloya iwɛdɛ nin marɛ lu amin bhi uria ɔsi uyumin. ¹⁰ Iman dawɛna bi elukha, sokpa iman da ghogho, iman lɛn dawɛna bi abogbe soka ma dafɛ. Iman da wɛna, amin wae raubhore iluamin re wɛ. ¹¹

Iman temata man ekele udu nase mum.¹² Mam mon abi ama ve okhoole rejie we okpa mon abi ve reokho mama.¹³ Iriq iman datalo bhi omqobq tugu agbe non seoh kakabo.¹⁴ Khia deba ani eyiotue di akugbe nin eliminohale bhi airebor bhi wo ukpa bi ogobile mon.¹⁵ Bhi Kristi mon bhi bahbor ono yi otue bhi onoyo.¹⁶ De akota ono ribhe esese otue osi Osenobulua bhi ani gebor. Iman len otue osi Osenobulua non mam ikhin otue nasi Osenobulua.¹⁷ Benodia vae siwe eke len ren denegbe sina re Osenobulua datle eri obo so amin nowa khale. Imen a gbe obokhin nie.¹⁸ Imen akhin aba noso iwe khin omq non se mem ni okpea bhi omq non se mem no okhuo.

7¹ Onan hoemonolen, benin iman man enin i've nan, ji iman gba egbeman sibhi ufidon osi elanmegbe bi orion re. Jiman khurekhan ikhiale bhi ofemu osi Osenobulua.² Henhen ugha manlen! Iman bhasa lu emiebe ji oria soso. Iman bhasa ria okpa a' la rie ebe keke oria.³ Oiyi ninman reerialea imen da tor onan gene imen okika tale ghe uwe ribhi okholeman nin man re yu kugbe bi iman re yenlen kugbe.⁴ Imen mon ohugbudu bhu uwe bi ikponole hi idegbq osemen bhi uwe. Imen vion bhi ibhude imen vionkua bhee eghongbon arede epoporebhe ribho.⁵ Ege ninman revae bhi imasendonian efun egbe man bha kha mon uhennan bhiriq, iman dakha mon emonlen bhi uwede rebhe bhi isoodan bhi olele bi ofemun bhi eke uwa.⁶ Okpanon, Osenobulua non ri isudu nonon degbere, oda ri isudu man nin ititosi revae.⁷ Oiyi ege non revea okpa Osenobula dari Isudu man Isudu nin Itatosi kamien bho ose olenon otaman man udede irelobhe egbe nase, iloya bi umuzeze ose rejimen bhi iriq imen ghonghon mamen.⁸ Akha remien ebe imen ghen bhha rekha ghonghon, imen bha riale. Okpanon, oda bamen bhe egbe nin imen remien uwe bhakha ghonghon ore kin ukpobhi ege khere.⁹ Ona gbe nan imen gbonghon, oiyi ranmude egbe wo - oq, okpanon ranmude abha kha ghongho ose ori ifiegbe dene egbe rie uwe nin oimen ose Osenobulua, ubha lo - oya hoho ranmude manlen.¹⁰ Iloya no Osenobulua ori ifiegbe debe egbe re ne enin rekhanlen bhi abho khu tie be kisimen bho onan. Oimen oso onan agbon nan ru uyumin re.¹¹ Ghe ikpononlee bhe ire egbe rebhe luemin nin iloya no Osenobulua lunien boni ire egb rebhe luemin kponon yebhe uwe nonre reman uwe bhamin ebolulu. Be imudi nonse rekponon ye, ofemu, ikhuaeloge, uzezemi bi ebu uwe khokho nanremmin emmin nomen alule! bbi emmin rebhe uwe re egbe ose man ghe ubhalen emmin soso bho onan emon nan.¹² Aremien imen ghen jie, imen bha ghen ranmude oivn la reji oria non loya bhi onon oimen, okpanon be na damien omen ose reji man aki kinen eba lenlen bhi iyalo osi Osenobulua.¹³ Onan zele iman mon isudu remon urebha reji isudu osemanlen, iman da ye kha ghonghon mamen ranmude eghoghon nonsi itatosi, ranmude orion nansole dakin osogbon r nabho obq bha erebhe.¹⁴ Imen kha degbe manlen ranmude uwe obha khin ekhole rejimen. Be non rekhalen ebiman tale erebhe emonata non igbor niman debhe uwe man itatosi reman emonata non.¹⁵ Ejiejiele nan sole rejie ole kponon ne sade oye irehobhude ose bha erebhe re, ebu uwe re yole obokhinan bhi ofemun bi oghen ghen bhe egbe.¹⁶ Imen ghen ghen ranmude imen mon ohybhudu be uwe.

8¹ Ma ho ni ibha len eni ibhioo esiqhe nqi Osenobulua nu re ni eni otue neri bhi Imasidonia.² Aremien khe ri bhi edome si ekpokpo bi obogbele no kakale e von ni eghonghon bhi e rion ssi bhi obq re.³ Me i sasli ni ele khe rie si bh obq re bi eji ahu si ele sele eda seye ni eke no si ele lu gbera eji obq no si ele sele.⁴ Eri eke ata bii qhubhudu re bhili man, ni ma ji ele kha moi obq bhi oni iwena nqi ebho ne khiale nqi Osenobulua.⁵ Ona bha sunu bi eji ma re ria eka ri egberrebhe rekhan ebeyanman ekue sabq rekhan ma bhi eke iho nqi Osenobulua.⁶ Ma bhili Ititosi no ka mui oni wena hen no lu soto oni iwena esiqhe na.⁷ Okpanon, bha so mudia bhi eke emirebhe - eke urebho, ota, ilenmi, ifuelolo luemin erebhe bi ahuemoegbe ni bha moi ji ma. Ji a yie mien bhi ibha lu gbera oni iwena si esiqhe na (Qsali riho khi ene gbi ebe kie gbi ulonlon no zi ihinlo ne rekhan ebe ne dede. Qbunesi ene ebe si ejia yena ei rekhan eni akie gbin na. Inian a ki re tiqle - bhi eke ahuemoegbe o se bha reji ima. Okpano ukanlin ebe so bii igiriki ne dede ri inian gbolen bii ahuemoegbe nose ma reji ibha.⁸ Imen tona o yi uyi, sokpan, imen tona ni men relen emuanta no ribhi ahuemoegbe no sebha ni yie riq khokhi isiudu si eria ebhebhe.⁹ Ibha lenresiohe nqi ebeyanman ni Ijesu no miemafan. Are mien khqi femi, ranmude bha o da khie ono obogbele ejia da mien bhi eke abogbele no sole bha ki kie ene fele.¹⁰ Bhi eke emmin no dia nia, men dei bhuu bha ude nore kpa bha. bhi ukpe okpa no gbera, ibha bha muhen kha lumin okpa, okpano oi yie bha ni bha reluq.¹¹ Eghena, bha luq fo bi eji oka re kha hu bha bhi udu bi ore yole bha re luq egheni, jia mien khi ibha sab ro si otq bi jia ahu bha gbele.¹² Sade khqi hu bha bhi udu ni bha re luq na. Ona de kie emmin no men na mien o bhi egbe. Jia mien khi qlu beji omon se, oyi ebq moi.¹³ Ona ida kha yi uhean ju enekele no kha yi ekpokpo ji bha oi khekhe no kha men qrebhe bhi elolo.¹⁴ Qwobq no sebha oni eghena de ri ebe guano ji ele. Iriq se yie khin ni owobq no si eleki yie ri ebi ibha guano ji bha, no kha men qrebhe bhi elolo.¹⁵ Bi eba gbilen "Ono moi emmin ne bubu ha fikere, iriq seye ono i molen bha yie kha guano.¹⁶ Okpano, ekhuemen ri gi Osenobulua no ri ijeje okho le ni men mo da bha bhi okhole nqi Ititosi.¹⁷ Obha mien kue, ubhimi ni iman bhi ole okpa, okpano, oda ri okho rebhe re ne rekhan len, okho obole ore bu bhha re.¹⁸ Mai ji obhioo ma, no te monlen si Osenobulua ni jerebhe ni ebho ne bhe otue rebhe te moi esili o si ole.¹⁹ Qi yi ona okpa, eni otue rebhe i zole no rekhan ma do ri oni uhomu jie si iwena esiqhe se, no ri ma bha ahu re muse reji oriri nqi ebeyanman tobqle eleba iweni esili no se ma.²⁰ Mai luena, na khai mien egehe no oria no iki rekakhi bha zaka bhi oni iwena esele ni ma mu re.²¹ Mai feke lu ebemen oi yi odalo ebeyanman okpa, sokpan odalo eni ebholo.²² Ma seye ji obhio ma qbhebhe rekhan ele. Mai i domolen bhi uwede ne bubu okpano oi fuelolo bhi emmin ne bubu. O wo mama hu o bhudu nia ranmude urebho nqle moi ji bha.²³ Na temon Itatosi, ikolu no se bha ole okhin. Eni bhion ma ne kele, ukq ne no otue kike re, ele ekhin. Oriri e khi ji omienmaman.²⁴ Ranmude ona bha moi ahuemge ghe ele, bha yie re ma eni otue ebezele khi men re bhha hio.

9¹ Rẹtẹ oga nṣisi ibhokhan Osẹnobulua nṣonkhiale, ọbhamama rẹkhekẹ ni imen arẹ gbebe jẹ.² Imen lẹn ebọkhọe guano, ni - imen rẹdegbo mai ibhokhan Imasẹdonia. Imen tamaele ghe Akaya mọda muegbe nṣukpe rẹre. Ohhubhudu nṣonse ọle riisudu ne - nebunbun ewẹ ele nerea wena.³ Bhejayeṣaniani, imen je inibhioman bejada miẹn egbo nimen rẹde ọbha kin ihohoo, be nuwẹ adayẹ muegbe, be nimen tamaele ghe uwẹ dilumin.⁴ Ọikiyiriọ ahamiemin ọri Imasẹdonian rẹkhamen vae ọda kere uwẹ bha muegbe, ẹkhọle di hẹ lomen ghe ọta iholo imen tale rẹtẹ ẹ nimen rẹmama mudu tẹ.⁵ Benọkidiariọ, imen riamin ebegbale nṣon nimen rẹ bhi eni ibbhiomaen nere buere benea da dọ muegbe ọ bhotọ - ya rejẹ ive nuwẹ vele. Onaidiariọ benọda muegbe be eronmṣon, ọida ha yemin nan hiẹn -eloze.⁶ Onukpemin khona: Onoria nṣonrẹkọ zag hazagha ọkiyẹ kono zagha zagha, Ọkpanon onoria nṣonrẹkọ ramude eromṣon ọkiyẹ kono eromṣon.⁷ Jiamien otuokpa, otuokpa bhe ewẹbha resibho - obore bejole bhan - bhan bho - ọkhọle nṣonsole, ọiyi ọsi ebeghṣonlẹn la amuẹn idu idu, ọiyi ọsi ebe ghonlẹn la amuẹn idu - idu, ranmude Osẹnobulua hoemṣon ene rẹkẹ ọkhọlebieghonghon rẹre.⁸ Osẹnobulua sabo ni ẹseọhe rebhe vuon kpakua renien, bejadamiẹn, ẹgherebhe, bhe - emin rebhe, uwẹ ki mie eminrebhe nuwẹ guano. Onadediariọ be jiuwẹ ada miu -ugbeyeva nẹbhi emim nṣon - men.⁹ Inian dia bejare gbṣon leọ bhotọ. "Oigha afe nṣonsole ọda rone - enobogbele. Ikhiále nṣonsole ọiribho ọsẹdẹdemende."¹⁰ Ono gha ikpẹ rẹ je enemugbo ne rẹkọ bi ibulẹdin jie eneguane ebale ọdiye rẹre ọki ru - ugbeveva bhi ikpẹ nuwẹ rẹkọ. Ọde ri utuẹn - okhun bhi akorole nẹbhi ilunṣonṣen nṣonse.¹¹ Uwẹ di kiṣon ọnarẹfe bhu uwedẹ rebhe beja damiẹn uwẹ ki sabo are sibhobo re. Ona ki re - ekhuemẹn jo - osẹnobulua nṣonu - ukoboman vae.¹² Nuwẹ rẹ muon - onoga na dagbare bhaa yi uwẹ mie - ebi ibhokho - osẹnobulua guano - okpa ọkpanon, ọdayẹ vuon - kpakwa nabha bhi ekhuemẹn rejo - osnobulua.¹³ Ranmude aki domṣon kere uwẹ semin bho - oga, uwẹ diye ro - oriri jo - osẹnobulua bhekẹ irehọ bhe emonlẹn rejẹ ozi nuwẹ kale rejẹ emon nṣisi Kristi. Uwẹ diye ro - oriri jio - osẹnobulua bhekẹ hemin sibho - obore nuwẹ rẹkpae erebhe.¹⁴ Erebe guane - ẹloẹ, edayẹ neromṣon jẹ eluọ ọna ranmude ẹseọhe nṣonkpṣonle bho obosẹnobulua nṣonriẹ bhu ukegbe.¹⁵ Ekhuemẹn kiṣon ọsẹnobulua ranmude oreṣa nṣonsole naisabo ta!

10¹ Imen, Ipọlu, imen tobomẹn yi uwẹ, bhi ide - egbe re bi ifuẹkẹle ọai Kristi, imen mṣon ẹjẹjẹlẹ imeni degbo nanse simen sibhe nanre.² Imen bhiẹ egbe ninmẹn arẹ kha ribhi eju - uwẹ ye. Imen dakha degbo rijẹ ohubhudu ọsemẹn. Ọkpanon, imen khokhọle ọkhekẹ nin imen rẹkha isudu egbe nin imen arẹ sọ enẹ eria nin odan ne mṣon bhe ẹkhọle imankhanmin bhe efun egbe.³ Arẹ miẹn iman kha bhi efun egbe, iman khe okhṣonlẹn be efun egbe.⁴ Eni okhṣonlẹn nin iman rẹ khon oiyi ọsi efun egbe. Benodi, ahunani daghe nṣon, nṣonria urẹko nṣokakale la, eiri ugan aikhan nṣon kin ihoho.⁵ Iman yẹ ria eminrebhe ea ne tuẹn egbe eleokhun rejẹ eanle ọsi Osẹnobulua. iman da mun ene eria rebhe gba nere hehọ bhe emonlẹn nin Kristi.⁶ Imani muegbe nin iman rẹ ro - oya nin iwẹnan akanehọ rebhe, ẹghe nan remiẹn irehọ bhe emon ọsẹ okugbe.⁷ ghe ebe khakha bhi ọdalo ọsẹ. Akha min onon khokhọle gbe ọle hi Kristi, ji ọle ye egbo ọl ne nṣon ọlereyi Kristi iriọ iman yẹ khin.⁸ Akha miẹn degbo khere maman rejẹ otafọh nase manlẹn, ne Ebianlẹn rejiman nṣonre mamanlẹn mudia bi oiyi onon arẹ riale ea, ẹkhọle dakha lomen.⁹ Imen bha guano ni ze - egbere bhi irofen muẹn bhe ebe nin gbẹnlẹn.¹⁰ Eria eso tale, "Ebe nan sole oikakamin ọda mṣon ahu, ọkpanon egbe ọsẹle nadaghe ọweghe ọta ọsẹle bha sẹ ọnan re ehọ ọi."¹¹ Ji eria ne diabhi iriọ lẹn ebi man khin bho ọnṣonta ebe nan gbẹnlẹn ẹghe nan remiẹn iman ribhenin ọle iman yẹ khin bhe ebi iman lu ẹghe iman ribhe enin.¹² Iman ikhan kha relẹ se nin iman rẹ ku egbe mangbe la re egbe man khokhọ ene gẹn egbe ele. Ọkpanon, ẹghe ne arẹ man egbe ọsẹ ele ji ọria bhebbhe bi ure egbe ele khokho ọria ọbhebbhe, ele mṣon ighodalo.¹³ Iman ebo redia yẹ, iman la degbo gbera ubulu. Bhi iriọ iman di lu iriọ bhekẹ ubulu ebo Osẹnobulua yẹ imanlẹn lu, ubhulu nṣon kin onon se ejii uwẹ ye.¹⁴ Ranmude iman tan egbe imanlẹn gbe sade iman se ejii bha ye. Iman kha kalọ nṣon ka se ejii uwẹ ye bhe emon ọsi Kristi.¹⁵ Iman bha kha dẹ - egbo gbera ubulu ọsi iwẹnan enekẹle bhi iriọ, ighodalo ọsẹman ọle khi nun urẹhọ ọsẹ muhẹn kha wanre, iwẹnan man bhe ewẹle uwẹ ki gbe tanlan.¹⁶ Iman mṣon ighodalo bho ọnan, benin iman datẹ emon Osẹnobulua bhe ebho nṣon gbera uwẹ. Iman dakha degbo ọsi iwẹnan nin iman lulu bhe nekẹle.¹⁷ Ọkpanon ji onon okpa nṣon dẹ - egbo dẹ - egbo bhi Ebianlẹn.¹⁸ Iriọ ọyi onon yl ghe ebọle khin mṣon otafọh. Bhi iriọ ọki kin ọkpane Ebianlẹn yole okhin.

11

¹ Imen rẹ ha guano nuwẹ deba mẹn bhekẹ uyuki nan. Uwẹ gene nemẹn diabho. ² Emṣonlẹn dan mẹn. Emṣonlẹn udanmin ọsi oisẹ bhekẹ ive si ibodẹ okpa. Imen vive rẹ rẹbha bi ọmanmẹn nṣon kiale bu Ikristi. ³ Ofen mun mẹn, na hẹ dọ miẹn, beji elimin ebe rẹ ri eku sole hiẹ ivi, nan hẹ dọ miẹn ọkhọle sẹbha ghogho va uwedẹ aje si Ijesu re. ⁴ Nan hẹ dọ miẹn ọria ki vae dọ ha temonlẹn Ijesu kẹ gbera ọni man kata. La nibha dọ min ẹlinmin kẹ gbera ọnibha ka miẹn. La nibha dọ min uhonmujegbera ọnibha ka miẹn. Bhe nin enemlin nan mudia nṣonṣen. ⁵ Imen riale mẹn bha khere nin ene tie egbele aposto nenẹ. ⁶ Aha rẹ miẹn ibha luẹ ebare tota yẹ, imen yi ọria nṣon bha luẹ eminlin. Bhodẹ rbe bi eminlin rebhe man reman bha. ⁷ Imen ba lu eminlin ebe nimen rẹ si egbe kẹ otọ nan da tuẹn bha okhunlun? ọsọhẹ mẹn tuhonmunje ọsi Osẹnobulua ji ibha. ⁸ Imen ra otuẹ nekẹle nimen rẹ min ele irobokpa nida sabo ga bha. ⁹ Eghele nimen rẹ nebha dia nimen da mṣon ebimẹn guano, imen mun nyan bha. Ibhio man ne nu Imasidonia vae ele dọ rẹkpa mẹn. Bhi eminlin rebhe mẹn hi fẹkẹ mun egbe mẹn monlẹn ni hẹ dọ kin ihe ji bha, iriọ mẹn sẹyẹ ha luole. ¹⁰ Beji ọsaje si kristi rẹ ne mẹn, ai da sabo gue idegbo si mẹn bhi Akaiya. ¹¹ Bezele? Ranmude imen bha holo emonlẹn bha nṣon? Osẹnobulua lẹn lẹn. ¹² Imen deyẹ ha lu ebililu kha, nan rẹ mṣon imen bha rẹ eghele nin ene guan'oto nele rẹ regbe khokhọ man bh'eminlin nele rẹ degbo. ¹³ Ebbholo ne diriọ ele aposto ne lu iwẹna ọsi eku bi ohogheli. Ele ki mun egbe bi aposti si Kristi. ¹⁴ Onan yi ebe han ẹlolo, elimin ebe ye mun egbe bi ẹhi si efua. ¹⁵ Qi yẹ yi ọnan ẹlolo gbe, si ibhokhan lẹn yẹ mun egbe bi ibhokhan si iluesili. Eghele

odalole sele ki ye dia bi iwenan sele non kheke.¹⁶ Imen gbo kie tale, n'oria he riale gho uuki men khin. Bha ha lu ri, mien bosi uuki ni da degbo khere.¹⁷ Oni egbo nimen ri irudu te nan de - imen bha tale bi osi Ebianlen imen talo b'osi uuki.¹⁸ Beji aki mien ebholo ne bunbunlun si egbele degbo, imen ki gbo degbo.¹⁹ Ibha ki ri eghonghon na ni uuki nyenlen. Ibha tobo bha ye wanlen!²⁰ Oria nibha ne dia rebha kin igbon, o le bha soto, o le si egbe okhunlun bhewe bha la okhue seye gbubi obha bhelelo.²¹ Imen de tale nekhole lo bha iman mon ahu nan re lu ri. Oria ha dgbo - imen tota bi uuki - imen ki ye degbo.²² Ihiburu ele kin? iri ye hi imen. Izreli ele kin? iri ye hi imen lenlen. Ebrahamu hele? imen ye iri.²³ Oguomandia ikristi (Imen talo bi oria nesese o le bha gba.) imen nele bhi iwena non wegbe, bhi ighan bunbunlun, bh'ugbe gbera ubhulu bh'ugbe gbera ubhulu bhi obakho ekuanlan.²⁴ B'obo si eni ijiusi agbemen asian "Okpa ribhi egbole eva itanmi isen."

²⁵ Itanmen ea a da ri elonmon gbemen. Osukpa ada finin imen ido. Itanmen ea okhede nimen da vana imen gbede okpa bi ason okpa bhele. ²⁶ Imen yo okhian egbele, bhi ukuanmin ede, ukuanmin si enei mon uregbho, bheke ebholo, bheke egbo, bhev bi ibhio ohogholi.²⁷ Imen gale bheke eson bi okaka kpokpo, bhi iganede, bhohanmen, ebale bi amen, iriekele ohanmen egbele, bhofufo bi obangre.²⁸ Gbera ena rebhe, ede ede oria si eni otue. ²⁹ Ko egbe lole? Egbe bha lo men itola a re yole non bheghe, imen otue bhegbe.³⁰ en a re ha degbo, iki degbo reman ghe imen mon ahu.³¹ Osenobulua bi Aba non si Ebianlen Ijesu, onan ne eronmon ededemende nan lenlen ghe imen bha ha ohogholi.³² Bhi idamasikosi, onon rebholo khian bhoti ojie Aretasi da ha baboti si Idamasikosi nle re mun men.³³ Ada ri okhualo mun men ruen rebhi ukpelo efua bhegbawa, imen da nagbe vale bhob re.

12 ¹ Imen de degbo ha remien elele o ribho. Nimengbera ri iminalolo bi oremen si Ebianlen.² Imen len oria bhi Kristi bhi ikpe enen nyan igbe non gbera seke egbe nana la olele egbe imen bha len, Osenobula lenlen a da mun onlen ha khin okhunlun ideghe deghe non zea.³ Imen lenlen ghe on'okpia seke egbe la soi yek egbe imen bha len, Osenobulua lenlen.⁴ Ada mun onlen ha khin iso bheji o le da hon ota noi j'ata non bha khe ke non oria hata.⁵ Bhi ahu si oni oria nin imen ki degbo. Bh'osi egbe men, ida degbo, sokpan ebi imen hi se mon ahu ye.⁶ Imen ha guano nin degbo, imen da ha yi uuki, ranmude osaje men da ta. Imeni da degbo, na he do mien a do ha ghe men gbera eba daghe bi ebi emonlen na honlen.⁷ Nimen he inian bh'egbe ranmude oremen non khua, obalo bhegbe, men oyuhonmon si. Elinmin ebe non kpokpo men nin he nian bhegbe.⁸ Itanmen ea men bhi Ebianlen non re si men bhegbe re.⁹ O le da yimen eseqe non si imen ose nin'e, ekele ebe bha wegbe men rahuman. "Imen de degbo bhi ahu nimen hi monlen, nin ahu si Kristi da nemen dia."¹⁰ Bhiri, imen khonlen, ranmude, Kristi nin re okan, okpokpo bi olueghelueghe. Egbele negbe re lolu men eghenin iki mun egbe toto.¹¹ Imen ki kin uuki ibha sua men nan bhonan, o se ke nibha gen men. Eni apostonibha tiele enene, ele bha nemen hiehie, aha re mien imen yi eminlin soso.¹² Ai ri aman osi aposto osaje manlan bhewe bha bhi izinegbe, aman bi onyunuan bi ohan elolo.¹³ Beni otue nekele ki re gbera manlen ye beza imen bha kin ihe jibha? Bha re hunman men bhononhan na.¹⁴ Ghe men mun egbe nin re vae igbazea, men da kin ihe jibha, imen guano ebe ribha bhob. ibha men guano. imon hi koko khe aba bi oo. Aba bi oo koko kho imon.¹⁵ Imen de ri eghonghon re niha na kiy remen bha. Imen ha mahan holo emon bha o khe ke nibha he holo emonmen re/¹⁶ Beji dia, imen hi da kiu ihe jibba. Beji ahi mien olueku men khin, imen reku mun bha.¹⁷ Imen non eminlinsoso bhi ebholo nin men je bu bha re? ¹⁸ Imen taman itailosi non bu bha re, ibha ye ji obhio obheghe rekhan len. Itaitosi ta min bha eminlin soso? eyi elinmin okpa man re ko ha kian? iman bha ba zo okpa?¹⁹ Ibha hi riale ghe iman hinmin egbe man bh'obo bha? bhi elolo Osenobulua, iman ri Kristi ha tota rebhe ni bha re wegbe.²⁰ Imen ne ofen na he do mien imen ha vae si men de ke bha re beji imen guano. Ofen mun men ne ofen uwomin, ikhiu bi oluegbe, ikho ekele, iman erele, ohogheli, ofe bi ozughu.²¹ Imen ne ofen ghe men la kie vae, ni Osenobulua semen he do gbe men sule irira bha. Imen ye ne ofen nimen he do ha kho ekele si ene lu eminlin obe nele bha fideni rev eghe nan, bi nele bha ye fideni bhi abhiolo bi oghele bi ufimin nele lu.

13 ¹ Ugba zea khona nimen bubhare nian. Ebhan rebhe de kieba robo bhu unuon oseihen bi ozeva.² Imen kika tama ene luebbhin ebe bi ene kele eghe nimen revae bhu ugbazea, imen gbotie tale, eghe nimen are vae, imen da zeze obo.³ Imen tona mabha rebhude ibha guano nibha len si Ijesu talo bhi imen, o le weghe bhi imen, okpanon ghe mama bhon a hu bhi imen.⁴ Ada khalen on bho okhun oran bhi iweghe, okpanon oda nienlen bha ahu noso osenobulua, iri ima ye re weghe bho o le, okpanon, ima de nien bhi bha ahu o Osenobulua bhe ewe bha.⁵ Fe egbe bha ghe sibha seye ribhe eke uri bho, ibha don bhegbe, ibha bha len on one ghe Ijesu Kristi ribhi ibha? sokpan, akibe mien, ibha mien ehiele bhi ufeghe ghe nibha feghe ghe.⁶ Imen riobho ibha de len bhi ibha bha mien ehiele bhone edonbhen.⁷ Ejayena imen bhio Osenobulua nibha efidon, imen bha riale ima de miobo kokhune bho ni idon bhegbe, okpanon, imon bhibhin ni bha a lue ebe gbale, aremien odiabe ima mien ehiele bhoni idon bhegbe.⁸ Ima bho ebbhia ni ima a sabolugai ebhon afa, okpanon aki luole bhe ebhona.⁹ Ima ghonghon bhi ghe ima a weghe ibha ki muzeze, ima bhibhin buni ibha a da gbanian.¹⁰ Imen gbonebena eghe nimen rere bhe ejibha ye bena a damien eghe nimen are vae imen da robo nokakale nebha lue bhin bha ahu ni Ijesu Kristi rebhen nire mubha okhun, oyio onimen a re riabhaa soto.¹¹ Nakire role sofo ibholo, aghonghon, weni ewnesi, abhon isudu, bha a ria eria okkpa, nien bho ofure, Osenobulua nfa ahue bhoegbe bi ofure nebha dia.¹² Tuon on dege bhi umu kokore nokhiale.¹³ Ebbho ne khiale noso Osenobula tue bha rebhe.¹⁴ Eseqe nsi Ijesu Kristi ne Ebianlen, ni ahuebhen gbe noso Osenobulua bi ikolu nsa ehibhin nokhiale nebha rebhe dida.

Galatians

¹Ipolu Aposito (apostle) o yi Apostito o si oria la apostio o si agbon nọ so le okpano o si Ijesu kiristi o le nọ. Oenobulua na Aba nọ ri o si uyumin re. ²Reji Ibhomen na dabamen ve otue (Igalatia)³Eseghẹ nọ re ju ve bhi ofure o si osenobula na Aba bhi o si Ijesu kiristi. ⁴nọ re agbe nọ so le haosa Ilueminkhọr manlen bhi iho nasa Aba manlen ⁵Re ji ọle oriri kin o sọ ie ededemed amen⁶o hanilona re men o danagbe si emon osenobulua re non riọle eke eseohọ o si kirist. o hanilo nu re danagbe si itemon o si osenobula re ⁷temon osenobula wewe e riwọ ikpea eso rebho shin okpopo jie Itemon o si kirist. ⁸Okpanon a re men ma le bhe Ehinon ribh okh temon osenobula je o le kin o onan fiọn unu ⁹besi ma ka ta men keke tale arere men o no temon osenobula jie no gbera o nu we ka hon o onan fiọle unu. ¹⁰me ki gwanon Ehimen obo no si osenobula me ki gwanon ni me lu amin nọ ye a ni ikpea. men ha lu amin ye a ni Ikpea e men yi Igwormodia o si osenobula. ¹¹e men jie wan len ibh aba men arewewe ni men tale e yin o si oria. ¹²men ha men len obọ o si oria bhi me ha lue le Areman o si Ijesu kirist jie me o le nọ. ¹³uve kahon emion Agbon na se me vebe (Ijudaism) bejie a re kpokpo men vbhi otue no si osenobula. ¹⁴men wanre bhi (Ijudaism) eke otumen eke aria agbe men. men kin amen a lu bea ewo ¹⁵Sokpa osenobula nọ re ọle fi ekele nọ si nene ọle nọ tole uhi eseohẹ ¹⁶O ni Osenobula da ghogho no re ri omo nọ sọ lọ mamen. ne men a temon nọ sọ le bhi (Igantiles) men vae gwawa ko men Ikpakpa egbe bhi Isajen. ¹⁷Men wa ye (Ijerusalem) ni men lọ men ahen aposito. naremen men shin Arabia men ki kaka vae bhi (Idamascus). ¹⁸Men ki gbe Idede ea me da shin (Ijerusalem) ni men lọ le (Cephas) men na debale dewani ikpede Igbeihen. ¹⁹Sokpa men vae men ohen soso gbera (Ijames) ²⁰Abhi me ghen jie wa men tale ma wa rejie osenobula e yi oghe me wale. ²¹Men da shin agba eweo nọ ke le bhi (Isyria) bhi (Icilicia). ²²Awa men o nọ le men elo resie otue no re bhi ijudea na re we ekele kirist. ²³a hon a tale okpea nọ ha kpokpo men o ki temon nọ men rejie irehobho nọ re agwano nọ ra. ea da ri uyi in osenobula ramude ole. ²⁴ekho etale. oni okpia non nimam gueszo oki ta ota non me ve ekela iriobhor oda mugbe nọ re fun ah. sokpa eda ri uyi no osenobulua ramude men.

2

¹Ikpe enen yan igbe kigbera fo, me bi Barnabas da ha khi Jerusalem, men da saye ri Titus monlen. ²Men kpano kha khian ranmude oreman bii emon Osenobulua nin men taa bhe ewe Gantiles. Meni talo bhi ekhokho reji ebho nin men daghe ukanlen n non, bo nan da n bha rune bhi hoho. ³Ade obho yi Titus, non ne men non bho yi Greek non kien aisio obobonagha ru e ọle. ⁴Eni ibhio ikpea nebha bie sudu eido vae do baba Egbewemen nin man mon bho obi Ijesu kiristi. Eguano bhin ne man kin igbon, ⁵okpanon bhan bha ki mien ukpeghe nin man re mien re de ba ete, bonadamien uhemonata osi itemon Osenobulua okhi ne bha dia. ⁶Ene kien osi ukan, ranmunde Osenobulua oibhon iyegbe, ene ghe egbele ukan eiye min soso reji men. ⁷Bhode obhebe, eidaghe awo manman mun itemon Osenobulua men bho obọ reji enebhruele, beji are mui Ipeter bho obọ itemon nobulua reji ene ruẹle. ⁸Osenobulua non ni Ipeter khian bo na zele reji ene ruẹle, oiseye ne men khian reji enin Gentiles. ⁹Eghe Ijames, cephas, bii Ijohn, ne mon idegbeyan bi okpo, ei manman selobhi eseghe nan re nin men ei robobho de ba ibanabas bi imen. Eda de ba men rebho na ha bu eni Igentiles bii nele ha bu ene le. ¹⁰Ena yeman re nin man ye enob re, ebhin non n owo ka ri n bha ude khe relu. ¹¹Eghe nin cephas khi resi Antioch, elo ọle we sebhọ men bha rebhi ode non re ghe egbole ọle bhase. ¹²Okue do sọ ikpea eso vae, Ijames, cephas da deba eni Gentiles ha la ebale. Eghe ne ni ikpea khire, oda mudia si egbo kie bhi eji Gentiles ye. Ofen da ha munon renmude eneaganon ene ruẹle. ¹³Redebaenan, enin Jews nekere seye deba bhi eke onu uhianbhegbe nan. Bhekele nan edad seye sabo hi e Ibanabas bhe eke onu uhianbhegbe nan. ¹⁴Eghe nin men khire daghe odenerelu emin bha re khan ode uhemonata osi itemon Osenobulua, I da taman icephas bho odalo obhebe, "Aba mien uwe nin Jew nlen bi Gentile oyi bi Jew, buwe aki re si enin Gentiles ne re bi enin jews?" ¹⁵Ibhan ni Jews bhode nan re bie man noi yi Gentile ne lu emin ebe. ¹⁶Iman len min oria ribho non sabo mien ukpekha bhe ke iwenan obọ osi uhi okpanon bheke urebho non no obi jesu kiristi, iman ye rebhi jesu kirist boni man da min ukpekha bheke obọ non si jesu kiristi oyi bheke iwenan iriobọ rekhan uhi. Oria ribho non sabo mien ukpekha bheke iwenan irobọ rekhan uhi non se egbe. ¹⁷Abamien man guano ukpekha bho obi kiristi, ada mien man seye lu emin ebe, kiristi ọlu emin ebe oke khin? Eye oiyọ ọluemin ebe! ¹⁸Ahamien men kike bon emin nin men ka guoghokua, men re egbe men kien olu emin ebe. ¹⁹Bheke uhi men ka yuu reju uhi, bo nin men ada ayen re ji Osenobulua. ²⁰Aikhan n mun oran nan da khan kiristi, oiyẹ yi imen yenlen, okpanon kiristi ọle khi yenlen bhi iyenlen non si men. Iyenlen nin men khi yen nian bhi ikpakpa egbe men yen bheke urebho omọ non si Osenobulua, non hoemon men bii non ri egbole men. ²¹Men bha yan eseohe non so Osenobulua kie, ranmunde de mansabo di ikiale bheke uhi, uyumin non si kiristi mon haha yi hoho.

3

¹Igalatian ni uhuki! Gha bho re ebo lu bhale? Elo bha soto bho bejia re khan Ijesu kiristi mun eran ye bhi idagbo. ²Ona ghi ukpemin okpa ni lue bhi obọ bha: Ario obọ re khan iwina osi uhi ọle bha re mien orion, la ahenmon osi irebho? ³Bha ghọ du uhukia sirio? Bha ki ri oriọn muke, bha kia ri ifun egbe muon su ufomi? ⁴Bha gho ki ri egbe lo oya bhi ihoho-ade ghi, bho se muanta, ihoho nọ? ⁵onọ ri oriọn bha bi onọ winin iwina ohonlo bhi esese bha, ọla irio bhi iwini uhi, la a henmon bhi irebho ⁶Beji Ebrahim re "rebhi Osenobulua, ada re-ole khin onọ khiale". ⁷Iriọ se ye nọ, len ona ilan ne muen irebho, ilan le imon osi Ebrahim. ⁸Ojie ebe, daghe we Osenobulua di ri Ijenta khin ene min eni bhi eke irebho, edatemọ uhomon ojie okuesẹ man Ebrahim, eda tale "Da bhi oboe, otọ agbon rebhe la da min ahiaba" ⁹Rejiona, ene muon irebho ahianba osi Ebrahim, okpia nọ muen irebho ¹⁰Agbon rebhe ne degbeyan uhi ekin ona tiolu unu, Iriọ agbonlen bhotọ "Afiẹle unu, erebhe ne bha lu beji agbonlen bhotọ bhi ebi uhi". ¹¹Bhe jiyena, oki mu oria elo kuere, we oria ribho no kin ona fanlen

bhi ari obọ rẹkhan uhi boyi Osenobulua, ranmunde, ene rẹbhọ okpa la min eni".¹² Okpanọ, Uhi yi osi irẹbhọ, okpa kinọ, oria nọ rẹ' akhin nọ riobọ rẹ khan uhi okele nọrẹ yenlen rẹkhanlan¹³Kiristi da dẹ man sibhi ifi unu nọ ribhi uhi bẹ eghe nọ rẹ egbole khin ihen maen-ranmunde agbonlẹn bhotọ "Ifinu nọ ji ọna sibhua bhi okhun eran"¹⁴-ni ahianba osi Ebrahim mi ehiọda si Ijenta (Gentiles) egbe bhi ẹkẹ Ijesu. Kiristi, bhe ja mien bhe urẹbhọ oriọn na vele oki sẹman obọ.¹⁵Ibhiomen, bha ji men da re uru osẹ man na agbon ta: Aki mien, oria ki muen utakugbe, ọkin emin no ki ribhi uhi oria yẹ ribhọ no siochio la, nọ ariebale.¹⁶ Bhe ejiaye na, Ebrahim ọla ve ọni ive na, ọle bi ore nasọle. Obha yẹ "ji ore" nọ rẹ man ene bunbun, ọkpa nọ, ji ọkpa, "bi ji ore nasẹ", oni reman kiristi.¹⁷Ejiyaye na nian, ebi ta ọle khọna: uhi nọ va bhi ukpe 430 ki gbera ọbha siọ chie, uko'ven no osenobulua.¹⁸ Ka mu gbọ, no rẹ khuan ive'a. ọkpanọ, Osenobulua da mun ne Ebrahim ranmunde eda ve nọ¹⁹Be siọle na da g bu uhi,? Anole bale ranmunde olukhọ, ọkuese ulin osi Ebrahim bui ọna vi ive na re. Ehi mu uhi sẹ rẹ da bhi obọ omi-unu.²⁰Ejiaue na, ominu remon oye otuon-kpa, ukpọkpa Osenobulua khin.²¹Uhi be si ive osi Osenobulua chie? Eye kakabọ. Aki mien amu uhi nọ oria, nọ muen uyenmin, ọria reman, uyenmi esi sabo rẹ dagbare bhi ẹkẹ uhi.²²Uhumu ujie mu eminrebhe bhi eghan bhi otọtọ otugho. Osenobulua luona na da mien ive osi imienfan bhi ẹkẹ irẹbhi Jesu Kiristi, nọ sẹ ilan obọ, ilan ne rebhọ.²³Okuese, irẹbhọ va, ada mun man gba bhi odọtọ uhi, muman bhi ighan okuesẹ irẹbho arole man.²⁴Siriọ uhi da khin ọnọ reman khian ọkuese, Kiristi va, ni man yi ọnọ amienfan bhi ẹkẹ irẹbhọ.²⁵Bejia ki mien, irẹbhọ ọki va, man yẹ ribhi otọ uhi.²⁶Imọn Osenobulua bha ki khin bhe ẹkẹ irebhi Ijesu kiristi.²⁷Bha rebhe ne nian amẹn bhi kiristi bha ri kristi hien egbe.²⁸Ijew men khin, Igreek men khin, ọyo ribhọ, ovien, yeribhọ la ona fanfia, okpia menkhin la, okhuo menkhin, oyeribhọ. ọkpa bha ki khin bhi ẹkẹ Jesu Kiristi.²⁹Akimien, bha ribhi ẹkẹ kristi, ulin Ebrahim bha ki khin, aluku be ji ọve.

4

¹Onimentale khọna, alukhu bhi ekhenoria khin, obhokhan nọ ikẹ oribho ji ọle bi ọvien, akirẹmien ọle yan agba uwa rebhe.²Ile sẹyẹ ribhi oto uhi bi ọnọ gbẹlo0 ghole, ọnẹ ghe kuesẹ ni abale riebho³Iriọ sẹyenọ, bhi eghe ni ma rẹ yi ibhokhan, man da yi ovien ji uwedẹ kikẹ na rọvbhọ narẹ luemi bhi nọ ana agbon na⁴okpanọ bhi ọnẹ eghe kise, osenobulua da ji omọn na ọsọle, ni okhuo biẹle, na biele bhi otọ uhi⁵oluona, nọ min ejọda mienlan fan ilan ne erbhi otọ uhi, ni mien man bhi egbe zẹ bi imọn⁶Ranmunde imọn bha khin, osenobulua da ji orion na ọsi obhiọle ọkhọ nasẹ man nọ datiole "Abba, Father".⁷Ranmunde ọna, bha yeyi ọvien, imọn bha ki khin, aki mien imon bha khin, ọnọ a/u khku bha yẹ khin.⁸Okpakinọ, bhọ onẹgheni, bi bha, bha sẹlẹn Osenobulua, aman bha ni bha gha yi igbọn osi, bhe' ahu nọ sẹlan, ẹyọ si ebọ hiehiele.⁹Okpakinọ, bhoneghena, bha va dolen Osenobulua, la, Osenobulua ki len bha, be ki ze ni bha da yọ bhi ikeke rerji emi nọ moen ahu, bi eba rẹ re-emin khian yẹ bhi onagbọna. Bha be ghona rẹ bha kikie khin igbọn?¹⁰Bha ghe ukpede bi uhi ogbọn bi eghe bi ukpe!¹¹Ofẹn bha mun bhen si riọ ni eson ni mien bhe egbe bha nọ do khin ihoho.¹²Imen bhibha, obhio, bha dia bi mẹn, be ji men rẹ dia bi ibha. Bha bha lu mẹn emin ebe.¹³Okpanọ, bha lenlen, wẹ ranmunde emianmen ose ikpakpa egbe men re tẹ emọn uhumu ujiesi man bha nihenhen.¹⁴Akirẹmien ikpakpe egbe nasi men, re edamen ji bha, bhabha relo gbemenlen la bhabha hi men bhotọ. Ni bha rẹ iuọ ni,bha da miemen bhe egbe zẹ bi Ehi osenobulua, men da dia bikiristi. Jesu tobọle.¹⁵Uhianba nọ sẹbha ki bho nia? Imen sosẹ bha, wẹ sade emin nojialu nọ di bhọnọ ẹlo nesẹbha bha ki hẹ men¹⁶Ranmundona, mẹn ghọ ki khin oghianbha ranmunde mẹn emuanta manbha?¹⁷Emọn ohubhudu nọmẹn dabha nẹ rẹ si bha ba gbe, sokpan oiye ọse nesi. Ehonekhioi odẹ zi bha ni ọsẹlan gha huẹ bhu udu.¹⁸Emin nọ mẹn nọ, sọ oriamoen ohubhudu nọ men, oiye osimẹnribhi ẹwẹ bha ọkpa.¹⁹Imọmen, ne guẹgue, egbe bamen bi ọnẹ emun biẹmin lu,ramundi bha, ekuesẹ kiristi zegbere bhi uyenmin nesẹ bha.²⁰A'akiwẹ men sabọ rẹgha ribhi ẹwẹ bha nia, ikifi uru denọ ranmunde emọn bha han men elo.²¹Bha ta man mẹn, bha ne gualọ nerẹ gha ribhi odotọ uhi, Bhabha be ka ehọ ọnu uhi?²²Agbonlẹn bhotọ, wẹ Ebrahim da moen imọn ikpiaeva, ọkpa ni igbọn bie, ọnọkele nin ọnọ yi igbọn biẹle bhi ive.²³omokpiani igbọn biele, ada biọ bhi ikpakaegbe, narẹ emọn osenobulua sẹ okpalonọ ọmon kpia ni ona tanlen biẹle zebi amunse ive nọ so osenobula.²⁴Ene mina asabo rẹ tale re khokhe olo, ji eni ikhuo na, ọda yi ukoven eva. ọkpabhọ da dabhi oke osi Isina va, ọda bi imẹn ne khin igbọn. ọna lilhaga.²⁵Bhi ajiayenia, Ihaga mudian bhi ihe ọsi oke osi Isana bhi Arabia, ọle da mudia bi imọne ọsọle ribhi igbọn.²⁶Okpano ọni Ijerusalem, ribhi okhun, abha muọdin, ole bhọ li inenẹn man.²⁷Agbonlẹn bhotọ "Gha ghonghon, uwẹ ni agan, noi bie, so dagbare bhe eghonghon bha ne loya neji ubiemi ọsọ ọmọn, ranmunde, imọn ọsi agan de bunlẹ ọsi okhuo nọ mon ọdọ"²⁸Okpakinọ ibhio, zẹbi Isaac, ele ọli imọn osi akoven.²⁹Bhone egheni, ona biele bhọ ọsi ikpakpe egbe da zi ọna biẹ bhi ekọ orion kpokpo ino sẹ ye nọ nia.³⁰Okpanọ. bi ebe nọkhiale tale, "Khuo oni igbonifia bi ọmọn okpia nasole.Ranmunde ọmọn okpia nọsi igbọn khian gha bhi ukhu nọsi ọmọn okpia nọyi osi igbọn.³¹Be jio ki dia riọ Ibhio, man yi imọn nọsi igbọn, okpakino, imọn nọ osi okhuo ne-yi igbọn.

5

¹Ikristi mien manlẹn fan. Mundia toto nu hẹ dọ denegbe do ha hẹ ihẹ ọsigbọn.²Ghe, imẹn ni Ipọlọ tama bha ghe ibha kha ruẹlẹ, bha da min ele nọn si Kristi bhuwedẹ soso.³Igbo kie tale ghe okpia nọn kale nan ruẹ ọle ọki mu egbe nọn rẹ rekhan uhi rebhe.⁴Uwẹ van Kristi obọ, uwẹ nin uhi ki rẹ ẹ khia, u yẹ mọn ẹsele ọhẹ.⁵Rẹ nobọ si Elimin, bi isudu, manlẹn khe urẹbhọ nọn khiale.⁶Bhi Kristi Ijesu a ruẹlẹ la a bha ruẹlẹ yi emilin soso, isudu nọn wena bhi ahumẹn egbe.⁷Ibha rẹ ha zunẹ nọnsen. Kọla hi yi ibha hẹ rẹ bhi emọnlẹn ata? Oni ọkhọle bha nabhi obọ ọnọn datie bha.⁸Ahun nan rẹ gua aha rọlẹ huẹ re.⁹Imẹn mọn urẹbhi Osenobula ghe bha da zia eminlin ọbhebhe. Onọn kpokpo ẹ dẹ loya ohien, ọnọn ki rẹ khin.¹⁰Ibhio ni ikpia, mẹn ha tẹmọnlẹn usuẹmin ba ki da yẹ kpokpo mẹn? Bhiziọ ki idobolo si ikorosi si bhe re.¹¹Imẹn guanọ na mien ene kpokpo bha nẹle tobele sunegbe fia.¹²Adatie bha re omien fan, ibhio nikpia. Bha hẹ ri ọni umien rẹ ọni umien rẹ

ha lu ọkhọlọ, bha zi ihuẹmonegbe ha ẹnlen.¹⁴ Eji uhi zebha da rẹ zẹ hōnan, holo ẹmọnlẹn ọzeva ẹ bi eji uwẹ rẹ holo ẹmọnlẹn egbe ẹ.¹⁵ Ibha ki ha vunegbe le bha mọn owanlan nibha hegbono egbe kua.¹⁶ Bha rẹkhan Elimin nọn khiale nibha da lu emin nefien egbe guano.¹⁷ Emin ni efun egbe guano Elimin nọn khiale guano, emin ni¹⁸ Elimin nọn khaile guano ọl yole efun egbe guano. Elimin nọn khaile ha rẹ khain, uwẹ ribhi odoto uhi.¹⁹ Enan iwena efun egbe, ọghele, itọn igbode,²⁰ igẹbo, ọzen, ozughu, igbogbe, ẹlobho, ikho ẹkẹlẹ, nene egbe, iwaegbea, ighalegbe,²¹ oyadan, ideyọn, ujie ẹyọn bi iriọ iriọ Imen gbuhi niẹn, bi eji ka rẹ gbuhi niẹn kẹ, ghe ẹbholo ne lu enemlin nin ele da luku eguale Osenobula.²² Ikpe si Elimin nọn khaile ọle ihuẹmonegbe, ẹghonghon, ọfubhegbe, izinegbe, ifuẹkẹle, umenim, iyanyi, inuekpẹn bhegbe, imun.²³ Imuekpẹn bhegbe, imunibele, dọ rẹ su enan uhi zibho.²⁴ Ene yi ọsi Kristi Ijesu gbi efunegbe bi ebọle guano.²⁵ Iman ha ẹnlen bhi Elimin nọn khiale man yẹ rẹkhan Elimin nọn khaile.²⁶ Bha hejiman kin edẹgbọ, ha rẹkọlẹ kọ egbe bi oyadan.

6 ¹Ibhio nikpia, ọzia ha de bhi edonmẹn, ibha ne khiale ki rekpen si ọle kẹ egbe. Yẹ gbẹlo ghegbe nonse, nuwẹ hẹ de bhedonmẹn.² Bha ha roọ kpa egbe, nibha re dia bhiriọ rekhan uhi si Ikristi.³ Onọ i mọnlẹn ebi ọle khin nọn ria ghe ọle mọn ebọle khin, egbọle ọhie.⁴ Onọ dode fẹ iwena nọsọle, aha miẹn eminhin ribọ nọn da rẹ degbọ ọle dọni egbọ negbe okpa, ẹyi ọsi ọria ọbhebe.⁵ Onọ deode demun ihẹ nọsọlẹ.⁶ ọkhẹke ọnan luẹ ọle eminlin kind ri ọhẹ jionon luẹ ọle eminlin.⁷ E hiẹegbe, ai ri Osenobulua zọ ogie, ebọria ki rẹ kọ ọle ọda na.⁸ ọria nọn rẹkhan efunegbe, efunegbe ọle da na. ọnon rẹkhan ukhiamin, ukhiamin ki ri agbọn ededemendẹ nanlẹn.⁹ Bha hẹ ji egbe ilu eminlin nọnsen lolọ manlẹn, eghe ọle kha sẹ aki le elele ọle, hẹ shi egbe bho.¹⁰ Bhiriọ man da miẹn ẹghale, bha jiman ha lu ẹsele ni ẹbholo zebhe, muobọ ene zibhi ulogho isusu.¹¹ Ghe ebe nọn manman kponọ ni imen ri obọ nọsemẹ gbẹn ji ibha.¹² Ene guano ne ri efunegbe ha dogbọ ele taman nibha do ruele. ọna okpa uwẹ da lu na hẹ dọ ha kpokpo uwẹ ranmude eran ugbugbele si Ikristi.¹³ Ele ne zuele gbuhia, ele guano nuwẹ ruele nele da ha degbọ.¹⁴ Imen mọn egbọ nimẹn de gbera esan ugbugbele si Ebealenman Ijesu Kristi, na ni obọle gbọni agbọn nan jimen bi a yẹ gbimen ji ọni agbọn nan.¹⁵ Azuele la abha zuẹlẹ mọn ebọkhin, ebe kokhun nẹ ọle venlẹn ọsogbon.¹⁶ Ene rẹkhan ọnode nan, ofure bi orẹhunman nebha dia, bi Izrẹli si Osenobulua.¹⁷ Oria hẹ yẹkpokpo mẹn rẹ ni ejaye nan rẹ ha khian, ranmude aman siljesu nọn rimẹn bhegbe.¹⁸ Esele ọhẹ si Ebealen Ijesu Ikristi ni orion sabha dia, ibhiimẹn. Isẹ.

Ephesians

1

¹Ipo, edibo osi kirisiti Jesu bhi ẹkẹ iho nọ si Osenobulua, rejii imon nosi osenobulua nọ khiale ne ribhi Ẹfisọs, ne muẹn ekhọ soi ẹkeata bhi kisiti Jesu.² Eseohe bi ofure nọ dabhi obo osenobulua na Aba, bi Ijesu Kiristi nọ gharibha bho.³ Ekhuenmen nọ ji Osenobulua na Aba osi Ijesu kiristi, nọ ri ahianba bho, ọsi ẹkẹ orion rebhe bi osi eguaokhun rebhe, bhi ẹkẹ kiristi.⁴ Osenobulua zẹ man bhe ẹkẹ Kiristi danbhe eghe nare gbẹ elo-otọ osi onagbona, ni man mien eji man dayi ene khiale be ene mon okan bhe egbe bhi eluole bhi ẹkẹ aguemon egbe.⁵ Bhi ẹkẹ ahuemon egbe nobulua, mamanlen bhoto man no rẹ reman khin ọmọn bhe ẹkẹ Ijesu kristi, be jio rẹ yole zẹbi iho no ọsọle.⁶ Alọ rẹ rẹ man khin imon nọ da bhi uromin osi ugenmin ẹsohe nọn ale reman bhi ẹkẹ ahuoemon egbe.⁷ Bhe ẹkẹ Ijesu kristi man mọn imienfan bhi aran nasole bi urẹhuman osi alukhọ nosẹ man zẹbi ufe mi esọhe nọsele.⁸ Ọle da rẹ onẹ esọhe na khin ọnọ bunbun ji bhan bhi ewon rebhe bi ilenmin.⁹ Osenobulua re'ole manman alo osi iho nọn osole, bejio oyiole, beji orẹ rẹman bhi kristi.¹⁰ Bhe ejioda moen bhi ọkhọ rejii emanman osi ufomi eghe, nọ rẹ si emirebhe kugbe, nọ ribhi egua okhun bi otọ, bhi odoto uhumu okpa, kiristi tobọle.¹¹ Bhi ẹkẹ Kiristi ọle da ri isitan (lot) zẹman nọle manamn dabhi otọ rere zẹbi emanman nọsọle nọ ole winanlen zebi iho nasale.¹² Osenobulua man zebi enea lukhu bhe jia da mien, man ne ka mọn ikhualo ghe bhi kristi, kia yi uromin osi ugenmin nosole.¹³ Bhi ẹkẹ Kiristi, ibha tobọ bha, bhe eghe nibha ki rẹ hōn ẹmọn osi ẹmoanta uhumu ujie nọsi ẹni nosẹbha, bha da rẹbhi kristi, ada re orion no khiale guole.¹⁴ Na rẹ ji man len wẹ enean lukhu man khin ọkhuesẹ imienfan ọsi ebe semanbọ, rejii uromi osi oriri na ọsọle.¹⁵ Ranmunde ona, ni men rẹ hōn ẹmọn beji bha rẹ rẹbhi Ebianlenbhan, Ijesu bi ahuemon egbe ni bha mon da ebheolo ne khiale osi osenobulua.¹⁶ Imen bha moen eghe ni men rẹ dobo yi, wẹ men bha riẹ ẹkhuenmen no osenobulua ni bha, beji men rẹ ru-unu sobha bhe ẹkẹ eronmon.¹⁷ Imen nẹ eronmon, ni osenobuluaosi Ebialenbhan, Ijesu kristi, Aba no gbo oriri, orie, ebha orion osi ẹwanlen bi urẹman osi irenmin na osole.¹⁸ Imen ne eronmọn nin elo udu nasebha nọ miẹn efua, ni bha mien eji bha da len ikhualoghe notie bha yi bi efe oriri nọn ribhi alebhu-ukhu, bhi esese imon ne khiale oso osenobulua.¹⁹ Bhi eronmon nasi men, men nonlen ni bha len ukponomin ahu nọn osole nai rẹ khokọ emin obhehe, non mon da man ne rẹbho, beji ahu nọsọle rẹ wina.²⁰ Ọna bho li ona ahu ni osenobulua no wina bhi kristi bhe eghe nọ rẹ riọle kpalọ bhi u'u re bi ọdia riọle dotua bhi otera nosọle bhi egua okhun rebhe.²¹ Osi kristi dotua bhi ejie le nọ khua gho okhun gbera ene remin khian rebhe bi ene ribhi ahu, bi ahu bi ene mioto bi enin rebhe na ahe. kristi di remin khian, ọyi bhi oni ore na okpa, okpanọ rẹ ya sẹ bhi orẹ nẹ vade.²² Osenobulua, ghọ mun emin rebhe bhi odoto eranbhen na osọle ọda rọle ni uhea nọ osi osenobulua nọ da yi ọnọ gbẹlo ghe emin rebhe.²³ Uwa ni oso osenobulu, ole li egbe na osole, uvuonmin no ọsọle nọ ribhi emin rebhe bhe ẹkẹ erebhe.

2

¹Rejuwẹ, muwẹ rẹka yuọ Vhemiebe.² Vhodobe nuwẹ ka rekhanle, vhuḡpe nọsagbọna. wẹda ha yenlen vhuwedobe nalimobe ka yenlen, alimi ehoho, ọnalimi nọwena vhege eneyeho nele iriovhebhose tale.³ eghenghen rivho nimale kare

nena alimi obe na yenle kugbe, marẹ da ha luemiobe nọkhọle malẹn be egbe malẹn yi malen halu. Vhehole oriọn, Manlen da ki ivhokho nele le khọle osenobulua biebi enẹkele dia.⁴Osenobulua kponomi vho si itohan ramude ihioemọlen nọle holẹmen malen. ⁵Nimalẹn rẹ yuo bhmi ebe, oda mumale panọ kugbe li Jesu kristi- Ekelẹ itohan ọle ọrẹ mumalen fan. ⁶Osenobulua mumalen okhunlun deba kristi, osenobulua mumalen dotọ kugbe ba Jesu kristi vhe eguale nọsenobuluya. ⁷Nada nieghe vhupe nọ vha de ọki remale mai ufemoyanloa nọle nọlen redamalen vhokele esi nọle mọlen rẹda malen vhi Jesu kristi. ⁸Vhi uholemolen ọle mali remi umiefan vhekelẹ uriọvho, ọna vha nobuwẹ vare obosenobulua ọda vae. ⁹oyi ramu diwena nuwẹ wenalen, nuhaida hadẹgbọ. ¹⁰Enosenobulua rẹwena, oda mamalẹn vhekele Jesu kristi nda haluemiesili nosenobulua mamalen vho kibue, nimalen da hakhian ekele emiesili¹¹Ramudọna, wẹyere ghe ẹghẹlen rivho nuwẹ rẹ kili enele vha rẹvho vhegbe. Ada ha tiwẹ ene vha ruẹlẹ natiọle ene ruẹlẹ vho segbe, narobọ agbon lu. ¹²Vheghẹni ada zẹ sivehekele kristi re, wẹda ki ọriọvhe vhekele Israel, uda ki ọriọvhe vhuhi nọsenobulua tale, vhada miọnuwẹ rẹloda, wẹvha da hamolẹ osenobulua vha gbọn¹³Inia kinọ vhekele kristi Jesu, wẹ nure ki ọya nọ ghanlegbe vhejosenobublua ye, wẹda ki dokien ọnọki sike osenobulua ramudi aranlẹn nosi kristi. ¹⁴ọle hegbe fure ni malen molen. ọda renemili veva ki popa. ọda regbede nọsọle ria ọnu gba narẹ gba gamalan nọre rẹkele ikhọmen wamalẹn yeva. ¹⁵Ramudona, ọda yuoghọ uhi revhe nada mieghe ọmotuokpa vhekele egbole negbe da fure. ¹⁶Kristi da kuagbon revhe kugbe vhekele ọpa rẹ josenobulua davhekeli cross nọda gbi ukholekele-a¹⁷Jesu da vare dọ tọtesẹ norufure jagbon rejuwe noha ka sike osenobulua bi egbefure rẹjenle sike osenobulua. ¹⁸li Jesu maida kolo hamoi uwedẹ vho riọn Jabale- Osenobulua¹⁹Ramudona, vha ni vha davhi ijekele vare, vha yeyi eriọvhe bi ene davhi ijekele vae. Ramudona vhaki enele davhi evolo ọpa deba imi osenobulua nele khiakhiale vhada yeki enele davhi oa ososenobulua vare. ²⁰Aki muwe deba ivhi osenobulua na vhi otọ gbanre. ²¹Ekelele ọnuwa revhe da kugbe, ọdaki tẹ-okhun ọdaki uwa nososenobulua. ²²Ekelele yẹ ada gbanre ha buwẹ cokhun kugbe vhuwa ọpa nọsosenobulua vhalimi osenobulua.

3 ¹Ramude ọna, mẹn ni Ipọlọ ni onighan nọ si Ijesu kristi rẹ ji bha ni Ijenta. ²n khọkhọle ibha ki họn iwẹna ọsi eseqhẹ nọn si osenobula na mu imen bhi obọ rẹ ji bha³Imẹn gbọn ọna rẹkhan urẹman na rẹman imẹn. ọn ahi emuanta nọ rẹko ni mẹn feke gbẹn jibha. ⁴Uha tie ọni ebe na, uki dọ lẹn ebi imẹn daghe bhi eke emonata rẹko nọ rẹtẹ kristi. ⁵Bhi ore nọ ka gbera, abha zi ọni emonata egbere ni imon nọ si okpia. ọni eghena, oriọn nọkhiale ki rọ ọleman eni Apeosito ne khiale bi eno ohẹnlẹn⁶oni emonta na rie rẹko ọle hi eni Ijenta di ghale bhi uku, okpa eki khin deba ọni egbe bi eda ye ghale bhi ọni ive bhi obọ nọ si Ijesu kristi bi eji emonlẹn nọ si osenobulua tale. ⁷Imẹn kilen ọguomadia ọsi ọni uhonmujie nọ si osenobulua bhi eseqhẹ nọ si osenobulua nọ rie mẹn bhe ekele ahu nọsọle. ⁸Rẹ ji mẹn, aharemiẹn imen khere nẹ bhi ewẹ ẹbhone khiale nọ ọsi osenobula, ọni eseqhẹ na, airie mẹn ni mẹn rẹ temonli osenobula man eni Ijenta, efe nabha miotọle nọ si kiristi. ⁹Bi na rẹ rie ọni emanman di fua rẹ-ọni olo nọ ko bhi obọ nọ si osenobula nọ memirebhe, da bhi otọre ha vade. ¹⁰Ikenegbe otue ada zọ ọne emanman egbe da agba re bi ejadamien egbeloghe bi ahu ne ribhi agbo okhulun ki dọ lẹn uwedẹ ne bulu ni ewanlen nosi osenobula rẹ khian. ¹¹ọna sunu rẹkhanlẹn ọni emanman ededemede nọ do musẹ bhi Ijesu kristi ni ebianlẹn. ¹²Obọ nọ si Ijesu imanlẹn da monli izebhudu bi ma sikele isudi, ranmude manlẹn monlin uregbho bhi ọle. ¹³Be ejọ ki dia irọ iyi bha ni bha hẹ jiọle kha bha remude ekspokpo nọ se bhẹn ranmude ibha, nọ kien oriri nọ sẹ bha. ¹⁴Ranmude ọna, idigwe ni aba. ¹⁵Na mienlẹn uwẹnlẹn rebhe nọ ribhi okhulu bi otọ da monli elinlin. ¹⁶I mi eronmon bi eja da mien, bhi ekele efe bhi oriri, nọ rie itotilo iman deba ahu bhi ekele oriọn nọ sọle nọ ribhi iwẹ. ¹⁷I neronmon ni kristi ha yẹnlẹn bhi ahu nọ osẹ bhẹkele uriobho, imen bi onu nọ sẹ bhi monegbe. ¹⁸Bi eji bha da lẹn deba ebho nekhiale nọ si osenobula, ebọ bhia seye, ota seye, oyo seye bi ọdimin seye. ¹⁹Bi ni manlẹn rẹ lẹn ahuemonegbe nọ si kristi nọ nọ gbera ilenmilin, be ju uwẹ ada vuon bhi ekele ovuonlẹn nọ si Osenobula. ²⁰Bhi oneghena rẹ jiọle nọ aa sabọ lugbera ebi manlẹn nonlẹn rebhe, la ebi iman riale, bhi ekele ahu nọ osọle non wẹna bhi iman. ²¹Rejọle hi oriri bhi otuẹ bi bhẹkele Ijesu kristi, rẹ ji orele rebhe bhe ededemede rẹ si ededemede. Isẹ.

4

¹Benojairio, bọnọ ki onighan ne ebianlẹn, bhibha ni bha khian bhu uwedẹ nọgba bhu ututies na tie bha. ²Imen bhi bha ni bha nien unienbhi idegbere bi obhen hi izeigbe, rehubbhon obọe bhan bhon egbe. ³Iue ebunuwẹ asabọ lu nokugbe nọsẹ elibhin Nokhian ada aribho bhẹkele ofure. ⁴Egbe okpa ribho bi elibhi okpa, bena yene tiebhan bhi ikhualoghe okpa. ⁵Ebianlẹn okpa ribho, uriobho okpa, imiamen okpa. ⁶Bi Osenobula okpa nabọ ọrebhe, nọ nian ọrebhe, nọ ribhi ibha rebhe. ⁷Rejin bhen kike arẹ eseqhẹ bhan beno orẹna nọsen bhan dia bhi kiristi. ⁸Bena gbelen bhojebhe, eghe nore a kikiokhun oda re. Imu sibhẹ ekele imure ro orẹna nene. ebho. ⁹Bebho arọlet eghe nore kpano akhiokhun., sokpan ọle ka huenre vale bhu ukoto ọna agbona. ¹⁰onọ huenre ọle yiẹ kpano gbera agbokhun rebhe, benọ ọle ada kion onoki bhon obọ bhe ebhi rebhe. ¹¹Ijesu da ri urẹna kike nele eso enajele, eso esaghase, eso ewẹvẹbhon, eso ipasoto, eso emae bhi. ¹²ọle rei ele bhoni Ihena, nere mui ebhonekhiale neso osenobula egbe, bhọ Aẹ esunon nomunele nere bin egbe nosi Ijesu kristi okhun. ¹³ọle seye bune onegbe okhun rẹsẹ eghe nima rebhe a rẹkugbe bhu uriobho bi ewanlẹn nọsọ ọmon nọso nobula, bi ima kiki ene wobhẹlo mie ebhirebhe bhi kristi. ¹⁴Kristi mubhan egbe wanre beni ima yẹda da dia bi ibhokhan ne fiyo fire be efi, rẹkhan uwede nedughe ebho rẹluebhi ebho eku bhebele bhanbhan nere muen ebholu. ¹⁵okpanon akia tẹbhon ata bhan ahuebhonegbe, okhekele nima rẹ wanre bhu uwede rebhe dia bọ ole nokien okalo ni Ijesu. ¹⁶Kristi bunegbe rebhe, ọda kuolegbe muonlẹn kokore rebhi rebhe nọ asabo nulen muonlẹn bhon, eghe nele kike a kirẹ waner kugbe, oni ronegbe wanre benadamien okikie eba bunlẹn bha ahue-bhon-egbe. ¹⁷Benojairio, Imen tae imen somudia bhi Ijesu, ghe ibha yẹda a khian luebhi beni ene bha len osenobula rẹlu, bheke okhọ nobhen nọsele. ¹⁸oghe ewan ghe ewanlẹn ekele

ebiuki eye, ele kion oriohbe bhu uwienbhi n̄so Os̄enobula rabh udi abha lense n̄sele, rabhudi udibh̄okh̄o n̄sele.

¹⁹Ekikie en̄ ̄kh̄oilo neki muegbe ria ̄kh̄o n̄sele a benele ada a lue bhirebhe nobhen bi ̄lobh̄o. ²⁰Okpanon ̄ȳoni ama uw̄e ele r̄eda Ijesu. ²¹Imen aȳole ibha kahe bhon len, ghe aka mabha ebhin bh̄ole. ̄k̄e Ijesu ̄n̄ ̄ebhan ta ye. ²²Atama len nibha reob̄o sibhi uwed̄e nibha kar̄e alue bhire bhu unienbhi ni bha kaanien, nebha muon oneghe orieifia, enegbe orie ria ramudi ebhi nebhagba n̄o alu. ²³atamalen nebha jin laenibha re riaeria bhokh̄o no kion ̄s̄ogbon. ²⁴Nibha muon ̄onakpa ̄s̄ogbon yīo ma malen bhu urekhokho egbe noso Os̄enobula bheke ebediale bi ikhiale. ²⁵Benojairīo, reobo sibh̄o ̄ogh̄e re, ibha rebhe at̄ebhon ata ma egbe, ramude ̄okpa ma khin. ²⁶Eke akh̄ōe elue ebhiebe, ̄ēj̄e ̄k̄e kh̄ōe nebito. ²⁷h̄Erotōfubhen ne ̄linbhebe. ²⁸On̄o ka daebhire ̄ole ̄ēȳe dore, okpanon orobolu miesan būone bhi nobhen ni, benole ada mien r̄e lunegb̄ole bino le r̄e lūēse ne enebhon. ²⁹Eru unu n̄se atotu n̄bhen ̄otoigbe, bha a tote esi no a r̄ewan n̄o ̄nohonlen, bena ada mien ebho nu uwe tale kir̄e eni n̄o ̄nokerē hon. ³⁰Erēk̄e kh̄o Elibhi N̄okhīole n̄so os̄enobula, ramude ole ar̄e gue ̄e rese ̄eghe no a r̄edo nebhan. ³¹Reob̄o sibhe enebhi nare eriāgbe, ikhuan eghe, ̄ek̄ek̄o, ikpesioria, be ebhi rebhe nebhen. ³²alue ebhi esi da ̄obōe, okhu esi, rehuan obōe, beno os̄enobula re rehubha ma ramudi Ijesu kiristi

5

¹bhe ja ye na re egbe akh̄ōe kh̄o Os̄enobulua bi ibhio ne mon ikhūemonlen. ²A khian bhi ikhoemolen, be ji kiristi ȳe r̄e khoemonmalen n̄o da ze egb̄o le obo manlen, ikiohi bhi iz̄o ese jo os̄enobulua. ³Bha gh̄e ȳe ja mien bha mama bh̄e w̄e ̄k̄e emon igboghēle bi emilin n̄o bha khia bi ukhule, e ni rebhe chi emi n̄o bha gba bhi ̄odal̄o ibhi os̄enobulua ne khiale. ⁴Bha kh̄e ja min itun bi ewobi ̄ota, bi emon oje ne we gbe-ena re bhe ehin e be bha dia. Okpa ki no man ki kha i iwenmenlen. ⁵U w̄elenmi bi irio n̄o igboghele, emin n̄o bha khia, okhule oria, bho ni ̄on̄o ḡe eb̄o e mon alebhuku soso bh̄e guarioba osi kiristi bi ̄oso os̄enobulua. ⁶̄Ē ji ̄oria kh̄e ̄e bhe ̄k̄e emon ikhokho, remude e ne milinan ne r̄e ̄k̄e kh̄ōo os̄enobulua da bu re imon osi ikakh̄o. ⁷Be jo ki dia yan ̄e de ba ele. ⁸Bhe ekhele so bha ka kha ri bhe ̄k̄e ojobiuki, bhe jie ki ye na bha bha ri bhe ̄ofrn̄ ̄k̄e ̄on̄yan̄e Akhian bi imon ̄osu efua. ⁹Iru n̄o bh̄e ̄k̄e efua emin esili n̄on ilun̄osen bi emuata. ¹⁰Gua no nu r̄e len emilin n̄o ȳe ebeialen ̄en. ¹¹̄Ede ba usu ne mon iru ne ri bhi iw̄ena ebiuki, bho na re le da gbare. ¹²Emien ekh̄olo n̄o r̄e a su nu bho min ne lu bhe elekhokho. ¹³Emilin n̄o r̄e khin na re da gbare bhe ̄k̄e fna, o khin eba da ghe. ¹⁴Emilin n̄o r̄e khi n̄o ze gbe re bhu ndakhe efua n̄o r̄e kh̄o ̄o na ̄o tale 'a "kpa n̄o bh̄o w̄e no w̄e 'q bi nu riobho we si bhu uyu mire. 'q Ijesu kiristi bhala bhu uku w̄e. ¹⁵Ghe bhi idīe lore no sen be ju w̄e re khian ̄o yi b̄o ̄o noi wanlan bh̄o nan uhi ̄o n̄o wanlan. ¹⁶̄Ē kha ria eghelia remude eni kp̄e de rebhe ki chin emiebe. ¹⁷̄Ē kha lu emili bu uhuki, ki ̄o no len be mi khin n̄o r̄e chin ikho o so bienlemanlen khi. ¹⁸̄Ē ki od̄e yon, ona r̄o oria lu n̄o sen bi oki ro oria ilu ele men ehi iyen no bha dia. R̄e ne, na ki ̄o n̄o von len bhe ̄k̄e akhu n̄o khiale. ¹⁹A ne gbe bha tal̄o, bh̄e ̄k̄e ̄ebi ̄o si isamu bi obi osi lolo na tīo i himi bh̄e ̄k̄e orion da swi ilolo bi agb̄o ̄o w̄ob̄o ii e bialenmalen bh̄e ̄k̄e okh̄ole re bhe. ²⁰̄Ē gh̄e re bhe aw̄emen bhe minrebhe, bh̄e ̄k̄e e linlin ose bianlenmalen Ijesu kiristi bi r̄e ji os̄enobulua na Aba. ²¹Bha mu egbe fi ne egbe ran mudi kiristi. ²²Eni ikhuo, mu egbe n̄or ̄od̄o na s̄o be ji odia ji ̄on̄yanlemalen. ²³̄Ō n̄o ̄od̄o ̄ole ukhonmon ̄os̄ēo ono khuo be ji kiristi ȳe r̄e ehi ukhonmon ̄oso ituē ̄o le n̄o ru umien fan jo ̄o ne gbe. ²⁴Be ji o tūe r̄e muegbe ni kiristi, irio ȳe non n̄o ikhuo mu egbe le n̄o ̄odo na sele bhe ̄k̄e mi re bhe. ²⁵̄Od̄o, khōemon okhuo nan s̄e bha be ji kiristi r̄e khuo emon otuē ̄oda mu egbe ̄o le nanlen. ²⁶Be jo ̄o da kp̄o khia, e jo da ki kp̄olia khia ba amen ose monlen n̄o na bhu nu re. ²⁷Be jo da r̄o man ̄otuē re se egbole bho oriri, ni iyaman ye bi e mi ne dia kpa di kpa di be emilin noki r̄e ekhole lo, oki ȳe kha mu ukhiami be oria no m̄on e ba tale bhe ogbe. ²⁸Bhe k̄e o nu wed̄e okpa ed̄o dia ne khōemon ikhuo na se le be ye r̄e khōemon egbe le. ̄ori ̄oria n̄o khōemon okhuo le ̄on̄o ̄od̄o ȳe kho emon egbe na sōle. ²⁹A bhe mi oria n̄o tob̄o le ȳo le ifun egbe na so le khaman len, e ke agbe na s̄o le guan̄o, ole orienan len n̄o r̄e kha monse be ̄oki r̄e de ̄elo re gb̄e lo khe gbe be ji kiristi re mu otuē egbe non r̄e bha monse bh̄e ̄k̄e idi ̄elore. ³⁰Ramude ukan la gbe bhe ̄k̄e gbe na so le min khin. ³¹Bh̄e ̄k̄e o ni zi lalonan okpia ki si bhi i sa aba bi isi n̄en̄e re ̄o ki do cugbe ba okhuole eveva kin do uhin efun egbe okpa. ³²O nu ur̄e ko emuat o kpanomi bh̄e emonlen osi kiristi ni men ta d̄o bi ̄oso otuē. ³³Eb̄o ki re kha khi ̄o n̄o de ̄ode ki khōemon okhuo le be ju r̄e kho emon egbena s̄e bi ̄ono khuo ki ȳe mu egbe n̄o r̄e ka ka bo a muekpen n̄o ̄od̄o nan so le.

6

¹Iwokha muakpe ani aba bhi n̄en̄e ̄ona khon n̄on m̄e. ²Mukp̄e nin aba bhi n̄en̄e ol̄e ikhin uhi ̄ohen - hen. ³Bejie ̄oda fure rejie e. uki o uyemin ̄ēosi ̄ed̄em̄end̄e ̄oni agbon nan. ̄eri ̄ek̄e kho ̄om̄o non s̄e nan remen jie l̄en war̄e bhi iw̄ed̄e ̄osi Os̄enobula. ⁴Igb̄o muakp̄e nin ̄on̄o r̄e khin. bejie ifunagb bhe ̄ekp̄e. Bhe ̄ek̄e emuata n̄on riwe riwe udu. mum ekp̄e nin len bejie w̄ere uekp̄e jie Os̄enobula. ⁵W̄e ikhin ̄on̄o muekpe. da ̄ono rie khin we ghe ̄e. Nan r̄e men vedabalen. Ahamen un muekp̄e bhi igbon nasi os̄enobula n̄on lu ikho nansi Os̄enobula bhe udu nans̄ole. ⁶Oi udu nans̄e gha bejie uw̄e gha Os̄enobula eye arie. ⁷Ramude iman len ̄on̄o luami asile. Os̄enobula daikhale osa aremen igb̄o n̄on la ukhimeme. Uw̄e n̄onri igbon khia. Ve iw̄ed̄eokpa. ̄elu nan khow. uw̄e l̄en ghe ̄on̄o r̄e len khin bhe ̄ose riw̄e agbaokhun. ̄olu alo. ¹⁰nan r̄e rīole soto. Muz̄ēe bhi Os̄enobula bhi ̄etin̄e ̄osi ikponole. ¹¹Mum amen okhole osi os̄enobula ȳo nuw̄e r̄emudia rejie amama osi ogu. ¹²Irio izvmin n̄on s̄e mam len ̄eyi osi ikpapgbe bhi isanj̄le. sokpa ahun ahun osi ̄ew̄o bhe ahun osi ojobi. bhi ahun n̄on riwe okhun. ¹³asiaȳena amin okhole nansi Os̄enobula muȳo. nuw̄e r̄e mudia bhi okpopo osi ogu aremen uw̄e lu aminrewe nure mudia. ¹⁴Mudia n̄on s̄e reji ugbekhun osi ̄emauta n̄on ribhe ̄ekkhun n̄on s̄e m̄en rīole bhe ewen ̄osi pamaku ̄osi ana ikhale. ¹⁵Reji owe non s̄e a khin hahale n̄on ni ̄emolen osi os̄enobulua ve bhi ofure, nan sōle. ¹⁶Iw̄ed̄e amin rew̄a, m̄on ni adudu ̄osi irebhor ȳo. Nin ma sab̄o men bhi ukoga osi ogu. ¹⁷Ri ukperu ̄osi ̄eni bhe ukpoga osi orion̄ole khin ̄emo ̄osi os̄enobula. ¹⁸Reji inar̄om̄o bhi us̄ar̄om̄o. Nar̄om̄o. Nar̄om̄o aghe rew̄e bhi ̄ek̄e orion. Rejie okiȳek̄e rejie ̄on̄o or̄es̄e kin ̄on̄on gbe bhu

ukhe egbe be nuna nerom̃o nin ego Osenobula erebh.¹⁹ W̃e nerom̃o mem. Nan ri ukhomujie men da men tujie unu ñosemen. Nerom̃o nin men kioño z̃ekhodu ota non ribh ekhoho ki ladia.²⁰ It̃e em̃on osenobula imen da kin oñon nabhi ijerebhe non muon muon bhi omugba be nin ada kha tale bi isudu beño k̃heke nin retale.²¹ Ibyis̃i osi (Tychicus obio Omen nin hoemonlen bi oguomandia osi Ebianlen Lord) non mon ur̃ebho, oda te eminerbhe mañen be num adalen ebim̃en reluem̃in ỹe.²² Imen ijole bũe ranmudonan be nuada len ebiman khin beñon ada ri isudu nin nan udu nanse.²³ Ofure nenin ibhomanlen ahoemoede osi ur̃ebhor non nanbhi eji Osenobula nan Aba bi Ebianlen Ijesu kiristi (Lord Jesus Christ)²⁴ ehime os̃o rebhe non hoemon ebianlen man Ijesu kiristi bhi ahoemongbe nonin.

Philippians

1¹ Ip̃ol̃o bi Itimoti, eguomandia ñosi Ijesu Krsiti, r̃e ji ̃ebho nekhiale ñoso Os̃enobulua bhi Ijesu Kristi ñe ribhi Ifilipi deba enegbeloghe bi idikinsi.² Giamĩen esehe ̃ekhan ̃e bi ofure ño dabhi ob̃o ñosi Os̃enobulua na abamanlen bi Ebianlen ni Ijesu Kristi vae.³ Im̃en khũenmo Os̃enobulua egherebhe ni im̃en r̃eyebhare,⁴ Egherebhe non s̃e b̃hen r̃e ji bha, ida ni oñi er̃onm̃on bhi ̃ek̃e eghonghon,⁵ Ranmude uda deba im̃en bhi oñi em̃onli Os̃enobulua r̃e da bhi ̃ed̃e ño oh̃enhen r̃e s̃e bhi oñeghena.⁶ Im̃en monli isidu bhi oñi em̃inlinna ghe ̃ole ño sũen iw̃ena esili bhi egbe ñose, os̃e ỹe ha lue ̃ole soto ño r̃e do s̃ebhi onukp̃ed̃e ñosi Ijesu Kristi.⁷ Qi k̃heke ni r̃e ha monlin eria ñose nia r̃e da ibha, ranmude, ibha rim̃en bhi okh̃ole. Ibharebhe deba im̃en bi ̃ek̃e esĩoh̃e bhi eghele ni im̃en r̃e ha ribhi ighan bi eghele ni im̃en r̃e ha gui ̃ez̃o bi ni im̃en r̃e rem̃an oñi em̃on Os̃enobulua.⁸ Os̃enobulua hi os̃ali ñose m̃en, bi eji im̃en r̃e giuaño bha, bbhi ̃ek̃eli ̃ejejele ñosi Ijesu Kristi.⁹ Ona hi er̃onm̃on ñose b̃hen, be jia da mĩen ihũem̃engbe ño s̃e bha ki mudia gbera bi ejokadia b̃hĩek̃e ilenmilin,¹⁰ Be eji uw̃e ada rĩo bhi ebe gbale, be ejia da mĩen uw̃e ki tanli okh̃ole aa bi okan ne ̃e ni Kristi ri vae.¹¹ Uki vuon bhi ikp̃e osi ikhiale ño vae bhi obi Ijsu Kristi r̃e ji oriri bi ugenlen mi osi Os̃enobulua.¹² Iguaño nibha len ibhio, ghe ebesunu da im̃en ri em̃onli Os̃enobulua diobhi odalo.¹³ Ranmudona ighan ño s̃eb̃hen bhi krsiti da zegbere bhi ikenegbe idibo n ribhi ni ̃eguale bi orebhe.¹⁴ Qibune bhi ni ibhio da monli isudu r̃e t̃e Ebianlen ranmude ighan ñose m̃en, eda monli isudu ner̃e ti em̃onli Os̃enobulua b̃hẽk̃e izebhudu.¹⁵ Eso da gene t̃e em̃onli kristi bhi ̃ek̃e okpoye bi it̃e enegbe, eso da tale bhi okh̃oli esili.¹⁶ Oñoki ikekena da lui ̃ole bhi ahũem̃onnegbe el̃enlen ghe ai im̃en bhe ena ranmude em̃on ñosi Os̃enobulua.¹⁷ Ene ki iyalo ni da tem̃onli Kristi bhi ekhu osegbele ̃eyi osi em̃on ata. Eda khokho ona di rĩo obalo gim̃en bhi ighan.¹⁸ B̃e ona bh̃o khin? okpanon uw̃ed̃e nakir̃e tale, okh̃oli esili ño la osili ño la osi obe, ob̃ho tel̃em̃onli Kristi, ona r̃e m̃en ghonghon. Ehe, ighonghon.¹⁹ Ranmude ona d̃e rem̃en mĩen uhonm̃on bhi ̃ek̃e er̃onm̃on ño s̃e bha bi ur̃ekpa osi orion ñosi Ijesu Kristi.²⁰ Ona m̃en kh̃e ni im̃en da ỹe monli ikhualoghe ghe, ̃ekh̃ole da lom̃on, okpanon, b̃hẽk̃e izebhudu, aki mui oriri ji Kristi bhi egbe ñose b̃hen, iyenlen la iyulu.²¹ Rejim̃en na r̃e ha yenlen osi Kristi, nar̃e yu kie elele.²² Aha mĩen ỹe yenlen, ̃eson osi irulu ño reji m̃en, im̃en bha len eni im̃en la z̃e.²³ Ena veva kaka mu im̃en. Ehi orim̃en bhi okh̃ole ̃ole hi ni im̃en r̃e kpano do deba kristi, ona m̃en ñe,²⁴ Ore dia inian, im̃en yenlen k̃heke ñe ranmudi ibha.²⁵ Bi eji im̃en len ona, im̃en lenlen, i di ha yenlen, ni deba ibha, bhi uwanre ñosebha bi eghonghon bhi ̃ek̃e uriob̃ho.²⁶ Be jia da mĩen bha ki mĩen im̃en r̃e ha d̃e egbo bho ob̃o ño si Ijesu Kristi, eghele ni im̃en la gbokie bubhare.²⁷ Okpa yenlen bhi uw̃ed̃e ño r̃ekhan em̃on os̃enobulua ño si kristi bejiada mĩen im̃en bulu ibha re la ibha vae, m̃en ki hon ibha mudia noñsen b̃hẽk̃e orion okpa, b̃hẽk̃e okh̃ole okpa na r̃e ze ̃ekhuakhua kugbe bhi uriob̃ho osi em̃on Os̃enobulua.²⁸ Eji of̃en ele mũen bhi uw̃ed̃e nokir̃e ha khin, ene nẽe gbegbe. Ona hi iyama osi of̃uan ñosi ele bi eni ño os̃e - ob̃o ñosi Os̃enobulua ona da vae.,²⁹ Aiwoore ona nĩe os̃ohe ranmudi Kristi, eyi nar̃e rĩo bh̃ole okpa, okpanon naỹe ranmudeole loya.³⁰ Ibha ỹe ha monli ekpokpom̃en ni ibha daghe, bhi egbem̃en bi nibha honlen r̃et̃e im̃en.

2¹ Amĩen isudu ribhi Kristi, amĩen egbefub̃hen reb̃ho na ahũeb̃hon egbe r̃ere, amĩen icolu os̃o orion rib̃o, it̃ohan bi ̃ek̃e ̃ejeje.² Ena re eghonghon b̃hen kion oñokhua bi sab̃ho okh̃o okpa, akia a bh̃on ahũeb̃hon egbe okpa, okugbe bho orion bi akia bhn uriebhi okpa.³ Er̃e eg̃eng̃en bi eku lue ebhi soso, okpanon bhi idegbere uw̃e ag̃he ̃ebho be eneñe ̃e.⁴ Ibha soso e a khũo os̃ebha okpa okpano uw̃e ỹe guaño ob̃hen ñoso ob̃oe.⁵ Ab̃hon ño okh̃ona ni Ijesu kristi bh̃on.⁶ Ar̃e mĩen inian onienlen bo Os̃enobulua, obha ghegb̃ole bo Os̃enobula na gh̃ole irĩo.⁷ Okpanon oda zegb̃ole ob̃o nĩelen b̃o onien, ada bĩole bi imaneria.⁸ ̃Ole da degbe yu, ore kion oñoh̃ẽho r̃es̃eghe ñole r̃e yu, oñu uu ñole yu bho oru - uuw̃e.⁹ Beñokija irĩo Os̃enobulua da mam tũenlen okhun re elin nal̃en ño gbera elin rbh.¹⁰ Bena ada mĩen aki suelin Ijesu igũe rebhe ki gbehianre osene ribho okhun bi ene bho ot̃o bi eno bhe ̃et̃e ot̃o.¹¹ Unu rebhe kitale Ijesu Kristi Ebianlen r̃e jĩo ñoso Os̃enobulua na Aba.¹² Beñojairĩo, enim̃en hũeb̃hol̃en, benu uw̃e reh̃enb̃ho, oyi isiria b̃hen okpa okpanon irĩo mam nobhi Ikke b̃hen, tobue r̃e eni ñose ma bhof̃en mu bi iguobhegbe.¹³ Ranmude Os̃enobula tob̃ole w̃ena bhu uw̃e ñore lui iholo ños̃ole bi ebhin esi ñoyĩole.¹⁴ Egũe ̃ezo gugan bhe ebhi soso nu uw̃e lu.,¹⁵ Beño uw̃e ada kien onabha mĩeba nenegale obo bi oño khiale, im̃on ñoso Os̃enobulua negbale, bhe ̃ekĩo onagb̃ona nebhi ebe vanlen agb̃ore nob̃hen, nibha da bha bu ukpa bh̃ona agb̃ona.¹⁶ Muoñeb̃hon unienbhi bh̃on ñosen bena ada mĩen ̃ed̃e ni Ijesu avae im̃en kia sob̃ob̃hudu ghe une nim̃en ru bi esonim̃en mĩenlen im̃en bha mĩonlen bhi ihoho.¹⁷ Ar̃e mĩen agbeb̃hen bi eba re r̃ez̃oese r̃ej̃e ewena si ur̃eb̃ho ñose bha, otib̃hen bh̃o im̃en debabha rebhe ghonghon.¹⁸ Irĩo ibha aỹe red̃eba b̃hen gbikhĩen ghonghon.¹⁹ Okpano, im̃en bh̃on ikhueloghe bhi Ijesu ne Ebianlen nim̃en r̃e jin Itimoty j̃jin bha b̃hẽghe nobha regbe, bene im̃en ada a bh̃o isudu eghe nim̃en ar̃elen eb̃ebhi bhe ejibha ye.²⁰ Im̃en bh̃on oriaobhegbe ñodia b̃ole, ñoria ̃eb̃hon bha eghe rebhe.²¹ Ranmude erebhe osegbele okpa ekhu ogĩo si Ijesu Kristi.²² Okpanon ibha lenbhin ib̃ole khuaseỹe, ranmude b̃o om̃on bi abale irĩo or̃ed̃eba b̃hen da bhin it̃eb̃hon Os̃enobulua.²³ Im̃en ho nim̃en jĩole bu bhare eghe nim̃en ar̃e daghe ebe bhi da diaye r̃e jin b̃hen.²⁴ Okpanon, im̃en riob̃ho b̃hẽk̃e Os̃enobulua ghe im̃en tob̃o b̃hen deke bubhare.²⁵ Okpanon, im̃en riale okie bhi ño gbale

nimen reji Epafoditus kie ji bha.Obhiobhano, nima koko wena, bi nima kokien eyokulo,nokien egboniadia bi ovien nosebha rejin ibhen.²⁶ Ode kion ono okhole agbon ekpokpo, oguanobhi nle ari bhe ejibha rebhe ye, ranmudee ibha honbhi ole rekhon bhon bhin.²⁷ Bhose ebhon ata oler ekhon bhon bhi ore da yu. Okpanon, Osenbulua da bhon itohan ghole,oyiole okpa, okpanon,imenye, benimen dada abhon obalo bhu uk obulo.²⁸ Omama buole bhu du nimen jiole, bena ada mien eghe nibha akie mionlen, ebha ki aghonghon, obalo nosen bhen kisiriot.²⁹ Bha re eghonghon noso Osenobulua gbo obokhian ni Epatofitus, ibha a dogho ne ebho nedia irio.³⁰ Ranmude ebhon Ijesu ze le nore da yu,obha aghu onienbhi nosole gabhen oda lue ebibha resabolu bhen.

3¹ ure soto nebho, ibhioben, ibha aghonghon bheki Ijesu, nimen resabo kieke gen ona jibha ozewe ye onoghobhen rejibhen, obhenore reji ibha.² Bhon ewan bhe ena awa, eneluebhie, bhon ewan bho obene luebhi nebhagba.³ Ranmude ima ele na ruele enega bhe ekei elibhi nokhiale noso Osenobulua, ne ri Ijesu Kristi hio, nebha degbenian efuegbe.⁴ Orejairio, imen tobobhen de sabo degbenian efuegbe. Imien oria ole de sabo degbenian efuenghe, iman mama no.⁵ Ukpede noze elenlen ada luebhin, be oria noni Isirel vae, bhu uwen uibejami, oria ihebrew jejee reje bho osu uhi Ifarsis.⁶ Agio bo qhubhu du, imen kpokpo otue noso Osenobulua, agiole khiali bho osu uhi imen bhon kee.⁷ Okpanon ebi imen mienbho rebhe, Imen ze le obor ranmudi Kristi.⁸ Qsebhon ata, ejayena ivn ghere bhe hanho,ranmudi ewan nosi Ijesu Kristi gbera enirebhe. Ole imen zebhi rebhe obona, imen ye ghele ebhisoso, benimen ada mi Ijesu bhe elele.⁹ Beni imen ada aribhole, imen da abhon ikhiale qsebhon no nu uhi vae,okpanon non nu uriobho vae bhi Ijesu, ikhiale nono obor Osenobulua vae bhu uriobho.¹⁰ Imen honnimen len - on len bi ahu ukpano bhidi nosole bi ikolu nosi iloya nosole, nimen ye dia bole bu uyu bhin nosole.¹¹ Irio aremien imen kiye kpano sibhidire.¹² Oyi si imen ki mie enibhin nato. O mien ki gbabhi, okpanon, imen zoeriodalr mimen muonlen one bhin nozele Ijesu da mubhen.¹³ Ibhio imen bhs riate imen muonlen foh, okpanon, ebhin okpa imen lu, regbera dalo buone bhen noni bhodalo.¹⁴ Imen siriodalo sike eba zeghebhen gho ne elele nimen damen bhu ata tie no Osenobulua tiebhen bhi Ijesu Kristi.¹⁵ Iman rebhe neki wanre ibha jima arinian ria eria,uwe aria ebhin bhu uwede ke, Osenobulua de role maen.¹⁶ Eborejaye, ebima kire abhon, ibha jima muonlen bhan nosen¹⁷ Ibha are ghe khokho bhen, ibhiolo gbolo koto nosen bheghe ebhon nelu beni ibha daghe ima lu.¹⁸ Ene khian bunbhin, eni nimen keatamalen,ejayena , elo evie imen kire tama bha nian bi iyan osoru uwuwe nosi Ijesu Kristi.¹⁹ Uria ure soto nosele, eke nosele ebho nosele, ekho oriri nosele, ebhin nebho onagbona okpa eleria ebhn en.²⁰ Okpanon, egua okhun isibhan, nima daye khe omien bhanfan, Ijesu Kristi ne Ebianlen bha.²¹ Ole di fiegbe nosen bhan deno jio bhegbe nodiabi egbe oriri nosole nle rahu nosole ma nore siebhin rebhe riotor negbe nosole.

4¹ Benokija irio, ibhiolo bhen nimen huebhonlen ne yebhen, nekie eghonghon bi aruejie nosen bhen, ibha mudia nosen bhi Ijesu ikokhian bhen nimen huebhonlen.² Imen bhin Eudodia, imen bhia nelen abhon okhokpa bhi Ijesu.³ Ehe, imen bhiye, uwe nima koko wena nokien oriesi, nu rekpa eni ikhuona nedeba bhen wena bhi itebhon osenobulua bi Iclamenti bi ene kele rebhe niman ko wena, ne elin e ribh ebu enienbhi.⁴ Aghonghon eghe rebhe bhi Ijesu, gboye, ima seyetales aghonghon.⁵ Jin idegbere nose kie ebe ebho rbhe dagh, Ijesu kisir.⁶ Eji okhoe abhon ekpokpo bhe ebhi soso, okpanon, bhe ebhireghe i neronmon, utama, bi mu ekhuebhene,u a re atama Osenobulua ebu uwe guanon.⁷ Eni ofure noso Osenobulua nogbera ewan rebhe okia rie bho okho bi eria nose bi Ijesu Kristi.⁸ Uresoto nebho, ibhiolo, ebekire akhin nokie qsesi, ebekire akhin nobhon ogho, ebekire akhin no gbale, ebekire akhin no khiale ebekire akhin no - yiee,ebekire akhin nobhon usiesi, amien ekpen ribho, amien ugenbhin ribho, ena uwe aria bhe eria.⁹ Eni bhi na ma uwe e bi nare nien bi nu uwe honlen nuwe daghe bhi imen ubhe alu, Osenobulua noso ofure kine bha rebhe dia.¹⁰ Imen mama aghonghon bi Ijesu ranmude ibha fiokho deno ejayena ebhon bhin kirete bha, bha reka mama retebha ibha khe, okpanon, ibha bha mio otafubhen nibha re rekpa bhen.¹¹ Imen bha tena ranmude, imen guanor ebhin, imen kilen bhi ebi imen a re abhon okhon bhen bhi ebe kire asunu dabhen rebhe.¹² Imen len ebo oboghe khin imen ye len ebokin sabhon ebhi bhobor, bhu uwede rebhe bi bhebhi rebhe imen kilen bhi ebar ziegho qhanbhen ye bi eba re le eba ye,amien obunbun bi soiribho.¹³ Imen desabo lue bhi rebhe bhobi Ijesu no rahu bhen¹⁴ Kiregbera ona, ibha luonosen nibha re rebhin jibhen eghe nore kaka mubhen.¹⁵ ibha ni Ifilipian rebhe len bhi eghe nimen rela muenbhen Osenobulua hen jio bhi Imasendonian, otue soso bhare kpabhen gbera ibha,nare koke eebhi kugbe renoria.¹⁶ Eghe nimen re a ribhi itesalonian ibha da ju ukor rebhi jin bhen ugba ohenhen ugba zeva.¹⁷ Oyiysi huene guane bhi nose bha, okpanon, one ebhi nu uwe areo bha aza no a kie elele rejie.¹⁸ Imen mie ebhi rebhe nibha rejimen, ibha wo regin bhen qsesi eghe nimenmie ebibha reni Ipatioditus rejin men. Netiohi qsesi, esele na mienlen notio Osenobulua bho.¹⁹ Okpanon ,Osenobulua nosen bhen kire nuwe ebu uwe guanor rebhe be efe nosole bho oriri nosi Ijesu Kristi.²⁰ Ejayna oriri kion qso Osenobulua na aba rene ededemende rese ededemende. Ise.²¹ Jin ofuele qbho nekhiale rebhe neso Osenobulua bhi sijesu Kristi, eni ebhi nerrbhe ijimen ye jio otuebha.²² Ebho nekhiale neso Osenobulua nebhena jiotue bha, osikei one ribhe uwa nosi isiza.²³ Ese qhe nosi Ijesu Kristi ni Ebianlen ni orion bha dia . Ise.

Colossians

1

¹ Ipolu, ukpole okpa bhi eni ebholo ni Ijesu ze le, bhi eke iho non qsi osenobulua bi itimoti ni obhio imanlen.² Re gi ebholo ne khiale ne mon ureobho bhi kiristi ne ribhi kokose. Eseqhe bi ofure non ni eji osenobulua nan aba ne ibha dia.³ Iman hi mun ekhuemen ji osenobulua nin aba non Ebealen manlen, jesu kiristi, imanlen hi ye nin eronmon gi ibha eghele rebhe.

⁴Imanlɛn ki hin urɛɔbɔhɔ ni ibha ha mɔnlɛn bhi Ijesu kiristi bi ahoemonegbe nin ibha ha mɔnlɛn ga ebholo nin esi osenobulua nekhale rebhe. ⁵Ebezele ni ibha da ha mɔn ɔni agoemonegbe nan hi ramunde ighodalo nin ibha ha mɔnlɛn rɛ tɛ eguale okhunlun. Ibha hi ka hin ɛmɔnlɛn ɔnin ighodalo nan bhi ɛkɛ ɛmɔnlɛn ɛmɔnata nɔn kin uhomunjie esili. ⁶Nɔn bulu bha re ɔnin uhomunujie esili ki hɛ min ikpɛ ha wanlare bhi ɛkɛ agbɔn rebhe. Iriɔ ɔ yɛ ha lu bhi Ibha rɛ ni ɔni ukpedɛ ni Ibha hɔnlɛn yɛ lue ɛminlin rɛ Di ɛsɛɔhɔ nɔn ɔsi osenobulua bhi ɛmɔnata. ⁷ɔnan hi ɔni uhɔnmujiesili ni Ibha luɛ bhi obɔ nɔn ɔsi Epafra, nɔn yɛ kin ukpɔle ɔkpa bhi ɛwɛ imanlɛn nin egbɔmandia nɔn kin egbɔmandia nɔn mɔn urɛɔbɔhɔ bhi kiristi nɔn rɛ mudia ni manlɛn. ⁸Epafra ki ri ahoemonegbe nɔn osebha bhi ɛkɛ orion man imanlɛn. ⁹Ramunde ɔnan rɛ ni ukpedɛ ni iman hɔn ɔnan, iman bha kie gbi obɔ bhi ɛrɔnmɔn ni iman ha nan ji ibha. Iman hɛ ni ɛrɔnmɔn ni bha ha mɔn ɛwanlɛn ni ibha ha rlɛn iho nɔn ɔsɔle bi ilɛnemilin bhi ɛkɛ oriɔn. ¹⁰Iman hɛ ni ɛrɔnmɔn ni ibha ha rɛ ha khin okhian nɔn gbale bi eji ɔre ti Osɛnobulua bho iman hɛ ni ɛrɔnmɔn bi eji Ibha ha da min ikpɛ bhi emin esili rebhe bi eji ibha ha wanlanre bhi ilɛn eminlin nɔn ɔsi osɛnobulua. ¹¹Iman hi ni ɛrɔnmɔn ghe ni ibha muzeze bhi eminlin rebhe bhi ɛkɛ ahu nɔn ɔsi oriri nɔn ɔsɔle ni Ibha ha rɛ na bhi ɛkɛ eghɔnghɔn, iyenegbe, bi iziegbe. ¹²Iman hi ni ɛrɔnmɔn bi eji ibha ha da mun ekhuɛmɛn ji Aba bhi ɛkɛ eghɔnghɔn nɔn rebha kin ukpɔle bhi eni ɛbholo ne khiale ne esɔle ne ha li uku bhi ɛfua. ¹³Qi ki himin imanlɛn si bhi ɛkɛ ahu ebiuki re ne iman diɔ bhi eguale nɔn ɔsi ɔmɔn nɔn ɔsɔlɛnɔn ole hoɛmɔnlɛn. ¹⁴Uji egbe ɔni iman da min efan nɔn ni arɔnlɛn nɔn osole vae bi urɛhuman nɔn ɔsi emin ebe. ¹⁵Qle hi ukhɔmin nɔn ɔsi Osɛnobulua nan hi daghe, ɔmɔn Ihɛnhɛn nɔn osi ebamanlɛn rebhe. ¹⁶Bhi uki egbe nɔn osɔle ada min eminlin rebhe, ene ribhi eguae okhunlun, ene ribhi otɔ, enan daghe bi enan hi daghe. ɔribhi ojukhuo, ahu, Ikhariɔba, la ahu na re ri ebholo khan, qle ha rɛ min emilin rebhe, qle ayɛ manlɛn nan. ¹⁷Qle ka ha ribhɔ ɔkuɛɛ amin emilin soso, ukegbe qle yɛ ku eminlin rebhe gbe. ¹⁸Qle hi uhɔmon nɔn ɔsi egbe, nɔn kin otuɛ qle hi omuke, ɔmɔn ɔhenhen bhi ɛkɛ ene yulu, ramunde ɔnan, qle mun ɔdion bhi eminlin rebhe. ¹⁹Osenobulua ghonghonmin ghe uvuomin nɔn ɔsɔle hɛ ribhi qle. ²⁰Nɔn yɛ rɛ han eminlin rebhe ji egbe nɔn ɔsɔle bhi uki egbe ɔnɔn ɔnɔn ɔmɔn. uki dranlɛn nɔn ha ribhi oranuggghughe (Cross) ofure na vae. Osɛnobulua da han eminlin rebhe ji egbe nɔn ɔsɔle, ebe ribhi otɔ la eberibhi eguae okhulun. ²¹Eghele esɔ, ibha hɛ yi eriɔbhe bhi eji Osɛnobulua ye, Ibha da yɛ ha yi eyilan bhi ɔkhɔle bi bhi emin ebe ni ibha ha lu. ²²ɔkpankinɔn, ejakiyenɔn, qi ki ri egbe nɔn ɔsɔle han bha re, ramunde uu. qi lu ɔnan nɔn rɛ ri ibha man bi ene khiale, ne hi mɔn uregbe, na yɛ khuo okhunlun gbera ekhɔle Isira qle. ²³Si aha mien bha si bhi urɛɔbɔhɔ re, mudia zeze, uwɛ bha sibhi ighodalo nin ɔsi ɔni uhɔnmɔn ujie esili ni uwɛ hɔnlɛn, ɔnan hi ɔni uhɔnmɔn ujie ni imɛn ni Ipɔlu da kin ɔgbɔmandia. ²⁴Ejiayenɔn, Imɛn hi ghɔnghɔn bhi oya ni imɛn le ni Ihba, ɔda ha ri imɛn bhe egbe ɔni eminlin nin nɔn yulu bhi Iloya nonsi Ikiristi ramunde egbe nɔn ɔsɔle no otuɛ. ²⁵Ramunde ɔni otuenɔn imɛn da yi ɔgbɔmandia rɛ ji Ibha, ramunde eminlin oga nɔn ni ɔbɔ nɔn osi Osɛnobulua vae, na mun ni imɛn ramunde Ibha bi ehi ha da mun ɛmɔnlɛn osenobulu se. ²⁶ɔnan hi olo na re rɛko rɛ ha vade min abiɛ vade ɔkpakinɔn na ki zi qle egbe dagbare ni ebho nekhiale ne esi osɛnobulua. ²⁷Ele Osɛnobulua ɛfɛ nɔn ɔsi oriri nɔn osi ɔni olo nan bhi ɛwɛle eni ebhɔlɔ ne hi yi Ijesu, (Gentiles) ne kin Kiristi nɔn ribhi Ibha, Ighodalo nɔn osi oriri. ²⁸Iman hi rɔle man, bhulu Ibha ude, yɛ ha luɛ ɛbholo rebhe ele bhi ɛkɛ ɛwanlɛn bi eji imanlɛn ha da sabɔ rɛ Ibha man ɔkpa ɔkpa ɔkpa bi ene wanlanre bhi kiristi. ²⁹ɔnan nɔn, nɔ rɛmɛn ha li oya yɛ ha wenan kaka bi eji ahu nɔn ɔsɔle nɔn ha ribhi imɛn rɛ ha wenan bhi ɛkɛ ahu.

2

¹Ramude Imɛn ho nibha len bɔne ekhuo khuo kponɔ yɛ nimen mon nibha, hene ribhi ilaodisia bii enebha sɛmien men ɛlolo. ²Iwenan min bɔ nɔ ɔkhɔle le ada mun zeze beja kisiɛle kakore bhi ihoemon egbe bii irudu ɔ bii ulenmin ɔno olo noso osenobulua ɔni hi Ijesu. ³Bhɛ ɛkɛ qle, ada ne owanlan bii ilɛn emin rebhe nehele. ⁴Men rona bɔ ɔna da mien ɔria bha rɔɔta ikpunun muen lu. ⁵ɔrɛde hi men iribhi eji bhaye ghe men ghɛɛ, imɛn nebha dea bho orion. Men ghonghon gbe nire daghe ukugbe bhi urɛɔbɔhɔ ji Ijesu. ⁶Beji bhamien Ijesu ne Ebianlɛn ɔbhe egbe bha ha khian bhɛ ɛkɛ qle. ⁷Fi ilinlin mun otɔ bhɔle, diehbe nyanlɛn jji urɛɔbɔhɔ nɔsɛ muzeze, bona ka luɛ bha ele, bha kiha khuemen osenobulua egherebhe. ⁸Bha hɛi jɔ ɔyia re eku bii uwede nele riale fi okhole dɛnɔ, dɔ ha nɛɛ ofen ikuɛkuɛ ahu neri bhi agbɔn gbera osi Ijesu. ⁹Bhɛ ɛkɛ Ijesu qle ugɔamin noso osenobulua dda ha nyenlɛn bɔ ɔria. ¹⁰Bha ki vuon bhi Ijeesu, nɔ ɔdion ahu ha ahu. ¹¹Bhɛ ɛkɛ qle ibha dayɛ ruɛɛ, oruɛɛ nɔi yi ɔyia lulu, neda khuane egbe a, ɔkpanon oruele nosi Ijesu. ¹²Ayɛ rɛ tɔ bale bhi imiamen, bhe ɛkɛ qle adayɛ rɛ kpanɔ bhɔ bhe ɛkɛ ureobhɔ bha ahu nɔso osenobulua no riɔqle bhu uyumin re. ¹³Eghe nukirɛ yu bhɛ ɛkɛ olukhɔlɔ bii abha ruɛɛ bhe efulun, ɔda rɛ ha nyenlɛn debale ɔda ro olukhɔlɔ manlɛn rebhe human. ¹⁴ɔda gbolo eno osa narɛ ghen ɔ man bho otɔ a. ɔda yɛ khanlɛn mu Ikrosi. ¹⁵Ene rɛbhɔ khian bii eneribha ahu, ɔda mien ele ahu, rele kien arɛɛ ɔjiɛ ɔda dabhi uki iklosi mien obokokgunɛ nyan ele. ¹⁶Hɛi jɔ ɔyia guiɛɛzɔ bhu udamin bii ulemin, la iluemin ukpe, la uki ɔghon la ɛduzana. ¹⁷ɛdudu emin nevade khenan, ɔnɔn kin egbegbe eminlin qle hi Ijeesu. ¹⁸Hɛi jɔ ɔnɔ guanɔ idegbere bii ugholo nɔsɛ enɛ ɛhi, gui-ɛzɔ sibhi imin ihaosa re ɔria niriɔ nin, nabhe ebɔle daghe, nɔda zɛɛ holo, bejo ɔkhɔle qle qle riale. ¹⁹ɔbha mun uhomon monlɛn, uhomon qle egbe rebhe da mien eminlin rebhe nɔda kugbe. ɔiwanre bu uwanre no osenobulua rɛ nanlɛn. ²⁰Uwɛ ha yuu deba Ijesu rehakhian agbɔn nɔnsɛ ɛlimin, buwɛ kida gbo nyenlɛn bɔnɔ lu agbɔn osa. ²¹Hɛi ro obɔ so, hɛi ru unun so, hɛi ro obɔso? ²²Aha zɛ loo enemin nan, eki ria, beji agbɔn luɛɛ. ²³qi dea bɔnɛ ɛwanlɛn ribhi enu uhi nan, deba oga bii idegbere netobeɛle manman, bii ikpokpo egbe nɔn maman kaka ɔkpanɔn, eki mon bekhin reji iwenan efun egbe.

3

¹Amien Osenbula khuabhen okhun deba Ijesu, aguni enebhini nebho okhun, eji Ijesu da dofua bhi obara noso Osenobula. ²Aria eria enebhin nsose ega okhun oyi ehi nebho onagbona. ³Ghe Ibha ki yubhin, unienbhin nsose bha kieke oba rereko bhi Ijesu bheke osenobulua. ⁴Eghe ni Ijesu cerevae, nokien unienbhin nsose, uwe kiye beba le bho oriri. ⁵Jie yuno enibhi osonagbona, Igbesakon, okhonobhen, ireloqbe ebhi ebe, eria ebe, bi elobho, bi Igebho. ⁶Ramudo onebhina Osenobula da bhan ekekhoh da ebho ne bhon akaehoh. ⁷Ena enebhin ni ibha kalu eghe nibhan re anienla bhe eke onagbona. ⁸Okpanan Ibha deroboh sibhe enebhina rebhere ekekhoh, osabhahlo, ebhiebe imamaly izanoriey bi otannobhan na tabhu unu. ⁹Ibhan eyie jiman a bhaohoghe maegbe maegbe bana mien hoa muoneghe arieh nifice bi bi ebolo lu. ¹⁰Ibha kin muoneghe osogbon ni yio na male bhe ewaneghe osogbon ni yio, na male bhe ewan bi urekholeho egbe noso onoh malen. ¹¹Ena ada mi ona Ijew bi igiriki onoh ruele bi ono bha rue, Ibaberian, Isytian, igbon, onoyigbon, okpanin Ijesu qrebhe no ribhe erebhe. ¹²Benojairio, beno osenobula zeke, nekhiare na buebhonlan, Ibha a bhon okho itohan, Iuebhiesi, Idebere, kion oria esi, bi onoh bhon iziegbe. ¹³Ibha a rekpaeghe bha, jia eboboe lu a ye. Amien oria mie eboboile re hebhale ora hubhan beni Ijesu re rehuhhanlen ebhiebe nsose. ¹⁴Kire gbera enarebhe, abhon ahueboneghe, no kui ikhiare rebhe gbe. ¹⁵Jie ofure noso noso Osenobula lejie bhokho e ono ofure zeke nadu tiebha nibha kia okpokpa, Ibha a gbonghon. ¹⁶Jie ebhon noso Osenobula anien bhokho oses, ke ewanlen maebhi u a ye bhude, ilcolobi ihimu bi ilolo ose elibhi nokhiare rokhorebhe suilo re mue khuebhen jio osenobula. ¹⁷Edu uwe kkiye alu rebhe, oyio naru unu fa hi ona robho lu, luorebhe bhe elin Ijesu ni Ebianlen, mue khuenbhen jio osenobula na Aba bhu ukegbolo. ¹⁸Okhuo degbere no odoh, ona dia bhi iyalo osenobula. ¹⁹Odoh huebbon okhae, e robuya muonlen. ²⁰Imon, heho ni enebie e, ramude onayie nobula. ²¹aba, plio omon ebhinobhen, neke akho ele. ²²Igbon, heho ne ebianlen bhe ebhire bhe nole yuwe lu, oyoh osabadaghe bhen. oyio ona regen oria, okpanon bho okhorebhe muonten nobula. ²³Eba uwe re alu rebhe, rokhoh rebhe luele bona yiole osenobula uwe luole na, oya egbon. ²⁴Uwe lenbhi uwe dema oni ihaosa nose Ebianlen nema le bhu-uku, Ijesu ne ebianle uwe ya. ²⁵Ono kire akhi no luebhi nobhen de mi ihaosa no ribhe ebhiebe nolelulu, Ikiphiaghe ribho o.

4

¹Ebeahin-igbon, bhare nin ihbon ebediale nonmen bhele ramude uwe lemin ghe uwe yenin moebealen bhe eguaokhun. ²Wo mama hane-eromon. Muegbeobhotoh bheke ekhuemen. ³Bhakugbe ha ne - eromon manlen, behadamiyen osenobula oki tujie-odea ne-eromonsole, nonre to-olo nebhi kiristi. Ramude ona adamumen bhi Ighan. ⁴Ne-eromon beji n ada gbolo - ehoa benokhekhenimen re-tale. ⁵Akhian bheke ewanlen reje enebhonin nenbhohole, waha hemin - bhe eghe. ⁶Jo ota nonsose bhe eghe rebhe ha moe eseghe Jo hayoh ota nongbale egherebhe, bejadamiyen uwe ki ten ebuwea re ewanien nerebheye. ⁷Reje eneminin nere temen, tachikos (Tychicus) aki remubha elo kore. obhio nimen hoemonlen non, egbomandia n, bi igbon nonse ebianlenman. ⁸Imen jole buer ramude ona, beju uwe ada len enemonlen ne reke imanlen, bejoada risuduoh bho okho bha. ⁹Imen jo deba onesimes (Onesimus), Obhioman niman hoe nomon hekelelo nonkion okpa bhe ewebha. Edi reminrebhe mubha elokore nonsunu bhe ena. ¹⁰Aristachos (Aristarchus), omumen bho onighan, oitue bi oimaki (Mark) nobhiaba Ibanabas (Barnabas) noka ha gbu-uh ni bha, oa buere miolelo bhegbe; ¹¹Reye sebi Ijesu nan tioli Jostos (Justus). Enaokpa animueman niman ko-ruekugbe ha lui iwena eyua osenobula kugbe. Ekin Isudu reji Imen. ¹²Epafras (Epaphras) Tue okpa bha kokhin odaye kin igbon nonsi Ijesu kiristi. oiwo zakhuakhua nin bha bheke eromon, nejuwe ada mudia nonsen kin onongbale bhi iho nons osenobula rebhe. ¹³Imen de sabo bhudu ghe hoi mama kaka abo wena, rene enebhinin neri bhi laodisia (Laodecea) bi eneribhi Herapolis (Hierapolis) ¹⁴Iluku (Luke) no-obhioman non obo-ebo bi Idemasi (Demas) tue-bha. ¹⁵Tue-eni-Ibhiomhan neri bhi Laodisia (Laodecea) bi Nimfa (Nympha), bi ono-otue nonri bhu-uwa. ¹⁶Eghe nan ki re tio-onebe nan fo bhe ewebha, jiamiyen Ibha eke otue nebhi Laodesia (Laodiceans), uwaye jiamiyen Ibha tio oni laodicea ghenre man - ele. ¹⁷Tama Avhipos (Archipus), "Gbologho oniwenan osenobula nuwe mien bho oboh ebian lenman, be nuwe ada qosoto. ¹⁸Onotuenan n ni Ipolu (Paul) menregbonlen ye lghan nan re mumgen re. Eseghe needia.

1 Thessalonians

1 ¹Ipolo, Isilvanus bi Itimoti re ji otue non ri bhi Itezalonia bheke Osenobulua bi Ebianlenman Ijesu Kristi. Eseghe bi ofure kien osebha. ²Iman tuo Osenubula obulu bhu ukegbe non se bha sue ilin non se bha egherebhe bhe eke ineronmon. ³Iman yere bhi iyalo Ocenobula nan Abba iwenan urebho, ahoemonegbe, izinegbe, igboyabhigbe bi ikhualoghe non ni oboh non osi Ijesu Kristi vare. ⁴Ibhiomen ni ikpea nin ho emonlen bheke Osenobula, iman lenenmin oi zebha. ⁵Ramude itemon Osenobula osebhbage ayi bheke otakpa, okpakinon bheke ahu, orion non khaile bi idegbeyan. Bheke enode rebhe, bhaiye len ukan oria nin man khin bhe eke ibha rebhe. ⁶Ibha regbetai iman bi Ebian lenman, eghe nin ibha re mien emonlen osi Osenobula bheke ekpokpo bi eghonghon non nin oboh orion non khaile vare. ⁷Ramude onan, bha kien ijemin rejiMecadonia bi Achaia ne rebho. ⁸Renabhi ukegbe bha, ebhon Ebian lenman fi agogo dagbare, oiyeyi bhi Mecadonia bi Achaia, okpa non urebho Osenobula non se bha dagbare bhi ijeberhe. Ramude onan mani ye min ebiman ta reji onan. ⁹Onan zeke mani ye min ebiman ta reji egbeman rete umien bhe egbe non se man bhe ewe bha, bi ebi bha rebu Osenobula bhe eke igebho do ha go Osenobula nun uhemonata, ¹⁰bi ebi bha re ha muegbe khe omoh ose Osenobula non no okhun vae, non kien onon ni idin kpano-Ijesu, non kien ole mien bhan fan bhi iguezoh non vade.

2

¹Ran mu de ibha egbe bha, ibhio ne bu bha re hi ye ghe ebha mon ebe ha da re lu. ²Eboki khin, bi eji ibha lenlen, ghe iman ka wo mama loya bhi eghele non gbera bi eda ye lu imalen emi ekhole bhi egbe bhi otqi Ifilippi, iman da ha mon qhubhidu bhi Osenobula non ose man ni iman reti emon non si Osenobula bhi izakhuakhua. ³Ran mu de, ugen min non seman, eyi obq si okan qnan vae, la abhiolo, lan umureu. ⁴Reji onan, bqi Osenobula re ze manlen, mu emonlen non sgle iman bhi obq iriq iman re ha tale, he yi re ji. Otiti non si okpia, okpa ki non, re ji Osenobula. Ole non, non fe okhole ghele. ⁵Ran mu de, iman bha vae dq tale, aba yole, bi eji uwe lenlen, la aba dagheimen nan re gue akhelu, Osenobula ole hi osali. ⁶La iman guani otiti bhi obq si eni ebholo, la bhi obq non se la ni ekele. Iman he sabq ha ze bi osi ohen non si Ikristi. ⁷Okpa ki non, iman da mu ekpen bhi egbe bhi ewe ibha bq ni oo re gbelo ghe imon ne sgle. ⁸Bhi qni uwede nan, iman da ha mon ifuekele re ji uwe. Oda seman eghonghon ni iman re ti emon non si iyelen non seman len ranmude, uwe ki uriemin reji iman. ⁹Reji, uwe yele re, ibhio, ihohore bi iwenan non se man. Osi ason bi qsi odamen iman re ha wenan bena da mien iman re ha temon non si Osenobula man ibha. ¹⁰Osahi uwe khin, bi Osenobula seye, bo khia ye, lunonse bi okanine re ji ebi iman re yenlen ye, re ji ibha ne reqbho. ¹¹Bhi qni uwede seye, uwe da len ebi iman re de ba ibha rebhe keke, bo si aba bi imon ne sgle. ¹²Ugenmi se, seye ri isudu nien bi mu udu non se zeze nu re khian bhi uwede, non gbale si Osenobula, non tatie uwe bhi eke egua bi otiti non sgle. ¹³Ranmudi onan, iman nan ha khuen mi Osenobula egherebhe, be ja da mien eghe ni uwe ki re mien bhi egbe bhi obq man, uhuonmi ujie non si Osenobula, uwe bha da riolo bi qta non si okpia, okpa ki non, bi eji qdia bhi uwede emuata, qni emon Osenobula, non seye ha wenan bhi uwe non reqbho. ¹⁴Reji uwe, ibhio, bha kin ureghe khokho non si otue rebhe non si Osenobula ne ribhi Ijudea bhi Ijesu Kristi. Ramunde uwe seye loya si ene min ye bhi obq si eni ikpia ne sebha ne ribhi qni agbaebholo, bq ne lu bhi Ijesu. ¹⁵Ene gbi oni ebianlen Ijesu bi qni osakhasa a, bi ene khu iman kua. Ebha lu ebe ti Osenobula bq, qrediaro, ebha huemon egbe. ¹⁶Ebha ji iman da ni ibhokhin Ijentiles talq bq ne ha da mi umien fan. Ebi ele mien bq, hi ghe, ki ji emi ebe non, okele eda mien bq, okike. ¹⁷Okpa ki non, bhi eghele non bha tan gbe, eda ne uman ibhio si bhi ewe ele re, bhi ukenegbe, he yi bhi okhole. Oda maman si iman bq bhi qghomen ni iman reibha elolo. ¹⁸Ranmude iman guanq ni iman bu we re, gene, imen, Ipolu, gbokie ye, alimin-ebe da mu iman monlen. ¹⁹Batie ighodalo non seman, la eghonghon la ejele si ihianbhi egbe bhi iyalo non si ebialen man Ijesu, bhi eghe non ha re vae? Ebe yi uwe? ²⁰Ramunde uwe, ebianlen hi otiti bi eghonghon non se man.

3 ¹Ranmudqna, eghele ni mae bha ye re sabq zine gbqle, ma ei riale ebe gbale nq ni malen okpa re kera bhe bho na tioli Athens, ²mae da gi Itimoti, qbiomaen nqkia bi ekima qko wena nosenobulua bhe ekei uhuomugie nqi Kristi, nq vae dq risudubha nq ye debha qkhqere bhe ke ureqbho nq sebha. ³Be gia da mien ibha soso bha guq bhe ekeofemu bhe ekeq ne kpokpo na uwe bqoitqelen qna bqoa tie mae ba. ⁴Onemuata eghe ni mae re kha ri bhe egibhaye mae kika tamaqbha bq otq ghe qkeobhe ghele ni mae mien bqai bioya uweilenmi iriq gene resunu. ⁵Onasiql eghe ni men bha ki yere sabq zinegbqle qni men da giu huomon ni men len bureqbho nose ki diaye, naedqmien qnonredomen kian bha ni maen edqwen kua. ⁶kpakino Itimoti da ne gi bhaye bumaere qdari giuhuomq nqgbale sagimaeye restsi ureqbho bi ihuemoegbe nq sebha. Oita ma mae ibhaiyemaere egherebhe. Odaye gi malen ibha guanq nibhamienmae begima rire guanelolobha. ⁷Ranmudqna ibhioen nkipia qdamama sema eghonghon ureqbho bi imudia nose bha bhe ekeakpopo bi qbalo ni ma miele rebhe. ⁸Egiayena ima yiele sibhadamudia bhe ekeoga nosi Kristi. ⁹Ekuemen be mabhqa mu gio Osenobula ranmude bha ranmude eghonghon rabhe ni bha remie bhi yawq Osenobula? ¹⁰Asq bio danmen ql mareneromon kakabq be gi mada mielobha ni ma yerqbha, ebibha guanq eke ure qbho nq sebha. ¹¹Oneghena giq osenobula nqsemalen bio naba tobole bi Ijesu ne bianlemae ql ruwede mamha segi bha ye. ¹²Osenobula ql lakhuae kun bha mudia bhe ekeahuemoegbe regiae gbe bha bi regie bhorebhe bhe gimae re huomoen bha. ¹³Ol la mubha udu zezq be giea da mien bha ki kien ebho nei mqkan bhe ekeikiale bhi iyalo Osenobula na abamalen bi uvade no sebialen maen Ijesi ni Kristi bi enqbholo nekiql rebhe.

4 ¹Bhq si keke, ifio, ose je man bhiq bi tamaen bhe lin osi Ijesu nebianlenmen. Be jure ka re min qbho qhole uwede ni man karq gbu uhi eba re khian ye bi eba re lu ebe ye Osenobula. Bq onan akian bq eke qwedq, beju we ka re lu gbera. ²Uwe len mi uli ni man gbe ri bha bhe eke Ijesu nebianlenman. ³O nan iho Osenobula, ukpehia, bi sie gbe ki bhi ino khuo nowq re. ⁴Ibha ki lenmi bi ji bha re mudian ye bhe eke hiale bq qh. ⁵Ejq qkhola nan se ha yulu bhe emilin be ji Ijenta dia ne bha len Osenobula. ⁶Eji oria gbq qbq ra bi eluebemen ji obhiq bhe eke eneminan. Ebianlenman q nq khioya nq bhe mi re bhe, eba kika tamanenq bi ebarezere. ⁷Osenobula bha tie man bhi iton okpa ki nq q tie man bhi uhiami. ⁸Bhe eke nan, Oria nq honan bhe horia okpa ki nq Osenobula qhele no ri ahu nq khiale je. ⁹Re da hi Iwemonlen osi ibhio, q bha ye dia nan re khe taman qn, uwe toboq ki ka len Osenobula ki ka man we ele eba re wemon egbe ye. ¹⁰Ge ne ge ne, uwe lu qnan da ghe ibhio rebhe ne bhi otqi Imasidonan. Okpa ki nq man tamanen, ibhio, lu gbera eju ka lu se. ¹¹Man se ye tamanen nuguanq nu re henlen uyqenmi nq mon qkhua, de elo lo re bhi ebuwqlu rebhe, arabq nan se awenna, be ji man ka re gbe whi rie. ¹²Akhan bhu uwede nq gbale bho dalo bhi ene ri bho olele be ja damien u bha bha ri bhi emi nan guanq. ¹³Man holo ni man kie enebhalen, ibhio, re da bhe ene we, nu we he ye ha ri bhi ikiqbge be ji ene kele hin, ne mon ikhua elohe. ¹⁴Be ji man reqbho Ijesu yumi bi qda khe rokpanq, irq Osenobula khian re ke ne vae khe khe bi Ijesu ene ria ne welo bhe eke ole. ¹⁵O nan man taman qn bhe eke monlen q, se bialenman, man ne yenlen na zqbq re dahe uke vae ose bian lenmani eda kpa nq okuqese ene nowq awe. ¹⁶Obhq na ebianlen man tobole dq no ohulun vae. Odi vae bhe eke urie so bhu ukpuru, bi unu ose Ehi nq ko hunne, bi unu oso Osenobula, bhe na ene yulu bhe eke Ikristi eki ka kpanq. ¹⁷Bhe nan man neyenlen, nan fiq bho otq e ki kugbe de ba ele bhe eke ohenlen dq mi ebianlenman bhe eke ehoho. Bhe eke onu wede nan bhe qhe re bhe ole ba ebianlen manlen. ¹⁸Be jq kidario, bha ha re ne monlen nan hu mu egbe bha qhole core.

¹Reji eghe bi eghe nore khin ibhiomen uwe mon emilin obhebhe na ghen jie. ²Bhiri uwe len onan gene reji eghe bha ghe ukpede osi Ebianlen odia vae bo oyi non guanon nonra osason. ³Eghele ele yole, "Ofure bi inlin" eni uria nan, bha makpo davae bheje ele ye. oki diabo non bu okhuo qhaman sole bie. Uwedeg yeribho nele ada negbe. ⁴Okpanon uwe, ibhio, iman iribhi ojobili nonun ukpede ada muman bo oyi. ⁵Imon osi efua man khin bi imon osi ason la osi ojobili. Benon ki diari on bha kha jiman kha we bene keke lu. ⁶Ebokhin, man rekhemankha babe egbe. ⁷Reji ene we ason ele re we, bi ene de eyon ason ere da. ⁸Okpanon be nin iman kin osi non ukpede, iman dia kha babe rgbe. Ye mun urekeleq monlen bi ahoemogegbe monlen bi ukpon nare gue udu, imari yi ighodalo osi eni be eru. ⁹Osenobula bha zemanlen bhi uria, okpanon be nin iman damin eni bho obi Ijesu Kristi. ¹⁰Ole khonon yuu iman, be nada aremien iman ribho owe la iman we iman kide bale kha yenlen. ¹¹Bhi irio, man kha ri ibhude nin ibomanlen, man kha mien kpa iboman re wanre, benin iman kika luole. ¹²Iman maman bhi ibhio, lenen (acknowledgy) nene wenen bhe ewele bha bi ene rekhaen bhi eke ebianlen bi ene re ehog bhe ebu uwe ta. ¹³Iman uwe maman yele aman bhi ahoemogegbe ranmude iwenan nansele. Bha kha mon ofure bhi ewebha. ¹⁴Iman gbu uhire, ibhio, manan ene luemin rekha uwede emin, ri isudu nene monon isudu, rekpa ene weghe, uu o non kugbe ji orebhe. ¹⁵Iakhamen ubha kha re emiebe haosa emiebe. Ji oria soso zhirio, lu emin non men ji oboe bi eria rebhe. ¹⁶"Kha ghonghon eghe rebhe." ¹⁷Kha ne eromon eghe rebhe khi huenan, kha mononkhuemen. ¹⁸Bhi eminrebhe kha khuemen onan iho osi Osenobula bhi Ijesu Kristi reji ebho rebhe. ¹⁹Khi fuen orio an (do not quench the spirit). ²⁰Khi re elo gba akhasa a. ²¹Danmen eminrebhe. Mu onomen monlen. ²²Si egbe sibhi emiabe rebhe re. ²³Osenobula osi ofure kpee khia bhe emin rebhe. Ji orion osi rebhe, okhole, bi egbe kin eba rieya bhe bi idobo ye rese bhe eghe ne Ebianlen man Ijesu Kristi are vae. ²⁴Ilunose osi onon datie ole la non nona seye lu le. ²⁵Ibhio bha ye kha ne eromonan. ²⁶Tue eni ibhio neribhi eji uwe ye bhi ikhale. ²⁷Imen re ebianlen bhi eni nun ti one ebe nanman eni ibhio rebhe. ²⁸Esehe osi Ebianlen Ijesu Kristi de ba aye.

2 Thessalonians

1 ¹Ipole, Isivanus bi Itimoti rji otue non ribhe Itezalona bhe'ke Osenobulua non Aba bi Ebianlen malen Ijesu kristi. ²Esehe reji bi ofure no no obo osenobulua na Aba bi Ebianlen Ijesu kristi ³Man dei he khuemen osenobulua nien eghrebhe, ibhio, oigbamin, ranmude ure'bhog nose owanre egherebhe, ihoemon'gbe, no one de ode manlen da oibole ore okhun okhunlun. ⁴Man bhog irebha degbo bhe eke otue oso osenobulua, ranmude iziegbe be ure'bhog bheke okpokpo bi iloya nibha zienlen. ⁵Onan reman ibhuohien nodiale noso osenobulua boni equal okhunlun noso osenobulua nibhalo'ya na. ⁶Emoata, oigba min, no osenobulua reni iloya ne ene ro oya nibha. ⁷Oki ro ofunore ni bha ne laya rekha manlen, eghe ni Ijesu are no okhun vae, ele bi ene Ehi nesole. ⁸Eke olemen eranlen, qarə so ikhili bhu ukegbe enebha len oseno bulua bi ene bha reobho uhomuje nsi Ijesu. ⁹Edei loya uriaa bi udumuan nose ededemende bhu ikeke Ijesu bi oriri nose ahun nolole. ¹⁰Odei luo ona, bhe eghe noa re vae bho enu ukpede ni nebho nekhiale nosole are mu oriri nanlen oki han enereobho rebhe ilolo ranmude erobho oseli manlen. ¹¹Ranmude onan, man se daye bhi nibha eghe eghe bono osenobulua da rebha kien noa re lu oni ilomon natie e o bhe ekeahu nosole bono da lu emanman esiti rebhe jie bi iwenan ureobho nose. ¹²Man nan one eromon nan re mun oriri ji elinlin nsi Ijesu bhu uwe bu uwe bholle, beji Eseohe noso osenobulua bi Ebialen Ijesu kristi.

2 ¹Ejayanen rji uvade nosi Ijesu bi oni man da sikokore khe uvade nosole man guini bha ibhio. ²Ni bha hei ja aman hian bha, la nu udu wa bha, qhare kin elimin, ota la ebe no dea bi manlen gbon re nareyin eghe no si Ijesu o dotog re. ³Hei jo oya hiee bhu uwede nore rikhin. Ranmude qise vae okuese enebunbun dele bho oga, ono okpea ebe ni, oki zegbe re, omon nosu uria bi odumuan. ⁴Onan hog onog no osenobulua tia abo non tuen egbe ole okhunlun gbera emin rebhe nan tiole osenobulua bi eba ghola nan. Oda dotog bhu uwa otue, oda re egbe ole man bo osenobulua. ⁵Bha bha yere eghe nire ha ribhe ejibhaye, itenan rebhe man bha? ⁶Ejayena bha lenlen be dale obo yi? bo ona do mien ha zole egbere re man bhe eghele non. ⁷Olo nonsi eiro obo bhu uhi, owenan foo okpano, oya sei nibho no dalo obog okuese ha re ole sibhi uwede re. ⁸Onə egh nin, aki zo ono omio ojuu egb dagbare, ole Ijesu ne Ehialen manlen laro ohienhien nan unun onlen gbea oki role kin hohoo. ⁹Onu vade nosi omiojuu odei kin iwenan nsi ojuu bi ahu rebhe, iyama bi emin ohailolo neso ohogholi. ¹⁰Bi olukholo keke nere hie ebho keke ne kika mu egbe oriaa fo ranmude he bha ho emonlen emoata, ne nin. ¹¹Ranmude onan osenobulua da ru ureobho osobe nele bejele oda reo bho ohogholi. ¹²Bog onele da kilen ene ariaa nebha reo bhe emoata, okpano eda ghonghon bho olukholo. ¹³Man dehei khuemen osenobulua nibha egherebhe, ibhio, ne Ebialen manlen ho emonlen, ramude osenobulua ze bha bi irulu non olenihen nea nin bhe ukpkhian bho obog nsi elimin nokhiale bi ureobho emoata. ¹⁴Uhomuje nsi Ijesu ni man tama bha ole ore tie bha boni bha da mien oriri nsi Ijesu ne Ebialen manlen. ¹⁵Ibhio, bha mudia nosen, bha mu one emin rebhe nin man lue bha ele, okhare kien bha ota la ebe nan ghen. ¹⁶Ejayanen, Ebialenman ni Ijesu kristi bi osenobulua nan Aba manlen, ne ho emon manlen, eda ro ofubhegbe ose ededemende imanlen, bi ighodalo esili bho obog Eseohe. ¹⁷Non toto, qaye funo bha udu re bhe eke ilomon esili bi ota esili.

3 ¹Ibhio, tue imanlen bog one emonlen nosi Ijesu ada ve bhe eke ihubhudu. bono re hubha bhu udu. ²Boni manlen ada mien uhomon bho obog eriebi bi enokholo, ramude oiyele rebhe re monlen ureobho. ³Okpanon, ebialen manlen, onan diegbe nyan non, noa ra ahu imanlen oki ye gbelologhe manlen bho obog nose eyebe. ⁴Man mon ureobho osenobulua reji bha, ole khi ni bha kha lu re khan be ji manlen man bha ele. ⁵Ebialen, no deno bha okhole diog bhi uhoemolen noso

osenobulua bi iziegbe nosi Ijesu.⁶ Man tama bh, ibhioo, bhe elinlin nosi Ebialen manlen Ijesu kristin, ni bha nyan gbe eni ibhioo ne khian ọso obọ bha nyan men, nei nyenlen rẹkhanlen uhi ni man renibha.⁷ Bha tobọ bha lenlen họ idia mi ni bha re ha regbe khọ khọ manlẹn, ramude manlẹn idiegbe lẹ bhẹ eghe ni man rẹ ribhe eji bha ye. Man bha lọ ọyia ebale, aki mien hi⁸ man bha hale osa man da wenan ason bi odanmen bọni man hi da kien bha ihe. ⁹ Man lu ọna ọiyisi iman ahu,okpanọ ni man rẹ ri ureman man bha nibha yẹ ha re gbe ta manlẹn¹⁰ Eghe ni man rẹ ribhe ejibhaye, ma da gbu uhi nibha, "Ghe ọnon bha wena ọida le ebale. ¹¹ Ranmude i man họnlẹn eyia eso bhẹ ẹwẹlẹ bha, ei lu okpa lu eva. Ei mien eson hie hie , okpa non ele, bhọ kin alunaye. ¹² Eyia niriọ, ele man gbu uhi nan bhea elinlin nosi Ijesu kristi ne Ebialen manlẹn ne ha wenan bha ahielẹ eaha le ebale obele.Ibha bhọ ibhioo ibha hie ji egbe wọ bha bhi iluemin nosen. Aha mien ọyia bhẹ ẹwẹlẹ bha, non bha robọ rẹkhan enọ ọta ni man tale bhọ ọne ebe nan, bha yaman ọle bhe egbe, bha sọ ọtẹ ọle bọ nẹ ẹkhọle ada ha luọle. Ọhaseyẹ dea riọ, bha hei rọle kien oyian bha, bha kiye ha gbu uhi man len bo obhioo.¹⁶ Ebialen ofure tobọle, ọẹ rọ ọfure jibha bhe eghe rebhe, bhi ijerebhe. Ebialen man nebha rebhe dea.¹⁷ Mẹn ni pọlọ, ro obọ mẹn gbẹn one ebe, oni kha ama non ribhi ebe rebhe ni gbẹn lẹn. ¹⁸ Eseghen ọnsi Ebialen, man len Ijesu kristi ọne bha rebhe da. Isẹ.

1 Timothy

1 ¹Ipọlu a a.pọsito osi Yesu Kristi be ju uhi Osenubula ọ mien man fan bi Kristi Ijesu iwaloghe. ²Omen ẹmuata bhi rẹkelio, ese ọsẹ ọ he, itohan, bi ofure o so Osenubulka nan Aba bi Kristi Ijesu ne bialenman.³Be ji mẹn guanlẹ nu wẹ lu kheni men rẹ ha hin otọ imasidona de bhe nan bho otọ Efisioi bve ju wẹ da sabo rẹbholo eso hian ne he ha man agbon uyi ọbhe ble. ⁴E ji ele muọlẹhọlẹ bhi oha bi ugan no mou ufomi. Enan si ibugan bhe ja da guan uen kpa ji igiguomandia ọ so senebula, bhọ kẹ rẹkẹlo.⁵Umuse ọ su uhi ọlẹ ihoemonlen nhe kie ọkhọlẹ bhu udu nọ mẹn bi ẹkẹ ata bhi irekẹlio. ⁶Agbon eso si bhu uwedere bhemin nan e da fi de nọ do bhọ ota uhuki.⁷Ele ho ne kin emamilin ọsu uhiokpa ki nọ ebha lense ebele ta bi e bele kaka bọ muduo. ⁸Man lẹn mi uhi ọmenmi sa nole be ju uhi hin.⁹Man lẹn ọnan,a bha gbu hi ramude e ne kunosẹn, Agbu uhi remude, ene rehen uhi bi ebholo ne men akahon, ene mon Osenobula bi en huoloholọ bi ene bha khian, bi ene yẹn uyen okan bi ene bha khia, bi ene gbu gbele. ¹⁰Ene bho ne ho egble bhi igbohele bi ebi kpea bi ikano ne ho egbehe bo kpea bi okhiuo, okpea bi oikjpea, okhuo bi okhuo ki ha hoegbele, bi ene du aria mu rẹ ki igbon, e bha ọhokholi bi ene sọsẹ ri ohokholi bi eri eria ne guanọ iman emilin nọ gba le. ¹¹Enọ ọ nudiami da he ota olili Osonsbula no mọn eronmon na mu ọ men bho bọ.¹²Mẹn wonmi Ijesu Kristi ne bialenmen nọ ra hu mẹn, ọ ghe men ọ muse bhi irekehio, bi oda rẹ ebhi oga mẹn. ¹³Okpea men ka khin no ha ria bi okpokpo bi ha lu ọ balo gi e ri Kristi. Men da mi imenho rẹ ho ramude bhe ke abha lẹn bi ibha re bho. ¹⁴Ituo han ọse bialen bi ire kelio bi iwe monlẹn osi Ijesu Kristi da vonmen kakabọ. ¹⁵O nu hommuje se ba de egbe yon bi ose mi na mi ọ he egbe, ramude Ijesu Kristi via bhe kẹ onagbona nọ re mi ene in oluhohọ fan. Men wo ka ka bọ amou oria bhe nan. ¹⁶Ramude onan a da ri unenlolo mẹn, be ja da men bhi mẹn, bhọ okohunẹ, Ijesu Kristi, ki re ma izinegbe. O ro nan in ijiẹ, min re da enea mon ure bho re bhi iyenlen osi ẹdẹ mi de. ¹⁷Re ne na ji ojie eghelere bhe,nọ yu, na da ghe, Osenubulakpa, ogbo bi olire eghere bhe Esẹ.¹⁸Mẹn mu ọnu hi va jẹ, Itimoti. omona sẹ mẹn be je dai bhe ke agha sẹ no nẹ by ju wẹ họn ohonlẹn nọ mẹn no dia nu wẹ honlen. ¹⁹Mu irekẹliọ bi ulunonsen bhe kẹ okhọle no mẹn, ẹkeona, eso mi oria uguoghwa bhi irekelio nan se la. ²⁰Usu ena Hymenaeus bi Alexander, ni man mu elo bho obọ obo osi isetan be ja da mien abho yẹ man lole eba rẹ runu ria milia ye.

2 ¹Be jo ki dia rio, o kalo bhe rebhe a na ron mon, mudian nan gbon bhe rọnmen, bi awenmen na gbon re bhe. ²Ne ni igie bi ene ribun tafọ bho tọ ebholo, be ja da henlen bho ofure bi egbe we mien bhi iyenlen bhu wodẹ oso Osenubula bi imuekpen. Onan mẹn mi oyẹ men bhi iyalo oso Osenebula bi imuekpen. ³Onan men mi oye mẹn bhi iyalo oso Osenebula bi ọmien man fan.⁴I kho no jo Osenebula nọ rebhe rẹmi eni bi ne rẹ len emuata⁵Osenebula okpa non, ukpọ kpa non ui bhẹ, be sẹ a nọ min emonlen no Senobulua bi oria ọnọ ria ni ole Ijesu Kristi. ⁶Ore gbole lu izọsẹ no renhe bhi izere bhẹ nọ diale. ⁷Ramudọ ọna i seze mon nọ men bhi Aposit ekalo no re mọn equa riọ ba we we. Emuata men ta, men tọ ọhohohili omami lin osi krenta Gentiles ne bhi ire ke liọ bi emuata.⁸Be jo ki da rio mẹn guanomi nor rebhe bhi igere bhe re neromon bi etuẹn obo no khiale le nọ mọn ekekho lo bi ibugan. ⁹Bhe kẹ nu wedẹ nan ikhuo ki ha mu egbe nosen, run be jọ dia na re ru kpọn bho leghe bi no regbe khian nọ sẹn eda ha tanmetọ bha uhonmọn eyẹ i okhole si bhi ivie bi ekan ne khalan re. ¹⁰Eki ha lu kpa ta kin ebe khẹ no okhuo nọ diale bhu ugnlen ọ nọ go Osenubula bhi iwẹn nan no man.¹¹Okha ki lou eba re wen a ye bi idegbe. ¹²Mẹn bha ho no khau ha man milin bi ọ ki ha mọn utafọ rẹ gho okpea, okpe ki no oki une, eba rẹ wẹnye¹³Adamu ọlẹ Osenubula ka mun ọ kuesẹ Eri. ¹⁴Adamu bha mi umulu ọ no khu da mi umulu ọ da gbo bọ ra uhi. ¹⁵Ebore dia ye, ọ di mi umiea fan bhe ghe re bhe nan re biomon se da mudia bhi irekelin bi iwe monlẹn bhe ke ikpe hia bhu du nọ gbale.

3 ¹Ọnẹtana ọiki emina muduyan, ọria ọnọnuano nọki ọghe ẹlẹ ghe ẹbholo ọda kin ọria nọguanọ iwẹna nọ mẹ. ²Benọkhin ọ ghe ele ghe ẹbho ọda kin ọria oimọn ẹkhlọlelo, ọdọ okhuo ọkpa, ọnọwuemi nọ gbale, ọnọn mọewalẹn, nọluemin rẹkhan uwedẹ, bi ọnoghe ele ghe ebho ọda kin ọnosabọ luebho emin.³Ọida kin ọria nọdẹ ẹyọn noinon idobolo, Ọkpanon oda kin omuekpen bhe egbe, nọrọ ọfure khan, oida kin ọria nọho ẹmon igbo.⁴Ọda kin ọria nọlu uwale khan nosen, ni ibhokhale mọn irehobhemon ekiye muiekpen nalẹn. ⁵Ọria nọ bhasabo ru uwale khan, be bho ọle arẹ ghe ele ghu oturẹ Osenobula ye?⁶Oida kin ọria nọla nabhi otuẹ, benada miẹn ọbho kha mọn utuẹokhun bhi ikhabhe egbe nọla rọle min ẹhielẹ nabhi uria bo ojuu. ⁷Oda kha mọn ọla esili nagon neribhi olele tajiọle, benada miẹn ọbhadeobhẹ ẹkhọle bi ufi osi

ojuu.⁸Bhi ɔnuwedɛ ɔkpa aghale ni ikpia (deacons) odia mudia nɔsen oyi ɔta bhe enan ta bhe enan. Oida Eida kha dakha dmun eyɔn nɔbulu la ɛgeɛlɛn. ⁹Eda kin ɔnɔn robɔ rɛkhan uhi bhi urɛ ɔbhɔ bhi ɔkhole nɔn khiale. ¹⁰Eda kin ena katɛ ɛmɔn man, eda kin ɔnɔn ga ramude oimɔn itɔn. ¹¹Bhi ɔnuwedɛ ɔkpa ikhuo ele dai kin ene mudia nɔsɛn, niomɔn udi egbele, ɔkpanɔn eki khamɔn ɔhubhude bi ulunɔsen bhi emili erebhe. ¹²Aghale nin ikpia edaikin ɔdɔ okhuo ɔkpa edaikin ene ri ibhokhan bi uwale khan nɔsɛn. ¹³Keji ene ga nɔsɛ bi isudu bhi urɛkɛlɛ nɔribhi Ijesu Kirist. ¹⁴Benire gben enemin nagie, Imɛn mɔn ighodalo idi ke se ejuwɛ ye. ¹⁵Okpanon kha miɛn bha kɛvae imɛn gben jiɛ benuada lɛn ebua remudia yɛ bhi uwa ɔsi Osenubula nɔkin otuɛ ɔsi Osenubula nɔnyenlen, ukpokpo uwa bi urɛkpa ɔsɛmɔata. ¹⁶Iman rebhe kirɛbhɔ ohanilo ɔsi igo Osenubula ɔkpɔnɔlɛ. Arɔlɛ man bhi efueghe, ada miɔlɛn bhi oriɔn, enɛhi damiɔlɛn, oda tale bha agbɔn rebhe, ada rebhɔlɛ bho ɔnagbɔn nan erebhe, ɛkɛ oriɔn riɔlɛ kpanɔ kha khin okhun bhi oriri.

4

¹Eneghena ɔnɔrion kigbofanɔn talwe ghe egheɔkike Ebho ne bu kisi bhurekɛlɛo, re denelo ɔ bho riɔ ihiele bi imaemin Osenubula. ²Eke ohoghɔli imuemiguelo, okhɔlɛ kigbi. ³Ekiatamagbon neawa izokhuo bie do ekiyɛ tama ele neanɛ bhebale Osenubula malɛn nenɛrebho bi enelɛmata hareghonghon mico bhegbe. ⁴Ghɔlɛ, Emirebhe nosenobula malɛn ɔmɛn. Emilin ribhɔ nimamiɛn bheɛ ekhuɛmɛn nahe. ⁵Ramude emɔ Osenubula bi erɔmɔn ki kpokha. ⁶Ahamiɛuwe muɔnemina bu enibho manikpia wɛkikiɔmadia nɔsi Jesu Kristi nɔmɛn. Ramude emɔureɔbhɔ bi imaemili nɔgbale ɔlewɛ rekhalɛn. ⁷Okpanɔ hokha senagbɔna nenikhuo nakamɛn nɔrediarior luegbɛ ughedosenobula. ⁸Obhele khere ribhiluemi osegbɛ ɔkpanɔ iluɛmi ososenobula ɔlɛ rɛ kpa bhemirebhe. Omuiwe mɔlɛn bho nuyɛmina bi uyɛmi nɔvadɛ. ⁹Onuhɔnmujena emina muduya non kioseje narobɔrekha. Eke ɔna madazakhuakhua rɛ mama miesɔkaka. ¹⁰Mamoiɛ keleoi da Osenubula nɔ yɛlɛn, nɔ ki umiɛ fan osagbon rebhe, ɔkpanɔ ikɛ jenerɛ bhe. ¹¹Tale wɛama ɔnemina. ¹²Ejoria rɛlo gbusɛn nɔsɛa, nɔrɛ diario, kijemiesi ɔsene rɛɔbhɔ bho ta, iluemiye, ihoemoegbe, umudianosɛ, bi ikhale. ¹³Okuese mɛvae, robɔ rɛkha itieebe, itemɔ Osenobula bi imaemi. ¹⁴khɛ relo gburɛna nɔribhuwea, narɛnien bhe keakhase, bi iriobɔ yauhɔmɔn nɔsɛnediowe. ¹⁵Gbelo ghe enemina hayɛlɛn bhekeole be jadamiɛ uwanre nɔsɛ ki kiyama jagbɔn re bhe. ¹⁶Mama gbelo ghegbe nɔ sɛ biɔni maemilin. Rekha enemina, uwɛ akialuɔna, ukimiegbe fan biena rehɔbhebuwetale.

5

¹Egbɔwanlɛn bhuriamin. Nɔnɔrediarior, khualeokhun bi aba. Blue-enusɛbhokhan ude bi ibhio nekolɔ. ²Enikhuo newanre bi Inɛ, bi enimanbhen bi Ibhi nekhiale bhu-uwedɛ rebho. ³Muekpɛn nenikhuo neibhɔn-ɔdɔ ɔsɛkɛata. ⁴ɔkpakinon, Ahamio-okhuo nɔibhɔn ɔdɔ, ɔda bhɔn Imɔn bi ɛɛ, jiamiɛn min ele ka muekpɛn nu-ukwa nonsele. Jele gbɛlo ghu-ukuwa nɔnsele fo, ranmude ɔna yiɛ Osenobula. ⁵Okpakinɔn, ɔnɔkikiɛn ɔibhɔn ikhua ɛloghe ɔsɛkɛta, ɔda mu-ikhuaɛ longhe nɔnsɔlɛɔ bhi inɛrɔmɔn jio-osenobula asɔn bi-odamɔn. ⁶Ebiokirɛ diaɛɛ, ɔnokhuo nɔn yɛnɛlɛn rɛji ɔwɔwɔbɔ nɔnri bhe- ɛkɛagbɔn, ɔiyumin arɛmiɛmin iman ighɔlɛ bɔ ɔnɔyɛnɛlɛn. ⁷Ibhajia gbenuhinan be jiɔ khɛkɛ, benadamienman kiɔn ɔno-okaine. ⁸Okpakinɔn, ɔria nɔn bha sabɔ gbɛlo ghi Ibhokhan-ele bi uwa nɔnsɔlɛ, ɔlɛ khɔne ɔnɔbhaleɛn-Osenobula. ⁹Jiamiɛn agbɛn elin-okhuo-ɔbhotɔ bo-okhuo nɔibhɔn-ɔdɔ bɔnɔn ki gberae Ikpe egbolea, bi ɔbha-bɔdɔ ɔbhebbɛ. ¹⁰Aki lɛɔn lɛɔ bhe miesili, bɔria nɔngbɛlo ghi ibhokhan la ɔisabɔ gbɛloghi-eriɔbbhe, la ɔikpi-ibhokhan eramɛn nɔnsi ibhokhan-Osenobula, la omiefan enan muemiamɛn gbe, la ɔmuegbe fima iwenan nɔmɛlɛn. ¹¹Okpakinɔn, rɛji ikuɛkui-ibhokhan neiyeɔbhɔn-ɔdɔ, hɛ gbe-elieleɔbhebe. Ramude, ele ha muegbe finan ebegbele guanɔlɛ, gbera Ijesu an ekikie bɔdɔ. ¹²Bhɔ-ɔnuwedɛ nan, eda ha bhɔn ɔkhɔlɛ ɔsi uzanɔa, ramude ɛsɔn ɔnɛnɛn nɔnsele erobɔgberalea. ¹³Bhɔ-ɔnɛghe sɛyɛ, edaluɛ ɔdimɛnlo, bye-erɛ ha nu-uwa khian kɛkɛ. Oiyi ebhɔn-ɔdimɛn lo-ɔkpa, eiye ha tanɔta nɛbha kiɔnɛlɛn, tebe bhare khɛke nerɛta. ¹⁴Bejɔki diario, Imɛn bhie-enin ikhuo nɛbha sɛ ɔdɔmɛn nekɛ rɛ bɔdɔ, bene ada biɛ Imon, beneada sabɔ gbɛlo ghuwa nɔnsele aki mien ebha reghe nemin-lyianslɛn rɛ rialea. ¹⁵Dɔrɛsɛ ghe ɛbho kika muegbe fino-ojuu. ¹⁶Aha miɛmin ɔnɔrɛɔbhɔ bhɔn okhuo nɔi bhɔn-ɔdɔ bhɛwɛlɛ, ajɔ miɛ kpaele, bejadamie ihɛ bha khua-otnɛ gbe, bejɔ ada sabɔ miɛ kpa enikhuo-nɔnde. ¹⁷ɛ enediɔn ne wenan nɔnsɛn ha mɔekpɛn nagbeyera, mama reje enewenanlɛn bheɛ ɛmɔn nɔn sosenobula bi Imaemin nɔnsɔlɛ. ¹⁸Ghe-ɛmɔn-Osenobula tale, "Nuhɛ gbɔnɛ-ɛlamɛn nin unuɔin nɔn guɔghɔ ɔka" ramude "Onɔmiesɔn ɔikhɛke narɛhalo-osa." ¹⁹Hɛ kaehɔ ɔrɛbha narɛbha enewanlɛn sokpan Etueva la Etuea sɔsia ɔbhɔ. ²⁰Dia elumin ebe bhu-uwedɛ isiraɛbhorebhe beje enekɛle adaha mufɛn. ²¹Imɛn gbuhi nɔn khiale nin bha, bhi-iyalo nɔnso-Osenobula bi Ijesu Kristi bi ɛhi nanzɛlɛ, nea muɔnuhi mɔnlɛn bheɛ abhazɔnrɛa la abha tie-ɔsɛmɛn khɔnan. ²²Ibhaɛ tua hareobɔ ɔria bhu uhuɔmɔn Ibhaɛ gha bhe emiebe nɔnsɔ ɔria ɔbhebbhe. Ibha kpe gbe bha khia. ²³Hɛyɛ hamuamɛ ɔin. Nɔnre dia riɔ, uwɛ ha mu-ukpomian ayɔin ramude ɛkɛlɛ nɔnbɛa bi ekhɔmɔn nuwɛ khɔmɔn ɛgherebhe. ²⁴Emiebe nɔnsɛ-ɛbho-eso, ɔrebhe kida ghɔlɛ, ramude ɔirɛ khanle na bhi Ibhuohien. Okpakinɔn, ebhiebe nɔnsɛso dɛ vae saha-zɛbue. ²⁵Bhɔ-ɔnu-uwedɛ ɔkpa, Iwena nɔn mɛn eso ailɛn ele, ɔkpakinɔn, enelɛle aida sabɔ-rehele.

6

¹Ji erebhe ne ribhi ɔni omugba ne kin ighon lɛn ebɛanlɛn non sele si eba gen. Eki luɔ ɔnan bi oni iluemin bha ha kin eba runu je. ²Eni igbon ne rɛɔbhi bhi ɛbianlɛn bha ha kin eni abha mu ekpɛn nan ranmu de ibhio ikpia ethin. Nonkirediarior, Ele kie manman mu ekpɛn ne le. Oni ebɛanlɛn ni iwenan non sele rɛkpa ele hi ene rɛbhɔ bi enan huɛmonlɛn. Luɛ ele le uha tadagbare eni emin nan. ³Onon ki rɛ khin non luɛ emi otuɛ non iyɔlɛ bi nɔn bha ka re ji uhi non si ebɛlɛn man Ijesu Kristi bi no bha rɛ bhi ɛmon non si Osenobula. ⁴Onan mon ozɛ bi ɔbha lɛn emi soso bi ofure bha ha riɔ bhi udu ran mudi ugbugan si ɛmon, ɔda si inota bi ihienloze, ihenlɛn emi ne bha gba. ⁵Bi igbugen ɛgherebhe re ji

eni ebholo ne mon ohole itele. Emuata rie bho etami uwede si igho non. Siegbe bhi eni ne se yan.⁶Iyan, igose deba ukhonmi, elele maman non.⁷Reji iman bha ri emi soso vae bhi Agbonan bi irio ye non iman da mu emi so so sibho re.⁸Ebokhi, bha ji ebale bi ukpon khon iman.⁹Iyan, ene guani afe ki beo bhi edonmen deo bhi ufi bi okan non bun bi ophia bhe elolo bi emi non ki re khi non gbi ebholo rue bhi okan bi uria.¹⁰Okpa ki ne non, ihuemon-igho si emi-ebe rebhe. Ebholo ne guani onan fi uwede ye si egbele o bhi iluakhi¹¹paki non uwe ohen Osenubula, si egbe bhi eni emi nan rebhe. Khu ikhiale, lu bi ose, lu sen, huemonegbe, iziegbe bi idegbere.¹²Khon okhan non men osi ure obho. Mu iyenlen ed ede mi ede mon len non ze nan da tatie e bi non ze le ni uwe da kozi non men isi ra osali ne bunbun.¹³Imen ne eni uhio nan uwe bhi iyalo Osenubula non zi iyenle ni emi rebhe, isira Ijesu Kristi, non ri ikozi non men isira Ipontius Ipaleti.¹⁴Eki ri obo rekhan uhi be na da mien abha mi okele bi uregbe, okues ebianlen man, Ijesu Kristi vae.¹⁵Bhi egbele non khe ke, mi Osenubula man, izegbere non si Kristi, oje si enije bi oni ebianle si eni-ebianle.¹⁶Olekpa maon ededenebde bi non yenlele bhi ukpa ni oria so so hi sabo se, ni oria soso bhosabo daghe bi bha ha kie sabo feghe. Re ji ole, ekpen bi ahu ededemende. Ise.¹⁷Taman ene enfele nebhi eke Agbonan ne he ahio bi ne he mu udu yan afe, nan bha ien ebodiaye. Ebokikhin ele roe bhi Osenubula. Ole re ni iman afe si emuata bhi eghonghon.¹⁸Tama ele, ne ha lu non sen, ni ele ri afe non sele lu iwenan non men, se ye kin oni emin hi dan bi ori emin si bhi obo re.¹⁹Bhi oni uwede ni, ele ki amon onu non men re ji egbele reji egbele non vade bo ne da mon iyenlen ededemende.²⁰Itimoti, reya eni emili nan re nien. Siegbe bhi ota ne bha gba bi eni emi ne hi men nan tiolo owanlan.²¹Oni ebho eso tale eni emi nan eso bi non ze le ni ele nan fi ure obho non sale don. Ese ohe nee dia ise.

2 Timothy

1

¹Ipolu a posito osi Ijesu Kristi bhe eke iho no so osenobulua re gi o nibe no ri bhi ilen osi Ijesu kristi.²Re gi Itimoti ono omoniholelen. Ese ohe Itohan bi ofune no no obe osenobulua na aba via bi Ijesu na bhailemie.³Ikhue mo osenobulua ni me da ga re noto ade ekeokhole no khiale ida yiere bhe ke eromo ason bio.⁴Ikha ye evie nosere elo kia uyanmen be gi okhe ada vu o ghogho.⁵Akiyemhere ebuwe re mudiaye bhekhe rokholei bhe gi odele nokhuo Ilowisi kha reyilelen bhi ino no bhe Iunisi me ireobho oniyelen se yi nie.⁶Onazele nime dayiere nugia, arene, nososenobulua no nie muvanlen nu we mhielen bhe kei eromon-urobos noseme.⁷Osenobulua bhe rie orion ofe mu manlen osahu, bhi ahoemoegbe bhi okhoa noghale.⁸Eigie ekhole alue nu rete esele no so osenobulua no so osenobulua ne bhianlemae la ono seme ime ni Ipolu no onighan no sole ranmudona we ghale bho oya nale satemolen osenobulua no moa ahu.⁹Osenobulua ole mien mie fan, or daye tie mie utie mikhiale okpakin o re gi eman man bhi eseoh nosole. Ole kika re na malen bhe ke Ijesu okues ilelen khue muhen.¹⁰Okpa kni no one ghen imie fan no ososenobulua ki regbe ma ramudura no. No vae do rokpelelen bhu u u bhe ke itemo osenobulua no rienoifore.¹¹Ranmudona adaze mhe oven oven emolen bhi (opositio ohenlen) bi omae milih.¹²Ranmudona ida loyenemina. Okpakin ekhoe bha kai lomen. Ramude mie ilenolen ni me reoi. Ime mo ohubhudu ghe abi me muole bho ob odisabo gbeloghole re so to.¹³Ro ob o rekhan Igiemi osi Imaelilin no ghale nu we hohen, bhu-unu men irekelei bhi ahoemoegbe no si Ijesu Kristi.¹⁴O ne miesili no Osenobulua muenowe bho ob o gbe loghole bhe ekeahu elinmin no khiale no ne ma ye len.¹⁵Uweilen o na ghe ena ri bhe Asia rebhe da fikeke gberme ewe ene bhona ewe usun ene bholo. Phygelus bi. Hermogenes.¹⁶Osenobulua la ri Itohan bhu ijuwa no si Onesiphorus, no regbeloghemegherebhe. Ekhole bha liole o reghe men bi ighan no ne men.¹⁷Se ye eghe no reribhi Iromu oda mama guanomie oda mien men.¹⁸Ime bhi Osenobulua no ritohan na len o nukpede ni bhu rekpa no rekpa me rebhe bhotoe Ephesus. Uweimama len o na.

2

¹Uwe no men, mutoto bhi eseghe no ribhi Ijesu Kristi.²Eni emin nuwe nukegbe men hon, non kien osali nebubulun, mune enebholo numon ureobho nea ye sabo man enekelele.³Debamen loya bi oyokulo esi nosi Ijesu Kristi.⁴Oyokulo iribho no khio okhonlen oki muemin eke agbon bhi okhole bono dasabo lue iho oso ono jeole.⁵Irioyeno, oria kha degbo une, oimi obokokhun sokpan oidonegbo bo enuhi tale.⁶Oi kheke ozugbo nomieson kaka ki kien ohenhen noaka le bhoni ikpiru.⁷Ria ebime tale, ramude oni Ebealen diri ilemin bhi emin rebhe.⁸Ye Ijesu kristi re, no nikpe si Idevidi vae, Nokpano sibhi uu re onan emon Osenobula men.⁹Onan zele ni men da loya bi pluemin ebe dose amumen bhi ighan. Okpa kin abha mue emon Osenobula bhi ighan.¹⁰Bejokidiario imen da ziegbe emin rebhe reje enanzole, bona ada mie ele kiyie mie enin noribhi Ijesu kristi bi ororo ededemende.¹¹Ota ekeata ra: "Sade man da debale uu, iman kiye debale yelen."¹²Aha mie iman zienegbe, iman diye debale titi.¹³Aha mie imani mon isudu, ole seye mon isudu, ramude oi dasabo sien egbole.¹⁴Ayele eneminan re. Sekhale nele bhiyalo Osenobula reji igbugan emon, qimon ahianba, okpakin igbodan oreji enekaeha. Emin ukanlen eso bi Igiriki agbon oba da tale, sekhale nele bhi iyola oni Ebianlen.¹⁵Lu o nomene nose nure regbee man Osenobula bi onazele, ono wenan nomon ebeleze nekhole ada aluole, no man oni emonlen ose emota.¹⁶Ea ribhi ejada toto okan no totia sibhi uwede Osenobula re.¹⁷Ota nose ele oidia bi emiamen ikhukhue nolo oria. Ewele ole Iheminosi bi Ifeletosi.¹⁸Nesi bhu uwede emoata re. Ele tale uguakpano kika sunu fo, enin eda ria ureobho nose esoa.¹⁹Orediaro, onu no zezele no oso Osenobula oidemudia. Dimon ebagbenlennan: "Oni Ebealen ile osole" bi "Onoiki reakhin no so enin Ebealen oario obo sibhi emiebe re."²⁰Bhi uwa afe oiyi ekpetin oze bi ekpetin elomon kpa ribho. Ekpetin eran bi ekpetin eken seye ribho. Eso kien osi ogho nano, eso kien enei mongho.²¹Oria ha kpe egbole khia sibhi unomin nomen re, oki kien

ekpetinnomon ogho. Aki reqlọ bhi ijeke, oki kien onomen ji ebealen olen, no muegbe iwenan esi rebhe.²² Negbe sibhi edomen nọsi enusen re. Khurekhan ilunosen, irekeleq, ihuemonlen, bi ofure bhi ewe enetie ebealen bhi eke okhole nokhiale.²³ Ukihe inota su uuki bi eabhalen. Uwe lenmin enan ri igbugan re.²⁴ Oguomadia osi ebealen oivan. Okpakino ordiegbere da orebhe, oki sabo aman emin, bi iziegbe.²⁵ Odiha bheke idegbere alue enenogbegbe emin. Aimięn Osenobula ki reokhole ufidenọ nele relen emoata.²⁶ Amięn eki iuakhie sibhi akube nọsi ojuu re sade aki muele tobọle bhi iho nosole.

3 ¹Len nia eghe okike a de min unoghọ. ²Ebholo kiha holo emonlen egbele, holo emon igbo, edegbo, ihian bhegbe, ezokho bhunu, akan ehọ ji aba bi oo, ogbesele bi iton. ³Ene mon okhole ajeje, ne ka mun emon fia, ezokho bhunu, ne mon izinegbe, ezughu, ne holo emin nọ men. ⁴Ele ki ha yemun ozia khięnbhikeke, ne gbelo koto, nan hięle, ne holo emin non iyi osi Osenobule. ⁵Ne lu bi ene len ose, ele bha ze bhahu non zibho. Shegbo si bhi ezia ne diziọ ze. ⁶Eso bho ha na ozia bhuwa eki mun ikhuo ne mon owanlan. Enan hi eni ikhuo nemin ebe gbale egbe ne zekhan agba emin ikike. ⁷Eni ikhu nan ele lue eminlin ele bha sabo len osaje non zibho. ⁸Bi uwede ni Ijannes bi Ijambresi re kin Imozesi ukọ, eman emilin ohogholi ye re gbode uhomon ata. Ele hi ikpia ne mon okhole non sakan, bi isudu ele da ha yi elueku. ⁹Ele da khian zelegbe. Uuki sele ki zi ele man bi osikpia nekele nin. ¹⁰Bbi ose, uwe rekhan eminlin nimen lue bha le, uęlen, ebekhin, isudu, izin egbeoya, ihuemonegbe, izinegbe. ¹¹Okpokpo, oya, bi eminlin non sunu da men bhi Antioki, bhi Aikonum, bi Ilystra. I da mięn men fan. ¹²Ene enlen osose bhi Ijesu kristi de min okpokpo. ¹³Ene lu okholo bi elueku ki de bhoje bi obakho, ele bi enele rekhan ki fi ode don sese. uwe emunlin. ¹⁴Bho se, nekhan emin nuwe luele bi urebho non manwan. Uwe len ozia non lue uwe emunlin. ¹⁵Re nokhan uwe re len eminlin ne khiale. Onan de sabo ri ewanlen imięn fan isudu si Ijesu kristi. ¹⁶Osenobulua rewan len nan re gben emonlen sole. Elele ribho nan re enlen, ni okhole igbasian, udiamin, bi ilue emilin non khiale. ¹⁷Iriọ non nin ohen Osenobulua mamam guę, mun egbe iwena non men.

4

¹Ime reke ata gbi oni uhi nan bhi oda Osenonobula bi Ijesu Kristi nọ a bhuęn ene ribho bie ene yulu ramude iregbeman bi eguale no sole. ²Te mo Osenobula; mu egbe egherebhe ofure la obha fure. Re muę elo kore, igbuhi, bhude, bi iziengbe bhi iluemin. ³Eghe vade ni ebholo ye re mo izingbe iman emilin bhe emuata. Eki koki eluęmi koko ne temon nọ yeje. Eki aa re ehọ bho ota ne le hon bi ene tonota no ghon ele. Eki deneho si bhi emonata re, eki deneho emọ ririọ. Okpa ki nọ, we de okhole re bhe mi re bhe. Ziegbegbe oya, lue iwena nọ se. ⁴Ime lufo. Eghe ni men are kpano. ⁵Ime damegbe bhoni okhie esili, ime ro nu ne sotọ; me ri oni urebho khian. ⁶Amu eru no khiale khe me, no Osenobula obhuohien gbale mu me, bi ene huę mon uvae nọ sole. ⁷amegbe nu re geje bumere. ⁸Ramude Idamasi ze mo bo. Emon agbon ye ole ne, oye kpano akhin Iteselonika. Ikrisensi khin Igalatia bi Itatus khin Idamiata. ⁹Iluku okpa ne men. Re Imaki rekhan egbe ramude urekpa ole okhin ji me bhi iwena. ¹⁰Ime ji Itakiọsi Efiọsasi. ¹¹Mu igbulu ni me fiọ bhi Itroasi bhi obo nọ si Ikaposi vae bi ebe bi eni kuękuę ebe. ¹²Alezanda no ojogun mama lu me kholo. Ebealenma di halosa be jo re wena. ¹³Uwe ki mama mo ewanlen bho obo le, ramude ole ri iwena noghọ manlen. ¹⁴Eghe ohenhen oria soso bha debame orebhe ze mo bo. Aki re be le. ¹⁵Okpa ki nọ Ebealenma nọ mudian me and orahu me be ji da mei oku egbeme, oni juhomo ki mama ro le sotọ, beji eni Igentile re hon. Bi uhimimi na himimi me bhu unu oduma. ¹⁶Ebiamen di mie maan fan bhobo emiebe bhi ijerehbe, Ebiaelen malen di mie me fan bhi obi emiebe mu me khe eguale ofure. Ugenmi bi oriri ki osole bhe ededeminde. ¹⁷Ne me tui Iprisila, Akuila bi uwa nọ si Onosiferusi. ¹⁸Erastusi mudian bhi Ikorinti; okpa nọ me fi Itrofinusi ne gbe bhadan bhi Imeletus. ¹⁹Muegbe re vae okue se eghe okhuakhua. Ubulusi ji otue bi Ipadnsi, Ilinusi, Iklodia bhi eni bho ikpia rebhe. Ne ebianlenm ma nebha dia bhi orin. ²⁰Esele ohe ne bha dia.

Titus

1 ¹Ipolu, uguomodina nọ so osenobulua bi onajele non si Ijesu kristi bhu urebho eno osenobulua ze, bi alen emoata nọ kugbe ba uyenmi nọ so osenobulua. ²Re ji ukha eloghe osi uyenmi ededemide be nadamięn, osenobulua nọ bha ohoghoi, ive nọ ve obho oto akuę mu onagbonan hen. ³Onę eghe ki se, oda re emen nọ so le man bhe ke ite mo osenobulua be na re muomen bho obo be nọ re ri bhu uhi nọ so osenobulua nọ miọriafan. ⁴Reji tatosi, omon emoata bhe eke urebho nọ semanle, Eseqhe bi ofure nọ no obo osenobulua na Aba vae bi Ijesu kristi nọmiọriafan. ⁵Re jo ona men da ze wobọ bhi onębhbona ikireti, nu re hehe emi nọ bha se foh bi nọ re ze ebho na kha ro otue khia be ebho keke be ji itama. ⁶Ona zele oki ayi aria nọimọn uria bho obo, odo okhuo okpa, imon ne yen nosen, ne moinobe na ta ele bhe egbe, la akanehọ. ⁷Emi nomen nọ nare mięn onogbelo gho otue bi ore emikhian bhu uwa nọ so osenobulua, oki ayi oria nọ moin uria bhi obo. Qida ahian bhe egbe, eke kekhole, oida ki ode eyon gbe egbe. Qi da yonọ khon okhokhon oi yonomon elo sibhemire. ⁸Okpano, oki ayi oria no riemisi bho obo re bi onọ ho emo eminomen. Oki amon ewan, ilunosen, ikhiale, bi imuekpen bhe egbe. ⁹Oki mama mu uhomonuje na male mon be nọ ada sabo ri'sudu ne eria nekele bhi ilue'min nomen bioki sabo re dia ene solodan. ¹⁰Ranmude eria nebunbun neimen, ne ota hoho bi ehięle mama glenan agba ebholo oso orue. ¹¹Omen na re dalan obo yi. Ere eke kholo uwenlen bhu uwede ne re man emiekhole nọ bha kheke ne re man. ¹²Akhasę noselan okpa tale, "Ikritans ebhaohoghoi emama nin ekanme re nemen, enei mon ahu nele ebae ohe". ¹³Onę emon na, emoata non, ranmudona, mama re emoata manlan be ne ada kin ene mamam reobho. ¹⁴Bha khaikha ka ehọr, oso okha ne edede osi Ijuisi la ene eria nesi bhu uwede ose emoata re. ¹⁵Bha khaikha ka ehọr, oso okha ne edede osi Ijuisi la ene eria nesi bhu uwede ose emoata re. ¹⁶Re ji enekhiale, emi erebhe khiale. Re ji ene bhakhia bi ene bharebho emi

nɔkhiale ɔkpanɔ, ɔkhɔe bi udu nɔn sele ɔiria.¹⁶ Eyɔ ele lɛn osɛnobulua, ɔkpanɔ eda hɔle bhe uwedɛ ne rɛ yɛnlɛn. Ekin ena hele, ne mɔn akan ehɔ bi ene bha dia bhi ɔnɔɛ wɛni wena nɔ mɛn.

2¹ ɔkpanɔ, uwɛ tɔtu urɛbhɔ bhu uwedɛ nɔ ghale.² Ma nene wanlɛn imuekpɛn bhe egbe, umudia nosɛn, ɛwanlɛn. urɛbhɔ nɔ toto bhe ɛkɛ aho emɔ egbe bi izinegbe.³ Bhu uwedɛ ɔkpa, man eni ikho ne wanre ne kha yɛnlɛn nɔsɛn oiye ene riɔria elina la ene kin ɔviɛn eyɔn, ɔkpanɔn ne kha yi ene man ɔria emi nɔmɛn.⁴ Uki yɛ man enun usɛn ikhui ele ne rɛ ho emɔn ɔdɔlan bi imɔn.⁵ Ne kha wanlan, ne khia ne gbelo ghu'wa nɔsɛn, ne rehɔ ɔdɔlan bhe ɛmɔn, be na da miɛn ɛmɔ osɛnobulua obha miɛn ɛhiɛle.⁶ Bhu uwedɛ ɔkpa, ri'sudu ni isɛn ikpia ne nɔ ewanlɛn nɔmɛn.⁷ Bhu uwedɛ rebhe re egbe ɛ lu ijeemi bhi iwɛna nɔmɛn. Bhi imaemi na sɛ re ɔkhɔ nɔgba ekpɛn.⁸ Bi uhomɔujie nɛ ɛbho hele, be na da miɛn ene sɔwodan eki miɛkɔle ranmude eimi ɔta ɔbe tabhe egbe man.⁹ Man igbɔn emi nɛrɛ ro'bɔ rɛkhan uhi ɔse onoyanlɛn be wmin rebhe, bhu uyɛmi bi ai gbugan re jele.¹⁰ Ne le aira, ɔkpa nɔ ne ru urɛbhɔ man, b nada miɛn bhi uwedɛ erebhe eki rɛ ɔmɛnɛ bhi iluɛ emin no so osɛnobulua nɔn mi ɔrla fan man.¹¹ Ranmude ɛse ɔhɛ ɔso osɛnobulua ɔdagbare bhe ɛni ɔsa agbɔn rebhe.¹² ɔmama emili ma re he ebe yɔ ɔso osɛnobulua bi iho emɔn emin ɔsɔ onagbona, nare yɛnlɛn abhi imuekpɛn bhe egbe, ɔmɛn uyɛmi ɔso osɛnobulua bhɔ ɔno renan.¹³ Bhe ɛkɛ ighadalo nima rɛ miɛn uhanba nɔsɛ man, uze egbe re ɔso oriri ɔso osɛnobulua nɔ kpɔnɔlɛ bi ɔmiomafan Ijesu kristi.¹⁴ Ijesu re egbole man nɔ rɛ miɛn malɛn fan, bhe ebemɛn rebhe bi nɔrɛ rɛ malɛn ki ɛnɛkhale ji egbole, egbe egbe eria na mɔn ɔhubhudu nɛrɛ lunosɛn.¹⁵ Tɛ ɛmɔn enemi na, re'sudu ne eria ne rɛ lu enan, ro otafo malan emi. Ai ji ɔria soso rɛ ɛlo gbe ɛle.

3¹ Ye ele re ne rɛ dɛ egbe re obɔ ene rɛ ɛbho khian, ne re ehɔ ele bhe ɛmɔn, ne rɛ muegbe ne rɛ wɛna nɔsɛn.² Ne kha jiɔ ɔria soso, bha khai khɔn bha de egbe re ri idegbere ma ebhorebhe.³ Eghe ri bhɔ ni ma rɛ kha mɔn akanehɔ mada si bhu uwede re bi ahoemɔegbe ɔsɔ nagbɔn na ɔda rɛ ma kin ɔviɛn. Mada kha yɛnlɛn bhe ɛkɛ ɔkhɔlɔ bi odabhegbe. Mada lu emin awala bi mada he'gbe man.⁴ Eghe ni ɛjɛjɛ bi ahoemɔegbe nɔ so osɛnobulua nɔ miɛnmafan ki rɛ ze'gbe re.⁵ ɔbha kha yi iwɛni ikhiale ni ma lu ɔkpanɔ, ɔda yi itohan nɔ sɔ le nɔ ri umiɛfan man, nɔ rɛ khɔ malɛnan bhu ubiɛmi ɔsɔgbɔn bi Ahue ɛlimin nɔkhiale nɔɛkhiale.⁶ No osɛnobulua birɛ yaman bbho obɔ nɔsi Ijesu kristi nɔmiɛnmafan.⁷ ɛseɔhɛ nɔ rɛ mi unu ma ɔle zɛ mada yi ako lu uku, mada kha mɔ ukhualoghe ɔsɛ agbɔn ɛdɛdɛmidɛ.⁸ ɔnu uhomɔujie na ɔsɔ ɛmoata nɔ mɛn ho nun ro obɔ rɛkhan enemi na rebhe, be na da miɛn ene rɛbhɔ, osɛnobulua eki kha wena nɔsɛn ene mi na, ɔmɛn bi ɔda mɔ ebojarɛlu ji aghɔn rebhe.⁹ Be nɔ dia nia, na ri obɔ si bhi igbugan re be unenɔ'ta nɔbhagba be ikɔekɛ airɛ bhe ɛmɔ egbe ranmudu'hi.¹⁰ Hɔ ɔnɔria nɔ ru ughaleia khian bhu usu bha, bhi igbuhi isukpa da igbava.¹¹ Uwɛ lɛ ɔria nɔ dia inian ɔsi bu uwedɛ ɛmoata re, ɛkɛ iluemi khɔlɔ obhohiɛn gbe egbe ɔle.¹² Eghe ni mɛ ji Artɛmasi da Taikikusi giɛ, tuabe bumere bhi Inikopolis, ɛji da yɔle in dia eghe ohuakha.¹³ Lu emi rebhe nurɛ jie Izɛnasi nɔ mu ɛzɔ gui bi Apollosi jie le ɔnu'wedɛ. Be na da miɛn ebha kha gane emi soso.¹⁴ Ibhokhan lɛn nɛrɛ kha wɛni iwena nɔmɛn nɔ rɛ na rɛ lu sade sade aguanɔ ɛjieje, ma kha kin eria na mi ikpɛ.¹⁵ Ene ribhi isɛmɛn rebhe ji otuɛ. Lue ene hɔ ɛmɔman rebhe bhe ɛkɛ urɛbhɔ. ɛseɔhɛ dɛ bha rebhe.

Philemon

1¹ Ipaulu nɔ si Ijesu kristi bi Itimoti nobhiɔle gi Ifilemɔn ikokhian nebhuɛmɔlɛn ne leo wena.² Bi gi afia obhiɔle no khuo, hi gi Akipos ni ma ko kiɛn eyokulo, bi gi onotue nɔ ri bhi uwae.³ Amiɛn ɛsɛ bi ɔfure nɔ nɔbɔ osɛnobulua na aba vale bi Ijesu kristi ne ebianlɛn.⁴ Mɛn re egherebhe khuɛmɛn osɔsebula no osɛmɛn ni mɛn re ye're simen ne'rɔmɔn.⁵ Ranmude mɛn hemɔn uriobho nu we mɛn dai Ijesu ni ebianlɛn, bi ahuemɔn egbe nɛ mon dai ebho ne sɔle rebhe nekhiale.⁶ Mɛn bhili na miɛn uriobho ni bharebhe kokobhon kugbe no kien ehe muse, beji bha da ma malɛn ebhirebhe nɔ mɛn ni ma bhɔn bhe ɛkɛ kristi.⁷ Mɛ bhɔi eghogho nɔ kpɔnɔ bi egbefumin ranmude ahuɛmɛn egbe nɔse, ranmude okhɛ nɔsi ɛbho nɔ so osɛnobulua nelehiɛle dia bhɔn ɔfure rabhude obhiɔ.⁸ Bejokijarie, aremiɛn mɛn bhɔi Izebhuɔ bhe ɛkɛ kristi ni mɛn re yuwɛ ghɛ bu wɛ alu.⁹ ɔkpanɔ rebhude ahuɛmɛn egbe mɛn bhie, mɛn Ipaulu ediobhan no kiɛn ɔnighan nɔ si Ijesu kristi.¹⁰ Mɛn nɔn ɛbhɔn, ɔnisimɔs ɔmɔn nɔsɛbhɛn ni mɛn kiɛn abale bhe'kɛ ighan nɔ sɛnbhɛn.¹¹ Nɔ bhare miebajarɛlu reje, ɔkpanɔ, maki miɛn ebɔjarɛlu gi mɛn bi uwɛ.¹² Mɛn jɔlebuɛ, ɔle nɛn ɛbhɔnle rɛbhɛn bho okho.¹³ Saye mɛn sabɔ muɔlɛnbhɔn bhejimɛye nɔ ga mɛn nuwɛ, be jimɛ ribhi ighan ranmude ɛbhɔn osɛnobulua.¹⁴ mɛn bhaho ni mɛn lu ebhi soso ɛkɛkɛ, mɛn bha bho ne bhiɛsɛ nu wɛlu kie'bhi idudu ɔnɔ ni okho obɔɛ vale.¹⁵ Amiɛn ɔnazɛlɛ ni bha dai zebge obɔ tɔ be jɔada tie buere ɛdɛdɛ mɛdɛ.¹⁶ Oyɛyi ighɔn, ɔki gbera ighɔn, ɔbhia na huɛ ɛbhɔlɛn ne ɛbhɔlɛn yɛbhɛn nɔ yɛyɛ ɔsi ikpakpa egbe bi ɔsi osɛnobulua.¹⁷ Wɛ a miɛbhɛn bhe'gbe bi komuobɔ nɔ sɛ, wɛ a yɛ miɔlɛn bhɛgbe bi mɛn.¹⁸ A miɛn ɔhɛ bhaɛ, ɔluwɛ ɔsa jiɔa yi obanɔsɛmɛn.¹⁹ Imɛn Ipaulu ro'bɔbhɛn ghɔn ɔnebena, imɛn di tobɔbhɛn ha wɛɔsa. ɛjimɛn gbotie tamalɛn osɛnbhɛn uwɛkhin.²⁰ Ehe obhiɔlo lunone ɛsɛhe na bhɛn ranmudɔ osɛnobulua nɔ ɔkhɔmɛn aghonghon bhi kristi.²¹ Imɛn bhan ɔfure bhu uwedɛ nu wɛ rɛhɛnbhɔn o le mɛn da gbɔn ɔnebena. Imɛn lɛbhi uwɛ dɛ lu ɔgbera beni imɛn nɔlɛn.²² ɔneghena sɛyɛ bhɔn ɛkɔwa nɔ sɔ ɔriobhe khɛmɛn, Imɛn riobhɔ eroman nɔ sɛ. Imɛn diɛ buɛre.²³ ɛpafrai ni ma ko kin onighan nɔ si Ijesu kristi jotuɛbha.²⁴ Imaki, Aristakus, Idemas bi Iluke ni ma ko yin onighan.²⁵ ɛseɔhɛ nɔ si Ijesu kristi na ahubha dia. Ise.

Hebrews

1¹ ɛghɛnghɛnle nɔki buɛle osɛnobulua da tɔla rɛji enewanlɛn na vhobɔ nɔsi ohɛn nɔsɛnobulua itɔmeke nobulun vhuwedɛ kike.² ɔnɛghɔnghɛn ɔkike na kiyena, osɛnobulua da nimalɛn talɔ renavhobɔ ɔse miɔlɛn, nɔle zɛle nɔki ɔnɔ

ya dotpa vhukagala emiagbon revhe. Renavhobole osenobulua da yema agbon re vhe³ oke hi ukhiakhiami nsoi otitivho nosenobulua. We ha mi Jesu we miosenobulua. oke muemi revhe kugbe vha hu no rivhota nosole. Nokire raranle nosole pemiebe kua, oda dotpa vobobera ososenobulua vohokhunlu.⁴ona kiyena, Jesu ki molen ahu bi otенокhulu ni alimi nososenobulua nele khiakhiale revhegbe deba ahu no rivheniolen no mielen vbobaba le. no gbera enili nisatimin na.⁵Hovho honalimi nosenobulua yole "We homimen", davhele na ria khia, me kihabae? Abi Hovho khonalimi nosalobulua tama ghe "Iyakilaba jie, we kikiomo jime?"ovyhevhenoselobbulua re ri omohenhen vare vhaagbon, oda yole "alimi nele khiakhiale reve nososolubua ghe hele revhegbele ya muekpen no mielen. Vhegbe enaliminele khiakhiale osanobulua da yole, oke ri alimi nosole ki ebelle kiele oda ri ohen nosole ki eranlen.⁶Rejo mi osenobulua odayole, Agala nise osenobulua, re sedemedede no. Upopo nose gualenose, oke hi upopo osemuata.⁷We da mokholesi da emiesi gbera emi ebe. Ramudona, we nosenobulua, osenobulua nose ra vhili eghogho soe gbera enekele.⁸Vhugbanre, wenoje, uda muagbon molen. We magbon we mokhulun, oto bi okhule, iwenobo nose no. Ele ya guogho kua, we ki ha rivho.⁹Ele ki yaghan bi osomukpon.¹⁰We ki khilele okhun bi ebevha kiolen, aki fielegbe denegbe bi osomukpon. Ebiwe dia oke weya dia, Ipagbon nose ovhafo.¹¹One vhola vhalimi nekele nosenobulua se tama ghe, "Do toa vobobera nise me supede niya reyanen kili agala nuya he oe nose-o?".¹²Enalimi nekele ele kialimi neyu homuje, naje, nele ha gbelo ghele neya na eguale Imiefan?

2 Bejokichario iman dejiamien Iman mama rehobho bhe ebi iman honlen, beja da mien iman bha-desibhore.²Ahamien uhuomujie nonu - unuehi vae kien emota nan degbeyen, adamiemin emiebe rebhe bi akaeha loya nonkhekole.³Bakiremienye iman sabo negbe, iman relogbe-enin non kpono serio? ona ho enenin nebealeman ka reman nonye munse reje enebhonin nehonlen. Bho oneghe ye, osenobula da ri iyama so osaliobho, ohaninlo bi emin keke nonra-ahulu, bi orenan non ha ghale bho osa-ahue ehimin nokhiale beji iho nonsole bhanbhalen.⁴Ramude oiyehi osenobula muo-onagbona novade elebhobho, niman temonlen. Nonrediaro, oia damoe-ejodatale, "Hobho oia nuwe da ria-emonlen? La omion okpea, nuwe gbe eloghe?"Uwe shio-oria keoto bheji ehi ye; uwe da mu - ukpani ejele oso - oriri bi ogho yole. Uwe darole agbeloghe iwena obononbe. Uwe da mue-eminrebhe oke bhe eleramen". Ramude, rejole osenobula mue-emin rebhe oke bho-obo.⁵okpakinson, iman daghole na sike oto ne-ehi bhu - ukpomie - eghe khere. Beja mien Ijesun, namu-ukparu ejele nan bi oriri bi ogho ramude oia nonlele biu uyumin non yulu, bejadamien bheke eseha nonso-osenobula oki - domin uu reho grebhe.⁶Ramude okiebe gbale reji osenobula, ramude eminrebhe ribho rejole bi uko-obo nonsole, nonre ro-omion nebunbun vae bheke oriri. oidianalen nonre kin omukalo bhe-enin nongbale nonneke iloya nonsole vae.⁷Hono okporiakhia bi enakpekha uweke okpa enebhe navae. Ramude ona ekhole iluole nonre tie ele ibhio.⁸oitale "Imen dete-emon-ehin nonse ma ibhiomen. Imen dere sui-ilolo bheke osikokore".⁹Gboy, "Imen de degbe yeonlen". Gboy, "ghe, enamen ye bi enimen nosenobula nemen".¹⁰Bejoki ihario, bona-miemin enimon gha bheke Ikpakpaegbe bi aralen, oiyehi gha bha - enimen nekele, bejadamien bhe eke uu oki sabo ria onorianin non mon ona-ahu osu - uu, nonkin ojuu.¹¹onaidiaro beno oda fanon orerbhe kua reje enebholo namien ramude uu, edayen bheke igbon.¹²Ramude emota onakhin ghe oiyehi omieka, okpainon uhin nonsi Ebrahim (abraham).¹³Benokidiario, oikheke nonre diabi ibhiolo bhu-uwederebhe, bejadamien oki kion onomnon Itohan bi ojohenlen nonlunonsen reji emin nonso osenobula, bejadamien oki muo orehuman bue-enebho.¹⁴Ramude Ijesun tobale kaloya adaye domonlen olo sabo rekpa enebholo nanyen domen.

3 Ramude ona eni ebhio men ne khiale, ibha mo oba bhi utiebhi no si eguade osenobulua, ria e ri Ijesu, aposito bi ojie ohen osi urebho se bhan. O lu bi osenobulua no zi ole holo, be ji imozi si yie re lu bhi emin rebhe bhi uwa no si osenobulua.²A ki yole khi oriri no kpono ne khekhi Jesu gbera osi imozisi, ramude ono bu uwa olo moi ekpon ni oni uwa na benlen³Uwa noi ki re kha khin, oia bolen okpano osenobulua o bin emin rebhe⁴Imozisi wena bi iguomadia bhi uwa no si osenobulua rebhe, oda si osali bhi ota na da mien bhi eghe odalo.⁵Okpano omiemafan oi wena no gbale bi omio v si osenobulua ni emin rebhe ri oke bhu oba uwa no si oke ma khin sada ma sabo muzeze bhi oni uhuhudu bi ikhueloghe ni ma re degbo.⁶Ona zeke khu ahuelemi no khiale da yole "Bha da hu urulu no sole elena⁷Bha khai kha moi akaho be ene ka kha moi bhi eghe edomen bhi eke ojiegbo.⁸Inian ene bie bha de ka re moi akaho da me, i re mien khei mi iwena no semon bhi ikpe egboeva.⁹Emon si eni ebho si oni eghe ni bha ti menbho hie hiele. I da yole. Abha mien eghele ni olkhole re rekha uweke. E bha sabo len uweke no semen.¹⁰I nian dia bi eji imen re vihen bhi eke khomen eda kie sabo nabhi uhean no se men".¹¹Bha fekele eni bhio men, na kha mien oia bhi ewe bha no moi okho ebe si abha rebho okhole no fidenon si bhi uweke osenobulua no yhele re.¹²Naremien, bha kha zien egbe udu edede bi eji a seye kha tirole elena na kha mie okpokpa bhi ewe bha no moi akaho umu lele si eminebe¹³Ramude, ima ki kie ikpolu osi omionmahan, sade khi mai ssa mu toto urebho hi bha moi da ele da omuhon to si ofolo.¹⁴Ega ona ada yole "Elena, sade khi uwen hu uru na sole khai kha moi akaiho be ene bha rebho¹⁵Kho hin ebi osenobulua tale no bha rekhan? Ebe yi eni Imozisi re si bhi oto igipiti re?¹⁶Khe oke ki kha khi eke ele bhi ikpi egboeval o be yi ene lu emiebi ni yunokhia bhi eke ojiegbo?¹⁷Khe oke vin ele ihenlen khei da na bhi uhean no sole sade khi yi ene moi akaho da emoi no sole?¹⁸Mai daghe khe sabo nabhi uhean no sole mai daghe khe sabo nabhi uhean no sole ramude abha rebho no si ele

4 Benojoe oriro, bona mienlen oni lve riarer nabha ohen an nosole seye ribho, ibhan bhon ewanlem niwu soso egboborale.²Rabhude ailoo onu uhunubhu uhie esi mabhan be nodia, okpanon onu uhunbhu ujie ni bhan rebhin esi jele nebha ri urekele rabo rebhan len.³Okpanon ima neriobho ki nabho unu ihenan bene oke tale, Imen rekhe khe uihen, ele da

nabhi uhan nosen nosen bhen, irio ye ole remie. ⁴eson nosole rebhe reno imuhen noso onagbona. ⁵oda gbotie tule bhe edani seye eda nabhi uhen an nosen bhen ghee. ⁶Benoja irio, eso da aribhi nea nabho ona uhen an, ene kahon onu uhunbhe ehi bhasabo nabho rubhude ebhan reobho. ⁷Irio osenobula da seye zu ugbele obhebhe oda teple elena, eghe nore ni Idavidi talo bhone ejiakata ni, elena ua huru nosole esiokho dibhi. ⁸Sade Ijosua sabo ru ulen an nele, osenobula regbo kitie tebholen eghe obhebhe. ⁹oseye ribho ugbedo uhen an nosenobula rekhe ebhonesole. ¹⁰one kire nabhi ohen an nose osenobula ki mi uhen an bhu uu, beno osenobula lu nalen. ¹¹Benoka irio bha jiole a hu bhen rebhe bhudu nima re nabho ono ohen an bena ada mien osaso bha a bhon akan ehobonele lulu. ¹²Rabhude one ebhon osenobula onien bhin bi owana bhi muno olembhon opia na tanlen bhobho veva. Osabo nabho okhole hi orion, bi unien bi efu, oye sabo len ebho okho ria bi ebho bhan no lu. ¹³Ebhi ribho onagbona na asabo rene no osenobula. okpanon ebhin rebhe gbehoa tanlan bhe elo onukpokpo niman da tama ebiman re nien ye. ¹⁴Benojairio, bena mien ima bhon oju ohen nokponole no ne egua okhun vale Ijesu no omio osenobula, ibha jibhan mu uriohbho no ose-bhan bhon nosien. ¹⁵Rabhude ima bhon ojie ohen nobhon eke ejeje da iweghele nosen bhan, okpanon ima bhon oris mumien biwedde rebhe omie edon bhen bo ni imadia, ole bha a bhon ebhi ebe. ¹⁶Ibha jiman ro okhotubhen jio bi ojukhuo eseqhe, bon ima da mi itohan bi eseqhe bheghe edobhen.

5 ¹Ojoe ophen erebhe na zele bhewe ebho, azole nle a wena nenegbho, bhebhini no rete osenobula, benole a da renalen ebele rere nare zoesegbehe. ²ole ki bheke a gunu ene bha lenlu bi ena mulu, rabhude ole ye bhon iweghe. ³Rabhado ona ole ye zoesegbehe negbole henole re zole nebhho. ⁴Oria tobole mu onoghona negbole, okpanon osenobula datiole heno ole re tie Eron (Aaron). ⁵Irio yeno Ijesu bha muon onoghona negbole nore rebho kio ojie ohen noso osenobula, Okpanon ono nle talo noyiole, Omon nosen bhen uwe, khi, elena imen kien ade. Inia oye diabe jiole tale bhi ijiebbhe, Ohen uwe khi rese edede mede, beni imekize de dia. ⁷eghe nle re anien bhosefu egbe, Ikristi da neronmon oda ye bhin soda gbene vie mai osenobula, onu ukpokpa no asabo mionlen fan sibhu uu re, oda he ene nosole rabhudi unien bhi esi nle nienlen. ⁸Aremin omon ole khinb oda henbho bhe ebhi nle loyale. ⁹Oda kion ono obole khiale rejini qrebhe no heho nalen, nore ru umiefan edede me de nele. ¹⁰Osenobula muonlen egbe no kio ojie ohen bi imekize de. ¹¹Ima bhon ebhen nebumun nima ata nosi Ijesu, okpanon onoghbo bhi nare tale bena mien ibha hebho. ¹²Are mien eghe na omaebhi ibha a ki kien okheke nuwe guano ono a mawenibhi osi ihenhen ni bhe ebho nobula ami iyien nu uwe se a muon, oye eba ne kaka. ¹³ono re akhi na mien iyien ose nuon okion qvba se len uhunbhu iye osi ikhale, rabhude omobho seno. ¹⁴okpanon eba nokaka ose ewanlen ena ele na mien rabhudi iwobhelo bi uwanre bi ilenbhi dasobo len ikike bhe ebhiesi bi ebhi ebe.

6 ¹bho ona, bha gi man zu umuhen osu ukhon mu uje o si kristi nan khian ri o alo bho eke alenbalu bha khe ehe ja ma gbho elo oto osi iezi osi iwenan no yulu bi irekeli eke osenobula. ²Bi na ehie ari bhu uke ero oto osi miamen o su gbe rue bho eke amen bi na re ri obo yan oria bi ugua kpa no si bhu uyymire, ba ignez o si iya n orion. ³Man di khe ru ona aki mun Osenobulua yo khe. ⁴Oda mu so re da khe ene eia ne ka lebnilin, ne olenlen o su re nan ose hun rioba, ne ye mi aghale osi akhu elimin no khiale. ⁵Bi e ne ka ye danmen umenmi o so osenobulua emon bi akhu bhi ikpe ke he va de. ⁶Re da ghe e ne dele si bhu uwe dere or di chin emilinafafo nan re ye le che via eke icozi. ona dia rio ramude e che khan bho okhunlu ukoran o si ugbugbe omo osenobulua bho osele che, e da muolen da gbare ne re ekehole lu ole. ⁷bho o no oto no mu amen no vua re lo bhu ukole, bi no rui uje mi ne eran no mon e bo jare lu bhpo obho o se ru wen no oto na. o nan o noto no mu via eromon oso osenobulua. ⁸A kha ki muen igben bi ikhakhio, o na ye mon e gbho ga re lu blakh si ke ole, o si keke na so le okikhato. ⁹Bho na mea ki re obho emi esilia nomen re da ghe e. Ibho men e b khe ku umienfan a kha re mien man tale be jo khi. ¹⁰Osenobulua yi o ria riri. O da yelia iwena nane no we reman bhi ikho emolen bhe eke elin lin nan so le remude uwe ge ebholo nan so le ne mon ukhiamin bi se ye gele. ¹¹Man ka ka bo mon o no ye men ni me e rebho ki a reman one wane ni re satob jo oni khua lo ghe nan se ye mudian. ¹²Iyan o dia be ju uwe da chin o na bha wekhe, uki ehin ona re gbe kho bhe ewe ne re bhi irekelio bi iziengbe bhe eke ale bhu uku osi ike. ¹³Eghe no osenobulua re vi ire na solo ne ebirahanmu, o da re egbole vi ikhenlen ramude a bhe ye mi emiin no khumole. ¹⁴o da tale "bhe emuata men di neronmon rie ik ki re rie usiagbo bhu ulin nan se". ¹⁵Bhe eke o nu uede, Ebirahanmu da mi ive no osenobulua ve nan len bhe eke iziengbe bi idia khe. ¹⁶Agbon vi ikhenlen bho eke ahu eso ne kponle ghe ra ele o si ikeke bhe eke igbu gan ene bulun vi ikhenien ne a remonlen fo. ¹⁷O osenobulua kii mama e gbho la alu o ki re man bhu wede no wea ne man ene minlin osa ali bhu ku o si ive no fi eghe de no bho omense bhi igbo na so le, ikhenlen o re nia se. ¹⁸olu ona be jo bhe eke wo o se etuen va bhe eke mien no fiden. na da mien o chi ebe da sunu no osenobulua re bha okhogholi-man ne ki ru une na bhe eke ude ghe, man ki mon isudu no ze ze na re mu monlen kaka bo re de khe o ni ikhoaloghe no ri odalo manlen. ¹⁹Man bha mon ona bhi imudia na re gbe te no nan orio man monlen a ni ikhualo ghe no na bhi eke eke ureko bhi ikeke o su ukha lia. ²⁰e ji Ijesu, no khan mon khemanlen o na bhe eke eni remude manlen. O le ki do chin okhenlen no yo ne re na bhe dede mide beji a re mon gbho bhi ekele op si imenchizidej.

7

¹Ona oni imekize de ki ni, ojie ofure ohen osenobula no kokhunem no mie Abraham eghe nore anakhon vade nada gboni enijie a oda nerenman nalen. ²ole abraham zokpa bhi gbe na bhebbi no a nle rebhe, ebana elin nakhi ohenhen o i oju ikhiale ole ojie ofure. ³ole bhon aba, obhon inen, obhon abiebbhabiebbhen, obhon onuhen bi uresoto unien bhonlen i foh,

okpanon, oda khọ omon nọsọ osenobula rabhude ohen ọle khin bhe ẹdẹde bhende.⁴Eẹ ebo ọno okpẹa na rẹkponọ yẹ ne abraham aba nonẹ zọ ọkpa bhigbe na bhene bhi nọle miẹn bho lhon.⁵Uhi yiọle ni ibhokhi ilevi nazẹle ne kio ohen a mion ọkpa bhi gbe bho obe enẹ ebho, bhobi ibhiọle arẹ miẹn imon nọse Abraham ele yẹ khin.⁶Okpanon imẹkizọdẹk, na mien ọle yiọ nu uwen nni da min ọkpa bhigbe bho obe Abraham, oda neronmon nalen, ole na bhọ voni ivena.⁷Ugan ribhona ghe ọno kponọ ne ọle neronmon nọ onokhere ne.⁸Nare tale ilevi na a zo ọkpa bhigbe na oye zọ⁹ ọkpa bhigbe bhe Abraham.¹⁰Rabhude ilevi eribhẹkẹ Abraham ẹghe nọle rẹ zo ọkpa bhighe ni Imẹkizẹbẹk.¹¹Ejaye na sade ikhiale sabo obi ohen osi ilevi vae (rabhude ẹghele ene ebhion da omu uhi) be bho a kire zẹ na dagbo kike a guani ohen ọbhebhe na a vae bọsi imẹkizẹdẹk, ayuọle ọno diabe Eron.¹²Rabhude a tio ohen lenọ uhi kiye fidenọ¹³ ọno okpẹa na natẹbhon len na uwen ọbhebhe ọnavae, na mien nabha sẹhaka mio ohen.¹⁴Ejaye na osẹ ebhon oto uwe ijuda Ijesu ne ebianlen na vae, uwen ni lmosis bhuda sunu bhon ohen hiehie e.¹⁵Ebi ima tale ghabhi amien ohen ọbhebhe vae nọdia bi imẹkizẹdẹk.¹⁶Abha iuole bhu uku uhi nọ no obebho vale nerlio ohen, okpanon oda ribhu uka ahu osu unienbhi ededẹbhende.¹⁷Ojiele yẹ sọsẹi nalen, ohen uwẹ khi rẹsẹ ẹdẹdẹbhende bi imẹkizẹdẹk.¹⁸Uwedẹ nake rẹgbhoko narẹ rebhi lhian khe ada siọle kie rabhude iweghe bi obha dia rẹlu.¹⁹(Ọnu uhi bha rebhisoso khia), Ikhualeghe nobhine ada zolegbe dagbare, nima nukobo sike osenobula.²⁰Ada vi ive ọbhọ nen kele kie ohen abha vive nele.²¹Okpanon ole kio ohen ẹghe no osenobula rẹyiọle, one Ebianlen ki voni oniveoda kie tiunu denọ, ohen uwẹ khi ẹdẹde bhende.²²Ona Ijesu rẹ rebhan okoven nọ bhenẹ.²³Ohen ne ka aribhọ bubhi rabhude uu bha jiele da a wena khian bhain ihe.²⁴Okpanon rabhude Ijesu nienbhi edede bhele ihe nọsọle bo ohen da yi igheghe ghe.²⁵Benojairiọ ọle desabọ miele fan ene nu ukobọle buo nobula re, rabhade ole nienbhi eghere bhe nonẹ miu unu nele.²⁶Ogene jie ebe gbale ninia re a bhon ojiele ohen nodia iriọ, no khiale, nobho ọkẹle, nobho iton, nọsieghe aibhewe elue bhiebe re, na kha o khin gera ẹgua okhian.²⁷Ọle bha dia be enohen nekele, ne a ka zọ esẹle negbe nọsẹle ekẹ a zọnbhọ Isukpa ọle rẹ luona ghe nọre rẹgbọle zọese.²⁸Ọnu uhi ze eno ohen ne bho iweghe okpanon ọni ive, nọvae ẹghe nu uhi kirẹ gbera foh, da zọ omon, nọ kion ọnkhiale rẹse edede bhende.

8¹Bhọ-onẹghena, uhumon ẹmon ni man họ ni man rẹ manbha khona: man mọn ojiohen non dotua bhi ọbera osi ojiekhuo nọ khua non kokhunle bhi egua okhun.²Ọnọ ribhi oga nọ bhi ejie khiale, uwa bhi ejia da ri oga ni osenobulua. (Tabernacle) ọsẹmoata nin. Ebianlenbhan, mugbo, oiyọ oria³Azi ojiohen rebhe nerẹ remin, bi ekhuenmẹn esele ji osenobulua. Ranmunde ona emi ukanlen nọ nan rẹ riemin mue ekhenmen.⁴Bhi ejiaiania, akinee kristi ribhi otoa agbon, ole da ye lu ojiele ohen hie hiele, be jia miẹn ene muemin ọsi ekhuenmen beji ọrẹ ribhi uhi.⁵Eriọ ediabi ozeva ladedudu ọsi emin nọ ribhi eguaokhin. Odiabi beji osenobulua rẹ gbuhi ni Imosese bheghe nọre bi uwa nọ so Osenobulua (Tabernacle) Osenobulua tale "Jia mien ulu emin rebhe bejia manmanlele, ona nẹ man bhi oke⁶ ọnẹ ghena kristi mien iwina no bhenẹ beji ọrẹ yi ọnọ munu nọria bhi ukovẹn nọ bhenle, rẹji ive nọ menle (Promise)⁷Ade ukoven nọ ihenhen oaye min nọ kpale nọ agbo khie a guoli ukoven abkebke.⁸Eghe ni Osenobulua kirẹ min emiebe bhi enagbon, oda tale, "Ghe, ọne ghe vade, Ebianlenbhan lale, bhe eghe ni men le lu ukoven ọsogbon ebhebhe reji uwaosi Israel bi Ijiuwa osi Ijuda.⁹Oikhian diabi ukaven ni men lu ni abalan ne ka agbera, bhi ọnu ukpẹdẹ ni imen ri ilan obọ mọn, rẹ ni ilan sibhi ọtọ igibt re. Ramunde, ebha rẹ ewan rankhan ukoven na si men, ida helan bhoto, Ebialenbhan tale. Ona bho li ukoven nimen lu ni Ijiuwa nosi Israel sa ki le oni eghe ne agbera fo, Ebialen, bhan tale. I di mu uhi ne sẹmẹn bhi ekhole naselan, bhi iki gbonlen ilan bhi udu. Imen kiayi osenobulua nọ sẹlan, ale kiayi ebho nesemen.¹¹Olun ọkpa khiando man ọnkele emin ọkpokpa reji obhio, e da tale uwe'a len Ebianlen: Oirebhe di len men, dabhi ọnọ khere leya sabhi ọnọ gbọhọle.¹²I mẹn di mẹn itohan da eminebe ne osẹlan, olukhọ nosẹlan men yẹ kiekie yere".Nọrẹ tie ọni ukovẹn na "Osogbon oda rẹ ukoven nihenhen khin osi ene dẹ okin osi nẹdẹdẹ ni ọnọ gbera ọdi khin ọna yelea.

9

¹Ọnẹ egbe nan okovẹn non hẹnihen ọkha mon uwedẹ nan khan bhi ughonan bi emin nan lu bha agbon.²Irior ejia da ga ai mọnlẹnọ ohenihen, ole ejia mun barẹ mun orukpa mudia ọ, itabu bi ibuledi (Bread) nan lu bho obọ, nan tiọle ejie khale.³Bhi eke ọlenon zeva ejia da ọbhebhe nan tiọle ejie khañen.⁴Ọda mọn ojiukho igolu osi ebe fiohin, oda yẹ mọn ẹkpẹti okovẹn, nan worẹ igolu man, Eke ọle ukuakhe igolu mun ọne ebie oi, ukpokpo osi Eron (Aaron' rod) bi ebe osi okovẹn.⁵Ukọ ono okovẹn, oriri osi ehi da gue eji erebhe nan da yo oga, nin iman dasabo terebhe.⁶Akha ki n enem n nafoh ene yanele (the priests) kina bhi ygha nan kasẹ bhe ejia ada yo oga non lu iwenan nan sọle.⁷Okpanon, ọnon yanele non ko-okhun okpa nabhi ygha non zeva isukpa bhi ukpe, ọyi ọbha kha mon aranlen non are zoese ne egbo ole bi ose eria nabhalen eminebe nelulu.⁸Ọnan ahuelin nonkhale reman ghe na mien uwa oga non heniñen sẹyẹ mudia bhi uwede narẹ nabhọ ọne, jie khañe ọbha sẹ ze egbero.⁹Ọnan khureñen be si ẹghe nan ye nan. ọnẹ esele bi izọese non kikin eba rẹre eisabọ kpe ene yoya oriọn kha.¹⁰Ebe kikhẹ keke ọkpa ọle ẹmon ebale bi yon bi ukhọ ọsi iluemin keke, umunegbeọ khẹ ọta ọsogbon.¹¹Kiristi (Christ) oviae bọ ọyan ọhen nonkọkhun bhe emin n non vae. ọrẹ khañe ejie kponon nẹ bi uwa oga non khakha nan bha ro obọ osi oria man. ọkpa non kin ọsọ ọnan agbon nan. namanlen egbegbe eso bi ebe igriki (Greek) eso nẹdẹdẹ dalie bho kirisrti vae obo ọhen non huale osi emin nonem non vade.¹²Ọbha kha yi aranlen osi ebhe bi obhi ẹmena, okpanon bhi aranlenan sọle non rọ ọle nan bhe ejie khañe isukpe rese bhe erebhe, bi ọda gbẹ ẹlo gbe omienfan ededemide ọse manlen.¹³Aha mẹn aranlen ebhe bi ogogogho bi ikhakha ẹmon kubhe enebhakha sabo re si ele ke osenobulua nonrẹ kpe ele kha bhe efun egbe,¹⁴Eka ki kha aranlen asi kiristi (Christ) non nanbhi oriọn osi ededeminde re egbe ọle zọ esen nin iton ye reji osenobulua ọkpe ọkhọle ọsẹman sibhi iwẹn an uyumin re rẹ go osenobulua non yenlen?¹⁵Ranmude ọnin uri ọta nan, ọle khọ ọnan no obọ ọle bhi okovẹn ọsogbon. oidia bhi irior, benan mien uyumin ki vae oidia

bhi irior, benan mien uyumin ki vae nonre himin ene kha ribhi okoven non henihen sibhi eminebere, enan datie daimin alebhukhu osi ededeminele.¹⁶Bhi irior ejie ebe (Will) nan ghenlen kha ye uyumin osi oria non ghenlen kikin eba reman.¹⁷Ebe nodibhi irior omom uzegbe re sade oria yulu ranmude omom uzegbe sade onon ghenlen yenlen.¹⁸Okoven non henihen abha lu ole bhe jia bha dara aranlen qbhq.¹⁹Bhi egbe nin imosis (Moses) re tale kharer enun uhi khan ye man ebho rebhe, oda mun onan aranlen osi obhi emena bi ose ebhe, bi amen olulu non gian bi ihu ebakhon oda fiamonlen bhi eba ge ebe o (scroll) bi eria rebhe.²⁰Irior oda tale, onan khonan aranlen okoven no osenobulua yi uwe lu.²¹Bhi irior ye, oda fiamonlonan aranlen bhi uwa oga biebeneminon nanre lu emin bho oga.²²Ebe nun uhi tale, aranlen are gbo emin rebhe ea. Abha min aranlen amin urehuman osi emiebe.²³Bhi irior oda kin ebe kheke onun ukpare ebe osi emin nonribhi eguale okhuhn aki ri izoese ese ene elanmen nan gbo ole. Benokeke izoese ne ole are gbolo eminlin ne ribhi eguale okhun tobe elea.²⁴Gene kiristi (Christ) bha nabhe ejie kharer nan ro-obo man, non kin onun ukpare ebe osi okpa non kin emontata Benon dia oda tobale nabhe eguale okhun, non rezegbere nian bhi eji osenobulua eji iman.²⁵qbhakha khin enin nore re egbele zoese eghele nonbulun, beno ohen non kokhun kha lu nonre kha nabhe ejie kharer ukpu, ukpe bhi aranlen ene kele.²⁶Sade amien onan kho one emom, bhirior okha lo-oya egbele nonbulun nanre gbeler ototo osi onan agbon nan. eji ayenan oda ze egbere eghe okike nonre mun eminebe kine bhi itoboto re egbele zoese.²⁷Benare mien oria kho yu isukpa okha ki yufoh iguezor ki vae.²⁸Irior yenon kiristi (Christ) arele zosese nanre mun eminebe osi ebulun kie bi odai kieke ze-egbe osugbazeva, oyi nonre do ne eminebe luemin, okpanon bho ose enin ose enemuegbe khe ole.

10

¹Uhi, adudu non osi emin esili non vade non, oi hi yi oni emin esili je je. eni izo ese ni ohenlen zo ukpe ukpe hi da sa bo ri ene guano ne min osenobulua kin ene kpekchia.²sade ho yi irio, isen abha mon re oboto si bho re? isen ene g osenobulua mon re kpekchia isukpani, ei da ye yele olukholo non osele re.³okpakakinon, eni izoese kin ebe ha ye ele eminebe ne lulu re ukpe ukpe.⁴Ramunde aranlen non osi emena bi ebhe hi dda saboto kpi eminebe kua.⁵eghele ni Jesu re vae bhi eketo oni agbon nan, o da yiolo, "Izoese bi urenan hi yi ebi ibha guano, okpakakinon egbe ni ibha manman ni imen.⁶Bhi eketo urenan nan tuea, bi urena osi eminebe, o bha ti ibha bho.⁷ole hi men da tale 'ghe, imen enan, bi eji ghen olen bhi ototo bhi ototo bhi eketo ebe na re lu ebi uwe guano⁸ohenhnen, o da tale, "oi yi izoese, la urenan, la urenan rebhe nan tuea, la urenan osi eminebe, ni ibha guano la. Ibha hi ghenghon bho" enan hi izoese nan zoole bi eji uhi tale.⁹eghele nin, o da tale "ghe enan imen ye nin imen do lu ebi uwe guano" o da re eba ha lu ihenhnen kie, bi e jo ha mun onon zi eva na ki da ha lu.¹⁰Ramunde oni ihoo nin a ki kpe manlen khia rehakian bhi eketo egbe non osi jesu na kirer lu urenan.¹¹Ukpede rebhe ohenlen keketo re mudia lu iwenan no osele ji osenobulua o ha zo, oni ese, ogbokie zo le, izoese non hi da saboto re eminebe kie.¹²okpakakinon, eghele ni kristi ki re zooto ese non osi eghele rebhe non osi emin ebe, o da dototo bhi oboto otera non osi osenobulua.¹³oi mudia khe eghele nin evanlen ha re kin ukhere non ha ne eranmen ku.¹⁴Bhi ukpi izoese okpa, ole oda mun eni arenan rebhe se.¹⁵ahu elimin non khiale ye si osai man imanlen ohenhnen, o da yiolo ghe¹⁶onan hi oni okoven nin imen bi ele da koko ven sa ha ki gbera eni ikpi edeto nin a, irio Eba alenmanlen tale i ki re uhi men fi ele bhi okhole. I ki ye ghen olen bhi okhole non osele.¹⁷o da ye tale ba le "Eminebe bi irauhi non osele, imen hi ye da yelere.¹⁸Ramunde, e ji a da min urehulan, re ji enan, ai ye zo ese bhi emin ebe.¹⁹Be jioke dia inian ibhioo, iman manman mon irudito ni imanlen ha re na bhi eji khia ne, bhi aranlen non osi jesu.²⁰oni hi oni uweeto ogbon bi iyenlen non tugiea nin imanlen re ni ukpon nan re gue unurolo, non kin, ebe nin egbe non ovle vae.²¹Ramunde imanlen mon n non khua non ribhi uwa non osi osenobulua.²²Ibha ji imanlen ri okhole emonata sebhoto bhi eketo urebhoto non zezele, imanlen ki kpi okhole man khia bhi eminebe, ye ri amen nin iton hi ye khoto.²³Ibha ji imanlen ye mun irudu o non osimanlen monlenon bhi eketo abha ha bo akhomen akhomen, ramunde, onon vi ive manlen hi si eba ha reo bhi e bo tale.²⁴Ibha ji imanlen ria ebi emanlen ha re ha ze egbe udu re ji ahoemonnegbe bi ilueminonsen.²⁵Ibha he ji imanlen ha usun ibolomanlen re bi eji ebholo eso ki ha luo Non kirer dia irio, ibhaha mun egbe udu zeze kaka eghele rebhe be eji uwe daghe oni ukpede feketo si vade.²⁶A ha mien iman da do ha lu eminebe bhi eketo ilenlu, bi eji imanlen len emonta fo, izoese bhi emin ebe ye da saboto ha ribho²⁷e bo ki da ha khin, e ba la do mien di kin ebe ha ri ofen non kaka le mun ramunde ibhuohien non da nale ddagbare bi ekekholo ebe non eranlen non ha tue eyilan non osi osenobulua a.²⁸onon hi re ha khin non si okpakpa gbi uhi non osi imosisi, ni itun-eva la ea si osai gbe, uu a ji ole ele bhi eketo itohan bha ha ribho.²⁹Eki oya non khoto non onan uwe ki riale ghe nan ha re non oria non ri idia gbi emonlen non osi omom non osi osenobulua, non ghe okoven bi ebebhakhia, aranlen non re kpi ole khia. o da ye ri unun ji elimin non osi eseketo?³⁰Iman hi len onon tale ghe "Imen yan iluhasa, imen hi de ha ele osa bhi ebe lulu". Ki re gbera onin, "ebealen hi de bhulu ohien non osi ebholo non osole".³¹Eminlnn non wa udu non nan re deqbhi oboto non osi osenobulua non yenlen.³²okpakakinon yeele eghele nin ikhe re, eghele na re remu uwe elolokore, ebi uwe yen egbe reter ye bhi eketo oya.³³Ai ri unun ria bha a bhi eweto ebholo. ye ha kpokpo bha, ibha da ye nin ebholo ebhebe ne ye dia irio ha gha ilolo.³⁴Ibha hi ye ha mon itohan ga eni onighan ibha da ri eghongho ji ele muni eminlin ni ibha ha monlen ibha hi len min ghe ibha tobobha hi mon eminlin ededemedeto na re khe ibha.³⁵Ramunde onan, hei mun irudu o non ose fia, non mon elele non kpono le.³⁶oni eghele nn ibha ha re ha monlen Iyen egbe, bi eji aha da mien eghele ni uwe ha ki re lu ebi osenobulua guano uwe ki min elele non re qbho³⁷Ramunde bhi eghele non bha rele gbe gbe onon vade de gene vae bhi eketo a bha ria eghele a.³⁸enekhiale non osimen de yenlen min bhi ureobho o ha de re ikeke. I da ghoghon qboghon.³⁹okpakakinon imanlen hi yi ukpoto bhi ene dioto bhi ikeke ne min oriaa okpakakinon eweto ene ha mon urebhoto ne da reqbhi okhole, imanlen ye.

11

¹Ejayena ureibhō ɔle ene milini namnōkhōle bheke ikhualoghe enemilini nabha sɔdaghe. ²Ramude ɔna ene biemanlɛn vade da moikhōtuobō bhu ureɔbhō nōsele. ³Bhu ureɔbhō ɔle ima rɛlɛn nobulua re man gbɔnrebhe bhō ɔta nō tafia, oyi ghe ebadaghe na ɛkɛ ebadaghe arɛ manlɛn. ⁴Bhe ɛkɛ uriobhō ɔle Ebeli rezoɛse gio osenobulua nɔmama mɛnɛ osi cani, ɔni ada tɛɔle ɔnɛ khiale, bi osenobulua kida tirole ɔmɛnanlɛn ramude izobo nō zele biu ureɔbhō abeli daseyɛ atalo, arɛmiɛ ɔki yumi. ⁵Ramude uriobhō arɛ rie Enɔki akhiokhulun nō bha damiu uyumi "Abha miolen ramude osenobulua rirole kpano" Okhuɛsɛ ariɔle kpanɔ iseosili bhō ulunɔsɛn bhi iyalo osenobuluua. ⁶ɔnɔ mɔurebhō sabɔ luebiatio ɔle bhō. ɔmama kheke ghe ɔnɔa buo osenobulua re dɛirebhō ɔle bhō yielemi bi ɔnɔ hi ɛbholo osa ene dɛ elolore ahaguanɔle. Bhe ɛkɛ uriobhō inoa, ɔdaha mɔuhɔmu je ɔsi orion bhe emili nabha sɛ adaghe, bhe ɛkɛ ofɛmu bi uguomi olahe kano ɔkɔ nɔre miuwa nɔsɔle fan nɔrɛ luona, ɔda bhuohien ɔse ɔnagbɔna kion ɔnɔ luku bhe ɛkɛ ikhiale nɔkhion ɔsi uriobhō. ⁸Bhe ekiurebhō ɔle Abraham, eghe narɛtirole, ɔdarɛhɔbhō oda hakhie ajajolele nɔda muɔnuku. ɔde dagbare ɔyosi ɔlen egiohakian. ⁹Eke ureɔbhō ɔreayielen bhō ɔnotɔ navenalen bɔ orioibhe. Uwa ighien ghien ole Eziki bi ije kob neko lɔle bhu uku ɔni ve na vele. ¹⁰ɔi akhualeo ghodalo ɔne ɛbholo ninɔ monlen agiebhotɔ bhō ɔnɔ mamalen bi ɔnɔ bunuwa kio osenobuluua. ¹¹Bhe eke irekeɔɔ ɔnabhō isera to bɔlɛ rɛ kian agan, abrahamu damiahu nɔrɛ kian aba ɔmɔ. ɔnɔ sunu orekien ɔki mama ɔmalen akitirole ɔnɔ mɔnirekeole ramude ɔne vive. Inɔgbɔn eso ribhō siurebhō nosi Abrahamu bii ureɔbhō nosi sera saika ghɔle bhi ikhuɛloghe. Bhe eke uriobhō, orekien okidomalen, oda miahu nɔreha ɔmɔ, ɔrekhien ɔdaki domalen gbe nɔrɛ biɔmɔ, ramude ɔmuɔ okhɔle bhō ɔnɔ vive bhaohogholi. ¹²Okpakinɔ, renabhi ɔno okpia na-nɔrɛ kiyu-akida biɛnuwɛnlɛn nebubu ba ahienhien neribho okhulu nasabɔ ka be eken nɔribhe egbede. ¹³Bhe ɛkɛ uriobhō ɔle enarebhe dayuno ebhō bhare mion ɔni ive na venele. ɔrediaro, edaha daghɔle bi eda jotuele ɔrɛ rɛlɛ, Eda miekue ghe eriobhe bi ɔnagbɔna ɔyɔsele. ¹⁴ene temili nɔdia yia rɔmuɛlokuere ghe ele kuanɔ ɔtɔ neyienlɛn. ¹⁵Sade eha zɔle bhi ilolo ebholo nele navae ehe miotɔ reha khian eje navae. ¹⁶Bejokidia yan, eki guanɔ ɔtɔ nɔ mama mɛn ɔni ɔnɛ eguale okhunlu. ɔkpanɔ osennobulua ekhɔle bha haluɔle nɔre kion osenobulua nɔsele ramude ɔki bɛn eguale khɛ ele. ¹⁷Bhe ekɔ urebhō abrahamu, eghele narɛ damɔlɛn, ɔda ra eziki zɔese. ɔmɔ okpia nɔsɔle ukpɔkpani ɔdarɔle zɔese, ɔnɔ mielen vɔle bhi eve. ¹⁸"ɔne abrahamu ɔle atale lejie, Bho obɛ Eziki ulili nose ada heole elili". ¹⁹Abrahamu dariale ghe osenobulua ɔsabɔ ri. Ezili kpanɔ bhu uyumi bi narerɔni tale, ɔbɔ nɔsele ada kie miolen. ²⁰Bhe ekeurebhō ada mie bhe emili nɔvade Eziki da nerɔmɔn ni ijacop bi isau. ²¹Bhe ureɔbhō Ijacop, eghe nɔkorɛ ayu ada nerɔmɔ ɔkpa kpa bhi imɔni nesi Ijosep. Ijecop gami, ɔda diegbe yian oran nɔ reakhian. ²²Bhe eke ureɔbhō ɔni Ijesef, eghe nɔ ɔkɔnlɛn nɔsɔle kirɛsie, ɔda hatale ebi ibhokhi israel arɛ sibhi ɔtɔɛ Egypt re bi ɔtanɔ tabhotɔ regi igue nosole. ²³Ramude ureobho ɔle Imosis, eghe nakire birole, airirole hele bhe eki uki ea bho obene birole, ramude ɔwooo amɔse. Ebɔ onɔje tale bhaha rofɛn muele. ²⁴Bhe eke uriobhō imosis, oki ɔ wanre fo, ɔbha juda tirole ɔmɔkpia nosi ɔmɔkwo nise ipharo. ²⁵Oda yegia aluɔle emiuhuki debai Ibhokho osenobulua nɔre aluowobo bhe eke omobhelolo nɔribho olukholo, bhe eghe khere. ²⁶Oda riale ɛkhɔlo noribhi irɛkhan ikiristi ole kpɔnɔ gbera ɔwɔbɔ nɔribhi ekan bi evie nosi Igypt. Ramude ɔrɛlolo bho elenɔsɔle. ²⁷Eghe ekeurebhō imosis resibhi Igypt re. ɔbha ha neofen nosi ɛkeɔkhɔlɔ nosi ɔnɔje ɔkpanɔ oda moiziegbe odia diabi ɔdaghe ɔriorini naidaghe. ²⁸Uriobhō ɔre iuɔ ɔni ayɛre osi agbera eni bi aranlɛn nafiamen bejadamie ebeharia ɔmɔdion ɔdarobɔ swi ibhokhi israeli ɔmɔdion nokpia. ²⁹Bhe ɛkeirebhō ɛrɛsabo gbare eke ɔno okpede nɔ gian bo ɔtɔ nɔ kale. Ibhokhi Egypt kihone gberabhō ɔnɔde da swele lɔlɔ. ³⁰Ureɔbhō ugbe nai Jeriko re de guoghoa, nerikpede ihilon gbenɛga. ³¹Bhe ekeurebhō irahab nɔ gbagbilɛ bhu yu debai ene ha mɔle akaehɔ, ramude ɔmie enajele ne ɔɔ botɔ feghe bhe egbe. ³²Bebhɔimɛ gbo tayɛ? ime da mieghele nere tɛmɔlɛn Gideon, Barak, samson, Jephthah, David, Samuel bie ni akhase. ³³Bhe eke ureɔbhō ere khɔ eguale mien iwena nɔ diale, damie ive na vele. Eda khue oduma unu. ³⁴Eda wɛ ahu nɔsi eranlɛn, eda miu umiefa bhu unu opolo, egbe nɔdanlɛn bhe eke emianen, kienɔkɔnɔle bhe okhonlɛn, eda khon eyokulo eriobhe muotɔ. ³⁵Eni ikhuo da mie ɔmɔ nosele nɔ yulu ne sibhi idinre, ada mama roya neso, ebhō bha ye nazele obɔ, beje da miu ukpanɔ bhi idi nɔ mɛn nɛ. ³⁶Ebhebe mie edame bhe eda tiele bhe eke ahojie bi aki agbele asan, ada mune eso bhi ighan, bi ugbonighan. ³⁷Airi ido gbono esoa. Iri isɔya sɔe esoa. iro opolo gbone esoa. Ea ro ohiwn abhe bi ohien ohuan reyɔ ade yie yiele, alue le enuoya bhe egbe. ³⁸ɔnɔ agbona bha jele dia, Ekia kponugo bhe eke ukpegbo, uki ido bi uhio dio, bi uhio neribho ɔtɔ. ³⁹Ene eria narebhe osenobulua miele bhe egbe ramude uriobhō nɔsele ebhayɛ mio ɔni ve. ⁴⁰Osenobulua mamɛ nɔ mɛnɛ manlɛn, ahabham miemanlɛn, ada rele kion ebe mɛnɛ.

12

¹Bejɔ ki diariɔ, nadamiɛmin agbɔn -ɔsai nebunbun diagamaɛn, bhaji-iman shi-ihɛ kɛkɛ bi emiebe nɔnro - ofɛmuɔria chie. Bhaji iman re-ekpɛn ru-ɔnu-unɛ nayi iman rulu. ²Bhaji iman kae Ijesun ehɔ, onomugbɔ bi urɛsotɔ nɛbhi - urɛkɛlɛɔ. Ramude ɔne - eghɔnghɔn nan rɛ nanlɛn ɔda sabɔ yɛn-egbe bhō ɔno-oran ughughe, ɔda rɛlɔ gbɛ ɛkhɔlea, be jɔ da ɔɔ dotoa bho - obɔbera nɛbhɛ ɛgua osɛnobla. ³Benkidiaro, uwɛ ria ɛmɔlɛn ɔnɔria nɔnyɛɔegbe bhɛkɛ enehɔle nebho lue - emiebe rɛye - egbenɔnsɔle benadamien egbebha lɔɛ bhō ɔkhɔle nuwɛarɛzi Iyɛnlɛn obɔ. ⁴Uwɛ bha sɛ nɔ tɛngbe rɛ zakhuakhua daemiebe ɔɔrɛ sɛ bhe ejoadɛ zɛaranlɛn: ⁵Uwɛ da yea ibhude natamaen bi imɔn "omimɛn, hɛ riale khere lgbebhu - uriamin nɔnse - ebianlɛmaɛn, uwɛ hɛawɛgbɛ sa ha diaɛ. "Ramude, ebianlɛnman gbɔmɔn bhe - esankan nɔnle hoɛmɔnlɛn, qiroya nɔn ɔmon nonle miɛn-bhegbe". ⁶Yɛngbe iloya bi igbebhu - uriamin. osɛnobula neɔluemin bi - imɔn. ɔmɔn nebho kiribhenin nabai da gbebhu - uriamin? ⁸ɔkpakinɔn, ahamiemin abhagbɛ bhu-uria min nɔnrebhe daghale ɛghenin uwɛ ki kien ɔmɔn na muɔ-bho ɔmɔn oiyi ɔmɔn jeje. ⁹Narɛludiɔ bho-odalo, imanɛn mɔaba ɔsi oria nɔn gbe man

bhu-uriamin, imaen muekpen nele. ekeka bho ki aba ose-elimin bi anin nimaen da zegbeobho nan.¹⁰ Enabamanlen gbeman bhu - uriamin bhu - ukpomien - eghe khere be jele riale omene. okpakinon osenobula gbeman bhu-uriamin rejo omen nonse manlen, bejada miemin iman ki ghale bheke ikhiale nonsole.¹¹ Igbebbu-uriamin ribho no mebbe - elo bho oneghenan, okpakinon oibabhegbe okpakinon ahazebue oki ri ikpe oso ofure osi ikhiale ne - enebhonin namalemin.¹² Benokidiari o muobho nonse zeze nonrea diobhoto bi iguele nonse nonre ha weghe.¹³ Gbu - uwede nondiale neramen nonse, bejadamiem ebe kian-akhun aida shio si bhu - uwede re okpakinon egbekidalen.¹⁴ Ro - ofure bi ikhiale khure khan orebhe, ramude onairibho oriasoso - ida mie - ebianleman.¹⁵ Reewanlen benadamiemin eseghe nonso osenobula man abhaguan o baku, bejadamiem ukpokho-obi bhajere nonha sie-emore, bejadamiem enebunbun obha riae ele okholea.¹⁶ Reewanlen, benadamiemin ebho negbe esankan bi iso (Esan), non ramude ebae isakpa odakhia ebediananlen.¹⁷ Ramude, uwe lemin, oneghenan kigberafo, non-ole re ha guan o nonle re lonahianba bhu-uku ada hole ramude obha ye mien oto gba-apupua noure fiden o aharemienin Roi re-evie guanole.¹⁸ Ramude uwe bha vae bho onukoke naroboso, okpakinon, ukeke ose olame-eranlen, ebiuki, bi efi.¹⁹ Uwe bha vae bhi akala nankhuele, la urulu nontalo non - onoholen da bhi nah e chie to-obhebbhe manle.²⁰ Ramude, ebhasabo yegbe eba gbuhiole: "Aaremien elamen robo su - ukeke, ade ru-udo gbale" ²¹Bejo-oki diari o, ofemunari imosis (moses) bhe elo nonda tale: ofemumen imenguo.²² Nonrediar o, uwe vae bhu ukeke osi zayon (Zion) bi agbebho nonso osenobula non yenlen, Ijerusalen nonsi eguaokhun dore si bhi uli - uli bhi - ijian - igbe ose ehi neghohonon.²³ Uwe vae bheke osikokore nonso-omondion, nagbeelieleqbhoto bheguaokhun. uwe buo-osenobula re. obhuohien nonsorebhe, bi reji elimin osi-ionon-kihiale nan re muse.²⁴ Uwe bui ijesun re, onomiu-unu no-okoven. nonsogbon, dorese bhi aranlen nan flameqbhoto non talo gbera aranlen nonse ebe (Abel).²⁵ Jimaien uwe bhahe onona nontalo. Abamiem ebhasabosibhobo nosolere bhe-eghe nere mokaeh o da onohasekhanele bhu-ukotons, ekeka ki oshemen sahamien iman moe akaiho da ononeguaokhun sekhaman.²⁶ Urieghe okpa, uruole dad mu-oto lueghe okpakinon bhoneghenan, oivive nonda tale, "Urieghe okpa oiy o - otokpa imen damu lueghe, okpakinon eguaohun diy e debale".²⁷ Enemonan, "urieghe okpa", tare eghe na ha re ne-enemin chin naha sabo mu-lueghe, onihe enem in na manlen, be nan damien enem in noida sabo mulueghe eki kere.²⁸ Bejokidiari o nanre emin eguale noida mulueghe, bhajiman khuemo-osenobula bi ughona bho onuwedenan bheke ekpen bi ogho.²⁹ Ramude osenobula manle olamen nontue em inlian non.

13

¹Ji ahoemonegb osi obhio rusungbe. ²Hei yelea nun rehoemon oriobhe. Arekhan onode nan eso re ahoemongbe man ehi bhekeabhalen.³ Ye eno onighan re banale uwe bi ele okpa non. yere enebha lu oria nonsen bonale okpa uwekhin bhe ewe ele. ⁴Bhaji orebhe mun ekpen bho rio okhuo, bona nan mien ukukhuo inowe bhi ibodo rie okhuo oki khia, remunde osenobulua mon gzo bhu ohien bhi ukegbe osi okan bi idobolo.⁵ Iji urekhia non se nin bhe eke ahian bhe ose elo bho osi igho. Je ebumonlen khonen, ranmunde Osenobulua tona. ⁶"I bhaha zeob o, laa ikhifikeke gbe" Ji ma khon boni man da ha mon ole rekpa men ofen da munmen. Bo oria sabo lu men le?" ⁷fe ene rebha khian gbe, ene temon Osenobulua man bha, uwe kue ghe ihasa osi urekhia non sele. Regbe tee urebho non sele. ⁸Ijesu kristi bejo ye inode, irio ye elenan, irio oye osededemende. ⁹Heitua re obo re khan iman ebhi non bha gba. Oidiabhin nan re mien ahu non semanlen muzeze bhi eke se oh e non si Osenobulua iyi bheke ebale non bha rekpa ene khian bhe eke ole. ¹⁰Bhan bhon ojukhuo nan da mien ene gabho ebhon ahu nere la ebale. ¹¹Ranmunde aralen osi ene elamen nin nan gbea ne emin ebe eno oje ohen munre bhi eje khiale, beji aremien egbe non sele akhi tue elea bhodo olele osi ene eko.¹² Irio Ijesu regbo loya bhi olele osi ogbode, bo non ada kpekha bhi eke aran non sole. ¹³Bhaji man bu ole bhi olele osi igule, niman re mien ekhole non sole bhe egbe. ¹⁴Ranmunde man mon agbaebho bu ukotolenan nan bhaha saba re min ole ele. Bonon ki dia nan, man mon ikhua elo gi ukpokpa non vade. ¹⁵Re no obole, ibha jiman zo ese osu ugenbhi gi osenobulua, ugenbhi non kieon ikpiru osi unun non len eni olen. ¹⁶Bha he ji man yelea nan re ha lu emin esili bii nan re rekpa ibo oria, ranmunde eseghe non se rio ole ie Osenobulua bho. ¹⁷henho uadegbe re ne enerabhakhian, ranmunde ele gbale ghe ahu bha be enea yegbo tale inian bha re yenlen. Henho bi enerabhakhian nan wenan bhe eke eghohonon ayi bheke akhie, non ha yi ebhi non bhagba re jie.¹⁸ Ne eronmon ji man, ranmunde mani man man mon okhole non khiakhiale bii man ye mo onon oni unylen ni nan re lu emin rebhe nonsen. ¹⁹Men zewe ude nu uwe re lu onan, be jimen are bu uwere ukpeghe non bha regbe.²⁰ Ejayenan nan mo osenobulua osi ofure, non re kpano bhi uyumin orohun kon non kponole, ne Ebianlenman, bheke aranlen osi okoven osi ededende. ²¹non ne emin rebhe ne menfo ju uwe re lu iho no sole, wenan bheke uwe ebe gbale rejole, bhi obi Ijesu kristi, no oriri ne osi ededemende. ise.²² Ejayenan men zewe udu, ibhiobhen nin ikpea, ni bha ha mon ebhon izebhuo nokien imen ghen ju uwe. ²³Len onan obhiomen itimoti amionlen fan, no ze imen bho daghe bha sade oik e vae.²⁴ Tue erebhe ne rebholo khian bii orebhe ebholo ne khiale osi osenobulua. Erie nin Italy vae rtue bha. ²⁵eseghe ne bhare dia.

James

1

¹Ijamisi, egbomadia non si Osenobula bi oni ebianlen Ijesu Kristi, reji eni agba obho igbeva, otue re ji erebhe. ²Ghe eni emi rebhe eghonghon, ibhio imen, eghe nu ki re mi ekpokpo. ³Uwe lenlen ghe edonmen non si ureqbho ole mu iziegbe da gba re. ⁴Ji iziegbe da mu iweanan non sole se bi eji uwe ha da mu egbe wanre bhi umu se, emi soso da yulu. ⁵Okpa ki non, onon ki re khin non gua ni owanlan, oki non bhi obono si Osenobula, ole non, non rere, bi ole hi khue ene non len bi ole ki re nan len. ⁶Okpa ki non ole non bhi ureqbho, obha muan emisoso, ranmunde, onon ki re muan, inian odia bi okpa

ahoho bhi okpède non deyo dere bhi ijerebhe. ⁷Rẹ ji ọnan, ọni ọria ni hẹ riale mon ọle ha mi emisoso bhi obọ non si ebianlen. ⁸Ole hi okpia non mon okhole eva, non bha mudia non sen bhi ode non gbale. ⁹Ji ọni obhiọ le ni okpia ni obọ gbele ha zẹ bhi ehe non sọ le nonkhua. ¹⁰Okpa ki non, ọni ọdafen bhi ehe nin khere ramude, ọle dẹ yumi bọ si ọni abobolo non bhiabha bhi uki ilumu. ¹¹Ranmude, umu keke non si ovuonlen bi utomi utuẹlẹa bi ọki kae eni ilumuan. ¹²Ernonmon ọsi ọno okpia non mon iziegbe rẹ ji edonmen. Ramude, ọno ọne edonmen gbera, ọki mi ejele non si iyenlen, rẹ ji oni ive non si ene hue mon Osenobula. ¹³Eji ọsriasoso tale ghe non rẹ mi edomen, Osenobula domon men, ranmude emi ebe hi domi Osenobula la ọle ni Osenobula domon ọria soso. ¹⁴Okpa ki non, Oneodeode ki mi edomen be jo guanle, ọki siọ kie bej ọki rẹ ha yẹ ọle. ¹⁵Eghe ni, ọni ọghonmen ki reahanman, ọda bi emi ebe, bi eghe ni oni emi ebe ki rẹ wanre nonsen, ọda bi uu. ¹⁶Ekin-enan mulu, ibhiomen nin ikpea. ¹⁷Ohẹ rebhe non men bi ọhẹ rebhe non gbale egua okhu ọna vae. Onan vae bhi ukoto bhi obọ non si aba non si ukpa. Reji ọle, ufidenọ la ojebi ribho raamudi ufikie. ¹⁸Osenobula nan zẹ non rẹ reman be nan bieman, bhi emon si emanta, be ji iman da mon ajeje rẹ ji ikpe ọghenhen si emi rebhe non ọle manlen. ¹⁹Uwẹ len ọnan, ibhiọ imen ni ikpia ni imen huemonlen: Ji okhian ke ọno-okpia ni bhi ukhonmi, fẹkẹle non rẹ tale bi ọki fẹkẹle bhi ekekholo. ²⁰Ramunde ekekholo non sọ ọria bha wenan bhi ilunonsen non si Osenobula. ²¹Bejokidiario, muemi ebe rebhe kie bi ọni emi ebe ne bunbun. Miẹn bhi egbe non sẹ ọni emon nan kole non nan sabo min orion non sẹ fan. ²²Bha kie ene luọ ọni emonlen, eyi ene honlen okpa, hamuegbe bha lu. ²³Ramude onin ki rẹ khin non kin onon hon ọne emonlen non bha relu, iman okien bi ọno-okpia non fẹ ẹlo nonsoghe bhuughebe. ²⁴Ofe egbe ghe, ọda hakhian, eghe ni eghe ni ọda yelea ebọle diaye. ²⁵Okpa ki non, ọno ọria ni non gbale si umienfan, ọki sẹye ha lu riọ ọikiyi non rẹ kin. onon honlen non yealea, ọno-okpia nan ki mi eronmon bhi eke ebolulu. ²⁶Onon ki rẹ riale ghe ọle ga non sen bi non gbo ode olamen non sọle ọmu okhole non sọle lubi oga non sọle ihoho non. ²⁷Oga non klhale bi non si Osenobula man bi aba kirẹ kpa ene mon aba bi enei mon ọdọ ne ribhi ọbalọ, bi na rẹ muegbe khia bhi onangbonan.

2

¹Eni ibhiomen, khiri urekelo non ribhi ebianlen manlen Ijesu Kristi, ne ebianlen ọriri, rekha mon imenelo reji aria eso. ²Akha miẹn ọria nabho osikoko non sẹbha ọdaro oloka elomon bho obọ yi ikpon neghanlen, adamien onon bha fe non bha fe non yi ikpon negbiton yẹ nabhi ọnosikoko. ³Akha miẹn uwẹ ghe onon yi ikpon neghanlen uda yole, "uwe dibhe eje mene ẹa," adamien uwẹ mudia bhe eni la dibhi uko ọe menan." ⁴Oyu uwẹ bha dirio kha bho ohen bhe ewele bha? Ibha bha kidiro kin enia nebho ohen bho okhole eimen? ⁵Bhaka bho ibhiomen niho emonlen, Oseno bula bha baze enebha fe bho onangbonan rekin ene fele bhi urekelo? Nere kin imon ose Eguale okhun non volive kẹ ene hoenmonlen? ⁶Okpanon ibha rẹ elo gbe ene bha fe a! Oiyi onon fele deyeneyen? Oyele munon bha yi ikotu? ⁷Ebha kidiro zuozuo ọne elili nomon ọdati ee? ⁸Akharẹ miẹn ọdia bhirio, uwẹ ki muon onuhi non ko khun nese bono ojie ebe tale, "Uwẹ kiho emon oboe benun reho emon egbee," uwei lunoseni. ⁹Okpanon uwẹ kha men elo eso, uwẹ ilu eminebe, uhi muen bene gbu uhia. ¹⁰Onon kirẹ kha khin non robọ rekhan uhi erebhe, ọda ri ogo gbera ukpokpa bho onuhi ọki gbọ onun uhi erebhea. ¹¹Onun tale, "nakhai gboghẹ," ọle ye tale, "nakhai gbugbele." Akhamien uwẹ bha gboghẹ, okpanon adamien ugbugbele, uwẹ kinkin onon ra uhi. ¹²Bhirio talo uwa luemin be ene eria nada bhu ele ohien bhu uhi umien fan. ¹³Ibhohen dia vae bho ọbha kha mon itohan reji ene bha ri ito han man. Itohan le ejiele yan ibhohen. ¹⁴Omen be onan khin, ibhiọ men, akha mein ọria yole ọmon irekelo okpanon ọmon iwenan? Onin irekele ọ nin ọa sabo minolen fan? ¹⁵Akha miẹn obhiọ man no okpia la ọno okhuo ọimin ukpon nomon rẹ ruen la oimin ebalrır bhi ukpede. ¹⁶Akha kimien okpa bhi ibha yele, "Khakhan bhi ofure, bha ghonghon bha khon." Akha miẹn ẹ bhari ọmen bhe ne ele, ọmen beki honin? ¹⁷Onun wede okpa sẹyenon irekelo ọ tobọle, akhamien ọmon iwenan, ọi yuumin. ¹⁸Oria kha yesabo yole, "Uwẹ mon irekelo ọ, imen mon iwenan." Ru urekelo nonse manmen nomon iwenan, imen kiye ru urekelo osemen manen nomon iwenan. ¹⁹Uwẹ reobho Osenobula okpa ribho, uwẹ lunonsen. Okpanon ene elimiebe yẹ rebho ọni, eguonalen. ²⁰Uwẹ ganon nun len, ọria non bhalen ebalu, ghe ureobho nomon iwenan ihoho non? ²¹Oyi Ebrahimu nan Aba manlen kinonan genlen bhi iwenan esili non lulu nonre ra Aiziki ọmon non sọle zo ese bhi ojukhuo? ²²Uwẹ dagbe urekelo ọi wenan bhi iwenan osele, re ji eni iwenan urekelo nonsọle damaman gbe tanlan. ²³Ono ojiebe ọda kha mon omuse yole, "Ebrahimu ọire bhi Osenobulua, irio ada kale bi ulunosen." adati ọle ọmọe Osenobula. ²⁴Uwẹ ghe iweanan ọsiesili ọri ọria man oyi urebho okpa. ²⁵Bho onun wede okpa sẹye ọyi irehabu nan agbile ọya role man bhi iwenan esili non rẹ ye enan jiele uhonmon obokhian ọda man ele uwede obhebhe rekpano? ²⁶Beji egbe nomon orion riye yuv irio yẹ non ure keke ọ nomon iwenan oiyumin.

3

¹Bha hẹ jibha ne bunbun ha yi omanebe, ibhomon nin ikpea, ranmude ene man ebe ele manman mon igueze non sele bho ode non gbale. ²Man ne bunbun dua awẹ bho ode ne bunbun. Onohirekhin non bha awẹ bho ode ọta ne bunbun, ọno ọria nin ọle ọria non gbale, ọle yegbo sabo rẹ gbalo ghe egberebhe. ³Ejayanian, uwe ha gberan esin bhi unun ne ha henmonlen man, man dẹ sabo gbaloghe egbe non sole rebhe. ⁴Selo bhonan, aha miẹn oko ede, eberokpono yẹ okpahoho ọle suale, bi ukpomi alaba khere suale ni ọguoko rẹ rọ se egiokhan. ⁵Irio yẹ non, ukpolamen omion khere non bhe egbe non sẹ manlen, irio rẹ degbo emin emin ne bunbun. Sẹye selobhonan omi eranlen khere ọle tue okpewea. ⁶Onukpolamen nan a ranlen non, non mun onangbonan fiọ bhe eke ilueminebe bhe egbe man. Onu okpolamen nan ri iton bhi egbe non seman rebhe, oimuno, fiọ bhi eke oranlen ọsi iyenlen ọle tobọle ọi sẹ ye ato bi agberanlen. ⁷Bhekẹ elanmen ewe rebhe, afianmen, eyan bi elanmen ede ai muere bhu uwa non ọria ha gbalo ghele. ⁸Oria ribho non sabo gbalo ghe ukpolamen.

Ebhi ebe okpa vunlẹn bi obi rebhe.⁹Oleare man rẹ gen ebialẹnman bi Abba man, ọle man seye rẹ ghumu eria, nan manlẹn bhi adudu bi ukhu egbe non si Osenobula.¹⁰Bheke onun unun okpa ọle eronmon bu ihenlen nan dagbare. Ibhio men ni ikpea, hei jonan ha ririo runan.¹¹Bhasẹka mien ede nan da samẹn obhon unun nan da samẹn non rienrien bi amẹn non riala?¹²Bhasẹka mien a ri fig tree, ibhio men ni ikpea, mi ikpe olives? La a ri grapvine mi figs? Iriọ ye non amẹn ubhen ọi saba rẹ na amẹn non bhenbhun.¹³Kọ wanlan non len eba rọ ọta ta bhe ewe bha? Jọ onọ ọria rẹ man bhe eke iyenlẹn non men bheke iwenan non men, idegbere bi ewanlẹn.¹⁴Aha mien uwẹ da mon okhọ ariala, elobho bi okhoebe heidegbo abhaogheli reji uhemonata.¹⁵Onani ye ewanlẹn non ni okhun vae. Osonagbona non, ọiyọ so orion, ose esuu non.¹⁶Eji elobho ye bi okhoebe, orughu bi izingbe noni men rebh.¹⁷Okpanon ewanlẹn non ni okhunlun vae okhiamin, ọda mon ofure, ahoemongbe, idegbere, ewanlẹn, irohan bi ikpiru non men, ononi lueku bi okhọ agie.¹⁸Ai ri ikpiru non khaile kọ bhe eke ofure bheke ene rọ ofure khian.

4¹Je uwo bi iguiẹ zọ da bhewe bha? Eyi okhole ebe mon ne bha? ²Bha guano bha imien. Ibha gbugbele bi azeku mien, obọ bha bha gale. ³Ibha imonlẹn ranmude ibha bha nonlẹn. Ibha bha non nonsẹn ọle zele ibha bha mien, nibha rẹ lu ebe ghon bha. ⁴Ibha nikhuo oghẹ! Ibha bha ba len ghe ọria non zagbon bhosho regbole kinlẹn eyinlan Osenobula? ⁵Uwe ibe riale ihoho uwazi rẹ yi ọle ghe, "Elimin non khaile ni ọle remanlẹn non enlẹn bheke manlẹn manman mon oyadan?"⁶Osenobula manman ri eseleghẹ re, uwazi da yole, "Osenobula shi ene hian bhegbe kẹ otọ, ene mun ekpen ki min wshi okhunlun." ⁷Regbe Osenobula. Khu ojuu va egbere re ọki nẹ ninẹn. ⁸Sike Osenobula, ọle ki ye sike ẹ. Bha kpobọ khia, ibha ne lu eminlin obe, bha khia okholea, ibha ne jokhole eva. ⁹Lu akhie, ha vioya, bi evie! Oje se jole kin oriala bi ewele kin ekekherẹ. ¹⁰Bha shegke kotọ bhodalo Osenobula ọle ki shie okhun lun. ¹¹Bha he zunu jegbe, ibhio nikpia. Onọ runu ji obhio ọlela non ri obhio ọle ka khian runu ji uhi bi ọgui eze uhi. Ukha ruhi ka, uwẹ iyi onon rekhan uhi, sokpan obhu ohion. ¹²Okpa seghẹ ọle hogbuhibi obhohien. ọle okpa sabọ hinmin ọki ye gbe. Kọ huwe, uwẹ non gui ezọ ene dia ke ẹ?¹³Ka ehọ nia, uwẹ non yole, "Elena la ewie iman ki diọ bheke oni ebholo nan bhi ukpe okpa bhenon, duẹki min elele. ¹⁴Họ len ebe la sunu ewie, bi agbon non se khin? Ebulu uwẹ khin non ha dagba re bheghele khere ọki hoho kua. ¹⁵Okheke, uki yole, "Okha ghon ebeaken, iman de ha zibho ze lu onan la onin." ¹⁶Bhinia uwẹn degbo emanman ofe. Eni emanunan nin rebhe osobe non. ¹⁷Bhinia onon rẹ len lu eminlin esili nọ bha ka luole, ọki kin eminlin obe jole.

5

¹Vae yan, bhe ne fele, ranmude emiebe nọ va de gi bha bha haviẹ bha ha lukakhie. ²Efe nasa bha owo woa bi ikpon nosebhe ofitutan. ³Igolu bi isilva nose bha ọria uria bi imoto nasele oki sosahi gbẹ. Oki li-ifuegbe nie se be ranlẹn uki gbu ukuo bhotọ khe egbe khe ukpede no kike. ⁴Ghole, enegbijoburie nu bha haeosa bhu ugbọ nose evie tie. Evie ose ene konemen nose Osenobula ye. ⁵Uwe yien uyien miowobo bhukotogbon regieghe. We kikponobudu bho nukpedugiagia. ⁶Ufuenẹ udaye gbọnoria nolonosen obhanehimegbe. ⁷Mon izieghe bhekeona ibhio, okuse uvade nosi Ijesu Kristi. Feghe omugbo amugbo oki moen izegbe khe ebokole okuse amonhenhen biọ kike role. ⁸We ye moniziegbe, mudue zeze, ranmude uvade nosi Ijesu oki sire. ⁹Ezuyon, ibho dae-egbe bha, bhe gia da mien abha guezọe ghe, onobhuoien ribhu ukhueje. ¹⁰Rei igemililin ibhio re nabhe eke oya bi iziengbe osenakhasẹ nẹ ka ta emoẹ Ijesu. ¹¹Ghe man ghe nẹ bhoni ne moi iloya osi Ijobu, uwei len emama nọ si Ijesu, mailenmi ekeigegele bi itohan nọ osole. Renenarebhe, ibhio men eirotọ bi okhulun vi-ihenlẹn bi emi-noireha-khin. Norediarọ gi-ihehe nose a yi hehe. Gi iheye nose hayi ihaye, be-gia damien ubha nan bhi iziuzọ. ¹³Aimioria no loyabhe ewebha? Giọ neromon aimonoghoghon? Gio ha sue-ilolo. ¹⁴Amimionokhomo gio datie enedion ne bhe ekeotue gile neromonale. Giele rebhili sole bhelinn nosi Ijesu. ¹⁵Ghe eromou rebho ki muọ nokhomon egbedan Ijesu ki reole kpano. Ahamien ọiluolukholọ akire bhole. ¹⁶Kozi nose bha mien ghebha bi bha ha neromon negbe bha begia da mien egbenan bha eronman so no lunosen oimu bhopia. ¹⁷Elijah ọria bi mien nọ. Oi mama neronmon namẹn heirolo bho notọ bhe eke ikpea biu khionmen. ¹⁸Eni Elijah da khie neronmon. Egua okulu dagia men rolọ eni emiotọ de mikpere. ¹⁹Ibio men ni ikpea a hamio nosi bhe motare oda minọ sabo kia reqlere. ²⁰O noriani ki len onosabo reoria si bho olukolore oimiolen fan si bhu uu rẹ bi udegue emiebe nebunbun.

1 Peter

1

¹Ipita, onazele osi Ijesun Kristi, rẹ je eriobhe negha leadio bhi je rebhe, agbotu nazele, rẹ na agba ebholo osi Pontus, Galatia, Cappadocia, Asia bi Bithynia. ²Ona da kiebe no obọ so osenobula na abaman var na rẹ lu iwena nonkpekha bhe ekeorion bhe eke irehobho emonlẹn bi Ifiaman- aranlẹn non si Ijesun Kiristi kua. Ese ohe kiose, ofure nonse tue-okhun. ³Akhuemen osenobula na bi ebialẹnman Ijesun kiristi! Bheke itohan nonsole, odarubiemin osogbon manlẹn ni imanlẹn are ha Iyemin osi Ighodalo non neke Uguakpanọ bhi idin non si Ijesun kristi bhe we eneyulu. ⁴onada kin alebhuku noifuan, noi moi iton, noi mon-ufomin. Aire ya khe bhe egua okhun. ⁵Ahu noso osenobula ọle ru-ugue guele bheke Ireke leọ nọ rẹ enin re non mue egbe na rẹ zole gbe re bhe eghe non ki ke. Uwẹ mama ghon ghon bho ona, aremie min okheke nuwe are ha lua akhie ra mude ekpokpo keke nuwe miẹnlen. ⁷Ailuona na rẹ rilrekeloọ nose ma non men gbera elomon non fuan, are ha remien ai domonlẹn bhe ke eranlẹn. onaisunu be na da mien ireke leọ nonse oki mue ekhuemen, oriri bi ogho bheghe na rẹ ri Ijesun kristi ma. ⁸Uwebha se miolen, okpakinọ, uda hoemonlẹn. Uwebhasẹ miolen nia okpakinọ, uwẹ dareọ bbhole bheke aghonghon bi Eghonghon ọda vuon bho oriri. ⁹Uwe kida mien jegbe nonse ihaosa osi ikeke leọ nonse

bi ẹnin ọsi oriṅ nṅn-ọs. ¹⁰Re khọ ọnẹnina, enakhase ne kata ghe ẹseohẹ nuwẹ da miẹn, eda guanṅle bhekẹ ire lo sotọ bi ifẹmimghe bhekẹ kẹ ekpẹn. ¹¹Ibha da gha nọ i bha leọ ọnṅriani bi ọnẹ eghele narẹ tale ghe Ijesun Kiristi ọdẹ loya bi orm nṅn da rẹ khanlẹn. ¹²Ada rẹ manle ghe ọiyegbe nṅnsele ele ga. ọkpakino, uwẹ bhekẹ na kire ha tama ele enemini na ta bhekẹ ẹmṅn nṅso osenobula nṅn nekẹ ahuẹlimin ọkhiale vae naje nẹguaokhun vae bhe-enemin nẹ ẹhi mṅnda guanṅ nemiẹn. ¹³Bejẹ ki diariọ, re-akpa gba nṅnsọ ọkhe nṅnsẹ. mudianṅsẹn. mu Ighodalo nṅnsẹ bhi ẹseohẹ nan da mu jẹ ẹghe nada rẹ rijesun kristi ma. ¹⁴Bi imẹn nehẹmṅnlẹn, Ibha rẹ robọ re khan ebe ọkhọ bha gnanṅle bhekẹ eghe ni bha bhare lẹn emin soso. ¹⁵Ọkpakino, be jarẹ miẹn ọnṅn tatiẹ ọi khiamin, uwẹ di yẹ khia bhe min rebhe. ¹⁶Aigbṅ leọ bhotọ, "Kionṅ khiale, ramude Imẹn khiamin". ¹⁷Aha miẹn uwẹ datia "Aba" ọnṅriani nọ bhuohien abọkpa (nṅin bhṅin Iyegbe) be ni Iwena ọnṅ sọ ọdeṅde dia, ni bha rẹnẹ ghe nibha rẹvae bhekẹ ekpẹn. ¹⁸Uwẹ lẹmin ghe ọiyemin ne ria be ẹlṅmṅn bi oze arẹ faẹn si bho obọ uuki re ni ibha lue lue bho obọ ababha. ¹⁹Ọkpakino, aran Ijesun kiristi nṅi bhṅn iton bi eria bhariabha ọle arẹ dẹ. ²⁰Aizi kiristi ọkuesẹ agbonu ọsṅnagbṅna, ọkpakino, aki rọ man bhekẹ eneghe nṅn kike na. ²¹Ukegbṅle uwẹ da rẹṅ bho osenobulan, nṅn riṅle si bhekẹ idin re nṅn da mu oriri nanlẹn be ja da miẹn Irekẹ leọ bi Ighodalo nṅnsẹ ọki ha ribho osenobula. ²²Ibha ro-oriṅ bha khia nin ibha rẹ kae ehọr ọsẹ ẹkẹata. ọna kin ahoẹ mṅegbe ọsi ibhio ọsẹ ẹkẹata; be nṅn ki dia riṅ bha hoẹ ẹmṅegbe bhṅ ọkhọ ọkhọ ọkpa. ²³Aichiebiẹ ugbaseva, ọiyẹ kẹ ikpẹ ne ria, Laenefuan, nṅn nekẹ ẹmṅn nṅnsọ osenobula nṅnyenlẹn vae. ²⁴Egberebhe dia bi Ilumu, oriri nṅn sṅle ọidia bi aroro nṅn sṅni-ilumu. Oni ilumu oikaka ena-aroro denẹ kua, ²⁵Okpakinṅn, ẹmṅn nṅn so osenobula be ejoye ọle ọye. ọnẹ ẹmṅna ọle ọnẹ ẹmṅn nṅnsọ osenobula na tama bha.

2

¹Okpakino muolukhṅlọ rebhe bhi egbṅkpen bi ohielu, abadaghemẹn, ihienlo yiẹn bi irunu gbe rebhe. ²Bọ ọmṅ nan labiẹ rẹ guanṅ amẹn iyielen nṅsi orion, bejia danien oki rẹ wanre bhekẹ ẹni. ³Uwe hadanmẹn ebianle uki kere ọ moitohan.. ⁴Buolere uwe nudo noyielen nagbon hele, uwe kikion ọno osẹ ze le natiolemili nṅsṅle. ⁵Uwe yie diabu udo nṅyielen nanbon bu uwa osi orion bejọ dadiabi ene khiale ohenlẹn ne zṅese oso orion jo Osenebulua no nobi Ijesu khristi vae. ⁶Ebe nṅkhiale gbonlẹn, ghe, ime gbelotọ bhi izion udo nọ muwa monlẹn, nazele bi natiole emili, ọnṅ kire khi nṅrẹbhṅ ọda miẹ ẹkhṅlọ. ⁷Ọnṅ ọghṅ kion ẹsẹ nṅrẹbhṅ ukpanṅ ene bha rẹobhṅ, "ọnu udo ni nebu uwa hele, ọnan kikien ọne ẹlotṅ". ⁸"Bọ ọnu udo nẹ ekpokpo bi ọnu udo nṅ mune ẹbhṅlo dere" Edere ramude ebha rẹobhi ọnṅ ọta natamale nealu. ⁹Eria nan ze le makhi, ohenlẹn namuekpena, agbebhṅlo nekhiale, Ebhṅlo nekon oso osenobulua. Beji uwe darema ohanlolo iwena nosi ọnṅ riani no tielea sibheke ebiuki re vae bheke urukpa ọanlolo. ¹⁰Eghele kaharibhṅ imale bha kiera, Ejakiyena eso osenobulua makikhi. Uwe bha kamṅle itohan, bhejayena uwe kimi itohan. ¹¹Omṅle, ime datie bi erioṅbhe bi ene ribhi iyaebhṅlo nima siegbe sibhi iwene efuegbe re ọna nṅ ọkhṅle manle khṅnlẹn. ¹²Iyielen nṅse manlẹn kikion ọnṅ mose, bhe ẹwe eneriani ne bha len osenobulua, Ahaki mien eru unu gbemanlẹn bhe emili ne mien, eki daghe ilueminosen nṅsẹ be eje ekhemẹn adakion oso osenobulua bhe eghe ọnan re vae. ¹³Muekpen nuhi rebhe ne erebhṅlo khian gbele ramude ebialema. muekpen nṅ ọnoje bṅ enekokhune. ¹⁴Bi ene rebhṅlo kian, ne enebhṅlo zẹle nea gbilunṅ se gbo obṅ riuhi bi ekiye reihanosa ne ene lunosen. ¹⁵Ọnan ọnṅ ọkhṅle osenobulua, bhe eke ilunṅsẹn eni uhuki rebhe kilan unu. ¹⁶Be eria neribhi imu, Eri iyan egbemen adueki emieṅbe, ọkpakino dia bo odibo nosi osenobulua. ¹⁷Muekpen nṅ orebhe. Hoemon iboloea nibha koribhṅ oga. Jofon osenobulua amuen. Muekpen nṅ ọno oje. ¹⁸Eguomadia, degbere ne ebialen uki amuekpen ọye ene lue nosen ọkpa be ebialen ne muekpen bhe egbe, ene yẹ gbohielu. ¹⁹Adẹ gẹn nṅ diale sade, ramude oleni osenobulua rebhṅ, ọria nṅ moiziegbe iloya bhe eghe nan re luole emioya bhe egbe. ²⁰Elele be uaki mien sode uluemieṅbe bi iziegbe sade ọle elele olukhṅlọ? Ahamien ulueminosen adagbeṅ bhṅ bho obṅ nosi osenobulua ugmi osẹ. ²¹Ramude ọna ada tie ea, Ijesu yẹ lenya nan rien ori Ijẹmi bho otṅ nuwẹ arẹkhanlẹn bho oẹ nṅle zẹle nurekhanlẹn. ²²Ole bha luolukhṅlọ bi ọti bẹbẹyẹ bhu unu nosṅle" ²³Eghele naki re ha zuozuole, ọbha ha khṅle ọbha ha yie yie elolo re, ọda muegbṅle nṅ ọnṅn bhṅo ohien nṅdiale. ²⁴Ole tobṅle mue emieṅbe maulen bhe egbenṅsṅle reha khion ọno oran beja damie ima bhaye ha mṅn obṅ bhṅ ọne emieṅbe rejẹ ọnan ima kikion ọno yielen bhi ikhiale; Bha asan nan gbṅlele ima miegbenṅdanlẹn. ²⁵Imarebhe. kirẹ khian bo ohuan noyulu, Bhe ajayenan ima ki buṅ ọri ihuan kon bi oniyielen manlẹn riṅlebhṅbṅ

3 ¹Bhono dena, we name ukide gbere nodoe. Luona ahare mie epea eso vhare-khalen ota no sosenobulua. ²Ramude we degbere, eleki muagbon nosele no senobulua ramudu degbere nosokhuele. ³We Iuna, oyi ramudose nuwe molen, oyi ramue emiose nuwe heouhegbe. ⁴Okikilen ramudokhoesi bi ekpen nuwe molen rekhan odae no ki emiose uhelolo nososenobulua. ⁵Ebi Ikhuo esi nakamie rebue, nebue, nele muokhole yan osenobua lulu. ⁶Bhono-dena, Sarah re muekpen nṅdṅle Abraham nore tiṅdole ebeyanme omioni Sarah we kikilen ade we luemi-esi nabi oni Sarah lulu no da nṅfen osenobula, oda muekpen nodole. ⁷Bhonode naye wẹ nṅdṅ, we yẹ rṅkhṅlesi nokhuoṅ yẹnlẹn vṅhwalen nṅso-senobulua ramude eniklauo vṅhadia bikpea, vṅhahu. Uki muekpen nokhuoṅ bi oya nuwe bi ole ko ki okpa vṅhelolo nososelobua. We luona nadṅ mieghe osenobulua ki mieo we eromo. ⁸Narẹrṅlesotṅ, vṅharevṅhe, vṅha jokhole okpa, vṅhamo itohan jegbe, vṅhaholo emoegbe bi Imio, vṅha degbere. ⁹Vṅhahai robe halobe, vṅhaha reghumu ha-aghumu. Oria hare luekhṅlo, nerṅmṅ nalẹn. ọna osenobulua tiẹ nudolu nemiesi da kiṅsẹ. ¹⁰Onoholo nole holo emoagbon, no miṅdesi vṅha gbon, oki muṅlẹmi nosole vṅhota-obe, okiye miunu nosole molen nṅ hai tṅteku. ¹¹Ọnṅya ki donikeke si vṅhemi ọbere ọkiha luemi esi. ọnṅya ki guano mi ọfure, ọki khurekhanlẹn. ¹²Elolo nososenobula oidaghe mi esi, ẹho nṅsṅle ọiherṅmṅ nene luemi esi na. Elolo nṅso senobulua daghe ene luemi ọbe. ¹³Hṅkhṅṅoria nṅ yasabṅluwe khṅlṅ ade emiesi ọkpa ole ọkhṅle nṅsẹ holo nṅlṅ? ¹⁴Wẹ hada loya ramude mi-esi, oyamẹniẹ. Haijemilin nṅ rofen muele rofen muwẹ. Jokhole nṅsẹn sotṅ. ¹⁵Nṅfẹn rẹmuwẹ, wẹ wo

mokhole yan Jesu ghe ɔle opa hono khia-khiale We wolo muegbe nure tamagbon onuwe muokholeyan. Rokholesi bi ekpen luona.¹⁶ Mokholesi na da mien ghe ene runujię be osenobua nuwega, ekhole ki luelea. Ramude unu lel rejię vhi emi esili nululu bi agbonesili nu weyenle ekeli Jesu.¹⁷ ɔimęmi ade osenobulua ɔle nuwe loya ramu demiesi nu we lulu.¹⁸ Jesu to bo le oiloya ramude itenlobe nagbon yelen. Jesu novha miebolelu-kho oiloya vhi emiobe ni mai lulu noda remalen seguale osenobulua. Agbon da gbi Jesua vhegbagbon no re vale, osenobulua da muolen pano vbegbanlimi.¹⁹ Jesu da regbanlimi ro ni ene rivhiohonigha to tosalobua vha linmi.²⁰ Ene rivhi gbonighan nele da mon Akaehɔ da ɔta ni so selobua na ha nele ta vhi egheghę Noah Osenobua da ramudona mietue lenlen okpa fan.²¹ Enekele da fuan vhele ame. ɔna hebe sunu no miemalen fan no re manlen hari vhaɔon supede nelen.²² Resupede nelen, Jesu dotoa vbobera ososenobua. Jesu da ha khenguale osenobula ejoleya supede ne lena. Alimi-nokhiale, enewanlen, bi ahu, ebi Jesu tale ole ele lu. Evha gbudu robɔ gberale a.

4¹ Ranmudonan kiristi loya bhi fuegbe, we di ye midia bhɔ no kholenan. ɔria no loya bhi fun egbe sibholukholo re.² Bhe ke onan o no ria, bhe ekhere bhe bhi funegbe, o ye lu be no oria gua no, Ebo osenobulua gua no kpa oki lu.³ Uwe ki lu se bhe no bunlu ebi Ijenta kho ne ha lu eyelen bhe ewalen, Ikho, da bhu vonse, eda ilue milin, kakabo tia ɔniluemilin, elu emilin bhu uwede no men eda gbɔ weniwen a ige ebɔ.⁴ Ezilo orumuen khe e ramude uda bale khan bhe ke olokho bhu wede no men, ran mudɔ eki ha te mon be khe e.⁵ E di to bole taman onɔ mnegbe no re bhuokhen ene yelen bi ene yulu.⁶ Ramudona a ki tu ukhumuje man eno yalu, a ki re mien a bhuokhen osi funegbe bi aria edi yenlemi bhe eke ahuęlinokhale bhu uwede nosenobulua luele.⁷ Uwuse bhe mirebhe ova e o ye sire bha ha ribho okholeokpa, ma de kholene bhe ke izilolo ramude eronmon.⁸ Gbera emirabhe, Amon uriobho no yow. bi Iwemolen ji ozeva, Iwe monlen kiugue gi olukholone bunlu.⁹ A mioria bhe gbe re de kho ɔgiva ni azu you iye.¹⁰ Bi ji man mi Izokhe ke ke nle re go ozeva, Imuse ri iwen nosenobulua bhi ahu Itokha bhu uwede keke.¹¹ Akha mien oria talole, de emon osenobulua de emon nu ta ra khu re bhe ga be nosenobulua rie rięlu emie re bhe bhu wede no muo ri ri osenobulua bho ke Ijesu.¹² T'bihiomen, e khole bo orumuyen bhe edamen no dia bi eranden no sunu jie, e ha khole be na yole e mino bha seka sunu khe no je.¹³ Bho na, ebore khi o de ba iloya o si kiristi a khon khon be gia damien u we khonkholen be okhole no ekhon vonlen eke urema oriri re via.¹⁴ E ha runuje ramudi elinlin osi kirst, eronmon ki ose ramude akhunokhiale oso riri be Akhunokhia oso osenobulua ɔribhi Iyenlen ose.¹⁵ Okpa ki non ukpokpa bhe ewe e loya bo ɔgbugbele, oyi eneituemiebe bi ere mon khan.¹⁶ A kha mien u loya bo kirisian, gia mien ubha kha mon ekholo, bhe ke nan muoriri nosenobulua bhe ke one lin ni.¹⁷ E ghe ibhokhen viae no re mukhen 'bhu uwa osenobulua. O hamukhen bhi malen be ene bhariobho osenobulua ki ru ye ne bha kaehɔ emulo senebulua na tale 'a.¹⁸ o ha ha mienmen ne ne kunosen re mi eni 'a be kaki sunu je ne mon osenobulua bi ene luolukhɔcɔ? l¹⁹ Ramudona bha je ne loya ramude Ikho osesnobulua, mui orion nan sele no ɔnomuse no memire bhe bhe jo da men.

5¹ I men muokhor ne enedion bhe we bha, Imen bhe ewe enedion bi ene to ta elose ɔsi iloya osi kiristi be men ukpo kpa ne co khale bhe eke oriri no rema.² Kionɔ ri iwankon o so senobulua iwan no bhodoto ugbelo khe, aga bi ɔnogbelo o yosi nu liole, tokpan uwe mon okhole ikho nure lu, be khobhe lo lo bhe ele le okpa kino okhole na re ru.³ e kha lu be ebeanlelen bhu ukhon mon ebholo ne ri bho udoto e nu we gbelolo khe e bualu, binu ki yemiji iwan bholo nu re khun.⁴ e no okhamulen ygbelolo khe oki re viae urema, we ki mien onu kperu no bha fafa oso riri.⁵ Bho nu wede okpa bhane lawanre Ikpia zegbe obɔ ni kpia ne wianrene. ore bhe ru ukpon osi de gbe re guegbe bha ru ukpon osi de gbe re gu egbe bha ha ga onɔ de ɔde. Osenobulua gua ne bho ne kho, okpa kinɔ ɔri itkhan ne enedelegbere.⁶ Ranmudonan de gbɔ re bho udoto obɔ osenobulua no kponole be jo ta da twen okhunlu so ne khele. se le.⁷ Mu no osenobulua ebɔ kpokpo e bhuđu ramude o gbɔ lo khe e.⁸ A mon okhole iluawe, wa ye a ta elo loa nosen, ramude eyian no ju kha ga ijerɔbhe ɔejuanɔ ebholo no kho no ria a.⁹ Mudian fi keke gbɔle. mutoto bhi re kolio. We lenmi eni bha ko mon ure bho ne ri bhe eke agbon e mu a ɔnle bhi iloya nobulun.¹⁰ Aha ki mien uloya fo bho bhe khele khe re, osenoblua no yan ituokhan, nor da tie e bhi iyenlen ede de mido ɔso riri bhe linlin o si kiristi o mu emi re bhe se rię, muegbɔje, ɔmuętoto.¹¹ ɔle akhu rebhe khe ke bhe de de mi de ise.¹² Men muekpen ni sivanosi obhino no muse bhi rekelo, men ghen ɔne be na, no bha tan jie bho bo na le, mie mu okho rię bi mien taman ɔrebhe bhi egbe ni men ghenlen eke muata itokhan ɔsi osenoblua. Mudian bhe keɔle.¹³ Ikhuo ne bhi babiloni na ze bhu kugbe jotue. Iriyo ye Imaki, ɔmon men ji otue.¹⁴ Ne men tuzeva bhi e Ikhomonlen bhi fiofio olan men kugbe. ofure ki ose bha re bhe ne riɔ bhi kiristi.

2 Peter

1

¹ Isimoni Ipita, igbon bi ohon ɔsi Ijesu kristi, reji enebholo nin mien ɔni irekeleɔnhɔ no ghanlan boni iman remien, irekeleɔbhi ebiedale nosi Osenobula ɔseman bi Ijesu kristi.² Eseqhe bi ofure maman teę okhun bhi eke ilenemin so Osenobula bi ɔsi Ijesu ni ɔmięmanfan.³ Bhi ahu nokponole ɔnosle, eminrebhe si ięnen bi ayeę iyenlenngbale aki reman fo big alenemin so Osenobula, notie man bhi eke oriri bi ɔmenfo ɔnosle.⁴ Bhi ekeolenan ɔda vive noghanlen bi ɔnokponole man, boni adamien uwe ki ghale nhi oni iyenlen sole, bonuwe kire nemin ebe siɔbhoto.⁵ Ramude ɔna, zakhuakhua, nure yen iyenlenogbale deba irekeleɔbhɔ, redeba ɔmen re ilęmin bale.⁶ Redeba ilenemin re imugbe ebęę bale, redeba iziengbe re ayeę iyenlenogbale bale,⁷ redeba iyenlenogbale re ajeje ɔsi obhio bale, redeba ajeje ɔsi obhio re ahuęmonegbe bale.⁸ Enemin daha neę eda ribhi uwe bi eda wanre bhi uwe da sabo kien agan la ɔnobhamikpe bhi

ilēnemin nosi ebealeman Ijesu kristi. ⁹Okpakino onommon enemina idiabi oruelo noidaghe odurele, ramude oyelea aki kpole sibhi eminebe negberaa. ¹⁰Rejona, ibhiolo nikpia, lu onomene nure ri utiemin na tiee bi uzemin na zee se, uwe aluenemina, uwe ida fidon. ¹¹Bhona ada mamam tuje uwede nien nure nabhi oni eguale ededeminda nsi Ebealen man bi omieman Ijesu Kristi. ¹²Rejona imen imuegbe eghe rebhe nire aye eneminan rebhe re, orekien uwei len ele, bi orekien uwei mutoto bhi emota none. ¹³Imenta odidianimen reribho oni uwaoya na nimen regua okhun bhi ayeia emin re. ¹⁴Imen ilenmin bhi eghe nobharegbe oni egbenan (uwaoga) iyeda haribho, ramude Ijesu Kristi ni ebaelen man kirona mamen fo. ¹⁵Imen di zakhuakhua bona ada mien imen aki kpano ibha ki sabo ayeneminan re. ¹⁶Bhona iman bha rekhan okha narewanle manman eghe niman reji ibha len ahu bi uvade nosi Ijesu Kristi ni ebealen man, okpakina iman ikien oseli reji oriri nosole. ¹⁷Oda miogho bi oriri bhi obo Osenobula naba oghe unukpuru retamanlen bhi ahuoriri, oda tale, "Onan omom nimen humonlen, noremehon ghonghon." ¹⁸Iman toboman ihon onuruna no nabhi okhu vae eghe niman redibale haribhi ukokhu oke nokhiale. ¹⁹Iman daha mon onakhase emonlen nomon omuse, nokien ebemen sade ibha rokholegbho bukpu nobhala bhi eke ebiuki. okuse oni ukpede rele no ahianhian osewe okpa ada bhala uwe bhi no okhole. ²⁰Regbera enarebhe len ghe akhase ivae bhi eke ebora lenlen. ²¹Abha mia akhase noni iho oria vae, okpakino eria italomin beji ahunokhiale reha noele.

2

¹Akhase ohogholi buenebhore, irio emaebe esohogholi dayere bubhare. Eki feke re ekhokho re emon nomon, nonria okholea re, be nea reye he ebealele nondele. Ekia re uria oseje bhupekegbe. ²Ebho nebunbun kire khan-uwede nonsele nonbhagba, renu-ukobo nonsele, uwede emota ki kien ebarunuje. ³Bhe ke Ihienloze nonsele, eki ro-oto omulu vunenbha. Uria nonsele ki mon rele non da vade, bi ufean nonsele oiw. ⁴Osenobula bhare hunman enehi nelue emiebe. Nonrediaro oda munele nin Tartarus (Itatarus) ne munele bhi ighan ose-ebiuki dore si ukpede Ibhuhien. ⁵Seye, obharehunman onangbon- naka mien. Orediaro, oda ri Noah gbakhua, nonha te-emoi-ikhiale, deba enetuin-ihinlen nekele eghe non re ro ologho fue agbon nebha-reobhosobula. ⁶Osenobula gboye shia-agbebo osi Isodom bi Igomorrah dio bhe emon bi uria bheke ofuean bi Iyama osebe da sunu reje enebhale Osenobula. ⁷Okpakino, reji Iloti non lueminosen, eda ha ri uyemin non bhagba yenyonlen bhekebo nebhalen- Osenubula. ⁸Beja damien onokpea non lueminosen nonha yen bhe-ewelederebhe, da ha mon obalo bhe-ekere orion nonsole ramude ebale daghe bi ebale honlen. ⁹Osenobula len ebale mi-ibhokhanlen fan sibheke edomenre ye bi ebale re mun enebhakhia bhonlen reji ukpede ibhuohien. ¹⁰Onai mama kien emota reji enebhoni newo rekhan ohomon osi itele osi Ikpakpaegbe bi irelogbuhia. Emon Izebhuu bi itobomenze, ofeinmuele nererunuje-enemon-oriri. ¹¹Ehi mon Iwegbe bi ahu non kponle, okpakino ero mu-ihenlen osi ibhiendaebianle. ¹²Okpakino, enebholo nedia be elamen neiria-eria, aiwo mele da uria. Ele bha len one bha mue-ekpen nan. Bheke uria, adiyeralea. ¹³Edi-min-Ihaosu reji emiebe nele lulu. Etamin owowobo oso odamen ghe ofubhegbe non. Iton bi iwon non. Eghonghon bheke omulu nonsele bje ha re ha nee dujie. ¹⁴Emololo non vuoni gboghele, emiebei khanle. Eki ha sienirion ne bha mudia bhi Ijonkpa nabhe ebeimen, okhole da vuonin ohomon non bha gba, Imon naghumulun ole ekhin. ¹⁵a zuwede nongbale-obo do ha bibi khian bhuwede osi Ibalamu nomin beor, non homon nan re hale osa osi onon-bhalunosen. ¹⁶Okpakino, odabhueegbole ude bhekeemiebe nonsole-iketeketere nonre ro-ekpenlen-obho bhe emenmen nonsole. ¹⁷Enin-ikpea nan da kin-ikuwe ede nimen-ye, bi iku no ojahoho mukhian. Na mu ojebi osi ebiuki yakhe ele. ¹⁸Ede go ehio osi ihanholo. Eromen osi-ikpakpaegbe Sie-ebho kegbe. Eki ha lele ebho sike egbe enezakhaukhua nere negbe bheje enebho neyen bheke ifiobodon la ye. ¹⁹Eda ve-omienfan nele, okpakino, eletobele igbon bho elekhin reji itele. Ramude oria ikin igbon reji ebe mahu nole. ²⁰Ahamien esabo negbe nin itele nonso-onagbona non nukobo nonse-ebian len man, omienmanfan, Ijesu Kristi, oda gbochieye muegba nere mio-obo kokhune, onehe nonkike ki khone onin ihenhen. ²¹Oaremen rejele sede ele bhaka elen uwede osi ihunosen doregbera ele kika lenlen okpakino fiege deno bho eke onuhi nonkhiale namunele. ²²Onitana, emota non rejele; "Awa chie dio bhe-ekpa nonle kpale, bi une nankhoa chie dio bheke ekhuoro."

3

¹Enihoemonlen, onakire gba bhebe ojeva nikise ghen jibha bheke enaveva ayere non nire guabha okhole kpano osesili. ²Bejibha ada ye enemonire ne nohen akhase nekhaile tabho to eghe no gbera bi onuhi ose bianlen manlen omienmanfan non nobo enojohenlen reman. ³Khalen ona, ghe ene runun riaa ria deva ikpede okike. Ediha runun gbagbon ekiye halube ye ele. ⁴Ede tale, "onive owuvade non sole kibho? Nabheghe ne naba manlen re we ejemi ye oye nabho muhen nare monagbona." ⁵Ekimama yelea ghe eghenomama rele bheke em Osenubula enoknun bi onoto dava domudia bhukamen bi eke amen, ⁶namien olearia ria onagbon an bhonegheni, bhologho amen. ⁷Bheke onemonlen areye rokhun bi oto gbakhua khe eranlen ekien eba muobhotto khe ukpedi bhuohien bi uria osebo nei men. ⁸Khejosiebhewanre, ghe ukpede okpa bhobe bianlen idiabi ikpuli irion ikpuli yedia bukpede okpa. ⁹Ebianlen isibhive non solere benebho esolu, nore diairion. Okimoziege khe manlen oiguanososoria, okpakino nonrebhe fiegeden buolere. ¹⁰Ebiorediaye, ukpede osebianlen oave boyi: Enokhun kikpano bheke owogho nokhua. Eranlen detue eberibho rebhea. Onoto bieberibho rebhe deoa. ¹¹Bonamien onughedena adareia onemina rebhea, oria beweki-dakien? Hayen uyemi khaile bi uyemi Osenobula. ¹²Eje amuegbe khe onukpede ni nososenobula. Onede ni, eranlen adare tue okhunluan, eberibho rebhe kilala kua bho gbigbi eranlen nokhua. ¹³Okpakino rejive nosole maimudian khe okhun osogbon nikhiale adayen len. ¹⁴Benokidia inyian enihoemonlen, bonuwe khe eneminan, luomen ne nose nare mien weimoiton bi idobo bhiyalo

nɔsole bhofure. ¹⁵Irioyenɔn, riale ghe iziegbo-ya nɔsole ɔle reni jimanlen, bonobhio malen nima hoemon len Ipaulu ghen jibha bhewanen nare nanlen. ¹⁶Ipaulu italonyan enanreghe bhe keebe nogbenlen nanmien emilin ibubheke ɔle naikelen ebetaye. Enebhalen ejaye bi enebho nebhamudian nonsen idegbenyan onan bone luda ojebe nekele rejuria nɔsele. ¹⁷Bonodiayan, enihoemolen, bonuwelen oneminan bheghe, ha kheegbe nɔse, nenbho nebhalen uhinenie oria hefie uhonmon bhefandon, numudian nosen he yue. ¹⁸Okpakinɔ wanre bhesohe bi ilen emi nonsebianlenman bi omienmanfan Ijesu Kristi. Oriri kiso le bhone ghena resededemede ise (Amen).

1 John

1 ¹Oni emlin nɔ da bhi omunhen re ha vade,-ni imanlen, ni iman ri elo manlen daghe, ni iman ghele bi ni umanlen ri obɔ so noretɛ emonli iyenlen. ²Gbokie, ada zo oni iyele egbere, imanlen daghe ole manlen da si osali o bho. Iman tale man ibha iyenlen ededemede non ha ni aba na zole egbere ni imanlen. ³Ebi imanlen daghe ni imanlen hanlen iman tama bha, bi eji bha da ye deba man bhi oga akugbe. Akugbe nɔ se manlen deba aba, bi omɔn nɔ sole, Ijesu Kristi nɔ. ⁴Imanlen gbi enemilin non ji ibha bi ejadamien eghonghon non se manlen ki gba. ⁵Ona hi oni uhunmuje ni imanlen honlen bhi obɔ ɔle, ni imanlen ye tama ibha: Osenobula hi efua, bhi ɔle abha mien ebiuki hiehie. ⁶Man ha yole imanlen monli ikokhian deba ɔle, iman da ye khian bhi ebiuki, iman bha ohogholi, iman bha khian bhi emonta. ⁷Aha mie ebezele iman khian bhi efua bee non ɔle ribhi efua, imanlen ki ha monli ikokhian deba oboman, aranlen nosi Ijesu, ni omɔn nosi, Osenobula ki kpe iman olukholo rebhe kua. ⁸Iman ha yole, imanlen monli olukholo imanlen ki hahie egbema, emonata ye ni imanlen. ⁹Okpakino, iman ha ko ozi olukho no se manlen, omudia bhi ebotala bi ikhiale nɔ re rehunbhan olukho ne se bhan bi nɔ rekkepamankhia bhi abhakhia rebhe. ¹⁰Man ha yole iman bha lui olukholo, imanlen tiole obhahoghe, emoten non ɔsole ribhi imanlen.

2

¹Enibhokhan, ime gbon onebe gibbha begia damie ibhabha lue emiebe. Ahaki mie omoinemiebe, ima mon ɔezogwi nɔ ribhe ejaba ye, Ijesu kiristi, olevkpa khiale. ²Ole arelo emiebe nosimanlen, oyosomanlen okpa okpano ɔsa agbonrebhe gian. ³Imalen lenmi ima vae dɔleolen sade ima robo bhui nɔsole "Ono oluokpa notale "Ime leosenobulua" okpano qirbo rekhan uhi nɔsole obhaoghli okhi one emuata ɔle. ⁴Ono kire khi nore ɔta nɔsole bhe ekeoni ɔle ihuemogbe nɔsi osenobulua da muse. Ramude ona imalen da len ekeole ima ye. ⁵Ono rebhi nɔyole eje osenobulua okiye khakhian bejole yerha khian. ⁶Obhiome, oyime ghen ebeuhi obhebhe gie, okpano uhi nakagbeno bhe eghe omuhen. Onu uhiedele ɔle ono ɔta nuwe honlen. ⁷Oyediario ime seye ghen uhi osogbon gie nokhen emuata bhi ikristi bi bhu uwe, ramuded one ebiuki kigbera, bi onorukpa nɔsi emuata kibhalami dagbare. ⁸Ono yole ɔle ekeorukpa oye ɔa robhiolo kioyanle eke obuiki ɔle oseye. ⁹Ono hoemon obhiolo nokpia eke ɔleye ramude ona ɔida dere. ¹⁰Okpano ono mon oyadan daobhiolo nokpia ekeobiuki oye bi oikhianmi bhekeibhiiki ɔda khian. obha len ejokhian ramude ebiuki ruoele elolo. ¹¹Ine gbona gie, enibhokhan, ramude emiebenosi ibha areboba ramude elilinɔsole. ¹²Ime ye ghen ona gie, Abanabun, ramude uwe leola reno umuhen reavade. Imo gbona gie, enisien ikpia, ramude ibha kikhon oju muoto. ka ghen gie, enibhokhan, ramude uwe len Aba. ¹³Ime ghen gie Enaba, ramude uwe lenle renoto rehavade. Ime ye ghen gie, isien ikpa, ramude ibha totomi, bi emolen nosi osenobulua ribhekeo uwe, bi uwe kikhon oju muata. ¹⁴Ehuomonagbona bi emili neribhe ekonagbona. Ahamie ono hoemonagbona, ihoemon egbe nɔsi osenobulua onole. ¹⁵Bhe emirebhe noribhe ekonagbona. ihienlo yie osietuegbe. ¹⁶Ihilo yie nosi elolo bi ihiabhe egbe nɔsi agbon-onaiye osa Aba okpano osionagbona. ¹⁷Enibhokhan, egbe nokikee khona. Beji uwe honlen eneyi Ijesu ne tie gbele Ijesu eki vade. bhe ejayena eneyi Ijesu ne tiegbele Ijesu kiwo bunvae. Ramude ona imanlen kilemi egheonkikee kighona. ¹⁸Ejima ye edakpano okpakino eyibolo manlen. Sade ibolo man len ekhi ehɛ nemadia. onoghe nereki kpamo oni kidatare eyi ibolomanlen. ¹⁹Okpakinɔ uwe moi onɛbhillini nɔ nobo onokhialeni, bi ibharebhe lenmi. ²⁰Ime bha ghen gie ramude uwe bha len emuata, qredirio uwe lenmi ramude obhahogholo aimiolen bhe emuata. ²¹Obho obhahogholi okpakino ɔleono yie Ijesu kiristi yole? Onoriani atiole eneyi Jesu netiegbele Ijesu, ramude eyole elebha len Aba bi omɔ. ²²Ono orian nɔyole ɔlebha len len omɔ omɔ Aba. ono yole ɔle len omɔ len Aba. ²³Rejie, one buwe kahon nihenhen joha ribhi uwe Ahamie ebuwe kahon oniihenhen dibhi uwea, uwe kiaribhi omɔ bi Aba. ²⁴Ona oni ive noremale iyielen ededimide. ²⁵Ime ghen enebe gie nulɛn eneriani neholo nɛrebho sibhi uwedɛre. ²⁶Regie, one ebhili nare soe rebhi ekɛlae ramudeona oriabhebhe dakiea luemili. one ebhili naresoe laki mae emilirebhe ona one emuata oyi ohogholi, bejo maele, oribhi ɔle. ²⁷Ejayena onibhokhan, dibho ole bejoda mie eghe noirevae imanlen kiamonlen izeudu oyi ekholo sade ɔvae. ²⁸Ahamie uwe lenmi ghe ɔle khiami, eni uwe dalɛn ono luemili nɔ diale rebhe ɔle bieloe.

3

¹Ghi ukan ahoemogbe nin aba re nin imanlen, ghe nan ha tie man imon non ɔsi osenobulua, onan imanlen gene khin. Ramunde onan, agbon bha len manlen, ramunde e bha len olen. ²Enihoemolen, imon non ɔsi Osenobulua iman ki khin, Abha se ye zole egbe dagbare o bi imanlen ha do kien. iman hi lenmin ghe kiristi ha vae. imanlen de dia bi ɔle, ranunde imanlen de min olen bi eji ɔdia. ³Ononrehakhin non mon oni Ighodalo ni bhi ɔle ki kpi egbe ole khia bi eji ɔle re khia. ⁴Onon re ha khin non la eminebe ra uhi, ramunde eminebe ye abha rekhan uhi. ⁵Uwe hi lenmin ghe ai zi kiristi egbe dagbare bi eja ha re olujholo fia, bi bhi ekeole emunebe hi ribho. ⁶oria hi ribho non ribhi ɔle non ha ye ha la eminebe

ononrehakhin non ribhi eke eminebe bha min olen, obha ye len olen.⁷Imon, ibha he ji oria re ibha sibhi uwede re, onon rehakhin non lu eminlin nonabale, oria non gbale okhin bi eji kiristi re kin oria non gbale.⁸onon lu eminebe, ibolo ojuu o ye, ramunde re no oto vade ojuu da ha lu eminebe vade onan zele nan da zi omnon non osenobulua egbe dagbare bi eji o a da ria iwenan non osi ojuu a.⁹ononhirehakhin nan bie bhi oosenobulua hi ye sabo gua bhi eke eminebe, ramunde ikpe ne esi osenobulua nle o da sabo ye ha lu eminebe ramunde akiki biye bhi eke osenobulua.¹⁰onan a re len imon nesi osenobulua la imon nesi ojuu onon hi re ha khin non hi lu eminlin non gbale hi yi osi osenobulua. Irio ye non do re si uki egbe ene bha hoemonlen ibhioo ele.¹¹Onan hi oni uhonmujie ni ibha honlen re ni oto ha vade ni imanlen ha hoemonegbe.¹²Ibha he ji iman dia bi ikeni (cain) non ni non ni obo non osi ononimen vae, non gbi obhioo ole ugbele. Bezele non da gbalea? Ramunde iwenan elinmin ebe ole ha wena. obhioo ole da ha weni iwena non ghale.¹³Hej ji han uwe ilolo ibhioo men si aba mien agbon bha hoemonlen non ose.¹⁴Iman hi lenmin ghe iman ki ni uu naa bhi uyenlenmin ramude iman hi hoemonlen ibhioo. onon rehakhin non hi mon ahoemonegbe, eke uu o ye.¹⁵onon hi re hakin non bha hoemonlen obhioo ole, ogbugbele o khin Ibha hi nmin ghe ogbugbele non rehakhin hi mon iyenlen ededemende bhi eke egbe non osole.¹⁶onan iman ere len ahoemonegbe ramunde kiristi hi ri iyenlen non osole soto ramude imanlen. o ye kheke ni imanlen ha re ri iyenlen manlen soto ramunde ibhioo manlen.¹⁷Okpakinon, ononhirehakhin non ha mon eminlin bhi oni agbon nan, non daghe obhioo ole bhi eke aguanon, obha da mon okhole itohan ghe ole. bi ahoemonegbe non osi osenobulua ki re ribhi ole ?¹⁸Imonmen, ibha he ji imanlen ri ota la olanmen ha hoemon egbe, okpakinon bhi uwede ni iman ha re lu eminlin bi emonata.¹⁹onan imanlen ha re len ghe emonata iman na vae, man hi len bhi okhole non osemanlen bhi iyalo non osole.²⁰Aha mien ghe okhole manlen hi bhulu ohien gbi imanlen, Osenobulua kpaon gbera okhole manlen, o da ye len eminlin rebhe.²¹A ha mien ghe okhole man bha bhulu ohien gbi imanlen, enihoemonlen, imanlen ki ha mon irudu ga osenobulua.²²Ebi imanlen hi re non, o ki re nin imanlen ramunde n hi ri obo rekhan uhi non osole, ye ha lu ebe ye le ole.²³onan oni uhi non osole: ghe ni imanlen reobhi elinlin non osi omnon non osole, Jesu kiristi, imanlen ha ye hoemonegbe, bi eji ore re oni uhi nan ni imanlen.²⁴onon ri obo rekhan uhi non osi osenobulua o ki ha ribhi ole, osenobulua ki ye ha ribhi ole onan iman re len ghe o ki ribhi imanlen ramunde ahuelimin non reni manlen.

4

¹Qahome, hai reovhalimi revhe. Naremie uki damoneli nu we len Sobosenobulua oda vare, ramude ohen nele bububun nele tohoghele ki rikelagbo.²Vhekela we kilen alimi noki ososenobulua-alimi revhe nele da mie ghe jesu kiristi vae vhevhabon ososenobulua lon.³Ghoye revhe nele vha da mie, eleiyi ososenobulua. Enahi aliminele vha reovho nuwe honle ghe ele vade. Vhosinia, ele rivheke agbon fo. qteso kpatako Vveholo nsi obi Greek nobuele yole alimi nele vhamie kule ghe Jesu vae vhevhabon oyi osenobulua. ona khalimi nele vha miekule nuwe kahon elevade, elevade, nele kiriyhekele agbon.⁴Obosenobulua we na vae, ivhiosenobulua weki gberaelea, ramude, onon rivhe keluwe ogbera onori vhekela agbon.⁵onagbona ele na vae, ramudena, ebele tale ekeleagbon ona vae, agbon daha ka leho.⁶Obosenobulua mai da vae. onole osenobulua eleya kamali ehon. vha davhobon ososenobulua vae, ele vha kamai ehon. vhekela, mai lenle alimi emonata bi alimi ohoghoni.⁷oshome jimalen holomoagbe, Ihoemolegbe obosenobulua ona vare. onoholomolen oya biye oda ye lenoselobulua,⁸ onon vha holo emon oria, ovha le osenobulua, ramude osenobulua ole hi uhomoloyan.⁹Ramudona uhoemolen non osenobulua da regbe malan ewele mai, ghe osenobulua jomiolen vae eke lagbon, na da mie ghe malen yenle ramudole.¹⁰Ekelona ole ihoemolegbe ya, oyisi malen holomolosenobulua ghe osenobulua, ole hole molen malen oda jomiolen non regbenosole mi emiebe namalen lulu.¹¹Onim, e holomolen, ramude osenobulua mam holemoimai, oidiami nimalen ye le holomioegbe.¹²Avha monose miosenobulua ghele. Ade, alen holemoegbe, Osenobulua ki ha rivheke mai, uholomoi nle moidamai o ki supe.¹³Ramudona malen kilenghe malen rivheke losenobuluqa, ole revheke, mai, ramude ole reso vhalimi nisole nimai.¹⁴Debona malen ki miolen mada ye toseli ghe, Osenobulua naba jomiolen non do ki onon miagbonfan.¹⁵Ononokielen nokozi ghe Jesu ole homi osenobulua, Osenobulua ki ha rivhe kelonoya, onoya harivheke losenobulua.¹⁶Debale mailenle mada ye molen urivho vhi uhole molen nosenobulua molen da malen Osenobulua, ole hi iholomolen. onomudia bhekele oni iholomolen na rivhekele osenobulua, osenobulua rivheke onoya.¹⁷Ramudona, oni holomolena dagba vhekele malen, nimalen da n imueke yan vhubedi uguemolen, ramude ebledia, Irio malen vho ye dea vhonegbona.¹⁸Ofen rivhi iholomolegbe. Nakiremie, Iholomolesi o ki khuofe dokere, Ramude ofen royare. okpainon, ononofe vhasa gba vhi iholomolen.¹⁹Mai molen Iholomole ramude osenobulua ka holomolen mai.²⁰Onon tale ghe, ole holomolen osenobulua oda molen ekolebe da ovhiole nolen, vhasabon holomole ososenobulua nle vha se mien.²¹Irioye, ona honuhi nimalen mie vhoon le: onokire nonoholomolen ososenobulua, okiye holomolen osi ovhio ole.

5

¹Onon rebho ghe Ijesu ole hi ikiristi Osenobulua bi ole, onon holo emon aba ole ki holo emon omnon non ole biyele.²Inia 'man re len ghe imanlen holo emonlen Imin osenobulua: si iman holo emonlen osenobulua bi si imanlen re bhi uhi sole.³Uholo emonlen si osenobulua sa si imanlen re bhi uhi sole.⁴Imon nin osenobulua biyele ele khonlen min oto agbon onan hi ikhon tuen obon okhun bh'agbon, ole hi rebho s'eman.⁵Hola onon khor min oto? onon rebho ghe ijesu omnon si osenobulua non.⁶onan onon ramen bi asanlen bi asanlen var; Ijesu ilsisti. o yi amen okpa ole re vae, ole ye samen bi asanlen.⁷Ele ega ribho ne soseli.⁸Elinmin, amen bi asanlen. Ele eea hi kugbe.⁹Iman ha min iteseqhe si esia, iteseqhe si Osenobulua kpono ole hi iteseqhe si Osenobulua non tale bh'egbe omnon s'ole.¹⁰onon re bi omon si Osenobulua mon iteseqhe bh'egbe nonsole. onon bha re bhi iteseqhe si osenobulua sole kin obhaohoghoni, ramude ole bha rebhi iteseqhe non tale bhegbe omini

onlen.¹¹ Oni iteseqhe ra" Osenobulua si inyenlen ededemenole ni manlen, on'inyenlen nan ribhi eke omom non.¹² Onon mon oni omom ole mo inyenlen onon hi mon oni omom si osenobulua ole mon inyenlen.¹³ Imen ghen eni enuinlin nan ji ibha ni ibha re len ghe ibha mon inyenlen ededemende ibha ne rebhi enlinlin si omon si osenobulua.¹⁴ Onan hi izudu nin man mon dale, iman ha non emilin soso beji ole re guano, ole hon manlen.¹⁵ Iman ha len ghe ole hon manlen- ebi iman ki re non - man len ebi iman ki re non ole ki re niman.¹⁶ Man ha daghe obhio non lu obe non hi yi oti uyumin, ole nesommon, Osenobulua ki nlen nan len. Eni emino be sele bha yi oti uyumin men la. Emin obe ribho non gb'ozia, l' bha yole non nesommon bh'onin.¹⁷ Olu kholo rebhe emin obe non, obun emin obe so ribho non hi yi oti oti uu.¹⁸ Iman lenlen ghe omom ni osenobulua bie le lu emin obe. oni osenobulua bie le ki hinmin onlen, esu da sabo kuan len.¹⁹ Iman lenlen ghe osenobulua re man se. iman ye len ghe oni agbon nan rebhe ribhi ahu non oti esu.²⁰ Iman lenlen ghe omom non si Osenobulua vae do ri owanlan riiman re len onon yi osaje. Bhisio man ye len iman osaje bhi omom sole bhi Ijesu kristi. ole hi Osenobulua osaje non mon inyenlen ededemenole.²¹ Imom bha kpe egbe bha khia bha he sike ebo.

2 John

1 ¹Uhonmuje no semo owanlen na muekpen nan reji ukpokhuo na ze le bi imom ne sole, ni men re emoanta hoemolen oye ime, okpa, deba ene len emoanta rebhe- ²ramude emoanta no nemalen no se ye kha ne ma oti ede demende.³ Eshe, itohan, bi ofure non si Osenobulua na Aba bi Jesu Kristi, omom na si Aba ode khai ne man egehe rebhe bhe eke emuanta bi ihoemuegbe⁴ Men mana kha ghonghon ni men re do kere eo bhi imom nesé khe khian bhu uwede emoanta no re khan uhi no Abbaman, be eji man re men oni uhi o bhegbe⁵ bho neghe na nia, men bhilie okpokhuo - oyi be jia hole uhi ogbon ole men ghen jie, okpakino, onuui no ka ne man, ole khi - nima hoe moegbe. Ona khi ahoemuegbe. ni man khian rekhan uhi no sole.⁶ Ona khi oni uhi. bi eji bha ka hon dabhi omuhon re kha vade. Ni bha kha khian bhi ekele.⁷ Ramude eni ehiera ne bu u kibi na bhi eke agbonrebhe, ena bha rebho khai bie Jesu bi imanagbon. Ona khi oju no ohiora bi onon ni Jesu khonlen.⁸ Bha khakhe egbe, na khai mien khe ene emilin ni ma erebhe wenoi odo yulua, okpakinson ibha k me ihosa no vonlen.⁹ Oria noi ki re kha khin no bha mudia bhi ekele iluebhilin no si Jesu Kristi oti molenosenobula. Ono mudia bhi ekele oni iluebhilin na o mo osenobulana Aba bi Jesu Kristi omom na sole.¹⁰ Sade oria bulu ere no bha re bho oni iluemilin na khai yole na e bhuwa, la nu tuele yole okinbue.¹¹ Oria noi ki re khakhin no tuele ki o no deba le lu Olukholo.¹² Ebhilin ne ne bubu ribho ni men holo ni ghen ji ibha. Ebe o ki rekha khin, ikhualoghe no semen o le khin ni me bululbha re ne ibha talo ghe ime ghe bhana da me nkhi eghonghon no semo ki ki onon gbale.¹³ Imom na si obhio no Okhuo. ejiotue.

3 John

1 ¹ Odion no gbe ebe ji igaosi ni mamon reke ata huemonlen. ² Onan buemonlen me neromon nemin rebhe men nien negbe dan en bejo re dan okhole nose. ³ Me mama ghonghon beni ibhion do re ta man men ebu re akhian ye bh'ek'emomata. ⁴ Me mon eghonghon obhebe mo gbeza ona ni re hon ibhahan me bhian bheke emom ata. ⁵ Onan huemonlen, urebho we re lu emilin ni ibhio bi eriobhe. ⁶ Ne roreli ihumonegbe nose ahisi ra otue. Ulu noson nu re ze le urie bhuwede no ye Osenobulua. ⁷ Ramude eni si Ijesu, neredagbare ebha mi en'i mon urebho emhin(Gentile). ⁸ Okheke nan re min ele bhegbe nan reko a wena bheke omom ata. ⁹ Me ghen ebe jotue okpa non Diotrefes, non mu egbole ka lo bha mien man bhegbe. ¹⁰ Me ha vae men re man bha ebolu, otanota non bhagba da manlen. Onin bha ye khonle, oseye ya gbobokhian ni ene vae, oye kin idobolo ji ene la gbobokhian nele, ose ye khuele si bhotue re. ¹¹ Onan huemonlen, e regbe ta emin ebe, a regbe ta ebe men. Omom lu emin esili ole os'senobulua, elumin ebe bha se min osenobulua. ¹² Demitrius omin oseli iluminnoson bhuru ebhe rebhe bi emhonata tobole. man re ye r¹³ men mon emin ne bunbun ni la ghen jie, i bha gwanon niri ugben ghen jie. ¹⁴ Okpa no, me re bho ma ke min egbe elolo na koko niyenlen. ¹⁵ Ofure n'edia. Emoe jotue. Jotue emoe man ne ri bheni okpokpa.

Jude

1 ¹ Ijudu, ononi Ijesu kristi dia bi obhio Ijemisi, rejie enan datie, nahoemonlen bhi osenobulua na Aba, nari yia nin Ijesu kristi. ² Jamien itohan bi ofure bi ahoemonegbe ki kha gbetanlan nien³ Onanhoemonlen, ebi dakha guano nin ghen eb jie reji enin osemanlen, imen yole nin ghenjie nire ghenen re mutoto kakabo bhi urebho nan muri e isukpa bi erebhe ji eria ne khale osi osenobulua. ⁴ Ikpea eso esi eghe kpano bhi urekoko bhe ejuje. Ena khe nikpea nari iyama na bho omom. Ikpea nebho len osenobulua ekhin nefi itohan osi osenobulua manlen egbe deno di o bhi igboghele, nohe Ebialen man okpa nogbe elo gheman Ijesu kristi⁵ Ejiayenan imen yole niyele ere akharemen isukpa uwé kalenolen ghe Ebialen ole mi eria fan sibho oto Ijipiti re okpanon oda ria enebha rebho.⁶ Rese bhe, enebhi nebha dibhi idiala bhe be alu, neda sibhe ejekheke ele re osenobulua he ele bhi ighan ededemide, bhe eke ojebiuki, bhi iguez o bho onum ukpede nokponole.⁷ Irioyenon, Isodion bi Igomora bi ebho nenegale emuegbele ni igboghele eya iwenon ogehe. Ekikin Ijemin oti enebho neloya so babhegbe oti eran ededemide seye. ⁸ Bhu uwede okpa, enebholen nan ekiye ria egbe elea. Ehe otafon, etota neimen reji enemonoriri.⁹ Okpanon resebbhi imikele non muhiremon, egbe norekha no ojiuu gbugan baemon egbe oti Imosis obha kha sabo remon egbegbe iguez o re jiole, okpanon odale "Ebialen hee" ¹⁰ Okpanon bhiri o eneria da kha dodore bhe be rekhalu bha abhalen ebalu, bi ebbhalen renoto rekhave be alamem neiriaeria, enemaman emin nen riaalea.¹¹ uria ose ole! Ranmude rekhan uwede oti ikani non rele nabhe ebi ibalamu Balaam's lulu bbhu uh ebha osi elele. Eda fuan bhi okhon oti Ikora.¹² Eria nan enimen hie hie bhi ege iluemi ahoemogbe, ede bai e luiluemin bhe ekhole

ero ohua khian nele ebale okpa. Okhun non hore noni rolo ne ehoho fikua, aran okhuakha, nia mirulu eyulu igbava, ubhonoka. ¹³ Okpe ehoho ekhin non ribhi ede, ehu bho okhole be ebakho, ahinehen neghogho, nan agbon ojibuki dia khe osi ededemide. ¹⁴ Enoki, Ulin ozi ehilon re neghe Adam, oka to onota akhasa reji ele odatale, "Ghe!" Ebianle vade bi uli, uli bhe khale non sole. ¹⁵ Qvade non don muijezo ji eria rebhe qvade non do re emin uenbhalen osenobulua elo kore bhi iwenan ne lu bhu uwede non yoso osenobulua, bi emon nekakale ene bhalen osenobulua ne luemikho ta reji ole. ¹⁶ Enan khe gikukue ezq, etabhenan tabhenan, nerabhan eniebe non riele bho okhole. Ene vuon bhi idegbq ole khin, neda bhe ebesabolu ru ukpe gbe eria. ¹⁷ Okpanon uwe, onanhoemonlen, yele ononta nin bha apostoli non si Ijesu krist tale egbe noghera. ¹⁸ Eda tamalen "Bhe egbe non kike ene jie eria eki kharibho ne luemin rekhan aigo osenobulua. ¹⁹ Enan si ughalen, osi onan agbon ekhin neimon Ahu non khale. ²⁰ Okpanon uwe nahoemonlen, mu egbe mudia bhu ureqbho nokhale bi uki neromon bhi Ahuelumin Nokhale. ²¹ Muegbe emon bha ahoemon egbe osi osenobulua, dia khe itohan ose Ebianlen Ijesu kristi nona rieji iyenlen ededemide, ²² Mon itohan ji ene beveve. ²³ Min eria neke fan himiele sibhi eranlen re. Reji eria nekele mon itohan bhi ofenmu. He ewuegbe ni iton naq efun egbe. ²⁴ Ejiayenan reji onon okpa nin nosabo rie sibhi obibi re oda gie do mudia bhi oriri ansole bhe joye abha khamon ebata we bhe egbe bi egbon ghon kponole. ²⁵ Reji osenobulua okpa nomiemafan renabho obq non Ijesu kristi ne Ebianlen min uyi, osele, imonobq bhe mirebhe bi ahu, rekha vade, ejiayenan bi eghe rebhe iseq

Revelation

1 ¹ Onan Ureman osi Ijesu Christi no Osenobulua renanlen non reman odibo non sole ebeake sunun. Oda reman bi ejore je ghi non sole non reman Ijoni. ² Ijoni da soseli bhi emon non si osenobulua bii emon non si Ijesu christi, ebhin rebhe non ole daghe. ³ Erqnmq anan ni ononkhirekhin non tie one ebe nan dagbare oni ahasa bii ene kaehq enen emon akhasa bii ene reobq rekhan aba ghenlen bhe ekhole ranmude oneghele sire. ⁴ Ijoni, reji ene otue ihilion ne ribhi Asia. Eseohe nee dia bii ofure non ni obo osi ukpokpa non ribho, bii onon karibho bii onon vade bii onon no obi orion ihilion ne ribhi oojukhuo, ⁵ Bii onon ni obi Ijsu christi, non kien ososeli osi uhennmonata, qmon qhenhen non ni idin kpanq, non kien onon hoemon manlen bii onon ri aranlen non sole neman sibhi emin ebe re. ⁶ Ole ye ri eguale man, re man ki ohen oso Osenobulua nan Abba, ole oriri bii ahu osi ededemede. Ise. ⁷ Gheole, qne ek ebhulu vade bhi okhunlun, elolo rebhe de daghole, reji ene so opolo ole bhi ofen. Uenlen rebhe ne ribhi onan gbonan mea lu akhie ranmude ole. Ee, Ise. ⁸ "Imen hi qnomunhen bii ononokpenlen," bii qno Osenobulua tale, "Bonq ribho nia, bq non ka ribho bii onon seye vade, osenobulua non kponone." ⁹ Imen ni Ijoni, no obhiqle bii onon debale gha bhi oya bii egual bii iziegbe igboyabhigbe non ribhi Ijesu - men da ribhi onon otq ni amen neqa natiqle Patmas ranmude emon non si Osenobulua bi isosele reji Ijesu. ¹⁰ Men da ribhi orion ede Ebialenman. Men da non bhi ikeke men ukpuru bi akala. ¹¹ Oda tale, "Gben bhe ebe ebu uwe dagbe, uwe kue eno otue ihilion - reji Ephesus, reji Smyrna, reji Pergamum, reji Thyatira, reji Philadelphia bii reji laodicea. ¹² Men denegbe neqa ni men daghe onon ne men talq,iriq men re denegbe neqa daghe orukpa non mudia Ihilon non diabi oze. ¹³ Adese si enorukpaonan diabi qmon non si okpea, oda mun ukpon non dia gulo yo non si oranmen bii oda ri akpa oze regue udu. ¹⁴ Uhonmonlen bii eto non ribho da fua bi ebhu la esia, elo non sole da dia bi olanmen eranlen. ¹⁵ Oramen non sole da diabe pzebii ukpurule non sole da diabi okpede non ne. ¹⁶ Oda mon ehiahhia ihonlon bhi obero, bii opolo non mon ada eva da sio bhu unun re. Elolo non sole da fi wannan - wannan bi ovuenlen non manman ze. ¹⁷ Eghe nin men khi re daghole, men da dehian re bhi isi oranmen non sole bi okpea non yulu. Oda re obq obero non sole yan men ode tale, "Ehi jo ofen muen, men ho omuke bii okpenlen. ¹⁸ Bii onon yenlen, Meni ka yuu, okpanon men yenlen osi ededemede bii osi agberanlen. ¹⁹ Ranmude onan ghen bhi otq ebu uwe daghe, ebemin kin nian ebeayeruan de enan su unun fo. ²⁰ Bi akhokho osi ikpahian ihinlon nu uwe daghe bhi obero non se men bii oni orukpa oze ihinlon osi eno otue ihinlon, bii enin orukpa ihinlon ele hi qno otue ihinlon."

2 ¹ Gbin onan ji ghi non ribhi otue non ribhi fisus. "Emonlen non osi onon mun ehianhian ihilon monlen bhi obero non ye khian bhi eweli ebarq mu ukpamudia ihion nan ri oze lu. ² "Imen hi len ebi ibha ha lu, eson non kakale ni ibha ha mien bi iyen egbe iretqbhegbe, bi ghe uwe hi ye da sabq yiyegegbe ene lu emin ebe, okpnq, uwe ki donmin ene si eku yiqla odibo elekhin, uwe ki ye kere qbha ha yi emonata. ³ Uwe hi manman mon iyenegbe bi iretqbhegbe ranmude elinlin men egbe bha ye lolq. ⁴ Okpanon, uwe bha lu nonsen na re mien ghe uwe zi eminlin qhenen nu uwe hoemonlen obq. ⁵ Yelere, khiriq eji uwe da dere. Fidenq, uwe ha lu eni eminlin ni uwe kahalq, qhenhem sokpan uwe hi fidenq, i ha bu uwe re, i ki mu ebamukpai non ose sibhi eji oye re. ⁶ Okpanon, uwe monlen onan: Ebi Inikolations lu, hi sonon uwe iriq o ye re sonon men. ⁷ Ji ene mon ehq hin ebi ahuelimin ta ma enin enin otue onon khonlen mioto, Imen ki ri ahu nanlen re le bhi oran Iyenlen non ribhi ogba non si Osenobulua. ⁸ Gbin oni ebe nan ji ghi non si otue non ribhi smana "Emonlen non osi ukpole okpa, non kin omuhen bi okike, oni ukpole okpa non ka yuu, non gbo ki kie ha yenlen. I men hi len oya bi obqgbele non sesbha, okpanon, ibha hi fe min. ⁹ Imen hi len irunuriala non osi ene jiqla Ijius ele khin, Okpanon, ei yi ele. Agbaotu non si ojuu e khin. ¹⁰ Hei ji ofen oya ni uwe la do le muen. Ghole, ojuu la do mun eso bhi ewele bha fiq bhi ighan be eja ha da donmon ibha, ibha ki li oya bhi Ikpede igbe. Ha mon Ureqbho re si eghele uu bi eji imen ha da re aru Iyenlen nin ibha. ¹¹ Ji onon mon ehq hqb ebi ehu elimin ta ma otue. Onon ha mon obqkokhune hi da min qbalq non si uu non ozeva. ¹² Gbin onan ji ghi non si otue non ribhi Ipegamu : "Emonlen non osi oni oria non mon agbada non mun bhi oboveva. ¹³ Imen hi len eji uwe da yenlen, eji ojukhuo non osi ojuu ye. Okpanon, uwe da ye mun elinlin imen monlen kaka Imen hi lenmin ghe uwe bha re obq sibhi ureqbho re, re si eghele non osi Antipas, nin osai bi onoreqbho, na gbea

bhi ewe le ibha bhi eni bhi eji ojuu da yenlen.¹⁴ Okpanon, imen nene emninlin eso goebhobgo ebholo eso ribhi ewee bha ne seye mun ilue emninlin non osi Balaam monlen kaka, ne man ibalak e ba re ri udo bhi uwede non osi imon non osi Israel bi eji ele ha da le ebale na re gi ebgo bi Igbesakan.¹⁵ Bhi oni uwede seye, ibha bhgo ye mon ebholo eso bhi ewee bha ne re obgo rekhan ebi Nicolaitans man ebholo ele.¹⁶ Be jo ki dia irio, fidenog! Aha mien oiyi irio, i ki tuabe bu uwe re, i ki re egbada bhi unun men re ri okhonlen ji ele.¹⁷ Bha ji onon mon ehgo hin ebi ahu non khiale ta ma otue. Enin obgo ele ki okhulun ne i men de re ebale ekhokha nin ele, imen ki ye re udo non fua, nan gbin elinlin ogbon elinlin nin oria obhebhe bha len gbera oni imen ha re nan.¹⁸ Gbin oni ebe nan ji ehi non ribhi otue non ribhi Thyatira: Emomlen non osi omom non osi Osenobulua ni elolo non osile dia bi eeranlen, eranmen dia bi iblonzi non fino wani wani:¹⁹ "Imen hi len ebi uwe lulu ahoemonegbe non ose bi uregbho bi oga bi iyenegbe bi Iziegbe. Imen hi lenmin ghe ebi uwe ki kie ha lu bun gbera ebi uwe ka lu osi ihenhen.²⁰ Okpa non imen hi nene emninlin eso goe bhi obgo uwe bha khu okhuo natiqle Ijezibe sibbi egbe re non tiegbe ole akhasa. Bhi uwede non re ha man emninlin, o ri ene rekhanmen bhiri do ha gbesakan, e da ye ha le ebale na re gi ebgo.²¹ Imen hi ri eghele nan len re fidenog, okpanon obha guanog non fidenog bhi Igbesakan.²² Ghole! Imen de mun olen tiq bhi ukhukhuo ekhonmon, ole bi ene debale ha ghi oghele, eki ha ribhi oya, sokpan ei fidenog bhi uwede non osile.²³ Imen di gboni imon non bie le khuo bho otog bi eji otue rebhe ha da len ghe imen oni ukpolo okpa non fe eria bi okhole ghe. Imen hi ki re ni re ni odeode be jio re wenan.²⁴ Okpanon, re ji ibha ne kele bhi itatira re ji ebholo rebhe ne bha rekhan oni imanemilin nan ne bha len otog iwenan ojuu, imen ta man iba, "I bha mun ihe obhebhe ni ibha."²⁵ Be ji oki dia irio, uwe hu de mudia bhgo nonsen dog re si eghele ni imen ha re vae.²⁶ Oni obole ki ko okhunlune, non ye rekhan uhi dog re sotog ole imen ha ri ahu nan non ha re ri agba ebholo khian.²⁷ Oki obgo non kakale re ele khian, bii akhe nan ri eken man, o ki dumu ele rebhea.²⁸ Bi eji imen re mien bhi obgo abamen, imon ki ye re ehianhian ewewe nanlen.²⁹ Ji onon mon ehgo hin ebi ahuelimin taman otue rebhe.

3 ¹ Reji ehi osotue non ribhi Isadis ole imen gbonebenaje: 'Ota osonoriani non muin enorion ihinlon nonso osenobulua bi ehianhian ihinlon monlen. "Imen len iwena nonse. Uwe moelin ramude uwe yenmin, okpakino, uwebhoi yumin." ² Rio bhowe ua muozeze onokikere nogo nonye yu, ranmude imen bha min iwena non sebha non gbale bha non gbale bhi yalo non so osenobulua.³ Yere, benokidiario, ebuwe mienlen nuwe yehon. Robgo rekhanlen, uwa fidenog. Okpanon ahamien ubhariog bho - owe, imen ki vae bo oyi, uwe dalen onu rie eghe nimen a re nikike muen.⁴ Okpanon, ikpeta elin ole uwe molen bhi Isadis nebha ri - iton bhu ukpon nonsele, enade khian rekhanman bi ukpon nonfua nerugenlen, ranmude, ele semi.⁵ Onokhonmiotog ol ada riu ukponofua hieolegbe, imen daye gboelion leam bhebe osu - uyenmin, iman diye ke - elinonlen ma abamen, bi ehi nesole.⁶ Onomoehgo, orehon ebi elimin non khiale tama enotue."⁷ "Reji ehi oso - otue nebhi Ifiladefia ole ada gbonebena: 'Emon osonoriani nonkhiale non kin emoata - ole re isanhan nonsi Idevidi monlen, ole ha tujea oriaribho nonkhele, ole ha khuele, oria ribho non biola."⁸ "Imen len iwena nonse. Ghe, imon tujode bhi iyalo nonse, oria ribho non ha khoele. Imen lenmin ukpomian ahu kinee, oreyediarog, uweseye robgo rekhan emon nonseme, uwe bhayog uwe bha yelen elimen.⁹ Ghe! imen di si enebhoni ne chion osotue ojuu, netie egbele Ijius okpanon, ele bhog yole,nebho kin qbhao ohoghe - imen didog muele re nedog dehian re bhi si eramen nonse, bejea dalen ghe imen hoe omomen.¹⁰ Bejamien uwe ro - obgo rekhan uhi nonsemen ni uwe re feke yengbe, imen diye ri shie sibhe egh edomenre non buo onagbona rebhe, vade nan dog re domen eneyen bhu - uko okhuoto.¹¹ Imen vade ejeje muebuwe monlen bhon beja ada mien oria bha dog mien ukparu - ejele¹² Onon miobgo kokhune ole imen are kinikazi bhu - uwa nonso Osenobulua men. Eghele ribho nonle agbo chie re sibhe ekeqlere, imen kiye gbegle kugbe a lin Osenobulua men,elin ose agbebho nonso Osobulua men. (Ijerusalem osogbon, nonen ne eguaokhun huere bhe ejosenobula ye), bi elin osogbon nonsemen.¹³ Jo onog moehog rehgon ebi elimin nokhiale tama enotue."¹⁴ Reji onehi non ribho otue ne bhi Laodicia imen gbonebe nan je: 'Emonlen Ise, na degbe yen osai emoata, nongbeloge ebo - Osenobulua manlen.¹⁵ Imen len i wena nonsebha uwe bha fuofuoa uweighan. Ore ye men nuwe re fuofuoa o uweighan!¹⁶ Ranmude uweighan, uwe bha fuofuoa, imen ho nimen kpaefia bhu numen.¹⁷ Ranmude uwe tale "Uwe femin, uwe moemin nebunbun, uweiyeguanemin, okpanon, uwe qin - ilohane, nantohaneg, nobogbene, aruelolo, uwe bain."¹⁸ Kai ehog ibhudeg nonsemen: De bho obomen oze non neke eranlen be nuwe ada kion onofele, ukponofia nomama monse be nuwe ada rukpon hiege uwe da ha re ekhole nonse ma, beja da ra - abhi so we elo nune ha daghe.¹⁹ Imen gbe bhe esankan ye roya nonria ni imen hoemomlen. Benokidiario, kin - oria emoata uwa fidenog.²⁰ Ghe, imen mudia bhu - unuroo ha sobgo bho - ode onoirhakhin non hurumen oda tijie ode, imen ki na bhu - uwa nonsile debale leable, ole kiye debamen le.²¹ Onon khonmiotog mea ha rahuna nore debamen dotog bho - ojukhuo nonsemon, beji imen rekhan miotog nin imen da deba - abamen dotoa bho - ojukhuo nonsile.²² Onog moehog, qhe ebe elimin nokhiale tama enotue."

4 ¹ Aki lu enan fo, i da feghe, i da daghe ode nan tuje a bha egua okhun. Ukpurulu ohen ihen nimen honlen, da nemem talo bo okolo, oda tie "vae bho okhun onlen nan ni maen ebea rulan bhena sa zebue." ² Ejeje, imen da ribhi eke orion, ida daghe ojukhuo bhe eke agbon okhun, oria da de bhu ukole a.³ Onog dotog bhu ukole ode bii jaspaa bii carnelian. Ele da vin nega ono ojukhua. One ele dea bi emarald.⁴ BOjukhuo ogbolog bi enen eda seye nega ono ojukhuo nin. Enediog, ogbolog bii enen eda dog otog bhe eno ojukhuo, eda rueng agbada ewu ne fua bii ikperu elonmon bhu uku uhonmon ele.⁵ Anyan da nyannon sibhe eno ojukhuo re avan seda ye denog. Orukpa ihinlon eda bhala bho odalo ono ojukhuo. Orukpa neyiahu elimin nekhial ihinlon neso osenobulua.⁶ Akue se bhog ono ojukhuo, idughegbe no khia khia Adese bii onega nosog ono ojukhuo, elamen enen nyenlen da ribho, elolo da vuon ele egbe, khi ikeke kho odalo⁷ Onog ohen ihen noi ibhog dea bo oduman onog zeva dea bii obhio ohuan, onog zea da mon elolo bosog oyia, onog ze enen da dea bi atatabiata non tin."⁸ Ene

elamen enen nan, ukokpa ukpokpa da mon ihue abo ehan ehan, elolo bhe egbe rebhe renoto, reso okhunlun. Ha asom, ho odamen eiheu an nera ha tie: "Okhiale okhiale okhiale ole he Ebialen, osenobulua nosabo lu emin rebhe no ka ribho khe, noye ribho nian bii ono aye vae.⁹ Eghe eghe ne ene emin nedea be elamen nan reha mun oriri, ogho bii ekhuemen jio ono dotoa bhu uko ojukhuo, ono nyenlen bho se ededemende,¹⁰ Eneidon nekin ogbolo bii enen ki desekere ru no ono dotoa bhu uko ojukhuo, eki ha ghoo nanlen. Onon nyenlen bho se ededemende. Eki ne ukperu sibhi uhomon re ne obho odalo onu uko ojukhuo, eki ha tale.¹¹ Use min, Ebialen manlen bii Osenobulua manlen, nonre mien oriri bi ogho bii ahu, ranmude hu uwe ma emin rebhe bhi iholo nose uda man ele, eda nyenlen

5¹ Imen da daghe bhi obero asi ono dotua bhi ojiukho, ebe na bhulu, na ghen emin ole bhi odalo bi ikeke, na re emi ihilon gbalu unu.² Imen da daghe Ehi nomaman hu, oda ri urur maman yo tale, "Khibho khia se bho no khian gbudu tuji oni ebe na bhulu bi oki hin uri nare rue'olu unu?"³ Oria iribho bhi egua okhu la, oto agbona la bhi ekoto no'a sabo tuji oleia la no re tiote.⁴ Imen da maman vie, ranmude a bha mien oria no khia sebhho no'a sabo re tuji la no re tiote.⁵ Okpanon, okpa bhi usun ene wanlen da ta manmen, "Ghe eye vie. Ghe! oduma asi uwen asi Ijuda, ulin Idavidi, okhon mien ota. Odi sabo tuji one ebe na bhulu bi emi ihilon na re khwi'olu unu."⁶ Imen da daghe obhio ohuan, omudia bhi esese qe=si bhi eji ojiukhuo ye, bhi ewe ebe yenlen enen bi ene wanlen da ribhi eni. Oda diabi ona gbea. Omom ikhuan ihion bi elo ihion, ena da ye orion ihion noso osenobulua no ole yio bhi eke agbon rbhe.⁷ Oda khian, oda sobo bhi one ebe na bhulu, bho obi era asi ono dotua bhi ojiukho.⁸ Oki mionlele one ebe, oni emin enen no yenlen bi ene wanlen ene yan ujie da de lowe bhi odalo asi obhio uhuan. Odode da muen akala bi okpan asi uze, oziza da vuon bho, ena da yi eronmon asi ene khiale.⁹ Eda sui ilo oso ogbon: Uwe ole okheke no re rie one ebe na bhulu bi no re tuji uguale. Uwe ole na gbia, uwe da ri aran nose de agbon ni Osenobulua, bhi uwen, urunanze, agbon bi ebho.¹⁰ Uda relan khin Egua bi ohen ne'a ro oga ji Osenobulua bi bha di re ebho khian bhi ona agbona.¹¹ Imen da gbe, i da hon uru no bunbun asi ehi ne nega oni ojiukho bi emin ne yenlen bi enewanlen. Ubumi na selan da yi uli bhi ejian gbe bi uli uli asi uli no bunbun.¹² Eda re uru no maman yo ghatale, "Oni obhio huan sele, ole nagbele, no re mien ahu efe, ewan ogho, oriri bi ugenmi.¹³ Imen da hon emin rebhe na man, ne ribhi egua okhun bi ona gbon na bi ne ribhi eke - oto bi ede emin rebhe ne ribhi eke tale, " Ji ono dotua bhi ojiu khuo bi bhi ohuan, ugenmi, ogho, oriri bi iyanlen ose edebhende. "Ise."¹⁴ Ebhinne yenlen enen da we "Ise" Enewanlen da deobhotu ro oga naen.

6¹ Ime daghe ono obhio ohuan tanu ukpokpa bhe eke ihilon bhe eba gbanole, ime dahon ukpakpa bhe eke emili enen noyielen sodagbore bu urulu no diabo usomi osa owan, "vae".² Ime ki ghughu idadaghe akasi nofua. ono henlonlen da riufenme molen, ada muen eru ejele nanlen. oda dagbare bo okakulo bejoa da kho tuobo.³ Eghe no obhio huan kire tan one ebe nagbanole no ozeva, ida hon ono seva bho one mili noyiele datale "vae".⁴ Eni akasi qbhe bhe dadagbore no ogian oi muegbo oghonlen. Reje ono henlen aira ahu nanlen no re riofure sibhagbonre, nedaha gbone egbeleale. ono hahen ona akasi nan i muo udede opolo nalen.⁵ Ono obhiohuan kitan one ebe nagbanole no ozea, i dahon one emili noyienlen no ozea datale, "Vae" I dadaghe akasi no bhili, ono hen olen da mueba reman emili monohobo.⁶ I dahon emili no diabi urulu nosi ene mili enen ni no yienlen, "Ekpo oka okpa bhi ekpe eva (wheat) Ekpa ea bhi ize bhe ekpi isen. Ukpano eria ebhilia bi eyon". (barley).⁷ Eghe no no obhiohuan kire tan one ebe nagbanole noze enen i dahurulu nosi one mili noyienlen noze enen datale, "vae"!.⁸ Eni idadaghe akasi no diabebhe khomon, onoa heolen elili nosele ole uyumi bi uwa eranle da rekhanlen. Ada rahu nale egbono agha onagbona bhi igianle obokha bho, neare ro bi emiamen, bi elamen ne loria.⁹ Eghe no ono bhiohuan kire tan one ebe nagbanole nozi isien i dadaghe bhe eloto ukojukhuo onion osi eneyunlolo ne gbonoa ramude emon nosi osenobulua bi oseli neseqbho ne mumonlen.¹⁰ Eda mana ha vie dagbare, Eghe la, oje no remirebhe khian ikhiale bi emuata, okweshe uwe bhuohien ose ene ribhe onagbonan bi uwe de sokhili aranlen manlen?".¹¹ Eni ada munu agbada no ofua nele kere, ada tamale ne monziegbe khore oiyedabuegbe ramude odegbam bhe ene edibo bi enibhiomalana da gbonoa, bege raka gbonealea no afa gba.¹² Eghe no ono bhiohuan kire tan one ede noze ehan nagbanole, ime daghe oto dasien. ono ohenle datia bu ukpon bi uki noa bhala dadia bi aianlen.¹³ Enan ahienhien neribho ukhulu dadeno khua bho oto beji eran re fi eruole nobha luen khua so okpehoho fili.¹⁴ Ibhaye daghe okhunlu oda shegbe kie bhba re khie ebe. Oke bi oto neribhe eke ede abha ye miele.¹⁵ Eni oje no ribhe onagbona bi enu kanlen eria, bi erebho khian, onefele bi ene moahu, qrebhe, igbon, ibhioguele, reko bhe eke ihio bi ido, ukokhuoke rebhe.¹⁶ Eda tamae oke bi ido, degugu manlen ne elolo ono dibhi ukojuwoa bi eke kholo nosi obhiohuen.¹⁷ Oni ukpede ose ekekholo ki vae qbholaki mudian.

7¹ Ona kigbera idami alimi nekhale ene da mudia vobho ene vhoto agbon, ele da mama mu ehoho no fie uhade vhagon monlen na da mie ghe ehoho vha fie vare vhabon vhele bi eran.² Idagbo mi alimi ovhevhe oda ha da vhi oto east vhadeda da molen uhi Osenobulua. Oda vie dokere osesi reji enalimi ne khiakhiale ene narahu na nele re luagbon bi ede bi eran kholo.³ Ada tamle nele hai luagbon ede bi eran kholo seghighen nare mie ghe agbugba imiefan vuhomo ene gosonobulua.⁴ Medahon ghe ena gbugba imefian ga da hayi igbigbe ijali gbene bi ene na gbugba ga vhotoli isarael.⁵ Igbigbe ijali igbeva vhoti Judah, Igbigbe ijali gbeva vhotoli Ruben, igbigbe ijali gbeva vhotoli Gad,⁶ Igbigbe jali gbeva vhotoli asha, igbigbe ijali gbeva vhotoli Naftali, igbigbe ijali gbeva vhotoli Manasseh,⁷ Igbigbe ijali igbeva vhotoli simion, igbigbe ijali gbeva vhotoli Levi, igbigbe ijali gbeva vhotoli Issaka,⁸ Igbigbe ijali gbeva vhotoli Zebulun, igbigbe ijali gbeva vhotoli Josef, igbigbe ijali gbeva vhotoli Benjamin.⁹ Nena kire gbera fo, me da ghe, ida daghe agbon ne mama bun nagbon bha sabo ka vhabon, eya bi ebholo ele da mudia vhodiyalo eguale nose omi Osenobulua. Ele revbe da yupe nofua ele da mu

ojomen molen vhobo. ¹⁰ Ele da rulun nọ tuen okhulun ha yole: Obosenobulua imefian ya, ole dotua uko je ole bi omionle ni Jesu ¹¹ Enalimi ne khiakhiale revhegbe da muja nega idohia oseje nosenobulua bi enewanle bi enewanlen ene el da desaloru vhoto eji Osenobulua dotoa, ele da ha gosenobulua. ¹² Ele da ha yole epen, ahu ewanlen ekhuemnon ki Osenobulua eghenghen revhe! Ise! ¹³ Vhoneghena popa vhone wanlen da nome odale hekkena, nele yupo nofua, jele na vae? ¹⁴ Meda tamalen, owanlen, we lelen, oda yime. Ene davhi ekele edami dokere khena. Ele ho upon nisele khian vha ranlen nosi Jesu. ¹⁵ Ranmudona, ele da sabo mudia vhegualo nososenobulua. Ele da ha gosenobulua oso danme bi osasun. Ono dotua ukagala vhegualo osi osenobulua oda rugue guele. ¹⁶ Ohame vhaye agbele yele, ohalame vhayea gbele. Ovuolen vhayea gbele. Ele vhayea miokhua vhegbe ye. ¹⁷ Ohenlen Osenobulua nọ do toa vhukagala eguale oje ososenobulua ya gbelolo gaele okiye ruwedose nome maele rena vhi amagbon. Osenobulua kiyegbolo Amevie siele vhelolo re.

8 ¹ Ekhele nọ bhi owan re tugia onu ughe ikhilon, akhele da ha ri okhunlun ukpe ukhonmen ekhele. ² Men da ghe ehi ikhilon ne mu dia bhi odalo Osenobulua, ada ne akala ikhilon ne le. ³ Ehi obhe bhe da via, e mu uwawa elonmon ni ituanlo ye e da mudia ukoju khuo ituanlo. A da ne ituanlo ne bunbun ne le be gia da ro ne ne eromon ji ibhi Osenobulua nekpe khia bhukojukhuo elonmon ituialo bhi odalo ojukhuo. ⁴ Oni ikhokho osi ituianlo de ba eromon ososenobulua bhe ebholo ne kpekha bheke obo ose ehi. ⁵ Ehi da mu onu uwawa ituianlo vuolen bhe ranlen nọ nuokojukhuo via. Okpa ki nọ oda kuole bhotọ, e na avan da kha de nọ olame ukpa bi oto da silen. ⁶ Ene ehi ihinlon ne mu akalada muegbe ne re khuele akala. ⁷ Ehi nọ kalo da khue akala, eni eranlen non yon bi aranlen da kugbe, e da kuele guo bhotọ bho okhun gbon, agbale ea da tua agba eran ea da tua. ilumu rebhe da tua. ⁸ Ehi nọ zeva da khele akala, emi nọ dia bo oke nọ khulu iranlen da kha to e da guole bho okpede. O zea bho ne de da ki aranlen. ⁹ Agba nọ zea bhe mi rebhe n yenlen bheke okpede da yuno, agba le ea bh da ria. ¹⁰ Ehi nọ zea ea da khal akala na sele, a nan udede akhen khena da degbea si bho okhunlu re o da bhala bu ukpa, bho ne de nọ ze ea be ibhie bhi ede osa men. ¹¹ Elilin osi ona akhen khena da ha yi use. Ona men nọ zea o da kha yi ilamilan, agbonne bunlun yunno bhe eke ona mem nọ ki do ariala. ¹² Ehi nọ ze nen da khule akala, bi ono zea bho ovonlen, bi ozea bhu uki, bi ozea bha akhenkhena agba l ea da bhia, agba le ea bho nu ukpede bi agba l ea bha asun bha la mu ukpa. ¹³ Men da ghe bi i da khon atatabiata ne kha tino bho akunlu e da ru nu nọ bhiale so, "Eo eo re da khe e ne yenlen bu ukoto, ranmude akala ne kere na bha se khuele ne ehi nọ ze ea khule."

9 ¹ Onehi nonsi isen da khu akala nonsole. Imen da daghe ehianhian non ne egua okhun vae, odefio bho oto. Onehianhian are isanhan na nare tuje uhio noi mojesole. ² Oda tuje onu - uvue nague onu uhio noi mojesolea, eni ighogho da sibhe ekeolere bi ighogho na mien bheke okperanlen. O enlen bi ahoho da kin ebiuki bheke onighogho non neke onu uhio vae. ³ Ekeo onighogho, hiso da ve kuo bhotọ, ada ra ahu nele nondia bi osi akpin bhotọ. ⁴ Adatamaele ne he ria ilumun nebhoto la eran nemudia okpanon, ebho neribholo nei moi ugue nonso Osenobulua bhe ehale. ⁵ Abharahu nele nere gbono enebhola, okpanon, nere ro obeya muele bhe eke uki isen. Obalo nonsele oki dia bi ona akpin resoria. ⁶ Bhoneghenin, ebho ha ki guan u - uu, edamien. Eki ha ru - uwede rebhe guan u u, uu ki ha ne nele. ⁷ Eni iriso nedia ba akasi nan muolegbe okhonlen. Uhuomele muemin non dia bi ukparu ose, eloele dia bi eloe - eria. ⁸ Emoto bi eto nonsi ikhuo, akon nonsele dia bi akon osi oduma. ⁹ Emo ugbakun udu bii ugbakun udu osi elomon, ukpurulu nonsi igen nonsele odia bi ukpurulu nonsi eramien akasi nonbunbun nerune khion okhonlen. ¹⁰ Emom ukperumu bie eboreoria bii akpin, bho onukperumu emohu neare kuan oria bhe ke uki isen. ¹¹ Emomin bi ojie ehi nonsi uhio noimoe ejosele. Eleonlen bhi ihibiru ole atiole Abaddon, bhi Griik adatiole Apollyon. ¹² Ihenlen nin ihenhen gbera. Gh! ona hagberafo agbon oria eva seye vade. ¹³ Onehi nonzehan da reakala nonsole khuele, imen da hon ukpurulu neke ukhalen osi ogiukhuo naro ose ma bhi iyalo nonso Osenobulua. ¹⁴ Idatama onehi nonzehan non muon onakala molen, "zenehi enen obo na mon mudin rene onede nen bhi ufrati. ¹⁵ Enehi enen namuon legbe khe onuriage, onu ukpedeni, onuki nin, bii onukpenin, ada fabelea nere gbono obo kpa bheke onagbona sah wale yi ijianlea. ¹⁶ Enu ulogho eeyokulo neha ribhu uka akasi da ha yi uli uli bhejan Agbava. ¹⁷ Inian Imen redaghe ena akasi bii eneholen bhe ebhohie ni imen bhohiele. Ugbakundu nonsele damamajan, eso mama bhi bi onodia laghalagha. Enu uhuomo akasi da khokhi uhuomon oduma, bheke unu nonsele, eranlen, ighogho bi ekhale da ha si bhore. ¹⁸ Awae enebho yi ijianle ea, abokpa da yuno bheke enagbe emiamen ea nonelu unun dagbare. ¹⁹ Ranmude ahu nonse enakasi da ha rie bhu unu bi ukperumu, ranmude ukperumu nonsele da dia bi eyen non mon uhuomon non rekuan ebho. ²⁰ Enebho neki kere none emiamen bhagbe bhaye fiden o bhebe ele ro obo nonsele alu, la ebhaye reob o sibhi igebore bi ahunemen nan re elomon ekan ose, udo, eran bi emin neidaghe, eiheho, la eikhian. ²¹ Eifiden o bhi ugbele negbele, ohogholi nebhale, igboghele negbele o oyi ne rale.

10 ¹ Inien men daghe ehi nosi Osenobulua ture bhi eguale okhun. Edudu okhu daguole ela daribh uhonmon nọ sole. Elo nasole da diabihe ovo owe da diabhi eranlen. ² Oda ri ebe mu na talen bhi obo nosole, oda rib owe nasole okpia we ede owe non jie va da ribh agbon. ³ Iri o da fikpuru bihe oduma. Ege nọ re fiukpuru avan eihilon da fiukpuru ladian. ⁴ Ege ni avan eihilon re fiukpuru ladian. Imin da guanon ni men gbe ebe. okpanon, men da hon uru bihe okhu, oda tale, rijie ebi avan eihilon re fiukpuru ladian. Imin da guanon ni men gbe ebe. okpanon, men da hon uru bihe okhu, oda tale, Qda vehen riji ono oria ni yelen edemele nọ man okhun bhi amin na rebhor bhi agbon, bhi abe ribhor abon, bhi ekele, bhi amin nọ ri wo, ehi datale, Iluriyeye ye ribho. ⁷ Okpanon, onnu kpede ni ehi eihilon ki ri akara so, irio ohanilo osi Osenobulua dai mon omuse bijie are temon osi Osenobulua man ekhen igion, bhi ekhen akhasa. ⁸ Ukpuru nen men hole bhi okhun dani mem talo, akhen ri ebe na tugie nọ ri we obo nasi ehi nọ mudia ukpede bhi agon. ⁹ Ege nin men da khin bu ehi, edatate ma nọ ri ebe nọ hare ni men. Odatale mam me ni me ri o na ebe alola. Oki jie ekela nọ se ariala sokpa ve

unu ọse ọki a rẹriẹn bhi amẹn awẹn.¹⁰ Mẹn da miọlẹn ebe nọ hare ne bhi obọ na si ẹhi, mẹn da lọle. Ọda rẹriẹn bhe amẹn ẹwẹn unu mẹ sokpa mẹ dalọla ẹkẹla na se mẹn da riala.¹¹ Iriọ ọriadatale mam mẹn, uwẹ digbo ta akhasẹ man eria nebun, ogbẹ ẹbho urokekẹ biẹnijie.

11 ¹ Ada ri ilmun nọ tan, ni mẹn rọle lu bi ọbhan na rẹ bhan ebhin, Ada tamanmẹn, "kpanọ ro obhan bhan uwa oga ọsi Osẹnobulua bi ojiukho nọ ọsi Osẹnobulua bi ilọn rebhe ne va bhi oga bhe ẹkọle. ² Ọkpanọn, ghe bhan odele nọribhi ọni uwa oga, a rẹri ilọn ni ijentali. Edi ri orọnbhẹn rili ẹbbho nọ khiale na bhi uhi eva yan ogbọ eva. ³ Idi ri ahu ni ọsẹri nasimẹn ni ọrẹ tẹ ẹmọn akhasẹ bhi ikpẹdẹ 1,260, ọki munukpọn ọsi akhiẹ yọ." ⁴ Eni ọsẹri na eda yi eran olive eva bi erun ukpa eva nọ mudia bhi ọdalo Ebianlẹn ọna agbọna. ⁵ Ọria gha ho ọbe dalan, eran ki da bhi unu nọsẹlan va, ọki fuẹn eghianlean. Ọnọkireẹa ho ujiodẹ nọ da guano obe dalan, adi gbọlea bhi nian. ⁶ Eni ọsẹri na muan ahu nerẹ di okhun obọ yi ni amẹn ghẹ rọ bhi ukpẹdẹ ni akhasẹ tale. Emuan hu nerẹ ri amẹn khin aran bi eki ti emianmẹn kike bhi ọna agbọna be jio khẹnlan. ⁷ Bhebhe nea re ti tẹsele nọ osẹlanfo, elanmẹn ọbe nọ la dabhi ọna uhio noi moi ejioseleki, ọki mu okhọn dalan, ọki khọnlan mu oto, ọki ogbolilan. ⁸ Ikinnegbe nọsẹlan ki gba uwẹdẹ nọribhi ọnẹ ẹbho nọ manman gbọlọ (Na rọta bii itan - Isodomu bi Igibit), bhi ejiaada khan ebialẹnlan bhi eran. ⁹ Bhi ẹkẹ ikpẹdẹ ea bi ukhiqbhẹn, eso ne da bhi iyabho kike uwẹn, uru bi ẹbho, eki daghe ikinegbe nọsẹlan. Ele da ri ahu nilan nerẹ rẹlan tọn. ¹⁰ ilan ne ribhi agbọn ki gha ghonghon, eki gha dujie. eki remin luẹse ji gbọn kike, ranmunde, ena akhasẹ eva na ri oya ni ilan neribhi agbọn. ¹¹ Ọkpanọn, ikpẹdẹ ela bi ukhiqbhẹn gha gbera fo, uyẹnbhin nọda bhi obo Osẹnobulua va de ki labhi egbe nọ oselan, eki ri oranbhẹn nọ oselan kpalọ mudia. Ofẹn ki mamam muilan ne daghelan. ¹² Egheni, eki họn uru nọ mamam khuele, nọ ada bhi ẹgua okhun va, wẹ lan, " Va bhi okhun bhena." Egheni, ekia khin ẹgua okhun bhi ẹkẹ ẹdudu eghianlan kia gha ghelan. ¹³ Bhọ ọnẹgheni oto ki mamam yunuan, ọbi igbe bhi ọnẹ ẹbho ni ki siẹn. Agbọn uli uli bhi ajianli ihion ki yi ọne gbolo bhi oto nọn yunuan. Ofẹn ki mamam gha mun ene min uhmun bhọ, eki ri uyi ni no Osẹnobulua nọ ribhi ẹhua okhun. ¹⁴ Ufuean nọzeva gbera, Ghe! ufean nọ ọzea tuabe vade. ¹⁵ Ehinogihilon da khue akala, uru nọ sike okhun bhi ẹgua okhun da we, " Ọni ẹgua oba ọsi ọnagbona khin ẹgua obi ọsi ebianlẹn bhẹn bi kristi, ọdi re emin rebhe gha khian ẹdẹdẹ bhe dẹ. ¹⁶ Ene wanlẹn, enen yan ogbọ eva ne dotua bhi oji ukho bhi ọdalo Osẹnobulua, eda de mu ẹlo ri oto ro oga ni Osẹnobulua. ¹⁷ Eda wẹ "Ma ri ekhinmẹn nien Ebianlẹn bhan, Osẹnobulua nọ gbọlọle, uwẹ nọ ribhọ nian bi nọ ka ribhọ, ranmude uwẹ mien ahu nase bi uwẹ khin ọnọ ki re emin rebhe khian. ¹⁸ Ẹkẹ da khọ ẹbho rebhe, ọkpanọ ikheķẹ nase vae. Ọnẹ ghe va na da bhuohien u'u bi nuwẹ ada ne khiale ọsi Osẹnobulua bi agbọn ne'a muen imuofen ọse eni nase, ọnọ bha sokẹ bi ọnọ mamam mọn ahu. Ọnẹ ẹghe sele nu uwẹ re fuẹnlan, ilan ne fuẹn agboan ¹⁹ Uwa oga nọ ribhi ẹgua okhun ada tuijolia okọ ọsi ukovẹn na sole ada daghole bhẹķẹ uwa oga. Ehianhian da vala bhi ejie rebhe, avan da delọ gbegbe, oto da tan unuan bhẹķẹ okpẹ ehoho ọsi amẹn bi esia.

12 ¹ Ada daghe iyaman nọn kpọnọ bhe ẹgua okhunlun okhuo nọn mun oẹlẹn ruẹn, uki da riọ bhi oto oranmẹn bii ukparu ejiele ihinlọn bhu uku uhonmọn nọn sole. ² Ọda hanman, ọda viẹ bo okhuo nọn guano nọn biẹ, nọn ribhi ọbalọ nọn rebie. ³ iyaman ebhebhe da zegbe re bhi ẹgua okhunlun: Gh! Idede dragon nọn jian da do kha ribhọ nọn mọi uhonmọn ihilọn, ikhuanlẹn igbe, ọmọn ukparu ihilọn bhu uku uhon nọn sole. ⁴ Ọda ru ukperumun nọn sole gbọn awa ikpahianne ribhi ohunlun yi yalea ọda sua egbore bhi ọnan agbọnan. Ọni dragon nan da mudia bhi ejọ ọnokhuo nọn guano nọn biẹ bo nan da mien ọkha biẹ ọle ki gbọ ọnọn le. ⁵ Ọno okhuo da biẹ ọmọn okpea, nọn da ri ukpẹ ẹlomọn rọ ọnagbọn nan khian. Eda gua mion ọnokhup nan ọmọn nọn bieie mu ji Osẹnobulua bhi ojukhuo. ⁶ Ọnokhuo da negbe akhi ojegbo, bhe ejọ Osẹnobulua hẹnhẹn kheķle, be ja re gbalo gheķle bhe eki ikpẹdẹ Uli ọkpa bii egbọlọ ea yan iyisen eva (1260 days) ⁷ Eghelẹ da do sẹ okhọnlẹn da do ha ribhi ẹguaokhunlun imakel bii ẹhi nọn sole da ni dragon khọnlẹn, dragon bii ẹhi nesole dagbo ne khọnlẹn. ⁸ Ọkpanọn dragon bha sabọ ne khọnlẹn nọn le min akhọn minoto, Ranmudọnan, ọbha sabọ rẹ min akhọnmio to bhe ẹgua okhulun ne egbọle bii ẹhi nọn sole. ⁹ Ọni idede dragon natie ọle ẹyẹn ọdọmanlẹn bii ojuu la eliminebe, nọn hie agbọn bi ehi nọn sole rebhe. ¹⁰ Iriọ mẹn rẹ họn ukpuru bhe ẹgua okhunlun : Ọnẹghele nan ani bii ahu bii ẹgualẹ nọn so Osẹnobulua bii asẹ nọn si kristi ọvae. Ọnọn ria enerẹbhọ elinan asuale rio oto, ọnọ ria ele eninan isigha Osẹnobulua asọn bi odanmẹn. ¹¹ Eda ri aranlẹn nọn si Ijesu bii utamin ebo Osẹnobulua lu ne ele khọn ele min oto, ranmude ebhayẹ ho emọn egbele rẹ si uyumin. ¹² Bha ha gbonghọn, ibha nin ẹgua okhunlun bii arebhe ne ribhi ẹgua okhunlun! Ọkpanọn ebele hẹ ọsi agbọn bii okpẹdẹ ranmunde ojuu ọbubhare! ojuu da ẹkẹkhonmin nọn bhọn ọkpẹnlẹn ranmude ọlẹnlẹn ọbhi ukpeghe khere ọle khi mọnlẹn ! ¹³ Eghẹ nin dragon kirẹ kere asuale akhin agbọn, ọki da khurẹkhan ọno okhuo nọn bi ọnọn mọn okpea. ¹⁴ Ọno okhuo ada reķle nin afianmẹn nọn ji iğen eva nọn kpọnọle natile idulu nọn sabọ tin fia na khin ọni eja hẹnhẹn kheķle bhi ojegbo. Ena da gbalo ghe ọle bhi ọni ọmin eghelẹ nan isi gha ọni ẹyẹn. ¹⁵ Ọnẹn ẹyẹn nan da biri amẹn si bhi unun re bi ẹdẹ bọ ọnọnlẹ da ha mọn ọkpẹdẹ nọnlẹ arẹ kpọno ọle fia. ¹⁶ Ọni oto nan da rẹ kpa ọno okhuo nan. Ọno oto nan ki yuana ọda mun ẹdẹ lolo ni dragon paa sibhi umun re. ¹⁷ Iriọ ẹkẹ manman khọ ọni dragon rẹtẹ ọno okhuo nan ọda dọ mun okhọnlẹn ji enan abiẹmande si ono okhuo nan, ene ri obọ lurekhan ebo Osẹnobulua tale bii ene riọbo rẹkhan ebi Ijesu tale. ¹⁸ Ọle ọni dragon rẹ mudia bhi ukeķen ọsi ọnẹn ẹdẹ.

13 ¹ I da daghe okpẹlanmẹn sibhe ẹkẹ okpẹdẹ re. Ọmọnlẹn ukhanlẹn igbe bii uhonmọ ihinlọn bhi uke enu ukhanlẹn igbe, eda yẹ mọn ikperu nigbe bhe enu uku uhonmọn ihinlọn elinlin nanrẹ ru unun gb emọn Osẹnobulua. ² Ọno elamẹn ni mẹn mienlẹn nan, rẹla dea bi Atanakpa, eran wẹn ọnlẹn da dea bọsi eberia, unun ọnlẹn da dea bu unun oduman. Ọni idragon da mun ahu nanlẹn, ọda me ejiele nanlẹn bi okpanu ahu nanrẹ rẹ ebholo khian. ³ Ukpokpa bhe enu uhonmọn nọsọ ọne elamẹn, da kuan, ọni itẹ da ki rie ilolo da han agbọn rebhe eghẹ ne kirẹ rẹkhan ọne elamẹn. ⁴ Eda yẹ

ghoo n̄oni dragon ranmude ho mun ahu n̄one elamen. Eda yē ghoo n̄one elamen eda tale "Wola dea b̄o ̄one elamen? bi " Wole la sab̄o n̄ole khonl̄en?"⁵ Eda ru unun n̄o ̄one elamen n̄ore ta ota ēhio bii n̄orē ru unun gbe em̄on Os̄enobulua. Uki egb̄ol̄o eva bii eva arē nanl̄en n̄orē r̄o ̄onan ahu w̄enan.⁶ ̄One elamen da tan unun an ha runun egbe Os̄enobulua bii elinlin ̄onl̄en bii uwa otuē n̄os̄ole, bii ene ribh̄o agb̄on okhun.⁷ BAire ēghe n̄o ̄ono okpelamen n̄o r̄e ro okhonl̄en ji im̄en nekhiale nes̄o Os̄enobulua bii n̄o r̄e gbe mu ot̄o Aiseyē ra ahu nal̄en n̄erē ha lue bh̄e ēbh̄o rebhe, bhu urolo rebhe bh̄o ota agb̄on rebhe.⁸ ̄On̄on nyenl̄en bh̄o ot̄o agb̄on rebhe dei ghoo nanl̄en, ̄ona abha gb̄en elilin ̄ql̄en, ̄obbh̄o ̄one ebe u nyenl̄en min nanre mun agb̄on ke n̄okin ̄os̄o ̄ono obhio ohuan nan gbea.⁹ ̄On̄o m̄on eh̄o ̄o arē h̄on.¹⁰ Ade had̄ei re oyia fīo bhi imun imun ̄oda ha khian, ade ho opolo alarē gb̄o oyia, aki ro opolo gb̄olea ̄ona ada ha tie ēbh̄o nekhiale n̄oso Os̄enobulua neha m̄on ur̄ēbh̄o bii iziegbe.¹¹ I da daghe okpelamen ̄obhebhe ̄onē ēkē ot̄o dagbare. ̄Oda m̄on ukhanl̄en eva b̄o so ohuan, ̄oda tal̄o bii idragon.¹² Ahu n̄one elamen nikhe ni karē w̄enan, ̄ona da yē r̄o w̄enan bhi isirale, ̄okpan̄on, ̄oda ki ja agb̄on bii ene nyenl̄en bh̄o ne ha gholo n̄o ̄on̄on ̄ql̄en p̄ ih̄en nin, n̄o m̄on ukhuan khuan n̄oki rie.¹¹ I da daghe okpelamen ̄obhebhe ̄onē ēkē ot̄o dagbare. ̄Oda m̄on ukhanl̄en eva b̄o so ohuan, ̄oda tal̄o bii idragon.¹² Ahu n̄one elamen nikhe ni karē w̄enan, ̄ona da yē r̄o w̄enan bhi isirale, ̄okpan̄on, ̄oda ki ja agb̄on bii ene nyenl̄en bh̄o ne ha gholo n̄o ̄on̄on ̄ql̄en p̄ ih̄en nin, n̄o m̄on ukhuan khuan n̄oki rie.¹³ ̄Oda lu emin ̄ql̄an p̄ ilolo ne kp̄on̄on le. ̄os̄e yiē je eranl̄en da bh̄o okhunlun de ̄obh̄o ot̄o bhi isira ēbholo.¹⁴ Bhe ene emin ̄ql̄an p̄ ilolo nan, eda ra hu nanl̄en bhu uk̄egbe ̄one elamen, ̄oda hiē ene ribha agb̄on, ̄oda taman ele ne man ur̄ēkh̄okh̄o n̄oso ̄one elamen nan ka ro opolo khuan n̄os̄eyē nyenl̄en.¹⁵ NAda yē ra ahu nanl̄en n̄o r̄e re ohienh̄en n̄o ̄ona amaze n̄os̄o ̄one elamen, b̄o ni amaze a da ha tal̄o, ene hele nerē ga ̄ono okpelamen, ̄oki ya gb̄ono ele a.¹⁶ ̄Os̄eyē m̄aman taman ̄orebhe p̄ hon̄o fele, h̄ona aba gbele, hon̄o kponole hon̄o kh̄ere, hi igb̄on h̄o ̄m̄on, ne re iyaman ̄obh̄o ob̄obera la uk̄ehale.¹⁷ ̄On̄oi m̄on ̄oni iyaman nan, ̄oda ki kie sab̄o d̄e eminlin la ̄o khien eminlin, sokpan h̄oi m̄on iyaman n̄os̄o ̄one elamen nan, ̄oni bi aman n̄os̄e elinlin ̄onl̄en.¹⁸ Ew̄enl̄en arē lu ̄onan, ̄on̄o ria eria ̄ole lolo ̄ona aman n̄os̄o ̄one elamen. RAnmude aman n̄os̄o oyia n̄on. aman n̄os̄ole ̄ole ehan, ehan , ehan.

14 ¹ I da f̄eghe yē daghe ̄oni ohuan mudia bhi ukeke n̄on ribhi izāo. debale hi erui uli bhi ejianen en̄en yanli egb̄oli ih̄ilon na mīen agbe eniql̄en, bi ̄osi aba ̄ole bhi Uki ēhale.² I da hi urulu n̄on da bhi ēgua okhun via, ̄oda rolo bi okpamē bi avan. Uru ni m̄en honl̄en da dia bi ene khi akala ne d̄o ha khi akala.³ Eda suilo ̄os̄o gb̄on r̄ejo ̄ono ojukhuo bir̄e ji emil̄en n̄on ȳenl̄en en̄en bi ene ediōo. Abha mīen ene sab̄o luē ̄onilolo gbera eni etui uli bhi ejanlin en̄e yan egb̄oli ih̄ilon na d̄ele bhi ̄onot̄ona.⁴ Ena hi, ene bha ri it̄on rie egbe, bhi ēghi ikhuo, emuekp̄en bhi egbe ebha mio okun uwedili. ̄Oda r̄ekhan ̄ono ohuan bh̄o dīo rebhe. Enami im̄enfan bh̄e ēw̄e agb̄on kien ̄ql̄enhen r̄ej̄i Os̄enobulua bi ̄ono ohuan.⁵ Abha mi ohogholi bhi unu n̄o sele, eim̄onli okan bhe egbe.⁶ Idaghe ēhi ̄obhebhe tin bhi ēhoho, n̄on m̄onli eniql̄en ēd̄ed̄em̄ed̄e n̄oso Os̄enobulua n̄on la tama ene ȳenl̄en bh̄o ot̄o r̄ej̄i iyabho rebhe, uro naze rebhe, bi ēbh̄p rebhe.⁷ ̄Oda ri ukpurulu so, n̄e ofin Os̄enobulua, uw̄e yē mu oriri nal̄en. ghele ibhuohien ni ̄os̄ole vae. Gho na l̄en, ̄ole n̄o mo okhun bi ot̄o bi okp̄ed̄e, bi ikūekuē ēd̄e.⁸ ̄Ehi ̄obhebhe, n̄o zeva da r̄ekhanl̄en, ̄oda tale, ̄odere, ̄odere Ibabil̄on n̄o kp̄on̄ole, n̄o ri agba bholo rebhe d̄o ha d̄e ēȳon ̄osi esakan n̄o ̄os̄ole.⁹ ̄Ehi ̄obhebhe, oze eaa da r̄ekhanl̄en ̄oda ri ukpurul tale "Aha mīen ̄oria n̄o gh̄o ̄oni elamen bi amanze n̄o ̄os̄ole ̄oda jia rie amale bhi uki ēhale, la ob̄o,"¹⁰ ̄Oki da bhi ēȳen ̄osi ēk̄ekh̄o n̄osi Os̄enobulua, eȳon na bha guala na bir̄e ̄o bhi uko akhe ̄osi ēk̄ekh̄o n̄osi Os̄enobulua. ̄Oria n̄o dale ki mīen ̄obal̄o ̄osi eranl̄en bhi ob̄e ēhi n̄oso Os̄enobulua bi ̄ono ohuan.¹¹ Ighogho n̄osi obal̄o, n̄osi ele kiha dīo bhi okhun ēd̄ed̄em̄ed̄e, em̄oli uh̄enan odanm̄en bi as̄on. Ene ḡo ni elamen na bi amanze n̄os̄ole bi ene m̄onli aman ̄osi elinlin n̄os̄ole.¹² Ena ada datie ēbholo ne khiale n̄osi Os̄enobulua ne m̄onle iziegbe, ene r̄ekhanli uhi n̄osi Os̄enobulua, eda m̄onli ur̄ē bh̄o da Ijesu.¹³ I da hi ukpuru bhi agb̄on okhun tale agb̄onl̄en bh̄o ot̄o " Er̄onm̄on ̄osi ene yulu bhi ob̄o n̄osi Ebianl̄en" ehe, iri orīon tale, bi eje da d̄o hiean bhi ēs̄on ranmude iw̄ena n̄o sele r̄ekhan ele.¹⁴ Ituen ēlo ghi okhunlu, i daghi ebhulu n̄o fua. ̄On̄o dotua bhi ̄oni ebule da dai bi ̄m̄on n̄on si okpia. ̄Oda rui ēru ejiele ̄osi ēl̄onm̄on bi ̄oda rie ak̄on̄o m̄onl̄en bhi ob̄o.¹⁵ ̄Ehi ̄obhebhe da dabhi uwa oga dagba re, ̄oda ri ukpurulu datie ̄on̄o dotua bhi ebhulu. ̄Oda ȳole rie ak̄on̄o n̄o ̄os̄e, suen ha k̄on̄o, ranmude ēghele na r̄e k̄on̄o kise bejiam̄iēl̄en ̄ono ot̄o ha ki luēnmi narē k̄on̄o.¹⁶ ̄On̄o dotua bh̄u uke ebhulu du ri ak̄on̄o n̄o ̄os̄ole na bhi ot̄o, ada r̄o ot̄o kokore.¹⁷ ̄Ehi ̄obhebhe da dagbare bhi uwa oga n̄on ribhi okhunlun, ̄oda yē m̄onli ak̄on̄o n̄o mulu.¹⁸ ̄Ehi ̄obhebhe da dabhi oj̄ie ukho ̄osi ituale da agba re, ̄ona ri ukpurulu datie ̄on̄o rie ak̄on̄o m̄onl̄en, rie ak̄on̄o n̄os̄e n̄on mu, uw̄e d̄o fan̄o ̄onirulu sibhi oran n̄o ribhi ot̄o re ramude ̄oki luēn¹⁹ ̄On̄i ēhi da fieghi ak̄on̄o, ̄oda k̄oni irulu n̄o ribhi ot̄o. ̄Oda bi ̄ole bhi ej̄o Os̄enobulua da min̄ql̄en bhi ēk̄ekh̄ol̄o.²⁰ Ada bin, ejada min̄ql̄en bhi asibhi ēbholo re, aranl̄en da sibh̄o re ̄oni aranl̄en da n̄e s̄en bhi imali egb̄oli igbe.

15 ¹ ̄Okir̄es̄e m̄e dagbo miemi ohanlolo vho khulun, emi n̄okp̄on̄ole bi emi ̄ql̄anlolo. Alimi nekhia khiale ih̄inl̄on bi emiam̄en ih̄inl̄on, ena da kil̄en emiam̄en nekike, deba ena ikh̄oēk̄ele n̄osi Os̄enobulua ki gba.² Idamiē eb̄ediabi ēd̄e n̄osi ughegbe bi eranl̄en. Ene mudai sik̄e ̄on̄ed̄e dad̄o ki ele neki mi umiēfan ob̄o Isesu, ene diabol̄e bi ene kh̄ol̄en nesu revhegbele bi eni nis̄ole. Ene miumefa revhe da riemi ilolo mol̄en nos̄enobulua rie nele.³ Elerevhe da hasuilolo ̄osi Imosis, oh̄en os̄enobulua de ba ilolo n̄osi omi os̄enobulua. Emilin nokponole bi oȳunua khin iw̄ena n̄os̄e, Os̄enobulua noke n̄okp̄on̄one. Uw̄ed̄esi bi em̄ql̄en ata ̄ole khuwedo n̄os̄e. Os̄enobulua agbohoho.⁴ H̄oh̄on̄oria n̄o vha n̄ofun we os̄enobulua n̄o kp̄on̄one ̄okiye muekp̄en neni n̄os̄e. W̄e ̄okpa khiakhiale agb̄on yabuw̄ere d̄o gaē ranmude emi esi revhe nuw̄e lulu ar̄ole ma agb̄on revhe.⁵ Nakir̄e mienemina fo, edaghe edaghi ēgual̄e nos̄enobulua tuja vho khulun.⁶ ̄Ekele ēgual̄e n̄os̄os̄enobulua enalimi nekhia khiale ih̄inl̄on nele muni emiami ih̄il̄on mol̄en d̄ dokere. Eleda yup̄on nokhiakhiale n̄om̄ose bi mi awelewele r̄enavhi udu n̄os̄ele.⁷ Uk̄p̄oēkpa vhekele enalimi en̄e nele rivhe jos̄enobulua ya da ri tasi awelewele ih̄inl̄o n̄o vuql̄en vhi ukh̄oēkele n̄o sos̄enobulua ni enalimi nele khiakhia. Os̄enobulua n̄oyaȳenl̄e vhedagb̄on reve.⁸ ̄On̄e gual̄e

osanobula da vuon vhi ighogho nọ da vhi ukponọ mi osososenobulua bi ahu nọsọle dokere. Avha miọnọ gbudu na vhe ẹkẹ eguale nọsososenobulua. Iriodia sẹghẹghen ọne miami ọsi alimine khiakhiale folo.

16 ¹ Imẹ họn urule nọ rieso dagbare bhekẹ ukujukhuo ọda ne ọnẹ ẹhi nọsi ihilọn talọ, "Tbha khian bire kuọ bhọ ọnagbona itasa ihilọn ọse ekeokhọlọ nọsi Osẹnobulua."² Ẹhi nọnẹnẹn da ha khiẹ kuo itasa kuọ bha agbọn okhọbhẹlolo bi itẹ obalọ da buọ agbọnre ne mọn iyama nọsi ọnẹ elami ẹwẹ, ene yẹ ga amazẹ nọsọle.³ Ẹhi nọn zeva da khehiẹ itasakuọ bhọ ọno okpẹdẹ. Ọda kiẹn arañlẹn, ba arañlẹn, ba arañlẹn ọsi eria ne yunolo, ene mili ne yiẹn bhẹ ẹdẹ rebhe da yuno.⁴ Ehi nọ ọze ea da bire itasa nọsọle kuo bhẹ ọnẹ ẹdẹ bi ibhie bhie ẹdẹ ọda kiẹn arañlẹn. ⁵ I dahọn ọnẹhi neribhi amẹn datale uwẹ khiale ọnọ yiẹlẹn bi ọnọ kaha ribhọ, ọnọkhiale - ranmude uwẹ ọnọ bhuohiẹn enemili ne bulun.⁶ Ranmude egiẹn aranle kua nọsi ibhio Osẹnobulua nekhiale bi ena khasẹ, uwẹ da raranlẹn nele muọn ebe eguanọ ọle emielẹn."⁷ Imẹ dahọn ọnu ukojuwo datale "Ihọnlẹn Ebianlẹn Osẹnobulua nọ kponọnẹ, ibhuohiẹn nọse emnata okpanọ bi ikhiale."⁸ Ọnẹ ẹhi nọ zenẹn da bire ọni itasa kuọ bh hẹnlẹn, ada rie ahu nalẹn nọre re eranlẹn atuẹ eria. ⁹ Ebhibhe eranlẹn dahọ khọnlẹ bi edaha runu josẹnobulua nọ ,oahu nọkokhune gbera emiamẹn rebhegian. Ebha fidenọ ọki muoriri giọle.¹⁰ Ọne ẹhi nọ ọzi isẹn da bire itasa bhọ unu kojuwo ọsọ ọnẹ ẹlamẹn ẹwẹ ebiuki da gueole eguale, eda ha nuọlẹmẹn nọsele bhu unu ranmude ọbalọ. ¹¹ Edaha runu ria Osẹnobulua nọbhi okhulu ranmude, ọbalọ nehaye.¹² Ọnẹ ẹhi nọsi ehan da bire ọni itasa khua bhe eke ene okpẹdẹ ni Eufates. Amẹ nọsọle da ka be ejọ dahẹnẹn uwẹdẹ ne eni ije nenabho otọ east vae. ¹³ Imẹ dadaghe elimi nebha khia ea nedia bi akile dahasi bhunu re nọsi elimebe bhunu re bi ene seli ọhogholi.¹⁴ Oriọn nọsi elemiebe nezi iduna khena. Edagbare ha bue enojie ne yian agbọrebhe bejiẹa da sierebhe koko rẹ khọn okhọnlẹn bhọ ọnu ukpẹdẹ ninoso Osẹnobulua nọ kponọle.¹⁵ ("Ghe ! imẹ vade bo oyi ! erọmọn ọsọ ọnọ oriani noha bhẹ egbe, nọ mue ẹwe egbe nọsọle yọ nọ banọn sade okhian nai daghe ubanọn nọsọle."¹⁶ Edẹ munẹle rẹbhe re bhẹ igia tiọle Amageddọn bhu urolo ọsi hiburu.¹⁷ Ọnẹ ẹhi nọsi ihilọn dabirẹ ọni itasa kuọ bhẹ ẹhoho eni urulu dasodagare bhekẹ ọno otuẹ bi ukojuwo ọdatale 'akiluọle fo!"¹⁸ Eni ayian daha yian, ukhulu daha fiegbe denegbe, avan dade, otọ daha siẹn, otọ nọbha sẹka siẹn ghe daha siẹn nọ nagbọn mọndaribhọ ọna bha sẹkasunu. ¹⁹ Enọ eguale nọ mama hu ọda ghaleọ bhi ijanle ea bi ọno okpẹbholo, iya ẹbholo da siẹn khua. Eni Osẹnobulua da yiere ibabilọn nọ kpẹbholo, ọda rieu ukuakhe ne enẹ bholo nọ unọnlẹn bhe ẹyọn nọ mama vvọn bhẹ ẹkeokhọlọ.²⁰ Otọ nọ ribhi ẹdesẹ ẹdẹ rebhe da khwelo abha kie daghe oke soso. ²¹ Ene kponọle bhe Asia, nemama khua da no akhulu adekuọ eria. Edahu runu jo Osẹnobulua ramude akhienien ọsi esia ranmude ọnọ ọbalọ kida kaka.

17 ¹ Ukpokpa bhe eni ẹhi ihilọn nọ mu enu uwawa ihion bhon da bu - bhẹnre tama bhẹn,"Vale nimen rẹmaen ọriaa nọsẹ ọno ojie agbile nọ dotua bhokpame."² Ni ijie neribhọ ọnagbona ne gbesankan,, bi anio ọsi igbesantean nọsọle nẹbho ọnagbona dale.³ Eni ọni ẹhi da mubhẹn bhorio jiọ bhato, imẹn da daghe okhuo dotua bhu uki ẹlanbhebe narukpon nọbhọnse wa nọbhọn elin kikẹ narẹ zanẹbhọnan, enẹ elanbhebe da bhọn uhunbhọ ihion bi ukhan igbe.⁴ Onokhuo da muegbo osẹ bo ojie mukpuon non mama bhon osẹ ruẹn, neioze bi awenwan nọbhan ọse bhe ehọ, ọda re ukpu oze bhon bhobọ ne ebhin awa nẹbho ọnagbona vvonlẹn bi igbesankan nọsọle.⁵ Ukeha nọsọle ọda gbẹn elin ọn bhọ na bha lẹn ebarọleta, " Ibabelon nọ kponọle inẹ nọsa agbile bi ebhin awa nebho ọnagbona." Imẹn da daghe ọnokhuo daran nọsẹ ẹbho osẹnobulua ne khiale bi ena gbono a rabhudi Ijesu, eghe nimen kirẹ daghọle, ọda mama hanbhẹn ilo. ⁷ Okpanon onen ẹhi da tamabhe, bezele noda han uwẹ ilo ? Imẹn derẹ maen elin ọnokhuo ebarọleta bio ọnẹ ẹlanbhebe nọ muonlẹn, ọnẹ ẹlanbhebe nọa bhon uhubhọn ihion bi ukhan igbe.⁸ Ọne ẹlanbhebe nuwẹ daghe generibhọ, oyẹ ribhọ nian, ọho nọle sibhe ẹkẹọ ọnuihio nire nai mijejose, eni ọ a kida jiọbhe ejiole ada ria ene nienlẹn bhu ukotona, enabha gbẹn eliele bhe ebu uniẹnbhin rẹno omuhẹn nọsọ ọnagbona, udu kiwale sẹdaghọ ọnẹ ẹlanbhebe, rabhude okaẹ ribhọ ejayena ọyẹ ribhọ, ọdẹ ghotie vae.⁹ Ejada guano okhọ nọbhọn ewanlẹn khona, eni uhunbhọn ihion ọke ihion non ọnokhuo da dotua. ¹⁰ Ele yei ojie ibion, ojie isẹn dele, ukpokpa nienlẹn, enekẹle bhasẹ vae, eghe nọ a rẹvale ọki gbu ukpomien eghe.¹¹ Ọnẹ ẹlanbhebe nọkaa ribhọ, eyayena oyẹ ribhọ, ijie elenlẹn non, ukpokpa bhenni ihion non khioria.¹² Eni ukha igbe nuwẹ daghe ele i ijie isẹn nebha sẹ mian agbejie, okpanon, ele demian ahu bi ijie bhu urin agogo okpa biọ ẹnelanbebe.¹³ Ena bhẹn okhọ okpa, ele kira ahu nọsele non ọne elanbhebe. ¹⁴ Edi nọno ohuan khonle, okpanon ọno huan ki khontuẹn obọ rabhude ọle Ebianlẹn nọse ebianle rebhe ojie nọse enijie rebhe ene rẹbhanlẹn ele enatiele, nazele bi enemudia nọsẹn.¹⁵ Ọnẹ ẹhi da tamabhẹn, ọna amẹn nuwẹ daghe nọna agbile da dotua ẹbhono, usiangbọn, agbẹbho bi urọh. ¹⁶ Enu ukhan igbe nuwẹ daghe, elẹl bi ọnelanbhebe ki hekẹn, ọna agbile, ekirole kiẹn ihoho banọre, eki ria egbe nọsọlea, eki re eran rẹ tuẹọlea. ¹⁷ Osẹnobulua rẹọ ele bhokhọ nele rẹ luọ ọnu uriebhina ele da riọbhọ nerẹ rahu narẹ suẹnbho nọnẹ ẹlanbhebe, rẹsẹ ghe nebhon Osẹnobulua a rẹ muse.¹⁸ Ọno okhuo nuwẹ daghe ọne bho nọkponọ non bhon ahu nọarẹ sui ijie neribhọ ọnagbona rebhe.

18 ¹ Aki lu ena fo, imẹn da daghe ẹhi ọbhebe da bhokhunlun vade bhoto.² Ọle wo mamam mọn ahu, otọ agbọn da fua ramunde oriri sọle. Ọle da ri okpurulu reso yole, ọdere, ọdere ọlehi ibabiloni non khua. ³ Agba otọ kikẹ ki mun enyon okan non sọle.⁴ Imẹn da họn urulu ọbhe rẹ ni okhunlun yole,"Bha dagba re ẹbholo, nibha hẹ dọ ghale bh'emin ebe non sọle, nibha hẹ dọ ghale bh'emin ebe non sọle, nibha hẹ dọ mien bh'emianmẹn non sọle. ⁵ Eminebe sọle ọki yọ sẹ bh'okhunlun Osẹnobulua ki yere emin ebe sọle. ⁶ Hale osa fikie beji ọle rẹ la ẹbholo osa fikie. Ukpu nọle kpogho, eminlin bha kpogho nanlẹn ogbemen.⁷ Beji ọle rẹ gbouri bh'e gbe ha nyẹlẹn bhi ẹkẹ ọwọkọ bha yẹ ri oya nan le khon oyọle bh'ekhọle non sọle, ọle ni ojie eni ikhuo, ọle rẹ la ẹbholo osa fikie. Ukpu nọle kpogho eminlin bha kpogho nanalẹn ogbemen. Beji ọle rẹ gbouri bh'egbe ha nyẹlẹn khon oyọle bh'ekhọle non sọle, ọle ni ojie eni ikhuo, ọle yi okhuo non hi

mọn ọdọ, ọle hi da min akhie.⁸ Bhiriọ ede ọkpa emianamen nọn sọle da re vae, uyumin akhie bi ukhunmun. Eranlẹn ki gien ọlea, ebealen ni Osenobulua kpọnọ gbe, ọle da bhu ọle ohien.⁹ Enijie nele ko gboghẹle ne bha ja ghagha ele de yiọle sọle ki to.¹⁰ Ele ki gban ika ofen oya nọn ki le, ele ki yole, ihenlẹn, ihenlẹn rẹ ji ọni okpẹbholo, ibabilọni, okholo nọn mọn ahu! bhi egogo ọkpa iloya nọn sẹ vae.¹¹ Eki agbọ vie lu akhie beji abha ki min ene nele duaki - ¹² Eki elonmọn, ivie, ẹkan, ukpọn ododo, igbulu, eran oziya kike, agba eminlin kike.¹³ Ikperan kike, ẹbhili, ekẹn igali, ọka imenu, ohunan, akasi bi agbọn si eria.¹⁴ Eba kọnọ nuwẹ rahu rebhe ha guano siẹ bh'obọ re. Efe bi ọfubhegbe hohoa, ai da kie min ọnlẹn.¹⁵ Ene ri ọni eki min afe, ele ki munolia bh'odu rele ranmude evie bi usomin nọn rẹ gono.¹⁶ Ele ki yole ihenlẹn, ihenlẹn rẹ ji ọni okpẹbholo, nan huọle ose ukpọn ododo bi ekan bi ivie.¹⁷ Ehi eghole ọkpa ọni efe rebhe ọria. Ene rokọ nẹde bi ene rokẹde khian bi ene min ọhẹ da gban ika.¹⁸ Ele da la vie nele rẹ daghe ighogho nọn rẹ to. Eda le ọbholo la dia bi ọni okpẹbholo?¹⁹ Ele da zekẹn bhuhonmọn, ha vie lu akhie ihenlẹn, ihenlẹn rẹ ji ọni okpẹbholo, bheji ene mọn okẹde da min efe. Eghele ọkpa erebhe hohoa.²⁰ Okhunlun ha ghonghon nyan lẹn, ibha ne khiale, edibo bi eni ohenlẹn, Osenobulua bhu ohien gbọle.²¹ Ehi nọn mamam kpọnọ da mun udo bi okpudo fifiọ bheke edo yole iriọ ada rẹ mun ibabilọni nokpẹbholo gbe bhoto ai da kie minonlẹn.²² Ai kie da hun urulu ene khue ubulu, akala, ufele bi emin ilolo bhi uwẹ.²³ Efu si ukpa da kie bhala bh'uwẹ, ai da kie hun urulu okhuo bi edo bh'uwẹ, efe rẹ hi imin ojie ne ribhi agbọn bi enẹbholo nuwẹ ri azen nonse hie.²⁴ Bheke ọle a da min aranlẹn si en'ohenlẹn bi ene khiale si Osenobulua bi aranlẹn si eni agbonoa bhagbọn rebhe.

19 ¹ Enin eminlin nan ki gbera, imen da hin e be dia bi urulu nọn ọsi ebholo nẹ bunbun bhi egua okhunlun e da ha so tie "Hallelulah, ẹni , oriri, bi ahu ọsi Osenobulua nọn."² Ohien emoata bi ohien nọn gbale ọ bhu lu ọ ki ye bhu lu ohien nọn ọsi ojiagbile nọn ri igbesakan nọn ọsọle ria agbọn a. ọ dọ khonlẹn nọn ọsọle bhi obọ nọn si ọni okhuo.³ Eda gbo talọ ọsi ugbaọzeva "Halleluyahi ọni ighogho siọle bhi egbe re ededemede bi ededemede."⁴ Eni edioman enen yan ujie bi eni elanmen enen ne yenlẹn da nowẹ bhi otọ gi Osenobulua nọn de bhi uki ojukhuo a, eda yẹ ha tie " Hallelujah"⁵ Ọni eghele ni, urulu ọkpa da ni isi ojukhuo vae ha tie, "Gẹn Osenobulua manlẹn, ibha rebhe ni eghonmandia ne sọle ibha ne nẹ ofen ọlẹn. Eneimobekhin bi ene mọn ahu"⁶ Ọni eghele, imen da hin ebe khuele bi urulu nọn ọsi amen ne bunbun bi ebe khokhi avan nọn dele ọda ha tie " Hallelujah Ebealenmanlẹn ni Osenobulua ribhi ahu. Ibha ji imanlẹn ha ghonghon imanlẹn ha ye gen ọlẹn aki yẹ mu oriri nanlẹn ranmude izokhuo bi ibodọ nọn ọsi ohuan ki vae, ọni okhuo nọn da re ki mun egbe fo. ⁸ Aiki yiọle nan mun ọle egbe aki ne ikpọn ne fua ne mọn ose yiọle (Ranmude, ikpọn nefua ne yeghe yeghe kin emilin ikhiale bhi eji ebholo ne ji Osenobulua ye.)⁹ Ọni ehi da ta man imen "Gbẹn ọnan Abianba ọsi enebholoni na tiele bhi Izokhuo bi ibodọ nọn ọsi ohuan" ọ da yẹ taman imen "Emonlẹn emonata nọn si Osenobulua khona."¹⁰ Imen da nowẹ bhi isi oẹ nọn ọsọle ni imen gale, okpanon, ọ da yi imen "Heilu ọnan, otu okpa bhi egbonmandia bii uwẹ bii eni ibhiooẹ ne ti esele nọn ọsi Ijesu imen khin "Go Osenobulua, ranmude, itesele nọn ọsi Ijesu, ahu imianlo nọn."¹¹ Ọni eghele nin, imen da daghe eguale okhunlun tujie a, ọle imen da fẹ ọle ghe, daghe akasi nọn fua ọnon ha henonlẹn a tirole ureobho bii emonata uwede emonata ore ha bhu ohien ọle ọ yẹ rẹ ha khonlẹn. ¹² Elolo nọn ọsọle da dia bi eranlẹn ọ da muni aru ejele ne bunbun ru ọ mọn elinlin nan gbẹn ọle bhi egbe ni ọria ọbhebe bhalẹb gbeara ọle.¹³ Ọda mu udede ukpọn na diọ bhi eke aranlẹn yọ elinlin nọn ọsọle hi emnlen Osenobulua.¹⁴ Eyiokulo nr ribhi eguae Osenobulua ne bunbun da hẹn akasi rẹkhanlẹn. ikon ne yeghe yeghe ne fua ne manman mọn ose erebhe munon yọ.¹⁵ Agbada nọn manman mun da ha riọle bhi unun nọn rẹ ha ogoni agba ebholo kuọ bhi otọ, ọki yẹ ri obọ nọn kakale ha yenyẹn eji, Osenobulua nọn kpọnle rẹ da he monlẹn ekele kholo.¹⁶ Ọda ha mọn elinlin nan ghen ọlẹn bhi ukpọn nọn ọ reyọ bi etagh. "Ojie nọn si Ojie bi Ebianlẹn nọn si Ebianlẹn"¹⁷ Imen da daghe ehi ọkpa nọn mudia bhi eke olenlẹn ọ da ri urulu nọn manman zere ha sotie ifianbmẹn rebhe ne tin bhi okhulun "Vae, ibha gba vae bhi iluemin nọn khua nọn ọsi Osenobulua."¹⁸ Vae, li fun ne si ijie efun ne esi ene ri ebholo yi okulo, efun ni esi ikpea ne kpọnle, efun ne si akasi bi ene henonlẹn bi efun ne esi ikpea rebhe gbọn bi ene hi ribhi umun, ene hi mọn ebe khin bi ene manman mọn ahu.¹⁹ Imen da daghe ọni elanmen bi ijie ne ribhi agbọn bi eyokulo ne esele. Eda ha bi kugbe bi eje ele ha da koko ni ọnon ha hẹn akasi bi eyokulo ne esole khonlẹn. ²⁰ Eda mun ọni elanmen bi eni akhasẹ eku ne ha riyyama man isira ọle. Eni iyama nan, ọle ore mu erebhe ne vini iyama nọn si elamen ọbhi egbe ne yẹ ha gi adudu nọn sọle lu. A da muni eveva kuno kuọ bhi ọni ọkpi eranlẹn nọn manman to nin na ri Isọfọ kuẹ.²¹ Ada ri agbada nọn ha ribhi unun nonsi ọnon ha hẹn akasi gboni enekele rebhe a . Afiamen rebhe da li eki egbe nọn ose ele.

20 ¹ Bho ni mẹn da da khe ehi nọ okhunlu via de otọ.² Ọ da mọn isankhan osu ukho nọ mọn ejọ sele, bi ikhan nọ khu lu bho bọ na sọle. Ọda mu monlẹn elamen con nati oli oje eyen nọ ki domalen, ọle ọ no ju, nan tiọ setan bi eda eda ru uli gba nọ lẹn.³ Eda mulen fiọ bhu ukhọ nọmọn eji osele, eda khiọle eda ẹda yẹ guọle iyan ọ dia be jia na miẹn ọ bhaehe mu agbọn lu okuse enikpe uli ki gbe ra, okha ki fo enan ki gbera fo, bhe be lunọ eki fanlẹn fia bhe khele nọ fa lan gbe.⁴ Mẹn da ghe ukojukhu e ne bunlun ne di bhu okkojukhuo da kha ye na rahu nan ne rebhoken Mẹn ye da khe ebholo na gia jielu ukhunmọn a ranmude itese okhe ọsi Ijesu bi emon Osenobulua e bha sẹ gho nọ ne elamen ewẹ bi ọ na maze. Ebha ka ne re mi ọ ni iyama bhu uke khale bi obọ. E via bhi iyenlẹn, e da de ba kristi ki ena khennmuele.⁵ Bhe ne yunolo bha ehe via bhi iyelen achẹ sẹ eni kpe uli so otọ. O na uguakpa nọ ọsi khẹn khẹn.⁶ E romon bi ukpe khia ọ se ne de ba e ne ka qua kpanọ si bhi idin re. uyu mi nọ ozewa yẹ mọn akhu bhe egbele, e di ki okhelẹn ọso Osenobulua bi Osi kristi e ki de ba Osenobulua bi Kristi khi en na khem mọlẹn bhe eke ipke uli.⁷ Enikpe uli akifo, ọ no ju ki riọle si bhu ugbonikhan re. ⁸ Ọ di da gba re no dọ a khe agbe bholo rebhe bho otọ agbọn bhi ele kho kho bhu otọ agbọn erog bi magog eki chele cugbe ne khonlẹn e di bunmi bi ebubu nọ ribhe okpẹde.⁹ E da diọ bho odo khunlun bhu uko tọ nọ bhiale e da nẹga eji ibhi Osenobulua nekpe khia ye bi otọ kholo ne kpe khia bhe eranlẹn da no okhunlun via bho otọ ọ da tuẹ elia.¹⁰ Ọ nọ ju, nọ mu

ele lu, e da suale fio bhu ukhio no to bhi, e ji onọ elan me nwe bi akhasẹ ọ sọ gho li li da kha ribhi eke iloya bhu ukpede bi asun bhededemede.¹¹ Bhe ni i da da khe udede ojukho no fua bi ọria no do tua bhu ukole elo bi okhunlun na negbe si bho odalo re, bhe na, ebha ye kha mon ije bhebhe.¹² Men da ghe ene yulu ne kponele bi ena bha kaka gbolen e da bha ri imudian bho dalo ukujukhuo, e da tuje ebe, eda gbo tuje ebe ọ bhe bhe, ebe Iyenlen. Ene yulu da mi ibhiokhen bhe minlin ne lulu be ja re gben bhe be, be je re lu eminlin ki ke.¹³ Okpede da khu si bhe ede ene kha ni bhedede ne ka yu nolo ne ka bha ri bhe eke edeuyumi bi idin da ne le da gba re ne ka ri oke le, ene yunolo da mi ijuẹ zo be je re luemilin.¹⁴ Uyumin bi idin da ki e ba shua fio bhe eke ukho eranlen. Ọ na khu yu mi no szva, bhe eke ukho eranlen.¹⁵ A kha mien a bha mi elinlin na sọ ọria bho ọ neke be iyelen na gbenlen, e ki sua le fio bhe eke ọ nu khune eranlen.

21 ¹ Iriọ Imen da daghe egua okhun ọsogbon bi otọ ọsogbon, ọno agbon okhun non heihen bo otọ nin heihen ọda gbera, okpede bha ye kha ribha.² Imen daghe agbe ebho non kiale, Ijerusalemu non ọsogbon, non nabhi eguale okhun vae bhe eji Osenobulua ye, non mun egbe bi obhi oha nan mun ọle egbe non khin iso ọdo ọle.³ Imen dahon uru non kponele bhi uke ejiele tale, Ghe! eji Osenobulua nansele.⁴ Ọki gbo amevie rebhe siele bhe e lo re uyumin ye da kharibho, la okakale, la evie, la obalo, emin edele kigbera.⁵ Onon okpa non dibhi oni uke ejiele dale "Ghe! Imen re emin erebhe kin ọsogbon" ọda tale "Gbọn ọnan bho otọ ranmude enota eseba reo bi emonata non"⁶ Ọda taman men "Aki lu ene minan! Imen khi Alfa bi omega, omuhẹn bi orẹse, reji okkpa no ọhanman amien gbe imen di ra amen nanlen uoi bha abha haosa bhe ejia amen ọsi iyenlen navae.⁷ Ono okpa non honlen foh ọle la mon ọnan alebhuku nan, imen kikin Osenobulua nan soke boi oki kin omon osemen.⁸ Okpanon, reji enebhalen ebelu, ene mon urebho, ene lu eku, ene gbu ugbele, unowe nonbhase, eta bhe nan ta bhe enan, igboghele, bi kin okpe eranlen non maman bhala. Oni khin uyumin ọsi ugba zeva.⁹ Okpa bhe ene ihilion da bumen re, okpa nonmon ọno okpan ihilon non vvon bhio ikpe emin ihilion ne kere nonalu ọda tale " Vae bhe enan, imen dirọ ọno obhiha manen, okhuo ọno obhi ohuan" ¹⁰ Iriọ ọda mun men kpano kha khin udede oke ọda ro ọnan agbe ebholo non khiale manmen Ijerusalem onen eguale okhun dagbare bhe eji Osenobulua ye.¹¹ Ijerusalemu omon oriri ọsi Osenobulua alenemin nansole ọdia be eba rebha ehon non maman monose, bi udo non maman khakha be elomon.¹² Ọda mon udede ogbe non yole nonmon igeti igbe - eva, ehi igbe - eva dakha ribhi eni igeti bhe enin igeti ada gben elin esi imen igbe - eva esi Izire obho.¹³ Obo enen noribho, igeti ea, ea dakha ribho obọ okpo, okpa¹⁴ Ogbe nọsi ọnan agba ebho dakha mon elo otọ igbe - eva bhe ele elin nọsi idibo igbe - eva ọsi obhi ohua dakha ribho.¹⁵ Onon okpa non nemem talor, ọda kha mon ukpokpo nare manemin nari igolu lu non nonre ọnan agba ebho, igeti neribho bi ogbe non ribho.¹⁶ Onan agba ebho oman okpa ọle oye, be no obọ okpa dia iriọ enekele ye dia utanmin naole dakha yi oman uli igbe - eva .¹⁷ Ono ogbe da maman zeze, oman ọsọ ọria non yekin oman ose ehi.¹⁸ Ijaspa are bon ọno ogbe ada igolu bon ọnan agba ebho, bun ugbegbe nonmonose.¹⁹ Onẹ elo - otọ ọsi ọno ogbe ọda ri ọdo keke hoole ose. Onon henihen ijaspa, onon zeva khi is afur sapphire, onon ze ea agate, ọze enen ameride .²⁰ Onon zi isen onyi oze ehan khi karilian canlian, ozi ihilion khi kriysoliti, ọze elenlen khi benyi, ozi isilin khin topazi, ọzi igbe khin kryisofase ọzu ugbolou khi ijakiti onon zi igbe eva khi ameti.²¹ Ene non ogbode igbe - eva da kin elonmon igbe - eva, ene elomon igbe - eva eda mun oko okpa bhi ukhuede keke uwa ọsi onen agba ebho dakha yi egbi igolu bi ughe gbe non fi wanwani. ²² Imen bha dagbe otue bho nan agba ebho, okpanon Ebianlen Osenobulua non kponele bi obhi ohuan kọ ọno otue.²³ Ona agb ebho eguanon ovonon ta uki nona bhala bhoranmude oriri ọso Osenobula bhala bho, bi orukpa ọsọle dakha yi ọno bhi ohuan .
²⁴ Ene ebho khi akhian bhi orukpo ọsi ona agba ebho, ojie ọsi ona agbon nan o. ²⁵ Aida kha khue onọ ogbode bhu ukpede aida kha min ason bhi enin.²⁶ Eki kha mun oriri bi ekpen ọsi agbon vae bhe eke ọle.²⁷ Okpanon emin soso non bha khia idazewe nabhi eke ọle la onọ oimen ri ọle bho obola onon zekun, okpanon ena gben elin ọlen bhi ebe iyenlen ọsi obhi ohua ele la nabho.

22 ¹ Iriọ ehi dare mam me ede ọsi amen ọsi uyemin. Ọda khia bhe a yi otew. Ọda ne bhe ukuoguku ọsi Osenobulua. ² Bhi edese vwedede no ribhi onon agba ebho bho obọ keke bho ne egbede oran ọsi Iyenlen dakha ribho, nonmon agba ikpiru igbe - eva uki, uki ọle oremon. Ebe nonsole egbe danmen oki reji agbon.³ Ihenlen e khin ribho ukuoguku ọsi Osenobulua bhe ohuan ribhi edese uwede. Igbon nasole khia ghale . ⁴ Eki daghe elolo nosole bhi ani nasọ ukueha. ⁵ Ukpa khin ribho amen bi akhin re ukpa lu bhi ukpa obọ bhi ukpa odamen ramude ukpa ọsi Osenobulua khia whala uku agbe nan se we, aki ayelen edemede.⁶ Ehi dani men talo "Eni otana ọ seabi irayi bhi emoata no. Ijesu bhi Osenobulua no orion ọ si akhasẹ dajie ehi nasole no re ma oghomadia nasole bala sunu azebua.⁷ Ghe imen vade azebua. Ikhin ba noni ọria no ribhor ọta si akhasẹ ọsi ona ebẹ na.⁸ Imen, Ijoni, men hon bhi edahge emina.Eghe na re men e men honle bhi men daghe men da hon, men danowel rib ugenmi rib owe na si ehi no ri arema manlen. ⁹ Ọda tale mam me elu bihor, imen oghomadia bhewe obhio no okpea bhi akhasẹ bhi ani rebbhon ọta no ribe ebe na.¹⁰ Ọda tale mam me emole ọsi akhasẹ no rib bhe oni ebẹ nae ghole oni eghe se.¹¹ Ọria nolu nose non khia lunose, ọria nolu nose jie amen ọwa lunose , ọria nolu nose jie amen olunose, ọria nokhin onọ khia jie ọle khin onọ khin.¹² Ghe imen vade ehage nowa regbe. Ikhaosa nan semen onamen nen mem re ikha ode ode bhi jie onẹ wena. ¹³ Ọda tama men aki lu ene minan imenkhi Alfa bi omega, imen ohenhen bi okike,omuhẹn bi orẹse¹⁴ Ikhaba rejie aneria ni na mien ukpon nan ikhia nan re laba bhi aran nọsi uyemin bhi nan re nan oni ewo ni. ¹⁵ Ọle awgwa rebho ene gbu - ughel unowe nonbhase ieta bhe nan ta bhe enan igboghele bi ene bha ohoghole erebhe ejia eadia oki kin okpe eranle non maman bhala oni khin uyumin ọsi ugba zeva.¹⁶ Imen Ijesu jie ehi notale man va amen otue, Imin ki iniẹ ọsi uniẹ ọsi akhenkhen ọsi eweokpa.¹⁷ Oriọn datale vae rejie onọ kho tale vae, ọria nola won amen jie ọle vae!, ọria noguwano jie ọle mu amen ọsi uyemin.¹⁸ Imen datale jie vae onọ khon onọ ni otana ọsi akhasẹ ọsi ebe na. Amen ọria reba le, Osenobulua ki reba okpopo amen ogbe ọne ebẹ.¹⁹ Amen ọria da resibho re

Oşenobulua kiyē rēsi. Oşenobulua kiri ughale ọsi aran ọsi uyemin bhe ẹwo non khiale bhe ena gbẹ ebẹ na.²⁰ Ọnọ tale eni emin na, ẹmuata "Ikhin mēm vade." Ise! vae, Ijesu ebianlẹn! ²¹Ẹsioghe si Ijesu ebianlẹn ma debabhan rebhe.